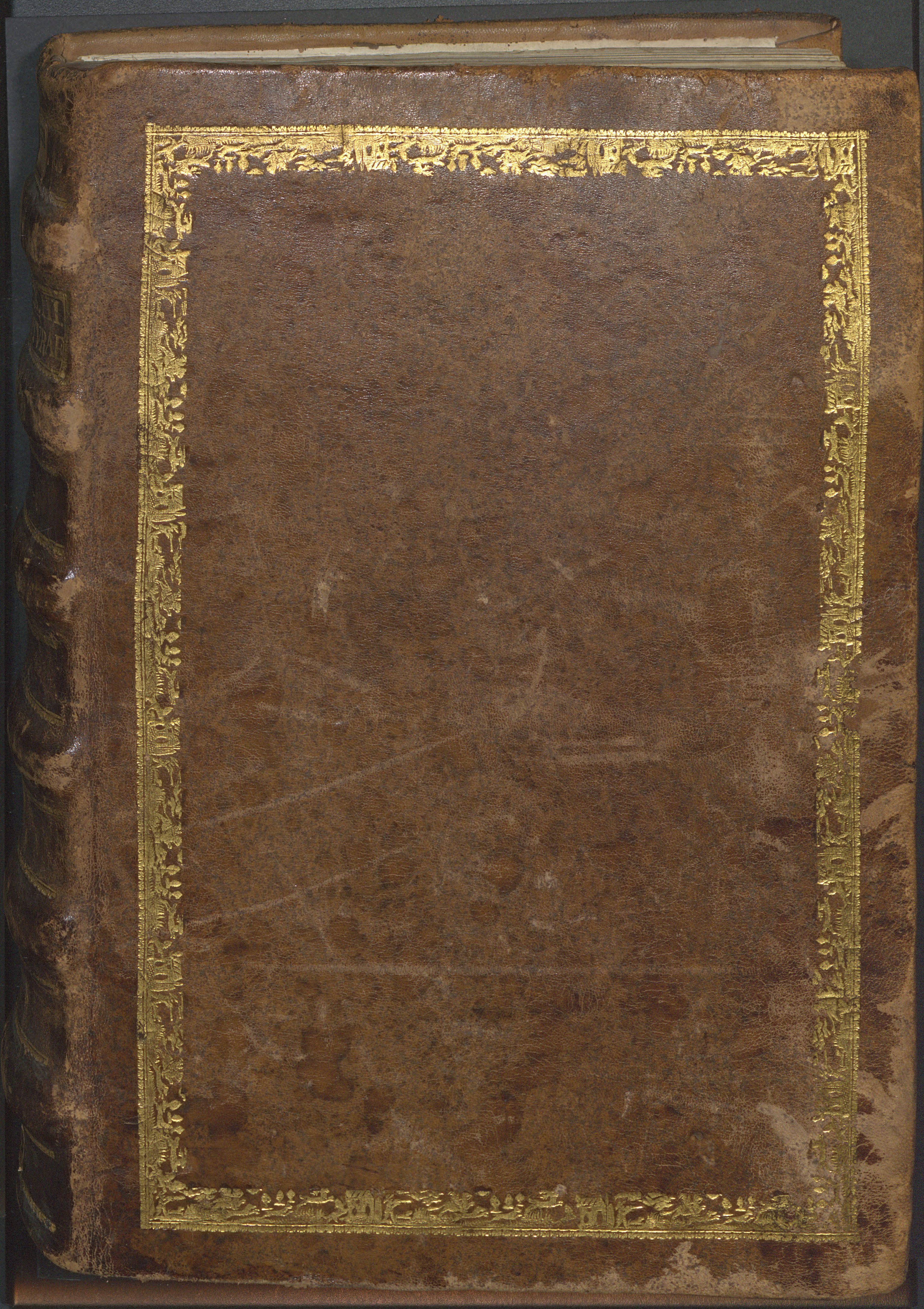

Incipit plogus sci ieroni
mi psbri in ysaiā pphetā.

Nemo
cū pro
phe
tas
ver
sibus viderit esse descriptos
metro eos estimet apud he
breos ligari. et aliquid si
mile habere de psalmis
vel opibus salomonis: sz
qd in demostene et tullio
solet fieri. ut per cola scri
bantur et comata: qui
utiqz prosa et non versibz
cōscripserūt. Nos quoqz u
tilitati legentiū puidētes:
interpretationē novā no
uo scribendi gene distinxi
mus. Ac primū de ysaia
sciendū qd in sermone su
o disertus sit. quippe ut
vir nobilis. et urbane ele
gancie: nec habens quicqz
in eloquio rusticitatis ad
mixtū. Unde accidit: ut
pre ceteris florē sermonis ei'
trāslatio nō potuerit cōser
uare. Deinde eciā hoc adi
ciendū: qd nō tam ppha
dicendus sit qz euāgelista.
Ita enī universa xpi ecclesie
qz misteria ad liquidū pse
cutus est: ut non eū putes
de futuro vaticinari. sed
de pteritis historiā texere.
Unde cōicio noluisse tunc
temporis septuaginta in
terptes fidei sue sacramēta
pspicue ethnicis prodere:
ne sanctū canibz. et mar
garitas porcis darēt. Que
cū hanc editionē legeritis:
ab illis aīadvertetis abs
condita. Nec ignoro qnti
laboris sit pphetas ītelligē:
nec facile quēpiā posse
iudicare de interptatione.
nisi intellexerit ante que le
gerit: nos qz patere morsi
bus plurimorū. qui sti
mulāte īvidia qd cōseqi
non valēt despiciūt. Sci
ens ergo et prudens. in flā
mā mitto manū. Et nichi

lominibus hoc a fastidiosis
lectoribz pacior. ut quomodo
greci post septuaginta trāsla
tores. aquilā et symachū
et theodotionē legūt. vel ob
studiū doctrine sue. vel ut
septuaginta magis ex col
latione eorꝫ intelligat: sic et
isti saltē vnū post priores
habere dignent interpretē.
Legāt prius et postea despi
ciāt: ne videant nō ex iu
dicio. sed ex odij presūptio
ne ignorata dāpnare. Pro
phetauit aūt ysaias ī ihe
rusalē et in iudea. necdum
decē tribubz in captiuitatē
ductis. ac de utroqꝫ regno
nūc cōmixtī nūc separatī
texit oraculū. Et cū interdū
ad p̄sentē respiciat histori
am. et post babilonie cap
tiuitatē reditū ppli significet
in iudeā: tamē omīs ei cura
de vocatione gentiū. et de ad
uētu xpi est. Quē quanto plus
amatis o paula et eustochi
um. tanto magis ab eo pe
tite. ut pro obtrectatione pre
senti qua me indesinenter e
muli laniant. ipse michi
mercedē restituat in futurū:
qui scit me ob hoc in pegri
ne lingue eruditione sudas
se: ne iudei de falsitate scrip
turarū ecclesijs eius diuci
us insultarent. Explicit plo
gus. Incipit ysaias ppha

Visio ysaie filij amos quā
vidit sup iudā et ihrlm: in
diebz ozie. ioathan. achaz.
et ezechie regū iuda. Audite
celi et auribz percipe terra:
quoniā dns locutus ē. Fi
lios enutriui et exaltaui:
ipsi aūt spreuerunt me. Cog
nouit bos possessorē suū.
et asinus p̄sepe dnī sui:
isrl' aūt nō cognouit me:
ppls meus nō intellexit.

Ve genti peccatrici. populo graui iniquitate: semini nequam: filiis sceleratis. Dereliquerunt dominum: blasphemauerunt sanctum israel: abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiam vos ultra addentes preuaricationem? Omne caput languidum: et omne cor merens. A planta pedis usque ad verticem: non est in eo sanitas. Vulnus et liuor et plaga tumens. non est circumligata. nec curata medicamine: neque fota oleo. Terra vestra deserta: ciuitates vestre succense igni. Regionem vestram coram vobis alieni deuorant: et desolabitur sicut in vastitate hostili. Et derelinquetur filia syon ut vmbraculum in vinea: et sicut tugurium in cucumerario: sicut ciuitas que vastatur. Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen: quasi sodoma fuissemus. et quasi gomorra similes essemus. Audite verbum domini principes sodomorum: percipite auribus legem dei nostri populus gomorre. Quo michi multitudinem victimarum vestrarum dicit dominus? Plenus sum. Holocausta arietum et adipem pinguium. et sanguinem vitulorum et agnorum et hircorum nolui. Cum veniretis ante conspectum meum: quis quesiuit hec de manibus vestris. ut ambularetis in atriis meis? Ne afferatis ultra sacrificium frustra. Incensum abhominatio est michi. Neomeniam et sabbatum. et festiuitates alias non feram. Iniqui sunt cetus vestri. Kalendas vestras et sollempnitates vestras odiuit anima mea: facta sunt michi molesta. laboraui sustinens. Et cum extenderetis manus vestras: auertam oculos meos a vobis. Et cum multiplicaueritis orationem: non exaudiam. Manus enim vestre sanguine plene sunt. Lauamini mundi estote: auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis

mas. Quiescite agere perverse:
discite bene facere. Querite iu
dicium: subvenite oppresso.
iudicate pupillo. defendite
viduam: et venite et arguite
me dicit dominus. Si fuerint peccata
vestra ut coccinum: quasi nix
dealbabuntur. Et si fuerint ru
bra quasi vermiculus: ve
lut lana alba erunt. Si vo
lueritis et audieritis me:
bona terre comedetis. Quod si
nolueritis. et me provocaveri
tis ad iracundiam: gladius
devorabit vos: quia os domini
locutum est. Quomodo facta est
meretrix civitas fidelis: ple
na iudicii? Iusticia habita
vit in ea: nunc autem homici
de. Argentum tuum versum est in
scoriam: vinum tuum mixtum est
aqua. Principes tui infide
les: socii furum. Omnes diligunt
munera: sequuntur retributio
nes. Pupillo non iudicant:
et causa vidue non ingredi
tur ad eos. Propter hoc ait
dominus exercituum fortis israel. Heu
consolabor super hostibus meis:
et vindicabor de inimicis me
is. Et convertam manum meam
ad te: et excoquam ad purum
scoriam tuam. et auferam omne
stagnum tuum. Et restituam iu
dices tuos ut fuerunt prius:
et consiliarios tuos sicut an
tiquitus. Post hec vocabe
ris civitas iusti: urbs fidelis.
Syon in iudicio redimetur:
et reducent eam in iusticia.
Et conteret scelestos et peccatores
simul: et qui dereliquerunt
dominum consumentur. Confundentur
enim ab ydolis quibus sacri
ficaverunt. Et erubescetis su
per ortis quos elegeratis: cum
fueritis velut quercus deflu
entibus foliis. et velut ortus
absque aqua. Et erit fortitu
do vestra ut favilla stuppe: et
opus vestrum quasi scintilla.
Et succendentur utraque simul:
et non erit qui extinguat.

Verbum Capitulum ii.
quod vidit ysai
as filius amos
super iudam et ierusalem. Et erit
in novissimis diebus prepara

tus mons domus dni in v
tice montiu: et eleuabitur
sup colles. Et fluent ad eu
omnes gentes: et ibunt pli
multi et dicent. Venite ascen
damus ad montem dni. et
ad domu dei iacob: et docebit
nos vias suas: et ambula
bimus in semitis eius: quia
de syon exibit lex. et verbu
dni de ierlm. Et iudicabit
gentes: et arguet plos mul
tos. Et conflabunt gladios
suos in vomeres: et lance
as suas in falces. Non le
uabit gens contra gentem
gladiu: nec exercebuntur ult
ad preliu. Domus iacob:
venite et ambulemus in luce
dni. Proiecisti eni plm tu
um domu iacob. quia reple
ti sunt ut olim: et augures
habuerunt ut philistiim: et
pueris alienis adheserunt.
Repleta est terra argento et
auro: et non est finis thesau
rorum eius. Et repleta est terra
eius equis: et innumerabiles
quadrige eius. Et repleta
est terra eius ydolis: opus
manuum suarum adorauerunt.
quod fecerunt digiti eoru. Et in
curuauit se homo: et humili
atus est vir. Ne ergo dimit
tas eis. Ingredere in petram:
abscondere in fossa humo a
facie timoris dni: et a glori
a maiestatis eius. Oculi sub
limis hominis humiliati sunt:
et incuruabitur altitudo viroru.
Exaltabitur autem dns solus in
die illa: quia dies dni exer
cituum sup omnem superbu et
excelsu. et sup omnem arroga
tem. et humiliabitur: et sup
omnes cedros lybani subli
mes et erectas. et sup omnes
quercus basan: et super
omnes montes excelsos. et su
per omnes colles eleuatos:
et sup omnem turrem excelsa.
et sup omnem muru muni
tu: et sup omnes naues thar
sis. et sup omne quod visu
pulchru est. Et incuruabitur
sublimitas hominu: et hu
miliabitur altitudo viroru.
Et eleuabitur dns solus in

die illa: et ydola penitus conterent. Et introibunt in speluncas petrarum et in voragines terre. a facie formidinis domini. et a gloria maiestatis eius: cum surrexerit percutere terram. In die illa proiciet homo ydola argenti sui. et simulachra auri sui: que fecerat sibi. ut adoraret talpas et vespertiliones. Et ingredietur fissuras petrarum. et cavernas saxorum. a facie formidinis domini et a gloria maiestatis eius: cum surrexerit percutere terram. Quiescite ergo ab homine cuius spiritus in naribus eius: quia excelsus reputatus est ipse.

Capitulum iij.

Ecce enim dominator dominus exercituum auferet ab ierusalem et ab iuda validum et fortem: omne robur panis. et omne robur aque: fortem et virum bellatorem. iudicem et prophetam. et ariolum et senem: principem super quinquaginta. et honorabilem vultu: et consiliarium sapientem de architectis. et prudentem eloquii mistici. Et dabo pueros principes eorum: et effeminati dominabuntur eis. Et irruet populus vir ad virum: unusquisque ad proximum suum. Tumultuabitur puer contra senem: et ignobilis contra nobilem. Apprehendet enim vir fratrem suum: domesticum patris sui et dicet. Vestimentum tibi est: princeps esto noster. Ruina autem hec. sub manu tua. Respondebit in die illa dicens. Non sum medicus: et in domo mea non est panis neque vestimentum. Nolite constituere me principem populi. Ruit enim ierusalem et iudas concidit: quia lingua eorum. et adinventiones eorum contra dominum: ut provocarent oculos maiestatis eius. Agnicio vultus eorum respondebit eis: et peccatum suum quasi sodoma predicaverunt. nec absconderunt. Ve anime eorum: quoniam reddita sunt eis mala. Dicite iusto quoniam bene: quoniam fructum adinventionum suarum comedet. Ve impio in malum: retributio

eū manuū eius fiet ei. Pplm
meū exactores sui spoliaue
rūt: et mulieres dn̄ate sunt
eius. Pl̄e meus qui beatū
te dicūt. ipi te decipiūt: et viā
gressuū tuoꝝ dissipāt. Stat
ad iudicandū dn̄s: et stat
ad iudicādos pplos. Domi
nus ad iudiciū veniet: cū
senibꝫ ppli sui ⁊ pncipibꝫ eī.
Vos eñ depasti estis vineā
meā: rapina paupis ī domo
vrā. Quare atteritis pplm
meū: ⁊ facies paupm cōmoli
tis. dicit dn̄s deus exercituū.
Et dixit dn̄s. Pro eo q eleua
te sunt filie syon. et ābula
uerūt extēto collo. et nutibꝫ
oculoꝝ ibāt et plaudebāt.
et ambulabāt. et in pedibꝫ
suis cōposito gradu incede
bant: decaluabit dn̄s ver
ticē filiarū syon: et dn̄s crinē
earū nudabit. In die illa au
feret dn̄s ornatū calciamen
torū. et lunulas et torques.
et monilia. et armillas et
mitras. et discriminalia. ⁊
periscelidas. et murenulas.
et olfactoriola. et inaures
et anulos et gēmas in frō
te pendētes: et mutatoria.
et pallia. et linteamina.
et acus. et specula et syndo
nes. et vittas et teristra. Et
erit pro suaui odore fetor. et
pro zona funiculus: et p
crispanti crine caluiciū: et
pro fascia pectorali ciliciū.
Pulcherrimi quoqꝫ viri tui
gladio cadent: et fortes tui
in prelio. Et merebūt atqꝫ
lugebūt porte eius: et deso
lata in terra sedebit. Ca. iiii

Et apphendēt sep
tem mulieres vi
rum vnū in die
illa dicentes. Panē nostrū
comedemus. et vestimentis
nr̄is operiemur: tantūmodo
inuocetur nomē tuū super
nos: aufer obprobriū nos
trū. In die illa erit germē
dn̄i in magnificencia et ī
gloria: et fructus terre sub
limis: et exultatio hijs qui
saluati fuerīt de isrl̄. Et erit
omīs qui relictus fuerit in

syon. et residuus in iheru
salē: sanctus vocabit' oīs
qui scriptus ē in vita ī ihe
rusalē. Si abluerit dn̄s sor
dem filiarū syon. et sāgui
nē ihrlm laverit de medio
eius: spiritu iudicij et spū
ardoris. Et creavit dn̄s su
per omnē locū mōtis syō.
et ubi īvocatus est nubē
per diem: et fumū et splē
dorē ignis flāmantis ī noc
te. Sup omnē eīn gloriā
protectio: et tabernaculū
erit in umbraculū diei ab
estu: et in securitatē et abs
consionē a turbine et a plu
uia. Caplm̄ .v.

Cantabo dilecto
meo. canticū pa
truelis mei vinee sue. Vine
a facta est dilecto meo in
cornu filio olei: et sepivit eā.
et lapides elegit ex illa: et
plantavit eam electā. Et
edificavit turrē in medio
eius: et torcular extruxit ī
ea. Et expectavit ut faceret
uvas: et fecit labruscas.

Nunc ergo habitatores ihe
rusalē et viri iuda: iudica
te inter me et inter vineam
meā. Quid est qd̄ debui ult'
facere vinee mee: et non feci
ei? An qd expectavi ut faceret
uvas: et fecit labruscas? Et
nunc ostendā vobis: quid
ego faciā vinee mee. Aufe
ram sepem eius: et erit in
direptionē. Diruā maceri
am eius. et erit in cōculca
tionē: et ponā eam desertā.
Non putabit' et nō fodiet':
et ascendēt sup eam vepres
et spine: et nubibz manda
bo ne pluant sup eā ym
brem. Vinea eīn dn̄i exerci
tuū domus isrl' est: et vir
iuda germen delectabile eius.
Et expectavi ut faceret iudi
ciū. et ecce iniquitas: et ius
ticiā et ecce clamor. Ve qui
coniungitis domū ad domū:
et agrū agro copulatis usqz
ad terminū loci. Nūquid
habitabitis soli vos ī me
dio terre? In auribz meis
sunt hec dn̄i exercituū. Nisi

domus multe deserte fuerint:
grandes et pulchre absque
habitatore. Decem enim iu-
gera vinee facient lagunculam
unam: et triginta modii se-
mentis facient modios tres.
Ve qui consurgitis mane
ad ebrietatem sectandam. et po-
tandum usque ad vesperam:
ut vino estuetis. Cytha-
ra et lyra et tympanum et ty-
bia. et vinum in conviviis ves-
tris: et opus domini non respici-
tis: nec opera manuum eius
consideratis. Propterea captivus
ductus est populus meus.
quia non habuit scientiam:
et nobiles eius interierunt
fame: et multitudo eius siti
exaruit. Propterea dilatavit
infernus animam suam: et
aperuit os suum absque ullo
termino: et descendent fortes
eius et populus eius et subli-
mes. gloriosique eius ad eum.
Et incurvabitur homo. et humi-
liabitur vir: et oculi sublimium
deprimentur. Et exaltabitur
dominus exercituum in iudicio: et
deus sanctus sanctificabitur in ius-
ticia. Et pascentur agni iuxta
ordinem suum: et deserta in ub-
ertate versa advene comedent.
Ve qui trahitis iniquitatem
in funiculis vanitatis: et qua-
si vinculum plaustri peccatum.
Qui dicitis festinet et cito ve-
niat opus eius ut videamus:
et appropiet et veniat consili-
um sancti israel: et sciemus illud.
Ve qui dicitis malum bonum
et bonum malum: ponentes te-
nebras lucem et lucem tene-
bras: ponentes amarum in dul-
ce. et dulce in amarum. Ve qui
sapientes estis in oculis ves-
tris: et coram vobismetipsis
prudentes. Ve qui potentes es-
tis ad bibendum vinum: et vi-
ri fortes ad miscendam ebrieta-
tem. Qui iustificatis impium pro
muneribus: et iusticiam iusti
aufertis ab eo. Propter hoc sicut
devorat stipulam lingua ig-
nis et calor flamme exurit:
sic radix eorum quasi favil-
la erit: et germen eorum ut pul-
vis ascendet. Abiecerunt enim

legẽ dñi exercituũ: et eloquiũ
sancti isrl' blasphemaue
runt. Ideo iratus est furor do
mini in ppl'o suo: et extendit
manũ suã sup eũ et percus
sit eũ: et conturbati sũt mõ
tes: et facta sũt morticina
eorũ quasi stercus in medi
o platearũ. In omnibz hys
nõ est auersus furor eius:
sed adhuc manus eius ex
tenta. Et leuabit signũ in
nationibz procul: et sibilabit
ad eũ de finibz terre: et ecce fes
tinus velociter veniet. Nõ
est deficiens neqz laborans
in eo. Non dormitabit ne
qz dormiet: neqz soluetur cin
gulũ renũ eius: nec rumpetur
corrigia calciamẽti eius. Sa
gitte eius acute: et omnes arcus
eius extenti. Vngule equorum
eius ut silex: et rote eius quasi
impetus tẽpestatis. Rugitus
eius ut leonis. Rugiet ut
catuli leonũ: et frendet et
tenebit predã. et amplexabitur:
et nõ erit qui eruat. Et so
nabit sup eũ in die illa:

sicut sonitus maris. Aspi
ciemus in terrã: et ecce te
nebre tribulationis: et
lux obtenebrata est in ca
ligine eius. Ca. vi.

In anno quo mor
tuus est rex ozias.
vidi dñm sedentẽ sup soliũ
excelsũ et eleuatũ: et plena
erat domus a maiestate
eius. et ea que sub eo erãt
implebãt templũ. Sera
phim stabãt sup illud:
sex ale uni. et sex ale alteri.
Duabus velabãt faciem
eius: et duabz velabant
pedes eius: et duabz vola
bant. Et clamabãt alter
ad alterũ: et dicebãt. Scs.
scs. scs. dñs deus exerci
tuũ: plena est omnis terra gl'a
eius. Et cõmota sunt sup
liminaria cardinũ a vo
ce clamãtis: et domus im
pleta est fumo. Et dixi. Ve
michi quia tacui: quia
vir pollutus labys ego
sum. et in medio ppli pol
luta labia habentis ego

habito: et regem dominum exerci
tuum vidi oculis meis. Et
volavit ad me unus de
seraphin: et in manu eius
calculus quem forcipe tu
lerat de altari: et tetigit os
meum: et dixit. Ecce tetigit
hoc labia tua: et auferetur
iniquitas tua: et peccatum tu
um mundabitur. Et audivi
vocem domini dicentis. Quem
mittam: et quis ibit nobis?
Et dixi. Ecce ego: mitte me.
Et dixit. Vade: et dices populo
huic. Audite audientes et no
lite intelligere: et videte visionem et
nolite cognoscere. Excaeca cor
populi huius: et aures eius aggrava.
et oculos eius claude: ne forte vi
deat oculis suis et auribus suis audiat
et corde suo intelligat: et con
vertatur et sanem eum. Et dixi.
Usquequo domine? Et dixit. Do
nec desolentur civitates absque
habitatore: et domus sine
homine. Et terra relinquetur
deserta. Et longe faciet dominus
homines: et multiplicabi
tur que derelicta fuerat in

medio terre: et adhuc in ea
decimatio. Et convertetur et
erit in ostensionem sicut the
rebinthus: et sicut quercus
que expandit ramos suos.
Semen sanctum erit id quod ste
terit in ea. Capitulum vii.

Et factum est in die
bus achaz filii
ioatham. filii o
zie regis iuda. ascendit ra
sin rex syrie. et facee filius
romelie rex israel in iherusalem ad
preliandum contra eam: et non
potuerunt debellare eam. Et nun
ciaverunt domui david dicen
tes. Requievit syria super ef
fraym. Et commotum est cor eius
et cor populi eius: sicut moven
tur ligna silvarum a facie
venti. Et dixit dominus ad ysai
am. Egredere in occursum
achaz tu et qui derelictus
est iasub filius tuus. ad ex
tremum aqueductus piscine
superioris. in via agri ful
lonis: et dices ad eum. Vide
ut sileas. Noli timere: et cor
tuum ne formidet a duabus

caudis tytionū fumigan
tiū istorū. in ira furoris ra
sin et syrie. et filij romelie:
eo q cōsiliū inierit contra
te syria malū. ephraim et
filius romelie dicētes. Ascē
damus ad iudā et suscitem⁹
eum: et avellam⁹ eū ad nos:
et ponamus regem in me
dio eius filiū thabeel. Hec
dicit dn̄s deus. Non stabit
et non erit istud: sed caput
syrie damascus: et caput
damasci rasin. Et adhuc
sexaginta et quinq; āni: et
desinet effraym esse pplus.
Et caput effraym samari
a: et caput samarie filius
romelie. Si nō credideritis:
non pmanebitis. Et adiecit
dn̄s loqui ad achaz dicēs.
Pete tibi signū a dn̄o deo
tuo in profundū inferni:
sive in excelsū sup. Et dixit
achaz. Nō petā: et nō tēp
tabo dn̄m. Et dixit. Audi
te ergo domus david. Nu
quid parū vobis est mo
lestos esse homībz: quia
molesti estis et deo meo:
Pter hoc dabit dn̄s ipse
vobis signū. Ecce virgo cō
cipiet. et pariet filiū: et vo
cabis nomē eius ēmanu
el. Butirū et mel comedet:
ut sciat reprobare malū
et eligē bonū. Quia āteq̄
sciat puer reprobare ma
lū et eligē bonū: derelinq̄
tur terra quā tu detestaris
a facie duorū regū suorū.
Adducet dn̄s sup te et sup
ppl̄m tuū. et sup domū pa
tris tui dies qui nō vene
runt a diebz separationis
effraym a iudā: cū rege as
syriorū. Et erit in die illa
sibilabit dn̄s musce que
est in extremo fluminū e
gipti. et api que est in tra
assur: et venient et reqescēt
omēs in torrentibz valliū et
cavernis petrarū. et ī oībz
frutectis et in universis fo
raminibz. In die illa radet
dn̄s in novacula cōduc
ta in hys qui trāsflumen
sūt. in rege assirior caput

et pilos pedū. et barbā vni
uersā. Et erit. in die illa nu
triet homo vaccam boū. &
duas oues: et pre ubertate
lactis comedet butirū. Bu
tirū et mel manducabit
omīs qui relictus fuerit ī
medio terre. Et erit. in die il
la omīs locus ubi fuerint
mille vites mille argēteis:
et in spinas et in vepres e
rūt. Cum sagittis & arcu ī
gredient illuc. Vepres eni
et spine erūt in uniuersa
terra. Et omīs mōtes qui ī
sarculo sarient. nō veniet
illuc terror spinarū & vepri
um. Et erit in pascuā bo
uis: et in cōculcationē pe
coris. Cap. viij.
Et dixit dn̄s ad
me. Sume tibi
librū grandē. et scribe ī eo
stilo hominis: velociter spo
lia detrahe. cito predare. Et
adhibui michi testes fide
les: uriā sacerdotē. et zacha
riā filiū barachie. Et acces
si ad prophetissā: et cōcepit.

et peperit filiū. Et dixit do
min' ad me. Voca nomē
eius accelera spolia detra
here. festina predari: quia
antequā sciat puer vocare
patrē suū et matrē suā:
auferet fortitudo damasci.
et spolia samarie coram
rege assyriorū. Et adiecit
dn̄s loqui ad me adhuc
dicēs. Pro eo qd abiecit po
pul' iste aq̄s syloe que va
dūt cū silentio. et assūpsit
magis rasin et filiū rome
lie: propter hoc ecce dn̄s ad
ducet sup eos aq̄s flumi
nis fortes et multas. regē
assyriorū et omnē gloriā
eius. Et ascendet sup omīs
riuos eius et fluet super
uniūsas ripas eius: et ib
per mediā inundās. et trāsi
ens usqz ad collū veniet.
Et erit extensio alarū eius
implens latitudinē terre
tue o emanuel. Cōgrega
mini populi et vincimini: et au
dite uniūse procul terre.
Confortamini et vincimini:

accingite vos et vincimīi.
Inite cōsiliū et dissipabit'r:
loquimīi verbū et non fiet:
quia nobiscū deus. Hec e
nim ait dn̄s ad me. Sicut
in forti manu erudiuit
me: ne irem in via ppli
huius. dicēs. Non dicatis
cōiuratio. Omnia eni q
loquit' pp̄ls iste cōiuratio
est. Et timorē eius ne time
atis. neq3 paueatis. Dn̄m
exercituū ipm̄ sanctificate.
Ipse pauor vester et ipse
terror vester: et erit vobis
in sctificationē. In lapi
dem aūt offensionis et ī
petrā scandali duabz do
mibz isrl': in laqueū et
in ruinā habitātibz ihe
rusalē. Et offendēt ex eis
plurimi. et cadēt et cōtere
tur: et irretient' et capient'.
Liga testimoniū: signa
legē in discipulis meis.
Et expectabo dn̄m qui
abscondit faciē suā a do
mo iacob: et p̄stolabor
eū. Ecce ego et pueri quos
michi dedit dn̄s in signū
et in portentū israhelis:
a dn̄o exercituū. qui ha
bitat in mōte syon. Et cū
dixerīt ad vos q̄rite a phi
tonibz et a diuinis qui
stridūt in īcantationibz
suis: nūquid nō pp̄lus a
deo suo requirit visionē pro
viuis ac mortuis. ad legē
magis et ad testimoniū.
Quod si non dixerīt iux
verbū hoc: non erit eis ma
tutina lux. Et trāsibit p
eam: corruet et esuriet. Et
cū esurierit irascet': et ma
ledicet regi suo et deo suo.
Et suspiciet sursū. et ad t
rā intuebit': et ecce tribu
latio et tenebre. dissolutio
et angustia. et caligo pse
quēs: et non poterit auo
lare de āgustia sua. Ca ix

Primo tēpore al
leuiata est terra
zabulon et tra
neptalim: et nouissimo
aggrauata est via ma
ris trāsiordanem galilee

gentiū. Ppłs qui ābula
bat in tenebris: vidit lucē
magnā. Habitātibȝ ī regi
one vmbre mortis: lux or
ta est eis. Multiplicasti gē
tē: nō magnificasti leticiā.
Letabūtur corā te sicut qui
letant̃ in messe: sicut exul
tant victores capta preda.
qn̄do diuidūt spolia. Iu
gū eni oneris eius. ⁊ virgā
humeri eius. ⁊ sceptrū exac
toris eius superasti: sicut
in die madian. Quia oīs
violenta p̄datio cū tumul
tu: et vestimentū mixtum
sāguine erit in cōbustionē.
et cibȝ ignis. Paruulus e
nī natus est nobis: filius
datus est nobis. Et factus
est principatus sup hume
rū eius: et vocabitur nomē
eius ammirabilis. cōsiliarius.
deus. fortis. pater futuri secli:
princeps pacis. Multipli
cabit̃ eius imperiū: ⁊ pa
cis non erit finis. Sup soli
um dauid sedebit. et super
regnū eius: ut cōfirmet il

lud et corroboret in iudi
cio et iusticia. amodo et us
qȝ in sempiternū. Zelus dn̄i
exercituū faciet hoc. Verbū
misit dn̄s in iacob: et cec
dit in isrl'. Et sciet ppłs oīs
effraym. et habitātes sa
mariā: in supbia et mag
nitudine cordis. dicentes.
Lateres ceciderūt: sed q̄dris
lapidibȝ edificabimus.
Sicomoros succiderūt: sed
cedros immutabim̃. Et eleua
bit dn̄s hostes rasin super
eū: et inimicos eius ī tumul
tū vertet: syriā ab oriente.
et philistijm ab occidente:
et deuorabūt isrl' toto ore.
In omībȝ his nō est auersus
furor eius: sed adhuc man̄
eius extēta. Et ppłs nō est
reuersus ad percutientē se: ⁊
dn̄m exercituū nō inq̄sierūt.
Et dispdet dn̄s ab isrl' caput
et caudā: incuruantē et re
frenantē die vna. Lōgeuus
et honorabilis ipe est caput:
et pphēta docens mendaciū
ipse cauda est. Et erūt qui

beatificāt pplm istū sedu
cētes: et qui beatificantur
p̄cipitati. Propter hoc super
adolescentulis eius nō leta
bit᷑ dn̄s: et pupillor eius
et viduarū non miserebit᷑:
quia omīs ypocrita est et
neqm: et vniuersū os locu
tū est stulticiā. In omībz
hys non est auersus furor
eius: sed adhuc manus eius
extenta. Et pplus nō est reu
sus ad percutientē se. Succē
sa est enim quasi ignis
impietas: veprē et spinā
vorabit. Et succendetur in
densitate saltus: et cōuol
uetur supbia fumi. In ira
dnī exercituū cōturbata ē
terra: et erit pplus quasi es
ca ignis. Vir fratri suo nō
parcet: et declinabit ad dex
terā et esuriet: et comedet
ad sinistrā. et nō saturabi
tur. Vnusqsqz carnē bra
chij sui vorabit: manas
ses ephraim. et ephraim
manassen: simul ipi cōtra
iudā. In omībz hys nō est
auersus furor eius: sed ad
huc manus eius extenta.

VE qui Caplm x
condūt leges ī
quas. et scriben
tes iniusticiā scripserūt. ut
opprimerēt in iudicio pau
peres. et vim facerēt cause
humiliū ppli mei: ut essēt
vidue preda eorū. et pupil
los diriperēt. Quid facietis
in die visitationis: et cala
mitatis de longe venientis?
Ad cuius fugietis auxiliū.
et ubi derelinquetis gloriā
vestrā: ne incuruemini sub
vinculo. et cū interfectis
cadatis? Sup oībz hys nō
ē auersus furor eius: sed adhuc
manus eius extenta. Ve as
sur. Virga furoris mei et
baculus ipē est. in manu
eorū indignatio mea. Ad
gentē fallacē mittā eū: et
contra pplm furoris mei
mandabo illi. ut auferat
spolia et diripiat predam:
et ponat illū in cōculcatio
nē quasi lutū platearum.

Ipse aūt nō sic arbitrabit᷑. et cor
ei⁹ nō ita estimabit᷑: sed ad cō
terendū erit cor ei⁹ et ad interne
cionē gentiū nō paucarū. Dicet
enī. Nūqd nō prīcipes mei si
mul reges sūt? Nūqd nō ut char
chamis sic chalanno. et ut ar
fad sic emath? Nūqd nō ut
damasc⁹ sic samaria? Quō ī
uenit manꝰ mea regna ydoli: sic
et simulachra eorū de ihrlm et de sa
maria. Nūquid nō sicut
feci samarie et ydolis ei⁹:
sic faciā ihrlm et simula
chris eius? Et erit cū imple
uerit dn̄s cūcta opa sua ī
monte syon. et in ihrlm:
uisitabo sup fructū mag
nifici cordis regis assur. et
sup gloriā altitudinis ocu
lorū eius. Dixit enī. In forti
tudine manus mee feci:
et in sapiētia mea ītellexi.
Et abstuli terminos plō
rū: et prīcipes eorū depdat⁹
sum. Et detraxi quasi po
tens in sublime residētes:
et inuenit quasi nidum
manus mea fortitudinē
plorū. Et sicut colliguntur
oua que derelicta sūt. sic
uniuersā terrā ego cōgre
gaui: et nō fuit qui moue
ret pennā et aperiret os et
gānniret. Nūquid gloriabi
tur securis contra eū qui
secat in ea? aut exaltabitur
serra contra eū a quo trahitur?
Quomō si eleuetur uirga cō
tra eleuantē se: et exaltetur
baculus qui utiqz lignū est.
Propter hoc mittet dn̄ator
dn̄s exercituū in pinguibꝫ
eius tenuitatē: et subtus glo
riā eius succensa ardebit qsi
cōbustio ignis. Et erit lumē
isrl̄ in igne: et sanctus eius ī
flāma. Et succēdetur et deuo
rabitur spina eius et uepres
in die una: et gloria saltus
eius. et carmeli eius ab aīa
usqz ad carnē consumetur.
Et erit terrore pfugus: et
reliquie ligni saltus eius
pre paucitate numerabūtur:
et puer scribet eos. Et erit ī
die illa nō adiciet residuū
isrl̄. et hy qui fugerīt de do

mo iacob. inniti sup eo qui p
cutit eos: sed innitetur sup do
minum scm isrl. In veritate re
liquie convertentur: reliquie inquam
iacob ad deum fortem. Si enim
fuerit populus tuus isrl quasi
arena maris: reliquie con
vertentur ex eo. Consummatio
abbreviata inundabit iusti
ciam. Consummationem enim et
abbreviationem dns deus ex
ercituum faciet in medio omnis
terre. Propter hoc hec dicit dns
deus exercituum. Noli timere
populus meus habitator syon
ab assur. In virga percutiet
te: et baculum suum levabit su
per te in via egipti. Adhuc enim
paululum modicumque: et con
summabitur indignatio et fu
ror meus super scelus eorum.
Et suscitabit super eum dns ex
ercituum flagellum iuxta pla
gam madyan in petra
horeb. et virgam suam super
mare: et levabit eam in via
egipti. Et erit in die illa au
feretur onus eius de humero
tuo. et iugum eius de collo tu
o: et computrescet iugum a faci
e olei. Veniet in aiath. transi
bit in magron: apud
machmas commendabit vasa
sua. Transierunt cursim: ga
bee sedes nostra. Obstupuit
rama: gabaath saulis fu
git. Hinni voce tua filia
gallim. Attende laysa pau
paula anathoth. Migravit
medemena: habitatores ge
bim confortamini. Adhuc dies
est: ut in nob stetur. Agita
bit manum suam super montem
filie syon: collem ierusalem. Ec
ce dominator dns exercituum con
fringet lagunculam in terrore:
et excelsi statura succidentur et
sublimes humiliabuntur: et
subvertentur condensa saltus
ferro: et libanus cum excelsis
cadet. Capitulum xi.

Et egredietur virga de
radice yesse: et flos
de radice eius ascendet. Et requi
escet super eum sps domini: spiritus
sapientie et intellectus. sps con
silii et fortitudinis. sps sci
entie et pietatis: et replebit eum

spūs timoris dn̄i. Nō secūdū
visionē oculorū iudicabit.
neq3 secundū auditū auri
um arguet: sed iudicabit
in iusticia pauperes: et ar
guet ī equitate pro mālue
tis terre. Et percuciet terrā vir
ga oris sui: et spū labiorū
suorū interficiet impiū. Et
erit iusticia cingulū lūbor
eius: et fides cinctoriū renū
eius. Habitabit lupus cū
agno: et pardus cum hedo
accubabit. Vitulus et leo
et ouis simul morabūtur:
et puer paruulus minabit
eos. Vitulus et ursus pas
centur: simul requiescēt catu
li eorū: et leo quasi bos co
medet paleas. Et delectabit
infans ab ubere sup fora
mine aspidis: et ī cauerna
reguli qui ablactatus fue
rit manū suā mittet. Nō
nocebūt et non occident ī
uniuerso monte sācto me
o: quia repleta est terra sci
entia dn̄i sicut aque ma
ris operiētes. In die illa
radix yesse qui stat ī signū
pplor. ipsū gētes dep̄cabū
tur: et erit sepulchrū eius
gloriosū. Et erit in die illa
addiciet dn̄s sc̄do manū
suā. ad possidendū residu
ū ppli sui: quod relinquetur
ab assyriis. et ab egipto. et
a phetros et ab ethiopia. et
ab elam. et a sennaar. et
ab emath. et ab insulis ma
ris. Et leuabit signū in na
tiones: et cōgregabit pfu
gos isrl: et dispsos iuda col
liget a quatuor plagis tre.
Et auferetur zelus ephraim:
et hostes iuda peribūt. E
phraim nō emulabitur iudā:
et iudas nō pugnabit cōtra
ephraim. Et volabūt ī hu
meros philistiim per mare:
simul predabūtur filios o
riētis. Ydumea et moab
preceptū manus eorū: et filii
ammon obediētes erūt. Et de
solabit dn̄s linguā maris
egipti: et leuabit manum
suā sup flumen in fortitu
dine spūs sui: et percuciet eū

in septē riuis. ita ut trāseāt
p eū calciati. Et erit via re
siduo pplō meo qui relinqt̄
ab assyriis: sicut fuit isra
heli in die qua ascēdit de t̄
ra egipti. Capitlm xii.

Et dices in die illa.
Confitebor tibi
dn̄e qm̄ iratus es
michi: conuersus est furor
tuus et cōsolatus es me. Ec
ce deus saluator meus: fi
ducialiter agā et nō time
bo. Quia fortitudo mea et
laus mea dn̄s deus: et fcūs
est michi in salutē. Hauri
etis aquas in gaudio de fō
tibz saluatoris: et dicetis ī
illa die cōfitemī dn̄o et in
uocate nomē eius. Notas
facite in pplis adinuentionē
eius: mementote qm̄ excelsū
est nomē eius. Cātate dn̄o
qm̄ magnifice fecit: ānūcia
ate hoc in uniuersa terra.
Exulta et lauda habitatio
o syon: quia magnus in
medio tui sanctus israel.
Capitulū decimūtercīū.

Onus babilonis.
qd̄ vidit ysaias
filius amos. Su
p montē caliginosū leua
te signū exaltate vocē. Le
uate manū: et ingrediāt
portas duces. Ego mādā
ui sāctificatis meis: et vo
caui fortes meos in ira me
a. exultātes in gloria mea.
Vox multitudinis ī mōti
bz. quasi pplōr frequētiū:
vox sonitus regū gentiū cō
gregatarū. Dn̄s exercituū
p̄cepit milicie belli. venien
tibz de terra procul. A sum
mitate celi dn̄s. et vasa furo
ris eius: ut disperdat om
nē terrā. Vlulate quia ppe
est dies dn̄i: quasi vasti
tas a dn̄o veniet. Pter
hoc om̄s manus dissol
uent̄: et omē cor hominis
tabescet et cōteret̄. Tortio
nes et dolores tenebūt: q̄si
parturiens dolebūt. Vnus
quisqz ad proximū suū
stupebit: facies combuste
vultus eor. Ecce dies dn̄i

veniet crudelis et indig
nationis plenus. et ire
furoris q3 ad ponendā
terrā in solitudinē. et pec
catores eius cōterendos
de ea: qm stelle celi et splē
dor earū nō expandēt lu
men suū. Obtenebratus
est sol in ortu suo: et luna
non splendebit in lumīe
suo. Et visitabo sup orb
mala: et cont impios ī
iquitatē eorū. Et quiescē
faciā supbiā infideliū: et
arrogantiā fortiū humi
liabo. Preciosior erit vir
auro: et homo mundo
obrizo. Sup hoc celum
turbabo: et movebitur
terra de loco suo: ꝓpter indig
natione dni exercituū. et
propt diē ire furoris eius.
Et erit quasi damula fu
giens. et quasi ovis: et
non erit qui cōgreget. V
nusqsq3 ad ꝑplm suū cō
vertet: et singuli ad terrā
suā fugiēt. Omīs qui ī
ventus fuerit occidetur:

et omīs qui supervenerit
cadet in gladio. Infantes
eorū allident in oculis eo
rū: diripient domus eorū
et uxores eorū violabūtur.
Ecce ego suscitabo super
eos medos qui argentū
non querāt. nec aurū ve
lint: sed sagittis parvu
los interficiēt. et lactētibz
uteri nō miserebūt: et su
per filios non parcat o
culus eorū. Et erit babilō
illa civitas gloriosa. in
regnis inclita in supbia
caldeorū sicut subvertit
deus sodomā et gomorrā.
Non habitabitur usq3 ī
finē: et non fūdabit usq3
ad generationē et genera
tionē: nec ponet ibi tēto
ria arabs. nec pastores re
quiescēt ibi. sed requiescēt
ibi bestie: et replebūtur
domus eorū draconibz. Et
habitabūt ibi struciones:
et pilosi saltabūt ibi. Et
respōdebūt ibi ulule in e
dibz eius: et sirene in delu

bus voluptatis. Ca. xiiij
Prope est ut veni
at tēpus eius: et
dies eius nō elō
gabuntur. Miserebit̄ eni
dns iacob. et eliget adhuc
de isrl: et requiescē eos fac
et sup humū suā. Adiū
getur advena ad eos: et
adherebit domui iacob.
Et tenebūt eos pli: et ad
ducēt eos in locū suū. Et
possidebit eos domus isrl
sup terrā dni in servos et
ācillas: et erūt capientes
eos qui se ceperāt: et subi
ciēt exactores suos. Et erit
in die illa cū requiē dederit
tibi deus a labore tuo. et
a cōcussione tua. et a ser
vitute dura qua ante ser
visti: sumes pabolā istā
contra regē babilonis. et
dices. Quomō cessavit
exactor: quievit tributū.
Contrivit dns baculum
impiorū: virgā dñantiū
cedentē ppls in idig
natione plaga insana-
bili: subicientē in furo
re gentes. psequentē crude
liter. Cōquievit et siluit
omīs terra: gavisa est et
exultavit. Abietes quoqz
letate sūt sup te: et cedri ly
bani. Ex quo dormisti: nō
ascendit qui succidat. Inf
nus subter cōturbatus est.
in occursū adventus tui:
suscitabit tibi gygantes.
Omīs principes terre surrex
erūt de solys suis: omīs pri
cipes nationū. Universi re
spondebūt: et dicēt tibi. Et
tu vulneratus es sicut nos:
nri similis effectus es. De
tracta est ad inferos super
bia tua: cōcidit cadaver tu
um. Subter te sternetur ti
nea: et operimentū tuū e
rūt vermes. Quomō ceci
disti de celo lucifer: qui ma
ne oriebaris? Corruisti in
terrā qui vulnerabas gē
tes: qui dicebas in corde tu
o. In celum cōscendā. sup
astra celi exaltabo soliū
meū: sedebo i mōte testam

ti in lateribus aquilonis:
ascendā sup altitudinē nu
biū: similis ero altissimo.
Verūptamē ad infernum
detraheris: in profūdū laci.
Qui te viderīt ad te inclina
būtur: te qȝ pspiciēt. Num
quid iste est vir qui contur
bauit terrā. qui cōcussit
regna: qui posuit orbē de
sertū et urbes eius destruxit:
Vinctis eius nō aperuit car
cerē. Oēs reges gentiū v
niuersi dormierūt in glori
a: vir in domo sua. Tu au
tē piectus es de sepulchro
tuo quasi stirps inutilis: si
cut sanie pollutus et ob
uolutus cū hiis qui inter
fecti sunt gladio. et descen
derūt ad fundamēta laci.
Quasi cadauer putridū
non habebis cōsorciū: ne
qȝ cum eis in sepultura.
Tu enī terrā disperdidisti:
tu populū occidisti. Non
vocabitur in eternū semen
pessimorū. Preparate filios
eius occisioni: in iniquitate

patrū eorū. Non cōsurgent
nec hereditabūt terrā: neqȝ
implebūt faciē orbis ciuita
tū. Et cōsurgā sup eos dicit
dūs exercituū: et pdam ba
bilonis nomē et reliquias.
et germē et pgeniē ait dūs.
Et ponā eam ī possessionē
ericij. et in paludes aquarū:
et scopabo eam in scopa te
rens dicit dūs exercituū. Iu
rauit dūs exercituū dicens.
Si nō ut putaui ita erit: et
quomodo mēte tractaui sic
eueniet: ut cōterā assyriū
in terra mea: et in mōtibȝ
meis cōculcē eū. Et auferetur
ab eis iugū eius: et onus
illius ab humero eorū tol
letur. Hoc cōsiliū qd cogita
ui sup omnē trā: et hec est
manus extēta sup vniuer
sas gentes. Dūs enī exerci
tuū decreuit: et quis pote
rit infirmare? Et manus
eius extēta: et quis auertet
eam? In āno quo mortu
us est rex achaz: factū est
onus istud. Ne leteris phi

listea omnis tu: quia comminu
ta est virga percussoris tui.
De radice enim colubri e
gredietur regulus: et semen
eius absorbens volucrem.
Et pascentur primogeniti
pauperum: et pauperes fi
ducialiter requiescent. Et in
terire faciam in fame radicem
tuam: et reliquias tuas inter
ficiam. Ulula porta: clama
civitas: prostrata est phi
listea omnis. Ab aquilone
enim fumus veniet: et non
est qui effugiat agmen eius.
Et quid respondebitur nun
tiis gentis? Quia dominus funda
vit syon: et in ipso sperabunt
pauperes populi eius. Ca. xv.

Onus moab. Quia
nocte vastata est
ar: moab contri
cuit. Quia nocte vastatus
est murus: moab conticuit.
Ascendit domus et dybon.
ad excelsa in planctum. Su
per nabo et super medaba.
moab ululabit. In cunctis
capitibus eius calvicium: omnis
barba radetur. In triviis eius
accincti sunt sacco: super tecta
eius et in plateis eius omnis
ululatus descendit in fletum.
Clamabit esebon et eleale:
usque iasa audita est vox
eorum. Super hoc expediti mo
ab ululabunt: anima eius ulu
labit sibi. Cor meum ad mo
ab clamabit: vectes eius
usque ad segor vitulam conster
nantem. Per ascensum enim
luith flens ascendet: et in
via oronaim clamorem con
tricionis levabunt. Aque enim
nemrim deserte erunt: quia
aruit herba. defecit germen:
viror omnis interiit. Secun
dum magnitudinem operis: et
visitatio eorum. Ad torren
tem salicum ducent eos: quo
niam circuivit clamor terminum
moab. Usque ad gallim u
lulatus eius: et usque ad
puteum helym clamor eius.
quia aque dybon reple
te sunt sanguine. Ponam enim
super dybon additamenta:
hiis qui fugerint de moab

leonē et reliquis tre. Ca. xvi.
E mitte agnū dn̄e
dn̄atorē terre: de
petra deserti ad
montē filie syon. Et erit sic
auis fugiēs et pulli de nido
auolātes: sic erūt filij mo
ab in trāscensu arnon. Ini
cōsiliū coge cōsiliū: pone
quasi noctē vmbrā tuā i
meridie. Absconde fugiētes:
et vagos ne prodas. Habi
tabūt apud te profugi
mei. Moab esto latibulū
eorū a facie vastatoris. Fi
nitus est eni pulvis: cōsū
matus est miser: defecit q
cōculcabat trā. Et p̄para
bit in mīa soliū: et sedebit
sup eū in veritate i taber
naculo dauid: iudicans
et q̄rens iudiciū. et veloci
ter reddens qd iustū ē. Au
diuimus sup̄biā moab:
sup̄bus est valde. Sup̄bi
a eius et arrogantia eius
et indignatio eius: plusq̄
fortitudo eius. Idcirco ulu
labit moab: ad moab v

niuersus vlulabit. Hys
qui letant sup muro coc
ti lateris loquimī plagas
suas: quoniā suburbana
esebon deserta sūt: et vinea
sabama dn̄i gentiū exci
derūt. Flagella eius usq
ad iazer puenerūt: errave
runt i deserto. Pagines
eius relicte sūt: trāsierunt
mare. Sup hoc plorabo
in fletu iazer vineā saba
ma. Inebriabo te lacrima
mea ezebon et eleale: qm
sup vindemiā tuā et sup
messem tuā vox calcātiū
irruit. Et auferet leticia et
exultatio de carmelo: et i
vineis non exultabit ne
q iubilabit. Vinū in tor
culari nō calcabit qui cal
care cōsueuerat. Vocē cal
cantiū abstuli. Sup hoc
venter meus ad moab q̄
si cythara sonabit: et vis
cera mea quasi ad murū
cocti lateris. Et erit cum
apparuerit qd laborau
moab sup excelsis suis:

ingrediet̄ ad sc̄a sua ut ob
secret. et nō valebit. Hoc v̄
bū qđ locutus est dn̄s ad
moab extūc: et nūc locut⁹
est dn̄s dicēs. In trib; ānis
quasi āni mercenarii au
feret̄ gloria moab sup ōi
pp̄lo multo: et relinq̄tur ī eo
sicut racemus pu̇us ⁊ mo
dicus. nequaq̄ multus.

Onus Cap. xvij.
damasci. Ecce da
mascus desinet
esse civitas: et erit sicut ac
uus lapidū in ruina. De
relicte civitates aroer gre
gib; erūt: et requiescēt ibi. ⁊
non erit qui exterreat. Et
cessabit adiutoriū ab ef
fraym: et regnū a damas
co. Et reliquie syrie sicut
gloria filiorū isrl̄ erūt: di
cit dn̄s exercituū. Et erit in
die illa attenuabit̄ glori
a iacob: et pingues carnes
eius emarcescēt. Et erit sic
cōgregās in messe quod
restiterit: et brachiū eius
spicas leget. Et erit sicut
querēs spicas in valle ra
phaim: et relinq̄tur ī eo
sicut racemus. et sicut ex
cussio olee. duarū aut tri
um olivarū in summitate
rami. sive q̄tuor aut q̄n
q; In cacuminib; eius fruc⁹
eius: dicit dn̄s deus isrl̄.
In die illa iclinabitur ho
mo ad factorē suū: et ocu
li eius ad sc̄m isrl̄ respici
ent. Et nō inclinabit̄ ad
altaria que fecerūt man⁹
eius: et que opati sūt di
giti eius. Non respiciet lu
cos et delubra. In die illa
erūt civitates fortitudinis
eius derelicte: sicut aratra
et segetes que derelicte sunt
a facie filiorū isrl̄. Et eris
deserta: quia oblita es dei
salvatoris tui: et fortis
adiutoris tui non es recor
data. Propterea plātabis
plantationē infidelē: et
germen alienū seminabis.
In die plantationis tue
labrusca: et mane semē
tuū florebit. Ablata est

messis in die hereditatis:
et dolebit graviter. Ve mul
titudo ppl'or multorum ut mul
titudo maris sonantis: et
tumultus turbarum sicut
sonitus aquarum multarum.
Sonabunt ppl'i: sicut soni
tus aquarum inundantium.
Et increpabit eum. et fugiet
procul: et rapietur sicut pul
vis montium a facie venti:
et sicut turbo coram tempesta
te. In tempore vespe. et ecce
turbatio: in matutino.
et non subsistet. Hec est
pars eorum qui vastaverunt
nos: et sors diripientium nos.

Ve terre Ca. xviii.
cymbalo alarum
que est trans flu
mina ethiopie: que mit
tit in mare legatos et in
vasis papiri sup aquas.
Ite angeli veloces ad gentem
convulsam et dilaceratam: ad
ppl'm terribilem post quem
non est alius: gentem expec
tantem. expectantem et concul
catam: cuius diripuerunt flu
mina terram eius. Omnes
habitatores orbis qui mo
ramini in terra cum elevatum fu
erit signum in montibus vide
bitis: et clangorem tube au
dietis: quia hec dicit do
minus ad me. Quiescam
et considerabo in loco meo:
sicut meridiana lux clara
est. et sicut nubes roris in
die messis. Ante messem
enim totus effloruit: et imma
tura perfectio germinabit.
Et precidentur ramusculi
eius falcibus: et que dere
licta fuerint abscidentur.
Excutientur et relinquentur
simul avibus montium
et bestiis terre: et estate per
petua erit sup eum volucres:
et omnes bestie terre super
illum hyemabunt. In tempe
illo deferetur munus domino
exercituum a ppl'o divulso
et dilacerato: a ppl'o terri
bili post quem non fuit a
lius: a gente expectante.
expectante et conculcata. cuius
diripuerunt flumina terram

eius: ad locum nominis domini exer
cituum montem syon. Ca. xix.
Onus egipti. Ecce
dominus ascendet super
nubem levem. et in
gredietur egiptum: et moue
buntur simulachra egipti
a facie eius: et cor egipti in
tabescet in medio eius. Et
concurrere faciam egipcios ad
uersum egipcios: et pugna
bit vir contra fratrem suum. et
vir contra amicum suum: ciui
tas aduersum ciuitatem. reg
num aduersum regnum. Et di
rumpetur spiritus egipti in visceri
bus eius: et consilium eius
precipitabo. Et interrogabunt
simulachra sua: et diui
nos suos et phitones et a
riolos. Et tradam egiptum in
manu dominorum crudelium: et
rex fortis dominabitur eorum. ait
dominus deus exercituum. Et ares
cet aqua de mari: et fluuius
desolabitur atque siccabitur.
Et deficient flumina: attenua
buntur et siccabuntur riui aggerum.
Calamus et iuncus mar
cescet. Nudabitur alueus
riui a fonte suo: et omnis
sementis irrigua siccabi
tur: arescet et non erit. Et
merebunt piscatores: et
lugebunt omnes mittentes
in flumen hamum: et expan
dentes rete super faciem aque
emarcescent. Confundentur
qui operabantur linum pla
tentes et texentes subtilia.
Et erunt irrigua eius flac
centia: omnes qui faciebant
lacunas ad capiendos pi
sces. Stulti principes tha
neos: sapientes consiliarii
pharao dederunt consilium insi
piens. Quomodo dicetis pharaoni
filius sapientium ego: filius regum an
tiquorum? Ubi sunt nunc sapi
entes tui? Annuncient tibi et
indicent: quid cogitauerit
dominus exercituum super egiptum.
Stulti facti sunt principes
thaneos. emarcuerunt
principes mempheos: de
ceperunt egiptum angulum
populorum eius. Dominus miscuit
in medio eius spiritum ver

tigimus: et errare fecerunt egip
tum in omni opere suo. sicut er
rat ebrius et vomens. Et
non erit egipto opus quod
faciat caput et caudam: in
curvantem et refrenantem. In
die illa erit egiptus quasi
mulieres: et stupebunt et ti
mebunt a facie commotionis
manus domini exercituum. quam
ipse movebit super eam. Et erit
terra iuda egipto in festiui
tatem. Omnis qui illius fue
rit recordatus: pavebit a
facie consilii domini exerci
tuum. quod ipse cogitavit
super eam. In die illa erunt
quinque civitates in terra
egipti loquentes lingua cha
naan: et iurantes per dominum
exercituum. Civitas solis vo
cabitur una. In die illa erit
altare domini in medio terre
egipti: et titulus domini iuxta
terminum eius: et erit in sig
num et in testimonium domino
exercituum in terra egipti.
Clamabunt enim ad dominum
a facie tribulantis: et mit
tet eis salvatorem et propugna
torem qui liberet eos. Et cog
noscetur dominus ab egipto: et
cognoscent egipcii dominum in
die illa: et colent eum in
hostiis et muneribus: et vo
ta vovebunt domino et solvent.
Et percutiet dominus egiptum pla
ga: et sanabit eam. Et rever
tentur ad dominum. et placabitur
eis: et sanabit eos. In die
illa erit via de egipto in as
syrios: et intrabit assyrius
egiptum. et egiptius in assy
rios: et servient egipcii assur.
In die illa erit israel tercius e
giptio et assyrio: benedictio
in medio terre. cui benedixit
dominus exercituum dicens. Benedic
tus populus meus egipti: et
opus manuum mearum assy
rio: hereditas autem mea

Ca. xx. Isaie.

In anno quo
ingressus est thartan in azo
tum. cum misisset eum sargon
rex assyriorum. et pugnasset
contra azotum et cepisset eam:
in tempore illo locutus est
dominus in manu ysaie filii

amos dicens. Vade et solue
saccum de lumbis tuis: et calci
amenta tua tolle de pedibus
tuis. Et fecit sic: vadens nu
dus et discalciatus. Et dixit
dominus. Sicut ambulauit
seruus meus ysaias nudus
et discalciatus. trium annorum
signum et portentum erit super
egyptum et super ethiopiam:
sic minabit rex assyriorum
captiuitatem egypti. et trans
migrationem ethiopie iuue
num et senum. nudam et discal
ciatam. discoopertis natibus
ignominiam egypti. Et ti
mebunt et confundentur ab e
thiopia spe sua: et ab egyp
to gloria sua. Et dicet ha
bitator insule huius in di
e illa. Ecce hec erat spes
nostra. ad quos confugimus
in auxilium: ut liberaret
nos a facie regis assyriorum.
Et quomodo effugere poteri
mus nos? Cap xxi
Onus deserti maris.
Sicut turbines
ab affrico veniunt. de deserto
venit: de terra horribili vi
sio dura nunciata est michi.
Qui incredulus est infideliter
agit: et qui depopulator
est vastat. Ascende elam:
obside mede. Omnem gemi
tum eius cessare feci. Propterea
repleti sunt lumbi mei do
lore: angustia possedit me
sicut angustia parturientis.
Corrui cum audirem: conturba
tus sum cum viderem. Emarcu
it cor meum: et tenebre stupe
fecerunt me. Babilon dilecta
mea. posita est michi in mi
raculum. Pone mensam: con
templare in specula. Come
dentes et bibentes surgite: prin
cipes arripite clipeum. Hec
enim dixit michi dominus. Vade
et pone speculatorem: et quodcumque
viderit annunciet. Et vidit
currum duorum equitum: ascen
sorem asini et ascensorem came
li. Et contemplatus est dili
genter multo intuitu: et cla
mauit leo. Super speculam
domini ego sum stans iugiter
per diem: et super custodiam

meā ego sum stās totis noc
tibus. Ecce iste venit ascen
sor vir bige equitū. Et re
spondit et dixit. Cecidit ce
cidit babilon: et omnia
sculptilia deorū eius cōtri
ta sunt in terrā. Tritura
mea et filia aree mee: que
audiui a dn̄o exercituū de
o israhel āuūciaui vobis.
Onus duma. Ad me cla
mat ex seyr. Custos quid de
nocte: custos quid de nocte?
Dixit custos. Venit mane
et nox. Si queritis querite:
cōuertimī et venite. Onus
in arabia. In saltu ad ves
perā dormietis: in semitis
dodanim. Occurrētes sicien
ti ferte aquā. Qui habitatis
terrā austri: cū panibz occur
rite fugiēti. A facie eīn gladi
orū fugerūt: a facie gladij
īminētis. a facie arcus exte
nti: a facie grauis prelij. Qm
hec dicit dn̄s ad me. Adhuc
in vno āno quasi in āno
mercenarij et auferetur oīs
gloria cedar: et reliquie nu
meri sagittariorum fortiū de
filijs cedar īminuentur. Dn̄s
eīn deus isrl' locutus est.

nus Capitlm xxij.
Onus vallis visionis.
Quidnā tibi quoque
est. quia ascendisti et tu ō
nis in tecta. clamoris ple
na: vrbs frequēs. ciuitas
exultās? Interfecti tui non
interfecti gladio: nec mor
tui tui in bello. Cuncti prin
cipes tui fugerūt simul: du
re quoque ligati sūt. Oīs qui
inuenti sunt vincti sunt
pariter: procul fugerūt. Prop
terea dixi. Recedite a me: ama
re flebo. Nolite incumbere:
ut cōsolemī me super vasti
tate filie populi mei. Dies eīn
interfectionis et cōculcatio
nis et fletuū dn̄o deo exerci
tuū in valle visionis: scru
tans murū et magnificus
super monte. Et elam sumpsit
pharetrā. currū hominis
equitis: et parietē nudabit
clipeus. Et erūt electe valles
tue plene quadrigarū: et

equites ponēt sedes suas ī
porta: et reuelabit operi
mentū iude. Et videbis in
die illa armamētariū do
mus saltus: et scissuras ci
uitatis dauid videbitis.
quia multiplicate sunt. Et
cōgregastis aquas pisci
ne inferioris et domos ihe
rusalē numerastis: et de
struxistis domos ad mu
niendū murū: et lacū fe
cistis inter duos muros.
et aquā piscine veteris: et
nō suspexistis ad eū qui
fecerat eam: et operatorē
eius delonge nō vidistis.
Et vocabit dn̄s deus exer
cituū in die illa ad fletū
et ad planctū: et ad calui
ciū et ad cingulū sacci.
Et ecce gaudiū et leticia
occidere vitulos et iugu
lare arietes: comedere car
nes et bibere vinū. Come
damus et bibamus: cras
eīn moriemur. Et reuelata
est vox in auribȝ meis do
mini exercituū. Si dimit
tetur iniquitas hec vobis
donec moriamini: dicit dn̄s
deus exercituū. Hec dicit
dn̄s deus exercituū. Vade
et ingredere ad eū qui habi
tat in tabernaculo ad
sobnam ꝑpositū templi:
et dices ei. Quid tu hic. aut
quasi quis hic? Quia ex
cidisti tibi hic sepulchrū:
excidisti in excelsū memo
riā diligenter: in petra
tabernaculū tibi. Ecce do
minus asportari te faciet
et sicut asportatur gallus
gallinacius: et quasi a
mictū sic sublevabit te.
Coronās coronabit te tri
bulatione: quasi pilam
mittet te in terrā latā et
spaciosā. Ibi morieris:
et ibi erit currus glorie
tue. ignominia domus
dn̄i tui. Et expellā te de
statione tua: et de minste
rio tuo deponā te. Et erit
in die illa vocabo seruum
meū eliachī filiū helchie: et
induā illū tunicā tuā: et

cingulo tuo cõfortabo eũ:
et potestatẽ tuã dabo ĩ ma
nu eius. Et erit quasi pater
habitãtibꝫ ihrlm̃. et do
mui iuda. Et dabo clavem
domus david sup humerũ
eius: et aperiet. et non erit
qui claudat: et claudet. et
non erit qui aperiat. Et fi
gam illũ paxillũ in loco
fideli: et erit in soliũ glorie
domui patris sui. Et suspẽ
dam sup eũ omnẽ gloriã
domus patris eius vasor
diversa genera: omne vas
parvulũ. a vasis cratera
rũ usqꝫ ad omne vas musi
corũ. In die illo dicit dñs
exercituũ auferetur paxillus
qui fixus fuerat in loco fi
deli: et frangetur et cadet. et
peribit qd pependerat ĩ eo:
quia dñs locutus est. Cap xxiii
Onus tyri. O
ululate naves
maris: qa vas
tata est domus unde veni
re cõsueverat. De terra ce
thim revelatũ est eis. Tace

te qui habitatis in insula:
negociatio sydonis. Trans
fretãtes mare repleverũt te
in aquis multis. Semen
nili messis fluminis fruges
eius: et facta est negociati
o gentiũ. Erubesce sydon:
ait enĩ mare. fortitudo ma
ris dicẽs. Non parturivi et nõ
peperi: et non enutrivi iu
venes: nec ad incrementũ p
duxi virgines. Cũ auditũ
fuerit in egipto dolebũt: cũ
audierĩt de tyro. Transite
maria: ululate qui habita
tis in insula. Nũquid non
hec vra est que gloriabatur
a diebꝫ pristinis in antiqita
te sua: Ducent eã pedes sui
longe ad peregrinandũ. Quis
cogitavit hoc sup tyrũ quõ
dam coronatã: cuius nego
ciatores principes instito
res eius incliti terre: Dñs ex
ercituũ cogitavit hoc ut de
traheret supbiã omis glo
rie: et ad ignominiã dedu
ceret universos inclitos ter
re. Transi terrã tuã quasi

flumiē filia maris: non est
angulū ultra tibi. Manū
suā extendit sup mare: con
turbabit regna. Dn̄s man
dauit aduersū chanaan
ut cōtereret fortes eius: et dix
it. Non adicies ultra ut glo
rieris calūpniā sustinens.
uirgo filia sydonis. In ce
thim cōsurgens trāsfreta:
ibi quoqꝫ non erit requies
tibi. Ecce terra caldeorū: ta
lis ppl's non fuit. Assur
fundauit eā. In captiuita
tē trāsduxerūt robustos eī:
suffoderūt domos eius: posu
erūt eam in ruinā. Vlulate
naues maris: quia deuas
tata est fortitudo vr̄a. Et erit
in die illa in obliuione e
ris o tyre septuaginta ānis.
sicut dies regis unius. Post
septuaginta aūt ānos: erit
tyro quasi cāticū meretricis.
Sume cytharā: circui ciui
tatē meretrix obliuioni tra
dita. Bene cane. frequēta
canticū: ut memoria tui
sit. Et erit post septuaginta
ānos visitabit dn̄s tyrū: et
reducet eā ad mercedes suas.
Et rursū erit cū fornicabit
cū uniuersis regnis terre sup
faciē terre: et erūt negocia
tiones eius et mercedes eius
sanctificate dn̄o. Non conde
tur neqꝫ reponent: quia
hiis qui habitauerīt corā
dn̄o erit negociatio eius:
ut mādncent in saturita
tē. et vestiant usqꝫ ad vetu
statē. Cap'l xxiiii.

Ecce dn̄s dissipab
terrā et nudabit
eam: et affliget faciē eius:
et dispget habitatores eius.
Et erit sicut ppl's sic sacerdos:
et sicut seruus sic dn̄s eius:
sicut ancilla sic dn̄a eius.
Sicut emens sic ille qui ven
dit: sicut fenerator sic is qui
mutuū accipit: sicut qui
repetit sic qui debet. Dissi
patione dissipabit terra:
et direptione pdabit. Dn̄s
enī locutus ē verbū hoc.
Luxit et defluxit terra: et in
firmata est. Defluxit orbis:

infirmata est altitudo ppli
terre. Et terra infecta est
ab habitatoribz suis: qa
trāsgressi sūt leges. muta
uerūt ius: dissipauerūt fe
dus sempiternū. Ppt' hoc
maledictio vorabit terrā:
et peccabūt habitatores
eius. Ideo qz insanient culto
res eius: et relinquentur hoīes
pauci. Luxit vindemia: in
firmata est vitis: ingemue
runt omēs qui letabantur
corde. Cessauit gaudiū tym
panorum: quieuit sonitus le
tantiū: cōticuit dulcedo cy
thare. Cum cātico non bi
bent vinū: amara erit po
cio bibētibz illā. Attrita ē
ciuitas vanitatis: clausa
est omīs domus nullo intro
eunte. Clamor erit sup vino
in plateis. Deserta est omīs
leticia: trāslatū est gaudiū
terre. Relicta est in vrbe so
litudo: et calamitas oppri
met portas: quia hec erūt
in medio tre. in medio pplo
rū. Quomodo si pauce oli

ue que remāserūt excuciantur
ex olea: et racemi cū fuerit
finita vindemia. Hii leua
būt vocē suā atqz laudabūt:
cū glorificatus fuerit dūs
hinnient de mari. Pter hoc
in doctrinis glorificate dūm:
in insulis maris nomē dūi
dei isrl'. A finibz tre laudes
audiuimus: gloriā iusti. Et
dixi. Secretū meū michi: se
cretū meū michi. Ve michi.
Puaricātes puaricati sūt:
et puaricatione trāsgressorum
puaricati sunt. Formido et
fouea et laqueus sup te: q
habitator es terre. Et erit. q
fugerit a voce formidinis
cadet in foueā: et qui se ex
plicauerit de fouea. tenebitur
laqueo: quia catharacte
de excelsis apte sūt: et cōcu
cientur fundamenta terre. Cō
fractione cōfringetur terra.
cōtritione cōteretur terra.
cōmotione cōmouebitur
terra: agitatione agitabi
tur terra sicut ebrius: et aufe
retur quasi tabernaculū vni'

noctis. Et grauabit eā iniq̄
tas sua et corruet: et nō adi
ciet ut resurgat. Et erit ī die
illa visitabit dn̄s sup̄ mili
tiā celi in excelso: et sup̄ reges
terre qui sūt sup̄ trā. Et cō
gregabūtur in cōgregati
onem unius fascis ī lacū:
et claudent̄ ibi in carcere: et
post multos dies visitabūt̄.
Et erubescet luna et cōfun
detur sol: cū regnauerit do
minus exercituū in mōte
syon et in ierl'm. et in cō
spectu senū suoꝝ fuerit glo
rificatus. Capl'm xxv.

Domine deus me
us es tu exaltabo
te: cōfitebor nōi
tuo qm̄ fecisti mirabilia.
cogitationes ātiquas fi
deles amen. Quia posuis
ti ciuitatē in tumultum:
urbē fortē in ruinā: domū
alienoꝝ ut non sit ciuitas.
et in sēpiternū nō edificet̄.
Sup̄ hoc laudabit te p̄p̄ls
fortis. ciuitas gentiū ro
bustarū timebit te: quia

factus es fortitudo paup̄i:
fortitudo egeno in tribula
tione sua: spes a turbine.
umbraculū ab estu. Spiri
tus enī robustoꝝ. quasi tur
bo impellens parietē. Si
cut estū in siti. tumultū ali
enoꝝ humiliabis: et quasi
calore sub nube torrente
ꝓpaginē fortiū marcescē
facies. Et faciet dn̄s exerci
tuū omībꝫ p̄p̄lis in mōte
hoc cōuiuiū pinguium
cōuiuiū vindemie: pīgui
ū medullatoꝝ. vindemie
defecate. Et p̄cipitabit in
monte isto faciem vincu
li colligati sup̄ omnes
p̄p̄los: et telam quā ordi
tus est sup̄ uniuersas nati
ones: p̄cipitabit mortem
in sempiternū. Et auferet
dn̄s deus lacrimā ab omī
facie: et obprobriū p̄p̄li sui
auferet de uniuersa terra:
quia dn̄s locutus est. Et
dicet in die illa. Ecce deus
noster iste. Expectauimus
eū: et saluabit nos. Iste do

... mus sustinuimus eum: exultabimus et letabimur in salutari eius: quia requiescet manus domini in monte isto. Et triturabitur moab sub eo: sicut teruntur palee in plaustro. Et extendet manus suas sub eo: sicut extendit natans ad natandum. Et humiliabit gloriam eius cum allisione manuum eius: et munimenta sublimium murorum tuorum concident: et humiliabuntur et detrahentur in terram usque ad pulverem. Capitulum XXVI

In die illa cantabitur canticum istud in terra iuda. Urbs fortitudinis nostre syon: salvator ponetur in ea murus et antemurale. Aperite portas: et ingrediatur gens iusta custodiens veritatem. Vetus error abiit: servabis pacem: pacem quia in te domine speravimus. Sperastis in domino in seculis eternis: in domino deo forti in perpetuum: quia incurvabit habitantes in excelso: civitatem sublimem humiliabit. Humiliabit eam usque ad terram: detrahet eam usque ad pulverem. Conculcabit eam pes: pes pauperis, gressus egenorum. Semita iusti recta est: rectus callis iusti ad ambulandum. Et in semita iudiciorum tuorum domine sustinuimus te: et nomen tuum et memoriale tuum in desiderio anime. Anima mea desideravit te in nocte: sed et spiritu meo in precordiis meis de mane vigilabo ad te. Cum feceris iudicia tua in terra: iusticiam discent habitatores orbis. Misereamur impio: et non discet facere iusticiam. In terra sanctorum iniqua gessit: et non videbit gloriam domini. Domine exaltetur manus tua et non videant: videant et confundantur zelantes populi: et ignis hostes tuos devoret. Domine dabis pacem nobis: omnia enim opera nostra operatus es nobis. Domine deus noster possiderunt nos domini absque te: tantum in te recordemur nominis tui. Morientes non

vivant: gygantes nō resur
gant. Propterea visitasti et
cōtrivisti eos: et pdidisti ōē
nem memoriā eorū. Indul
sisti genti dn̄e: indulsisti
genti. Nūquid glorificat⁹
es? Elongasti oēs termi
nos terre. Dn̄e in angusti
a requisierūt te: in tribulati
one murmuris. doctrina
tua eis. Sicut que cōcipit.
cū appropinquaverit ad par
tū dolens clamat in dolori
bꝫ suis: sic facti sumus a
facie tua dn̄e. Cōcepimus
& quasi parturivimus: et pe
perimus spm̄ salutis. Sa
lutes nō fecimus in terra:
ideo nō ceciderūt habitato
res terre. Vivent mortui tui:
interfecti mei resurgent. Ex
pergiscimini et laudate qui ha
bitatis in pulvere: quia ros
lucis ros tuus: et terrā gy
gantū detrahes in ruinam.
Vade ppl̄s meus. intra in
cubicula tua: claude ostia
tua sup te. Abscondere mo
dicū ad momentū: donec

ptranseat indignatio mea.
Ecce enī dn̄s egredietur de loco
sco suo: ut visitet iniquitatē
habitatoris terre contra eū: &
revelabit terra sanguinē
suū: et non operiet ultra
interfectos suos. Ca. xxvii

In die illa visitabit
dn̄s in gladio suo
duro et grandi et
forti. sup leviathan serpē
tem vectem: et sup levia
than serpentē tortuosum:
et occidet cetū qui in mari
est. In die illa vinea meri
cantabit ei. Ego dn̄s qui
servo eā: repente ppinabo
ei: ne forte visitetur contra
eam. nocte et die servo eā.
Indignatio non est michi.
Quis dabit me spinā & ve
prem in plio: Gradiar su
per eam: succendā eam pari
ter. An potius tenebit forti
tudinē meā: Faciet pacem
michi: pacē faciet michi. Qui
ingrediūtur impetu ad ia
cob florebit & germinabit
isrl': et implebūt faciē orbis

semine. Numquid iuxta pla
gam percutientis se percussit eum?
Aut sicut occidit interfectos
eius sic occisus est? In men
sura contra mensuram cum ab
iecta fuerit iudicabis eam.
Meditata est in spiritu suo du
ro per diem estus. Idcirco
super hoc dimittetur iniquitas
domui iacob: et iste omnis
fructus. ut auferatur peccatum
eius. Cum posuerit omnes
lapides altaris. sicut lapi
des cineris allisos: non sta
bunt luci et delubra. Civi
tas enim munita desolata
erit: speciosa relinquetur et
dimittetur quasi desertum. I
bi pascetur vitulus et ibi
accubabit: et consumet
summitates eius. In siccita
te messis illius conterentur
mulieres venientes et do
centes eam. Non est enim
populus sapiens: propterea non
miserebitur eius qui fecit eum:
et qui formavit eum non
parcet ei. Et erit in die illa
percutiet dominus ab alveo flu
minis usque ad torrentem egyp
ti: et vos congregabimini
unus et unus filii israel. Et
erit in die illa clangetur in
tuba magna: et venient
qui perditi fuerant de terra
assyriorum. et qui eiecti erant
de terra egypti: et adorabunt
dominum in monte sancto
in ierusalem. Capitulum xxviii
Ve corone superbie.
ebriis effraym.
et flori decidenti glorie ex
ultationis eius: qui erant
in vertice vallis pinguissi
me. errantes a vino. Ecce
validus et fortis dominus. si
cut impetus grandinis. tur
bo confringens: sicut impe
tus aquarum multarum in
undantium. et emissarum super
terram spatiosam. Pedibus con
culcabitur corona superbie e
briorum effraym: et erit flos
decidens glorie exultationis
eius. qui est super verticem
vallis pinguium. quasi tem
poraneum ante maturita
tem autumpni. Quod cum aspex

erit videns: statĩ ut manũ
tenuerit devorabit illud.
In die illa erit dñs exerci
tuũ corona glorie. et sertũ
exultationis residuo ppli
sui: et spũs iudicij sedenti
sup iudiciũ: et fortitudo re
vertentibꝫ de bello ad por
tam. Verũ hij quoqꝫ pre
vino nescierũt: et pre ebrieta
te erraverũt. Sacerdos et pro
pheta nescierũt pre ebrieta
te: absorti sunt a vino. Er
raverũt in ebrietate: nesci
erũt videntẽ: ignoraverũt
iudiciũ. Omĩes enĩ mense
replete sunt vomitu sordiũ
qꝫ: ita ut non esset ultra loc⁹.
Quem docebit scientiã: et
quem intelligere faciet au
ditũ? Ablactatos a lacte.
avulsos ab uberibꝫ: quia
manda remanda. manda
remanda: expecta reexpec
ta. expecta reexpecta: modi
cũ ibi modicũ ibi. In loq
la enĩ labij et lingua altera
loquetur ad pplm istũ: cui dix
it: Hec est requies mea refi

cite lassũ: et hoc est meũ refri
geriũ. Et noluerũt audire.
Et erit eis verbũ dñi. mãda
remanda. manda remanda.
expecta reexpecta. expecta re
expecta. modicũ ibi. modicũ
ibi: ut vadãt et cadãt retror
sũ. et cõterantur et illaqueentur
et capiantur. Propter hoc audi
te verbũ dñi viri illusores:
qui dominamini sup pplm
meũ qui est in ierlm. Dix
istis enĩ. Percussimus fedus
cũ morte: et cum inferno fe
cimus pactũ. Flagellũ inun
dans cũ transierit non ve
niet sup nos: quia posuim⁹
mendaciũ spem nrãm. et
mendacio protecti sumus.
Idcirco hec dicit dñs deus.
Ecce ego mittã in fundamen
tis syon lapidem: lapidem
probatũ angularẽ preciosum
sũ in fũdamẽto fundatũ.
Qui crediderit non festinet.
Et ponã iudiciũ in pondere:
et iusticiã in mensura. Et
subvertet grando spẽ menda
cij: et protectionẽ aque in

inūdabit. Et delebit̄ fedus
vr̄m cum morte: et pactū
vr̄m cum inferno nō stabit.
Flagellū inundās cū trāsie
rit. eritis ei ī cōculcationē.
Quandocūq; ptransierit tol
let vos: quoniā mane di
luculo ptransibit in die et
in nocte. et tantūmodo so
la vexatio ītellectū dabit
auditui. Coangustatū est
enī stratū ita ut alter deci
dat: et palliū breve utrūq;
operire nō potest. Sicut e
nim in monte divisionū
stabit dn̄s: sicut in valle q̄
est in gabaon irascet̄. Ut fa
ciat opus suū: alienū opus
eius. Ut operet̄ opus suū:
peregrinū est opus ab eo.
Et nunc nolite illudere: ne
forte constringant̄ vincu
la vr̄a. Consūmationē enī
et abbreviationē audivi
a dn̄o deo exercituū super
universā terrā. Auribꝫ per
cipite et audite vocē meam:
attēdite et audite eloqui
ū meū. Nūquid tota die
arabit arans ut serat: pro
scindet et sariet humū suā?
Nonne cū adequaverit fa
ciē eius, seret gith. et cy
minū sparget: et ponet
triticū p ordinē. et ordeum
et milium et viciā in fini
bꝫ suis? Et erudiet illū in
iudicio: deus suus docebit il
lū. Non enī in serris tritu
rabit̄ gith. nec rota plaus
tri sup cyminū circuiet: sed
in virga excutiet̄ gith. et
cyminū in baculo: panis
autē cōminuet̄. Verū nō
in ppetuū triturās tritura
bit illū: neq; vexabit eū
rota plaustri: nec in ungu
lis suis cōminuet eū. Et
hoc a dn̄o deo exercituum
exivit: ut mirabile faceret
cōsiliū. et magnificaret
iusticiā. Ca. xxix.
Ve ariel ariel: ci
vitas quam expug
navit david. Additus est
annus ad annū: solēpnita
tes evolute sūt. Et circūval
labo ariel. et erit tristis et

merens: et erit michi quasi
ariel. Et circumdabo quasi
speram in circuitu tuo: et
iaciam contra te aggerē: et
munimēta ponā in obsi
dionē tuā. Humiliaberis:
de terra loqueris: et de hu
mo audietur eloquiū tuū.
Et erit quasi phitonis de
terra vox tua: et de humo
eloquiū tuū mussitabit.
Et erit sicut pulvis tenuis
multitudo ventilantiū te:
et sicut favilla ptransiens
multitudo eorum qui contra
te pvaluerūt. Eritque repē
te confestim a dn̄o exercitu
ū visitabitur in tonitruo et
cōmotione terre: et voce
magna turbinis et tēpes
tatis et flāme ignis devo
rantis. Et erit sicut somp
niū visionis nocturne. mul
titudo omniū gentiū. que
dimicauerūt contra ariel: et
omnes qui militauerūt et
obsederūt et pvaluerūt ad
uersus eam. Et sicut sōp
niat esuriens et comedit:

cum autē fuerit experrectus,
vacua est aīa eius: et sic
sōpniat siciens et bibit: et
postquā fuerit expgefactus
lassus adhuc sitit. et aīa
eius vacua est: sic erit mul
titudo oīum gentiū que di
micauerīt contra montē
syon. Obstupescite et admi
ramini. fluctuate et vacilla
te: inebriamini et nō a vino.
mouemini et non in ebrieta
te: quoniam miscuit vobis dn̄s
spiritum soporis. Claudet ocu
los vestros: prophetas et princi
pes vestros qui vident visionē
operiet. Et erit vobis visio
oīum. sicut verba libri sig
nati: quē cum dederint scienti
litteras dicent. Lege istū. Et
respondebit. Non possum
Signatus est enim. Et dabit,
liber nescienti litteras: dice
turque ei. Lege. Et respōdebit. Ne
scio litteras. Et dixit dn̄s.
Eo quod appropinquat populus iste
te ore suo. et labiis suis glo
rificat me. cor autē eius lon
ge est a me. et timuerunt

me mãdato hominũ ⁊ doc
trinis: ideo ecce ego addã ut
ãmiratione faciã ppl'o huic.
miraculo grandi et stupen
do. Peribit eni sapientia a
sapiẽtib3 eius: et intellectus
prudentiũ eius abscondetur.
Ve qui profundi estis corde.
ut a domino abscõdatis cõ
siliũ: quorũ sunt in tenebris
opa. et dicũt. Quis videt
nos. et quis novit nos? P
versa est hec vr̃a cogitatio.
Quasi si lutũ contra figu
lũ cogitet. et dicat opus fac
ti suo non fecisti me: et fig
mentũ dicat fictori suo. nõ
intelligis. Nõne adhuc in
modico et in brevi cõverte
tur libanus in chermel. et
chermel in saltũ reputabi
tur? Et audient in die illa
surdi verba libri: et de tene
bris et caligine oculi cecor
videbũt. Et addẽt mites in
dño leticiã: et paupes ho
mĩes in scõ isrl' exultabunt:
qm̃ defecit qui pualebat:
consũmatus est illusor. Et

succisi sunt om̃s qui vigi
labant sup iniquitatẽ: q
peccare faciebãt hoĩes in
vbo et arguentẽ in porta
supplantabãt: et declinave
runt frustra a iusto. Ppter
hoc hec dicit dñs ad domũ
iacob: qui redemit abrahã.
Non modo cõfundet iacob
nec modo vultus eius eru
bescet: sed cũ viderit filios
suos opa maniũ mearũ
in medio sui. sctificãtes
nomen meũ. Et sctificabũt
nomẽ scm̃ iacob: et deũ isrl'
pdicabũt. Et scient errãtes
spũ intellectũ: et mussitato
res discent legem. Ca. xxx.

Ve filii desertores di
cit dñs: ut faceretis
consiliũ et nõ ex
me. et ordiremini telã. et non
per spm̃ meũ: ut adderetur
pctm̃ sup pctm̃. Qui am
bulatis ut descendatis in e
giptũ. et os meũ nõ inter
gastis: sperantes auxiliũ
in fortitudine pharaonis: et
habentes fiduciã in umbr'

egipti. Et erit vobis fortitu
do pharaonis i cōfusionē:
et fiducia umbre egipti in
ignominiā. Erant enim
in thanis principes tui: et
nūcij tui usq; ad anes p
uenerūt. Omēs cōfusi sūt
sup pplo qui eis pdesse nō
potuit. Non fuerūt in aux
iliū. et in aliquā utilitatē:
sed in cōfusionē et i oppro
briū. Onus iumētorum
austri. In terra tribulatio
nis et angustie leena et leo:
ex eis vipera et regulus vo
lans portātes sup humeros
iumētorū divitias suas: et
sup gibbū camelor thesau
ros suos. ad pplm qui eis
prodesse non poterit. Egip
tus enī frustra et vane aux
iliabitur. Ideo clamavi
sup hoc. Supbia tantū ē:
quiesce. Nūc ingressus scri
be eis sup buxū: et in lib
diligēter exara illud: et
erit in die novissimo in
testimoniū usq; in eternū.
Ppls enī ad iracūdiam
provocans est: et filij mē
daces. filij nolētes audire
legē dei. Qui dicūt videntib;
nolite videre: et aspicientib;
nolite aspicere nobis ea
que sunt recta. Loquimini
nobis placētia: videte no
bis errores. Auferte a me
viā: declinate a me semi
tā: cesset a facie nrā sāctus
isrl. Propterea hec dicit dūs
sāctus isrl. Pro eo qd repro
bastis verbū hoc. et spe
rastis in calūpniā et tu
multū. et innisi estis super
eo: ppterea erit vobis iniq
tas hec sicut interruptio ca
dens. et requisita in muro
excelso: qm subito dū nō
sperat veniet contritio eius:
et cōminuetur sicut cōteritur
lagena figuli contritione
pvalida. Et non invenietur
de fragmētis eius testa in
qua portetur igniculus de i
cendio: aut hauriatur parū
aque de fovea. Quia hec
dicit dūs deus sāctus isrl. Si
revertamini et quiescatis:

salui eritis. In silentio et in spe erit fortitudo vestra. Et noluistis: et dixistis. Nequaquam: sed ad equos fugiemus. Ideo fugietis. Et super veloces ascendemus. Ideo velociores erunt: qui persequentur vos. Mille homines a facie terroris unius. et a facie terroris quinque fugietis: donec relinquamini quasi malus navis in vertice montis: et quasi signum super collem. Propterea expectat dominus. ut misereatur vestri: et ideo exaltabitur parcens vobis: quia deus iudicii dominus. Beati omnes qui expectant eum. Populus enim syon habitabit in ierusalem. Plorans nequaquam plorabis: miserans miserebitur tui. Ad vocem clamoris tui. statim ut audierit respondebit tibi. Et dabit vobis dominus panem artum et aquam brevem: et non faciet avolare a te ultra doctorem tuum. Et erunt oculi tui videntes preceptorem tuum: et aures tue audientes verbum post tergum monentis. Hec est via: ambulate in ea: neque ad dexteram neque ad sinistram. Et contaminabis laminas sculptilium argenti tui. et vestimentum conflatilis auri tui: et disperges ea sicut immundiciam menstruate. Egredere dices ei. Et dabitur semini tuo pluvia ubicumque seminaveris in terra: et panis frugum terre erit uberrimus et pinguis. Pascetur in possessione tua in die illa agnus spaciose: et tauri tui et pulli asinorum qui operantur terram commixtum migma comedent. sicut in area ventilatum est. Et erunt super omnem montem excelsum et super omnem collem elevatum rivi currentium aquarum: in die interfectionis multorum. cum ceciderint turres. Et erit lux lune sicut lux solis: et lux solis erit septempliciter sicut lux septem dierum: in die qua alligaverit dominus vulnus populi sui. et percussuram plage

eius sanauerit. Ecce nomen
dñi venit de longinquo: ar
dens furor eius et grauis
ad portandū. Labia eius
repleta sunt indignatione:
et lingua eius quasi ignis
deuorans. Spiritus eius ve
lut torrēs inundās usq; ad
mediū colli: ad pdendas gē
tes in nichilū et frenū erro
ris qđ erat in maxillis po
puloꝝ. Canticū erit vobis
sicut vox sanctificate sollē
nitatis: et letitia cordis. si
cut qui pgit cū tybia ut ī
tret ī mōtē dñi ad fortē isrl.
Et auditā faciet dñs glori
am vocis sue: et terrorē bra
chij sui ostendet in cōmina
tione furoris. et flāme ignis
deuorātis. Allidet in turbine:
et in lapide grādinis. A vo
ce enī dñi pauebit assur v
ga percussus: et erit transit
virge fundatus quā requiescē
faciet dñs sup eū. In tympanis
et in cytharis. et in bellis p
cipuis expugnabit eos. P
parata ē enī ab heri tophet. a

rege pparata pfūda et dilatata.
Nutrimēta eius ignis et lig
na multa: flatus dñi sicut
torrēs sulfuris succendēs eā.

Ve qui Ca. xxxi.
descendūt in egip
tū ad auxiliū in
equis sperantes. et habētes
fiduciā sup quadrigis quia
multe sunt. et sup equitibus
quia pualidi nimis: et nō
sunt cōfisi sup scm̄ isrl: et do
minū non requisierūt. Ipse
aūt sapiens adduxit malū
et verba sua non abstulit.
Et cōsurget cont domū pessi
moꝝ: et contra auxiliū ope
rantiū iniq̄tatē. Egiptus ho
mo et non deus: et equi eoꝝ
caro et non spūs. Et dñs icli
nabit manū suā et corruet
auxiliator: et cadet cui pstat
tur auxiliū: simul q; omēs
consumentur. Quia hec dicit
dñs ad me. Quomō si rugi
at leo et catulus leonis super
predā suā: cū occurrerit ei mul
titudo pastoꝝ. a voce eoꝝ nō
nō formidabit. et a multitudi

ne cor non pauebit: sic descē
det dn̄s exercituū ut prelietur
sup montē syon. et sup collē
eius. Sicut aues volātes. sic
proteget dn̄s exercituū ihrlm̄:
protegens et liberās. trāsiēs
et saluās. Conuertimī sicut ī
profundū recesseratis filij is
rahel. In die enī illa abiciet
vir ydola argēti sui. et ydola
auri sui: que fecerūt vobis
manus vr̄e in peccatū. Et ca
det assur in gladio nō viri:
et gladius non hominis vora
bit eū. Et fugiet non a facie
gladij: et iuuenes eius vecti
gales erūt. Et fortitudo eius
a terrore trāsibit: et pauebūt
fugiētes prīcipes eius. Dixit
dn̄s cuius ignis est ī syon:
et caminus eius in ihrlm̄.
Ecce in Cap' xxxij.
iusticia regnabit
rex: et prīcipes in
iudicio preerūt. Et erit vir
sicut qui absconditur a vēto.
et celat se a tempestate: sicut
riui aquarū in siti. et vmbra
petre prominētis in t̄ra deserta.

Non caligabūt oculi videntiū:
et aures audientiū diligenter
auscultabūt: et cor stultorū
intelliget scientiā: et lingua bal
borum velociter loquetur et plane.
Non vocabitur ultra is qui
insipiēs est prīceps: neque frau
dulentus appellabitur maior.
Stultus enī fatua loquetur:
et cor eius faciet iniquitatem:
ut pficiat simulationē. et
loquatur ad dn̄m fraudulēter:
et vacuā faciat aīam esuri
entis. et potū sicienti aufe
rat. Fraudulenti. vasa pes
sima sūt. Ipse enī cogitatio
nes cōcinnabit ad pdendos
mites in sermone mendacij:
cum loqretur pauper iudici
ū. Princeps vero ea q̄ dig
na sūt principi cogitabit:
et ipse sup duces stabit. Mu
lieres opulente surgite et
audite vocem meā: filie cō
fidētes pcipite auribz eloqū
meū. Post dies enī et annū.
et vos cōturbabimī cōfiden
tes. Consūmata est enim
vindemia: collectio ultra nō

venerit. Obstupescite opulen-
te: conturbamini confidentes.
Exuite vos et confundimini:
accingite lumbos vestros super
ubera: plangite super regi-
one desiderabili. super vineam
fertilem. Super humum popu-
li mei spine et vepres ascen-
dent: quanto magis super
omnes domos gaudii civita-
tis exultantis. Domus enim
dimissa est: multitudo urbis
relicta est. Tenebre et palpa-
tio facte sunt super speluncas
usque in eternum. Gaudium ona-
grorum. pascua gregum: donec
effundatur super nos spiritus de
excelso. Et erit desertum in cher-
mel: chermel in saltum repu-
tabitur. Et habitabit in soli-
tudine iudicium: et iustitia in
chermel sedebit. Et erit opus
iustitie pax: et cultus iustitie
silentium. et securitas usque
in sempiternum. Et sedebit
populus meus in pulchritudi-
ne pacis: et in tabernaculis
fiducie. et in requie opulen-
ta. Grando autem in descensione

saltus: et humilitate humiliabi-
tur civitas. Beati qui semina-
tis super omnes aquas: immit-
tentes pedem bovis et asini.
[V]E qui Ca. xxxiii
predaris: nonne et
ipse predaberis? Et
qui spernis: nonne et ipse sper-
neris? Cum consummaveris
depredationem depredaberis: cum
fatigatus desieris contemp-
nere contempneris. Domine mi-
serere nostri: te enim expectavi-
mus. Esto brachium eorum in ma-
ne: et salus nostra in tempore
tribulationis. A voce an-
geli fugerunt populi: ab exal-
tatione tua disperse sunt gen-
tes. Et congregabuntur spolia
vestra sicut colligitur bruchus:
velut cum fosse plene fuerint
de eo. Magnificatus est dominus
quoniam habitavit in excelso:
implevit syon iudicio et
iustitia: et erit fides in tempo-
ribus tuis. Divitie salutis sa-
pientia et scientia: timor domini
ipse thesaurus eius. Ecce vi-
dentes clamabunt foris: angeli

pacis amare flebūt. Dissi
pate sunt vie cessauit trāsi
ens per semitā: irritū fac
tū est pactū. proiecit ciuita
tes non reputauit hoīes.
Luxit et elanguit terra: cō
fusus est lybanus et obsor
duit. Et factus est saron si
cut desertū: et cōcussa est ba
san et carmelus. Nunc cō
surgā dicit dn̄s: nūc exal
tabor nūc subleuabor. Cō
cipietis ardorem: parietis
stipulā. Spūs vester ut
ignis vorabit vos: et erūt
ppl̄i quasi de incendio cinis.
Spine cōgregate. igni cōbu
rentur. Audite qui longe estis
que fecerim: et cognoscite
vicini fortitudinē meā. Cō
territi sunt in syon peccato
res: possedit tremor ypocri
tas. Quis poterit habita
re de vobis cum igne deuo
rante? Quis habitabit ex
vobis cū ardoribȝ sempiternis?
Qui ambulat ī iusticiis: et
loquitur veritatē. Qui proicit
auariciā ex calūpnia: et ex

cutit manus suas ab omī
munere. Qui obturat au
res suas ne audiat sāgui
nē: et claudit oculos suos
ne videat malū. Iste in ex
celsis habitabit. Munimē
ta saxoȝ sublimitas eius.
Panis ei datus est: aq̄ eius
fideles sunt. Regē in decore
suo videbūt oculi eius: cer
nent terrā de longe: cor tuū
meditabitur timorē. Ubi est
litteratus? Ubi est legis v̄
ba ponderās? Ubi doctor
paruuloȝ? Ppl̄m impudē
tem non videbis ppl̄m alti
sermonis: ita ut non possis
intelligere disertitudinem
lingue eius. in quo nulla
est sapiētia. Respice syon
ciuitatē sollēpnitatis nr̄e.
Oculi tui videbūt ierl̄m ha
bitationē opulentā: tabna
culū quod nequaq̄ transferri
poterit. Nec auferentur claui
eius in sempiternū: et omnes
funiculi eius non rūpentur:
quia solūmō ibi magnifi
cus dn̄s deus nr̄. Locus flu

morum cum latissimi et paten
tes. Non transibit per eum
navis remigum: neque trieris
magna transgredietur eum.
Dominus enim iudex noster. dominus le
gifer noster: dominus rex noster: ipse
veniet et salvabit nos. Lax
ati sunt funiculi tui: sed non
prevalebunt. Sic erit malus
tuus: ut dilatare signum
non queas. Tunc dividentur
spolia predarum multarum. Clau
di diripient rapinam: nec dicet
vicinus elangui. Populus qui ha
bitat in ea: auferetur ab eo ini
quitas. Capitulum xxxiiii.

Accedite gentes et au
dite: et populi atten
dite. Audiat terra
et plenitudo eius. orbis et om
ne germen eius: quia indig
natio domini super omnes gentes:
et furor super universam mili
ciam eorum. Interfecit eos: et dedit
eos in occisionem. Interfecti eorum
proicientur: et de cadaveribus
eorum ascendet fetor. Tabescent
montes a sanguine eorum: et
tabescet omnis milicia celorum.

Et complicabuntur sicut liber celi:
et omnis milicia eorum defluet.
sicut defluit folium de vinea
et de ficu: quia inebriatus est
in celo gladius meus. Ecce sup[er]
ydumeam descendet: et super
populum interfectionis mee ad
iudicium. Gladius domini re
pletus est sanguine: incrassa
tus est adipe de sanguine
agnorum et hircorum: et sangui
ne medullatorum arietum. Vi[c]
tima enim domini in bosra: et
interfectio magna in terra
edom. Et descendent unicorne[s]
cum eis: et tauri cum potentibus.
Inebriabitur terra eorum sangui
ne. et humus eorum adipe pingu
ium: quia dies ultionis domini.
annus retributionum iudicii
syon. Et convertentur torrentes
eius in picem: et humus eius
in sulphur. Et erit terra eius
in picem ardentem nocte et die:
non extinguetur in sempiternum.
Ascendet fumus eius a generatione
in generationem: desolabitur
in seculum seculorum. Non erit tran[si]
ens per eam. Et possidebunt illa[m]

onocrotul' et hericius: et ibix et
coruus habitabunt in ea. Et
extendet' sup eā mensura ut redi
gat' ad nichilum: et ppendicu
lum in desolatiōe. Nobiles ei'
nō erunt ibi: rege pocius inuocabūt:
et omēs principes eius erūt ī
nichilum. Et orient' in domibz
eius spine et urtice et paliu
rus in municionibz eius.
Et erit cubile draconū et
pascua strucionū: et occur
rent demonia. Onocentaur'
et pilosus clamabit alter
ad alterū. Ibi cubabit la
mia: et inuenit sibi requiem.
Ibi habuit foueā hericius
et enutriuit catulos: et cir
cūfodit. et fouit in umbra
eius. Illuc cōgregati sunt
milui alter ad alterū. Re
quirite diligent' in libro do
mini et legite: unū ex eis nō
defuit. Alter alterū non qsi
uit: quia qd ex ore meo pce
dit. ille mādauit: et spūs ei'
ipse cōgregauit ea. Et ipse
misit eis sortē: et manus ei'
diuisit eam illis in mensu
rā. Usqz ineternū possidebūt
eam: in gñatione et gñati
onē habitabūt in ea. Cap̄

Letabitur de xxxv.
serta et inuia: et ex
ultabit solitudo:
et florebit quasi liliū. Germi
nans germinabit: et exulta
bit letabūda et laudās. Glo
ria lybani data est ei: decor
carmeli et saron. Ipsi vide
būt gloriā dñi: et decorem
dei nr̄i. Confortate manus
dissolutas: et genua debi
lia roborate. Dicite. Pusil
lanimes cōfortamini: nolite
timē. Ecce deus vester ultio
nē adducet retribucionis:
deus ipē veniet et saluabit
vos. Tunc aperient' oculi ce
corū: et aures surdorū pate
būt. Tunc saliet sicut ceru'
claudus. et apta erit lingua
mutorū: quia scisse sunt ī
deserto aq̄. et torrētes ī soli
tudine: et que erat arida
in stagnū. et siciens in fō
tes aquarū. In cubilibz ī
quibz prius dracones ha

bitabant: orietur viror calami
et iunci. Et erit ibi semita et
via: et via sancta vocabitur.
Non transibit per eam pol
lutus. Et hec erit nobis di
recta via: ita ut stulti non
errent per eam. Non erit ibi
leo: et mala bestia non ascen
det per eam: nec invenietur
ibi. Et ambulabunt qui li
berati fuerint et redempti a do
mino: convertentur et venient
in syon cum laude: et leticia
sempiterna super caput eorum.
Gaudium et leticiam obtine
bunt: et fugiet dolor et gemi
tus Ca. xxxvi

Et factum est in quar
todecimo anno
regis ezechie. ascendit senna
cherib rex assyriorum super omnes
civitates iuda munitas:
et cepit eas. Et misit rex as
syriorum rapsacen de lachis
in ierusalem ad regem ezechiam
in manu gravi: et stetit in
aqueductu piscine superi
oris in via agri fullonis. Et
egressus est ad eum heliachim
filius helchie qui erat super
domum: et sobna scriba et
ioahe filius asaph a commen
tariis. Et dixit ad eos rapsa
ces. Dicite ezechie. Hec dicit
rex magnus: rex assyriorum. Que
est ista fiducia qua confidis
aut quo consilio vel fortitu
dine rebellare disponis? Su
per quem habes fiduciam: quia
recessisti a me? Ecce confidis su
per baculum harundineum con
fractum istum super egyptum: cui
si innisus fuerit homo intrabit
in manum eius. et perforabit
eam. Sic pharao rex egypti
omnibus qui confidunt in eo. Quod
si responderis michi. in domino
deo nostro confidimus: nonne ipse
est cuius abstulit ezechias
excelsa et altaria: et dixit
iude et ierusalem. coram altari
isto adorabitis? Et nunc tra
de te domino meo regi assyriorum
et dabo tibi duo milia equorum
nec poteris ex te prebere ascen
sores eorum. Et quomodo sustine
bis faciem iudicis unius loci
ex servis domini mei minoribus

Et si confidis in egipto in
quadrigis et in equitibus:
et nunc numquid sine dño a
scendi ad terrã istã. ut disp
derẽ eam? Dñs dixit ad me.
Ascende sup t̃rã istã: et dis
perde eam. Et dixit eliachī
et sobna et ioahe ad rap
sacen. Loquere ad seruos
tuos syra lingua. intelli
gim⁹ eñi. Ne loquaris ad
nos iudaice: in auribꝫ ppli
qui est sup murū. Et dixit
ad eos rapsaces. Nūquid
ad dñm tuū. et ad te misit
me dñs meus ut loquerer
omnia verba ista? et nõ po
tius ad viros qui sedẽt sup
murū. ut comedant sterco
rora sua. et bibant urinã
pedũ suoꝝ vobiscũ? Et stetit
rapsaces et clamauit voce
magna iudaice: et dixit.
Audite verba regis magni:
regis assyrioꝝ. Hec dicit rex.
Non seducat vos ezechias:
quia non poterit eruere vos.
Et nõ vobis tribuat fidu
ciã ezechias sup dño dicẽs.
Eruens liberabit nos dñs:
non dabit̃ ciuitas ista ĩ ma
nu regis assyrioꝝ. Nolite
audire ezechiam. Hec eñi
dicit rex assyrioꝝ. Facite me
cum benedictionẽ. et egredi
mini ad me: et comedite vn⁹
quisqꝫ vineã suam. et vnus
quisqꝫ ficũ suã. et bibite vn⁹
quisqꝫ aquã cisterne sue:
donec veniã et tollã vos
ad terrã que est ut t̃ra vr̃a:
terrã frumenti et vini. terrã
panũ et vinearũ. Nec con
turbet vos ezechias dicens:
Dñs liberabit nos. Nūquid
liberauert̃ dii gentiũ vnus
quisqꝫ t̃rã suã de manu re
gis assyrioꝝ? Ubi est deus
emath et arfath? Ubi est
deus sepharuaim? Nūq̃d
liberauerũt samariã de
manu mea? Quis est ex
omnibꝫ diis terrarũ istaꝝ
qui eruerit terrã suam de
manu mea: ut eruat dñs
ihr̃lm de manu mea? Et
siluerũt: et non responde
rũt ei verbũ. Mãdauerat

eum eas rex dicens. Ne respō
deatis ei. Et ingressus est
eliachim filius helchie q
erat sup domū et sobna scri
ba et ioahe filius asaph
a cōmentariis ad ezechiā
scissis vestib; et nūciauerūt
ei verba rapsacis. xxxvij.
ET factū est cū au
disset rex ezechias
scidit vestimēta
sua. et obuolutus ē sacco:
et intrauit in domū dni.
Et misit eliachim qui e
rat sup domū et sobnam
scribam. et seniores de sa
cerdotib; optos saccis ad
ysaiā filiū amos pphē:
et dixerūt ad eū. Hec dicit
ezechias. Dies tribulatōis
et angustie et correptionis
et blasphemie dies hec: qa
venerūt filii usq; ad par
tū. & virtus non est pari
endi. Si quo modo audi
at dns deus tuus verba
rapsacis: quē misit rex
assyrior dns suus ad blas
phemandū deū viuentem.

et exprobrandū sermonib;
quos audiuit dns deus
tuus. Leua ergo orationē:
pro reliquiis que reperte sūt.
Et venerūt serui regis eze
chie ad ysaiā. Et dixit ad
eos ysaias. Hec dicetis dnō
vrō. Hec dicit dns. Ne time
as a facie verbor que au
disti: quib; blasphemaue
rūt pueri regis assyrior m
e. Ecce ego dabo ei spm. et
audiet nūciū: et reuertetur
ad terrā suā: et corruere eū
faciā gladio in tra sua. Re
uersus est aūt rapsaces: et
īuenit regē assyrior plian
tem aduersū lobnā. Audi
erat eni quia pfectus esset
de lachis. Et audiuit de thar
racha rege ethiopie dicētes.
Egressus est ut pugnet cōtra
te. Qd cum audisset: misit
nūcios ad ezechiā dicens.
Hec dicetis ezechie regi iude
loquētes. Non te decipiat
deus tuus in quo tu cōfidis
dicens: non dabit' ihrlm i
manu regis assyrior. Ecce

tu audisti om̄ia que fecerūt
reges assyrioꝝ oīb; terris q̄s
subuerterūt: et tu poteris li
berari? Nūquid eruerūt eos
dij gentiū. quos subuerterūt
p̄res mei: gozan et aran. ⁊
reseph et filios eden. qui erāt
in thalassar? Ubi est rex e
math et rex arfath. et rex ur
bis sepharuaim ana ⁊ a
ua? Et tulit ezechias libros
de manu nūcioꝝ et legit e
os: et ascendit in domū
dn̄i: et expandit eos ezechi
as corā dn̄o. Et orauit eze
chias ad dn̄m dicens. Dn̄e
exercituū deus isrl̄ qui sedes
sup cherubin. tu es deus so
lus oīm regnoꝝ t̄re: tu fecis
ti celū et terrā. Inclina dn̄e
aurē tuā et audi: aperi do
mine oculos tuos et vide:
et audi om̄ia verba senna
cherib que misit ad blasphe
mandū deū viuentē. Vere
enī dn̄e desertas fecerūt re
ges assyrioꝝ terras et regi
ones earū: et dederūt deos e
arū igni. Non enī erāt dij.

sed opa manuū hoīm lig
nū et lapis: et cōminuerūt
eos. Et nunc dn̄e deus nost̄
salua nos de manu eius: ⁊
cognoscāt om̄ia regna terre.
quia tu es dn̄s solus. Et mi
sit ysaias filius amos ad
ezechiā dicēs. Hec dicit dn̄s
deus isrl̄. Pro quib; rogasti
me de sennacherib rege assy
rioꝝ: hoc est verbū quod lo
cutus est dn̄s sup eū. Despex
it te subsānauit te virgo fi
lia syon: post te caput mo
uit filia ihrl̄m. Cui exprobras
ti et quē blasphemasti: et
sup quem exaltasti vocem
et leuasti altitudinē oculo
rū tuoꝝ? Ad scm̄ isrl̄. In ma
nu seruoꝝ tuoꝝ exprobrasti
dn̄o: et dixisti. In multitudi
ne quadrigarū mearū ego
ascendi altitudinē mōtiū.
iuga libani: et succidā ex
celsa cedroꝝ eius. et electas
abietes illi⁹: et introibo alti
tudinē summitatis eius. sal
tū carmeli illius. Ego fodi
et bibi aquā: et exsiccaui

vestigio pedis mei omnes riuos
aggerum. Numquid non audisti
ti que olim fecerim ei? Ex di
ebus antiquis ego plasma
vi illud: et nunc adduxi. Et
factum est in eradicationem col
lium compugnantium: et ciuita
tum munitarum. Habitatores
earum breuiata manu contre
muerunt. et confusi sunt: facti
sunt sicut fenum agri. et gra
men pascue et herba tectorum
que exaruit antequam matu
resceret. Habitationem tuam et
egressum tuum et introitum tuum
cognoui. et insaniam tuam
contra me. Cum fureres ad
uersum me: superbia tua a
scendit in aures meas. Po
nam ergo circulum in naribus
tuis. et frenum in labiis tuis:
et reducam te in via per quam
venisti. Tibi autem hoc erit
signum. Comede hoc anno
que sponte nascuntur: et in
anno secundo pomis vescere.
In anno autem tertio seminate
te et metite: et plantate vi
neas. et comedite fructum

earum. Et mittet id quod sal
uatum fuerit de domo iuda.
et quod reliquum est mittet
radicem deorsum. et faciet fruc
tum sursum: quia de ierusalem ex
ibunt reliquie: et saluatio de
monte syon. Zelus domini exer
cituum faciet istud. Propterea
hec dicit dominus de rege assyri
orum. Non introibit ciuitatem
hanc. et non iaciet ibi sa
gittam: et non occupabit eam
clipeus: et non mittet in cir
cuitu eius aggerem. In via
qua venit per eam reuertetur
et ciuitatem hanc non ingre
dietur dicit dominus. Et prote
gam ciuitatem istam: ut sal
uem eam propter me. et propter
dauid seruum meum. Egressus
est autem angelus domini: et per
cussit in castris assyriorum
centum octoginta quinque mil
lia. Et surrexerunt mane: et ec
ce omnes cadauera mortuo
rum. Et egressus est: et abiit.
Et reuersus est sennache
rib rex assyriorum: et habita
uit in niniue. Et factum est

cum adoraret in templo nesrach
deum suum: adramelech et sa
rasar filii eius percusserunt
eum gladio: fugeruntque in terram
ararath. Et regnavit asa
radon filius eius pro eo.
In diebus Ca. xxxviii.
illis. egrotavit eze
chias usque ad mortem.
Et introivit ad eum ysaias
filius amos propheta: et dixit
ei. Hec dicit dominus. Dispone
domui tue: quia morieris
tu. et non vives. Et convertit
ezechias faciem suam ad pari
etem: et oravit ad dominum et dix
it. Obsecro domine memento queso
quomodo ambulaverim coram
te in veritate et in corde per
fecto: et quod bonum est in ocu
lis tuis fecerim. Et flevit ezechi
as fletu magno. Et factum
est verbum domini ad ysaiam
dicens. Vade et dic ezechie.
Hec dicit dominus deus david pa
tris tui. Audivi orationem
tuam: vidi lacrimas tuas.
Ecce ego adiciam super dies
tuos quindecim annos: et de

manu regis assyriorum eruam
te. et civitatem istam: et protegam
eam. Hoc autem tibi erit signum a
domino: quia faciet dominus verbum
hoc quod locutus est. Ecce
ego reverti faciam umbram
linearum per quas descenderat
in horologio achaz in sole
retrorsum. decem lineis. Et reversus
est sol decem lineis: per gradus
quos descenderat. Scriptura
ezechie regis iude: cum egro
tasset et convaluisset de infir
mitate sua. Ego dixi in di
midio dierum meorum: vadam
ad portas inferi. Quesivi
residuum annorum meorum. Dixi:
non videbo dominum deum in terra
viventium. Non aspiciam
hominem ultra: et habita
torem. Quievit generatio mea.
ablata est. et convoluta
est a me: quasi tabernacu
lum pastorum. Precisa est velut
a texente vita mea: dum
adhuc ordirer succidit me.
De mane usque ad vesperam
finies me. Sperabam usque
ad mane: quasi leo sic

cōtriuit omnia ossa mea.
De mane usq; ad vesperā
finies me. Sicut pullus
hyrundinis sic clamabo:
meditabor ut columba. At
tenuati sunt oculi mei:
suspicientes in excelsū. Dne
vim patior: responde pro
me. Quid dicā aut quid
respondebit michi: cū ipse
fecerit? Recogitabo omnes
annos meos in amaritu
dine aie mee. Dne si sic vi
uitur. et in talibus vita spirit⁹
mei: corripies me et viuifi
cabis me: ecce in pace ama
ritudo mea amarissima.
Tu aut eruisti animam
meam ut non periret: p
iecisti post tergū tuū omi
a pctā mea. Quia non in
fern⁹ confitebitur tibi neq;
mors laudabit te: nō ex
pectabunt qui descendunt
in lacū veritatē tuā. Vi
uens viuens ipse cōfitebi
tur tibi sicut et ego hodi
e: pater filijs notā faciet
veritatē tuā. Dne saluū

me fac: et psalmos nros
cantabim⁹ cunctis diebus
vite nre in domo dni. Et
iussit ysaias ut tollerent
massā de ficis. et catha
plasmarent sup vulnus:
sanaret. Et dixit ezechias:
Qd erit signū. quia ascen
dam in domū dni? xxxix
In tpe illo misit merodach
baladan fili⁹ baladan rex
babilonis libros et munera
ad ezechiā. Audierat enim
qd egrotasset et cōualuisset.
Letatus est aut sup eis ez
echias: et ostendit eis cellā
aromatū. et argenti et au
ri. et odoramentoꝝ et vngu
enti optimi. et omnes apothe
cas supellectilis sue: et v
niuersa que inventa sunt
thesauris eius. Non fuit
verbū qd non ostenderet
eis ezechias in domo sua
et in omni potestate sua.
Introiit aut ysaias ppheta
ad regē ezechiā: et dixit
Quid dixerunt viri isti? et
vnde venerunt ad te? Et di

it ezechias. De terra lon
ginqua venerunt ad me:
de babilone. Et dixit. Quid
viderunt in domo tua? Et
dixit ezechias. Omnia que
in domo mea sunt vide
runt. Non fuit res quam non
ostenderim eis in thesau
ris meis. Et dixit ysaias
ad ezechiam. Audi verbum
domini exercituum. Ecce dies ve
nient: et auferent omnia
que in domo tua sunt. et
que thesaurisaverunt pa
tres tui usque ad diem hanc
in babilonem. Non relinque
tur quicquam dicit dominus. Et de
filiis tuis qui exibunt de
te. quos genueris tollent:
et erunt eunuchi in pala
cio regis babilonis. Et dix
it ezechias ad ysaiam. Bo
num verbum domini quod locutus
est. Et dixit. Fiat tantum
pax et veritas in diebus meis.

Consolamini Ca. xl.
consolamini
populus meus: di
cit dominus deus vester. Loquimini
ad cor ierusalem. et advocate
eam: quia completa est ma
licia eius: dimissa est ini
quitas illius. Suscepit
de manu domini duplicia:
pro omnibus peccatis suis. Vox
clamantis in deserto: parate
viam domini: rectas facite in
solitudine semitas dei nostri.
Omnis vallis exaltabitur:
et omnis mons et collis hu
miliabitur: et erunt prava in
directa. et aspera in vias
planas. Et revelabitur gloria
domini: et videbit omnis caro
pariter quod os domini locutum
est. Vox dicentis. Clama.
Et dixi. Quid clamabo?
Omnis caro fenum: et omnis
gloria eius quasi flos agri.
Exsiccatum est fenum et cecidit
flos: quia spiritus dei suffla
vit in eo. Vere fenum est po
pulus. Exsiccatum est fenum
et cecidit flos: verbum autem do
mini manet ineternum.
Super montem excelsum ascende
tu qui evangelizas syon:
exalta in fortitudine vocem

tuā qui euāgelizas ih'lm. Ex
alta: noli timere. Dic ciui
tatibȝ iude. Ecce deus vester.
Ecce dn̄s deus in fortitudīe
veniet: et brachiū eius do
minabit'. Ecce merces eius
cum eo: et opus illius co
ram eo. Sicut pastor gre
gem suū pascet: in bra
chio suo cōgregabit ag
nos. et in sinu suo leuabit:
fetas ipē portabit. Quis
mensus est pugillo aq̄s:
et celos palmo ponderauit?
Quis appendit tribȝ digi
tis molem terre: et librauit
in pondere montes. et col
les in statera? Quis adiu
uit spm̄ dn̄i: aut quis cō
siliarius eius fuit et osten
dit illi? Cum quo iniit cō
siliū. et instruxit eū. et do
cuit eū semitā iusticie. et
erudiuit eū scientia: et vi
am prudentie ostendit illi?
Ecce gentes quasi stilla
situle: et quasi momentū
statere reputate sunt. Ecce
insule quasi puluis exigu

us: et lybanus nō suffici
et ad succendendū: et ani
lia eius non sufficient ad
holocaustū. Omēs gentes
quasi non sint. sic sūt co
eo: et quasi nichilū et ina
ne reputate sunt ei. Cui e
go similem fecistis deum:
aut quā ymaginē pon
tis ei? Nūquid sculptile co
flauit faber: aut aurifex
auro figurauit illud. et l
minis argenteis argentar
Forte lignū et īputribile e
legit artifex sapiens: q̄
quomō statuat simula
chrū qd non moueat. Nū
quid non scitis? Nūquid
non audistis? Nūqd no
ānūciatū est ab inicio v
bis? Nūquid nō intelli
stis fundamēta terre? Q
sedet sup gyrū terre: et ha
bitatores eius sunt quas
locuste. Qui extendit vel
nichilū celos: et expandi
eos sicut tabernaculū ad
inhabitandū. Qui dat
cretos scrutatores quasi

sunt: iudices terre velut inane
fecit. Et quidem neque plantatus
neque satus neque radicatus
in terra truncus eorum. Repente
flavit in eos et aruerunt: et
turbo quasi stipulam auferet
eos. Et cui assimilastis me
et adequastis dicit sanctus?
Levate in excelsum oculos ves-
tros: et videte quis creavit hec.
Qui educit in numero mi-
liciam eorum: et omnes ex nomine vo-
cat. Pre multitudine forti-
tudinis et roboris virtutisque eius:
neque unum reliquum fuit. Quare di-
cis iacob et loqueris israel.
Abscondita est via mea a do-
mino: et a deo meo iudici-
um meum transibit? Numquid
nescis: aut non audisti?
Deus sempiternus dominus qui
creavit terminos terre non de-
ficiet neque laborabit: nec
est investigatio sapientie
eius. Qui dat lasso virtutem
et hys qui non sunt fortitu-
dinem: et robur multiplicat.
Deficient pueri et labora-
bunt: et iuvenes in infirmi-
tate cadent. Qui autem sperant
in domino mutabunt fortitudi-
nem: assument pennas sicut
aquile: current et non labo-
rabunt: ambulabunt et non
deficient. Ca. xli.

Taceant ad me in-
sule: et gentes mu-
tent fortitudinem. Accedant
et tunc loquantur: simul ad
iudicium propinquemus. Quis
suscitavit ab oriente iustum:
vocavit eum ut sequeretur se?
Dabit in conspectu eius gen-
tes: et reges obtinebit. Da-
bit quasi pulverem gladio
eius: sicut stipulam vento
raptam arcui eius. Persequetur
eos: transibit in pace: semi-
ta in pedibus eius non appa-
rebit. Quis hec operatus est
et fecit: vocans generationes
ab exordio? Ego dominus: primus
et novissimus ego sum. Viderunt
insule et timuerunt: extrema
terre obstupuerunt: appropi-
quaverunt et accesserunt.
Unusquisque proximo suo
auxiliabitur: et fratri suo

dicet confortare. Confortabit
faber erarius percutiens mal
leo eū qui cudebat tunc tē
poris dicens. glutino bo
nū est: et cōfortauit eum in
clauis ut non moueat̄. Et
tu isrl' serue meus iacob quē
elegi. semen abrahā amici
mei: in quo apphendi te
ab extremis terre. et a lon
ginquis eius vocaui te: et
dixi tibi. Seruus meus es
tu: elegi te. et non abieci te.
Ne timeas quia tecū sum
ego: ne declines quia ego
deus tuus. Confortaui te: et
auxiliatus sum tui: et sus
cepit te dextera iusti mei.
Ecce cōfundent̄ et erubescēt
omnes qui pugnāt adūsū
te. Erūt quasi non sint: et
peribūt viri qui cōtradi
cūt tibi. Queres eos: et nō
inuenies viros rebelles tu
os. Erūt quasi non sint: et
velut cōsūptio hominis bel
lantis aduersū te: quia e
go dn̄s deus tuus apphen
dens manū tuā. dicensqz

tibi. Ne timeas: quia ego
adiuui te. Noli timere ver
mis iacob: qui mortui est
ex isrl'. Ego auxiliatus su
tui dicit dn̄s: et redēptor tu
us. scūs isrl'. Ego posui te
quasi plaustrū triturans
nouū: habens rostra serrā
tia. Triturabis montes et
cōminues: et colles quasi
puluerē pones. Ventilabis
eos: et ventus tollet: et tu
bo disperget eos. Et tu exulta
bis in dn̄o: et in scō isrl' le
beris. Egeni et pauperes q
runt aquas. et non sunt.
lingua eorū siti aruit. Ego
dn̄s exaudiā eos: deus isrl'
nō derelinquā eos. Aperiā
in supinis collibz flumina
et in medio campoR fontes
Ponā desertū in stagna
aquarū: et terram inuia
in riuos aquaR. Dabo i
solitudine cedrū: et spina
et mirtū et lignū oliue. Po
nam in deserto abietē. ulmū
et buxū simul: ut videant
et sciant et recogitent et in

gant pariter: quia manus
dñi fecit hoc. et scūs isrł crea
uit illud. Prope facite iudici
ū vrm̄ dicit dn̄s: afferte si
quid forte habetis dixit rex
iacob. Accedant et nūcient
vobis: q̄cūq; ventura sunt.
Priora que fuerūt nūciate:
et ponemus cor nr̄m et sci
emus nouissima eor: et
que ventura sūt indicate
nobis. Annūciate que ven
tura sunt in futurū: et scie
mus quia dii estis vos. Be
ne quoq; aut male si po
testis facite: et loquamur et
videamus simul. Ecce vos estis
ex nichilo: et opus vrm̄ ex
eo qđ non est. Abhominati
o est qui elegit vos. Susci
taui ab aquilone: et veniet
ab ortu solis. Vocabit no
men meū: et adducet ma
gistratus quasi lutū: et ve
lut plastes conculcās humū.
Quis āunciauit ab exordi
o ut sciamus: et a principio ut
dicamus iustus es? Non est
neq; annūcians neq; p̄dicēs:

neq; audiens sermones vr̄os.
Primus ad syon dicet. ecce
assum: et ihrlm̄ euāgelistā
dabo. Et vidi et non erat ne
q; ex istis quisq̄ qui iniret
consiliū: et iterrogatus respō
deret verbū. Ecce omnes iniusti
et vana opa eor: ventus et
inane simulachra eorū. Ca xlii.

Ecce seruus meus
suscipiā eū: electus
meus cōplacuit
sibi in illo anima mea.
Dedi spm̄ meū sup eum:
iudiciū gentibz proferet.
Non clamabit neq; acci
piet psonā: neq; audietur
foris vox eius. Calamum
quassatū non cōteret: et
linū fumigans nō extin
guet. In veritate educet iu
diciū. Non erit tristis neq;
turbulētus. donec ponat
in terra iudiciū: et legē eius
insule expectabūt. Hec di
cit dn̄s deus creans celos
et extendens eos. firmans
terrā et que germināt ex
ea: dans flatū ppło qui est

sup eam. et spm̄ calcātibus
eam. Ego dn̄s vocaui te ī
iusticia: et apphendi manū
tuā. et seruaui et dedi te in
fedus ppl'i in lucē gentium:
ut aperires oculos cecorū. et
educeres de cōclusione vinctū:
de domo carceris sedentes in
tenebris. Ego dn̄s: hoc est
nomē meū. Gloriā meam
alteri non dabo: et laudem
meā sculptilibꝫ. Que pͥma
fuerant ecce venerūt: noua
quoqꝫ ego annūcio: anteq̄
oriantur audita vobis faciā.
Cantate dn̄o canticū nouū:
laus eius ab extremis terre.
Qui descenditis in mare et
plenitudo eius: insule et ha
bitatores eaꝝ. Subleuetur
desertū et ciuitates eius: in
domibꝫ habitabit cedar.
Laudate habitatores petre:
de vertice montiū clamabūt.
Ponēt dn̄o gloriā: et lau
dem eius in insulis nūcia
buīt. Dn̄s sicut fortis egre
dietur: sicut vir pliator sus
citabit zelū. Vociferabitur

et clamabit: sup inimi
suos cōfortabitur. Tac
semp silui: paciens fui: s
ut parturiens loquar.
Dissipabo et absorbebo
sil'. desertos faciā mōtes
sos et colles: et omē gra
eoꝝ exsiccabo. Et ponā flu
mina in insulas: et stag
na arefaciā. Educā cecos
via quā nesciunt: in semi
tis quas ignorauerūt am
bulare eos faciā. Ponā
tenebras corā eis in lucem
et praua in directa. Hec
verba feci eis: et non dereli
eos. Cōuersi sunt retrorsu
Confundantur cōfusione
confidūt in sculptili: qui
dicūt conflatili vos dii
Surdi audite: et ceci intue
iui ad videndū. Quis ce
nisi seruus meus? Et surd
nisi ad quē nūcios meos
nisi. Quis cecus: nisi qui
venūdatus est? Quis
nisi seruus dn̄i? Qui vide
multa: nōne custodies?
Qui apertas habes aures

nõne audies? Et dñs vo
luit ut sanctificaret eum: et
magnificaret legẽ et extol
leret. Ipse aũt ꝑplus direp
tus et vastatus. Laqueus
iuvenũ omñes: et in domibꝫ
carcerũ absconditi sunt.
Facti sunt in rapinã. nec est
qui eruat: in direptionẽ:
et non est qui dicat redde.
Quis est in vobis qui au
diat hoc. attendat et auscul
tet futura? Quis dedit ĩ di
reptionẽ iacob. et isrl' vastã
tibꝫ? Nõne dñs ipe cui pec
cavim⁹? Et noluerũt in viis
eius ambulare: et nõ au
dierũt legẽ eius. Et effudit
sup eum indignationem
furoris sui: et forte bellum.
Et combussit eum in cir
cuitu et non cognovit: et
succendit eũ et nõ intellexit.
Et nunc Ca. xliij
hec dicit dñs cre
ans te iacob: et
formans te isrl'. Noli timẽ
quia redemi te: et vocavi
te noĩe tuo. Meus es tu.

Cum trãsieris per aquas
tecũ ero: et flumĩa nõ ope
rient te. Cum ambulaveris ĩ
igne. non cõbureris. et flã
ma non ardebit in te: quia
ego dñs deus tuus sçs isrl'
salvator tuus. Dedi ꝓpici
ationẽ tuã egiptũ: ethiopi
am et saba pro te. Ex quo
honorabilis factus es ĩ ocu
lis meis et gloriosus: ego di
lexi te. Et dabo hoĩes pro te:
et ꝑplos pro anima tua. No
li timẽ: qm tecũ ego sũ. Ab
oriente adducã semen tuũ:
et ab occidente cõgregabo
te. Dicã aquiloni da: et aus
tro noli ꝓhibere. Affer filios
meos de longinquo: et filias
meas ab extremis terre. Et
omnẽ qui ĩvocat nomen
meũ. in gloriã meã creavi
eum: formavi eum: et feci
eum. Educ foras ꝑplm ceci
et oculos habentẽ: surdũ.
et aures ei sunt. Omñes gẽ
tes cõgregate sũt simul:
et collecte sunt tribꝫ. Qs
in vobis annũciet istud?

et que prima sunt audire
nos faciet? Dent testes eo-
rū et iustificetur. et audiāt
et dicant. Vere vos testes
mei dicit dn̄s. et servus me-
us quē elegi: ut sciatis et
credatis michi: et ītelliga-
tis quia ego ipse sum. An-
te me non est formatus deus:
et post me non erit. Ego
sum. ego sum dn̄s: et nō
est absq; me salvator. E-
go annūciavi et salvavi:
auditū feci: et non fuit in
vobis alienus. Vos tes-
tes mei dicit dominus: et ego
deus. Et ab inicio ego ipse:
et non est qui de manu me-
a eruat. Operabor: et quis
avertet illud? Hec dicit do-
minus redemptor vester: scūs
isrl'. Propter vos emisi baby-
lonē: et detraxi vectes univ-
sos. et chaldeos in navibz
suis gloriātes. Ego dn̄s
scūs vester: creans isrl' rex
vester. Hec dicit dn̄s qui
dedit in mari viā: et in a-
quis torrētibz semitā. Q-

eduxit quadrigā et equū:
agmen et robustū. Simul
obdormierūt nec resurgēt.
Contriti sunt quasi linū:
et extincti sunt. Ne memi-
neritis prior: et ātiqua ne ī-
tueamini. Ecce ego facio no-
va: et nunc orientr. Utiq;
cognoscetis ea. Ponam in
deserto viā: et in invio flu-
mina. Glorificabit me
bestia agri. dracones et
struciones: quia dedi in de-
serto aquas. flumina in
invio: ut darē potū popu-
lo meo electo meo. Popu-
lū istū formavi michi:
laudē meā narrabit. Nō
me invocasti iacob: nec la-
borasti in me isrl'. Non
obtulisti michi arietem
holocausti tui: et victimis
tuis non glorificasti me.
Non te servire feci in ob-
latione: nec laborē tibi
pbui in thure. Non emis-
ti michi argento calamū:
et adipe victimar̄ tuarū
nō inebriasti me. Verūp̄

tamen servire me fecisti in peccatis tuis: prebuisti michi laborem in iniquitatibus tuis. Ego sum. ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter me: et peccatorum tuorum non recordabor. Reduc me in memoriam: et iudicemur simul. Narra si quid habes: ut iustificeris. Pater tuus primus peccavit: et interpretes tui prevaricati sunt in me: et contaminavi principes sanctos. Dedi ad internecionem iacob: et israel in blasphemiam. Ca. xliiii.

Et nunc audi iacob serve meus: et israhel quem elegi. Hec dicit dominus faciens et formans te: ab utero auxiliator tuus. Noli timere serve meus iacob: et rectissime quem elegi. Effundam enim aquas super sitientem: et fluenta super aridam. Effundam spiritum meum super semen tuum: et benedictionem meam super stirpem tuam. Et germinabunt inter herbas: quasi salices iuxta preterfluentes aquas. Iste dicet domini ego sum: et ille vocabit in nomine iacob. Et hic scribet manu sua domino: et in nomine israel assimilabitur. Hec dicit dominus rex israel: et redemptor eius dominus exercituum. Ego primus et ego novissimus: et absque me non est deus. Quis similis mei? Vocet et annunciet: et ordinem exponat michi. ex quo constitui populum antiquum. Ventura et que futura sunt annuncient eis. Nolite timere: neque conturbemini. Ex tunc audire te feci et annunciavi: vos estis testes mei. Numquid est deus absque me. et formator quem ego non noverim? Plastes ydoli omnes nichil sunt: et amantissima eorum non proderunt eis. Ipsi sunt testes eorum: quia non vident neque intelligunt. ut confundantur. Quis formavit deum: et sculptile conflavit ad nichil utile? Ecce omnes participes eius confundentur. Fabri enim sunt ex hominibus. Convenient omnes: stabunt et pavebunt et confundentur simul. Faber

ferrarius lima operatus est: in
prunis et in malleis forma
uit illud. et operatus est in bra
chio fortitudinis sue. Esuri
et et deficiet: non bibet a
quam et lassescet. Artifex lig
narius extendit normam. for
mauit illud in runcina: fecit
illud in angularibus. et in cir
cino tornauit illud: et fecit
ymaginem viri. quasi speci
osum hominem habitantem in do
mo. Succidit cedros: tulit
ylicem. et quercum que stete
rat inter ligna saltus. Pla
tauit pinum quam pluuia
nutriuit: et facta est homi
bus in focum. Sumpsit ex eis et
calefactus est: et succendit
et coxit panes. De reliquo
autem operatus est deum: et ado
rauit. Fecit sculptile: et cur
uatus est ante illud. Me
dium eius combussit igni: et
de medio eius carnes comedit.
Coxit pulmentum et satura
tus est: et calefactus est et
dixit. Vah calefactus sum:
vidi focum. Reliquum autem

eius deum fecit: et sculptile
sibi. Curuatur ante illud et
adorat illud: et obsecrat di
cens. Libera me: quia deus
meus es tu. Nescierunt neque
intellexerunt. Obliti enim
sunt. ne videant oculi eorum
et ne intelligant corde suo.
Non recogitant in mente su
a: neque cognoscunt neque sen
tiunt ut dicant. Medietatem
eius combussi igni: et coxi
super carbones eius panes.
Coxi carnes et comedi: et
de reliquo eius ydolum faci
Ante truncum ligni procid
Pars eius cinis est. Cor in
sipiens adorauit illud: et
non liberauit animam suam
neque dicet forte mendaciu
est in dextera mea. Memen
to horum iacob et israel: quo
seruus meus es tu. Formau
te. Seruus meus es tu
israel: non obliuiscaris mei
Deleui ut nubem iniquitat
tuas: et quasi nebulam
peccata tua. Reuertere ad me
quoniam redemi te. Laudate

quoniam fecit dominus: iubilate extre
ma terre. resonate montes
laudationem. saltus et omne
lignum eius: quoniam redemit
dominus iacob: et israel gloriabi
tur. Hec dicit dominus redemptor
tuus: et formator tuus ex
utero. Ego sum dominus faciens
omnia. extendens celos solus
stabiliens terram et nullus
mecum. Irrita faciens signa
divinorum: et ariolos in fu
rorem vertens. Convertens sa
pientes retrorsum: et scientiam
eorum stultam faciens. Susci
tans verbum servi sui: et con
silium nunciorum suorum complens.
Qui dico ierusalem habitabe
ris: et civitatibus iuda edi
ficabimini: et deserta eius
suscitabo. Qui dico profundo
desolare: et flumina tua are
faciam. Qui dico cyro pastor
meus es: et omnem volunta
tem meam complebis. Qui dico
ierusalem edificaberis: et templo
fundaberis. Capitulum xlv
H
ec dicit dominus christo
meo cyro: cuius

apprehendi dexteram ut subiciam
ante faciem eius gentes. et dor
sa regum vertam. Et aperiam
coram eo ianuas: et porte non
claudentur. Ego ante te ibo: et
gloriosos terre humiliabo.
Portas ereas conteram: et vec
tes ferreos confringam. Et da
bo tibi thesauros abscon
ditos et archana secretorum:
ut scias quia ego dominus qui
voco nomen tuum deus israel:
propter servum meum iacob. et
israel electum meum. Et vocavi
te in nomine tuo: assimila
vi te. et non cognovisti me.
Ego dominus et non est amplius:
extra me non est deus. Ac
cinxi te et non cognovisti
me: ut sciant hii qui ab
ortu solis. et qui ab occi
dente quoniam absque me non est
deus. Ego dominus: et non est
alter. Formans lucem: et cre
ans tenebras. Faciens pa
cem: et creans malum. Ego
dominus faciens omnia hec. Ro
rate celi desuper et nubes plu
ant iustum: aperiatur terra

et germinet saluatorē: et
iusticia oriat͛ simul. Ego do
minus creaui eū. Ve qui cō
tradicit factori suo: testa de
samijs terre. Nūquid dicit
lutū figulo suo quid facis:
et opus tuū absqꝫ manibꝫ
est? Ve qui dicit patri q͛d
generas? et mulieri quid
parturis? Hec dicit dn̄s scs̄
isrl̄ plastes eius. Ventura i
terrogate me sup filios me
os: et sup opus manuū me
arū mādate michi. Ego feci
terrā: et hoīem sup eā creaui
ego. Manus mee tetenderūt
celos: et omī milicie eorū mā
daui. Ego suscitaui eū ad
iusticiā: et omēs vias eius
dirigā. Ipē edificabit ciuita
tem meā: et captiuitatē meā
dimittet. nō in p̄cio. neqꝫ in
muneribꝫ dicit dn̄s exercitu
ū. Hec dicit dn̄s. Labor egip
ti. et negociatio ethiopie &
sabaim viri sublimes ad
te transibūt: et tui erūt. Post
te ambulabūt: vincti ma
nicis pgent: et te adorabūt

te qꝫ deprecabūt. Tantū in te
est deus: et nō est absqꝫ te de
Vere tu es deus absconditus
deus isrl̄ saluator. Confusi
sunt et erubuerūt omnes
simul: abierūt in cōfusio
nem. fabricatores erroꝝ. Isr
saluatus est in dn̄o salu
eterna. Non cōfundemini et
non erubescetis. usqꝫ in sec
scli. Quia hec dicit dn̄s cre
ans celos: ipse deus form
terrā et faciens eam: ipse
plastes eius. Non inanē
creauit eā: ut habitaretur
formauit eam. Ego dn̄s: et
non est alius. Non in ab
condito locutus sum: in
loco terre tenebroso. Non
dixi semini iacob: frustra
nite me. Ego dn̄s loquens
iusticiā: annūcians recta.
Congregamini et venite: et
accedite simul. q͛ saluati
estis ex gentibꝫ. Nescierūt
qui leuant signū sculpt
re sue: et rogant deū non
saluantē. Annūciate et ve
nite: et cōsiliamini simul

auditū fecit hoc ab initio?
Et tunc p̄dixi illud. Nūqͥd
non ego dn̄s: et non ē ultͣ
deus absq̄ me? Deus iust⁹
et saluās. non est p̄ter me.
Cōuertimī ad me et salui
eritis omēs fines terre: qͥa
ego deus et non est alius.
In memetipo iuraui: egre
dietᷣ de ore meo iusticie ver
bū. et non reuertetur: quia
michi curuabit omīa ge
nua. et iurabit omīs ligua
Ergo in dn̄o dicēt iurando:
mee sunt iusticie et imperiū.
Ad eum venient: et cōfun
dentᷣ omēs qui repugnāt
ei. In dn̄o iustificabitur et
laudabitᷣ omē semen isrl'.

Confractus⁹ Ca. xlvi
est bel contritus
est nabo: facta
sunt symulachra eor̄ besti
is et iumentis. Onera ves
tra graui pondere usq̄ ad
lassitudinē contabuerūt
et cōtrita sūt simul: non
potuerūt saluare portan
tē: et aīa eor̄ in captiuita
tē ibit. Audite me domus
iacob. et omē residuū dom⁹
isrl': qui portamī a meo v
tero. qui gestamī a mea vl
ua. Usq̄ ad senectā ego ipse:
et usq̄ ad canos ego porta
bo. Ego feci et ego ferā: et ego
portabo et saluabo. Cui as
similastis me et adequastis:
et cōparastis me. et fecistis
simile? Qui cōfertis aurū
de sacculo. et argentū statera
pōderatis: conducētes auri
ficem. ut faciat deū. Et proci
dunt et adorant. Portant
illū in humeris gestantes:
et ponentes in loco suo. Et
stabit: ac de loco suo non
mouebitᷣ. Sed et cū clama
uerint ad eū non audiet:
de tribulatione nō salua
bit eos. Mementote illud:
et fundamī. Redite p̄uari
catores ad cor. Recordamī
prioris seculi: qͥn ego sum
deus. et nō est ultra deus:
nec est similis mei. Annū
cians ab exordio nouissi
mū: et ab initio que necdū

facta sunt: dicens. Consi
liū meū stabit: et omīs vo
lūtas mea fiet. Vocans ab
oriente auē: et de terra lōgīq
qua virū volūtatis mee. Et
locutus sum et adducā illud:
creaui et faciā illud. Audite
me duro corde: qui longe
estis a iusticia. Prope feci
iusticiā meā. nō elōgabit:
et salus mea nō morabit.
Dabo in syon salutē: et in
isrl' gloriā meā. Cap' xlvii.

Descende sede ī pul
uere virgo filia ba
bilonis. sede ī tra:
non est soliū filie chaldeorum:
quia ultra nō vocaberis mol
lis et tenera. Tolle molā: et
mole farinā. Denuda turpi
tudinē tuā: discoopi hu
merū. reuela crura: transi
flumina. Reuelabit ignomi
nia tua: et videbit opprobri
ū tuū. Vltionē capiā: et nō
resistet michi homo. Redēp
tor nr̄ dn̄s exercituū: nomē
illius sanctus isrl'. Sede ta
ce. et intra in tenebras filia
chaldeorum: quia nō voca
ris ultra dn̄a regnorum. Ira
sum sup p̄plm meū: con
minaui hereditatē meā: et
di eos in manu tua. Non
posuisti eis misericordias.
Sup senem aggrauasti iu
gū tuū valde: et dixisti. In
sempiternū ero dn̄a. Nō po
suisti hec sup cor tuū: neq
recordata es nouissimi tu
Et nūc audi hec delicata e
habitās cōfidenter: que di
cis in corde tuo. ego sum:
non est p̄ter me āplius. N
sedebo vidua: et ignorabo
sterilitatē. Venient tibi duo
hec subito in die una: steri
litas et viduitas. Uniuersa
venerūt sup te ꝓpter multi
tudinē maleficiorum tuorum: et p
duriciā incantatorū tuorū v
hementē. Et fiduciā habui
sti in malicia tua: et dixisti.
non est qui videat me. Sa
entia tua et sciētia tua hec
decepit te: et dixisti in corde
tuo. Ego sum: et p̄ter me n
est altera. Veniet sup te ma

lū: et nescies ortū eius: et ir
ruet sup te calamitas. quā
non poteris expiare. Veniet
sup te repente miseria quā
nescies. Sta cum īcantatori
bꝫ tuis. et cum multitudīe
maleficioꝝ tuoꝝ in quibus
laborasti ab adolescentia
tua: si forte quid ꝓsit tibi:
aut si possis fieri fortior. De
fecisti in multitudine cōsi
lioꝝ tuoꝝ. Stent et salvent
te augures celi. qui contem
plabant̄ sydera. et supputa
bant menses: ut ex eis ānū
ciarent ventura tibi. Ecce
facti sunt quasi stipula:
ignis combussit eos. Non
liberabūt animā suam de
manu flāme. Non sunt pru
ne quibꝫ calefiāt: nec focus
ut sedeant ad eū. Sic facta
sunt tibi: ī quibuscūq; la
boraveras. Negociatores
tui ab adolescētia tua unus
quisq; in via sua erravit:
nō est q̄ salvet te.
Audite Ca' xlviii.
hoc domus iacob

qui vocamini noīe isrl': et de
aquis iuda existis. Qui iu
ratis in noīe dñi. et dei isrl'
recordamini: non in veritate
neq; in iusticia. De civitate
enim scā vocati sunt: et su
p deum isrl' cōstabiliti sunt.
Dñs exercituū nomen eius.
Priora ex tunc ānūciavi:
et ex ore meo exierūt: et au
dita feci ea. Repente operat'
sum: et venerūt. Scivi enī
quia durus es tu: et nervus
ferreus cervix tua. et frons
tua erea. Predixi tibi ex tūc.
antequā venirent indicavi
tibi: ne forte diceres. ydola
mea fecerūt hec: et sculptili
a mea et cōflatilia mādā
verūt ista. Que audisti: vi
de omnia. Vos aūt nō ānū
ciastis. Audita feci tibi no
va ex tūc: et cōservata que
nescis. Nunc creata sunt.
et non ex tunc. et ante di
em et non audisti ea: ne
forte dicas. ecce cognovi
ea. Neq; audisti neq; cog
novisti: neq; ex tūc aperta

est auris tua. Scio enim quia
prevaricans prevaricaberis:
et transgressorem de ventre vo
cavi te. Propter nomen meum lon
ge faciam furorem meum: et lau
de mea infrenabo te ne inte
reas. Ecce excoxi te. sed non quasi
argentum: elegi te in camino
paupertatis. Propter me propter
me faciam ut non blasphe
mer: et gloriam meam alteri non
dabo. Audi me iacob: et israel
quem ego voco. Ego ipse. ego
primus: et ego novissimus.
Manus quoque mea fundavit
terram: et dextera mea mensa est
celos. Ego vocabo eos: et
stabunt simul. Congregamini omnes
vos: et audite. Quis de eis an
nunciavit hec? Dominus dilexit
eum. Faciet voluntatem suam in ba
bilone: et brachium suum in chal
deis. Ego. ego locutus sum et
vocavi eum: adduxi eum. et di
recta est via eius. Accedite
ad me: et audite hoc. Non
a principio in abscondito lo
cutus sum: ex tempore antequam
fierent ibi eram. Et nunc dominus

deus misit me: et spiritus eius.
Hec dicit dominus deus redemptor
tuus sanctus israel. Ego dominus deus
tuus docens te utilia: gub
ernans te in via qua ambulas.
Utinam attendisses mandata
mea: facta fuisset sicut flu
men pax tua. et iusticia tua
sicut gurgites maris: et fuis
set quasi arena semen tuum:
et stirps uteri tui ut lapilli
eius. Non interisset: et non
fuisset attritum nomen eius a
facie mea. Egredimini de ba
bilone: fugite a chaldeis: in
voce exultationis annunciate
auditum facite hoc: et ferte il
lud usque ad extrema terre.
Dicite redemit dominus servum
suum iacob. Non sitierunt in
deserto cum educeret eos. Aquam
de petra produxit eis: et scidit
petram et fluxerunt aque. Non est
pax impiis dicit dominus.

Audite insule: et
attendite populi de lon
ge. Dominus ab utero vo
cavit me: de ventre matris mee
recordatus est nominis mei. Et

posuit os meū quasi gladi
um acutū. In umbra man⁹
sue protexit me: et posuit
me sicut sagittā electā. In
pharetra sua abscondit me:
et dixit michi. Seruus me⁹
es tu israel: quia in te glo'i
abor. Et ego dixi. In vacuū
laboraui: sine causa et va
ne fortitudinē meā consūpsi.
Ergo iudiciū meū cū dn̄o: ⁊
opus meū cum deo meo. Et
nūc dicit dn̄s formans me
ex utero seruū sibi. ut reducā
iacob ad eū: et isrl' nō cōgre
gabit'. Et glorificatus sum
in oculis dn̄i: et deus meus
factus est fortitudo mea. Et
dixit. Parū est ut sis michi
seruus ad suscitandas trib⁹
iacob: et feces isrl' cōuerten
das. Dedi te in lucē gentiū:
ut sis salus mea usq₃ ad ex
tremū terre. Hec dicit dn̄s
redēptor isrl' scūs eius. ad cō
tēptabilē animā. ad abho
minatā gentē: ad seruū do
minoꝝ. Reges videbūt ⁊ cō
surgent principes: et adora
bunt ꝓpter dn̄m quia fidel'
est: et scm̄ isrl' qui elegit te.
Hec dicit dn̄s. In tēpore pla
cito exaudiui te: et in die sa
lutis auxiliatus sum tui.
Et seruaui te et dedi te i fed⁹
ppli: ut suscitares terrā. et
possideres hereditates dissi
patas: ut diceres hys qui
vincti sunt exite: et hys qui
in tenebris reuelamini. Sup
vias pascent': et in omnib₃
planis pascua eoꝝ. Non e
surient neq₃ sicient: et non
percuciet eos estus et sol: q̄a
miserator eoꝝ reget eos. et
ad vite fontes aquaꝝ pota
bit eos. Et ponā omēs mō
tes meos in viam: et semi
te mee exaltabūt'. Ecce isti
de longe venient: et ecce illi
ab aquilone et mari: et isti
de terra australi. Laudate
celi et exulta terra: iubilate
mōtes laudē: quia cōsola
tus est dn̄s ppl'm suū. et pau
perū suoꝝ miserebit'. Et dix
it syon. Dereliquit me dn̄s:
et dn̄s oblitus est mei. Nū

quid obliuisci potest muli
er infantē suū? ut nō mise
reat̄ filio uteri sui? Et si illa
oblita fuerit: ego tamē nō
obliuiscar tui. Ecce ī manī
bus meis descripsi te: muri
tui corā oculis meis semp.
Venerūt structores tui: de
struētes te et dissipātes a te
exibūt. Leua in circuitu o
culos tuos et vide: omnes
isti cōgregati sunt. venerūt
tibi. Viuo ego dicit dn̄s.
q̄a omnibȝ hijs velut orna
mēto vestieris: et circūdabis
tibi eos quasi sponsa: q̄a
deserta tua et solitudines
tue. et terra ruine tue. nunc
angusta erunt pre habita
toribus: et lōge fugabūt
qui absorbebant te. Adhuc
dicent in auribȝ tuis filii
sterilitatis tue. Angustus
michi est locus: fac spaciū
michi ut habitē. Et dices ī
corde tuo. Quis genuit mi
istos? Ego sterilis et nō pa
riens. trāsmigrata et cap
tiua: et istos quis enutri

uit? Ego destituta et sola
ta: et isti ubi hic erant?
Hec dicit dn̄s deus. Ecce le
uo ad gentes manū meā:
et ad ppl̄os exaltabo signū
meū. Et afferēt filios tuos
in vlnis: et filias tuas sup
humeros portabūt. Et erūt
reges nutricij tui: et regine
nutrices tue. Vultu in terrā
demisso adorabūt te: et pul
uerē pedū tuorū lingēt. Et
scies quia ego dn̄s: super
quo non confundentur qui
expectant eū. Nūquid tolle
a forti preda? aut qd̄ capti
fuerit a robusto saluū esse
poterit? Quia hec dicit do
minus. Equidē et captiuita
a forti tollet: et quod abla
tū fuerit a robusto salua
bit. Eos vero qui iudicaue
runt te ego iudicabo: et fi
lios tuos ego saluabo. Et ci
babo hostes tuos carni
bȝ suis: et quasi musto sā
guine suo inebriabunt.
Et sciet omnis caro quia e
go dn̄s saluans te: et re

demptor tuus fortis iacob.

H[ec] dicit Capl' l.

dūs. Quis ē hic liber repudij matris v̄re: quo dimisi eam? Aut quis est creditor meus: cui vendidi vos? Ecce ī iniquitatibus v̄ris venditi estis: et in sceleribus v̄ris dimisi matrē v̄ram: quia veni. et non erat vir: vocavi et non erat qui audiret. Numquid abbreviata et parvula facta est manus mea: ut non possim redimē? Aut non est in me virtus ad liberandū? Ecce in increpatione mea desertū faciā mare: ponā flumina in sitim. Cōputrescēt pisces sine aqua: et morient̄ in siti. Induam celos tenebris: et saccū ponā operimentū eorum. Dūs dedit michi linguā eruditā: ut sciam sustentare eū qui lapsus est verbo. Erigit mane. mane erigit michi aurē: ut audiā quasi magistrū. Dūs deus aperuit

michi aurē: ego autē non cōtradico: retrorsū nō abij. Corpus meū dedi percutientibus: et genas meas vellentibus. Faciem meā non averti ab increpantibus et conspuentibus in me. Dūs deus auxiliator meus: ideo nō sum cōfusus. Ideo posui faciē meā ut petrā durissimā: et scio qm̄ nō confundar. Iuxta est qui iustificat me. quis cōtradicet michi? Stemus simul. Quis est adversarius meus? Accedat ad me. Ecce dūs deus auxiliator meus: quis est qui cōdēpnet me? Ecce omēs quasi vestimentū cōterent̄: tinea comedet eos. Quis ex vobis timens dūm: audiens vocē servi sui? Quis ambulavit in tenebris: et nō est lumen ei? Speret ī nōie dūi: et innitat̄ sup deū suum. Ecce omēs vos accendentes ignē accincti flāmis. Ambulate in lumine ignis v̄ri: et in flāmis quas succendistis. De manu mea factū ē hoc

vobis: in doloribz dormietis.
Audite me Ca° li.
qui sequimini qd
iustū est: et qritis
dnm. Attendite ad petram
unde excisi estis: et ad cauer
nā laci de qua pcisi estis. At
tendite ad abraham prem
vrm. et ad sarā que peperit
vos: quia vnū vocaui eū.
et benedixi et multiplicaui
eū. Cōsolabit̄ ergo dns syō:
et consolabit̄ omēs ruinas
eius. Et ponet desertū eius
quasi delicias: et solitudi
nē eius quasi ortū dni. Gau
diū + leticia inueniet̄ in ea:
graciarū actio et vox lau
dis. Attēdite ad me pplus
meus. et tribus mea me au
dite: quia lex a me exiet: +
iudiciū meū in lucē pplorū
requiescet. Pe est iustus me
us: egressus est saluator
meus: et brachia mea pplos
iudicabunt. Me insule exp
tabunt: et brachiū meū sus
tinebunt. Leuate in celū o
culos vros. et videte sub tra

deorsū: quia celi sicut fum
liquescet. et terra sicut vesti
mentū atteret: et habitato
res eius sicut hec interibu
Salus autē mea in sempi
ternū erit: et iusticia me
non deficiet. Audite me q
scitis iustū: pplus lex me
in corde eorū. Nolite time
opprobriū hoīm: et blas
phemias eorū ne metuati
Sicut eī vestimentū sic co
medet eos vermis: et sicut
lanā sic deuorabit eos ti
nea. Salus autē mea in
sempiternū erit: et iusti
a mea in gnationes gna
tionū. Consurge consur
ge: induere fortitudine
brachiū dni. Consurge si
cut in diebz antiquis: in
generationibz seculoru
Nūquid non tu percussisti
suprbū: vulnerasti draco
nem: Nūquid non tu sic
casti mare: aquā abyssi
vehementis: Qui posuisti
profundū maris viā: ut
transirent liberati. Et

qui redempti sunt a dño re
uertentur. et venient in syon
laudantes: et leticia sempiterna
super capita eorum. Gaudium et
leticiam tenebunt: fugiet dolor
et gemitus. Ego ego ipse con
solabor vos. Quis tu ut ti
meres ab homine mortali.
et a filio hominis. qui qua
si fenum ita arescet? et oblitus
es dñi factoris tui. qui teten
dit celos et fundauit terram?
et formidasti iugiter tota di
e a facie furoris eius. qui
te tribulabat. et parauerat
ad perdendum? Ubi nunc est
furor tribulantis? Cito ve
niet gradiens ad aperien
dum? et non interficiet usque ad
internecionem: nec deficiet
panis eius. Ego autem sum
dñs deus tuus qui contur
bo mare. et intumescunt fluc
tus eius: dñs exercituum
nomen meum. Posui verba
mea in ore tuo? et in um
bra manus mee protexi te:
ut plantes celos et fundes
terram. et dicas ad syon.

populus meus es tu. Eleuare
eleuare consurge ierusalem: que
bibisti de manu dñi calicem
ire eius. Usque ad fundum
calicis soporis bibisti: et
epotasti usque ad feces. Non
est qui sustentet eam ex omni
bus filiis quos genuit: et
non est qui apprehendat ma
num eius ex omnibus filiis
quos enutriuit. Duo sunt
que occurrerunt tibi. Quis
contristabitur super te? Vas
titas et contritio. et fames
et gladius. Quis consola
bitur te? Filii tui proiecti
sunt: dormierunt in capite
omnium viarum sicut bestia illa
queata. pleni indignatione
dñi. increpatione dei tui.
Idcirco audi hoc paupercu
la: et ebria non a vino.
Hec dicit dominator tuus do
minus: et deus tuus qui
pugnauit pro populo suo.
Ecce tuli de manu tua ca
licem soporis: fundum calicis
indignationis mee. Non
adicies ut bibas illum ultra.

Et ponā illū in manu eo
rū qui te humiliauerunt:
et dixerūt aīe tue. incurua
re ut transeam⁹. Et posuisti
ut terrā corpus tuū: et qua
si viā trāseūtibus. Cap̄ lij.

C Onsurge consur
ge: induare forti
tudine tua syon.
induere vestimētis glorie
tue ihr̄lm ciuitas sancti: q
a nō adiciet ultra ut ptrāse
at p te incircūcisus et immū
dus. Excutere de puluere. cōsur
ge sede filia ihr̄lm: solue vī
cula colli tui captiua filia
syon. Quia hec dicit dn̄s.
Gratis venūdati estis: et si
ne argento redimemini. Q̄a
hec dicit dn̄s deus. In egip
tū descendit pplus meus ī
principio ut colon⁹ esset ibi:
et assur absq3 ulla causa
calūpniatus est eū. Et nūc
quid michi est hic dicit dn̄s?
Qm̄ ablatus est pplus me⁹
gratis. Dn̄atores eius ini
que agūt dicit dn̄s: et iu
giter tota die nomen meū

blasphematur. Propter hoc sci
et pplus meus nomē me
in die illa: quia ego ipse
q̄ loq̄bar ecce assū. Q̄m pu
chri sup mōtes pedes ānū
ciātis et p̄dicātis pacē: ānū
ciantis bonū. p̄dicātis sa
lutē: dicēs. syon regnabit
deus tuus. Vox speculato
rū tuoꝝ. leuauerūt voce
simul laudabūt: quia o
culo ad oculū videbūt cū
cōuerterit dn̄s syon. Gau
dete et laudate simul deser
ta ihr̄lm: quia cōsolatus
est dn̄s pplm suū. redemit
ihr̄lm. Parauit dn̄s bra
chiū scm̄ suū in oculis oī
um gentiū: et videbunt
omēs fines terre salutare
dei nr̄i. Recedite recedite ex
te inde: pollutū nolite tan
gere. Exite de medio eius.
Mundamini qui fertis vasa
dn̄i: qm̄ non in tumultu
exibitis. nec in fuga pro
perabitis. Precedet enim
vos dominus: et con
gregabit vos deus israel.

Ecce intelliget servus meus:
exaltabitur et elevabitur: et
sublimis erit valde. Sicut
obstupuerunt super te multi:
sic ingloriosus erit inter viros
aspectus eius. et forma eius
inter filios hominum. Iste asperget
gentes multas. Super ipsum
continebunt reges os suum:
quia quibus non est narratum
de eo videbunt: et qui non au-
dierunt contemplati sunt. Ca.
Quis credidit liii
auditui nostro: et
brachium domini cui
revelatum est? Et ascendet sicut
virgultum coram eo: et sicut ra-
dix de terra sitienti. Non est
species ei neque decor. Et vidi-
mus eum et non erat aspectus:
et desideravimus eum despectum
et novissimum virorum. virum
dolorum et scientem infirmitatem:
et quasi absconditus vultus
eius et despectus: unde nec
reputavimus eum. Vere lan-
guores nostros ipse tulit: et do-
lores nostros ipse portavit. Et
nos putavimus eum quasi le-
prosum: et percussum a deo et
humiliatum. Ipse autem vul-
neratus est propter iniquitates
nostras: attritus est propter sce-
lera nostra. Disciplina pacis
nostre super eum: et livore eius
sanati sumus. Omnes nos quasi
oves erravimus: unusquisque
in viam suam declinavit: et
dominus posuit in eo iniquitatem
omnium nostrum. Oblatus est
quia ipse voluit: et non ape-
ruit os suum. Sicut ovis
ad occisionem ducetur: et quasi
agnus coram tondente se ob-
mutescet: et non aperiet os
suum. De angustia et de iu-
dicio sublatus est. Generati-
onem eius quis enarrabit?
Quia abscisus est de terra
viventium. Propter scelus populi
mei percussi eum: et dabit im-
pios pro sepultura. et divi-
tem pro morte sua: eo quod
iniquitatem non fecerit. neque
dolus fuerit in ore eius: et dominus
voluit conterere eum in infirmi-
tate. Si posuerit pro peccato
animam suam. videbit semen

longeuũ: et volũtas dñi
in manu eius dirigetur.
Pro eo q laborauit aĩa
eius: videbit et saturabit.
In sciẽtia sua iustificabit
ipe iustus seruos meos mul
tos: et iniqtates eoꝝ ipse
portabit. Ideo dispiã ei
plurimos. et fortiũ diuidet
spolia: pro eo q tradidit
in morte aĩam suã: et cũ
sceleratis reputatus est. Et
ipe pctm multoꝝ tulit: et
pro trãsgressoribꝫ rogauit.

Lauda Ca. liiij.
sterilis que non
paris: decanta
laudem et hymni que nõ
pariebas: qin multi filij
deserte magis q̃ eius que
habet virũ. dicit dñs. Di
lata locũ tẽtorij tui: et pel
les tabnaculoꝝ tuoꝝ exte
de ne parcas. Lõgos fac fu
niculos tuos: et clauos tu
os cõsolida. Ad dexterã eñi
et ad leuã penetrabis: et
semẽ tuũ gentes heredita
bit: et ciuitates desertas in

habitabit. Noli timere qa
non cõfunderis neqz eru
besces. Non eñi te pudebit:
quia cõfusionis adolescẽ
ne tue obliuiscẽris: et opp
brij viduitatis tue nõ rec
daberis ãplius: qa dñabit
tui qui fecit te. Dñs exerc
tuũ nomẽ eius: et redẽptor
tuus sctus isrl. deus om
terre vocabit. Quia ut mu
lierẽ derelictã et merentẽ
spũ vocauit te dñs: et uxo
rẽ ab adolescẽtia abiectã di
xit dñs tuus. Ad punctũ in mo
dico dereliqui te: et in misera
tionibꝫ magnis cõgrega
bo te. In momẽto indigna
tionis abscõdi faciẽ meã
parũp a te: et in mia sẽpi
terna misertus sum tui. di
xit redẽptor tuus dñs. Sic
in diebꝫ noe istud mihi e
cum iuraui ne inducerem
aquas noe ultra sup terrã:
sic iuraui ut non irascar
tibi. et nõ increpẽ te. Mon
tes eñi cõmouebunt. et col
les cõtremiscẽt: mia autem

mea nō recedet: et fedus pa
cis mee nō mouebit. dixit
miserator tuus dn̄s. Pau
percula tēpestate cōuulsa abs
q3 ulla cōsolatione. ecce e
go sternā p ordinē lapides
tuos: et fundabo te ī saphi
ris. Et ponā iaspidē ppug
nacula tua. et portas tu
as in lapides sculptos: et
omēs terminos tuos ī la
pides desiderabiles. Uniuer
sos filios tuos doctos a do
mino. et multitudinē pa
cis filijs tuis: et ī iusticia
fundaberis. Recede procul
a calūpnia. quia non ti
mebis: et a pauore q̄a nō
appropinquabit tibi. Ecce
accola ueniet qui nō erat
mecū: aduena quondā tu
us adiūget tibi. Ecce ego
creaui fabrū sufflantē in
igne prunas. et pferentē
uas in opus suū: et ego cre
aui interfectorē ad disperdēdū.
Omne uas qd̄ fictū est cont
te non diriget: et omnem
linguā resistentē tibi in iu
dicio iudicabis. Hec est he
reditas seruor dn̄i: et iusti
cia eor apud me dicit dn̄s.

Omnes Capl̄ lv.
sitientes uenite
ad aquas: et q̄
non habetis argentū ppe
rate. emite et comedite. Ue
nite emite absq3 argento.
et absq3 ulla cōmutatiōe.
uinū et lac. Quare appen
ditis argentū nō in pani
bus: et laborē uēm nō in
saturitate. Audite audiē
tes me. et comedite bonū:
et delectabit in crassitudīe
aīa uēa. Inclinate aurem
uēam et uenite ad me: au
dite et uiuet aīa uēa. Et fe
riā uobiscū pactū sempit
nū: misericordias dauid fideles.
Ecce testē pplis dedi eū: ducē
ac pceptorē gentib3. Ecce gen
tē quā nesciebas uocabis:
et gentes que nō cognoue
rūt te ad te currēt: pter do
minū deū tuū et scm̄ isrl̄ q̄
a glorificauit te. Querite
dn̄m dū inueniri potest:

inuocate eū dū̄ ppe est. Dere
linquat ipius viā suā. &
vir iniquus cogitacionē
suas: et reuertatur ad dūm
et miserebit eius: et ad de
um nrm qm multus est
ad ignoscendū. Non enī
cogitationes mee cogitati
ones vre: neqz vie vre vie
mee dicit dn̄s. Quia sicut
exaltant celi a tra: sic exal
tate sunt vie mee a vijs
vr̄is. et cogitationes mee
a cogitationibz vr̄is. Et
quomō descendit ymber
et nix de celo. et illuc ultra
nō reuertet sed inebriat terrā
et infundit eam. et germi
nare eā facit. et dat semen
serenti. & panē comedenti:
sic erit verbū meū quod
egredietr de ore meo. Nō re
uertet ad me vacuū: sed fa
ciet quecūqz volui: et pspe
rabitr in hijs ad que misi
illud. Quia in leticia egre
diemī: et in pace deducemī.
Montes et colles cantabut
corā vobis laudē: et omnia

ligna regionis plaudēt
manu. Pro saliunca as
det abies: et pro urtic
cet mirtus. Et erit dn̄s
nōiatus in signū etern
qd nō auferetur. Ca. lvi
H ec dicit dn̄s. Cu
stodite iudiciū e
facite iusticiā:
quia iuxta est salus mea
ut veniat: et iusticia mea
ut reueletr. Beatus vir qui
facit hoc. et filius hominis
apphendet istud: custodiē
sabbatū ne polluat illu
custodiens manus suas
ne faciat omne malū. Et n
dicat filius aduene qui ad
heret dn̄o dicens: separati
one diuidet me dn̄s a p
suo. Et non dicat eunuc
ecce ego lignū aridū. Q
hec dicit dn̄s eunuchis q
custodierīt sabbata mea
et elegerit que volui. et te
nuerint fedus meū: dabo
eis in domo mea. et in mu
ris meis locū. et nomen
melius a filijs & filiabu

Nomē sempiternū dabo eis:
qđ non peribit. Et filios ad
uene qui adherent dño ut
colant eū et diligāt nomen
eius. ut sint ei in seruos. ō
nem custodientē sabbatū
ne polluat illud. et tenētē
fedus meū. adducā eos in
montē scm̄ meū: et letifica
bo eos in domo orationis
mee. Holocausta eor et vic
time eor placebūt michi sr
altari meo: quia domꝰ
mea domus orōnis voca
bitur cūctis pplis ait dns
deus. qui cōgregat dispsos
isrl. Adhuc cōgregabo ad
eū cōgregatos eius. Omēs
bestie agri venite ad devo
randū: vniuerse bestie salt.
Speculatores eius ceci oms:
nescierūt vniuersi. canes mu
ti non valentes latrare: vi
dētes vana. dormientes et a
mātes sōpnia: et canes im
pudentissimi nescierūt satur
tatē. Ipsi pastores ignorauē
rūt intelligentiā. Omēs in
viā suā declinauerūt: vnus
quisqz ad auariciā suā a su
mo usqz ad nouissimū. Venite
sumamꝰ vinū. et impleamꝰ
ebrietate: et erit sicut hodie
sic et cras. et multo āplius.

Iustus perijt et **Capl' lvij**
nemo est qui recogitet ī cor
de suo: et viri mīe colligūtur:
quia nō est qui intelligat. A
facie eñ malicie collectus
est iustus. Veniat pax: req
escat in cubili suo. qui am
bulauit in directione sua.
Vos autē accedite huc filij
auguratricis: semen adul
teri et fornicarie. Sup quē
lusistis? Sup quem dila
tastis os et eiecistis linguā?
Numquid nō vos filij sceleste
semē mendax? Qui cōsola
mini in dijs subter omne
lignū frondosū: imolātes
paruulos in torrentibꝰ subter
eminētes petras. In partibꝰ
torrentis pars tua: hec ē sors
tua. Et ipsis effudisti liba
men: obtulisti sacrificium.
Numquid sup hijs nō indig
nabor? Sup monte excel-

sum et sublimē posuisti cu-
bile tuū: et illuc ascēdisti ut
īmolares hostias. Et post
ostiū et retro postē posuisti
memoriale tuū: quia iux-
me discooperuisti et susce-
pisti adulterū. Dilatasti
cubile tuū: et pepegisti cū
eis fedus. Dilexisti stratū
eorū manu apta: et ornas-
ti te regio unguēto: et mul-
tiplicasti pigmēta tua.
Misisti legatos tuos procul:
et humiliata es usque ad ī-
feros. In multitudine vie
tue laborasti: nō dixisti q̄-
escā. Vitā manus tue īue-
nisti: ppterea nō rogasti. Pro
quo sollicita timuisti: qa
mentita es. et mei nō es recor-
data: neque cogitasti ī corde
tuo. quia ego tacens. et q̄si
nō videns: et mei oblita es.
Ego ānūciabo iusticiā tuā:
et opa tua nō proderunt ti-
bi. Cum clamaueris liberēt
te cōgregati tui: et omnes eos
auferet ventus. tollet au-
ra. Qui aūt fiduciā habet

mei hereditabit terrā: et pos-
sidebit montē scm̄ meū. Et
dicam. Viam facite. p̄bete
iter: declinate de semita: au-
ferte offendicula de via pp
mei. Quia hec dicit dns̄ ex-
celsus et sublimis habitans
eternitatē. et scm̄ nomē eius
in excelso et in scō habitans
et cū contrito et humili spū:
ut vivificet spm̄ humiliū. et
vivificet cor contritorū. Nō eni
in sempiternū litigabo. ne-
que usque in finē irascar: quia
spūs a facie mea egredietur:
et flatus ego faciā. Propter
iniquitatē avaricie eius ira-
tus sum: et percussi eū. Abscōdi
a te faciem meā et indignat
sum: et abiit vagus in via
cordis sui. Vias eius vid
dimisi eū. et reduxi eū: et
dedi cōsolationes ipsi. et lu-
gentib; eius. Creavi fructum
labiorū pacē: pacē ei qui
longe est. et qui prope dixit
dns̄. et sanavi eū. Impii
autē quasi mare fervens
quiescere nō potest: et redun

fluctus eius ī conculcationē
et lutū. Non ē pax dixit de'
meus impijs. Capl' lviii.
Clama ne cesses:
quasi tuba exal
ta vocē tuā: et ā
nūcia p̄plō meo scelera eoꝝ.
et domui iacob pctā eorū.
Me etenī de die in diē q̄runt:
et scire vias meas volūt:
quasi gens que iusticiā fe
cerit. et que iudiciū dei sui
non dereliq̄rit. Rogāt me
iudicia iusticie: et appropi
quare deo volūt. Quare ie
iunauim' et nō aspexisti:
humiliauim' aīas nr̄as et
nescisti? Ecce in die ieiunij
vr̄i īueniūtur voluntates
vr̄e: et oēs debitores vr̄os
repetitis. Ecce ad lites et con
tentiones ieiunatis: et per
cutitis pugno impie. Nolite
ieiunare sicut usq; ad hāc
diem: ut audiat' in excelso
clamor vr̄. Nūq̄d tale est ie
iuniū qd' elegi: p diē affli
gere hominē aīam suam?
Nūq̄d cōtorquere quasi cir
culū caput suū: et saccū et ci
nerē sternē? Nūquid istud vo
cabis ieiuniū. et diē acceptā
bilē dn̄o? Nōne hoc est ma
gis ieiuniū qd' elegi? Dissol
ue colligationes īpietatis:
solue fasciculos deprimētes.
Dimitte eos qui cōfracti sūt
liberos: et omē onus disrū
pe. Frange esurienti panē tu
um: et egenos vagos q; in
duc in domū tuā. Cū videris
nudū operi eū: et carnē tuā
ne despexeris. Tūc erūpet q̄si
mane lumē tuū: et sanitas
tua citius orietur. Et anteibit
faciē tuā iusticia tua: et glā
dn̄i colliget te. Tūc inuoca
bis et dn̄s exaudiet: clama
bis et dicet. ecce assū quia
misericors sū dn̄s deus tuus.
Si abstuleris de medio tui
cathenā. et desieris digitū
extendere et loqui qd' nō pro
dest: cū effuderis esurienti
aīam tuā. et aīam afflic
tā repleueris: orietur in tene
bris lux tua: et tenebre tue
erūt sicut meridies. Et reqe̊

tibi dabit dñs deus semper: et implebit splendoribus animam tuam: et ossa tua liberabit. Et eris quasi ortus irriguus: et sicut fons aquarum. cuius non deficient aque. Et edificabuntur in te deserta seculorum: fundamenta generationis et generationis suscitabis. Et vocaberis edificator sepium: avertens semitas in quietem. Si averteris a sabbato pedem tuum facere voluntatem tuam in die sancto meo. et vocaveris sabbatum delicatum. et sanctum domini gloriosum. et glorificaveris eum. dum non facis vias tuas. et non invenitur voluntas tua ut loquaris sermonem: tunc delectaberis super domino. et sustollam te super altitudines terre: et cibabo te hereditate iacob patris tui. Os enim domini locutum est.

Ecce non Ca. lix. est abbreviata manus domini ut salvare nequeat: neque aggravata est auris eius ut non exaudiat: sed iniquitates vestre diviserunt inter vos et deum vestrum: et peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis ne exaudiret. Manus enim vestre pollute sunt sanguine: et digiti vestri iniquitate. Labia vestra locuta sunt mendacium: et lingua vestra iniquitatem fatur. Non est qui invocet iusticiam: neque est qui iudicet vere: sed confidunt in nichilo. et loquuntur vanitates. Conceperunt laborem et pepererunt iniquitatem. Ova aspidum ruperunt: et telas aranee texuerunt. Qui comederit de ovis eorum morietur: et quod confotum est erumpet in regulum. Tele eorum non erunt in vestimentum: neque operientur operibus suis. Opera eorum opera inutilia: et opus iniquitatis in manibus eorum. Pedes eorum ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem innocentem. Cogitationes eorum cogitationes inutiles: vastitas et con-

no in vijs eorum. Viam pacis
nescierunt: et non est iudicium
in gressibus eorum. Semite eo
rum incuruate sunt eis: omnis
qui calcat in eis ignorat
pacem. Propter hoc elongatum
est iudicium a vobis: et non
apprehendet vos iusticia.
Expectauimus lucem et ecce tene
bre: splendorem. et in tenebris
ambulauimus. Palpauimus
sicut ceci parietem: et quasi
absque oculis attrectauimus.
Impegimus meridie quasi
in tenebris: in caligosis quasi
mortui. Rugiemus quasi
vrsi omnes: et quasi columbe
meditantes gememus. Ex
pectauimus iudicium et non est:
salutem et elongata est a no
bis. Multiplicate sunt enim
iniquitates nostre coram te. et
peccata nostra responderunt
nobis: quia scelera nostra no
biscum. et iniquitates nostras cog
nouimus: peccare et mentiri
contra dominum. Et auersi sumus
ne iremus post tergum dei
nostri: ut loqueremur calum

niam et transgressionem. Conce
pimus et locuti sumus de cor
de verba mendacij: et conuersum
est retrorsum iudicium. et iusti
cia longe stetit: quia corruit
in platea veritas. et equitas
non potuit ingredi. Et fac
ta est veritas in obliuione:
et qui recessit a malo prede
patuit. Et vidit dominus et ma
lum apparuit in oculis eius:
quia non est iudicium. Et vidit
quia non est vir: et aporia
tus est. quia non est qui occur
rat. Et saluabit sibi brachi
um suum: et iusticia eius ipsa
confirmabit eum. Indutus est
iusticia ut lorica: et galea
salutis in capite eius. In
dutus est vestimentis ultio
nis: et opertus est quasi pal
lio zeli sicut ad vindictam:
quasi ad retributionem in
dignationis hostibus suis
et vicissitudinem inimicis su
is. Insulis vicem reddet. Et ti
mebunt qui ab occidente nomen
domini. et qui ab ortu solis
gloriam eius: cum venerit quasi

fluuius violentus quem
spūs dñi cogit: et venerit
syon redemptor et eis qui
redeunt ab iniquitate in iacob
dicit dñs. Hoc fedus meū cū
eis dicit dñs. Spūs meus q
ē in te. et vba mea q̄ posui
in ore tuo. nō recedēt de ore
tuo et de ore seminis tui dicit
dñs: amodo et usq in se
mpiternum. Capitulum lx.
Surge illuminare ie
rusalem quia venit
lumen tuū: et gloria dñi
sup te orta est. Quia ecce
tenebre operient terrā: et
caligo populos. Sup te
autē orietur dñs: et glā
eius in te videbitur. Et am
bulabūt gentes in lumine
tuo: et reges in splendore
ortus tui. Leua in circuitu
oculos tuos et vide: omnes
isti cōgregati sunt. venerunt
tibi. Filii tui de longe veni
ent: et filie tue de latere sur
gent. Tunc videbis et afflu
es et mirabitur et dilata
bitur cor tuū: quando cō
uersa fuerit ad te multitu
do maris: fortitudo gentiū
venerit tibi. Inundatio ca
melorū operiet te: drome
darii madian et epha. Omēs
de saba venient. aurū et thus de
ferentes: et laudē dño annūti
antes. Omne pecus cedar cōgrega
bitur tibi: arietes nabaioth mi
nistrabūt tibi. Offerentur sup placa
bili altari meo: et domū
maiestatis mee glorifica
bo. Qui sunt isti qui ut
nubes volant: et quasi
columbe ad fenestras suas.
Me enim insule expectant.
et naues maris in princi
pio: ut adducam filios tu
os de longe. Argentum eorum
et aurum eorum cum eis nomini
dñi dei tui. et sancto isrl:
quia glorificauit te. Et e
dificabunt filii peregrinorum
muros tuos: et reges eorum
ministrabunt tibi. In indig
natione enim mea percussi te
et in reconciliatione mea
misertus sum tui. Et aperi
entur porte tue iugiter: di

ac nocte non claudentur:
ut afferatur ad te fortitudo
gentiū. et reges earū addu
cantur. Gens enī et regnū
quod non seruierit tibi pe
ribit: et gentes solitudine
vastabuntur. Gloria libanī
ad te veniet: abies et buxus
et pinus simul ad ornan
dū locū sanctificationis mee:
et locū pedū meorū glorifi
cabo. Et venient ad te cur
ui filij eorū qui humiliaue
rūt te: et adorabūt vesti
gia pedū tuorū. omēs q
detrahebāt tibi. Et voca
bunt te ciuitatē dnī syon
sancti isrl. Pro eo qd fuis
ti derelicta et odio habita
et non erat qui ptransiret:
ponā te in supbiā seculorū.
gaudiū in generationem
et generationē. Et suges
lac gentiū: et mamilla re
gum lactaberis. Et scies
quia ego dns saluās te:
et redemptor tuus fortis ia
cob. Pro ere afferā aurū:
et pro ferro afferā argētū:
et pro lignis es. et pro lapi
dib; ferrū. Et ponā visita
tionē tuā pacem: et pposi
tos tuos iusticiā. Non au
dietur ultra iniquitas in
terra tua: vastitas et cōtri
tio in terminis tuis. Et occu
pabit salus muros tuos:
et portas tuas laudatio.
Non erit tibi amplius sol
ad lucendū per diem: nec
splendor lune illūīabit te:
sed erit tibi dns in lucē sem
piternā. et deus tuus in glo
riā tuā. Non occidet ultra
sol tuus. et luna tua non
minuetur: quia dns erit in
lucē sempiternā: et cōple
buntur dies luctus tui. Pls
autē tuus omēs iusti in
ppetuū hereditabūt terrā:
germen plātationis mee.
opus manus mee ad glo
rificandū. Minimus erit
in mille: et paruulus in gen
tem fortissimā. Ego domi
nus: in tempore eius subi
to faciam istud. Capitu
lum sexagesimū primū.

Spiritus domini super me: eo quod unxerit me dominus. Ad annunciandum mansuetis misit me: ut mederer contritos corde. et predicarem captivis indulgentiam. et clausis apertionem: ut predicarem annum placabilem domino. et diem ultionis deo nostro: ut consolarer omnes lugentes: ut ponerem consolationem lugentibus syon: et darem eis coronam pro cinere. oleum gaudii pro luctu. pallium laudis pro spiritu meroris. Et vocabuntur in ea fortes iusticie: plantatio domini ad glorificandum. Et edificabunt deserta a seculo: et ruinas antiquas erigent: et instaurabunt civitates desertas et dissipatas in generationem et generationem. Et stabunt alieni et pascent pecora vestra: et filii peregrinorum agricole et vinitores vestri erunt. Vos autem sacerdotes domini vocabimini: ministri dei nostri. dicetur vobis. Fortitudinem gentium comedetis: et in gloria eorum superbietis. Pro confusione vestra duplici et rubore: laudabunt partem eorum. Propter hoc in terra sua duplicia possidebunt: leticia sempiterna erit eis. Quia ego dominus diligens iudicium: et odio habens rapinam in holocausto. Et dabo opus eorum in veritate: et fedus perpetuum feriam eis. Et scietur in gentibus semen eorum: et germen eorum in medio populorum. Omnes qui viderint eos cognoscent eos: quia isti sunt semen cui benedixit dominus.

Gaudens gaudebo in domino: et exultabit anima mea in deo meo: quia induit me vestimentis salutis: et indumento iusticie circumdedit me: quasi sponsum decoratum corona. et quasi sponsam ornatam monilibus suis. Sicut enim terra profert germen suum. et sicut ortus semen suum germinat: sic dominus

deus germinabit iusticiã.
et laudẽ corã vniuersis gẽ
tibus. Capitulũ lxij

Propter syon nõ
tacebo. et propter
ierlm nõ quiescã:
donec egrediat̃ ut splendor
iustus eius: et saluator e9
ut lampas accendat̃. Et
videbũt gentes iustũ tuũ:
et cuncti reges inclitũ tuũ. Et
vocabitur tibi nomen no
uũ: quod os dñi nomina
uit. Et eris corona glorie
in manu dñi: et dyadema
regni in manu dei tui. Nõ
vocaberis ultra derelicta.
et terra tua nõn vocabit̃
amplius desolata: sed vo
caberis voluntas mea in
ea. et terra tua inhabitabi
tur: quia complacuit dño
in te: et terra tua inhabita
bitur. Habitabit eñ iuue
nis cũ virgine: et habita
bũt in te filij tui. Et gaude
bit sponsus sup̃ sponsã:
gaudebit sup̃ te deus tuus.
Sup̃ muros tuos ierlm cõ
stitui custodes: tota die et
tota nocte ꝑpetuo non tace
būt. Qui reminiscimini
dñi ne taceatis: et ne detis
silentiũ ei: donec stabiliat
et donec ponat ierlm laudẽ
in terra. Iurauit dñs in dex
tera sua: et in brachio for
titudinis sue. Si dedero tri
ticũ tuũ ultra cibũ inimicis
tuis: et si biberint filij alie
ni vinũ tuũ in quo labo
rasti. Quia qui congrega
būt illud comedent et lau
dabũt dñm: et qui cõpor
tant illud. bibent in atrijs
sanctis meis. Transite trãs
ite per portas. ꝑparate viã
populo: planũ facite iter.
et eligite lapides: et eleuate
signũ ad populos. Ecce do
minus auditũ fecit in extre
mis terre. Dicite filie syon.
Ecce saluator tuus venit:
ecce merces eius cum eo: et
opus eius corã illo. Et vo
cabunt eos ꝑplus sanctus:
redempti a dño. Tu autẽ vo
caberis quesita ciuitas. et

non derelicta. Capl'm lxiij

Q uis est iste qui ve
nit de edom. tinctis
vestibus de bosra?
Iste formosus in stola sua:
gradiens in multitudine
fortitudinis sue. Ego qui
loquor iusticiã: et propugna
tor sum ad saluandũ. Q'
re ergo rubeũ est indumen
tum tuum? et vestimẽta tu
a sicut calcantiũ in torcu
lari? Torcular calcaui
solus: et de gentibꝫ non est
vir mecũ. Calcaui eos in
furore meo: et conculcaui
eos in ira mea. Et aspsus
est sanguis eorũ sup vesti
menta mea: et omnia in
dumẽta mea inquinaui.
Dies eñ vltionis in corde
meo: annus redẽptionis me
e venit. Circũspexi et non
erat auxiliator: quesiui et
non fuit qui adiuuaret.
Et saluauit michi brachiũ
meũ: et indignatio mea
ipa auxiliata est michi.
Et cõculcaui populos in
furore meo: et inebriaui eos
in indignatione mea: et de
traxi in terrã virtutẽ eorũ.
Miserationũ dñi recordabor:
laudẽ dñi sup omnibꝫ que
reddidit nobis dñs: et su
per multitudinẽ bonoꝝ do
mꝰ isrl' q̃ largitꝰ ẽ eis sc'dm in
dulgẽtiã suã et sc'dm multitu
dinẽ misericordiaꝝ suaꝝ. Et dixit.
Verũptamen populus me
us est. filij non negantes:
et factus est eis saluator.
In omni tribulatione eoꝝ
non est tribulatus: et angelꝰ
faciei eius saluauit eos. In
dilectione sua et in indul
gentia sua ipse redemit eos:
et portauit eos et leuauit
eos cunctis diebꝫ seculi. Ipi
autẽ ad iracundiã puoca
uerũt: et afflixerũt spiritũ
sancti eius. Et cõuersus est
eis in inimicũ: et ipe debel
lauit eos: et recordatus est
dierũ seculi moysi ppli sui.
Vbi est qui eduxit eos de
mari cũ pastoribꝫ gregis sui?
Vbi est qui posuit in medio

eius spiritum sancti sui? Qui
eduxit ad dexteram moysen
brachio maiestatis sue. Qui
scidit aquas ante eos: ut
faceret sibi nomen sempiter
num. Qui eduxit eos per abys
sos. quasi equum in deserto
non impingentem: quasi
animal in campo descendens.
Spiritus domini ductor eius
fuit. Sic adduxisti populum
tuum: ut faceres tibi nomen
glorie. Attende de celo: et vi
de de habitaculo sancto tuo
et glorie tue. Ubi est zelus
tuus et fortitudo tua? Multi
tudo viscerum tuorum et mi
serationum tuarum super me
continuerunt se. Tu enim pa
ter noster: et abraham nesci
vit nos: et israel ignoravit
nos. Tu domine pater noster
redemptor noster: a seculo
nomen tuum. Quare errare
nos fecisti domine de viis tuis?
indurasti cor nostrum ne time
remus te? Convertere propter
servos tuos: tribus heredi
tatis tue. Quasi nichilum

possederunt populum sanctum
tuum hostes nostri: conculcave
runt sanctificationem tuam. Fa
cti sumus quasi in principio
cum non dominareris nostri: neque
invocaretur nomen tuum
super nos. Capitulum lxiiii.

Utinam dirumperes
celos et descenderes
A facie tua montes
defluerent? sicut exustio i
gnis tabescerent. aque arderent
igni: ut notum fieret nomen
tuum inimicis tuis. a facie
tua gentes turbarentur. Cum
feceris mirabilia: non sus
tinebimus. Descendisti: et
a facie tua montes deflux
erunt. A seculo non audie
runt: neque auribus perceperunt.
Oculus non vidit deus abs
que te: que preparasti expectan
tibus te. Occurristi letanti
et facienti iustitiam: in viis
tuis recordabuntur tui. Ecce
tu iratus es et peccavimus:
in ipsis fuimus semper. et
salvabimur. Et facti sumus
ut inmundus omnes nos:

quasi pannus menstruate
vniuerse iusticie nr̄e. Et ceci
dimus quasi foliū vniuer
si: et iniquitates nr̄e quasi
ventus abstulerūt nos. Nō
est qui inuocet nomē tuū:
qui consurgat et teneat te.
Abscondisti faciē tuā a no
bis: et allisisti nos in ma
nu iniquitatis nr̄e. Et nūc
dn̄e pater noster es tu. nos
vero lutū: et fictor nr̄. et o
pera manuū tuarū omnes
nos. Ne irascaris dn̄e satis:
et ne vltra memineris ini
quitatis nr̄e. Ecce respice:
populus tuus omnes nos.
Ciuitas sancta tua facta
est deserta syon: deserta facta
est ierlm. desolata domus
sanctificationis nr̄e. et glorie
nr̄e. Ubi laudauerūt te pa
tres nr̄i. facta est in exustio
ne ignis: et omnia desidera
bilia nostra versa sunt in
ruinas. Nūquid sup hiis
continebis te domine? ta
cebis et affliges nos vehe
menter? Caplm lxv.

Quesierunt me qui
ante non interro
gabant: inuene
runt qui non quesierunt
me. Dixi. Ecce ego ecce ego
ad gentē que non inuoca
bat nomen meū. Expandi
manus meas tota die ad
populū incredulū: qui gra
ditur in via non bona post
cogitationes suas. Populus
qui ad iracundiā prouocat
me. ante faciē meā semp.
Qui imolant in ortis: et
sacrificant sup lateres. Qui
habitant in sepulchris: et
in delubris ydolorū dormi
unt. Qui comedūt carnē
suillā: et ius prophanū in
vasis eorū. Qui dicunt
recede a me: nō appropin
ques michi quia immūdus
es. Isti fumus erūt in furo
re meo: ignis ardens tota
die. Ecce scriptū est corā me.
Non tacebo: sed reddā et
retribuā in sinū eorū iniq
tates vr̄as. et iniquitates
patrū vestrorū simul dicit

dñs: qui sacrificauerunt
sup montes et sup colles
exprobauerũt michi: et re
metiar opus eorũ primũ
in sinu eorũ. Hec dicit dñs.
Quomodo si inueniatur
granũ in botro et dicat.
ne dissipes illud quoniã
benedictio est: sic faciam
ꝓpter seruos meos ut nõ
disperdã totũ. Et educam
de iacob semen: et de iuda
possidentẽ montes meos.
Et hereditabũt eam electi
mei: et serui mei habita
bũt ibi. Et erunt campestria
in caulas gregũ: et vallis
achor in cubile armentorũ
populo meo. qui requisie
runt me. Et vos qui dereli
quistis dñm. qui obliti est
is montẽ sanctũ meũ. qui
ponitis fortune mensã et
libatis sup eam: numera
bo vos in gladio. et omnes
in cede corruetis. pro eo qđ
uocaui et non respõdistis.
locutus sum et nõ audistis:
et faciebatis malũ in ocul'
meis. et que nolui elegistis.
Propter hoc hec dicit dñs ds.
Ecce serui mei comedẽt: et vos
esurietis. Ecce serui mei bi
bent: et vos sitietis. Ecce
serui mei letabũtur: et vos
confundemini. Ecce serui mei
laudabũt pre exultatione
cordis: et vos clamabitis
pre dolore cordis: et pre cõ
tritione spũs ululabitis.
Et dimittetis nomen vrm
in iuramentũ electis meis:
et interficiet te dñs deus. Et
seruos suos vocabit nõie
alio: in quo qui benedictus
est sup terrã. benedicetur in
dño amen. Et qui iurat
in terra: iurabit in deo amẽ.
Quia obliuioni tradite sũt
angustie priores: et quia
abscondite sunt ab oculis
meis. Ecce enĩ ego creo celos
nouos et terrã nouã: et nõ
erunt in memoria priora.
et non ascendent sup cor:
sed gaudebitis et exultabi
tis usq; in sempiternũ in
hys que ego creo. Quia ecce

ego creo ierlm exultationē:
et p̄plm eius gaudiū. Et ex
ultabo in ierlm. et gaudebo
in populo meo: et non au
dietur in eo ultra vox flet'
et vox clamoris. Non erit
ibi amplius infans dierū.
et senex qui non impleat di
es suos: qm̄ puer centū an
norū morietur: et peccator
centū annorū maledictus
erit. Et edificabūt domos
et habitabūt: et plātabūt
vineas. et comedent fruct'
earū. Non edificabūt et
alius habitabit: non plā
tabūt et alius comedet. Se
cundū dies enī ligni erunt
dies p̄pli mei: et opera ma
nuū eorū inveterabūt electis
meis. Non laborabūt frus
tra neqȝ generabūt in con
turbatione: quia semen
benedictorū dn̄i est: et ne
potes eorū cū eis. Eritqȝ āte
qm̄ clament ego exaudiā:
adhuc illis loquentibȝ ego
audiā. Lupus et agnus
pascentur simul: et leo et
bos comedent paleas: et ser
pēti pulvis panis eius. Non no
cebunt neqȝ occident in om
ni monte sancto meo dicit
dominus. Caplm lxvi.

H Ec dicit dn̄s. Ce
lum sedes mea: et
terra scabellū pe
dum meorū. Que est ista
domus quā edificabitis
michi: et quis iste locus
quietis mee? Omnia hec
manus mea fecit: et facta
sunt universa ista dicit
dn̄s. Ad quē autē respiciā:
nisi ad pauperculū et contri
tum spiritu et trementē ser
mones meos? Qui immolat
bovē: quasi qui interficiat
virū. Qui mactat pecus:
quasi qui excerebret canem.
Qui offert oblationē: qsi
qui sanguinē suillū offerat.
Qui recordatur thuris: qsi
qui benedicat ydolo. Hec
omnia elegerūt in viis su
is: et in abhominationibȝ
suis anima eorū delectata ē.
Unde et ego eligā illusiones

eorū: et que timebat̄ addu
xi eis. Quia vocaui et
non erat qui responderet:
locutus sum et non audie
runt: feceruntq3 malū in ocu
lis meis. et que nolui ele
gerunt. Audite verbū dn̄i:
qui tremitis ad verbū eius.
Dixerunt fratres vestri o
dientes vos: et abicientes
propter nomen meū. Glorifice
tur dn̄s: et videbimus in
leticia vr̄a: ipsi autē confū
dentur. Vox ppli de ciuitate:
vox de templo: vox dn̄i red
dentis retributionē inimicis
suis. Anteq̄3 parturiret peperit:
et anteq̄3 veniret partus eius
peperit masculū. Quis au
diuit vnq̄3 tale: et quis vi
dit huic simile? Numquid
parturiet terra in die vna.
aut parietur gens simul:
quia parturiuit et peperit sy
on filios suos? Numquid
ego qui alios parere facio
ipse non pariā dicit dn̄s?
Si ego qui generationē cete
ris tribuo. sterilis ero: ait

dn̄s deus tuus. Letamini
cū ierl'm: et exultate in ea
om̄es qui diligitis eā. Gau
dete cū ea gaudio vniuersi
qui lugetis sup eam: ut su
gatis et repleamini ab vbere
consolationis eius: ut mul
geatis et delicijs affluatis
ab omnimoda gloria eius.
Quia hec dicit dn̄s. Ecce e
go declinabo sup eam q̄si
fluuiū pacis: et q̄si torrentē
inundantē gloriā gentiū quā
sugetis. Ad vbera portabi
mini: et sup genua blandi
entur vobis. Quomodo si
cui mater blandiatur: ita ego
consolabor vos: et in ierl'm
consolabimini. Videbitis et
gaudebit cor vr̄m: et ossa
vr̄a quasi herba germina
bunt. Et cognoscetur manus
dn̄i seruis eius: et indigna
bitur inimicis suis. Quia
ecce dn̄s in igne veniet: et
quasi turbo quadrige eius.
reddere in indignatione fu
rorem suū: et increpationē
suā in flāma ignis. Quia

in igne dñs diiudicatur ⁊
et in gladio suo ad omnē
carnē: et multiplicabūt'
interfecti a dño. Qui sancti
ficabant' et mundos se pu
tabant in ortis post ianu
am intrinsecus: qui comede
bant carnē suillā et abho
minationē et murē sil' ꝯsumentur
dicit dñs. Ego autē opera
eorū et cogitationes eorū ve
nio ut congregē cū omībꝫ
gentibus et linguis. Et ve
nient et videbūt gloriā me
am: et ponā in eis signum.
Et mittā ex eis qui saluati
fuerint ad gentes in mari.
in affrica in lydia tenētes
sagittā: in ytaliā et greciā
ad insulas longe ad eos qui
non audierūt de me et non
viderūt gloriā meā. Et an
nūciabunt gloriā meā gen
tibus: et adducēt omnes
fratres vr̃os de cunctis genti
bus donū dño in equis et
in quadrigis et in lecticis
et in mulis et in carrucis
ad montē sanctū meum
ierlm dicit dñs: quomodo
si inferant filii isrl' munus
in vase mundo in domum
dñi. Et assumā ex eis in sa
cerdotes et in leuitas dicit dñs.
Quia sicut celi noui et tra
noua que ego facio stare co
ram me dicit dñs: sic stabit
semen vr̃m et nomen vr̃m.
Et erit mensis ex mense: et
sabbatū ex sabbato. Veniet
omnis caro ut adoret corā
facie mea dicit dñs. Et e
gredientur et videbunt cada
uera virorū qui p̄uaricati
sunt in me. Vermis eorum
non morietur: et ignis eo
rum non extinguetur: et e
runt usqꝫ ad sacietatē visi
onis omni carni. Explicit
ysaias ꝓpheta. Incipit plo
gus sci̅ ieronimi p̄sbri ī ihe
remiā ꝓphetā.

Ieremias pro
pheta cui hic
prologus scri
bitur. sermōe
quidem apud
hebreos ysaia et osee et qui

bus eciam aliis prophetis videtur
esse rusticior: sed sensibus
par est: quippe qui eodem
spiritu prophetaverit. Porro
simplicitas eloquii de loco
ei in quo natus est accidit.
Fuit enim anathothites qui
est usque hodie viculus. tri
bus ab iherosolimis distans
milibus: sacerdos ex sacerdo
tibus. et in matris utero
sanctificatus: virginitate sua
evangelicum virum christi ecclesie
dedicans. Hic vaticinatus
est puer: et captivi
tatem urbis atque ruine non
solum spiritu. sed et oculis
carnis intuitus est. Iam de
cem tribus quas assyrii in
medos transtulerant: iam
terras earum colonie gentium
possidebant. Unde in iuda
tantum et beniamin propheta
vit: et civitatis sue ruinas
quadruplici planxit alpha
beto: quod nos mensure
metri versibus reddidimus.
Preterea ordinem visionum qui
apud grecos et latinos omnino
confusus est. ad pris
tinam fidem correximus: libr
um autem baruch notarii eius
qui apud hebreos nec legi
tur nec habetur: pretermisimus.
pro his omnibus maledicta
ab emulis prestolantes: qui
bus me necesse est per singu
la opuscula respondere. Et
hoc patior: quia vos cogi
tis me o paula et eustochi
um. Ceterum ad compendium
mali rectius fuerat. modum
furori eorum silentio meo po
nere: quam cotidie novum aliquid
scriptitantem. invidorum in
saniam provocare. Explicit pro
logus. Incipit liber iheremie
prophete

Erba
iheremie
filii
helchie
de sacerdotibus qui fuerunt
in anathot in terra beniami
min: quod factum est verbum
domini ad eum in diebus iosie

filij amon regis iuda. in
tercio decimo anno regni eius.
Et factum est in diebus ioachim
filij iosie regis iuda usque ad
consummationem undecimi an
ni sedechie filij iosie regis
iuda: usque ad transmigratio
nem ierusalem in mense quinto.
Et factum est verbum domini ad
me dicens. Prius quam te
formarem in utero novi te.
et antequam exires de vulua
sanctificavi te: et prophetam
in gentibus dedi te. Et dixi.
A. a. a. domine deus: ecce nescio
loqui: quia puer ego sum.
Et dixit dominus ad me. Noli
dicere puer ego sum. quoni
am ad omnia que mittam te
ibis: et universa quecumque
mandavero tibi loqueris.
Ne timeas a facie eorum: quia
tecum ego sum. ut eruam te
dicit dominus. Et misit dominus ma
num suam: et tetigit os meum.
Et dixit dominus ad me. Ecce de
di verba mea in ore tuo:
ecce constitui te hodie super
gentes et super regna: ut evellas

et destruas et disperdas et
dissipes. et edifices et plan
tes. Et factum est verbum domini
ad me dicens. Quid tu vi
des iheremia? Et dixi. Vir
gam vigilantem ego video.
Et dominus ad me. Bene vidisti:
quia vigilabo ego super
verbo meo ut faciam illud.
Et factum est verbum domini secun
do ad me dicens. Quid tu vi
des iheremia? Et dixi. Ollam succen
sam ego video: et faciem eius
a facie aquilonis. Et dixit dominus
ad me. Ab aquilone pan
detur omne malum super omnes
habitatores terre: quia ecce
ego convocabo omnes cogna
tiones regnorum aquilonis dicit dominus:
et venient et ponent unus
quisque solium suum in introitu
portarum ierusalem: et super omnes
muros eius in circuitu. et
super universas urbes iuda.
Et loquar iudicia mea cum
eis super omni malicia eorum
qui dereliquerunt me. et li
baverunt diis alienis: et
adoraverunt opus manuum

suarū. Tu ergo accinge lū
bos tuos: et surge et loq̄re
ad eos omnia que ego p̄cipi
o tibi. Ne formides a facie
eorū: nec enim timere te faciā
vultū eorū. Ego quippe de
di te hodie in civitatē mu
nitā. et in columpnā ferreā.
et in murū ereū sup omnē
terrā regibus iuda. principi
bus eius. et sacerdotibus et
omni populo terre: et bel
labunt adversum te et non
p̄valebunt: quia tecū ego
sum ait dominus ut libe
rem te. Capitulum .ij.

Et factū est verbū
dn̄i ad me dicēs.
Vade et clama in
auribꝫ ihrl'm dicens. Hec
dicit dn̄s. Recordatus sum
tui. miserans adolescenciā
tuā. et caritatē desponsati
onis tue: qn̄do secuta es me
in deserto. in terra que nō
seminatur. Sanctus isrl'
dn̄o: primitie frugū eius.
Omnes qui devorant eū
delinquēt. mala venient

sup eos dicit dn̄s. Audite
verbū dn̄i domus iacob:
et omnes cognationes do
mus isrl'. Hec dicit dn̄s.
Quid invenerunt patres
vr̄i in me iniquitatis: q̄a
elongaverūt a me et am
bulaverūt post vanitatē.
et vani facti sunt? Et nō
dixerūt ubi est dn̄s qui a
scendere nos fecit de terra e
gipti: qui traduxit nos p
desertū per terrā inhabita
bilem et inviā per terram
sitis et ymaginē mortis:
per terrā in qua nō ambu
lavit vir. neqꝫ habitavit
homo. Et induxi vos in
terrā carmeli: ut comederē
tis fructū eius. et optima
illius. Et ingressi contami
nastis terrā meā: et heredi
tatem meā posuistis in ab
hominationē. Sacerdotes
non dixerunt ubi est dn̄s:
et tenentes legem nescierūt
me. Et pastores p̄varica
ti sunt in me: et p̄phete
p̄phetaverūt in baal et ydo

la seruiui sūt. Propterea adhuc
iudicio contendā vobiscū
ait dñs: et cū filiis vrīs dis
ceptabo. Transite ad insu
las cethim et videte: et in
cedar mittite. et considerate
vehementer. et videte si factū
est huiuscemodi: si muta
uit gens deos suos. Et certe
ipsi non sunt dii. Populus
vero meus. mutauit glori
am suā in ydolū. Obstu
pescite celi sup hoc: et por
te eius desolamini vehemē
ter dicit dñs. Duo enī ma
la fecit populus meus. Me
dereliquerūt fontē aque vi
ue: et foderūt sibi cisternas
dissipatas: que cōtinere
non valent aquas. Num
quid seruus est isrl'. aut v̄
naculus? Quare ergo fc̄s
est in predā? Sup eū rugi
erunt leones: et dederunt
vocem suā. Posuerunt t̄
ram eius in solitudinē:
ciuitates eius exuste sunt:
et nō est qui habitet in eis.
Filii quoq; mēpheos et taf

nes. cōstuprauerūt te usq;
ad verticē. Nūquid non is
tud factū est tibi: quia de
reliquisti dñm deū tuū. eo
tempore quo ducebat te p
viam? Et nunc quid tibi
vis in via egypti: ut bibas
aquā turbidā? Et quid tibi
cū via assyriorū: ut bibas
aquā fluminis? Arguet te
malicia tua: et auersio tu
a increpabit te. Scito et vi
de quia malū et amarū ē
reliquisse te dñm deū tuū:
et non esse timorē eius a
pud te dicit dñs deus exerci
tuū. A seculo confregisti iu
gum meū: rupisti vincula
mea. et dixisti. Nō seruiā.
In omni enī colle sublimi.
et sub omni ligno frondo
so. tu psternebaris meretrix.
Ego autē plantaui te vine
am electā: omē semē verū.
Quomodo ergo cōuersa es
in prauū vinea aliena?
Si laueris te nitro. et multi
plicaueris tibi herbam
borith: maculata es in iniq

rate tua. coram me dicit dominus
deus. Quomodo dicis non
sum polluta: post baalim
non ambulaui? Vide vias
tuas in conualle: scito quid
feceris. Cursor leuis explicans
vias tuas: onager assuetus
in solitudine in desiderio ani
me sue attraxit ventum amo
ris sui: nullus auertet eam.
Omnes qui querunt eam
non deficient: in menstruis
eius inuenient eam. Pro
hibe pedem tuum a nuditate:
et guttur tuum a siti. Et dix
isti. Desperaui: nequaquam
faciam. Adamaui quippe ali
enos: et post eos ambula
bo. Quomodo confunditur
fur quando deprehenditur:
sic confusi sunt domus isra
hel et reges eorum. principes
et sacerdotes et prophete eorum:
dicentes ligno pater meus
es tu: et lapidi tu me genu
isti. Verterunt ad me tergum
et non faciem: et in tempore
afflictionis sue dicent. Sur
ge et libera nos. Ubi sunt
dii tui quos fecisti tibi? Sur
gant et liberent te in tem
pore afflictionis tue. Secundum
numerum quippe ciuitatum tuarum:
erant dii tui iuda. Quid
vultis mecum iudicio conten
dere? Omnes dereliquistis
me dicit dominus. Frustra percus
si filios vestros: disciplinam
non receperunt. Deuorauit
gladius vester prophetas ves
tros: quasi leo vastator ge
neratio vestra. Videte verbum
domini. Numquid solitudo factus
sum israeli: aut terra sero
tina? Quare ergo dixit
populus meus recessimus:
non veniemus ultra ad
te? Numquid obliuiscetur vir
go ornamenti sui: aut sponsa
fascie pectoralis sue? Po
pulus vero meus oblitus
est mei diebus innumeris.
Quid niteris bonam ostendere
viam tuam ad querendam
dilectionem: que insuper et
malicias tuas docuisti vi
as tuas. et in alis tuis in
uentus est sanguis animarum

pauperum et innocentium?
Non in fossis inveni eos:
sed in omnibus que supra me-
moravi. Et dixisti. Absque
peccato et innocens ego sum:
et propterea avertatur furor
tuus a me. Ecce ego iudicio
contendam tecum: eo quod dixeris
non peccavi. Quam vilis es
facta nimis iterans vias
tuas: et ab egypto confun-
deris. sicut confusa es ab
assur. Nam et ab ista egre-
dieris: et manus tue erunt
super caput tuum. quoniam obtri-
vit dominus confidentiam tuam: et nich-
il habebis prosperum. Capitulum
Vulgo dicitur. iii
Si dimiserit vir
uxorem suam: et rece-
dens ab eo duxerit virum
alterum: numquid revertetur
ad eum ultra? Numquid non
polluta et contaminata
erit mulier illa? Tu autem
fornicata es cum amatori-
bus multis: tamen rever-
tere ad me dicit dominus. et e-
go suscipiam te. Leva ocu-
los tuos in directum: et vide
ubi non prostrata sis. In vi-
is sedebas expectans eos quasi
latro in solitudine: et
polluisti terram in fornicati-
onibus tuis. et in maliciis
tuis. Quobrem prohibite sunt
stille pluviarum: et serotinus
imber non fuit. Frons mu-
lieris meretricis facta est tibi:
noluisti erubescere. Ergo sal-
tem amodo voca me: pa-
ter meus. dux virginitatis
mee tu es. Numquid irasceris
in perpetuum: aut perseverabis
in finem? Ecce locuta es et
fecisti mala: et potuisti.
Et pro verbis penitentie
verbis superbie blasphemas-
ti. et implesti malam cogita-
tionem tuam: et ostendisti
arcum virum fortitudinem tuam:
ut possis facere quod ser-
mone tractasti. Et dixit
dominus ad me in diebus iosie
regis. Numquid vidisti que
fecerit aversatrix israel? Abi-
it sibimet super omnem mon-
tem excelsum. et sub omni

ligno frondoso: et fornica
ta est ibi. Et dixi cũ fecisset
hec omnia ad me cõuertere:
et nõ ẽ reuersa. Et vidit p̄
uaricatrix soror eius iuda.
quia pro eo qđ mechata es
set auersatrix isrl'. dimisis
sem eã et dedissem ei libellũ
repudij: et non timuit pre
uaricatrix iuda soror eius.
sed abijt et fornicata ẽ etiã
ipsa: et facilitate fornicati
onis sue cõtaminauit terrã:
et mechata est cũ lapide et
cum ligno. Et in omnibȝ
his non est reuersa ad me
p̄uaricatrix soror eius iuda
in toto corde suo: sed in mẽ
dacio ait dñs. Et dixit dñs
ad me. Iustificauit aĩam
suã auersatrix isrl': compa
ratione p̄uaricatricis iude.
Vade et clama sermones is
tos contra aquilonem: et
dices. Reuertere auersatrix
isrl' ait dñs: et non auer
tam faciẽ meam a vobis.
quia sanctus ego sũ dicit
dñs: et non irascar in ppe
tuũ. Tamen scito iniqui
tatem tuã: quia in dñm
deũ tuũ p̄uaricata es. et
dispsisti vias tuas alienis
sub omni ligno frondoso:
et vocem meã non audisti
ait dñs. Conuertimĩ filij
reuertentes dicit dñs. quia
ego vir vester. Et assumã
vos vnũ de ciuitate. et du
os de cognatione: et intro
ducã vos in syon: et dabo
vobis pastores iuxta cor me
um et pascent vos sciencia
et doctrina. Cumq; multi
plicati fueritis et creueritis
in terra: in diebus illis a
it dñs. non dicent ultra.
archa testamenti dñi: neq;
ascendet sup cor. neq; recor
dabũtur illius: nec visita
bitur nec fiet ultra. In tem
pore illo vocabũt ierlm so
liũ dñi: et congregabunť
ad eam omnes gentes in
nomĩe dñi in ierlm: et nõ
ambulabũt post prauita
tem cordis sui pessimi. In
diebus illis ibit domus

iuda ad domū isrl': et veni
ent simul de terra aquilo
nis. ad terrā quā dedi pa
tribus vr̄is. Ego autē dixi.
Quomodo ponā te in fili
is: et tribuā tibi terrā desi
derabilē. hereditatē p̄clarā
exercituū gentiū: Et dixi.
Patrem vocabis me: et
post me ingredi non cessa
bis. Sed quomodo si con
temphat mulier amatorē
suū: sic contempsit me do
mus isrl' dicit dn̄s. Vox in
viis audita est. ploratus
et ululatus filiorū isrl': q̄m
iniquā fecerunt viam suā.
obliti sunt dn̄i dei sui. Con
vertimini filii revertentes: et
sanabo aversiones vr̄as
Ecce nos venimus ad te:
tu eñ es dn̄s deus noster.
Vere mendaces erant colles:
multitudo montiū. Vere
in dn̄o deo nr̄o salus isrl'.
Confusio comedit laborē
patrū nr̄orū ab adolescen
tia nr̄a: greges eorū et ar
menta eorū. filios eorū et

filias eorū comedit confu
sio. Dormiemus in confu
sione nr̄a. et operiet nos
ignominia nr̄a: q̄m dn̄o
deo nr̄o peccavimus. nos
et patres nr̄i ab adolescen
tia nr̄a usq; ad hanc diē:
et non audivimus vocē
dn̄i dei nostri. Caplm̄ iiii

Si converteris isrl'
ait dn̄s: ad me
convertere. Si abs
tuleris offendicula tua a
facie mea: non cōmoveb
eris. Et iurabis vivit dn̄s
in veritate. et in iudicio et
in iusticia: et benedicent
eum gentes: ipsūq; lauda
bunt. Hec eñ dicit dn̄s vi
ro iuda. et habitatori ierlm̄.
Novate vobis novale: et
nolite serere sup spinas. Cir
cumcidimini dn̄o. et auferte
p̄putia cordiū vestrorū vi
ri iuda et habitatores ieru
salem: ne forte egrediatur
ut ignis indignatio mea.
et succendatur. et non sit q̄
extinguat ꝓpter malitiam

cogitationu͂ vestraru͂. An
nu͂ciate in iuda. et in ierl͂m
auditu͂ facite: loquimini
et canite tuba in terra. Cla
mate fortiter et dicite. Con
gregamini: et ingrediamur
civitates munitas. Levate
signu͂ in syon. confortamini
nolite stare: quia malum
ego adduco ab aquilone
et contricione͂ magna͂. A
scendit leo de cubili suo: et
predo gentiu͂ se levavit. E
gressus est de loco suo: ut
ponat terram tuam in de
solacionem. Civitates tue
vastabuntur: remanen
tes absqȝ habitatore. Su
per hoc accingite vos ci
liciis: plangite et ululate:
quia non est aversa ira fu
roris dn͂i a vobis. Et erit
in die illa dicit dn͂s. peri
bit cor regis et cor princi
pu͂: et obstupescent sacerdo
tes: et prophete consternabu͂t.
Et dixi. Heu heu. heu dn͂e
deus: ergo ne decepisti po
pulu͂ istu͂ et ierl͂m dicens.

pax erit vobis? Et ecce p
venit gladius usqȝ ad ani
ma͂. In tempore illo dicet͂
populo huic et ierl͂m. Ventus
urens in viis que sunt in
deserto: vie filie populi mei.
non ad ventilandu͂ et ad
purgandu͂: spiritus plenus
ex hiis veniet michi. Et nu͂c
ego: sed loquar iudicia
mea cu͂ eis. Ecce quasi nu
bes ascendet: et quasi tem
pestas currus eius: veloci
ores aquilis equi illius. Ve
nobis qm͂ vastati sumus.
Lava a malicia cor tuum
ierl͂m: ut salva fias. Usqȝ
quo morabunt͂ in te cogi
taciones noxie? Vox enim
annu͂ciantis a dan: et notu͂
facientis ydolu͂ de monte e
phraym. Commemorate gentes:
ecce auditu͂ est in ierl͂m
custodes venire de terra lon
ginqua: et dare sup civita
tes iuda voce͂ sua͂. Quasi
custodes agroru͂ facti sunt
sup ea͂ in giro: quia me
ad iracundia͂ provocavit.

ait dñs. Vie tue et cogita
tiones tue fecerūt hec tibi.
Ista malicia tua quia a
mara: quia tetigit cor tuū.
Ventrē meū doleo ventrem
meū doleo: sensus cordis
mei turbati sunt in me.
Non tacebo: qm̄ vocē bu
cine audiuit aīa mea.
clamorē prelij. Contritio
sup contritionē vocata ē:
et vastata est omnis tr̄a.
Repente vastata sunt ta
bernacula mea: subito
pelles mee. Vsqȝquo vide
bo fugientē: audiā vocē
bucine? Quia stultus po
pulus meus me non cogn
ouit: filij insipientes sūt
et vecordes. Sapientes sūt
ut faciant mala: bene
autē facere nescierūt. As
pexi terrā. et ecce vacua e
rat et nichil: et celos et
non erat lux in eis. Vi
di montes. et ecce moue
bantur: et omēs colles con
turbati sunt. Intuitus sū
et ecce non erat homo: et
omne volatile celi recessit.
Aspexi et ecce carmelus de
sertus: et omēs urbes eius
destructe sunt a facie dñi.
et a facie ire furoris eius.
Hec enim dicit dñs. Deserta
erit omnis terra: sed ta
men cōsummationē nō fa
ciā. Lugebit terra. et mere
bunt celi desup: eo qđ locu
tus sum. Cogitaui et non
penituit me: nec auersus sū
ab eo. A voce equitis et
mittentis sagittā: fugit
omnis ciuitas. Ingressi sūt
ardua: et ascenderūt rupes.
Vniuerse urbes derelicte sūt:
et non habitat in eis ho
mo. Tu autē vastata qđ
facies? Cū vestieris te coc
cino. cū ornata fueris mo
nili aureo. et pinxeris sti
bio oculos tuos: frustra
componeris. Contēpserūt
te amatores tui: animā
tuā querent. Vocē enim qsi
parturientis audiui: angu
stias ut puerpere. Vox fi
lie syon. inter morientes ex

pandentes ꝯ manus suas.
Ve michi: quia defecit aīa
mea pter interfectos. Ca
Circuite vias ṗlin v.
ierlm. et aspicite
et considerate: et
querite in plateis eius. an
inveniatis virū facientē iu
dicīū et querentē fidē: et pp̄i
tius ero eius. Qđ si etiā vi
uit dn̄s dixerint: et hoc fal
so iurabūt. Dn̄e oculi tui
respiciūt fidem. Pcussisti e
os et nō doluerunt: attriuis
ti eos et renuerunt accipē
disciplinā. Induraverunt
facies suas sup petrā: et
noluerūt reuerti. Ego autē
dixi. Forsitan pauperes sūt
et stulti: ignorantes viam
dn̄i. iudiciū dei sui. Ibo i
gitur ad optimates: et lo
quar eis. Ipi aūt cognoue
runt viā dn̄i: iudiciū dei
sui. Et ecce magis hii simul
confregerūt iugū: rupert
uincula. Ideo pcussit
eos leo de silua: lupus ad
vesperā vastauit eos. Par
dꝰ vigilās sup ciuitates eoꝝ.
Oīs q̄ egressꝰ fuerit ex eis ca
pietur: q̄a multiplicate sūt p̄
uaricatiōes eoꝝ: cōfortate st̄
auersiōes eoꝝ. Sup quo ppi
tius esse tibi potero? Filii
tui dereliquerūt me: et iu
rant in hiis qui nō sunt
dii. Saturaui eos et me
chati sunt: et in domo me
retricis luxuriabant. Equi
amatores in feminas. et
emissarii facti sunt: unus
quisq; ad uxorem pximi
sui hinniebat. Nūquid
sup hiis non uisitabo di
cit dn̄s: et in gente tali
non ulciscetur aīa mea?
Ascendite muros eius et
dissipate: cōsūmationem
autē nolite facere. Auferte
ppagines eius: quia nō sūt
dn̄i. Preuaricatione enī
puaricata est in me. domꝰ
isrl̄. et domus iudā: ait do
minus. Negauerūt dn̄m:
et dixerūt. Non est ipe: ne
q; veniet sup nos malum:
gladiū et famem non vi

debimus. Prophete fuerūt in
ventū locuti: et responsum
non fuit in eis. Hec ergo
venient illis. Hec dicit dn̄s
deus exercituū. Quia locu
ti estis verbū istud: ecce e
go do verba mea in ore tu
o in ignem. et ppl'm istum
ligna: et vorabit eos. Ecce
ego adducā sup vos gen
tem de longinquo domus
isrl' ait dn̄s: gentē robus
tam. gentē antiquā: gentē
cuius ignorabis linguam.
nec intelliges quid loqua
tur. Pharetra eius quasi se
pulchrū patens: universi
fortes. Et comedet segetes
tuas: et panē tuū devora
bit. Filios tuos et filias tu
as comedet: gregē tuū et
armenta tua comedet. vineā
tuā et ficū tuā: et conteret
urbes munitas tuas in qui
bus tu habes fiduciā gla
dio. Verūptamen in dieb;
illis ait dn̄s: non faciam
vos in consummationē. Qd'
si dixeritis quare fecit dn̄s
deus noster nobis hec oīa:
dices ad eos. Sicut dereli
quistis me. et servistis deo
alieno in terra vrā: sic ser
vietis dys alienis in terra
non vrā. Annūciate hoc
domui iacob: et auditum
facite in iuda dicentes. Au
di populus stulte qui nō
habes cor: qui habentes o
culos non videtis. et aures
et non auditis. Me ergo
non timebitis ait dn̄s. et
a facie mea non dolebitis:
qui posui arenā terminū
mari. preceptū sempiternū
quod non preteribit. Et cō
movebunt' et nō poterunt:
et intumescent fluctus eius:
et non transibunt illud. Po
pulo autē huic factū ē cor
incredulū et exasperās. Re
cesserunt et ~~non~~ abierunt: et
non dixerunt in corde suo.
Metuamus dn̄m deū nrm̄
qui dat nobis pluviā tē
poraneā et serotinā in tem
pore suo: plenitudinē an
nue messis custodientem

nobis. Iniquitates nr̄e de
clinaverūt hec. et peccata
nr̄a. phibuerunt bonū a
nobis: quia inventi sunt
in ppl'o meo impii. insidiā
tes quasi aucupes. laque
os ponētes. et pedicas ad
capiēdos viros. Sicut deci
pula plena avibz: sic dom⁹
eo⁹ plene dolo. Idō mḡficati
sūt et ditati: incrassati
sūt et impinguati: et pteri
erūt sermones meos pessi
me. Causā vidue nō iudi
caverūt: causā pupilli nō
direxerūt: et iudiciū pau
perū non iudicaverūt. Nū
quid sup hiis nō visitabo
dicit dn̄s: aut sup gentē
huiuscemodi nō ulciscetur
aīa mea? Stupor et mira
bilia fc̄a sūt in terra. Pphe
phetabāt mendaciū: et sa
cerdotes applaudebāt mani
bus suis: et pplus meus di
lexit talia. Qd igit̄ fiet in
novissimo eius?
Confor Capl'm vi.
tamini filii benia
min in medio ierl'm: et in
thecua clangite bucina:
et sup bethacarem levate
vexillū: quia malū visū
est ab aquilone. et contri
tio magna. Speciose et de
licate assimilavi filiā syō:
ad eā venient pastores et gre
ges eorū. Fixerūt in ea tētori
a in circuitu: pascet unus
quisqz eos qui sub manu
sua sunt. Sanctificate su
per eam bellū: consurgite
et ascendamus in meridie.
Ve nobis quia declinavit
dies: quia longiores facte
sunt umbre vesperi. Surgi
te et ascendamus in nocte.
et dissipemus domus eius:
quia hec dicit dn̄s exercitu
um. Cedite lignū eius: et
fundate circa ierl'm aggerē.
Hec est civitas visitatiōis:
omnis calūpnia in medio
eius. Sicut frigidā facit
cisterna aquā suā: sic fri
gidā facit maliciā suā. Ini
quitas et vastitas audi
etur in ea corā me semp:

infirmitas et plaga. Eru
dire ihrlm. ne forte recedat
anima mea a te: ne forte
ponā te desertā. terrā inha
bitabilē. Hec dicit dn̄s ex̄
ercituū. Usq; ad racemū col
ligent. colligent quasi in
vinea reliquias isrl'. Con
verte manū tuā quasi vin
demiator ad cartallū. Cui
loquar? et quē contesta
bor ut audiat? Ecce incir
cumcise aures eorū: et au
dire non possūt. Ecce ver
bū dn̄i factū est eis in op
probriū: et non suscipiēt
illud. Idcirco furore dn̄i
plenus sum: laboravi sus
tinens. Effunde sup parv
ulum foris: et sup concilium
iuvenū simul. Vir enī cū
muliere capietur: senex cum
pleno dierū. Et transibunt
domus eorū ad alteros:
agri et uxores pariter: q̄
a extendā manū meā su
per habitantes terrā dicit
dn̄s. A minore q̄ppe ad ma
iorē oēs avaricie student:

et a pp̄heta usq; ad sacer
dotem cuncti faciūt dolū.
Et curabant contritionē
filie ppl'i mei cū ignominia
dicentes. pax pax: et nō
erat pax. Confusi sūt q̄a
abhominationē fecerūt:
quin potius confusiōe nō
sunt cōfusi: et erubescere
nescierūt. Q̄obrem cadent
inter ruentes: in tēpore visi
tationis sue corruent dicit
dn̄s. Hec dicit dn̄s. State
sup vias et videte: et inter
rogate de semitis antiquis
que sit via bona et ambu
late in ea: et invenietis re
frigeriū animab; vr̄is. Et
dixerūt. Non ambulabi
mus. Et constitui sup vos
speculatores. Audite vocē
tube. Et dixerūt. Non au
diemus. Ideo audite gētes
et cognoscite cōgregatio:
quāta ego faciā eis. Audi
terra. Ecce ego adducā ma
la sup ppl'm istū fructū co
gitationū eius: quia ver
ba mea nō audierūt: et

legē meā proiecerūt. Ut quid
michi thus de saba affertis?
et calamū suaue olentē de
terra longinqua? Holo
caustomata vr̄a non sūt
accepta: et victime vr̄e nō
placuerūt michi. Propterea
hec dicit dn̄s. Ecce ego da
bo in populū istū ruinas:
et ruent in eis patres et fili
i simul. vicinus et proximus:
et peribūt. Hec dicit dn̄s.
Ecce ꝑplus venit de terra a
quilonis: et gens magna
consurget a finibus terre.
Sagittā et scutū arripiet:
crudelis est. et nō miserebi
tur. Vox eius quasi ~~mare~~
mare sonabit: sup equos
ascendent ꝑparati q̄si vir
ad preliū. aduersū te filia
syon. Audiuimus famā
eius: dissolute sūt manus
nr̄e: tribulatio apphendit
nos. dolores ut parturientē.
Nolite exire ad agros. et
in via ne ambuletis: qm̄
gladius inimici pauor in
circuitu. Filia populi mei

accingere cilicio: et cōsper
gere cinere. Luctū unigeni
ti fac tibi. planctū amarū:
quia repente veniet vasta
tor sup vos. Probatorē dedi
te in ꝑplo meo robustū: et
scies et probabis viā eorū.
Omnes isti principes declinā
tiū. ambulantes fraudu
lenter: es et ferrū. vniuersi
corrupti sunt. Defecit suf
flatoriū: in igne consūptū
est plumbū. Frustra cōfla
uit conflator: malicie ea
rū non sunt consūpte.
Argentū reprobū vocate
eos: quia dn̄s proiecit illos.
Uerbū Caplm vij.
quod factū ē ad
Ieremiā a dn̄o
dicens. Sta in porta dom'
dn̄i: et predica ibi verbū
istud. et dic. Audite verbū
dn̄i omnis iuda: qui ingre
dimini per portas has. ut
adoretis dn̄m. Hec dicit
dn̄s exercituū deus israel.
Bonas facite vias vr̄as
et studia vr̄a: et habitabo

vobiscū in loco isto. Noli
te confidere in verbis men
dacii dicentes: templū dñi
templū dñi templū dñi ē.
Qm̄ si bene direxeritis vias
vr̄as et studia vr̄a. si feceri
tis iudiciū inter virum et
ꝓximū eius. advene et pu
pillo et vidue nō feceritis
calūpniā. nec sanguinem
innocentē effuderitis in lo
co hoc. et post deos alienos
non ambulaveritis in ma
lum vobismetipis: habi
tabo vobiscū in loco isto.
in terra quā dedi patribꝫ
vr̄is a seculo usqꝫ in seculū.
Ecce vos confiditis vobis
in sermonibꝫ mendacii. q̄
non proderūt vobis: fu
rari occidere. adulterari iu
rare mendaciter. libare ba
alī: et ire post deos alienos
quos ignoratis. Et venis
tis et stetistis corā me in
domo hac. in qua invoca
tum est nomen meū: et
dixistis. Liberati sumus:
eo qđ fecerimus omēs ab
hominationes istas. Er
go spelūca latronū facta
est domus ista: in qua in
vocatū est nomen meū in
oculis vr̄is. Ego ego sum:
ego vidi dicit dn̄s. Ite ad
locū meū in sylo. ubi habi
tavit nomen meū a princi
pio: et videte que fecerim ei
ꝓpter maliciā ꝑli mei isrl̄.
Et nunc quia fecistis omīa
opera hec dicit dn̄s. et locu
tus sum ad vos mane con
surgens et loquens. et nō
audistis. et vocavi vos et
non respondistis: faciam
domui huic in qua invoca
tum est nomen meū. et in
qua vos habetis fiduciā.
et loco quē dedi vobis et pa
tribꝫ vr̄is sicut feci sylo: et
ꝓiciam vos a facie mea. sic
ut ꝓieci omēs fratres vr̄os.
universū semen effraym.
Tu ergo noli orare pro ꝑplo
hoc: nec assumas pro eis
laudē et oratione: et non
obsistas michi: quia non
exaudiā te. Nōne vides qđ

isti faciunt in civitatibus iuda.
et in plateis ierusalem? Filii col
ligunt ligna. et patres suc
cendunt ignem. et mulieres con
spergunt adipem: ut faciant
placentas regine celi. et li
bant diis alienis: et me ad
iracundiam provocent. Num
quid me ad iracundiam pro
vocant dicit dominus? Nonne
semetipsos in confusionem
vultus sui? Ideo hec dicit dominus
deus. Ecce furor meus et in
dignatio mea conflatur
super locum istum: super viros et
super iumenta. et super lignum
regionis. et super fruges terre:
et succendetur. et non extingue
tur. Hec dicit dominus exercituum
deus israel. Holocaustoma
ta vestra addite victimis vestris
et comedite carnes: quia
non sum locutus cum patri
bus vestris. et non precepi eis
in die qua eduxi eos de terra
egypti. de verbo holocausto
matum et victimarum: sed
hoc verbum precepi eis dicens.
Audite vocem meam. et ero vo
bis deus. et vos eritis michi
populus: et ambulate in om
ni via quam mandavi vo
bis ut bene sit vobis. Et
non audierunt nec inclina
verunt aurem suam: sed abie
runt in voluptatibus. et pra
vitate cordis sui mali. Fa
cti sunt retrorsum et non in an
te: a die qua egressi sunt
patres eorum de terra egypti
usque ad diem hanc. Et misi
ad vos omnes servos meos
prophetas. per diem consurgens
diluculo et mittens: et non
audierunt me. nec inclina
verunt aurem suam: sed in
duraverunt cervicem. et peius
operati sunt quam patres eorum.
Et loqueris ad eos omnia
verba hec et non audient
te: et vocabis eos et non
respondebunt tibi. Et dices
ad eos. Hec est gens que
non audivit vocem domini dei
sui: nec recepit disciplinam.
Periit fides: et ablata est
de ore eorum. Tonde capillum
tuum et proice. et sume in

directū planctū: quia pro-
iecit dn̄s et reliquit gene-
rationē furoris sui: quia
fecerūt filij iuda malū in
oculis meis dicit dn̄s. Po-
suerūt offendicula sua in
domo in qua inuocatū est
nomen meū. ut pollueret
eam: et edificauerūt excel-
sa topheth. que est in valle
filij ennon. ut incenderent
filios suos et filias suas
igni: que non precepi nec
cogitaui in corde meo. Ide-
o ecce dies venient dicit do-
minus: et non dicetur am-
plius topheth et vallis filij
ennon: sed vallis inter-
fectionis. Et sepelient in to-
phet eo qd̄ non sit locus.
Et erit morticinū ppli hui⁹
in cibos volucrib; celi. et
bestijs terre: et non erit q̄
abigat. Et quiescere faciā
de urbib; iuda et de plateis
ierl'm vocem gaudij et vo-
cem leticie: vocē sponsi et
vocē sponse. In desolatio-
nem enī erit terra. Cap̄ viij.

IN tempore illo ait
dn̄s. eicient ossa re-
gis iuda. et ossa prin-
cipū eius. et ossa sacerdotū.
et ossa pphetarū. et ossa eo-
rum qui habitauerunt
ierl'm de sepulchris suis: et
pandent ea ad solē et lunā
et omnē miliciā celi que
dilexerūt. et quib; seruierūt.
et post que ambulauerūt.
et que quesierūt et adoraue-
runt. Non colligent' et nō
sepelientur: in sterquiliniū
sup faciē terre erūt. Et eli-
gent magis mortē q̄ uitā.
omēs qui residui fuerint
de cognatione hac pessima:
in vniuersis locis que dere-
licta sūt. ad que eieci eos
dicit dn̄s exercituū. Et di-
ces ad eos. Hec dicit dn̄s.
Nūquid qui cadit non re-
surget: et qui auersus est
non reuertetur? Quare er-
go auersus est pplus iste
in ierl'm auersione contē-
tiosa? Apprehenderūt men-
daciū: et noluerūt reuerti.

Attendi et auscultaui: ne
mo quod bonū est loqui
tur. Nullus est qui agat
penitenciā sup peccato su
o dicens. Quid feci? Oēs
conuersi sūt ad cursū suū:
quasi equus impetu va
dens in prelio. Miluus in
celo cognouit tēpus suū:
turtur et hyrūdo et ciconia
custodierūt tempus aduē
tus sui: populus autē me
us non cognouit iudiciū
dn̄i. Quomodo dicitis sa
pientes nos sumus: et lex
dn̄i nobiscū est? Vere men
daciū operatus est stilus
mendax scribarū. Confusi
sunt sapientes: pteriti et
capti sunt. Verbū enī dn̄i
piecerūt: et sapiencia nul
la est in eis. Ppterea dabo
mulieres eorū exteris. agros
eorū heredibꝫ alienis: quia
a minimo usqꝫ ad maximū
omnes auariciā sequūtur:
a ppheta usqꝫ ad sacerdotē
cuncti faciūt mendaciū.
Et sanabant contricionem

filie ppli mei ad ignomini
am: dicentes. pax pax. cū
non esset pax. Confusi sūt
quia abhominationē fe
cerunt: quinpocius confusi
one non sunt confusi: et
erubescere nescierūt. Idcir
co cadent inter corruentes:
in tempore visitationis sue
corruent dicit dn̄s. Cōgre
gans congregabo eos ait
dn̄s. Non est uua in viti
bus: et non sūt ficus in
ficulnea. Foliū defluxit: et
dedi eis que pergressa sūt.
Quare sedemus? Conuenite
et ingrediamur ciuitatem
munitā et sileamus ibi:
quia dn̄s noster silere nos
fecit: et potū dedit nobis
aquā fellis. Peccauimus
enī dn̄o. Expectauimꝰ pacē
et non erat bonū: tēpus
medele et ecce formido. A
dan auditus est fremitus
equorū eius: a voce hīni
tuū pugnatorū eius cōmo
ta est omnis terra. Et vene
runt et deuorauerūt terrā

et plenitudinē eius: urbem
et habitatores eius. Quia
ecce ego mittā vobis serpen
tes regulos quibus non ē
incantatio: et mordebunt
vos ait dñs. Dolor meus
sup dolorē: in me cor meū
merens. Ecce vox clamoris
filie populi mei de terra lō
ginqua. Nūquid dñs nō
est in syon. aut rex eius
non est in ea? Quare ergo
me ad iracundiā concita
uerūt in sculptilibꝫ suis:
et in vanitatibꝫ alienis?
Transijt messis: finita ē
estas: et nos saluati nō su
mus. Sup contritionē fi
lie ppli mei contritus sum
et contristatus: stupor ob
tinuit me. Nūquid resina
non est in galaad. aut
medicus non est ibi? Qre
ergo non est obducta ci
catrix filie ppli mei? Capl̄
Quis dabit ca IX
piti meo aquā:
et oculis meis fō
tem lacrimarū? Et plora
bo die et nocte interfectos
filie ppli mei. Quis dabit
me in solitudinē diuerso
riū viatorū? Et derelinquā
pplm meū et recedā ab eis:
quia omnes adulteri sunt:
et cetus puaricatorū. Et ex
tenderunt linguā suā quasi
arcū mendacij: et non veri
tatis. Confortati sunt in
terra: quia de malo ad ma
lū egressi sunt: et me non
cognouerūt dicit dñs. Vn
usquisqꝫ a proximo suo se
custodiat. et in omni fra
tre suo non habeat fiduci
am: quia omīs frater sup
plantans supplantabit. et
omnis amicus fraudulen
ter incedet: et vir fratrem
suū deridebit. et veritatem
non loquentur. Docuerūt
enim linguā suā loqui men
daciū: ut inique agerent
laborauerūt. Habitatio tu
a in medio doli: in dolo renuerūt
scire me dicit dñs. Propterea
hec dicit dñs exercituum.
Ecce ego conflabo et pro

babo eos. Quid enī aliud
faciā a facie filie populi
mei? Sagitta vulnerans
lingua eorū: dolū locuta
est. In ore suo pacē cum
amico suo loquit᷑: et oc
culte ponit ei insidias. Nū
quid sup̱ his non visita
bo dicit dn̄s? aut in gentē
huiuscemodi nō ulciscetur
anima mea? Sup̱ montes
assumā fletū ac lamentū.
et sup̱ speciosa deserti planc
tum: qm̄ incensa sunt eo
qđ non sit vir pertransiens:
et non audierūt vocē pos
sidentis. A volucre celi usqȝ
ad pecora transmigraue
runt et recesserūt. Et dabo
ihr̄lm in aceruos arene et
cubilia draconū. Et ciui
tates iuda dabo in desola
tionē: eo qđ non sit habi
tator. Quis est vir sapiēs
qui intelligat hoc. et ad
quē verbū oris dn̄i fiat.
ut annūciet istud: quare
perierit terra. exusta sit q̄si
desertū. eo qđ non sit qui p̱

transeat? Et dixit dn̄s. Q̄
a dereliquerūt legem meā
quā dedi eis et non audie
runt vocem meā: et non
ambulauerūt in ea: et
abierūt post prauitatem
cordis sui. et post baalim.
quos didicerūt a p̄ribus
suis: idcirco hec dicit dn̄s
exercituū deus isr̄l. Ecce ego
cibabo p̱p̱lm istū absinthio.
et potū dabo eis aquā fel
lis: et dispergam eos in gen
tibus quas non nouerūt
ipi et p̄res eorū: et mittam
post eos gladiū donec con
sumant᷑. Hec dicit dn̄s exer
cituū. Contemplamī et vo
cate lamentatrices et veniāt:
et ad eas que sapientes sūt
mittite et p̱perent: festinēt.
et assumāt sup̱ nos lamen
tū. Deducant oculi nr̄i la
crimas. et palpebre nr̄e de
fluant aquis: quia vox
lamentationis audita est
de syon. Quomodo vasta
ti sumus et confusi vehemē
ter? Quia dereliquim᷒ terrā:

qui deserta sunt tabernacu
la nrā. Audite ergo mulie
res vbū dnī. et assumant aures
vre sermones oris eius: et
docete filias vrās lamentū.
et vnaquęq; proximā suam
planctū. Quia ascendit
mors per fenestras nrās.
ingressa est domos nrās:
disperdere paruulos deforis. iu
uenes de plateis. Loquere.
Hec dicit dns. Et cadet mor
ticinū hominis quasi stercus
sup faciē regionis. et quasi
fenū post tergū metentis:
et non est qui colligat.
Hec dicit dns. Non glorie
tur sapiens in sapientia su
a. et non glorietur fortis
in fortitudine sua. et non
glorietur diues in diuiciis
suis: sed in hoc glietur qui glo
riatur scire et nosse me: qa
ego sū dns qui facio mise
ricordiā et iudiciū. et iusti
ciam in terra. Hec eni pla
cent michi ait dns. Ecce
dies veniūt dicit dns. et
visitabo sup omnē qui ar

cūcisū habet prepuciū. sup
egiptum et sup iudā. et su
per edom. et sup filios am
mon. et sup moab. et sup
omnes qui attonsi sunt
in comā habitantes in de
serto: quia omnes gētes
habent prepuciū: omnis aūt
domus isrl' incircūcisi sunt
corde. Capitulū decimū

Audite verbū qd
locutus est dns
sup vos domus
isrl. Hec dicit dns. Iuxta
vias gentiū nolite discere:
et a signis celi nolite metu
ere que timēt gentes quia
leges populorū vane sunt:
quia lignū de saltu pcidit
opus manuū artificis in
ascia. Argento et auro deco
rauit illud: clauis et mal
leis compegit ut nō dissol
uatur. In similitudinem
palme fabricata sunt et
non loquentur: portata to
lentur. quia incedere non
valent. Nolite ergo timere
ea: quia nec male possunt

facere non bene. Non est simi-
lis tui domine: magnus tu et
magnum nomen tuum in for-
titudine. Quis non timebit
te o rex gentium? Tuum est enim
decus inter cunctos sapientes
gentium: et in universis reg-
nis eorum nullus est similis
tui. Pariter insipientes et
fatui probabuntur: doctri-
na vanitatis eorum lignum
est. Argentum involutum de
Tharsis affertur: et aurum de
Ophaz opus artificis. et
manus erarii. Iacinctus
et purpura indumentum
eorum: opus artificum univer-
sa hec. Dominus autem deus verus
est: ipse deus vivens et rex sem-
piternus. Ab indignatione
eius commovebitur terra: et
non sustinebunt gentes
comminationem eius. Sic er-
go dicetis eis. Dii qui celos
et terram non fecerunt pere-
ant de terra: et de his que
sub celo sunt. Qui facit
terram in fortitudine sua:
preparat orbem in sapientia

sua: et prudentia sua ex-
tendit celos. Ad vocem suam
dat multitudinem aquarum
in celo: et elevat nebulas
ab extremitatibus terre. Ful-
gura in pluviam facit: et e-
ducit ventum de thesauris
suis. Stultus factus est om-
nis homo a scientia sua:
confusus est omnis artifex
in sculptili: quia falsum est
quod conflavit. et non est spi-
ritus in eis. Vana sunt et
opus risu dignum: in tempo-
re visitationis sue peribunt.
Non est his similis pars
iacob. Qui enim formavit
omnia ipse est et israel virga
hereditatis eius: dominus exerci-
tuum nomen illi. Congrega
de terra confusionem tuam que
habitas in obsidione: quia
hec dicit dominus. Ecce ego longe
proiciam habitatores terre
in hac vice: et tribulabo e-
os ita ut non inveniantur.
Ve michi super contritione
mea: pessima plaga mea.
Ego autem dixi. Plane hec

infirmitas mea est: et por
tabo illā. Tabernaculum
meū vastatū est: omnes
funiculi mei disrupti sūt.
Filij mei exierūt a me: et
non subsistūt. Non est qui
extendat ultra tentoriū me
um. et erigat pelles meas:
quia stulte egerūt pastores.
et dn̄m non quesierūt. P
terea non intellexerūt: et
omnis grex eorū dispsus ē
Vox auditionis ecce venit:
et cōmotio magna de terra
aquilonis: ut ponat ciui
tates iuda solitudinē et ha
bitaculū draconū. Scio do
mine quia non est hominis
via eius: nec viri est ut am
bulet et dirigat gressus su
os. Corripe me dn̄e: verūp
tamen in iudicio. et nō in
furore tuo: ne forte ad nichi
lum redigas me. Effunde
indignationē tuā sup gen
tes que non cognouerunt
te. et sup prouincias que no
men tuū non inuocauerūt:
quia comederūt iacob et de
uorauerūt eū: et consūpserūt
illū. et decus eius dissipaue
runt. Capl'm. xi.

Verbū quod factū
est ad ieremiā
a dn̄o dicens. Audite ver
ba pacti huius: et loqui
mini ad viros iuda. et ha
bitatores ilrl'm. Et dices
ad eos. Hec dicit dn̄s deus
isrl'. Maledictus vir qui nō
audierit verba pacti hui':
quod p̄cepi patribꝫ vr̄is. in
die qua eduxi eos de terra
egypti. de fornace ferrea di
cens. Audite vocē meā et
facite omnia que precipio
vobis: et eritis michi in po
pulū. et ego ero vobis in
deū: ut suscitē iuramentū
qd̄ iuraui patribus vr̄is
daturū me eis terrā fluentē
lacte et melle: sicut est dies
hec. Et respondi et dixi. A
men dn̄e. Et dixit dn̄s ad
me. Vociferare oīa verba
hec in ciuitatibꝫ iuda. et fo
ris ilrl'm dicens. Audite
verba pacti huius et facite

terra illa: quia contestans contestatus sum patres vestros in die qua eduxi eos de terra egypti usque ad diem hanc. Mane consurgens contestatus sum: et dixi. Audite vocem meam. Et non audierunt, nec inclinaverunt aurem suam: sed abierunt unusquisque in pravitate cordis sui mali. Et induxi super eos omnia verba pacti huius quod precepi ut facerent: et non fecerunt. Et dixit dominus ad me. Inventa est coniuratio in viris iuda: et in habitatoribus ierusalem. Reversi sunt ad iniquitates patrum suorum priorum: qui noluerunt audire verba mea. Et hii ergo abierunt post deos alienos: ut servirent eis. Irritum fecerunt domus israel: et domus iuda pactum meum: quod pepigi cum patribus eorum. Quapropter hec dicit dominus. Ecce ego inducam super eos mala de quibus exire non poterunt: et clamabunt ad me et non exaudiam eos. Et ibunt civitates iuda et habitatores ierusalem et clamabunt ad deos quibus libant: et non salvabunt eos in tempore afflictionis eorum. Secundum numerum enim civitatum tuarum erant dii tui iuda: et secundum numerum viarum ierusalem posuisti aras confusionis aras ad libandum baalim. Tu ergo noli orare pro populo hoc. et ne assumas pro eis laudem et orationem: quia non exaudiam in tempore clamoris eorum ad me. in tempore afflictionis eorum. Quid est quod dilectus meus in domo mea facit scelera multa? Numquid carnes sancte auferent a te malicias tuas. in quibus gloriata es? Olivam uberem pulchram. fructiferam. speciosam vocavit dominus nomen tuum. Ad vocem loquele grandis exarsit ignis in ea: et combusta sunt fructeta eius. Et dominus exercituum qui plantavit te locutus est

sup te malū pro malis do
mus isrl' et domus iuda:
que fecerūt sibi ad irritā
dum me libantes baalim.
Tu autē dn̄e demonstrasti
michi et cognoui: tu ostē
disti michi studia eorū.
Et ego quasi agnus mā
suetus qui portatur ad vic
timā: et non cognoui q̄a
sup me cogitauerūt consi
lia. Mittamus lignū in
panē eius. et eradamus eū
de terra viuenciū: et nomē
eius non memoretur āplius.
Tu autē dn̄e sabaoth qui
iudicas iuste et ꝓbas renes
et corda: videā ultionē tuā
ex eis. Tibi enī reuelaui
causā meā. Pp̄terea hec di
cit dn̄s ad viros anathoth:
qui querūt aīam tuā et
dicunt. Non ꝓphetabis in
noīe dn̄i: et non morie
ris in manibȝ nr̄is. Pp̄ter
ea hec dicit dn̄s exercituū.
Ecce ego visitabo sup eos.
Iuuenes morient' in gladi
o: filij eorū et filie eorȝ mo
rient' in fame: et reliquie nō
erunt ex eis. Inducam enim
malū sup viros anathot:
annū visitationis eorū.

Iustus Capl'm xij.
quidē tu es dn̄e: si
disputē tecū. Verū
tamen iusta loquar ad te.
Quare via impiorū pro
speratur? Bene ē omnibȝ
qui p̄uaricant' et inique
agunt. Plantasti eos et
radicē miserunt: pficiunt
et faciunt fructū. Prope es
tu ori eorū: et longe a re
nibȝ eorū. Et tu dn̄e nosti
me: vidisti me. et pbasti
cor meū tecū. Congrega eo
quasi gregē ad victimā:
et sanctifica eos in die occi
sionis. Vsqꝫquo lugebit ter
ra: et herba omnis regio
nis siccabit'? Propter maliciā
habitanciū in ea. cōsump
tum est animal et volucre:
qm̄ dixerunt non videbit
nouissima nr̄a. Si cum
peditibȝ currens laborasti:
qm̄o poteris contendere cū

equis? Cum autē in terra
pacis securus fueris: quid
facies in superbia iordanis?
Nam et fratres tui. et dom'
patris tui etiā ipi pugna
uerunt aduersus te: et cla
mauerunt post te plena uo
ce. Ne credas eis: cū locuti
fuerint tibi bona. Reliqui
domū meā: dimisi heredi
tatem meā: dedi dilectam
animā meā in manū in
imicorū eius. Facta ē m'
hereditas mea quasi leo
in silua: dedit contra me
uocem: ideo odiui eā. Nū
quid auis discolor heredi
tas mea michi? Nūquid
auis tincta p totū? Veni
te congregamini omēs bestie
terre: properate ad deuorandū.
Pastores multi demo
liti sunt uineā meā. con
culcauerunt partē meā: de
derunt portionē meā deside
rabilē in desertū solitudinis.
Posuerunt eam in dissipaci
onem: luxitque sup me. De
solatione desolata ē omnis

terra: quia nullus est qui
recogitet corde. Sup omēs
uias deserti uenerunt omēs
uastatores: quia gladius
dñi deuorauit ab extremo
terre usque ad extremū eius.
Non est pax uniuerse car
ni. Seminauerunt triticū
et spinas messuerunt. Here
ditatē acceperunt: et non p
oderit. Confundemini a
fructibus vrīs: pp ter irā furo
ris dñi. Hec dicit dñs ad
uersū omēs uicinos meos
pessimos: qui tangunt he
reditatē quā distribui po
pulo meo isrl. Ecce ego e
uellā eos de terra eorū: et
domū iuda euellā de medio
eorū. Et cū euellero eos cō
uertar et miserebor eorū: et
reducā eos. uirū ad heredi
tatem suā: et uirū in terrā
suā. Et erit si erudita didi
cerint uias ppli mei. ut iu
rent in nomine meo uiuit
dñs. sicut docuerunt pplm
meū iurare in baal: edifi
cabuntur in medio ppli mei.

Et si non audierint: evel-
lam gentem illam evulsione
et perditione ait dominus. Capitulum
Hec dicit dominus XIII
ad me. Vade et
posside tibi lum-
bare lineum: et pones illud
super lumbos tuos: et in a-
quam non inferes illud. Et
possedi lumbare iuxta ver-
bum domini: et posui circa lum-
bos meos. Et factus est ser-
mo domini ad me secundo dicens.
Tolle lumbare quod pos-
sedisti quod est circa lum-
bos tuos: et surgens vade
ad eufraten. et absconde
illud ibi in foramine petre.
Et abii et abscondi illud
in eufraten: sicut precepe-
rat mihi dominus. Et factum est
post dies plurimos: dixit
dominus ad me. Surge vade
ad eufraten: et tolle inde
lumbare quod precepi tibi
ut absconderes illud ibi.
Et abii ad eufraten et fo-
di: et tuli lumbare de loco
ubi absconderam illud. Et

ecce computruerat lumbare: ita
ut nulli usui aptum esset. Et
factum est verbum domini ad me
dicens. Hec dicit dominus. Sic
putrescere faciam superbiam
iuda. et superbiam ierusalem mul-
tam: populum istum pessimum.
qui nolunt audire verba
mea. et ambulant in pra-
vitate cordis sui: abierunt-
que post deos alienos ut ser-
virent eis et adorarent eos:
et erunt sicut lumbare istud
quod nulli usui aptum est.
Sicut enim adheret lumbare
ad lumbos viri: sic agglu-
tinavi mihi omnem domum
israel. et omnem domum iuda
dicit dominus: ut essent mihi
in populum et in nomen et in
laudem et in gloriam: et non
audierunt. Dices ergo ad
eos sermonem istum. Hec dicit
dominus deus israel. Omnis la-
gunculo implebitur vino. Et
dicent ad te. Numquid igno-
ramus quia omnis lagun-
cula implebitur vino? Et di-
ces ad eos. Hec dicit dominus.

Ecce ego implebo om̄es ha
bitatores terre huius. et re
ges qui sedent de stirpe da
uid sup thronū eius. et sa
cerdotes et pphetas. et om̄es
habitatores ihrl'm ebrieta
te: et dispgam eos uirū a
fratre suo. et patres et fili
os pariter ait dn̄s. Nō par
cam et non concedā neq; mi
serebor: ut non disperdā eos.
Audite et auribꝫ pcipite:
nolite eleuari: quia dn̄s lo
cutus est. Date dn̄o deo vr̄o
gloriā antequā contenebres
cat: et antequā offendant pe
des vr̄i ad montes caligo
sos. Expectabitis lucē: et
ponet eā in umbrā mortis
et in caliginē. Qđ si hoc nō
audieritis: in abscondito
plorabit aīa mea a faci
e superbie. Plorans plorabit
et deducet oculus meus la
crimā: quia captus ē grex
dn̄i. Dic regi et dn̄atrici.
Humiliamini. sedete: quoni
am descendit de capite vr̄o
corona glorie vr̄e. Ciuita

tes austri clause sunt: et
non est qui aperiat. Trās
lata est om̄is iuda. et trās
migratione pfecta. Leuate
oculos vr̄os et videte: qui
uenitis ab aquilone. Ubi
est grex qui datus est tibi.
pecus inclitū tuū? Quid
dices cū visitauerit te? Tu
enī docuisti eos aduersū te:
et erudisti in caput tuū.
Nūquid non dolores app
henderūt te. quasi mulierē
parturientē? Qđ si dixeris in
corde tuo quare venerunt
mihi hec: pp̄ter multitu
dinē iniquitatis tue reue
lata sunt verecundiora tua.
pollute sunt plante tue.
Si mutare potest ethiops
pellem suā. aut pardus
varietates suas: et vos po
teritis benefacere. cū didice
ritis malū. Et dissemina
bo eos quasi stipulā: que
vento raptat in deserto. Hec
sors tua. parsq; mensure
tue a me dicit dn̄s: quia
oblita es mei: et confisa

es in mendacio. Unde et ego
nudaui femora tua contᵃ
faciē tuā: et apparuit igno
minia tua. Adulteria tua.
et hynnitus tuus scelus
fornicationis tue. Super
colles in agro. uidi abhōi
nationes tuas. Ve tibi ihe
rusalem: non mundaberis
post me. Usq̃quo adhuc?

Q Uod Capl'm xiiii
factū est uerbum
dn̄i ad iheremiā
de sermonib; siccitatis. Luxit
iudea. et porte eius corru
erunt: et obscurate sunt
in terra: et clamor ihrlm
ascendit. Maiores miserūt
minores suos ad aquā: ue
nerūt ad hauriendū. non
inuenerunt aquā: reporta
uerūt uasa sua uacua. Cō
fusi sūt et afflicti: et ope
ruerunt capita sua. ꝓpter ter
re uastitatē: quia non ue
nit pluuia in terrā. Cōfu
si sunt agricole: operuerūt
capita sua. Nam et cerua
in agro peperit. et reliquit
quia nō erat herba: et o
nagri steterūt in rupibus.
traxerunt uentū quasi dra
cones: defecerunt oculi eoꝝ
quia non erat herba. Si in
iquitates nr̄e responderint
nobis: dn̄e fac ꝓpter nomē
tuū: qm̄ multe sunt auer
siones nr̄e. Tibi peccauim̄
expectatio isr̄l: saluator e
ius in tempore tribulatio
nis. Quare quasi colonus
futurus es in terra: et q̄si
uiator declinans ad manen
dū? Quare futurus es ue
lut uir uagus: ut fortis
qui nō potest saluare? Tu
autē in nobis es dn̄e: et
nomē sc̄m tuū inuocatū
est sup nos: ne derelinquas
nos. Hec dicit dn̄s pp̄lo hu
ic. qui dilexit mouere pe
des suos et nō quieuit: et
dn̄o nō placuit. Nūc recor
dabit̄ iniquitatū eorū: et
uisitabit pcc̄a eorū. Et dix
dn̄s ad me. Noli orare pro
pp̄lo isto in bonū. Cū ieiu
nauerint: non exaudiā p

es eorũ. Et si obtulerint ho
locausto mata et victimas
non suscipiã ea: qm̃ gladi
o et fame et peste ego cõsu
mã eos. Et dixi. A a a dñe
deus. Prophete dicũt eis. Nõ
videbitis gladiũ. et fames
non erit in vobis: sed pacẽ
verã dabit vobis in loco is
to. Et dixit dñs ad me. Fal
so prophete vaticinant in no
mĩe meo. Non misi eos et
non precepi eis: neq; locutus
sum ad eos. Visionẽ mẽ
dacem et divinationẽ frau
dulentã. et seductionẽ cor
dis sui prophetant vobis. Id
circo hec dicit dñs. de prophe
tis qui prophetant in nomĩe
meo. quos ego non misi.
dicentes. gladius et fames
non erit in terra hac. In gla
dio et fame consumentur
prophete illi: et ipsi quibus
prophetant erũt proiecti in vi
is ierlm pre fame et gladi
o. et non erit qui sepeliat
eos. ipsi et uxores eorũ filii
et filie eorũ: et effundã sup
eos malũ suũ. Et dices ad
eos verbũ istud. Deducant
oculi mei lacrimã per noctẽ
et diem. et non taceant:
qm̃ contritione magna cõ
trita est virgo filia populi me
i: plaga pessima vehemẽ
ter. Si egressus fuero ad a
gros. ecce occisi gladio: et
si introiero civitatẽ. ecce at
tenuati fame. Propheta quo
q; et sacerdos abierũt in ter
ram quã ignorabãt. Nu
quid proiciẽs abiecisti iudã:
aut syon abhominata est
anima tua? Quare ergo per
cussisti nos ita ut nulla sit
sanitas? Expectavimus pa
cem et non est bonũ: et tẽ
pus curationis. et ecce tur
batio. Cognovimus dñe im
pietates nr̃as. iniquitates
patrũ nr̃orũ: quia pecca
vimus tibi. Ne nos des in
opprobriũ propter nomẽ tu
um: neq; facias nobis cõ
tumeliã. Solii glorie tue
recordare: ne irritũ facias fe
dus tuũ nobiscũ. Nũquid

sunt in sculptilibus gentium qui
pluant? aut celi possunt dare
ymbres? Nonne tu es dominus de
us noster quem expectauimus?
Tu enim fecisti omnia hec. Ca

Et dixit pitulum xv.
dominus ad me. Si
steterit moyses et
samuhel coram me: non est
anima mea ad populum istum. Ei
ce illos a facie mea: et egre
diantur. Quod si dixerint ad
te quo egrediemur: dices
ad eos. Hec dicit dominus. Qui
ad mortem ad mortem: et qui
ad gladium ad gladium: et qui
ad famem ad famem. et qui
ad captiuitatem ad captiui
tatem. Et uisitabo super eos
quatuor species dicit dominus:
gladium ad occisionem. et ca
nes ad lacerandum: et vola
tilia celi et bestias terre ad
deuorandum et dissipandum.
Et dabo eos in feruorem vni
uersis regnis terre. propter
manassen filium ezechie re
gis iuda: super omnibus que
fecit in ierusalem. Quis enim
miserebitur tui ierusalem? Aut
quis contristabitur pro te?
Aut quis ibit ad rogan
dum pro pace tua? Tu re
liquisti me dicit dominus: retror
sum abisti. Et extendam ma
num meam super te: et interficiam
te. Laboraui rogans: et di
spergam eos ventilabro in por
tis terre. Interfeci et perdidi po
pulum meum: et tamen a viis
suis non sunt reuersi. Mul
tiplicate sunt michi vidue
eius: super arenam maris. In
duxi eis super matrem adolescen
tis. vastatorem meridie:
misi super ciuitates repente
terrorem. Infirmata est que
peperit septem: defecit anima
eius. Occidit ei sol cum ad
huc esset dies: confusa est
et erubuit. Et residuos eius
in gladium dabo in conspectu
inimicorum eorum ait dominus.
Ve michi mater mea quare
genuisti me virum rixe. virum
discordie in vniuersa terra.
Non feneraui: nec fenera
uit michi quispiam. Omnes

maledicunt michi. dicit
dns. Si non reliquie tue
in bonu͂: si non occurrit
tibi in tp̄ore afflictionis.
et in tempe tribulationis
aduersu͂ inimicu͂. Nu͂qd
federabit͛ ferru͂ ferro ab aq͛
lone et es? Diuicias tuas
et thesauros tuos in direp
tione dabo gratis in omi
bus pctis tuis: et in omib;
terminis tuis. Et adducam
inimicos tuos de terra q̄
nescis: quia ignis succen
sus est in furore meo: sup
vos ardebit. Tu scis dne:
recordare mei et visita me:
et tuere me ab hiis qui pse
quuntur me. Noli in pacie
ncia tua suscipere me: sci
to qm sustinui pro te opp
bri͂u. Inuenti sunt sermoes
tui: et comedi eos. Et fac
tum est michi verbu͂ tuu͂
in gaudiu͂. et in leticiam
cordis mei: qm inuocatu͂
est nomen tuum sup me.
domine deus exercituum.
Non sedi in consilio lude͂

ciu͂: et gloriatus sum. A
facie manus tue solus se
debam: qm comminatione
replesti me. Quare factus
est dolor meus ppetuus: et
plaga mea desperabilis?
Renuuit curari: facta est
michi quasi mendaciu͂ a
quaru͂ infideliu͂. Propter
hoc hec dicit dns. Si con
uerteris conuertam te: et an
te faciē meā stabis. Et si
separaueris preciosu͂ a vi
li: quasi os meu͂ eris. Co͂
uertent͛ ipi ad te: et tu no͂
conuerteris ad eos. Et da
bo te pplo huic in murum
ereu͂ forte͂: et bellabu͂t ad
uersu͂ te. et non preuale
bunt: quia ego tecu͂ sum
ut saluē te et eruā te dicit
dns. Et liberabo te de ma
nibus pessimoru͂: et redi
mā te de manu fortium.

ET Caplm xvi.

Et factu͂ est verbu͂
dni ad me dicēs.
Non accipies uxorē. et no͂
erunt tibi filij et filie in lo

co isto: quia hec dicit dominus
sup filios et filias qui ge
nerant in loco isto. et sup ma
tres eorum que genuerunt
eos. et sup patres eorum de
quorum stirpe sunt nati in
terra hac: mortibus egrota
tionum morientur. Non plan
gentur: et non sepelientur.
In sterquilinium sup faciem
terre erunt: et gladio et fa
me consumentur. Et erunt ca
davera eorum in escam volan
tibus celi. et bestiis terre.
Hec enim dicit dominus. Ne ingre
diaris domum convivii. neque
vadas ad plangendum. neque
consoleris eos: quia abstu
li pacem meam a populo isto
dicit dominus. misericordiam et
miserationes: et morientur
grandes et parvi in terra
ista. Non sepelientur neque plan
gentur. et non se incident. ne
que calvicium fiet pro eis: et
non frangent inter eos lu
gentium panem ad consolandum
sup mortuo: et non dabunt
eis potum calicis ad conso

landum sup patre suo et
matre. Et domum convivii
non ingredieris ut sedeas
cum eis et comedas et bibas:
quia hec dicit dominus exercitu
um deus israel. Ecce ego au
feram de loco isto in oculis
vestris et in diebus vestris vocem
gaudii et vocem leticie: vocem
sponsi et vocem sponse. Et
cum annunciaveris populo hu
ic omnia verba hec. et dixe
rint tibi. quare locutus est
dominus sup nos omne malum
grande istud: que iniqui
tas nostra et quod peccatum nostrum
quod peccavimus domino deo nostro
dices ad eos. Quia dereliq
uerunt patres vestri me ait dominus
et abierunt post deos alie
nos. et servierunt eis. et ado
raverunt eos. et me dereliq
uerunt. et legem meam non custo
dierunt: sed et vos peius o
perati estis quam patres vestri. Ecce
enim ambulat unusquisque
post pravitatem cordis sui
mali: ut me non audiat. Et
eiciam vos de terra hac in ter

ram quam ignoratis vos et patres vestri: et servietis ibi diis alienis die ac nocte: qui non dabunt vobis requiem. Propterea ecce dies veniunt dicit dominus: et non dicetur ultra vivit dominus qui eduxit filios israel de terra egipti: sed vivit dominus qui eduxit filios israel de terra aquilonis. et de universis terris ad quas eieci eos: et reducam eos in terram suam quam dedi patribus eorum. Ecce ego mittam piscatores multos dicit dominus: et piscabuntur eos. Et post hec mittam eis multos venatores: et venabuntur eos de omni monte et de omni colle. et de cavernis petrarum: quia oculi mei super omnes vias eorum. Non sunt abscondite a facie mea: et non fuit occulta iniquitas eorum ab oculis meis. Et reddam primum duplices iniquitates et peccata eorum: quia contaminaverunt terram meam in morticinis ydolorum suorum: et abhominationibus suis impleverunt hereditatem meam. Domine fortitudo mea et robur meum: et refugium meum in die tribulationis. Ad te gentes venient ab extremis terre: et dicent. Vere mendacium possederunt patres nostri: vanitatem que eis non profuit. Numquid faciet sibi homo deos? Et ipsi non sunt dii. Idcirco ecce ego ostendam eis per vicem hanc: ostendam eis manum meam. et virtutem meam. et scient quia nomen michi dominus. Capitulum xvii.

Peccatum iuda scriptum est stilo ferreo. in ungue adamantino: exaratum super latitudinem cordis eorum. et in cornibus ararum eorum. Cum recordati fuerint filii eorum ararum suarum et lucorum lignorumque frondentium. in montibus excelsis sacrificantes in agro: fortitudinem tuam et omnes thesauros tuos in direptionem dabo. excelsa tu

a, ppter pctã in universis
finibus tuis. Et relinqueris
sola ab hereditate tua quã
dedi tibi: et servire te faciã
inimicis tuis. in terra quã
ignoras: qm ignẽ succẽ
disti in furore meo: usq; in
eternũ ardebit. Hec dicit
dñs. Maledictus homo q
confidit in homĩe: et ponit
carnẽ brachiũ suũ: et a do
mino recedit cor eius. Erit
enĩ quasi myrice in deserto:
et non videbit cũ venerit bo
nũ: sed habitabit in sicci
tate in deserto. in terra sal
suginis et inhabitabili.
Bñdictus vir qui cõfidit
in dño: et erit dñs fiducia
eius. Et erit quasi lignũ
quod trãsplantatur super
aquas: quod ad humo
rem mittit radices suas:
et non timebit cũ venerit
estus. Et erit foliũ eius vi
ride: et in tempe siccitatis
non erit sollicitũ: nec ali
quãdo desinet facere fructũ
Pravũ est cor hominis et in

scrutabile: quis cognoscet
illud? Ego dñs scrutans
cor et probans renes: qui
do unicuiq; iuxta viam et
iuxta fructũ adinventio
nũ suarũ. Perdix fovit que
non peperit: fecit divitias
et nõ ĩ iudicio. In dimidio
dierũ suorũ derelinquet eas.
et in novissimo suo erit in
sipiens. Soliũ glorie alti
tudinis a principio: locus
sanctificationis nre expectatio
isrl. Dñe omnes qui te dere
linquunt confundentur: recede
tes a te ĩ tra scribẽtur: qm dere
liquerunt venã aquarũ vi
ventiũ dñm. Sana me do
mine et sanabor: salvum
me fac et salvus ero: qm
laus mea tu es. Ecce ipsi di
cunt ad me. Ubi est verbũ
dñi? Veniat. Et ego nõ sũ
turbatus te pastorẽ sequẽs.
et diem hominis nõ desideravi
tu scis. Qđ egressũ ẽ de labi
is meis: rectũ in cõspectu
tuo fuit. Non sis michi tu
formidini: spes mea tu in die

afflictionis. Confundantur
qui persequuntur me: et non
confundar ego. Paueant il
li: et non paueam ego. Induc
sup eos diem afflictionis: et
duplici contritione contere
eos. Hec dicit dñs ad me.
Vade et sta in porta filiorum
ppli mei per quam ingrediun
tur reges iuda et egrediuntur.
et in cunctis portis ihrlm: et
dices ad eos. Audite verbum
dñi reges iuda et omnis iude
a. cunctiq habitatores ihe
rusalem: qui ingredimini per
portas istas. Hec dicit dñs.
Custodite animas vras. et
nolite portare pondera in
die sabbati. nec inferatis
per portas ihrlm: et nolite
eicere onera de domibz vris
in die sabbati. et omne opus
non facietis. Sanctificate
diem sabbati: sicut precepi
patribus vris. Et non audie
runt nec inclinauerunt au
rem suam: sed indurauerunt
ceruicem suam. ne audirent
me. et ne acciperent discipli

nam. Et erit. si audieritis
me dicit dñs. ut non infe
ratis onera per portas ciui
tatis huius in die sabbati.
et si sanctificaueritis diem
sabbati. ne faciatis in eo
omne opus: ingredientur per
portas ciuitatis huius re
ges et principes sedentes su
per solium dauid. et ascenden
tes in curribz et equis ipsi et
principes eorum. viri iuda
et habitatores ihrlm: et ha
bitabitur ciuitas hec in sem
piternum. Et venient de ciui
tatibz iuda in circuitu ihe
rlm. et de terra beniamin.
et de campestribus et de mon
tuosis. et ab austro por
tantes holocaustum et vic
timam et sacrificium et thus:
et inferent oblationem in do
mum dñi. Si autem non au
dieritis me ut sanctificetis
diem sabbati. et ne porte
tis onus. et ne inferatis per
portas ihrlm in die sabba
ti: succendam ignem in portis
eius et deuorabit domos

isrl'in: et non extinguat.

Caplin xviii.

Verbu quod factu e ad iheremia a domino dicens. Surge et descende in domu figuli: et ibi audies verba mea. Et descendi in domu figuli: et ecce ipe faciebat opus sup rota: et dissipatu est vas quod ipe faciebat e luto manibz suis. Conuers' qz fecit illud vas alterum: sicut placuerat in oculis eius ut faceret. Et factu e verbu dni ad me dicens. Nuquid sicut facit figul' iste, non potero facere vobis domus isrl. ait dns? Ecce sicut lutu in manu figuli: sic vos in manu mea domus isrl. Repente loquar aduersu gente et aduersu regnu: ut eradicē et destruā et disperdā illud. Si penitencia egerit gens illa a malo suo quod locutus sum aduersu eam: aga et ego penitencia sup malo quod cogitaui ut facere ei. Et subito loquar de gente et regno: ut edificē et plante illud. Si fecerit malu in oculis meis, ut no audiat vocem mea: penitē aam aga sup bono quod locutus sum ut facerem ei. Nunc ergo dic viro iude. et habitatori isrl'in dicens. Hec dicit dns. Ecce ego fingo contra vos malu: et cogito contra vos cogitatione. Reuertat vnusquisqz a via sua mala: et dirigite vias vras et studia vra. Qui dixerunt. Desperauimus. Post cogitationes enim nostras ibimus: et vnusquisqz prauitatē cordis sui mali faciemus. Ideo hec dicit dns. Interrogate gentes: quis audiuit talia horribilia. que fecit nimis virgo isrl? Nuquid deficiet de petra agri nix libani: aut euelli possunt aque erumpentes frigide et defluentes? Quia oblitus est mei populus

meus. frustra libantes et
impingentes in viis suis
in semitis seculi: ut ambu
larent per eas in itinere nō
trito: ut fieret terra eorū in
desolationē et in sibilū sem
piternū. Omnis qui pterit
per eam obstupescet: et
movebit caput suū. Sicut
ventus urens dispgam eos
corā inimico: dorsū et nō
faciē ostendā eis in die per
ditionis eorū. Et dixerunt.
Venite et cogitemus cont
Ieremiā cogitatiōes. Nō
enī peribit lex a sacerdote:
neqȝ consiliū a sapiente:
nec sermo a ꝓpheta. Veni
te et pcutiamus eū lingua:
et non attendamus ad u
niversos sermones eius. At
tende dn̄e ad me: et audi
vocē adversariorū meoꝝ.
Nūquid redditur pro bo
no malū: quia foderunt
foveā anime mee. Recor
dare qđ steterim in cōspectu
tuo ut loquerer pro eis bo
nū: et averterē indignati
onē tuā ab eis. Pterea da
filios eorū in famē: et de
duc eos in manus gladi
i. Fiant uxores eorū absqȝ
liberis et vidue: et viri ea
rū interficiantur morte. Iu
venes eorū confodiantur
gladio in prelio: audiatur
clamor de domibȝ eorū. Ad
duces enī sup eos repente
latronē: quia foderunt
foveā ut caperent me: et
laqueos absconderūt pe
dibus meis. Tu autē dn̄e
scis omē consiliū eorum
adversū me in mortem.
Ne ꝓpicieris iniquitati e
orū: et pctm eorū a facie
tua non deleatur. Fiant
corruentes in conspectu tu
o: in tempore furoris tui
abutere eis. Caplm xix.

Hec dicit dn̄s. Va
de et accipe lagū
culā figuli teste
am. a senioribȝ ꝓpli
et a senioribȝ sacer
dotū: et egredere ad
vallē filii ennon. que est

iuxta introitũ porte fictilis: et predicabis ibi verba que ego loquor ad te. et dices. Audite verbum dñi reges iuda: et habitatores ihrlm. Hec dicit dñs exercituũ deus isrl. Ecce ego inducã afflictionẽ super locũ istũ. ita ut omis qui audierit illã tinniãt aures eius: eo q dereliquerunt me. et alienũ fecerunt locũ istũ. et libauerunt in eo diis alienis. quos nescierũt ipi et patres eorũ et reges iuda: et repleuerunt locũ istũ sanguine innocentiũ. Et edificauerunt excelsa baalim. ad cõburendos filios suos igni in holocaustũ baalim: que non p̃cepi nec locutus sũ. nec ascenderũt in cor meũ. Propterea ecce dies veniũt dicit dñs: et nõ vocabit̃ loc' iste ampli' thophet et val[illegible]lis filij ennon: sed vallis occisionis. Et dissipabo consiliũ iude et ihe

rlm in loco isto: et subuertam eos gladio in cõspectu inimicorũ suorũ et in manu querentiũ animas eorũ. Et dabo cadauera eorũ escam volatilibus celi et bestijs terre: et ponã ciuitatẽ hanc in stuporẽ et in sibilũ. Omnis qui p̃terierit per eam obstupescet: et sibilabit sup vniuersa plaga eius. Et cibabo eos carnib3 filiorũ suorũ. et carnib3 filiarũ suarũ: et vnusquisq3 carnes amici sui comedet in obsidione et in angustia: in qua cõcludent eos inimici eorũ. et qui querũt animas eorũ. Et conteres lagunculã in oculis virorũ qui ibunt tecũ: et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ. Sic cõterã p̃plm istũ et ciuitatẽ istam: sicut conterit̃ vas figuli quod non potest vltra instaurari. Et in thophet sepelientur: eo q nõ sit alius locus ad sepeliẽ

dn̄i. Sic faciam loco huic
ait dn̄s. et habitatoribus
eius: ut ponā civitatem
istam sicut tophet. Et erunt
domus ih'lm et domus re
gū iuda sicut locus tophet:
immunde omnes domus in
quarū domatibus sacrifi
caverunt omī milicie celi.
et libaverūt libamina diis
alienis. Venit autē ihere
mias de tophet quo mise
rat eū dn̄s ad ꝓphetandū:
et stetit in atrio domꝰ dn̄i:
et dixit ad omnē ꝑplm.
Hec dicit dn̄s exercituū de
us isrl'. Ecce ego inducam
sup civitatē hanc. et super
omnes urbes eius univer
sa mala que locutus sum
adversū eam: qm̄ indura
verunt cervicē suā ut nō
audirent sermones meos.

Tau Capl'. xx.

Audivit fassur filiꝰ
emer sacerdos q'
constitutus erat princeps
in domo dn̄i ihereiā ꝓ
phetantē sermones istos:
et ꝑcussit fassur ihere
miā ꝓphetam: et misit eū
in nervū qđ erat in porta
beniamin superiori in do
mo dn̄i. Cūq; illuxisset in
crastinū: eduxit fassur ihe
remiā de nervo. Et dixit
ad eū iheremias. Non fas
sur vocavit dn̄s nomen
tuū: sed pavorē undiq;.
Quia hec dicit dn̄s. Ecce e
go dabo te in pavorē. te et
omēs amicos tuos: et cor
ruēt gladio inimicorū su
orū: et oculi tui videbunt.
Et omnē iudā dabo in ma
nu regis babilonis: et trā
ducet eos in babilonē: et
percutiet eos gladio. Et da
bo universā substanciā
civitatis huius et omnē
laborē eius omēq; preciū
et cūctos thesauros regū
iuda dabo in manu inimi
corū eorū: et diripient eos
et tollent. et ducent in ba
bilonē. Tu autē fassur. et
omēs habitatores domus
tue ibitis in captivitatē:

et in babilonem venies et
ibi morieris: ibique sepelie
ris tu et omnes amici tui qui
bus prophetasti mendacium.
Seduxisti me domine et seduc
tus sum: fortior me fuis
ti et invaluisti. Factus sum
in derisum tota die: omnes
subsannant me: quia iam
olim loquor vociferans
iniquitatem et vastitatem
clamito. Et factus est mi
sermo domini in opprobrium
et in derisum tota die. Et dix
i. Non recordabor eius: ne
que loquar ultra in nomine
illius. Et factus est in corde
meo quasi ignis exestuans
claususque in ossibus meis:
et defeci ferre non sustinens.
Audivi enim contumelias mul
torum et terrorem in circuitu. Perse
quimini et persequamur eum.
ab omnibus viris qui erant
pacifici mei et custodien
tes latus meum: si quo mo
do decipiatur et prevaleamus
adversus eum: et consequa
mur ultionem ex eo. Dominus

autem mecum est quasi bel
lator fortis: idcirco qui per
sequuntur me cadent et in
firmi erunt. Confundentur
vehementer: quia non in
tellexerunt opprobrium sem
piternum quod numquam delebitur.
Et tu domine exercituum proba
tor iusti qui vides renes et
cor: videam queso ultionem
tuam ex eis. Tibi enim revela
vi causam meam. Cantate do
mino. laudate dominum: quia
liberavit animam paupe
ris de manu malorum. Ma
ledicta dies in qua natus
sum: dies in qua peperit
me mater mea non sit be
nedicta. Maledictus vir
qui annunciavit patri meo
dicens. Natus est tibi pu
er masculus: et quasi gau
dio letificavit eum. Sit ho
mo ille ut sunt civitates quas
subvertit dominus: et non peni
tuit eum. Audiat clamorem
mane. et ululatum in tem
pore meridiano: qui non
me interfecit a vulva: ut

fieret michi mater mea se
pulchrū. et vulua eius cō
ceptus eternus. Quare de
vulua egressus sū. ut vi
derem laborē et dolorē: et
consumerentur in confusio
ne dies mei. Caplin xxi.

Verbū qd̄ factū ē
ad iheremiā a
dn̄o: qn̄do misit
ad eū rex sedechias fassur
filiū melchie. et sophoniā
filiū maasie sacerdotē di
cens. Interroga pro nob
dn̄m: quia nabuchodo
nosor rex babilonis p̄lia
tur aduersū nos: si forte
faciat dominus misericor
diā nobiscū sc̄dm omīa
mirabilia sua. et recedat
a nobis. Et dixit iheremi
as ad eos. Sic dicetis sede
chie. Hec dic dn̄s d̄s isrl̄. Ecce
ego cōuertā vasa belli
que in manib; vr̄is sūt.
et quib; vos pugnatis
aduersū regē babilonis
et chaldeos qui obsident
vos in circuitu murorū:
et congregabo ea in me
dio ciuitatis huius: et debel
labo ego vos in manu ex
tenta. et in brachio forti.
et in furore et in indigna
tione. et in ira grandi: et
p̄cutiā habitatores ciui
tatis huius. Homines et
bestie pestilentia magna
morientur. Et post hec ait
dn̄s dabo sedechiā regē iuda.
et seruos eius. et p̄plm eius.
et qui derelicti sūt in ciui
tate hac a peste et gladio
et fame. in manu nabu
chodonosor regis babiloīs.
et in manu inimicorū eo
rum. et in manu q̄rentiū
aīam eorū: et p̄cutiet eos
in ore gladii: et non mo
uebitur. neq; parcet nec mise
bitur. Et ad p̄plm huc dices.
Hec dicit dn̄s. Ecce ego do
corā vobis viā vite. et viā
mortis. Qui habitauerit
in urbe hac: morietur gladi
o et fame et peste. Qui aūt
egressus fuerit et trāsfuge
rit ad chaldeos qui obsi

ceret vos vivet: et erit ei
anima sua quasi spolium.
Posui enim faciem meam super
civitatem hanc in malum
et non in bonum: ait dominus.
In manu regis babilonis
dabitur: et exuret eam igni.
et domum regis iuda. Audi
te verbum domini domus da
vid. Hec dicit dominus. Iudica
te mane iudicium: et eruite
vi oppressum de manu ca
lumpniantis: ne forte egre
diatur ut ignis indignatio
mea. et succendatur. et
non sit qui extinguat prop
ter maliciam studiorum vestrorum.
Ecce ego ad te habitatricem
vallis solide atque campes
tris ait dominus: qui dicitis
quis paveat nos. et quis
ingredietur domos nostras. et
visitabo super vos iuxta fruc
tum studiorum vestrorum dicit dominus:
et succendam ignem in saltu eius.
et devorabit omnia in circui
tu eius. Capitulum
Hec dicit dominus. xxii
Descende in domum

regis iuda: et loqueris ibi
verbum hoc et dices. Audi
verbum domini rex iuda. qui se
des super solium david: tu et
servi tui et populus tuus qui
ingrediuntur per portas istas.
Hec dicit dominus. Facite iudi
cium et iusticiam. et liberate
vi oppressum de manu calump
niatoris: et advenam et pu
pillum et viduam nolite con
tristare neque opprimatis
inique: et sanguinem inno
centem ne effundatis in loco
isto. Si enim facientes fece
ritis verbum istud: ingredien
tur per portas domus hu
ius reges. sedentes de genere da
vid super thronum eius. et as
cendentes currus et equos.
ipsi et servi et populus eorum.
Quod si non audieritis ver
ba hec: in memetipso iura
vi dicit dominus. quia in soli
tudine erit domus hec. Quia
hec dicit dominus super domum
regis iuda. Galaad tu mihi
caput libani: si non posu
ero te solitudinem urbes in

habitabiles? et sanctificabo su
per te interficientem virum et
arma eius: et succident elec
tas cedros tuas et precipita
bunt in ignem. Et pertransi
bunt gentes multe per civi
tatem hanc: et dicet unus
quisque proximo suo. Quare
fecit dominus sic civitati
huic grandi? Et
respondebunt. Eo quod dereliq
erint pactum domini dei sui: et
adoraverint deos alienos
et servierint eis. Nolite fle
re mortuum: neque lugeatis
super eum fletu. Plangite eum
qui egreditur: quia non
revertetur ultra. nec videbit
terram nativitatis sue. Quia
hec dicit dominus ad sellum fili
um iosie regem iuda: qui reg
navit pro iosia patre suo.
qui egressus est de loco isto.
Non revertetur huc amplius:
sed in loco ad quem trans
tuli eum ibi morietur: et terram
istam non videbit amplius.
Ve qui edificat domum suam
in iniusticia: et cenacula

sua non in iudicio. Amicum
suum opprimet frustra: et
mercedem eius non reddet ei.
Qui dicit edificabo mihi
domum latam. et cenacula
spaciosa: qui aperit sibi
fenestras. et facit laquearia
cedrina. pingitque sinopide.
Numquid regnabis. quoniam con
fers te cedro? Pater tuus
numquid non comedit et bi
bit. et fecit iudicium et iusti
ciam. tunc cum bene erat ei?
Iudicavit causam pauperis
et egeni in bonum suum. Num
quid non ideo. quia cogno
vit me dicit dominus? Tui vero
oculi et cor ad avariciam et
ad sanguinem innocentem fun
dendum: et ad calumpniam et
ad cursum mali operis. Prop
terea hec dicit dominus ad ioa
chim filium iosie regem iuda.
Non plangent eum ve frater
et ve fratres: non concre
pabunt ei ve domine et ve in
clite. Sepultura asini sepe
lietur: putrefactus et proiec
tus extra portas iherusalem.

Ascende libanū et clama.
et in basan da vocē tuā:
et clama ad transeuntes: quia
contriti sūt omēs amato
res tui. Locutus sum ad
te in habūdantia tua: dix
isti non audiā. Hec ē via
tua ab adolescentia tua:
quia non audisti vocem
meā. Omēs pastores tu
os pascet ventus: et ama
tores tui in captiuitatem
ibunt. Et tūc confunderis
et erubesces ab omī mali
cia tua: que sedes in liba
no. et nidificas in cedris.
Quomodo congemuisti:
cū venissent tibi dolores
quasi dolores parturiētis!
Viuo ego dicit dūs: quia
si fuerit iechonias filius
ioachim regis iuda anulus
in manu dextera mea: inde
euellā eū. Et dabo te in ma
nu querentiū animā tu
am: et in manu quorū tu
formidas faciē: et in ma
nu nabuchodonosor regis
babilonis. et in manu
chaldeorū. Et mittā te et
matrē tuā que genuit te
in terrā alienā. in qua na
ti non estis: ibiqз morie
mini. Et in terrā ad quā
ipsi leuant animā suā ut
reuertantur illuc: nō reuer
tentur. Numquid vas fic
tile atqз contritū. vir
iste iechonias? Nū
quid vas absqз omī vo
luptate? Quare abiecti sunt
ipse et semē eius: et proiec
ti in terrā quā ignorauerūt?
Terra. terra. terra: audi ser
monē dūi. Hec dicit dūs.
Scribe virū istū sterilē: vi
rū qui in diebз suis nō pro
sperabit. Nec enī erit de semi
ne eius vir qui sedeat super
soliū dauid: et potestatē
habeat ultra in iuda.

Capłm xxiii.

Ve pastoribз qui dis
pergūt et dilace
rant gregē pascue mee di
cit dūs. Ideo hec dicit dūs
deus israel ad pastores qui pas
cunt populū meū. Vos dispersistis

listis gregē meū: eiecistis e
os et non visitastis eos. Ec
ce ego visitabo sup vos ma
liciā studiorū vrōrū ait do
minus: et ego congregabo
reliquias gregis mei. de oī
bus terris ad quas eiecero
eos illuc: et cōvertā eos ad
rura sua. et crescent et mul
tiplicabunt᷑. Et suscitabo
sup eos pastores: et pascēt
eos. Non formidabūt vlt᷑
et non pavebūt: et nullus
queretur ex numero dicit
dñs. Ecce dies veniūt ait
dñs. et suscitabo david g᷑
men iustū: et regnabit rex
et sapiēs erit: et faciet iudi
ciū et iusticiā in terra. In
diebꝫ illis salvabitur iudā:
et isrl' habitabit confident᷑.
Et hoc est nomē qđ voca
bunt eū: dñs iustus nost᷑.
Propter hoc ecce dies veniūt
dicit dñs: et non dicent vl
tra vivit dñs q᷑ eduxit filios
isrl' de terra egipti: sed vivit
dñs qui eduxit et adduxit
semen domus isrl' de terra

aquilonis et de cunctis ter
ris ad quas eiecerā eos illuc:
et habitabūt in terra sua.
Ad prophetas Contritū ē cor
meū in medio mei: cōtre-
muerūt omnia ossa mea.
Factus sum quasi vir ebri
us et quasi homo madid9
vino a facie dñi. et a facie
verborū sanctorū eius: quia
adulteris repleta est terra:
quia a facie maledictionis
luxit terra: arefacta sunt
arva deserti. Factus ē cursus
eorū malus: et fortitudo eo
rū dissimilis. Propheta nāq;
et sacerdos polluti sūt: et in
domo mea inveni malū eo
rū ait dñs. Idcirco via eorū
erit quasi lubricū in tene
bris. Impellent᷑ enī et corru
ent in ea. Afferā enī super
eos mala: annū visitationis
eorū ait dñs. Et in prophetis
samarie vidi fatuitatē: et
prophetabant in baal: et deci
piebant populū meū isrl'. Et
in prophetis ierlm vidi simi
litudinē adulterantiū: et

iter mendacii. Et conforta
uerunt manus pessimorũ:
ut non cõuerteretur unusq̃s
q̃ a malicia sua. Facti sũt
michi omnes sodoma: et ha
bitatores eius quasi go
morra. Ppter̃ hec dicit
dñs exercituũ: ad pphetas.
Ecce ego cibabo eos absin
thio et potabo eos felle. A
pphetis enĩ ihrlm ẽ egressa
pollutio sup omnẽ terrã.
Hec dicit dñs exercituũ. No
lite audire verba pphetarum:
qui pphetant vobis et de
cipiũt vos. Visionẽ cordis
sui loquũtur: non de ore
dñi. Dicunt his qui blas
phemant me. Locutus est
dñs: pax erit vobis. Et õ
ni qui ambulat in praui
tate cordis sui dixerunt.
Non veniet sup vos malũ.
Quis enĩ affuit in consili
o dñi: et vidit et audiuit
sermonẽ eius? Quis consi
derauit verbũ illius et au
diuit? Ecce turbo dñice in
dignationis egredietur: et
tempestas erũpens sup ca
put impiorũ veniet. Non
reuertetur furor dñi usq̃ dũ
faciat: et usq̃ dũ cõpleat
cogitationẽ cordis sui. In
nouissimis dieb; intellige
tis consiliũ eius. Non mit
tebã pphetas: et ipsi curre
bant. Non loquebar ad e
os: et ipsi pphetabant. Si
stetissent in consilio meo.
et nota fecissent verba me
a pplõ meo auertissẽ utiq̃
eos a via sua mala. et a
pessimis cogitationib; suis.
Putasne deus e vicino ego
sum dicit dñs: et non deus
de longe? Si occultabitur
vir in absconditis: et ego
non videbo eũ dicit dñs?
Nũquid non celũ et terrã
ego impleo ait dñs? Audi
ui que dixerũt pphete pphe
tantes in nomine meo mẽ
dacium: atq̃ dicentes. Sõp
niaui sompniaui. Usq̃ quo
istud in corde est pphetan
tiũ mendaciũ?
et pphetantiũ seductiones

cordis sui? Qui volunt
facere ut obliviscatur populus
meus nominis mei propter som-
nia eorum que narrat unus-
quisque ad proximum suum: sic-
ut obliti sunt patres eorum
nominis mei propter baalim.
Propheta qui habet sompni-
um narrat sompnium: et
qui habet sermonem meum
loquatur sermonem meum vere.
Quid paleis ad triticum di-
cit dominus? Numquid non ver-
ba mea sunt quasi ignis a-
it dominus: et quasi malleus
conterens petram? Propterea
ecce ego ad prophetas ait dominus:
qui furantur verba mea unus-
quisque a proximo suo. Ecce e-
go ad prophetas ait dominus: qui
assumunt linguas suas. et
aiunt dicit dominus. Ecce ego ad
prophetas sompniantes men-
dacium ait dominus. qui narra-
verunt ea et seduxerunt po-
pulum meum in mendacio su-
o. et in miraculis suis: cum
ego non misissem eos. nec
mandassem eis: qui nichil
profuerunt populo huic dicit do-
minus. Si igitur interroga-
verit te populus iste vel prophe-
ta aut sacerdos dicens quid est
onus domini: dices ad eos.
Vequid vobis onus? Proi-
ciam quippe vos dicit dominus.
Et prophetas et sacerdos et po-
pulus qui dicit onus domini:
visitabo super virum illum et su-
per domum eius. Hec dicetis
unusquisque ad proximum et
ad fratrem suum. Quid respon-
dit dominus: et quid locutus
est dominus? Et onus domini ultra
non memorabitur: quia o-
nus erit unicuique sermo suus?
Et pervertistis verba dei viven-
tis: domini exercituum dei nostri.
Hec dices ad prophetam. Quid
respondit tibi dominus: et quid
locutus est dominus? Si autem
onus domini dixeritis: propter
hoc hec dicit dominus. Quia
dixistis sermonem istum onus
domini. et misi ad vos dicens.
nolite dicere onus domini: prop-
terea ecce ego tollam vos por-
tans. et derelinquam vos et

ciuitatē quā dedi vobis et
patribȝ v̄ris a facie mea:
et dabo vos in obprobriū
sempiternū. et in ignomi
niam eternā. que nūq̄ obli
uione delebitur. Capłm

Ostendit michi xxiiii.
dn̄s: et ecce duo
calathi pleni ficꝰ
posita ante templū dn̄i. poſt
q̄m transtulit nabuchodo
nosor rex babilonis iecho
niam filiū ioachim regē iu
da. et principes eius. et fa
brū et inclusorē de ihrl'm:
et adduxit eos in babilo
nem. Et calathus unus fi
cus bonas habebat nimis:
ut solent ficus esse primi
temporis. Et calathus unus
ficus habebat malas ni
mis: que comedi nō pote
rant. eo q̄ essent male. Et
dixit dn̄s ad me. Quid tu
vides iheremia? Et dixi.
Ficus ficus. bonas bonas
valde: et malas malas
valde. que comedi nō pos
sunt. eo q̄ sint male. Et
factū est verbū dn̄i ad me
dicens. Hec dicit dn̄s deus
isrl'. Sicut ficus hee bone.
sic cognoscā transmigratio
nē iuda: quā emisi de lo
co isto. in terrā chaldeorū
in bonū. Et ponā oculos
meos sup eos ad placatio
nē: et reducā eos in terrā
hanc. Et edificabo eos et
non destruā: et plantabo
eos et non euellā. Et dabo
eis cor ut sciant me: quia
ego sum dn̄s. Et erunt mi
chi in pplm. et ego ero eis in de
um: quia reuertentur ad me
in toto corde suo. Et sicut
ficus pessime que comedi
non possunt. eo q̄ sint ma
le: hec dicit dn̄s. sic dabo
sedechiā regē iuda et princi
pes eius. et reliquos de ihe
rl'm qui remanserunt in ur
be hac. et qui habitant
in terra egipti: et dabo eos
in vexationē afflictionēq̄
omnibȝ regnis terre: in op
probriū et in parabolam et in
prouerbiū et in maledictionē

in universis locis ad quos
eici eos. Et mittā in eis
gladiū et famē et pestē:
donec consumant͛ de terra
quā dedi eis et patrib; eorū.

Verbū Capitulum xxv
qđ factū ē ad Ihe
remiā de omī p̄plo
iude. in anno quarto ioachī
filij iosie regis iuda. ipe ē
annus primus nabuchodo
nosor regis babilonis: q̄
locutus est Iheremias p̄pheta
ad omnē p̄plm iuda. et ad
universos habitatores Ihe
rlm dicens. A tercio decimo
anno regni iosie regis filij
amon regis iuda usq; ad
diem hanc iste est tercius
et vicesimus annus: factū
est verbū dn̄i ad me et locu
tus sum ad vos de nocte cō
surgēs et loquēs et nō audis
tis. Et misit dn̄s ad vos om
nes servos suos p̄phetas.
consurgens diluculo. mit
tensq;: et non audistis. ne
q; inclinastis aures vr̄as
ut audiretis cū diceret. Re
vertimini unusquisq; a via
sua mala. et a pessimis co
gitacionib; vr̄is. et habita
bitis in terra quā dedit do
minus vobis et patribus
vr̄is a seculo et usq; in sclm.
Et nolite ire post deos ali
enos ut serviatis eis. adore
tisq; eos: neq; me ad ira
cundiā p̄vocetis in opib;
manuū vr̄arū: et nō af
fligā vos. Et non audis
tis me dicit dn̄s: ut me ad
iracundiā p̄vocaretis in
opib; manuū vr̄arū in
malū vr̄m. Propterea hec
dicit dn̄s exercituū. Pro
eo q̄ non audistis verba
mea. ecce ego mittā et as
sumā universas cognaci
ones aquilonis ait dn̄s.
et nabuchodonosor regē
babilonis servū meū: et
adducā eos sup̄ terrā istā
et sup̄ habitatores eius.
et sup̄ omēs naciones. q̄
in circuitu illius sunt. Et
interficiā eos. et ponā
eos in stuporē et in sibilū

et in solitudines sempiter
nas. Perdamque ex eis vocē
gaudij et vocē leticie. vocē
sponse et vocē sponsi: vo
cem mole et lumen lucer
ne. Et erit universa terra
eius in solitudinē et in stu
porem: et servient omēs
gentes iste regi babilonis
septuaginta ānis. Cumque
impleti fuerint anni sep
tuaginta: visitabo sup re
gem babilonis et sup gē
tem illā dicit dñs iniqui
tatem eorū et sup terram
chaldeorū: et ponā illā in
solitudines sempiternas.
Et adducā sup terrā illā
omnia verba mea que locu
tus sum contra eā. omne
quod scriptū est in libro is
to. quecumque prophetavit ihe
remias adversū omēs gē
tes: quia servierūt eis cum
essent gētes multe et reges
magni. Et reddā eis sc̄dm
opera eorū: et sc̄dm facta
manuū suarū. Quia sic
dicit dñs exercituū deus is

rael. Sume calicē vini fu
roris huius de manu mea:
et propinabis de illo cunctis gē
tibus ad quas ego mittā
te: et bibent et turbabuntur
et insanient a facie gladij
quē ego mittā inter eos. Et
accepi calicē de manu dñi.
et propinavi cunctis gentibus
ad quas misit me dñs ihe
rlm et civitatibus iude. et regi
bus eius. et principibus eius:
ut darem eos in solitudinē
et in stuporē. in sibilū et in
maledictionē sicut est dies
ista: pharaōi regi egypti et ser
vis eius et principibus eius. et omni populo
eius. et universis generaliter cunctis re
gibus terre ausitidis. et cunctis
regibus terre philistijm: et
ascalonem et gaze et accharon
et reliquiis azoti prodi
me et moab et filijs am
mon. et cunctis regibus tyri.
et cunctis regibus sydonis.
et regibus terre insularum
qui sunt transmare. et dedan
et theman. et buz. et univer
sis qui attonsi sunt in co

nam. et cunctis regibus arabie.
et cunctis regibus occidentis
qui habitant in deserto: et
cunctis regibus zabri. et cunctis re-
gibus elam. et cunctis regibus me-
dorum. et cunctis regibus aquilonis
deprope et delonge unicuique contra
fratrem suum. et omnibus regnis
terre que super faciem eius sunt:
et rex sesach bibet post eos.
Et dices ad eos. Hec dicit
dominus exercituum deus israel. Bi-
bite et inebriamini. et vomi-
te et cadite: neque surgatis
a facie gladii quem ego mit-
tam inter vos. Cumque nolue-
rint accipere calicem de manu
tua ut bibant: dices ad eos.
Hec dicit dominus exercituum.
Bibentes bibetis: quia ecce
in civitate in qua invocatum
est nomen meum ego in-
cipio affligere: et vos quasi in-
nocentes immunes eritis?
Non eritis immunes. Gladi-
um enim ego voco super omnes
habitatores terre: dicit do-
minus exercituum. Et tu pro-
phetabis ad eos omnia ver-
ba hec: et dices ad illos.
Dominus de excelso rugiet: et de
habitaculo sancto suo dabit
vocem suam. Rugiens rugiet
et super decorem suum. Celeuma
quasi calcantium concinetur:
adversus omnes habitato-
res terre. Pervenit sonitus
usque ad extrema terre: quia
iudicium domino cum gentibus.
iudicatur ipse cum omni car-
ne: impios tradidi gladi-
o dicit dominus. Hec dicit dominus
exercituum. Ecce afflictio egre-
dietur de gente in gentem:
et turbo magnus egredie-
tur a summitatibus terre. Et e-
runt interfecti domini in die il-
la: a summo terre usque ad sum-
mum eius. Non plangentur
et non colligentur. neque sepe-
lientur: in sterquilinium super
faciem terre iacebunt. Ululate
pastores et clamate. et as-
pergite vos cinere optima-
tes gregis: quia completi
sunt dies vestri ut interficia-
mini. et dissipationes vestre:
et cadetis quasi vasa precio-

sa. Et peribit fuga a pas
toribus: et salvatio ab opti
matibus gregis. Vox clamo
ris pastorum et ululatus
optimatum gregis: quia
vastavit dominus pascua eorum:
et conticuerunt arva pacis
a facie ire furoris domini. De
reliquit quasi leo umbra
culum suum: facta est terra e
orum in desolationem a facie
ire columbe. et a facie ire
furoris domini. Capitulum xxvi.

In principio regis
ioachim filii iosie
regis iuda: factum
est verbum istud a domino di
cens. Hec dicit dominus. Sta
in atrio domus domini: et lo
queris ad omnes civitates
iuda. de quibus veniunt ut
adorent in domo domini uni
versos sermones quos e
go mandavi tibi ut loqu
eris ad eos. Noli subtrahere
verbum: si forte audiant
et convertantur unusquisque
a via sua mala: et peni
teat me mali quod cogito

facere eis. propter malicias
studiorum eorum. Et dices ad
eos. Hec dicit dominus. Si non
audieritis me ut ambule
tis in lege mea quam dedi vo
bis ut audiatis sermones
servorum meorum prophetarum.
quos ego misi ad vos de
nocte consurgens et dirigens.
et non audistis: dabo do
mum istam sicut silo: et urbem
hanc dabo in maledictio
nem cunctis gentibus terre.
Et audierunt sacerdotes et
prophete. et omnis populus ihere
miam loquentem verba hec in
domo domini. Cumque complesset
ihermias loquens omnia
que preceperat ei dominus ut lo
queretur ad universum populum:
apprehenderunt eum sacerdotes
et pseudo prophete. et omnis
populus dicens. Morte mori
atur. Quare prophetavit in
nomine domini dicens: sicut
silo erit domus hec. et urbs
ista desolabitur. eo quod non
sit habitator? Et congre
gatus est omnis populus adu

sium iheremiā in domo dn̄i.
Et audierūt principes iuda
verba hec. et ascenderūt de
domo regis in domū dn̄i: et
sederūt in introitu porte do
mini noue. Et locuti sunt
sacerdotes et pphete ad prin
cipes. et ad omnē pplm̄ di
centes. Judiciū mortis ē vi
ro huic: quia pphetauit
aduersū ciuitatē istā sicut
audistis aurib; vr̄is. Et ait
ieremias ad omēs princi
pes et ad vniuersū pplm̄ di
cens. Dn̄s misit me ut p
phetarē ad domū istā et ad
ciuitatē hanc omīa verba
que audistis. Nūc ergo bo
nas facite vias vr̄as et stu
dia vr̄a: et audite vocem
dn̄i dei vr̄i: et penitebit
dn̄m mali qd̄ locutus est
aduersū vos. Ego autē ecce
in manib; vr̄is sum: faci
te michi ut bonū et rectū ē
in oculis vr̄is. Verūptamē
scitote et cognoscite: q si oc
cideritis me. sanguinē īno
centē traditis contra vosm̄
ipsos. et contra ciuitatē istā
et habitatores eius. In ve
ritate enī misit me dn̄s ad
vos: ut loquerer in aurib;
vr̄is omīa verba hec. Et
dixerūt principes et omīs
pplus ad sacerdotes et pphe
tas. Non est viro huic iu
diciū mortis: quia in noīe
dn̄i dei nr̄i locutus ē ad nos.
Surrexerūt ergo viri de se
niorib; terre: et dixerūt ad
omnē cetū ppli loquentes.
Micheas de morasthi fuit
ppheta in dieb; ezechie re
gis iude: et ait ad omnē
pplm̄ iude dicens. Hec dicit
dn̄s exercituū. Syon q̄si
ager arabit': et ierlm̄ in
aceruū lapidū erit: et mōs
domus dn̄i in excelsa silua
rū. Nūquid morte condēp
nauit eū ezechias rex iuda:
et omīs iuda? Nūquid nō
timuerūt dn̄m. et deprecati
sūt faciē dn̄i: et penituit
dn̄m mali qd̄ locutus erat
aduersū eos? Itaq; nos fa
cimus malū grande cōtra

animas vestras. Fuit quoque
vir prophetans in nomine do
mini. urias filius semei de
cariathiarim: et prophetavit
adversum civitatem istam. et ad
versum terram hanc. iuxta uni
versa verba ieremie. Et au
divit rex ioachim et omnes
potentes et principes eius ver
ba hec: et quesivit rex inter
ficere eum. Et audivit urias
et timuit: fugitque et ingres
sus est egyptum. Et misit rex ioa
chim viros in egyptum. elnathan
filium achobor et viros cum eo in e
gyptum: et eduxerunt uriam de egypto.
et adduxerunt eum ad regem ioachim:
et percussit eum gladio. et pro
iecit cadaver eius in sepulchris
vulgi ignobilis. Igitur ma
nus ahicam filii saphan fu
it cum ieremia: ut non tra
deretur in manus populi. et inter
ficerent eum. Capitulum xxvii

In principio regni
ioachim filii iosie
regis iuda: factum est
verbum istud ad ieremiam a
domino dicens. Hec dicit dominus
ad me. Fac tibi vincula et
catheNas et pones eas in
collo tuo: et mittes eas ad
regem edom et ad regem moab.
et ad regem filiorum ammon. et
ad regem tyri. et ad regem sydo
nis in manu nunciorum qui
venerunt ierusalem ad sedechiam
regem iuda: et precipies eis ut
ad dominos suos loquantur.
Hec dicit dominus exercituum deus
israel. Hec dicetis ad dominos
vestros. Ego feci terram et homi
nem et iumenta que sunt super
faciem terre in fortitudine mea
magna et in brachio meo
extento: et dedi eam cui pla
cuit in oculis meis. Et nunc
itaque ego dedi omnes terras
istas in manu nabuchodo
nosor regis babilonis
servi mei: insuper et bestias
agri dedi ei ut serviant illi.
Et servient ei omnes gentes
et filio eius. et filio filii eius:
donec veniat tempus terre
eius et ipsius: et servient ei
gentes multe et reges magni.
Gens autem et regnum quod

non seruierit nabuchodo
nosor regi babilonis. et
quicumque non curuauerit
collum suum sub iugo regis
babilonis: in gladio et in
fame et in peste visitabo su
per gentem illam ait dominus: donec
consumam eos in manu eius. Vos er
go nolite audire prophetas
vestros. et diuinos et sompni
atores et augures et male
ficos qui dicunt vobis non
seruietis regi babilonis:
quia mendacium prophetant
vobis ut longe faciant vos
de terra vestra: et eiciam vos et
pereatis. Porro gens que
subiecerit ceruicem suam sub
iugo regis babilonis et ser
uierit ei: dimittam eam in ter
ra sua dicit dominus: et colet
eam et habitabit in ea. Et
ad sedechiam regem iuda locu
tus sum secundum omnia verba
hec dicens. Subicite colla
vestra sub iugo regis babilo
nis et seruite ei et populo eius:
et viuetis. Quare moriemi
ni tu et populus tuus gla

dio. fame et peste: sicut
locutus est dominus ad gentem
que seruire noluerit regi ba
bilonis? Nolite audire ver
ba prophetarum dicentium vobis.
non seruietis regi babilonis:
quia mendacium ipsi loquun
tur vobis: quia non misi
eos ait dominus. Et ipsi prophetant
in nomine meo mendaciter:
ut eiciant vos et pereatis.
tam vos quam prophete qui va
ticinantur vobis. Et ad sacer
dotes et ad populum istum locu
tus sum dicens. Hec dicit
dominus. Nolite audire verba
prophetarum vestrorum. qui prophe
tant vobis dicentes: ecce
vasa domini reuertentur de babi
lone nunc cito. Mendacium
enim prophetant vobis. Nolite
ergo audire eos: sed serui
te regi babilonis ut viua
tis. Quare datur hec ciui
tas in solitudinem? Et si pro
phete sunt et est verbum domini
in eis: occurrant domino exerci
tuum ut non veniant vasa que
derelicta fuerant in domo

dñi. et in domo regis iuda
et in ierl'm: in babilonē.
Quia hec dicit dñs exerci
tuū ad columpnas et ad ma
re. et ad bases. et ad reliq̃
vasorū que remanserūt in
ciuitate hac: que non tu
lit nabuchodonosor rex ba
bilonis cū transferret iechoniā
filiū ioachim regē iuda de
ierl'm in babilonē. et omēs
optimates iuda et ierl'm.
Quia hec dicit dñs exercitu
um deus isrl'. ad vasa que
derelicta sūt in domo dñi.
et in domo regis iuda et ihe
rl'm. In babilonē transferen
tur: et ibi erūt usq; ad diē
visitationis sue dicit dñs:
et afferri faciā ea et restitui
in loco isto. Caplm xxviij.

Et factū est in an
no illo in princi
pio regni sedechie
regis iuda. in anno q̃rto
in mense quīto: dixit ad
me ananias filius azur p
pheta de gabaon in domo
dñi corā sacerdotib; et omī

pplo dicens. Hec dicit dñs
exercituū deus isrl'. Contri
ui iugū regis babilonis.
Adhuc duo anni dierū: et
ego referri faciā ad locū istū
omnia vasa dñi que tulit
nabuchodonosor rex babi
lonis de loco isto. et transtulit
ea in babilonē. Et iechoniā
filiū ioachim regē iude et
omnē transmigrationē iude
qui ingressi sūt in babilo
nem: ego conuertā ad locū
istū ait dñs. Conterā enī
iugū regis babilonis. Et
dixit ieremias ppheta ad
ananiā pphetā: ī ocul' sac
dotū et ī ocul' ppli q̄ stabat
ī domo dñi. Et ait ieremias
ppheta ananie. Amen. Sic
faciat dñs. Suscitet dñs
verba tua que pphetasti:
ut referant vasa in domū
dñi. et omīs transmigratio
de babilone ad locū istū. Ve
rūptamē audi verbū hoc
qd' ego loquor in auribus
tuis. et in aurib; uniuersi
ppli. Pphete qui fuerūt ante

me et te ab inicio et prophete
verunt super terras multas et
super regna magna de prelio
et de afflictione et de fame.
propheta qui vaticinatus est
pacem cum venerit verbum eius
scietur propheta quem misit dominus
in veritate. Et tulit anani
as propheta cathenam de collo
ihieremie prophete: et confre
git eam. Et ait ananias
in conspectu omnis populi dicens.
Hec dicit dominus. Sic confrin
gam iugum nabuchodono
sor regis babilonis post
duos annos dierum: de col
lo omnium gentium. Et abiit ihe
remias propheta in viam suam.
Et factum est verbum domini ad
ihieremiam postquam confregit
ananias propheta cathenam
de collo ihieremie prophete di
cens. Vade et dices ananie.
Hec dicit dominus. Cathenas
ligneas contrivisti: et facies
pro eis cathenas ferreas.
Quia hec dicit dominus exerci
tuum deus israel: Iugum ferreum
posui super collum cunctarum gentium

istarum: ut serviant nabucho
donosor regi babilonis
et servient ei. Insuper et bes
tias terre dedi ei. Et dixit
ihieremias propheta ad ana
niam prophetam. Audi anani
a. Non misit te dominus: et con
fidere fecisti populum istum in men
dacio. Idcirco hec dicit dominus.
Ecce mittam te a facie terre:
hoc anno morieris. Adver
sum dominum enim locutus es.
Et mortuus est ananias
propheta in anno illo. men
se septimo. Capitulum xxix.

Et hec sunt verba
libri quem misit
ihieremias prophe
ta de ierusalem ad reliquias se
niorum transmigrationis. et
ad sacerdotes et ad prophetas
et ad omnem populum quem trans
duxerat nabuchodonosor
de ierusalem in babilonem: post
quam egressus est iechonias rex.
et domina et eunuchi et princi
pes iuda de ierusalem. et faber
et inclusor de ierusalem in ma
nu elasa filii saphan et

gamarie filii helchie: quos
misit sedechias rex iuda ad
nabuchodonosor regē ba
bilonis in babilonē dicēs.
Hec dicit dñs exercituū deus
isrl'. omī transmigrationi
quā transtuli de ihrlm in ba
bilonē. Edificate domos
et habitate: et plantate or
tos et comedite fructū eorum.
Accipite uxores et generate
filios et filias: date filiis
vestris uxores et filias vestras da
te viris. et pariant filios
et filias. et multiplicamini
ibi: et nolite esse pauci nu
mero. Et querite pacē civi
tatis ad quā transmigrare
vos feci: et orate pro ea ad
dñm: quia in pace illius
erit pax vobis. Hec enī di
cit dñs exercituū deus isrl'.
Non vos seducant prophete
vestri qui sunt in medio vestrum
et divini vestri: et ne attenda
tis ad sompnia vestra que
vos sompniatis: quia falso
ipsi prophetant vobis in no
mine meo: et non misi eos

dicit dñs. Quia hec dicit
dñs. Cū ceperint impleri in
babilone septuaginta an
ni: visitabo vos et suscita
bo super vos verbū meū bo
nū. ut reducā vos ad locū
istū. Ego enī scio cogitati
ones quas cogito super vos
ait dñs cogitationes pa
cis et nō afflictionis: ut de
vobis finē et patientiā. Et
invocabitis me. et ibitis
et adorabitis me: et exau
diā vos. Queretis me et
invenietis. cū quesieritis me
in toto corde vestro: et inveni
ar a vobis ait dñs. Et re
ducā captivitatē vestram:
et congregabo vos de uni
versis gentibus et de cunctis lo
cis ad que expuli vos dicit
dñs. Et reverti vos faciā
de loco ad quē transmigrare
vos feci: quia dixistis. Sus
citabit nobis dñs prophetas
in babilone. Quia hec di
cit dñs ad regē qui sedet su
per soliū david et ad omnē
populū habitatorē urbis hu

ius: ad fratres vestros qui
non sūt egressi vobiscū in
trāsmigrationē. Hec dicit
dñs exercituū. Ecce mittā
in eos gladiū et famem et
pestē: et ponā eos quasi
ficus malas que comedi
non possūt eo ꝙ pessime
sint: et ꝑsequar eos in gla
dio et in fame et in pestilen
tia. Et dabo eos in vexationē
vniuersis regnis terre in maledic
tionē et in stuporē et in si
bilū et in obprobriū cunctis
gentibꝫ ad quas ego eieci
eos: eo ꝙ non audierunt
verba mea dicit dñs q̄ .
misi ad eos per servos me
os ꝓphetas de nocte consur
gens et mittens: et nō au
distis dicit dñs. Vos ergo
audite verbū dñi omnis
trāsmigratio: quā emisi de
ierlm in babilonē. Hec
dicit dñs exercituū deus isrl
ad achab filiū culie. et ad
sedechiā filiū maasie: qui
ꝓphetant vobis in nomie
meo mendaciter. Ecce ego

tradā eos in manu nabu
chodonosor regis babilo
nis: et percutiet eos in oculis
vestris. Et assumetur ex eis ma
ledictio omni trāsmigratio
ni iude. que est in babilo
ne dicentiū. Ponat te dñs
sicut sedechiā et sicut achab
quos frixit rex babilonis
in igne. pro eo ꝙ fecerunt
stultitiā in isrl. et mechati
sunt in vxores amicorū su
orū: et locuti sūt verbū in
nomine meo mendacium quod
non mandaui eis. Ego sum
iudex et testis dicit dñs. Et ad
semeiā neelamitem dices
Hec dicit dñs exercituū deus
isrl. Pro eo ꝙ misisti in no
mine tuo libros. ad omnem po
pulū qui est in ierlm et ad
sophoniā filiū maasie sa
cerdotē: et ad vniuersos sa
cerdotes dicens. Dñs dedit te
sacerdotē pro ioiade sacerdo
te. ut sis dux in domo dñi
super omnē virū arreptitiū
et ꝓphetantē: ut mittas eū
in neruū et in carcerē. Et nūc quare n

increpas iheremiā anatho
thitem qui pphetat vobis?
Quia sup hoc misit ad nos
in babilonē dicens. Longū
est. Edificate domos et habi
tate: et plantate ortos. et cō
edite fructū eorū. Legit ergo
sophonias sacerdos librū is
tū in auribus iheremie pphe
te. Et factū est verbū dñi ad
iheremiā dicens. Mitte ad
omnē trāsmigrationē dicēs.
Hec dicit dñs ad semeiā ne
elamitem. Pro eo qđ pphe
tauit vobis semeias. et ego
non misi eū. et fecit vos cō
fidere in mendacio: idcirco
hec dicit dñs. Ecce ego visi
tabo sup semeiā neelami
tem: et sup semen eius. Nō
erit ei vir sedēs in medio ppli
huius: et nō videbit bonū
qđ ego faciā pplō meo ait
dñs: quia pvaricationem
locutus est aduersū dñm.

Hoc Capłm xxx

verbū quod fac
tū est ad iheremi
am a dño dicens. Hec dicit
dñs deus isrł' dicēs. Scribe t'
oīa v̄ba que locutus sū
ad te in libro. Ecce enī dies
venient dicit dñs: et cōuer
tam cōuersionē ppli mei is
rael et iuda ait dñs: et cō
uertā eos ad terrā quā dedi
patrib3 eorū. et possidebūt
eam. Et hec verba que locu
tus est dñs ad isrł' et ad iu
dam. Qm̄ hec dicit dñs. Vo
cem terroris audiuimus:
formido et non est pax. In
terrogate et videte si gene
rat masculus. Quare er
go vidi omnis viri manū
sup lumbū suū quasi
parientis: et cōuerse sunt
vniuerse facies in aurigi
nem? Ve quia magna di
es illa. nec est similis eius:
tempus qz tribulationis ē
iacob. et ex ipso saluabit'.
Et erit in die illa ait dñs
exercituū. conterā iugū eius
de collo tuo. et vincula illi
us disrumpā: et nō domina
buntur ei amplius alieni:
sed seruient dño deo suo. et

dauid regi suo quē suscita-
bo eis. Tu ergo ne timeas
serue meus iacob ait dñs.
neq; paueas isrl': quia ec-
ce ego saluabo te de terra
longinqua. et semē tuū de
terra captiuitatis eorū. Et
reuertet' iacob et quiescet
et cunctis affluet bonis: et
non erit quē formidet: qm̄
tecū ego sum ait dñs ut sal-
uem te. Faciā enī consūma-
tionē in cunctis gentib; in
quib; dispsi te. Te autē nō
faciā in consūmationē: sed
castigabo te in iudicio. ut
non videaris tibi innoxius.
Quia hec dicit dñs. Insana-
bilis fractura tua: pessima
plaga tua. Non est qui iu-
dicet iudiciū tuū ad alligā-
dū. curationū utilitas nō
est tibi. Omēs amatores
tui obliti sūt tui: te non q̄-
rent. Plaga enī inimici p-
cussi te: castigatione crude-
li. Pter multitudinē iniqta-
tis tue: dura fca sc̄ pctā tua.
Quid clamas sup contritio-
one tua? Insanabilis est
dolor tuus. Pter multitu-
dinē iniquitatis tue. et p-
ter dura pctā tua feci hec
tibi. Ptera omēs qui cō-
edūt te deuorabunt': et u-
niuersi hostes tui in capti-
uitatē ducent'. et qui te vas-
tant vastabūtur: cūctos-
q; pdatores tuos dabo in p-
dam. Obducā enī cicatricē
tibi. et a vulnerib; tuis sa-
nabo te dicit dñs: quia e-
iectā vocauerūt te syon.
Hec est que non habebat
requirentē. Hec dicit dñs.
Ecce ego conuertā conuer-
sionē tabernaculorū ia-
cob: et tectis eius miserebor.
Et edificabitur ciuitas in
excelso suo: et templū iux-
ta ordinē suū fundabitur:
et egredietur de eis laus. vox-
q; ludentiū. Et multiplica-
bo eos et non imminuētur:
et glorificabo eos et nō at-
tenuabūtur. Et erūt filij
eius sicut a principio: et
cetus eius corā me pmane-

uit: et visitabo adversum
omnes qui tribulant eum. Et
erit dux eius ex eo: et prin
ceps de medio eius producetur.
Et applicabo eum: et accedet
ad me. Quis enim iste est qui
applicet cor suum. ut appro
pinquet michi ait dominus?
Et eritis michi in populum: et
ego ero vobis in deum. Ecce
turbo domini furor egrediens.
procella ruens: in capite im
piorum conquiescet. Non a
vertet iram indignationis
dominus: donec faciat et comple
at cogitationem cordis sui.
In novissimo dierum intelli
getis ea. Capitulum xxxi.

In tempore illo dicit
dominus ero deus univer
sis cognationibus
israel: et ipsi erunt michi in po
pulum. Hec dicit dominus. Inve
nit gratiam in deserto populus
qui remanserat gladio. Va
det ad requiem suam israel. Lon
ge dominus apparuit michi: et
in caritate perpetua dilexi te:
ideo attraxi te miserans.
Rursumque edificabo te: et e
dificaberis virgo israel. Ad
huc ornaberis tympanis
tuis: et egredieris in choro
ludentium. Adhuc planta
bis vineas in montibus sa
marie. Plantabunt plantan
tes: et donec tempus veniat
non vindemiabunt: quia e
rit dies in qua clamabunt
custodes in monte samarie. Sur
gite et ascendamus in syon
ad dominum deum nostrum. Quia
hec dicit dominus. Exultate in
leticia iacob: et hinnite con
tra caput gentium. Persona
te. canite. et dicite. Salva
domine populum tuum: reliquias
israel. Ecce ego adducam eos de
terra aquilonis: et congrega
bo eos ab extremis terre. Inter
quos erunt cecus et claudus:
et pregnans et pariens simul:
cetus magnus revertentium
huc. In fletu venient et in
precibus reducam eos: et addu
cam eos per torrentes aqua
rum in via recta. et non impingent

m ea: quia factus sum israeli
pater: et effraym primoge
nitus meus est. Audite ver
bum dni gentes: et annun
ciate insulis que procul sunt
et dicite. Qui dispersit isrl'
congregabit eum: et custodi
et eum sicut pastor gregem su
um. Redemit enim dns iacob:
et liberavit eum de manu po
tentioris. Et venient et lau
dabunt in monte syon: et
confluent ad bona dni su
per frumento et vino et o
leo. et fetu pecorum et armen
torum. Eritque anima eorum quasi
ortus irriguus: et ultra non
esurient. Tunc letabitur
virgo in choro: iuvenes et
senes simul. Et convertam
luctum eorum in gaudium: et con
solabor eos et letificabo a
dolore suo. Et inebriabo a
nimam sacerdotum pinguedi
ne: et populus meus bonis
meis adimplebitur ait
dns. Hec dicit dns. Vox
in excelso audita est lamen
tationis fletus et luctus.

rachel plorantis filios su
os: et nolentis consolari su
per eis quia non sunt. Hec di
cit dns. Quiescat vox tua
a ploratu et oculi tui a la
crimis: quia est merces o
peri tuo ait dns. Et reverten
tur de terra inimici: et est
spes novissimis tuis ait
dns: et revertentur filii ad ter
minos suos. Audiens au
divi effraym transmigrantem.
Castigasti me: et eruditus
sum quasi iuvenculus indo
mitus. Converte me et re
vertar: quia tu dns deus
meus. Postquam enim convertis
ti me egi penitentiam: et post
quam ostendisti michi percussi
femur meum. Confusus sum
et erubui: quoniam sustinui op
probrium adolescentie mee.
Si filius honorabilis mi
effraym. si puer delicatus:
quia ex quo locutus sum
de eo adhuc recordabor eius.
Idcirco conturbata sunt vis
cera mea super eum: miserans
miserebor eius ait dns. Sta

nie t' speculā pōe t' amaritu
dines: dirige cor tuū in viā di
rectā i q̄ ābulasti. Revertere
virgo isrl': revertere ad ciui
tates tuas istas. Usqquo de
liciis dissolueris filia vaga?
Quia creavit dn̄s novū su
per terrā: femina circūdabit
virū. Hec dicit dn̄s exercitu
um deus isrl'. Adhuc dicent
verbū istud in terra iuda et
in urbibus eius cū cōvertero
captivitatē eorū. Benedicat
tibi dn̄s pulchritudo iustic
e mons sc̄s. Et habitabūt
in eo iudas et oīs civita
tes eius simul: agricole et
minantes greges. Quia in
ebriavi animā lassā: et ō
nem aīam esurientē satia
vi. Ideo quasi de sompno
suscitatus sū et vidi: et sop
nus meus dulcis michi. Ec
ce dies veniunt dicit dn̄s:
et seminabo domū isrl' et do
mū iuda semīe hoīs et se
mīe iumentorū. Et sicut
vigilavi sup eos ut evelle
rem et demolirer et dissipa

rem et dispergerem et affligere
rem: sic vigilabo sup eos
ut edificē et plantē. ait dn̄s.
In diebz illis non dicēt ul
tra. patres comederūt uvā
acerbā. et dentes filiorū ob
stupuerūt: sed unusquisqz
in iniquitate sua morietur.
Omīs homo qui cōmederit
uvā acerbā: obstupescent
dentes eius. Ecce dies venient
dicit dn̄s. et feriā domui is
rael et domui iuda fedus no
vū: non scdm pactū quod
pepigi cū patribz vr̄is in di
e qua apprehendi manū e
orū. ut educerē eos de terra
egypti. pactū qd' irritū fece
runt: et ego dn̄atus sū eo
rū dicit dn̄s: sed hoc erit pac
tum qd' feriā cum domo is
rael. Post dies illos dicit
dn̄s dabo legem meā in vis
ceribus eorū. et in corde eo
rū scribā eam: et ero eis in de
um: et ipi erūt michi in po
pulū. Et non docebit ult
vir proximū suū et vir fratrē
suū dicens: cognosce dn̄m.

Om̄es eū cognoscent me
a minimo eorū usq; ad maxi
mū ait dn̄s: quia ꝓpicia
bor iniquitatibꝫ eorū: et
pc̄ti eorū non ero memor
amplius. Hec dicit dn̄s q̄
dat solē in lumine diei. ordi
nem lune et stellarū in lu
mine noctis: qui turbat
mare et sonat fluctus ei?
dn̄s exercituū nomē illi. Si
defecerint leges iste corā me
dicit dn̄s: tūc et semē isrl'
deficiet. ut non sit gens co
rā me cūctis diebꝫ. Hec di
cit dn̄s. Si mensurari pot
erint celi sursū. et investiga
ri fundamenta terre deorsū:
et ego abiciā universū se
men isrl'. ꝓpter omnia que fe
cerūt dicit dn̄s. Ecce dies ve
niūt dicit dn̄s et edificabit
civitas dn̄o a turre anane
hel usq; ad portā anguli:
et exibit ultra normā men
sure. in conspectu eius sup
collem gareb: et circuibit
goatha et omnē vallē ca
daverū. et cineres et univer
sam regionē mortis usq;
ad torrentē cedron. et usq;
ad angulū porte equorū
orientalis. Sanctū dn̄i nō
evelletur: et nō destruetur ultra
in ꝑpetuū. Caplm xxxii.

Verbū quod factū
est ad ieremiā
a dn̄o in anno de
cimo sedechie regis iudā: ip
se est annus octavusdecim?
nabuchodonosor. Tūc exer
citus regis babilonis ob
sidebat ihrlm: et ieremias
ꝓpheta erat clausus in at
rio carceris. qui erat in do
mo regis iudā. Clauserat
enim eū sedechias rex iuda di
cens. Quare vaticinaris
dicens. hec dicit dn̄s. ecce
ego dabo civitatē istā in
manu regis babilonis et
capiet eā. et sedechias rex
iudā nō effugiet de manu
chaldeorū: sed tradetur in
manu regis babilonis. et
loquetur os eius cū ore illius.
et oculi eius oculos illius
videbūt et in babilonem

ducet sedechiā. et ibi erit do
nec visitē eū ait dñs: si au
tē dimicaueritis aduersū
chaldeos nichil pspez habe
bitis? Et dixit ihermias.
Factū est verbū dñi ad me
dicens. Ecce ananehel filius
sellū patruelis tuus veniet
ad te dicens. Eme tibi agrū
meū qui est in anathot: ti
bi eū competit ex pinqui
tate ut emas. Et venit ad
me ananehel filius patrui
mei scd'm verbū dñi ad ves
tibulū carceris: et ait ad
me. Posside agrū meū qui
est in anathot in terra be
niamin: quia tibi competit
hereditas. et tu pinquus
ut possideas. Intellexi autē
qd verbū dñi esset: et emi a
grū ab ananehel filio pa
trui mei qui est in anathot.
Et appendi ei argentū sep
tem stateres. et decē argente
os: et scripsi in libro et sig
naui. et adhibui testes: et
appendi argentū in state
ra. Et accepi librū possessi
onis signatū: stipulacões
et rata et sig^a forinsecus.
Et dedi librū possessionis
baruch filio neri filij maa
sie in oculis ananehel pa
truelis mei. et in oculis tes
tiū qui scripti erāt in libro
emptionis in oculis oīm iu
deorū qui sedebant in atri
o carceris: et precepi baruch
corā eis dicens. Hec dicit
dñs exercituū deus isrl'. Su
me libros istos librū emp
tionis hunc signatū. et li
brū hūc qui apertus est: et
pones illos in vase fictili.
ut permanere possint dieb;
multis. Hec enī dicit dñs
exercituū deus isrl'. Adhuc
possidebuntur domus et agri
et vinee in terra ista. Et ora
ui ad dñm: postqȝ tradidi
librū possessionis baruch
filio neri dicens. Heu. heu.
heu. dñe deus. Ecce tu fecisti
celū et terrā in fortitudine
tua magna: et in brachio tuo ex
tento. Non erit tibi difficile
omne verbū: qui facis mi

sericordiā in milibꝫ: et red
dis iniquitatē prm̄ in sinū
filiorū eorū post eos. Fortis
sime magne potens. dn̄s
exercituū nomē tibi: mag
nus consilio. et incōprehen
sibilis cogitatu: cuius ocu
li aꝑti sunt sup omēs vias
filiorū adā: ut reddas uni
cuiq; sedm vias suas. et sedm
fructū adinuentionū eius.
Qui posuisti signa et portē
ta in terra egypti usq; ad di
em hanc et in isrl'. et ī hoībꝫ:
et fecisti tibi nomē sicut ē dies
hec. Et eduxisti pplm tuū
isrl'. de terra egypti in signis
et in portentis. et in manu
robusta et in brachio extē
to. et in terrore magno: et
dedisti eis terrā hanc quā
iurasti patribꝫ eorū ut dares
eis terrā fluentē lacte et mel
le. Et ingressi sunt et posside
runt eā: et non obedierunt
voci tue: et in lege tua nō
ambulauerunt. Omnia q̄
mandasti eis ut facerēt nō
fecerunt: et euenerūt eis om
nia mala hec. Ecce muniti
ones extructe sunt aduersū
ciuitatē ut capiatur: et urbs
data est in manus chaldeo
rū. et in manus regis ba
bilonis qui pliantur adu
sum eā a facie gladij et fa
mis et pestilentie: et que
cūq; locutus es acciderūt ut
tu ipse cernis: et tu dicis mi
chi dn̄e ds. eme agr̄ argēto et
adhibe testes: cū urbs data sit
in manu chaldeorū? Et fac
tū est verbū dn̄i ad iheremi
am dicens. Ecce ego dn̄s ds
uniuerse carnis. Nunquid m̄
difficile erit omē verbum?
Propterea hec dicit dn̄s. Ecce
ego tradā ciuitatē istā in
manu chaldeorū. et in ma
nu regis babilonis: et ca
pient eā. Et venient chaldei
pliantes aduersū urbē hanc:
et succendent eā igni. et cō
burent eā. et domos in quarꝫ
domatibꝫ sacrificabant
baal. et libabant dijs alie
nis libamina ad irritandū
me. Erant enī filij isrl' et fi

li iuda irigitur facientes ma
lum in oculis meis ab adoles
centia sua. filij isrl' qui vs
qz nunc exacerbant me in o
pere manuum suarum dicit
dns: quia in furore et in
indignatione mea facta e
michi ciuitas hec a die qua
edificauerunt eam, usqz ad diem
istam qua auferetur de conspec
tu meo propter maliciam filio
rum isrl'. et filiorum iuda quam
fecerunt ad iracundiam me p
uocantes ipsi et reges eorum
principes eorum et sacerdotes
et prophete eorum viri iuda et
habitatores ierlm. Et uer
terunt ad me terga et non fa
cies cum docerem eos diluculo
et erudirem: et nollent audi
re ut acciperent disciplinam.
Et posuerunt ydola sua in
domo in qua inuocatum e
nomen meum: ut pollueret
eam. Et edificauerunt excelsa
baal. que sunt in valle filij
ennon. ut initiarent filios
suos et filias suas moloch:
quod non mandaui eis. nec ascen
dit in cor meum ut facerent ab
hominationem hanc. et in pec
catum deducerent iudam. Et nunc
propter ista hec dicit dns deus
isrl' ad ciuitatem hanc: de qua
vos dicitis quod tradetur in ma
nu regis babilonis in gla
dio et in fame et in peste.
Ecce ego congregabo eos de
uniuersis terris ad quas e
ieci eos in furore meo et in
ira mea. et in indignatio
ne grandi: et reducam eos
ad locum istum. et habitare
eos faciam confidenter: et e
runt michi in populum. et ego
ero eis in deum. Et dabo eis
cor unum et viam unam ut ti
meant me uniuersis die
bus: et bene sit eis et filiis
eorum post eos. Et feriam eis
pactum sempiternum: et non
desinam eis benefacere. Et ti
morem meum dabo in corde
eorum: ut non recedant a me.
Et letabor super eis cum bene
eis fecero: et plantabo eos
in terra ista in veritate in
toto corde meo et in tota

anima mea. Quia hec dicit
dominus. Sicut adduxi super po
pulum istum omne malum hoc
grande: sic adducam super
eos omne bonum quod ego lo
quar ad eos. Et possidebun
tur agri in terra ista de qua vos
dicitis quod deserta sit. eo quod
non remanserit homo et
iumentum: et data sit in ma
nus chaldeorum. Agri pecunia
ementur. et scribentur in
libro. et imprimetur signum:
et testis adhibebitur in ter
ra beniamin et in circuitu
ierusalem in civitatibus iuda. et
in civitatibus montanis. et in ci
vitatibus campestribus. et in civita
tibus que ad austrum sunt: quia convertam
captivitatem eorum ait dominus.

ET Capitulum xxxiii.
factum est verbum
domini ad ieremiam
secundo: cum adhuc clausus esset
in atrio carceris dicens. Hec
dicit dominus qui facturus est
et formaturus illud et pa
raturus: dominus nomen eius. Cla
ma ad me et exaudiam te: et
annunciabo tibi grandia
et firma que nescis. Quia
hec dicit dominus deus israel ad
domos urbis huius et ad
domos regis iuda que destruc
te sunt. et ad munitiones
et ad gladium venientium ut
dimicent cum chaldeis. et
impleant eas cadaveribus
hominum. quas percussi in fu
rore meo et in indignati
one mea: abscondens faci
em meam a civitate hac prop
ter omnem maliciam eorum. Ec
ce ego obducam ei cicatricem
et sanitatem et curabo eos:
et revelabo illis deprecatio
nem pacis et veritatis. Et
convertam conversionem iuda.
et conversionem ierusalem: et e
dificabo eos sicut a princi
pio. Et emundabo illos ab
omni iniquitate sua in qua
peccaverunt michi: et propici
us ero cunctis iniquitatibus
eorum. in quibus deliquerunt
michi et spreverunt me. Et
erit michi in nomen et in
gaudium et in laudem et in ex

ultationē cunctis gentibꝫ
terre que audierint oīa
bona que ego facturus sū
eis: et pauebūt et turba
buntur in uniuersis bonis
et in oī pace quā ego fa
ciā eis. Hec dicit dñs. Ad
huc audietur in loco isto
quē vos dicitis esse desertū.
eo qꝫ non sit homo nec iu
mentū in ciuitatibꝫ iuda
et foris ierlm que desolate
sunt absqꝫ hoīe et absqꝫ
habitatore. et absqꝫ pecore.
vox gaudij et vox leticie.
vox sponsi et vox sponse:
vox dicentiū confitemini do
mino exercituū qīa bonus
dñs. qīa in eternū misericordia
eius: et portantiū vota in
domū dñi. Reducā enī con
uersionē terre sicut a princi
pio dicit dñs. Hec dicit dñs
exercituū. Adhuc erit in lo
co isto deserto absqꝫ hoīe
et absqꝫ iumento. et in cunc
tis ciuitatibꝫ eius habita
culū pastorū accubantiū
gregū in ciuitatibꝫ mōtuo

sis. et in ciuitatibꝫ cāpestri
bus. et in ciuitatibꝫ que ad
austrū sūt: et in terra ben
iamin et in circuitu ierlm
et in ciuitatibꝫ iudā. Adhuc
trāsibunt greges ad manū
numerantis. ait dñs. Ecce
dies veniunt dicit dñs: et
suscitabo verbū bonū qđ
locutus sū ad domū isrl. et
ad domū iudā. In diebꝫ il
lis et in tempore illo germi
nare faciā dauid germē ius
ticie: et faciet iudiciū et ius
ticiā in terra. In diebꝫ illis
saluabitur iudā: et ierlm
habitabit confidenter. Et
hoc est nomē quod voca
bunt eum: dñs iustus nr̄.
Quia hec dicit dñs. Nō in
teribit de dauid vir qui sede
at sup thronū domus isrl.
et de sacerdotibꝫ et de leuitis
non interibit vir a facie
mea qui offerat holocaus
tomata et incendat sacri
ficiū et cedat victimas cū
ctis diebus. Et factū est ver
bū dñi ad ieremiā dicens.

Hec dicit dominus. Si irritum fie-
ri potest pactum meum cum die.
et pactum meum cum nocte. ut
non sit dies et nox in tem
pore suo: et pactum meum ir
ritum esse poterit cum dauid
seruo meo. ut non sit ex eo
filius qui regnet in throno
eius: et leuite et sacerdotes
ministri mei. Sicut numerari
non possunt stelle celi. et
metiri arena maris: sic mul
tiplicabo semen dauid ser
ui mei. et leuitas ministros
meos. Et factum est verbum
domini ad iheremiam dicens. Num
quid non vidisti quid populus
hic locutus sit dicens: Due
cognationes quas elegerat
dominus abiecte sunt: Et popu
lum meum despexerunt: eo quod non
sit ultra gens coram eis.
Hec dicit dominus. Si pactum
meum inter diem et noctem et
leges celo et terre non posu
i: equidem et semen iacob et
dauid serui mei proiciam ut non
assumam de semine eius prin
cipes. seminis abraham et ysa

ac et iacob. Reducam enim con
uersionem eorum: et miserebor
eorum. Capitulum xxxiiij.

Verbum quod factum est
ad iheremiam a
domino: quando nabu
chodonosor rex babilonis.
et omnis exercitus eius uni
uersa regna terre que e
rant sub potestate manus
eius. et omnes populi bellabant
contra iherusalem. et contra om
nes urbes eius dicens. Hec
dicit dominus deus israel. Vade et
loquere ad sedechiam regem iu
da: et dices ad eum. Hec dicit
dominus. Ecce ego tradam ciuita
tem hanc in manu regis ba
bilonis: et succendet eam
igni. Et tu non effugies de
manu eius: sed comprehensi
one capieris. et in manum e
ius traderis: et oculi tui o
culos regis babilonis vide
bunt. et os eius cum ore tuo lo
quetur: et babilonem intro
ibis. Attamen audi verbum
domini sedechia rex iuda. Hec
dicit dominus ad te. Non mori

eris in gladio. sed in pace
morieris: et scd̄m combustio-
nes patrū tuorū regū pri-
orū qui fuerūt ante te sic
comburēt te. et ve dn̄e plā-
gent te: quia verbū ego lo-
cutus sū dicit dn̄s. Et locu-
tus est ihr̄emias ꝓpheta
ad sedechiā regē iuda vniu̾-
sa verba hec in ih̾rlm̄. Et
exercitus regis babilonis
pugnabat contra ih̾rlm̄.
et contra om̄es civitates iu-
da que reliq̄ erant: contr̄
lachis et contra azecha.
Hee enī superant de civitati-
bus iuda vrbes munite. Ver-
bum qđ factū est ad ihere-
miā a dn̄o postq̄ ꝑcussit
rex sedechias fedus cū omni
ꝑplō in ih̾rlm̄. ꝑdicans ut
dimitteret vnusquisq; ser-
vū suū. et vnusquisq; an-
cillā suā hebreū et hebreā
liberos: et nequaq̄ dn̄arē-
tur eis id est in iudeo et frē
suo. Audierūt ergo om̄es
principes et vniversus ꝑpl̄s
qui inierant pactū. ut di-
mitteret vnusquisq; servū
suū et vnusquisq; ancillā
suā liberos: et vltra non
dn̄arentur eis. Audierūt
igitur: et dimiserūt. Et cō-
versi sūt deinceps et retraxe-
runt servos et ancillas su-
as quos dimiserant liberos:
et subiugaverūt in famu-
los et in famulas. Et factū
est verbū dnī ad ieremiā
a dn̄o dicens. Hec dicit dn̄s
deus isrl̄. Ego ꝑcussi fedus
cū patribȝ vr̄is: in die qua
eduxi eos de terra egipti de
domo servitutis dicens. Cū
completi fuerint septē anni
dimittat vnusquisq; fratrē
suū hebreū qui venditus ē
ei: et serviet tibi sex annis:
et dimittes eū a te liberū. Et
non audierūt patres vr̄i
me: nec inclinaverūt aurē
suā. Et conversi estis vos
hodie et fecistis qđ rectū est
in oculis meis. ut ꝑdicaretis
libertatē vnusquisq; ad
amicū suū: et inistis pac-
tū in conspectu meo in domo

in qua invocatum est nomen
meum super eam. Et reversi es-
tis et commaculastis nomen
meum: et reduxistis unus-
quisque servum suum et unus-
quisque ancillam suam, quos di-
miseratis ut essent liberi et
sue potestatis: et subiugas-
tis eos ut sint vobis servi
et ancille. Propterea hec dicit
dominus. Vos non audistis me:
ut predicaretis libertatem
unusquisque fratri suo. et
unusquisque amico suo. Ecce
ego predico vobis liber-
tatem ait dominus: ad gladium. et
ad pestem et famem. Et dabo
vos in commotionem cunctis
regnis terre. Et dabo viros
qui prevaricantur fedus
meum. et non observaverunt
verba federis quibus assensi
sunt in conspectu meo vitu-
lum quem conciderunt in duas
partes. et transierunt inter di-
visiones eius principes iu-
da. et principes ierusalem. eunu-
chi et sacerdotes. et omnis
populus terre qui transierunt
inter divisiones vituli: et
dabo eos in manu inimi-
corum suorum et in manu que-
rentium animam eorum: et erit
morticinum eorum in escam vo-
latilibus celi et bestiis terre.
Et sedechiam regem iuda et prin-
cipes eius dabo in manu
inimicorum suorum. et in ma-
nu querentium animam eorum:
et in manu exercituum regis
babilonis qui recesserunt a
vobis. Ecce ego precipio di-
cit dominus: et reducam eos in ci-
vitatem hanc: et preliabuntur
adversus eam. et capient eam.
et incendent igni. Et civita-
tes iuda dabo in solitudinem:
eo quod non sit habitator.

Verbum Capitulum xxxv
quod factum est ad ihe-
remiam a domino in
diebus ioachim filii iosie re-
gis iuda dicens. Vade ad do-
mum rechabitarum: et loquere
eis. Et introduces eos in do-
mum domini in unam exedram the-
saurorum: et dabis eis bibere
vinum. Et assumpsi iechoniam

filium iheremie filii absanie.
et fratres eius et omnes filios
eius. et universam domum
rechabitarum: et introduxi
eos in domum domini ad gazo
philacium filiorum anan fili
i iezedelie hominis dei. quod erat
iuxta gazophilacium prin
cipum super thesaurum maasie
filii sellum qui erat custos vesti
buli. Et posui coram filiis
domus rechabitarum sciphos
vini plenos et calices: et
dixi ad eos. Bibite vinum.
Qui responderunt. Non bibe
mus vinum: quia ionadab
filius rechab pater noster
precepit nobis dicens. Non
bibetis vinum vos et filii vestri
usque in sempiternum: et do
mum non edificabitis et semen
tem non seretis: et vineas
non plantabitis nec ha
bebitis: sed in tabernacu
lis habitabitis cunctis die
bus vestris: ut vivatis die
bus multis super faciem terre
in qua vos peregrinamini.
Obedivimus ergo voci io
nadab filii rechab patris
nostri in omnibus que precepit
nobis: ita ut non biberemus
vinum cunctis diebus nostris nos
et mulieres nostre. filii et filie
nostre. et non edificaremus
domos ad habitandum: et
vineam et agrum et sementem
non habuimus: sed habi
tavimus in tabernaculis:
et obedientes fuimus iux
ta omnia que precepit nobis
ionadab pater noster. Cum
autem ascendisset nabucho
donosor rex babilonis ad
terram nostram: diximus. Veni
te et ingrediamur ierusalem a
facie exercitus chaldeorum: et a
facie exercitus syrie. Et
mansimus in ierusalem. Et
factum est verbum domini ad ihe
remiam dicens. Hec dicit dominus
exercituum deus israel. Vade et
dic viris iuda et habitato
ribus ierusalem. Numquid non
recipietis disciplinam: ut o
bediatis verbis meis dicit
dominus: Prevaluerunt sermones
ionadab filii rechab quos

preceperit filiis suis ut non biberent vinum: et non biberunt usque ad diem hanc: quia obedierunt precepto patris sui. Ego autem locutus sum ad vos de mane consurgens et loquens: et non obedistis michi. Misique ad vos omnes servos meos prophetas: consurgens diluculo. mittensque et dicens. Convertimini unusquisque a via sua pessima. et bona facite studia vestra: et nolite sequi deos alienos neque colatis eos: et habitabitis in terra quam dedi vobis et patribus vestris. Et non inclinastis aurem vestram: neque audistis me. Firmaverunt igitur filii ionadab filii rechab preceptum patris sui quod preceperat eis: populus autem iste non obedivit michi. Idcirco hec dicit dominus exercituum deus israel. Ecce ego adducam super iudam et super omnes habitatores ierusalem universam afflictionem quam locutus sum adversum eos: eo quod locutus sum ad illos et non audierunt: vocavi illos et non responderunt michi. Domui autem rechabitarum dixit ieremias. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Pro eo quod obedistis precepto ionadab patris vestri. et custodistis omnia mandata eius. et fecistis universa que precepit vobis: propterea hec dicit dominus exercituum deus israel. Non deficiet vir de stirpe ionadab filii rechab: stans in conspectu meo cunctis diebus.

Capitulum xxxvi.

Et factum est in anno quarto ioachim filii iosie regis iuda: factum est verbum hoc ad ieremiam a domino dicens. Tolle volumen libri. et scribes in eo omnia verba que locutus sum tibi adversum israel et iudam. et adversum omnes gentes. a die qua locutus sum ad te ex diebus iosie usque ad diem hanc. si forte audiente domo iuda universa mala que ego cogi

to facere eis. revertatur unus
quisque a via sua pessima:
et propicius ero iniquitati
et peccato eorum. Vocavit ergo
iheremias baruch filium ne
rie. Et scripsit baruch ex o
re iheremie omnes sermo
nes domini quos locutus est
ad eum in volumine libri. Et
precepit iheremias baruch
dicens. Ego clausus sum: nec
valeo ingredi domum domini.
Ingredere ergo tu et lege de
volumine in quo scripsisti
ex ore meo verba domini: audi
ente populo in domo domini. in
die ieiunii. Insuper et audien
te universo iuda qui veni
unt de civitatibus suis leges
eis: si forte cadat oratio e
orum in conspectu domini. et rever
tatur unusquisque a via su
a pessima: quia magnus
furor et indignatio quam
locutus est dominus adversum
populum hunc. Et fecit baruch
filius nerie iuxta omnia que
preceperat ei iheremias prophe
ta: legens ex volumine ser
mones domini in domo domini.
Factum est autem in anno quin
to ioachim filii iosie regis
iuda in mense nono: predi
caverunt ieiunium in conspectu
domini omni populo in ierusalem. et
universe multitudini que
confluxerat de civitatibus iu
da in ierusalem. Legitque baruch
ex volumine sermones ihere
mie in domo domini in gazo
philacio gamarie filii sa
phan scribe in vestibulo su
periori in introitu porte no
ve domus domini: audiente o
mni populo. Cumque audisset mi
cheas filius gamarie filii sa
phan. omnes sermones domini
ex libro: descendit in domum
regis ad gazophilacium scri
be. Et ecce ibi omnes princi
pes sedebant: elysama scri
ba et dalaias filius semeie.
et elnathan filius achobor.
et gamarias filius saphan.
et sedechias filius ananie. et
universi principes. Et nun
ciavit eis micheas omnia ver
ba que audivit legente ba

ruch ex volumīe in aurib;
pplī. Miserunt itaq; oēs
principes ad baruch iudi fi
liū nathanie. filij selemie.
filij chusi dicentes. Volumē
ex quo legisti audiente pplō.
sume in manu tua et veni.
Tulit ergo baruch filius ne
rie volumē in manu sua:
et venit ad eos. Et dixerūt
ad eū. Sede et lege hec in au
ribus nrīs. Et legit baruch
in aurib; eorū. Igit̄ cū au
dissent oīa verba obstu
puerūt unusquisq; ad pro
xīū suū: et dixerūt ad ba
ruch. Nunciare debemus re
gi oēs sermones istos. Et
interrogauerūt eū dicentes.
Indica nobis: quomodo
scripsisti oēs sermones is
tos ex ore eius. Dixit autē
eis baruch. Ex ore suo lo-
quebatur quasi legens ad me
oēs sermones istos: et e
go scribebā in volumīe a
tramento. Et dixerūt prin
cipes ad baruch. Vade et
abscondere tu et ieremias:
et nemo sciat ubi sitis. Et
ingressi sūt ad regē in atri
um. Porro volumē cōme
dauerūt in gazophilaciū
elysame scribe. Et nūciauē
rūt audiente rege oēs ser
mones. Misitq; rex iudi.
ut sumeret volumen. Qui
tollens illud de gazophila
cio elysame scribe: legit au
diente rege et universis prī
cipibus qui stabant circa
regē. Rex autē sedebat in do
mo hyemali in mense no
no: et posita erat arula co
ram eo plena prunis. Cūq;
legisset iudi tres pagellas
vel quatuor. scidit illud
scalpello scribe. et proiecit in
ignē qui erat sup arulā:
donec consumeret oīe vo
lumē igni qui erat in aru
la. Et non timuerūt neq;
sciderūt vestimēta sua rex
et oēs servi eius: qui au
dierūt universos sermones
istos. Verūptamē elnathā
et dalaias et gamarias cō
tradixerūt regi. ne cōbureret

rex librum: et non audivit e-
os. Et precepit rex Ieremihel
filio Amelech et Saraie filio
Ezrihel. et Selemie filio Abde-
hel: ut comprehenderent Ba-
ruch scribam et Ieremiam pro-
phetam. Abscondit autem eos
dominus. Et factum est verbum domini
ad Ieremiam postquam combus-
serat rex volumen. et sermo-
nes quos scripserat Baruch
ex ore Iheremie dicens. Rur-
sum tolle volumen aliud: et
scribe in eo omnes sermones
priores qui erant in volu-
mine priori quod combussit
Ioachim rex Iuda. Et ad Io-
achim regem Iuda dices. Hec
dicit dominus. Tu combussisti
volumen illud dicens. Quare
scripsisti in eo annuncians.
festinus veniet rex Babilo-
nis et vastabit terram hanc.
et cessare faciet ex illa homi-
nem et iumentum? Propterea
hec dicit dominus contra Ioachim
regem Iuda. Non erit ex eo qui
sedeat super solium David: et ca-
daver eius proicietur ad estum
per diem et ad gelu per noc-
tem. Et visitabo contra eum
et contra semen eius. et contra
servos eius iniquitates
suas: et adducam super eos
et super habitatores Ierusalem.
et super viros Iuda omne ma-
lum quod locutus sum ad eos: et
non audierunt. Iheremias
autem tulit volumen aliud:
et dedit illud Baruch filio
Nerie scribe. Qui scripsit in
eo ex ore Iheremie omnes ser-
mones libri quem combus-
serat Ioachim rex Iuda igni:
et insuper additi sunt sermo-
nes multo plures quam ante
fuerant. Capitulum xxxvii.

Et regnavit rex Se-
decias filius Iosie
pro Iechonia fi-
lio Ioachim quem constituit
rex Nabuchodonosor rex
Babilonis in terra Iuda: et
non obedivit ipse et servi e-
ius. et populus terre verbis domini
que locutus est in manu
Iheremie prophete. Et misit rex
Sedechias Iuchal filium Selemie

c. et sophoniā filiū maasi
e sacerdotē ad iheremiā pro
phetā dicens. Ora pro no
bis dn̄m deū nr̄m. Iheremi
as autē libere ambulabat
in medio ppl̄i: non eū mi
serant eū in custodiā carce
ris. Igitur exercitus phara
onis egressus est de egipto.
Et audientes chaldei qui ob
sidebant ihr̄lm huiuscemo
di nunciū. recesserunt ab
ihr̄lm. Et factū est verbum
dn̄i ad iheremiā ꝓphetā di
cens. Hec dicit dn̄s deus isrl̄.
Sic dicetis regi iuda: qui mi
sit vos ad me interrogan
dum. Ecce exercitus phara
onis qui egressus est vobis
in auxiliū: revertetur in ter
ram suā in egiptū. Et redi
ent chaldei et bellabunt con
tra civitatē hanc: et capiēt
eā. et incendent igni. Hec
dicit dn̄s. Nolite decipere aī
mas vr̄as dicentes. euntes
abibunt et recedent a nobis
chaldei: quia nō abibunt.
Sed et si percusseritis omnē
exercitū chaldeorū qui pu
gnant adversū vos et dere
licti fuerint ex eis aliqui
vulnerati: singuli de ten
torio suo consurgent. et in
cendent civitatē hanc igni.
Ergo cū recessisset exercitus
chaldeorū ab ihr̄lm ꝓpter
exercitum pharaōis: egres
sus est iheremias de ihr̄lm
ut iret in terrā beniamin.
et divideret ibi possessionē
in conspectu civiū. Cūq; ꝑ
venisset ad portā beniamī:
erat ibi custos porte per vi
ces. nomīe ierias filius sele
mie filij ananie. et apprehē
dit iheremiā ꝓphetā dicēs.
Ad chaldeos ꝓfugis. Et res
pondit iheremias. Falsū
est. Non fugio ad chaldeos.
Et non audivit eū. sed cō
prehendit ierias iheremiā.
et adduxit eū ad principes.
Quo circa irati principes
contra iheremiā: cesū eum
miserunt in carcerē qui erat
in domo ionathan scribe.
Ipse enī ꝑpositus erat sup

carcere. Itaque ingressus est
Jheremias in domum laci et
in ergastulum: et sedit ibi Jhe-
remias diebus multis. Mit-
tens autem rex sedechias tulit
eum: et interrogavit eum in
domo sua abscondite et dix-
it. Putasne est sermo a do-
mino? Et dixit Jheremias.
Est. Et ait. In manu regis
babilonis traderis. Et dixit
Jheremias ad regem sedechiam.
Quid peccavi tibi et servis
tuis et populo tuo: quia mi-
sisti me in domum carceris?
Ubi sunt prophete vestri qui prophe-
tabant vobis et dicebant:
non veniet rex babilonis
super vos et super terram hanc?
Nunc ergo audi obsecro
domine mi rex. valeat deprecati-
o mea in conspectu tuo:
et ne me remittas in do-
mum ionathan scribe ne
moriar ibi. Precepit ergo
rex sedechias ut traderetur
Jheremias in vestibulo car-
ceris: et daretur ei torta
panis cotidie excepto pul-
mento: donec consumerentur
omnes panes de civitate. Et
mansit Jheremias in vesti-
bulo carceris. Capitulum xxxviij.

Audivit autem
Saphatias filius
Mathan et iedelias
filius phassur. et iuchal fi-
lius selemie. et phassur fi-
lius melchie. sermones quos
Jheremias loquebatur ad
omnem populum dicens. Hec di-
cit dominus. Quicumque manserit
in civitate hac: morietur
gladio et fame et peste. Qui
autem profugerit ad chaldeos
vivet: et erit anima eius so-
spes. et vivens. Hec dicit dominus.
Tradenda tradetur civitas
hec in manu exercitus re-
gis babilonis: et capiet
eam. Et dixerunt principes
regi. Rogamus ut occida-
tur homo iste. De industria
enim dissolvit manus vi-
rorum bellancium qui remanse-
runt in civitate hac. et manus
universi populi: loquens
ad eos iuxta verba hec. Si

quidē homo hic non querit
pacē ppli huius: sed malū.
Et dixit rex sedechias. Ecce
ipe in manibus vrīs ē: nec
enī fas est vobis regē qđq̄
negare. Tulerūt ergo ihere
miā: et proiecerūt eū in lacū
melchie filij amelech. qui erat
in vestibulo carceris. Et sub
miserūt iheremiā in funi
bus: in lacū in quo nō erat
aqua. sed lutū. Descendit
itaqȝ iheremias in cenum.
Audiuit autē abdemelech
ethiops vir eunuchus. qui
erat in domo regis: qḋ mi
sissent iheremiā in lacum.
Porro rex sedebat in porta
beniamin. Et egressus ē ab
demelech de domo regis: et
locutus est ad regē dicens.
Dñe mi rex. male fecerunt
viri isti omnia quecūqȝ ppe
trauerunt contra iheremiā
pphetā: mittentes eū in la
cū. vt moriatur ibi fame. Nō
sūt enī panes vltra in ciui
tate. Precepit itaqȝ rex ab
demelech ethiopi dicēs. Tol
le tecū hinc triginta viros:
et leua iheremiā pphetā de
lacu antequā moriatur. Assūp
tis ergo abdemelech secū vi
ris. ingressus est domū re
gis que erat sub cellario:
et tulit inde veteres pānos.
et antiqua vestimenta q̄
computruerant: et submi
sit ea ad iheremiā in lacū
per funiculos. Dixitqȝ ab
demelech ethiops ad ihere
miā. Pone veteres pānos
et hec scissa et putrida sub
cubito manuū tuarū: et
sup funes. Fecit ergo ihere
mias sic. Et extraxerūt ihe
remiā funibꝫ: et eduxerūt
eū de lacu. Mansit autē ihe
remias in vestibulo carceris.
Et misit rex sedechias: et tu
lit ad se iheremiā pphetam
ad ostiū tertiū qđ erat in do
mo dñi. Et dixit rex ad ihe
remiā. Interrogo ego te ser
monē: ne abscondas a me
aliquid. Dixit autē ihere
mias ad sedechiā. Si annū
ciauero tibi: nūquid non

interficies me? Et si consiliũ
tibi dedero: non me audies.
Iuravit ergo rex sedechias ihe
remie clam dicens. Vivit do
minus qui fecit nobis ani
mã hanc: si occidero te. et si
tradidero in manu virorũ
istorũ qui querũt aĩam tuã.
Et dixit iheremias ad sedechi
am. Hec dicit dñs exercituũ
deus isrl'. Si pfectus exieris
ad principes regis babilõis:
vivet aĩma tua. et civitas
hec non succendet̃ igni: et sal
vus eris tu et ꝓlis tuus et
domus tua. Si autẽ non
exieris ad principes regis
babilonis: tradetur civitas
hec in manus chaldeorũ. et
succendent eã igni: et tu nõ
effugies de manu eorũ. Et
dixit rex sedechias ad ihere
miã. Sollicitus sũ ꝓpter iu
deos qui ꝯfugerũt ad chal
deos: ne forte tradar in ma
nus eorũ. et illudant mihi.
Respondit autẽ iheremias.
Non te tradent. Audi queso
vocẽ dñi quã ego loquor
ad te: et bene tibi erit et vi
vet aĩma tua. Quod si nolue
ris egredi: ecce iste est sermo
dñi. quẽ ostendit mihi do
minus. Ecce oĩes mulieres
que remanserũt in domo re
gis iuda. educent̃ ad princi
pes regis babilonis: et ipe
dicent. Seduxerũt te. et pva
luerũt adversũ te viri paci
fici tui: demerserũt in ceno
et lubrico pedes tuos: et rece
serũt a te. Et oĩes uxores tu
e et filii tui educent̃ ad chal
deos. et non effugies manꝰ
eorũ: sed in manu regis ba
bilonis capieris: et civitatem
hanc ꝯburent igni. Dixit
ergo sedechias ad iheremiã.
Nullus sciat verba hec: et
non morieris. Si autẽ au
dierint principes quia locu
tus sũ tecũ. et venerint ad
te et dixerint tibi. Indica no
bis quid locutus sis cũ rege
ne celes nos. et nõ te interfi
ciemus. et quid locutus est te
cum rex: dices ad eos. Pro
stravi ego preces meas corã

rege ne me reduci iuberet in
domum ionathan: et ibi mo
rerer. Venerunt ergo omnes
principes ad iheremiam: et
interrogaverunt eum. Et locut
us est eis iuxta omnia ver
ba que preceperat ei rex: et ces
saverunt ab eo. Nichil enim fu
erat auditum. Mansit vero
iheremias in vestibulo car
ceris: usque ad diem quo cap
ta est ierusalem. Capitulum xxxix.

Et factum est ut ca
peretur ierusalem. An
no nono sedechie
regis iuda mense decimo ve
nit nabuchodonosor rex
babilonis. et omnis exercit
us eius ad ierusalem: et obsidebant
eam. Undecimo autem anno
sedechie mense quarto. quin
ta die mensis aperta est civi
tas: et ingressi sunt omnes
principes regis babilonis:
et sederunt in porta media.
neregel. sereser. semegar. na
busarachim. rapsares. ne
regel. sereser. rebmag. et om
nes reliqui principes regis
babilonis. Cumque vidisset
eos sedechias rex iuda. et omnes
viri bellatores: fugerunt et
egressi sunt nocte de civitate
per viam orti regis. et per por
tam que erat inter duos
muros: et egressi sunt ad vi
am deserti. Persecutus est autem
eos exercitus chaldeorum. et
comprehenderunt sedechiam
in campo solitudinis iheri
chontine: et captum adduxe
runt ad nabuchodonosor regem
babilonis in reblatha. que
est in terra emath: et locutus
est ad eum iudicia. Et occidit
rex babilonis filios sedechi
e in reblatha in oculis eius:
et omnes nobiles iuda occi
dit rex babilonis. Oculos
quoque sedechie eruit: et vinxit
eum compedibus. ut duceretur
in babilonem. Domum quoque
regis et domum vulgi succen
derunt chaldei igni: et murum
ierusalem subverterunt. Et reli
quias populi que remanserant
in civitate et perfugas qui
transfugerant ad eum. et sup

suos vulgi qui remanse-
rant: transtulit nabuzardan
magister milicie in babilo-
nem. Et de plebe pauperum qui
nichil penitus habebant di-
misit nabuzardan magis-
ter milicie in terra iuda: et
dedit eis vineas et cisternas
in die illa. Preceperat autem
nabuchodonosor rex babi-
lonis de ieremia nabuzar-
dan magistro milicie dicens.
Tolle illum et pone super eum o-
culos tuos: nichilque ei ma-
li facias: sed ut voluerit fa-
cias ei. Misit ergo nabu-
zardan princeps milicie et
nabu et sesban. et rapsares
et neregel. et sereser et reb
mag. et omnes optimates
regis babilonis miserunt
et tulerunt ieremiam de vesti-
bulo carceris: et tradiderunt
eum godolie filio aicham
filii saphan: ut intraret
domum. et habitaret in populo.
Ad ieremiam autem factus
fuerat sermo domini cum clau-
sus esset in vestibulo carce-
ris dicens. Vade et dic abde-
melech ethiopi dicens. Hec
dicit dominus exercituum deus is-
rael. Ecce ego inducam sermo-
nes meos super civitatem hanc
in malum et non in bonum:
et erunt in conspectu tuo in
die illa. Et liberabo te in
die illa ait dominus. et non tra-
deris in manu virorum quos
tu formidas: sed eruens li-
berabo te. et gladio non ca-
des: sed erit tibi anima tua
in salutem: quia in me habu-
isti fiduciam ait dominus. Capitulum XL.

Sermo qui factus
est ad ieremiam
a domino. postquam di-
missus est a nabuzardan ma-
gistro milicie de rama: quan-
do tulit eum vinctum catenis
in medio omnium qui migra-
bant de ierusalem et iuda et duce-
bantur in babilonem. Tol-
lens ergo princeps milicie
ieremiam dixit ad eum. Dominus
deus tuus locutus est malum
hoc super locum istum: et adduxit
et fecit dominus sicut locutus est:

quia peccastis dño. et non
audistis vocē eius: et factus
est vobis sermo hic. Nunc
ergo ecce solui te hodie de ca
tenis que sūt in manibus
tuis. Si placet tibi ut veni
as mecū in babilonē veni:
et ponā oculos meos super
te. Si autē displicet tibi veni
re mecū in babilonē: reside
Ecce omnis terra in conspectu
tuo est: qd̃ elegeris et quo
placuerit tibi ut vadas. il
luc perge. Et mecū noli veni
re: sed habita apud godoli
am filiū aicham filii saphā:
quē pposuit rex babilonis
civitatibȝ iude. Habita ergo
cū eo in medio ppli: vel quo
cūqȝ placuerit tibi ut vadas.
vade. Dedit quoqȝ ei magis
ter milicie cibaria et munus
cula: et dimisit eū. Venit
autē ieremias ad godoliā
filiū aicham in masphat:
et habitavit cū eo in medio
ppli qui relictus fuerat in ter
ra. Cū ergo audissent oēs
principes exercitus qui disp
si fuerant per regiones. ipi
et socii eorū. qd pfecisset rex
babilonis godoliā filium
aicham terre: et qd cōmen
dasset ei viros et mulieres et
pvulos et de paupibȝ terre
qui non fuerant translati in
babilonē: venerūt ad godo
liam in masphat. et ysma
el filius nathanie. et iohan
nan et ionathan filius cha
ree. et sareas filius thenoameth.
et filii offi qui erant de netho
phati. et iezonias filius ma
achati ipi et viri eorū. Et
iuravit eis godolias filius
aicham filii saphan et co
mitibus eorū dicens. Noli
te timere servire chaldeis. Ha
bitate in terra et servite re
gi babilonis: et bene erit
vobis. Ecce ego habito in
masphat: ut respondeam
precepto chaldeorū qui mit
tunt ad nos. Vos autem
colligite vindemiā et messē
et oleū. et condite in vasis
vris: et manete in urbibȝ
vris quas tenetis. Sed et

omnes iudei qui erant in mo
ab et in filiis amon et in
ydumea et in universis re
gionibus. audito quod dedisset
rex babilonis reliquias in
iudea. et quod preposuisset sup
eos godoliam filium aicham
filii saphan: reversi sunt in
quam omnes iudei de universis
locis ad que profugerant:
et venerunt in terram iuda ad
godoliam in masphat: et col
legerunt vinum et messem mul
tam nimis. Johannan
autem filius charee. et omnes
principes exercitus qui dis
persi erant in regionibus
venerunt ad godoliam in
masphat et dixerunt ei. Sci
to quia baalis rex filiorum
amon misit ysmael filium
nathanie percutere animam tu
am. Et non credidit eis go
dolias filius aicham. Joha
nan vero filius charee dixit
ad godoliam secreto in mas
phat loquens. Ibo et percutiam
ysmael filium nathanie nul
lo sciente: ne interficiat ani
mam tuam. et dissipentur omnes
iudei qui congregati sunt
ad te: et peribunt reliquie
iuda. Et ait godolias filius
aicham ad iohannan fili
um charee. Noli facere ver
bum hoc. Falsum enim tu loque
ris de ysmahel. Capitulum xli

Et factum est in mense septimo ve
nit ysmahel filius
nathanie filii elysama de
semine regali et optimates
regis. et decem viri cum eo ad
godoliam filium aicham in mas
phat: et comederunt panes
simul in masphat. Surrex
it autem ysmahel filius na
thanie et decem viri qui erant
cum eo. et percusserunt godoliam
filium aicham filii saphan
gladio: et interfecerunt eum
quem prefecerat rex babilonis
terre. Omnes quoque iudeos
qui erant cum godolia in mas
phat. et chaldeos qui reperti
sunt ibi. et viros bellatores
percussit ysmahel. Secundo
autem die postquam occiderat

godoliā nullo adhuc sciēte.
venerūt viri de sychem et de
sylo et de samaria. octogin
ta viri rasi barbā et scissis
vestibus et squalentes: mu
nera et thus habebant in
manu ut offerrent in domo
dñi. Egressus ergo ysmahel
filius nathanie in occursū
eorū de masphat: incedens
et plorans ibat. Cū autem
occurrisset eis: dixit ad eos.
Venite ad godoliā filium ai
chām. Qui cū venissent ad
mediū civitatis: interfecit
eos ysmahel filius nathanie
circa mediū laci. ipse et viri
qui erant cū eo. Decem autē
viri reperti sūt inter eos: qui
dixerūt ad ysmahel. Noli
occidere nos: quia habem⁹
thesauros in agro frumenti
et ordei et olei et mellis. Et
cessavit: et nō interfecit eos
cū fratribus suis. Lacus au
tem in quē proiecerat ysmahel
omnia cadavera virorū quos
percussit propter godoliā: ipse ē
quē fecit rex asa propter baa
sa regē isrl'. Ipm̄ replevit
ysmahel filius nathanie oc
cisis. Et captivas duxit ys
mahel omēs reliquias ppli
qui erant in masphat. fili
as regis et universū pplm
qui remanserant in mas
phat: quos cōmendaverat
nabuzardan princeps mili
cie godolie filio aichā. Et
cepit eos ysmahel filius na
thanie: et abiit ut transiret
ad filios āmon. Audivit
autē iohannan filius cha
ree et omēs principes bella
torū qui erant cū eo. omne
malū qd' fecerat ysmahel
filius nathanie: et assūptis
universis viris pfecti sunt
ut bellarent adversū ysma
hel filiū nathanie. Et inve
nerunt eū ad aquas mul
tas que sūt in gabaon. Cū
qz vidisset omīs pplus qui
erat cū ysmahel. iohannā
filiū charee et universos prin
cipes bellatorū qui erant
cū eo: letati sūt. Et reversus
est omīs pplus quē ceperat

ysmahel in masphat. Reu
ersiq3 abiit ad iohannā filiū
charee. Ysmahel autē filꝰ
nathanie fugit cū octo vi
ris a facie iohannan. et a
biit ad filios āmon. Tulit
ergo iohannan filius cha
ree et omēs principes bella
torū qui erant cū eo. vniu
sas reliquias vulgi quas
reduxerant ab ysmahel fi
lio nathanie de masphat.
postq̄ percussit godoliā fili
um aicham fortes viros
ad prelium. et mulieres et pu
eros et eunuchos quos re
duxerat de gabaon: et abi
erunt et sederunt peregrinantes
in chamaam que est iuxta
bethlem. ut pergerent et in
troirent egyptū a facie chal
deorum. Timebant enī eos: quia percus
serat ysmahel filius natha
nie godoliā filiū aicham.
quē preposuerat rex babilōis
in terra iuda. Capitulum xlij

[E]T accesserunt omēs
principes bella
torū. et iohannā
filius charee et iezonias fi
lius osie. et reliquū vulgꝰ
a paruo usq3 ad magnū: dix
eruntq3 ad ieremiā prophe
tam. Cadat oratio nr̄a in
conspectu tuo: et ora pro
nobis ad dn̄m deū tuū pro
vniuersis reliquiis istis:
quia derelicti sumus pau
ci de pluribus sicut oculi tui
nos intuentur: et annunciet
nobis dn̄s deus tuus viā
per quā pergamus et verbū
qd̄ faciamus. Dixit autē
ad eos ieremias propheta.
Audiui. Ecce ego oro ad
dn̄m deū vrm̄: secundū verba
vr̄a. Omē verbū qd̄cunq3
responderit michi indicabo
vobis: nec celabo vos quic
quam. Et dixerunt ad ieremiā.
Sit dn̄s inter nos testis ve
ritatis et fidei: si non iux
ta omē verbū in quo mise
rit te dn̄s deus tuus ad nos:
sic faciemus: siue bonū est
siue malū. Voci dn̄i dei nr̄i
ad quē mittimus te obedi
emus: ut bene sit nobis cū

audierimus vocē dūi dei
nrī. Cū autē completi essēt
decem dies. factū est verbū
dūi ad iheremiā. Vocauit
q3 iohannan filiū charee.
et omēs principes bellatoꝝ
qui erant cū eo. et vniuersū
ꝑplm a minimo usq3 ad magnū:
et dixit ad eos. Hec dicit
dūs deus isrl': ad quē misis-
tis me. ut ꝓsterneerē preces
vrās in cōspectu eius. Si q̄-
escentes manseritis in terra
hac. edificabo vos et non
destruā: plantabo et non
euellā. Iam enī placatus
sū sup malo qd' feci vobis.
Nolite timere a facie regis
babilonis: quē vos pauī-
di formidastis. Nolite eum
metuere dicit dūs: quia vo-
biscū sum ego ut saluos
faciā vos et eruā de manu
eius. Et dabo vobis miseri-
cordiā et miserebor vrī: et
habitare vos faciā in terra
vrā. Si autē dixeritis vos.
non habitabim9 in terra
ista. nec audiemus vocem

dūi dei nrī dicentes nequa-
q̄. sed ad terrā egipti ꝑge-
mus. ubi non videbimus
bellū. et clangorē tube nō
audiemus. et famem non
sustinebim9? et ibi habita-
bimus: ꝓpter hoc nūc au-
dite verbū dūi reliquie iu-
dā. Hec dicit dūs exercituū
deus isrl'. Si posueritis faci-
em vrām ut ingrediamini
egiptū. et intraueritis ut
ibi habitetis: gladius quē
vos formidatis ibi cōprehē-
det vos in terra egipti: et
fames pro qua estis sollici-
ti adherebit vobis in egip-
to: et ibi moriemini. Omēs
q3 viri qui posuerint faciē
suā ut ingrediantur egiptū
et habitent ibi: morientur
gladio et fame et peste. Nul-
lus de eis remanebit: nec ef-
fugiet a facie mali qd' ego
afferā sup eos. Quia hec
dicit dūs exercituū deus isrl'.
Sicut conflatus est furor
meus et indignatio mea
sup habitatores ihrlm: sic

conflabit᷑ indignatio mea
sup vos cū ingressi fueritis
egiptū: et eritis in iusiurā
dū et in stuporē et in male
dictū et in opprobriū: et ne
quaq̄ ultra videbitis locū
istū. Verbū dn̄i sup vos re
liquie iuda. Nolite intrare
egiptū. Scientes scietis. q̄a
obtestatus sū vos hodie:
quia decepistis aīas vr̄as.
Vos enī misistis me ad do
minū deū nr̄m dicentes. Ora
pro nobis ad dn̄m deum
nr̄m: et iuxta omnia que
cūqȝ dixerit tibi dn̄s deus
nr̄. sic annūcia nobis et fa
ciemus. Et annūciaui vo
bis hodie: et non audistis
vocē dn̄i dei vr̄i sup vniu̾
sis pro quibȝ misit me ad
vos. Nūc ergo scientes scie
tis: quia gladio et fame
et peste moriemī in loco
ad quē voluistis intrare
ut habitaretis ibi. Capl̄
xliij
Factū est au
tem cū cōplesset
ieremias loquēs
ad pplm̄ vniuersos sermo
nes dn̄i dei eorū pro quibȝ
miserat eū dn̄s deus eorū
ad illos omnia verba hec:
dixit azarias filius osie et
iohannan filius charee et
omnes viri superbi dicentes
ad ieremiā. Mendaciū tu
loqueris. Non misit te dn̄s
deus nr̄ dicens ne ingredia
mini egiptū ut habitetis
illic: sed baruch filius nerie
incitat te aduersū nos. ut
tradas nos in manibȝ chal
deorū. ut interficiat nos et
traduci faciat in babilonē.
Et non audiuit iohannā
filius charee et omnes princi
pes bellatorū et vniuersus
pplus vocē dn̄i ut manerent
in terra iuda: sed tollens io
hannan filius charee et vni
uersi principes bellatorū vni
uersos reliquiarū iuda
qui reuersi fuerāt de cunctis
gentibȝ ad quas fuerant an
te dispsi ut habitarent in
terra iuda. viros et mulieres.
paruulos et filias regis. et

omnē animā quā reliquē
rat nabuzardan princeps
milicie cū godolia filio ai
cham filij saphan. et ihere
miā pphetā et baruch filiū
nerie: et ingressi sūt terrā
egipti. quia non obedierūt
voci dn̄i: et venerūt usq; ad
taffnis. Et factus est sermo
dn̄i ad iheremiā in taffnis
dicens. Sume in manu tu
a lapides grandes: et abscō
des eos in cripta que ē sub
muro latericio in porta do
mus pharaonis in taffnis
cernentibꝫ viris iudeis: et
dices ad eos. Hec dicit dn̄s
exercituū deus isrl̄. Ecce ego
mittā et assumā nabucho
donosor regē babilonis ser
vū meū: et ponā thronū
eius sup lapides istos quos
abscondi: et statuet soliū
suū sup eos. Veniensq; pcu
tiet terrā egipti: quos ī mor
te in mortē. et quos in capti
vitate in captivitatē: et q̊s
in gladio in gladio. Et suc
cendet ignē in delubris deoꝝ
egipti. et cōburet ea: et cap
tivos ducet illos. Et amici
etur terra egipti. sicut ami
citur pastor pallio suo: et
egredietur inde in pace. et
conteret statuas domus so
lis que sūt in terra egipti:
et delubra deoꝝ egipti cōbu
ret igni. Capitulū xliiij.
Verbū qd̄ factū ē
ad iheremiā et ad
omēs iudeos qui
habitant in terra egipti.
habitantes in magdalo et
in taffnis et in mēphis. et in
terra phatures dicens. Hec
dicit dn̄s exercituū deus isrl̄.
Vos vidistis omē malū is
tud qd̄ adduxi sup ihrlm̄.
et sup omēs urbes iudā: et
ecce sūt deserte hodie et non
est in eis habitator pp̄ter
maliciā quā fecerūt ut me
ad iracundiā provocarent.
et irent et sacrificarēt et co
lerent deos alienos quos ne
sciebant et illi et vos et pa
tres vr̄i. Et misi ad vos ō
nes servos meos pphetas:

de nocte consurgens mit-
tens q3 et dicens. Nolite fa-
cere verbū abhominatio-
nis huiuscemodi. Et non
audierūt nec inclinauerūt
aurē suā: ut conuerterent
a malis suis. et non sacrifi-
carent diis alienis. Et con-
flata est indignatio mea
et furor meus. et succensa ē
in ciuitatibꝫ iuda. et in pla-
teis ierlm: et uerse sūt in so-
litudinē et uastitatē scḋm
diem hanc. Et nūc hec di-
cit dn̄s exercituū deus isrl.
Quare vos facitis malū
hoc grande contra aīmas
uestras: ut intereat ex
vobis vir et mulier puul9
et lactens de medio iude. nec
relinquatur vobis quicq̄
residuū, puocantes me in
opibus manuū uestrarū.
sacrificando diis alienis in
terra egipti in quā ingressi
estis ut habiteris ibi et dis-
pereatis: et sitis in male-
dictionē et in opprobriū
cūctis gentibꝫ terre: Nūqd
obliti estis mala prm̄ uro℞.
et mala regū iuda. et mala
uxorū eius. et mala uiā et
mala uxorū uestrarū: q̄
fecerūt in terra iuda et in
regionibꝫ ierlm: Non sūt
mūdati usq3 ad diem hanc:
et non timuerūt. et nō am-
bulauerūt in lege dn̄i et in
p̄ceptis eius que dedi corā
vobis et corā prībꝫ uris.
Ideo hec dicit dn̄s exercituū
deus isrl: Ecce ego ponā faci-
em meā in vobis in malū:
et disperdam omnē iudā. Et
assumā reliquias iude qui
posuerūt facies suas ut ingre-
derent terrā egipti. et habita-
rent ibi: et consumentur omnes
in terra egipti. Cadent in gla-
dio: et in fame consumentur a
minimo usq3 ad maximū.
In gladio et in fame mori-
entur: et erūt in iusiurādū
et in miraculū et in maledic-
tionē et in obprobriū. Et vi-
sitabo habitatores terre egip-
ti. sicut uisitaui sup ierlm
in gladio et fame et peste:

et non erit qui effugiat et
sit residuus de reliquiis iude
orũ qui vadũt ut peregrinẽ
tur in terra egipti. et rever
tantur in terrã iuda: ad
quã ipsi elevãt aĩas suas
ut revertantur et habitẽt ibi.
Non revertentur nisi qui fuge
rint. Responderũt autẽ ihe
remie omnes viri scientes quod
sacrificarent uxores eorum
diis alienis. et universe muli
eres quarũ stabat multitu
do grandis: et omnis populus
habitantiũ in terra egipti
in phatures dicens. Sermo
nem quẽ locutus es ad nos
in nomine dñi nõ audiemus
ex te: sed facientes faciemus
omne verbũ quod egreditur de
ore nostro: ut sacrificemus re
gine celi. et libemus ei liba
mina sicut fecimus nos et
patres nostri. reges nostri et princi
pes nostri in urbibus iuda et in
plateis ihrlm: et saturati su
mus panibus. et bene nobis
erat. malumque nõ vidimus.
Ex eo autẽ tempore quo cessa
vimus sacrificare regine
celi et libare ei libamĩa in
digemus omnibus: et gladio
et fame consũpti sumus.
Quod si non sacrificamus re
gine celi et libamus ei liba
mina: nũquid sine viris
nostris fecimus ei placentas.
ad colendã eã et liba liban
da? Et dixit ihereimias ad
omnẽ populum adversũ viros
et adversum mulieres et ad
versũ universã plebẽ qui
responderant ei verbũ di
cens. Nũquid nõ sacrificiũ
quod sacrificastis in civitatibus
iuda et in plateis ihrlm. vos
et patres vestri. reges vestri et prin
cipes vestri et populus terre: horum
recordatus est dñs et ascen
dit super cor eius? Et nõ pote
rat dñs ultra portare propter
maliciã studiorũ vestrorum:
et propter abhominationes
quas fecistis. Et facta est ter
ra vestra in desolationẽ et in
stuporẽ et in maledictũ: eo
quod non sit habitator sicut
est dies hec. Propterea quod sacri

sificaueritis ydolis et peccaue-
ritis dño. et nō audieritis vo
cem dñi et in lege et in pre
ceptis et in testimonijs eius
non ambulaueritis: idcirco
euenerūt vobis mala hec.
sicut est dies hec. Dixit autē
Iheremias ad omnē pplm:
et ad vniuersas mulieres.
Audite verbū dñi omnis iu
da qui estis in terra egipti.
Hec inquit dñs exercituū de
us isrł dicens. Vos et vxo
res vre locuti estis ore vr̄o: et
manibus vr̄is implestis
dicentes. Faciamus vota
nr̄a que vouim⁹: ut sacrifi
cemus regine celi. et libem⁹
ei libamina. Implestis vo
ta vr̄a: et opere pperastis
ea. Ideo audite verbū dñi ō
nis iuda qui habitatis in
terra egipti. Ecce ego iuraui
in nomīe meo magno ait
dñs: quia nequaq̄ ultra
nomē meū vocabitur ex ore
omīs viri iudei dicentis. Vi
uit dñs deus in omī terra e
gipti. Ecce ego vigilabo su

per eos in malū et non in
bonū: et consumentur omēs
viri iuda qui sūt in terra e
gipti gladio et fame: donec
penitus consumantur. Et q̄
fugerint gladiū reuertentur
de terra egipti in terrā iuda
viri pauci: et scient omēs
reliquie iuda ingredientiū
terrā egipti ut habitent ibi:
cuius sermo cōpleatur. meus
an illorū. Et hoc vobis sig
num ait dñs. qđ visitem ego su
per vos in loco isto: ut scia
tis quia vere complebuntur
sermones mei contra vos
in malū. Hec dicit dñs. Ecce
ego tradā pharaonē ephree re
gem egipti in manu inimi
corū eius. et in manu querē
tiū aīam illius: sicut tradi
di sedechiā regē iuda in ma
nu nabuchodonosor regis
babilonis inimici sui. et q̄
rentis animā eius. Capitu
lum xlv.
Verbū quod
locutus est iherem
as pphēta ad ba
ruch filiū nerie cū scripsisset

verba hec in libro de ore ihe-
remie anno quarto ioachī
filij iosie regis iuda dicens.
Hec dicit dūs deus isrl' ad te
baruch. Dixisti. Ve misero
mi: q̄m addidit dūs dolorē do
lori meo. Laboraui in gemi
tu meo: et requiē non inue
ni. Hec dices ad eū. Sic di
cit dūs. Ecce quos edificaui
ego destruo. et quos planta
ui ego euello. et uniuersam
terrā hanc. et tu queris tibi
grandia? Noli querere: q̄a
ecce ego adducā malū sup
omnē carnē ait dūs: et dabo
tibi animā tuā in salutē in
omnibꝫ locis ad quecūqꝫ p
rexeris. Capitulū xlvi.

Quod factū est ver
bū dūi ad iheremi
am pphetā contra
gentes. ad egyptū aduersū
exercitū pharaonis nechao
regis egypti qui erat iuxta
flumen eufraten in charcha
mis: quē percussit nabucho
donosor rex babilonis in
quarto anno ioachim filij
iosie regis iuda. Parate
scutū et clipeū: et procedite
ad bellū. Iungite equos: et
ascendite equites. State in
galeis: polite lanceas: in
duite vos loricis. Quid igi
tur? Vidi ipsos pauidos et
terga vertentes: fortes eorū
cesos: et fugerūt conciti. nec
respexerūt. Terror undiqꝫ a
it dūs. Non fugiet velox:
nec saluari se fortis putet.
Ad aquilonē iuxta flumen
eufraten victi sūt et ruerūt.
Quis est iste qui quasi flu
men ascendit: et veluti flu
uiorū intumescūt gurgites
eius? Egyptus fluminis instar
ascendit: et velut flumina
mouebūtur fluctus eius et
dicet. Ascendens operiā terrā:
pdam ciuitatē et habitato
res eius. Ascendite equos. et
exultate in curribus: et pce
dant fortes. ethiopia et liby
es tenentes scutū. et lidij ar
ripientes et iacientes sagittas.
Dies autē ille dūi dei exerci
tuū. dies ultionis: ut sumat

vindictā de inimicis suis. De
vorabit gladius et saturra
bitur: et inebriabit sangui
ne eorū. Victima aūt dñi ex
ercituū in terra aquilonis:
iuxta flumen eufraten. Ascē
de in galaad: et tolle resinā
virgo filia egipti. Frustra
multiplicabis medicamīa:
sanitas non erit tibi. Audi
erūt gentes ignominiā tuā.
et ululatus tuus repleuit
terrā: quia fortis impegit
in fortem: ambo pariter conci
derūt. Verbū qḋ locutus est
dñs ad iheremiā ꝓphetam:
sup eo qḋ venturus esset na
buchodonosor rex babiloīs
et percussurus terrā egipti. An
nūciate egipto et auditū fa
cite magdalo: et resonet in
memphis: et in taffnis dici
te. Sta et ꝑpara te: quia de
vorabit gladius ea que per
circuitū tuū sūt. Quare cō
putruit fortis tuus? Nō ste
tit: qm dñs subuertit eū. Mlti
plicauit ruentes: ceciditq̄
vir ad proximū suū. Et di
xerūt. Surge et reuertamur ad
ꝑplm nrm et ad terrā nati
uitatis nr̄e: a facie gladii co
lumbe. Vocate nomē pha
rao regis egipti: tumultum
adduxit tempus. Viuo ego
inquit rex. dñs exercituum
nomē eius: qm sicut tha
bor in montib3 et sicut car
melus in mari veniet. Va
sa transmigrationis fac tibi
habitatrix filia egipti: qa
memphis in solitudinē erit.
et deseretur inhabitabilis. Vi
tula elegans atq3 formosa
egiptus: stimulator ab aq
lone veniet ei. Mercenarii
quoq3 eius qui versabant
in medio eius quasi vituli
saginati versi sūt. et fuge
runt simul. nec stare potue
runt: quia dies interfectio
nis eorū venit sup eos. tē
pus visitationis eorū. Vox
eius quasi eris sonabit:
qm cū exercitu ꝑperabūt. et
cum securib3 venient ei. Q
si ligna cedentes. succiderunt
saltū eius ait dñs: qui sup

putari non potest. Multi-
plicati sunt super locustas: et
non est eis numerus. Con-
fusa est filia egypti: et tradi-
ta in manu populi aquilonis.
Dixit dominus exercituum deus israel:
Ecce ego visitabo super tumul-
tum alexandrie. et super pha-
rao et super egyptum. et super
deos eius et super reges eius.
et super pharao: et super eos
qui confidunt in eo. Et da-
bo ego eos in manu queren-
tium animam eorum: et in ma-
nu nabuchodonosor regis
babilonis. et in manu ser-
vorum eius: et post hec habi-
tabitur sicut diebus pristinis
ait dominus. Et tu ne timeas
serve meus iacob. et ne pa-
veas israel: quia ecce ego sal-
vum te faciam de longinquo.
et semen tuum de terra capti-
vitatis sue: et revertetur ia-
cob et quiescet et prosperabitur:
et non erit qui exterreat eum.
Et tu noli timere serve me-
us iacob ait dominus: quia te-
cum ego sum: quia consumam
ego cunctas gentes ad quas
eieci te. Te vero non consumam:
sed castigabo te in iudicio:
nec quasi innocenti parcam
tibi. Capitulum xlvii.

Quod factum est ver-
bum domini ad ihe-
remiam prophetam contra
palestinos: antequam percuteret
pharao gazam. Hec dicit
dominus. Ecce aque ascendunt
ab aquilone: et erunt quasi
torrens inundans: et operi-
ent terram et plenitudinem eius
urbem et habitatores eius.
Clamabunt homines. et u-
lulabunt omnes habitatores
terre a strepitu pompe ar-
morum et bellatorum eius: a
commotione quadrigarum eius
et multitudine rotarum illius.
Non respexerunt patres filios
manibus dissolutis pro ad-
ventu diei in quo vastabun-
tur omnes philistijm: et dis-
sipabitur tyrus et sydon
cum omnibus reliquis auxi-
liis suis. Depopulatus est
enim dominus palestinos: reliqui-

as insule cappadocie. Venit
calviciū sup gazam: conti
cuit ascalon. et reliquie val
lis earū. Usquequo concideris?
O mucro dñi. usquequo non
quiescis? Ingredere in vagi
nam tuā: refrigerare et sile.
Quomodo quiescet cū dñs
preceperit ei adversū ascalonē
et adversū maritimas eius
regiones? ibique condixerit il
li? Capl' xlviii.

A D moab: hec di
cit dñs exercituū
deus isrl'. Ve sup nabo: qm
vastata est et confusa. Cap
ta est cariathaim. Confusa
est fortis et tremuit. Nō est
ultra exultatio in moab. Co
tra esebon cogitaverūt ma
lū. Venite et disp̄damus eā
de gente. Ergo silens conticesc
es: sequetur qȝ te gladius.
Vox clamoris de oronaim:
vastitas et contritio magna.
Contrita est moab. Annūti
ate clamorē parvulis eius. P
ascensū enī luith plorans
ascendit in fletu: qm in de
scensu oronaim hostes ulu
latū contritionis audierūt.
Fugite. salvate aīas vrās:
et eritis quasi mirice in de
serto. Pro eo enī qp habuisti
fiduciā in munitionibȝ
tuis et in thesauris tuis: tu
quoqȝ capieris. Et ibit cha
mos in trāsmigrationē: sa
cerdotes eius et principes eius
simul. Et veniet predo ad
omnē urbem: et urbs nulla
salvabitur. Et peribūt val
les. et dissipabūtur campe
stria: qm dixit dñs. Date
florē moab quia florens e
gredietur: et civitates eius
deserte erūt et inhabitabiles.
Maledictus qui facit opus
dñi fraudulenter: et male
dictus qui p̄hibet gladiū su
um a sanguine. Fertilis fuit
moab ab adolescentia sua.
et requievit in fecibus suis:
nec trāsfusus est de vase in vas:
et in trāsmigrationē non a
biit. Idcirco p̄mansit gustus
eius in eo: et odor eius non
est immutatus. Propterea ecce

dies veniũt dicit dñs. et mit
tam ei ordinatores et strato
res lagũcularũ: et sternẽt
eum et vasa eius exhaurient:
et lagenas eorũ collident. Et
confundetur moab a cha
mos: sicut confusa ē dom⁹
isrl' a bethel in qua habebat
fiduciã. Quomodo dicitis
fortes sumus et viri robus
ti ad preliandũ? Vastata
est moab et ciuitates illius
ascenderũt: et electi iuuenes
eius descenderũt in occisionẽ:
ait rex dñs exercituũ nomẽ
eius. Pe est interitus moab
ut veniat: et malũ eius ve
lociter accurret nimis. Con
solamini eũ omnẽs qui estis
in circuitu eius: et uniuersi
qui scitis nomen eius. Dici
te. Quomodo cõfracta est
virga fortis: baculus glo
riosus? Descende de gloria et
sede in siti habitatio filie dy
bon: qm̃ vastator moab
ascendet ad te. dissipabit
munitiones tuas. In via
sta: et pspice habitatio a
roer. Interroga fugientem:
et eũ qui euasit. Dic. Qd
accidit? Confusus est mo
ab: qm̃ victus est. Ululate
et clamate: annũciate in
arnon. qm̃ vastata est
moab: et iudiciũ venit ad t
rã cãpestrẽ sup helon. et sup
iesa. et sup mephat. et sup di
bon. et sup nabo. et sup domũ
deblathaim. et sup cariathaĩ
et sup bethgamul. et super
bethmaon. et sup carioth.
et sup bosra. et sup omnẽs ci
uitates terre moab que lõ
ge et que prope sũt. Absci
sũ est cornu moab: et bra
chiũ eius contritũ est ait
dñs. Inebriate eũ: qm̃ con
tra dñm erectus est. Et alli
det manũ moab in vomi
tu suo: et erit in derisũ etiã
ipse. Fuit enĩ in derisũ tibi is
rael: quasi inter fures rep
perisses eũ. Pter verba er
go tua que aduersũ illum
locut⁹ es: captiuus duceris.
Relinquite ciuitates et ha
bitate in petra habitatores

moab: et estote quasi colū
ba nidificans in sūmo ore
foraminis. Audiuimus su
perbiā moab: supbus ē val
de. Sublimitatē eius et ar
rogantiā et supbiam et alti
tudinē cordis illius ego scio
ait dn̄s: iactanciā eius et
q̄ non sit iuxta eam virtus
eius: nec iuxta qđ poterat
conatus sit facere. Ideo sup
moab ululabo: et ad moab
vniuersā clamabo. ad viros
muri fictilis lamentantes.
De planctu iazer plorabo
tibi vinea sabama. Propagi
nes tue transierūt mare: us
q; ad mare iazer puenerūt.
Sup messem tuā et vindemi
am tuā predo irruit. Abla
ta est leticia et exultatio de
carmelo. et de terra moab:
et vinū de torcularibz sustu
li. Nequaquā calcator vue so
litū celeuma cantabit. De
clamore esebon usq; eleale
et iesa. dederūt vocē suam:
a segor usq; ad oronaim
vitulā conternantē. Aque

quoq; nemrim pessime e
runt. Et auferā de moab
ait dn̄s offerentē in excelsis:
et sacrificantē diis eius. P
terea cor meū ad moab q̄si
tibia resonabit: et cor me
um ad viros muri fictilis
dabit sonitū tibiarū. Qui
a plus fecit q̄ potuit: idcir
co perierūt. Omne enī capud
caluiciū: et omnis barba ra
sa erit. In cunctis manibus
colligatio: et sup omne dorsū
ciliciū. Sup omnia tecta mo
ab. et in plateis eius omnis
planctus: q̄m contriui mo
ab sicut vas inutile ait dn̄s.
Quomodo victa est et ulu
lauerūt? Quomodo deiecit
ceruicē moab et confusus est?
Eritq; moab in derisū: et in
exemplū omnibz in circuitu
suo. Hec dicit dn̄s. Ecce q̄si
aquila euolabit: et extendet
alas suas ad moab. Cap
ta est carioth: et munitio
nes comprehense sunt. Et
erit cor fortiū moab in die
illa: sicut cor mulieris parturi

rentus. Et cessabit moab es
se pplūs: q̄m contra dn̄m
gloriatus est. Pavor et fo
vea et laqueus sup te o habi
tator moab ait dn̄s. Qui
fugerit a facie pavoris cadet
in foveā: et qui conscenderit
de fovea capietur laqueo. Ad
ducā eīm super moab annū
visitationis eorū. dicit dn̄s
In umbra esebon steterunt
de laqueo fugientes: quia
ignis egressus ē de esebon. et
flamma de medio seon: et de
vorabit ptem moab. et ver
ticem filiorū tumultus. Ve
tibi moab periisti pplē cha
mos: quia cōprehensi sunt
filii tui et filie tue in captivi
tatem. Et convertā captivi
tatem moab in novissimis
diebus ait dn̄s. Hucusq; iu
dicia moab. Item ad filios
ammon. Capitulum xlix.

Hec dicit dn̄s. Num
quid filii nō sunt
isrl' aut heres nō
est ei? Cur igitur hereditate
possedit melchom gad et
pplūs eī' ī urbib; eī' habita
uit? Ideo ecce dies veniunt
dicit dn̄s: et auditū faciā
sup rabbath filiorū āmon
fremitū prelii. Et erit in tu
multū dissipata: filieq; eī'
igni succendent': et possidebit
isrl' possessores suos dicit
dn̄s. Ulula esebon: q̄m vas
tata est hay. Clamate filie
rabbath accingite vos cili
ciis. plangite et circuite per
sepes: q̄m melchom in trās
migratione ducetur: sacer
dotes eius et principes eius
simul. Quid gloriaris in
vallibus? Defluxit vallis
tua filia delicata: que confi
debas in thesauris tuis et di
cebas. Quis veniet ad me?
Ecce ego inducā sup te terro
rem ait dn̄s deus exercituū.
ab omnib; qui sūt in circui
tu tuo: et dispgamini sin
guli a conspectu vr̄o: nec e
rit qui congreget fugientes.
Et post hec reverti faciā fu
gientes: et post hec reverti
faciā captivos filiorū am

onem ad perditionem. Hec dicit
dominus exercituum. Numquid non
est ultra sapientia in theman?
Periit consilium a filiis: inu-
tilis facta est sapientia eorum.
Fugite. terga vertite: et descen-
dite in voraginem habitato-
res dedan: quia perditionem esau
adduxi super eum tempus visi-
tationis eius. Si vindemia-
tores venissent super te: non
reliquissent racemum. Si fu-
res in nocte: rapuissent quod
sufficeret sibi. Ego vero disco-
operui esau: revelavi abscon-
dita eius. et celari non pote-
rit. Vastatum est semen eius:
et fratres eius et vicini eius:
et non erit. Relinque pupil-
los tuos. ego eos faciam vivere:
et vidue tue in me sperabunt.
Quia hec dicit dominus. Ecce qui-
bus non erat iudicium ut bi-
berent calicem. bibentes bibent:
et tu quasi innocens relinqueris? Non
eris innocens. sed bibens bi-
bes: quia per memetipsum
iuravi dicit dominus. quod in soli-
tudinem et in opprobrium et in

desertum et in maledictionem
erit bosra: et omnes civitates
eius erunt in solitudines sem-
piternas. Auditum audivi a
domino: et legatus ad gentes
missus est. Congregamini et
venite ad eam: et consurga-
mus in prelium. Ecce enim parvu-
lum dedi te in gentibus: contemp-
tibilem inter homines. Arro-
gantia tua decepit te. et super-
bia cordis tui: qui habitas
in cavernis petre. et apprehen-
dere niteris altitudinem collis.
Cum exaltaveris quasi aqui-
la nidum tuum: inde detraham
te dicit dominus. Et erit ydumea
deserta. Omnis qui transibit
per eam stupebit. et sibila-
bit super omnes plagas eius:
sicut subversa est sodoma
et gomorra et vicine eius a-
it dominus. Non habitabit ibi
vir: et non incolet eam filius
hominis. Ecce quasi leo ascen-
det de superbia iordanis ad pul-
chritudinem robustam: quia su-
bito currere eum faciam ad illam.
Et quis erit electus. quem prepo

nam ei? Quis enim similis
mei? et quis sustinebit me?
Et quis est iste pastor qui re
sistat vultui meo? Propterea
audite consilium domini quod ini
it de edom. et cogitationes
eius quas cogitavit de ha
bitatoribus theman: si non
deiecerint eos parvuli gregis.
nisi dissipaverint cum eis
habitaculum eorum. A voce ru
ine eorum commota est terra.
Clamor in mari rubro audi
tus est vocis eius. Ecce qua
si aquila ascendet et avola
bit: et expandet alas suas
super bosram. Et erit cor forti
um ydumee in die illa quasi
cor mulieris parturientis. Ad
damascum. Confusa est emath
et arphat: quia auditum
pessimum audierunt. Turba
ti sunt in mari: sollicitudi
ne quiescere non potuit.
Dissoluta est damascus: ver
sa in fugam. Tremor apprehen
dit eam: angustia et dolores
tenuerunt eam quasi parturien
tem. Quomodo dereliquerunt
civitatem laudabilem: urbem
leticie? Ideo cadent iuvenes
eius in plateis eius: et omnes
viri prelii conticescent in di
e illa ait dominus exercituum. Et
succendam ignem in muro da
masci: et devorabit menia
benadab. Ad cedar et ad reg
na asor que percussit nabu
chodonosor rex babilonis.
Hec dicit dominus. Surgite ascen
dite ad cedar: et vastate fili
os orientis. Tabernacula eorum
et greges eorum capient: pel
les eorum et omnia vasa eorum.
et camelos eorum tollent sibi:
et vocabunt super eos formi
dinem in circuitu eius. Fugite
abite vehementer: in vora
ginibus sedete qui habitatis
asor ait dominus. Iniit enim con
tra vos nabuchodonosor
rex babilonis consilium: et
cogitavit adversum vos co
gitationes. Consurgite et
ascendite ad gentem quietam.
et habitantem confidenter ait
dominus. Non ostia non vectes
eis: soli habitant. Et erunt

camelli eorum in direptionem:
et multitudo iumentorum
in predam. Et dispergam eos
in omnem ventum qui sunt at-
tonsi in comam: et ex omni
confinio eorum adducam inte-
ritum super eos ait dominus. Et
erit asor in habitaculum dra-
conum: deserta usque in eternum.
Non manebit ibi vir: nec
incolet eam filius hominis.
Quod factum est verbum domini ad
ieremiam prophetam adversum
elam in principio regni se-
dechie regis iuda dicens. Hec
dicit dominus exercituum. Ecce ego
confringam arcum elam. summam
fortitudinem eorum: et inducam
super elam quatuor ventos
a quatuor plagis celi. et ven-
tilabo eos in omnes ventos is-
tos: et non erit gens ad quam
non perveniant profugi elam.
Et pavere faciam elam coram
inimicis suis: et in conspec-
tu querentium animam eorum.
Et adducam super eos malum:
iram furoris mei dicit dominus.
Et emittam post eos gladium:

donec consumam eos. Et po-
nam solium meum in elam: et per-
dam inde reges et principes ait
dominus. In novissimis autem di-
ebus: reverti faciam captivos
elam dicit dominus. Capitulum l.
Verbum quod locutus
est dominus de babilo-
ne et de terra chal-
deorum in manu ieremie pro-
phete. Annunciate in genti-
bus: et auditum facite. Leva-
te signum: et predicate et no-
lite celare. Dicite. Capta est
babilon. confusus est bel:
victus est marodach. Con-
fusa sunt sculptilia eius. su-
perata sunt idola eorum: quia
ascendit contra eam gens ab
aquilone que ponet terram
eius in solitudinem: et non e-
rit qui habitet in ea. Ab ho-
mine usque ad pecus. Et mo-
ti sunt: et abierunt. In diebus
illis et in tempore illo ait
dominus: venient filii israel: ipsi et
filii iuda simul. Ambulan-
tes et flentes properabunt: et
dominum deum suum querent. Syon

interrogabunt viam. Huc
facies eorū venient: et appo
nentur ad dñm federe sem
piterno qđ nulla oblivioē
delebitur. Grex pditus fac
tus est populus meus: pas
tores eorū seduxerūt eos: fe
ceruntqȝ vagari in monti
bus. De monte in collē trās
ierūt: obliti sūt cubilis sui.
Omēs qui invenerūt come
derūt eos: et hostes eorum
dixerūt. non peccavimus:
pro eo q peccaverūt dño de
cori iusticie et expectationi
pāū eorū dño. Recedite de
medio babilonis. et de terra
chaldeorū egredimini. et esto
te quasi hedi ante gregem:
qm ecce ego suscito et addu
cam in babilonē congregati
onem gētiū magnarū de ter
ra aquilonis: et pparabunt
adversū eam. et inde capiet.
Sagitta eius quasi viri for
tis interfectoris: non reverte
tur vacua. Et erit chaldea
in pdā: omēs vastantes eā
replebunt ait dñs. Qm exul
tatis et magna loquimini
diripientes hereditatē meā:
qm effusi estis sicut vituli su
per herbā: et mugistis ut
tauri. Confusa est mater vrā
nimis: et adequata pulveri
que genuit vos. Ecce novis
sima erit in gentibꝫ: et deser
ta invia et arens. Ab ira dñi
non habitabitur: sed redi
getur tota in solitudinē. Om
nis qui trāsibit per babilo
nem stupebit: et sibilabit
sup universis plagis eius.
Paramini contra babilonē
per circuitū: omēs qui ten
ditis arcū. debellate eā. Non
pcatis iaculis: quia dño pec
cavit. Clamate adversus eā:
ubiqȝ dedit manū. Ceciderūt
fundamenta eius: destructi
sūt muri eius: qm ultio do
mini est. Ultionē accipite de
ea: sicut fecit facite ei. Disp
dite satorē de babilone et te
nentē falcem in tempore mes
sis: a facie gladij columbe.
Unusquisqȝ ad pplm suum
convertetur: et singuli ad

preliū contra te filia baby-
lon. Audiuit rex babylonis
famā eorū: et dissolute sunt
manus eius. Angustia ap-
prehendit eū: dolor quasi p-
turientē. Ecce quasi leo ascē-
dit de superbia iordanis ad
pulchritudinē robustā: quia
subito currere eū faciā ad il-
lam. Et quis erit electus quē
ꝑponā ei? Quis enī similis
mei? et quis sustinebit me?
Et quis est iste pastor qui
resistat vultui meo? Propterea
audite consiliū dñi quod mē-
te concepit aduersū babylo-
nem: et cogitationes eius quas
cogitauit sup terrā chalde-
orū. Nisi detraxerint eos par-
uuli gregū: nisi dissipatū
fuerit cū ipsis habitaculum
eorū. A voce captiuitatis
babylonis cōmota est terra:
et clamor inter gentes au-
ditus est. Capitulum li.

Hec dicit dñs. Ecce
ego suscitabo sup
babylonē et super
habitatores eius. qui cor
suū leuauerūt contra me:
quasi ventū pestilentē. Et
mittā in babylonē ventila-
tores. et ventilabūt eam et
demolientur terrā eius: quoniam
venerūt sup eā vndique in
die afflictionis eius. Non
habitabit qui tendit arcū
suū: et non ascendat loricā-
tus. Nolite parcere iuueni-
bus eius: interficite omnē
miliciā eius. Et cadent inter-
fecti in terrā chaldeorū. et vul-
nerati in regionibus eius:
quoniam non fuit viduatus isrl'
et iuda a deo suo dño exerci-
tuū. Terra aūt eorū repleta
est delicto a sancto isrl'. Fugi-
te de medio babylonis: ut
saluet vnusquisque animā
suā. Nolite tacere sup iniqui-
tates eius: quoniam tempus vl-
tionis est dño: vicissitudi-
nem ipse retribuet ei. Calix
aureus babylon in manu
dñi: inebrians omnē terrā.
De vino eius biberūt gen-
tes: et ideo cōmote sunt. Subi-
to cecidit babylon: et contri-

ta est. Ululate sup eam: tol
lite resinā ad dolorē eius si
forte sanetur. Curauimus
babilonē: et non est sanata.
Derelinquam⁹ eam et eam⁹
unusquisq; in terrā suam:
qm pueuit usq; ad celos iu
diciū eius: et eleuatū est usq;
ad nubes. Ptulit dn̄s iusti
cias nr̄as: venite et enarre
mus in syon opus dn̄i dei
nr̄i. Acuite sagittas: imple
te pharetras. Suscitauit
dn̄s spiritū regū medorum:
et contra babilonē mens e
ius ut pdat eam: qm ultio
dn̄i est. ultio templi sui. Rex
medorū contra babilonē a
dn̄o suscitatus est. Super
muros babilonis leuate
signū. augete custodiā. leua
te custodes. pparate insidias:
quia cogitauit dn̄s et fecit
quecūq; locutus est contra
habitatores babilonis. Que
habitas sup aquas multas
locuples in thesauris: venit
finis tuus pedalis pscisionis
tue. Iurauit dn̄s exercituū

per aīam suā: qm replebo
te hominib; quasi bruco: et
sup te celeuma cantabitur.
Qui fecit terrā in fortitudi
ne sua: et pparauit orbem
in sapientia sua: et pruden
tia sua extendit celos. Dan
te eo voces: multiplicabun
tur aque in celo. Qui leuat
nubes ab extremo terre. ful
gura in pluuiā fecit: et p
duxit ventū de thesauris
suis. Stultus factus ē omīs
homo a sciencia: confusus
est omīs conflator in sculp
tili: quia mendax conflatio
eius. nec est spiritus in eis.
Vana sūt opera et risu dig
na: in tempore visitatiōis
sue peribūt. Non sicut hec
pars iacob: quia qui fecit
omnia ipse est. et isrl̄ sceptrū
hereditatis eius. dn̄s exerci
tuū nomen eius. Collidis
tu michi vasa belli. et ego
collidam in te gentes. et dis
perdā in te regna: et colli
dam in te equū et equitem
eius: et collidā in te currū

et ascensorem eius. Et colli
dam in te virum et mulierem:
et collidam in te senem et puerum.
Et collidam in te iuvenem
et virginem: et collidam in te
pastorem et gregem eius. Et col
lidam in te agricolam et iu
gales eius: et collidam in te
duces et magistratus. Et
reddam babiloni et cunctis
habitatoribus chaldee omne
malum suum quod fecerunt in sy
on in oculis vestris ait dominus.
Ecce ego ad te mons pestifer
ait dominus: qui corrumpis uni
versam terram. Et extendam ma
num meam super te. et evolvam te
de petris: et dabo te in mon
tem combustionis. Et non
tollent de te lapidem in angu
lum et lapidem in fundamenta:
sed perditus in eternum eris ait
dominus. Levate signum in terra.
clangite bucina in gentibus:
sanctificate super eam gentes: an
nunciate contra illam regibus
ararath menni et ascenez.
Numerate contra eam taph
sar: adducite equum quasi
bruchum aculeatum. Sanctifica
te contra eam gentes, reges
medie duces eius et univer
sos magistratus eius: cunc
tamque terram potestatis eius.
Et commovebitur terra et tur
babitur: quia evigilavit
contra babilonem cogitatio
domini: ut ponat terram babi
lonis desertam et inhabitabi
lem. Cessaverunt fortes babi
lonis a prelio: habitaverunt
in presidiis. Devoratum est ro
bur eorum: facti sunt quasi mu
lieres. Incensa sunt taberna
cula eius: contrita sunt vec
tes eius. Currens obviam cur
renti veniet. et nuncius obvi
am nuncianti: ut annunci
aret regi babilonis quia capta
est civitas eius a summo us
que ad summum: et vada preoccu
pata sunt et paludes incensa
sunt igni. et viri bellatores
conturbati sunt. Quia hec
dicit dominus exercituum deus israel.
Filia babilon quasi area.
tempus triture eius: adhuc
modicum et veniet tempus

messionis eius. Comedit
me et devoravit me nabu
chodonosor rex babilonis:
reddidit me quasi vas in
ane. Absorbuit me quasi
draco: replevit ventrē suū
teneritudine mea. et eiecit
me. Iniquitas adversū me.
et caro mea sup babilonē
dicit habitatio syon: et sā
guis meus sup habitatores
chaldee dicit ihrlm̄. Ppterea
hec dicit dn̄s. Ecce ego iudi
cabo causā tuā. et ulciscar
ultionē tuā: et desertū faci
am mare eius: et siccabo
venā eius. Et erit babilon
in tumulos. habitatio dra
conū. stupor et sibilus: eo
q non sit habitator. Simul
ut leones rugient: excutient
comas velut catuli leonū.
In calore eorū ponā potus
eorū: et inebriabo eos ut
sopiantur et dormiant sop
num sempiternū: et nō con
surgant dicit dn̄s. Deducā
eos quasi agnos ad victi
mam: quasi arietes cū edis.

Quomodo capta est sesach.
et comprehensa est inclita
universe terre? Quomodo
facta est in stuporē babilō
inter gentes? Ascendit sup
babilonē mare: multitu
dine fluctuū eius opta ē. Fac
te sūt civitates eius in stu
porem: terra inhabitabi
lis et deserta: terra in qua
nullus habitet. nec trāseat
per eā filius hominis. Et vi
sitabo sup bel in babilone:
et eiciā qd' absorbuerat de
ore eius: et nō cōfluēt ad eū
ultra gentes. Siquidē et mu
rus babilonis corruet. Egre
dimini de medio eius pp̄ls
meus ut salvet unusquis
q animā suā ab ira furoris
dn̄i: et ne forte mollescat
cor vr̄m et timeatis audi
tū qui audietur in terra.
Et veniet in anno auditi
o: et post hūc annū audi
tio. et iniquitas in terra:
et dn̄ator sup dominatorē.
Ppterea ecce dies veniūt et
visitabo sup sculptilia ba

bilonis: et oīs terra eius
confundet̄: et universi inter
fecti eius cadent in medio e
ius. Et laudabūt sup babi
lonem celi et terra et omīa
que in eis sunt: q̄a ab aq
lone venient ei predones a
it dūs. Et quomodo fecit
babilon ut caderent occisi
in isrl': sic de babilone ca
dent occisi in universa terra.
Qui fugistis gladiū veni
te: nolite stare. Recordamini
pcul dñi: et ihrlm ascendat
sup cor vrm̄. Confusi sum̄:
q̄m audivimus opprobriū
Operuit ignominia facies
nrās: quia venerūt alieni
sup sanctificationē domus
dñi. Ppterea ecce dies veniūt
ait dūs. et visitabo super
sculptilia eius: et in omni
terra eius mugiet vulnera
tus. Si ascenderit babilon
in celū. et firmaverit in ex
celso robur suū: a me veni
ent vastatores eius ait dūs.
Vox clamoris de babilone
et contritio magna de terra

chaldeorū: q̄m vastavit
dūs babilonē. et pdidit ex
ea vocem magnā: et sona
būt fluctus eorū quasi aq
multe. Dedit sonitū vox
eorū: quia venit sup eā id ē
sup babilonē predo: et ap
prehensi sūt fortes eius. et
emarcuit arcus eorū: quia
fortis ultor dūs reddens retri
buit. Et inebriabo principes
eius et sapientes eius. duces
eius et magistratus eius et
fortes eius: et dormient som
nū sempiternū. et nō expergi
scent̄ ait rex: dūs exercituū
nomen eius. Hec dicit dūs
exercituū. Murus babilonis
ille altissimus suffossione
suffodiet̄: et porte eius ex
celse igni comburent̄: et la
bores ppl'orū ad nichilū. et
gentiū in ignē erūt. et dis
peribūt. Verbū qd' precepit
iheremias ppheta saraie
filio nerie. filii maasie cum
pgeret cū sedechia rege in ba
bilonē: in anno quarto re
gni eius. Saraias autē erat

princeps ꝓphetie. Et scripsit
ihremias omne malū qd
venturū erat sup babilonē
in libro uno: omnia verba
hec q̄ scripta sūt contra babilo
nē. Et dixit ihremias ad
saraiā. Cum veneris in
babilonē et videris et lege
ris omnia verba hec. dices.
Domine tu locutus es contra lo
cū istū ut disperderes eū. ne
sit qui in eo habitet ab ho
mine usq; ad pecus: et ut sit
perpetua solitudo. Cumq; cōple
veris legere librū istū: liga
bis ad eū lapidē. et proicies
illū in medio eufraten. et
dices. Sic submergetur babi
lon: et non consurget a fa
cie afflictionis. quā ego ad
duco sup eā. et dissolvetur.
Hucusq; verba ihremie.

Filius Caplm lij.
vigin ti et unius
anni erat sedechi
as cū regnare cepisset: et
undecim annis regnavit
in ihrlm: et nomen matris
eius amital filia ihremie
de lobnā. Et fecit malū in
oculis dn̄i iuxta omnia q̄
fecerat ioachim: qm̄ furor
dn̄i erat in ihrlm et in iuda
usq; quo proiceret eos a facie
sua. Et recessit sedechias a re
ge babilonis. Factū est au
tem in anno nono regni e
ius in mense decimo. decima
die mensis venit nabucho
donosor rex babilonis ipse
et omnis exercitus eius ad
versū ihrlm. et obsederūt eā:
et edificaverūt contra eam
munitiones in circuitu. Et
fuit civitas obsessa usq; ad
undecimū annū regni sede
chie. Mense aūt quarto no
na mensis obtinuit fames
in civitate: et non erant
alimenta ppl'o terre. Et di
rupta est civitas. et omēs
viri bellatores eius fugerūt:
et exierūt de civitate nocte
p viā porte q̄ est inter duos
muros. et ducit ad ortum
regis. chaldeis obsidentibꝫ
urbem in gyro: et abierūt
per viā que ducit in here

tuū. Persecutus est autē exer
citus chaldeorū regē: et appre
henderūt sedechiā in deserto
qd est iuxta iericho: et oīs
comitatus eius diffugit ab
eo. Cūq; comphendissent
regē adduxerūt eū ad regē
babilonis in reblata. que
est in terra emath: et locut⁹
est ad eū iudicia. Et iugula
uit rex babilonis filios se
dechie in oculis eius. Sed
et omēs principes iuda occi
dit in reblata: et oculos se
dechie eruit. et uinxit eū cō
pedibz. Et adduxit eū rex
babilonis in babilonē: et
posuit eū in domū carceris
usq; ad diē mortis sue. In
mense autē quīto decima
mensis. ipse est annus nonus
decimus nabuchodonosor
regis babilonis. uenit na
buzardan princeps milicie
qui stabat corā rege babi
lonis in ihrlm. et incendit
domū dnī et domū regis:
et omēs domos ihrlm. et
omē domū magnā igne
combussit: et totū murū
ihrlm per circuitū destruxit
cūctus exercitus chaldeorum
qui erat cū magistro mi
licie. De pauperibz autē ppli
et de reliquo uulgo qd rema
serat in ciuitate. et de pfugis
qui transfugerāt ad regē ba
bilonis: et ceteros de multi
tudine transtulit nabuzardan
princeps milicie. De paupe
ribus uero terre reliquit na
buzardan pnceps milicie ui
nitores et agricolas. Columpnas
quoq; ereas q erāt ī domo dnī. et
bases et mare ereū qd erat in
domo dnī confregerūt chaldei:
et tulerūt omē es eorū in ba
bilonē. et lebetes. et creagras.
et psalteria et phialas. et
mortariola et omīa uasa e
rea que in ministerio fuerant
tulerūt: et ydrias et timia
materia et urceos et peluies
et candelabra. et mortaria
et ciatos. Quotquot aure
a aurea. et quotquot argen
tea argentea tulit magister
milicie: columpnas duas et

mare unū: vitulos duode-
cim ereos qui erant sub ba-
sibus quas fecerat rex salo-
mon in domo dñi. Non erat
pondus eris om̄ium vasorū ho-
rū. De columpnis autē. decē
et octo cubiti altitudinis e-
rant in columpna una: et
funiculus duodecī cubitorū
circuibat eā. Porro grossi-
tudo eius quatuor digitorū:
et intrinsecus cava erat: et
capitella sup utrāq; erea.
Altitudo capitelli unius q̄n-
q; cubitorū. Et reciacula et
malagranata sr̄ circuitū recia-
culis circūdabant: et recia-
cula et malagranata no-
naginta et sex dependentia:
et omīa malagranata cē-
tum reciaculis circūdaban-
tur. Et tulit magister mi-
licie saraiā sacerdotē pri-
mū. et sophoniā sacerdotē
scdm: et tres custodes vestibu-
li. Et de civitate tulit eunu-
chū unū qui erat ppositus
sup viros bellatores. et sep-
tem viros de hiis qui vide-
bant faciē regis qui inventi
sunt in civitate. et scribam
principē militū qui pba-
bat tyrones: et sexaginta
viros de pplō terre. qui invē-
ti sunt in medio civitatis.
Tulit autē eos nabuzardā
magister milicie: et duxit
eos ad regē babilonis in
reblata. Et pcussit eos rex
babilonis: et interfecit
eos in reblata in terra e-
math. Et trāslatus est iuda
de terra sua. Iste est pplus
quē trāstulit nabucho do-
nosor. In anno septimo: iu-
deos tria milia viginti tres
In anno octavodecimo na-
buchodonosor trāstulit de
ihr'lm aīas octingentas
triginta duas. In anno vi-
cesimo tercio nabuchodono-
sor. trāstulit nabuzardan
magister milicie iudeorū aī-
mas septingentas quadra-
ginta quinq;. Omēs ergo aī-
me quatuor milia sexcente.
Et factū ē in tricesimo sep-
timo anno trāsmigracionis

ioachyn regis iude duodeci
mo mense. vicesimaquinta
mensis elevavit evilmero
dach rex babilonis ipo an
no regni sui caput ioachi
regis iude. et eduxit eu de do
mo carceris: et locutus est
cu eo bona. Et posuit thro
nu eius sup thronos regu.
qui erant post se in babi
lone: et mutavit vesti
menta carceris eius. Et co
medebat pane cora eo semp
cunctis diebus vite sue: et ci
baria eius cibaria ppetua
dabantur ei a rege babilonis.
statuta p singlos dies usq
ad die mortis sue cunctis die
bus vite ei. Et factu e postq in
captivitate reduct e isrl et
ihrlm deserta est: sedit ihe
remias pheta flens. et
planxit lamentatione hac
in ihrlm. Et amaro animo
suspirans et eiulans dixit.
Incipit lamentacio iheremie
prophete que est in titulo qu
noch cu absolutione litte
raru hebraicaru. Aleph.

Quomodo sedet
sola civitas
plena ppło: fac
ta est quasi vi
dua dna gentiu: princeps
provinciaru facta est sub tri
buto. Beth. Plorans plora
vit in nocte: et lacrime eius
in maxillis eius. Non est
qui consoletur ea: ex omni
bus caris eius. Omnes ami
ci eius spreverunt ea: et fac
ti sunt ei inimici. Gimel Mi
gravit iuda ppter afflictio
ne et multitudine servitu
tis: habitavit inter gentes:
nec invenit requie. Omnes
psecutores eius apprehende
runt eam inter angustias. De
leth Vie syon lugent: eo q
non sint qui veniat ad sol
lempnitate. Omnes porte
eius destructe: sacerdotes e
ius gementes. virgines eius
squalide: et ipa oppressa a
maritudine. He Facti sunt
hostes eius in capite: inimi
ci eius locupletati sunt: quia
dns locutus est sup ea ppt

multitudinē iniquitatū eius.
Paruuli eius ducti sunt in cap
tiuitatē: a facie tribulantis.
Vau Egressus est a filia syō
omnis decor eius. Facti sunt prin
cipes eius velut arietes nō
inuenientes pascua: et abi
erunt absque fortitudine ante
faciē subsequētis. Zai Et re
cordata est ierusalem dierū afflic
tionis sue. et preuaricationis
omniū desiderabiliū suorū:
que habuerat a diebus anti
quis cū caderet populus eius
in manu hostili. et non es
set auxiliator. Viderunt eam
hostes: et deriserunt sabbata
eius. Heth Peccatū pecca
uit ierusalem: propterea instabi
lis facta est. Omnes qui glo
rificabant eam. spreuerunt
illā: quia viderūt ignomini
am eius. Ipsa autē gemens:
et conuersa retrorsū. Teth.
Sordes eius in pedibus eius:
nec recordata est finis sui.
Deposita est vehementer:
non habens consolatorē.
Vide dne afflictionē meā:

quoniam erectus est inimicus. Ioth
Manū suā misit hostis ad
omnia desiderabilia eius:
quia vidit gentes ingressas
sanctuariū suū: de quibus
preceperas ne intrarent in ec
clesiā tuā. Caph Omnis populus
eius gemens: et querens
panē. Dederūt preciosa quaeque
pro cibo ad refocillandā ani
mā. Vide dne considera:
quoniam facta sum vilis. Lamech
O vos omnes qui transitis per viā. at
tendite et videte si est dolor sic
ut dolor meus: quoniam vinde
miauit me. ut locutus est
dns in die ire furoris sui.
Mem De excelso misit ignē
in ossibus meis: et erudiuit
me. Expandit rethe pedibus
meis: conuertit me retror
sum. Posuit me desolatā:
tota die merore confectam.
Nun Vigilauit iugū iniqui
tatū mearū in manu eius:
conuolute sunt et imposite
collo meo. Infirmata est
uirtus mea: dedit me dns
in manu de qua nō potero

surgere. Sameth Abstulit om
nes magnificos meos dominus
de medio mei: vocavit ad
versum me tempus. ut contr
ereret electos meos. Torcular
calcavit dominus virgini filie
iuda. Ayn Idcirco ego plo
rans et oculus meus dedu
cens aquam: quia longe fac
tus est a me consolator. con
vertens animam meam. Facti
sunt filii mei perditi: quoniam inva
luit inimicus. Phe Expan
dit syon manus suas: non
est qui consoletur eam. Man
davit dominus adversum iacob:
in circuitu eius hostes eius.
Facta est ierusalem quasi pollu
ta menstruis inter eos. Sa
de Iustus est dominus: quia os
eius ad iracundiam provoca
vit. Audite obsecro univer
si populi: et videte dolorem meum.
Virgines mee et iuvenes me
i abierunt in captivitatem ba
bilonis. Coph Vocavi ami
cos meos: et ipsi deceperunt
me. Sacerdotes mei et senes
mei in urbe consumpti sunt:

quia quesierunt cibum sibi ut
refocillarent animam suam. Res
Vide domine quoniam tribulor: ven
ter meus conturbatus est.
Subversum est cor meum in me
metipsa: quoniam amaritudine
plena sum. Foris interficit gla
dius: et domi mors similis
est. Syn Audierunt quia in
gemisco ego: et non est qui
consoletur me. Omnes inimi
ci mei audierunt malum meum:
letati sunt quia tu fecisti. Ad
duxisti diem consolationis:
et fient similes mei. Thau
Ingrediatur omne malum eorum
coram te: et vindemia eos
sicut vindemiasti me propter
omnes iniquitates meas.
Multi enim gemitus mei: et
cor meum merens. Capitulum ii.

Quomodo Aleph
obtexit caligine
in furore suo dominus
filiam syon: proiecit de celo ter
ram inclitam israel: et non est re
cordatus scabelli pedum suorum
in die furoris sui. Beth Pre
cipitavit dominus nec pepercit

omnia speciosa iacob: des
truxit in furore suo muni
tiones virginis iuda. deiecit
in terrā. polluit regnū et
principes eius. Gimel Con
fregit in ira furoris sui om
ne cornu isrl': avertit retror
sū dexterā suā a facie inimi
ci: et succendit in iacob q̄si
ignē flāme devorantis in
giro. Deleth Tetendit arcū
suū quasi inimicus. firma
vit dexterā suā quasi hostis:
et occidit omne qd' pulchrū
erat visu in tabernaculo fi
lie syon: effudit q̄si ignē
indignationē suā. He Fac
tus est dūs velut inimicus:
precipitavit isrl'. Precipitavit
omnia menia eius: dissipa
vit municiones eius: et re
plevit in filia iuda humili
atū et humiliatā. Vau Et dis
sipavit quasi ortū tentori
ū suū: demolitus est taber
naculū suū. Oblivioni tradi
dit dūs in syon festivitatē
et sabbatū: et obprobrio ī
indignatione furoris sui re
gem et sacerdotē. Zai. Rep
pulit dūs altare suū: ma
ledixit sanctificationi sue:
tradidit in manu inimici
muros turriū eius. Vocem
dederūt in domo dūi: sicut
in die sollempni. Heth Co
gitavit dūs dissipare mu
rū filie syon. tetendit funi
culū suū: et non avertit
manū suā a pditione. Lux
itq; antemurale: et murus
pariter dissipatus est. Teth.
Defixe sūt in terra porte eius:
pdidit et contrivit vectes
eius. regē eius et principes
eius in gentibz. Non est lex:
et prophete eius non invene
rūt visionē a dūo. Ioth. Se
derūt in terra conticuerūt
senes filie syon: consperserūt
cinere capita sua virgines
ierlm. Accincti sūt ciliciis:
abiecerūt in terra capita su
a virgines iuda. Caph De
fecerūt pre lacrimis oculi
mei: conturbata sūt visce
ra mea. Effusū est in terra
iecur meū sup contritione

filie populi mei: cum deficeret par
vulus et lactans in plateis
oppidi. Lamech Matribus suis
dixerunt ubi est triticum et vi
num: cum deficerent quasi vul
nerati in plateis civitatis:
cum exalarent animas suas in
sinu matrum suarum. Mem.
Cui comparabo te vel cui as
simulabo te filia ierusalem? Cui
exequabo te et consolabor
te virgo filia syon? Magna
enim velut mare contritio tu
a. Quis medebitur tui? Nun
Prophete tui viderunt tibi falsa
et stulta: nec aperiebant in
iquitatem tuam ut te ad penite
ntiam provocarent. Viderunt
autem tibi assumptiones falsas
et electiones. Samech Plau
serunt super te manibus omnes trans
euntes per viam: sibilaverunt
et moverunt caput suum super
filiam ierusalem. Hecine est urbs
dicentes perfecti decoris, gau
dium universe terre? Ayn Ape
ruerunt super te os suum omnes
inimici tui: sibilaverunt et
fremuerunt dentibus et dixe

runt: devorabimus. En ista
est dies quam expectabamus:
invenimus vidimus. Phe Fe
cit dominus que cogitavit: com
plevit sermonem suum quem pre
ceperat a diebus antiquis.
Destruxit et non pepercit: et le
tificavit super te inimicum: et ex
altavit cornu hostium tuorum.
Sade Clamavit cor eorum ad
dominum: super muros filie syon.
Deduc quasi torrentem lacri
mas per diem et noctem. Non
des requiem tibi: neque taceat
pupilla oculi tui. Coph Con
surge lauda in nocte: in prin
cipio vigiliarum. Effunde sic
ut aquam cor tuum ante con
spectum domini. Leva ad eum ma
nus tuas pro anima parvulo
rum tuorum: qui defecerunt in fa
me et siti peribant: in capi
te omnium compitorum. Res Vi
de domine et considera: quem vin
demiaveris ita. Ergo ne co
medent mulieres fructum suum.
parvulos ad mensuram palme?
Si occiditur in sanctuario domini
sacerdos et propheta? Syn Ia

iacuerūt in terra foris puer et
senes: virgines mee et iuue
nes mei ceciderūt in gladio.
Interfecisti eos in die furoris
tui: percussisti nec misertus
es. Thau Vocasti quasi ad
diem sollempnē qui terrē
rent me de circuitu: et nō fu
it in die furoris dnī qui ef
fugeret et relinqueret. Quos
educaui et enutriui: inimi
cus meus consumpsit eos. Ca
plin iij. Aleph
Ego vir videns paup
tatē meā: in vir
ga indignationis eius. A
leph Me minauit: et adduxit
in tenebris et non in lucē. A
leph Tantū in me vertit: et
conuertit manū suā tota di
e. Beth Vetustā fecit pellem
meā et carnē meā: cōtriuit
ossa mea. Beth Edificauit
in gyro meo: et circūdedit
me felle et labore. Beth In
tenebrosis collocauit me q̄
si mortuos sempiternos. Gi
mel Circūedificauit aduer
sū me ut non egrediar: ag

grauauit compedē meū. Gi
mel Sed et cū clamauero et
rogauero: exclusit orationē
meā. Gimel Conclusit vias
meas lapidibꝫ quadris: se
mitas meas subuertit. De
leth Ursus insidians factus
est michi leo in absconditis.
Deleth Semitas meas subu
ertit et confregit me: posuit
me desolatā. Deleth Tetendit
arcū suū: et posuit me q̄si
signū ad sagittā. He Misit
in renibus meis filias phare
tre sue. He Factus sū in derisū
omni pplō meo: canticū eorū
tota die. He Repleuit me a
maritudinibꝫ: inebriauit
absinthio. Vau Et fregit ad
numerū dentes meos: caba
uit me cinere. Vau Et repul
sa est anima mea: oblitus sū
bonorū. Vau Et dixi. Periit
finis meus. et spes mea a do
mino. Zai Recordare paup
tatis et transgressionis mee:
absinthij et fellis. Zai Me
moria memor ero: et tabes
cet in me anima mea. Zai

Hoc recolens in corde meo: i
deo in deo sperabo. Heth Mi
sericordie dñi quia nō sum⁹
consumpti: quia nō defecerūt
miseraciones eius. Heth Noui
diluculo: quia multa est fi
des tua. Heth Pars mea dñs
dixit aīa mea: ppterea
expectabo eū. Teth. Bonus
est dñs sperantibꝫ in eū: aīe
querenti illū. Teth Bonū ē
prestolari cū silencio salu
tare dñi. Teth Bonū ē viro:
cū portauerit iugū ab ado
lescencia sua. Joth Sedebit
solitarius et tacebit: quia
leuauit se sup se. Joth Ponet
ī puluere os suū: si forte sit
spes. Joth Dabit percucienti se
maxillā. saciabit opprobriis.
Caph Quia nō repellet ī sempiternū
dñs Caph Quia si abiecit: et mi
serebitur scdm multitudinē miseri
cordiarum suarum. Caph Nō enī
humiliauit ex corde suo: et ab
iecit filios hoīm Lamech Vt
contereret sub pedibꝫ suis:
omēs vinctos terre Lamech
Vt declinaret iudiciū viri:

in conspectu vultus altissi
mi. Lamec Vt peruerteret hoī
nē in iudicio suo: dñs igno
rauit. Mem Quis est iste qui
dixit ut fieret: dño nō iubē
te? Mem Ex ore altissimi nō
egredientur nec bona nec
mala? Mem Quid murmu
rauit homo viuēs? vir pro
peccatis suis? Nun Scrutemur
vias nr̃as: et queramus. Nun
et reuertamur ad dñm. Nun
Leuemus corda nr̃a cū mani
bus ad dñm in celos. Nun
Nos inique egimus omēs:
et ad iracundiā prouocaui
mus: idcirco tu inexorabilis
es. Samech Operuisti in fu
rore et percussisti nos: occidi
sti nec pepercisti. Samech Op
posuisti nubē tibi: ne transe
at oracio. Samech Eradicaci
onē et abiectionē posuisti
me in medio populorum. Ayn
Aperuerunt sup nos os suū.
omēs inimici. Ayn Formido
et laqueus facta est nobis:
vaticinacio et contricio. Ayn
Diuisiones aquarū deduxit

oculus meus: in contritione filie populi mei. Phe Oculus meus afflictus est nec tacuit: eo quod non esset requies. Phe Donec respiceret et videret dominus de celis. Phe Oculus meus depredatus est animam meam: in cunctis filiabus urbis mee. Sade Venatione ceperunt me quasi avem inimici mei gratis. Sade Lapsa est in lacum vita mea: et posuerunt lapidem super me. Sade Inundaverunt aque super caput meum: dixi perii. Coph Invocavi nomen tuum domine: de lacu novissimo. Coph Vocem meam audisti: ne avertas aurem tuam a singultu meo et clamoribus. Coph Appropinquasti in die qua invocavi te: dixisti ne timeas. Res Iudicasti domine causam anime mee: redemptor vite mee. Res Vidisti domine iniquitatem adversum me: iudica iudicium meum. Res Vidisti omnem furorem: et universas cogitationes eorum adversum me. Syn Audisti opprobria eorum domine: omnes cogitationes eorum adversum me. Syn Labia insurgentium michi: et meditationes eorum adversum me tota die. Syn Sessionem eorum et resurrectionem eorum vidi: ego sum psalmus eorum. Thau Reddes eis vicem domine: iuxta opera manuum suarum. Thau Dabis eis scutum cordis laborem tuum. Thau Persequeris in furore: et conteres eos sub celis domine. Capitulum iiij. Aleph

Quomodo obscuratum est aurum. mutatus est color optimus: dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium platearum. Beth Filii syon inclyti. et amicti auro primo: quomodo reputati sunt in vasa testea opus manuum figuli. Gimel Sed et lamie nudaverunt mammam: lactaverunt catulos suos. Filia populi mei crudelis: quasi strucio in deserto. Deleth Adhesit lingua lactentis ad palatum eius in siti. Parvuli petierunt panem: et non erat qui frangeret eis. He.

Qui vescebantur voluptuo
se interierũt in viis: qui nu
triebant̃ in croceis amplexa
ti sũt stercora. Vau. Et maior
effecta est iniquitas filie ppli
mei pcc̃o sodomorũ. que sub
uersa est in momẽto: et non
ceperũt in ea manus. Zai.
Candidiores nazarei eius
niue: nitidiores lacte. rubi
cundiores ebore antiquo: sa
phiro pulchriores. Heth. De
nigrata est sup carbones fa
cies eorũ: et non sũt cogniti
in plateis. Adhesit cutis eorum
ossib₉: aruit et fcã ẽ q̃si lignũ.
Teth. Melius fuit occisis gla
dio q̃ interfectis fame: q̃m
isti extabuerũt cõsũpti ab
sterilitate terre. Ioth. Manus
mulierũ misericordiũ coxe
runt filios suos: facti sunt
cibus earũ in contritione fi
lie ppli mei. Caph. Cõpleuit
dñs furorẽ suũ: effudit irã
indignationis sue: et succen
dit ignẽ in syon. et deuora
uit fundamenta e₉. Lameth.
Non crediderũt reges terre et

vniuersi habitatores orbis:
q̃m ingrederetur hostis et in
imicus per portas ihrlm.
Mem. Pter pcc̃a pphetarũ e
ius. et iniquitates sacerdotũ
eius: qui effuderũt in medio
eius sanguinẽ iustorum. Nun.
Errauerũt ceci in plateis:
polluti sũt in sanguine. Cũ
q3 non possent tenere: tenu
erũt lacinias suas. Samech.
Recedite polluti clamauerũt
eis: recedite. abite. nolite tan
gere. Iurgati quippe sũt et
cõmoti: dixerũt inter gẽtes.
non addet ultra ut inhabi
tet in eis. Ayn. Facies dñi di
uisit eos: nõ addet ut respi
ciat eos. Facies sacerdotũ nõ
erubuerũt: neq3 senũ miser
ti sũt. Phe. Cũ adhuc subsis
teremus. defecerũt oculi nri
ad auxiliũ nrm vanũ: cũ
respiceremus attenti ad gen
tem. que saluare nos nõ po
terat. Sade. Lubricauerũt ves
tigia nrã in itinere platearum
nrarum. Appropinquauit finis nr.
cõpleti sũt dies nri. quia venit

finis noster. Coph Velociores
fuerūt ꝑsecutores nr̄i aqui
lis celi: sup montes ꝑsecuti
sūt nos: in deserto insidiati
sūt nobis. Res Sp̄us oris
nr̄i xp̄c dn̄s captus est in pec
catis nr̄is: cui diximus in
umbra tua vivemus in gē
tibꝫ. Syn. Gaude et letare
filia edom: que habitas in
terra hus. Ad te quoqꝫ pve
niet calix: inebriaberis atqꝫ
nudaberis. Thau Cōpleta ē
iniquitas tua filia syon: nō
addet ultra ut trāsmigret te.
Visitavit iniquitatē tuā fili
a edom: discooperuit pcc̄a
tua. Oratio iheremie ꝓphe.

Recordare dn̄e qd
acciderit nobis: in
tuere et respice op
probriū nr̄m. Hereditas nr̄a
versa ē ad alienos: domus nr̄e
ad extraneos. Pupilli facti
sumus absqꝫ pr̄e: matres nr̄e
quasi vidue. Aquā nr̄am pe
cunia bibim⁹: ligna nr̄a pre
cio cōparavim⁹. Cervicibꝫ
nr̄is minabamur: lassis
nō dabatur requies. Egipto
dedimus manū et assyriis:
ut saturaremur pane. Pr̄es
nr̄i peccaverūt et nō sūt: et
nos iniquitates eorū portavi
mus. Servi dn̄ati sūt nr̄i:
non fuit qui redimeret de
manu eorū. In aīabꝫ nr̄is
afferebam⁹ panē nobis: a
facie gladii in deserto. Pellis
nr̄a quasi clibanus exusta
est: a facie tempestatū famis.
Mulieres in syon humiliave
runt: virgines in civitatibꝫ
iuda. Principes manu sus
pensi sūt: facies senū non e
rubuerūt. Adolescentibus in
pudice abusi sūt: et pueri ī
ligno corru-erūt. Senes
de portis de-fecerūt: iu
venes de cho-ro psallentiū.
Defecit gaudiū cordis nr̄i:
versus est in luctū chorus
noster. Cecidit corona capi
tis nr̄i: ve nobis quia pec
cavim⁹. Ꝓpterea mestū factū
est cor nostrū: ideo contene
brati sūt oculi nr̄i. Ꝓpter
montē syon quia disperiit:

vulpes ambulauerunt in eo.
Tu autem domine in eternum permanebis: solium tuum in generatione et generatione. Quare in perpetuum obliuisceris nostri? derelinques nos in longitudine dierum? Converte nos domine ad te et convertemur: innova dies nostros sicut a principio. Sed proiciens repulisti nos: iratus es contra nos vehementer. Explicit liber iheremie prophete. Incipit prologus

Liber iste qui baruch nomine prenotatur in hebreo canone non habetur: sed tantum in vulgata editione. Similiter et epistola iheremie prophete. Propter notitiam autem legentium hic scripta sunt: quia multa de christo novissimisque temporibus indicant. Explicit prologus. Incipit liber baruch

Et hec verba libri que scripsit baruch filius nerie filii maasie filii sedechie filii sedei filii helchie in babilonia. in anno quinto in septima die mensis: in tempore quo ceperunt chaldei ierusalem. et succenderunt eam igni. Et legit baruch verba libri huius ad aures iechonie filii ioachim regis iuda. et ad aures universi populi venientis ad librum: et ad aures potentium filiorum regum. et ad aures presbiterorum. et ad aures populi a minimo usque ad maximum eorum habitantium in babilonia. et ad flumen sudi. Qui audientes plorabant et ieiunabant et orabant in conspectu domini. Et collegerunt pecuniam secundum quod potuit uniuscuiusque manus: et miserunt in ierusalem ad ioachim filium helchie filii salomi sacerdotem. et ad sacerdotes. et ad omnem populum qui inventi sunt cum eo in ierusalem cum acciperet vasa templi domini que ablata fuerant de templo revocare in terram iuda decima die mensis siban vasa ar-

genera que fecit sedechias fi-
lius iosie rex iuda. postquam ce-
pisset nabuchodonosor rex ba-
bilonis iechoniam et principes
et vinctos et potentes et populum
terre ab ierusalem. et duxit eos in ba-
bilonem: et dixerunt. Ecce mi-
simus ad vos pecunias de
quibus emite holocausta ma-
ra et thus et facite manna. et
offerte pro peccato ad aram domini
dei nostri et orate pro vita na-
buchodonosor regis babilo-
nie. et pro vita balthasar fi-
lii eius. ut sint dies ipsorum
sicut dies celi super terram: et det
dominus virtutem nobis et illumi-
net oculos nostros ut vivamus
sub umbra nabuchodono-
sor regis babilonis. et sub
umbra balthasar filii eius:
et serviamus eis multis die-
bus et inveniamus gratiam in
conspectu eorum. Et pro nobis
ipsis orate ad dominum deum nostrum:
quia peccavimus domino deo nostro.
et non est aversus furor eius
a nobis usque in hunc diem:
et legite librum istum quem misimus
ad vos recitari in templo do-
mini in die sollempni et in
die oportuno. Et dicetis. Do-
mino deo nostro iusticia: nobis
autem confusio faciei nostre. sic-
ut est dies hec. omni iuda et
habitantibus in ierusalem. regibus
nostris et principibus nostris. sacer-
dotibus nostris et prophetis nostris
et patribus nostris. Peccavimus
ante dominum deum nostrum. et non
credidimus diffidentes in eum:
et non fuimus subiectibiles
illi. et non obaudivimus vo-
cem domini dei nostri: ut ambula-
remus in mandatis eius que
dedit nobis. a die qua eduxit
patres nostros de terra egipti us-
que ad hunc diem. Eramus incre-
dibiles ad dominum deum nostrum. et
dissipati recessimus ne audi-
remus vocem ipsius: et adhese-
runt nobis mala multa. et
maledictiones que constitu-
it dominus moysi servo suo. qui
eduxit patres nostros de terra e-
gipti dare nobis terram fluen-
tem lac et mel. sicut hodier-
na die. Et non audivimus

vocem dñi dei nr̄i: scḋm o-
mnia verba pphetarū quos
misit ad nos et ad iudices
nr̄os. Et abiuim⁹ vnusq̄sq̄
in sensū cordis nr̄i malig-
ni operari diis alienis: faci-
entes mala ante oculos do-
mini dei nr̄i. Caplm ij.

Propter qḋ statuit
dñs deus noster
verbū suū quod
locutus est ad nos et ad iu-
dices nr̄os qui iudicauerūt
isrl'. et ad reges nr̄os et ad
principes nr̄os. et ad om̄em
isrl' et iudā: ut adduceret
dñs sup nos mala magna
que non sūt facta sub celo
quēadmodū facta sūt in
ihrlm. scḋm que scripta sūt
in lege moysi ut manduca-
ret homo carnes filij sui. et
carnes filie sue. Et dedit nos
sub manu regū om̄iū qui sūt
in circuitu nr̄o: in impperi-
um et desolationē in om̄i-
bus populis in quibz nos dis-
persit dñs. Et facti sumus
subtus et nō supra: quia
peccauim⁹ dño deo nr̄o. non
obaudiendo voci ipsi⁹. Dño
deo nr̄o iusticia: nobis autē
et patribz nr̄is confusio faci-
ei sicut est dies hec: quia locu-
tus est dñs sup nos om̄ia
mala hec que venerūt sup
nos. Et nō sumus deprecati
faciē dñi dei nr̄i: ut reuerte-
remur vnusquisqz nr̄m a vijs
nr̄is pessimis. Et vigilauit
dñs in malis et adduxit ea
sup nos. quia iustus est dñs
in omnibus operibz suis que
mandauit nobis: et non
audiuim⁹ vocē ipsius ut ire-
mus in pceptis dñi que de-
dit ante faciē nr̄am. Et nūc
dñe deus isrl' qui eduxisti po-
pulū tuū de terra egipti in
manu valida et in signis
et pdigijs et in virtute tua
magna et in brachio excel-
so: et fecisti tibi nomē sicut
est dies iste peccauim⁹ impie
egimus. inique gessimus
dñe deus nr̄ in omnibus iusti-
cijs tuis. Auertatur ira tua
a nobis: quia derelicti sum⁹

paucis inter gentes ubi disp
sisti nos. Exaudi dñe preces
nr̃as et orationes nr̃as. et
educ nos propter te. et da nobis
invenire gratiã ante faciem
eorũ qui nos adduxerunt: ut
sciat omĩs terra quia tu es
dñs deus nr̃: et quia nomẽ
tuũ invocatũ est sup isrł et
sup genus ipsius. Respice dñe
de domo sancta tua in nos:
et inclina aurẽ tuã et exau
di. Aperi oculos tuos et vide
quia non mortui qui sunt
in inferno. quorũ spũs ac
ceptus est a visceribz suis da
bunt honorẽ et iustificatio
nẽ dño: sed aĩa que tristis
est sup magnitudine mali
et incedit curva et infirma
et oculi deficientes et aĩa e
suriens dat tibi gloriã et ius
ticiã dño: quia non sc̃dm
iusticias patrũ nr̃orũ nos
fundimus preces et querimus
misericordiã ante cõspectũ
tuũ dñe deus nr̃: sed quia
misisti irã tuã et furorẽ tuũ
sup nos sicut locutus es in
manu puerorũ tuorũ ꝓpheta
rũ dicens. Sic dicit dñs. In
clinate humerũ vr̃m et cervi
cem vr̃am. et opera facite re
gi babilonis: et sedebitis in
terra quã dedi patribz vr̃is.
Quod si non audieritis vocem
dñi dei vr̃i. operari regi babi
lonie: defectionẽ faciã de civi
tatibus iuda. et a foris ihrłm.
et auferã a vobis vocẽ iocũ
ditatis. et vocẽ gaudimoni
i et vocẽ sponsi et vocẽ spon
se: et erit omĩs terra sine ves
tigio ab inhabitantibz eam.
Et non audierunt vocẽ tuã
ut operarentur regi babiloni
e: et statuisti verba tua q̃
locutus es in manibz puero
rũ tuorũ ꝓphetarũ: ut trans
ferrentur ossa regũ nr̃orum.
et ossa patrũ nr̃orũ de loco
suo. Et ecce sunt proiecta in ca
lore solis et in gelu noctis.
et mortui sunt in doloribus
pessimis: in fame et in gla
dio et in emissione. Et po
suisti templũ in quo invo
catũ est nomẽ tuũ in ipso

sicut est hec dies: propter iniqui
tatem domus israel et domus
iuda. Et fecisti in nobis domine
deus noster secundum omnem bonita
tem tuam. et secundum omnem mise
rationem tuam illam magnam:
sicut locutus es in manu pu
eri tui moysi in die qua pre
cepisti ei scribere legem tuam coram
filiis israel dicens. Si non ob
audieritis vocem meam. multi
tudo hec magna et multa con
vertetur in minimum inter gen
tes quo ego dispergam illos:
quia scio quod me non audiet
populus. Populus est enim dura
cervice: et convertetur ad cor
suum in terra captivitatis su
e: et scient quia ego sum dominus
deus eorum. Et dabo eis cor et
intelligent. et aures et audi
ent. et laudabunt me in terra
captivitatis sue: et memores
erunt nominis mei. Et avertent
se a dorso suo duro. et a ma
lignitatibus suis: quia remi
niscentur viam patrum suorum.
qui peccaverunt in me. Et
revocabo illos in terram quam

iuravi patribus illorum abra
ham et ysaac et iacob. et do
minabuntur eius: et multipli
cabo eos et non minorabun
tur. Et statuam illis testamen
tum alterum sempiternum. ut sim
illis in deum. et ipsi erunt michi in
populum: et non movebo amplius
populum meum filios israel a ter
ra quam dedi illis. Capitulum iii.

Et nunc domine omnipo
tens deus israel: anima
in angustiis et spi
ritus anxius clamat ad te.
Audi domine et miserere. quia de
us es misericors. et miserere
nostri: quia peccavimus ante te.
quia tu sedes in sempiter
num: et non peribimus in e
vum. Domine omnipotens deus is
rael. audi nunc orationem mor
tuorum israel: et filiorum ipsorum:
quia peccaverunt ante te. et
non audierunt vocem domini dei
sui: et agglutinata sunt no
bis mala. Noli meminisse ini
quitates patrum nostrorum: sed
memento manus tue et no
minis tui in tempore isto: quia

tu es dn̄s deus nr̄. et laudabi
mus te dn̄e: quia ꝓpter hoc
dedisti timorē tuū in cordibꝫ
nr̄is. et ut invocemus nomē
tuū et laudemus te in capti
uitate nr̄a: quia cōuertemur
ab iniquitate patrū nr̄oꝝ
qui peccauerūt ante te. Et ec
ce nos hodie in captiuitate
nr̄a sumus quo nos dispsisti
in impperiū et in maledictū
et in peccatū: sedm̄ omēs ini
quitates patrū nr̄oꝝ. qui
discesserūt a te dn̄e deus noster.
Audi isrl' mandata uite: au
ribus pape ut scias pruden
ciā. Quid est isrl' q in terra
inimicoꝝ es? Inueterasti in
tra aliena: coinquinatus
es cū mortuis: deputatus es
cū descendentibꝫ in infernū.
Dereliquisti fontē sapientie.
Si in uia dei ambulasses: ha
bitasses utiqꝫ in pace sempit
na. Disce ubi sit sapiētia ubi
sit prudentia ubi sit uirtus.
ubi sit intellectus: ut scias
simul ubi sit longiturnitas
uite et uictus: ubi sit lumē

oculorū et pax. Quis inue
nit locū eius: et quis intra
uit in thesauros eius? Ubi
sūt principes gentiū: et q
dn̄antur sup bestias que
sūt sup terrā? Qui in auibꝫ
celi ludūt: qui argentū thes
aurisant. et aurū in quo cō
fidunt homīes: et non est fi
nis acquisitionis eoꝝ. Qui
argentū fabricant et sollici
ti sūt: nec est inuentio operū
illoꝝ. Exterminati sūt et
ad inferos descenderūt: et alij
in loco eoꝝ surrexerūt. Iu
uenes uiderūt lumē: et habi
tauerūt sup terrā. Uiam aūt
discipline ignorauerūt. neqꝫ
intellexerūt semitas eius: ne
qꝫ filij eoꝝ susceperūt eam.
A facie eoꝝ longe facta est.
Non est audita in terra cha
naān: neqꝫ uisa est in the
man. Filij quoqꝫ agar qui
exquisierūt prudenciā que
de terra est: et negociatores
terre et theman et fabulato
res et exquisitores prudēcie
et intelligencie. Uiam autē

sapientie nescierunt: neque com
memorati sunt semitas eius.
O israel quam magna est domus
dei: et ingens locus possessi
onis eius: magnus et non
habet finem. excelsus et immen
sus. Ibi fuerunt gygantes no
minati illi qui ab initio fue
runt: statura magna. scien
tes bellum. Non hos elegit de
us neque viam discipline dedit
illis: propterea perierunt. Et quia
non habuerunt sapientiam: in
terierunt propter suam insipientiam.
Quis ascendit in celum et ac
cepit eam: et deduxit eam de
nubibus? Quis transfretauit
mare et inuenit eam: et attu
lit illam super aurum electum? Non
est qui possit scire vias eius:
neque qui exquirat semitas
eius. Sed qui scit vniuersa
nouit eam: et inuenit eam
prudentia sua. Qui prepara
uit terram in eterno tempore:
et repleuit eam pecudibus et
quadrupedibus. Qui emit
tit lumen et vadit: et voca
uit illud. et obaudit illi in
tremore. Stelle autem lumen
dederunt in custodiis suis: et
letate sunt. Vocate sunt: et dixe
runt. Adsumus. Et luxerunt
ei cum iocunditate: qui fecit
illas. Hic est deus noster: et non
estimabitur alius aduersus
eum. Hic adinuenit omnem
viam discipline: et tradidit
illam iacob puero suo. et isra
heli dilecto suo. Post hec in terris
visus est: et cum hominibus con
uersatus est. Capitulum iiij.

Hic liber mandato
rum dei: et lex que est
in eternum. Omnes
qui tenent eam peruenient ad
vitam: qui autem dereliquerint
eam in mortem. Conuertere ia
cob et apprehende eam: ambu
la per viam ad splendorem eius
contra lumen eius. Ne tra
das alteri gloriam tuam: et digni
tatem tuam genti aliene. Be
ati sumus israel: quia que deo
placent nobis manifesta
sunt. Animequior esto populus
dei: memorabilis israel. Ve
numdati estis gentibus non in

p̄dicionē: sed ꝓpter quod in ira
ad iracundiam ꝓuocastis de
um. traditi estis aduersari
is. Exacerbastis enī eū qui
fecit vos deū eternū: īmolā
tes demoniis et non deo. Ob
liti autē estis deū qui nutri
uit vos: et cōtristatis nutri
cem v̄ram ierlm̄. Vidi enim
iracundiā a deo venientē vo
bis: et dixi. Audite confines
syon. Adduxit enī michi de
us luctū magnū. Vidi enī
captiuitatē ꝑpli mei filiorū
meorū et filiarū: quā sup
duxit illis eternus. Nutriui
enī illos cū iocunditate: di
misi autē illos cū fletu et luc
tu. Nemo gaudeat super me vi
duā et desolatā. A multis
derelicta sū ꝓpter pctā filiorū
meorū: quia declinauerunt
a lege dei. Iusticias autē ipsi
us nescierūt: nec ambulaue
runt per vias mandatorū
dei: neq; p semitas veritatis
eius cū iusticia ingressi sūt.
Veniāt confines syon: et
memorentur captiuitatē filio
rū et filiarū meorū. quam
supduxit illis eternus. Ad
duxit enī sup illos gentē de
longinquo gentē improbā
et alterius lingue. qui non
sūt reueriti senē. neq; puero
rū miserti sūt: et adduxerūt
dilectos vidue. et a filiis v
nicā desolauerūt. Ego autē
quid possū adiuuare vos?
Qui enī adduxit sup vos
mala: ipse vos eripiet de ma
nibz inimicorū v̄rorū. Am
bulate filij ambulate. Ego
enī derelicta sum sola. Exui
me stola pacis. indui au
tē me sacco obsecrationis:
et clamabo ad altissimū in
diebus meis. Animequiores
estote filij. clamate ad dn̄m:
et eripiet vos de manu prin
cipū inimicorū. Ego enī spe
raui in eternū salutē v̄ram:
et venit michi gaudiū a sc̄o
sup misericordia que veniet
vobis ab eterno salutari
v̄ro. Emisi enī vos cū luctu
et ploratu: reducet autem
vos michi dn̄s cū gaudio

et iocūditate in sempiternū
Sicut enī viderūt vicine syō
captiuitatē vrām: sic vide
bunt et in celeritate salutē
vrām a deo. que superueniet
vobis cū honore magno et
splendore eterno. Filij paciē
ter sustinete irā. que super
uenit vobis. Persecutus est enī
te inimicus tuus: sed cito vi
debis pditionē ipsius: et sup
ceruices ipsius ascendes. Deli
cati mei ambulauerūt vias
asperas: ducti sūt enī ut
grex direptus ab inimicis.
Animequiores estote filij:
et pclamate ad dñm. Erit
enī memoria vrā ab eo qui
ducit vos. Sicut enī fuit sē
sus vr̄ ut erraretis a deo:
decies tantū iterū cōuertentes
requiretis eū. Qui enī induxit
vobis mala: ipse rursū ad
ducet vobis sempiternā io
cunditatē cū salute vrā. A
nimequior esto ihrl'm: ex
hortatur enī te qui te nomīa
uit. Nocentes peribūt qui
te vexauerūt: et qui gratu
lati sūt in tua ruina puni
entur. Ciuitates quibz seruie
runt filij tui punientur: q
accepit filios tuos. Sicut
enī gauisa est in tua ruina
et leta est in tuo casu. sic
contristabitur in sua desolati
one: et amputabitur exul
tatio multitudinis eius: et
gaudimoniū eius erit in
luctū. Ignis enī superueniet
ei ab eterno in longiturnis
diebus: et habitabitur a
demonijs in multitudinē
temporis. Circūspice ihrl'm
ad orientē: et vide iocūdita
tem a deo tibi venientem.
Ecce enī veniūt filij tui q̄s
dimisisti dispersos: veniūt
collecti ab oriente usqz ad oc
cidentē. in verbo sc̄i gaudētes
in honorē dei. Capitulum v.
Exue te ihrl'm stola
luctus et vexatio
nis tue: et indue
te decore et honorē eius que
a deo tibi est in sempiterna
gloria. Circūdabit te diploi
de deo iusticie: et imponet

misericordiā capiti tuo honoris e
terni. Deus enī ostendet splē
dorē suū in te: qui sub celo ē.
Nominabitur enī tibi nomē
tuū a deo in sempiternū: pax
iusticie et honor pietatis. Ex
urge ierusalem et sta in excelso.
et circumspice ad orientē: et vi
de collectos filios tuos ab ori
ente sole usqȝ ad occidentē.
in verbo sancti gaudentes
dei memoria. Exierunt enī abs
te pedibȝ. ducti ab inimicis:
adducet autē illos dn̄s ad
te portatos in honorē sicut
filios regni. Constituit enī
deus humiliare omnē montem
excelsū. et rupes perhennes. et
convalles replere in equalita
tem terre: ut ambulet isrl'
diligenter in honorē dei. Ob
umbraverunt autē silue et
omne lignū suavitatis isrl'
mandato dei. Adducet enī
deus isrl' cū iocunditate in lu
mine maiestatis sue: cū mi
sericordia et iusticia que est
ab ipso. Exemplū epistole
quā misit iheremias ad
abductos captivos in ba
biloniā a rege babilonio
rū. ut annūciaret ill' scd'm
qd' preceptū est illi a deo.

Capitulū vi.

Propter peccata que
peccastis ante deū:
adducemini in babiloniam
captivi a nabuchodonosor
rege babiloniorū. Ingres
si itaqȝ in babiloniā: eritis
illic annis pluribus et tem
pus longū. usqȝ ad genera
tiones septē. Post hoc autē
adducā vos inde cū pace.
Nunc autē videbitis in babi
lonia deos aureos et argen
teos et lapideos et ligneos
in humeris portari: osten
tantes metū gentibȝ. Videte
ergo ne et vos similes efficia
mini factis alienis et metu
atis: et metus vos capiat
in ipsis. Visa itaqȝ turba de
retro et ab ante: adorantes
dicite in cordibus vr̄is. Te o
portet adorari dn̄e. Angelus
autē meus vobiscū est. Ipse
autē exquirā aīas vr̄as.

Nam lingua ipsorum polita a
fabro: ipsa etiam inaurata et
inargentata falsa sunt: et non
possunt loqui. Et sicut virgi-
ni amanti ornamenta: ita
accepto auro fabricata sunt.
Coronas certe habent aure-
as super capita sua dii illorum.
Unde subtrahunt sacerdotes
ab illis aurum et argentum: et
erogant illud in semetipsis.
Dant autem et ex ipso prostitutis.
et meretrices ornant: et ite-
rum cum receperint illud a mere-
tricibus ornant deos suos.
Hii autem non liberantur ab
erugine et tinea. Opertis
autem illis veste purpurea. ex-
tergent faciem ipsorum: propter
pulverem domus qui est plu-
rimus inter eos. Sceptrum au-
tem habet ut homo: sicut
iudex regionis. qui in se pec-
cantem non interficit. Habet
etiam gladium in manu et secu-
rim: se autem de bello et a la-
tronibus non liberat. Unde
vobis notum sit: quia non
sunt dii. Non ergo veneremini
eos. Sicut enim vas hominis
confractum inutile efficitur:
tales sunt et dii illorum. Consti-
tutis illis in domo: oculi eo-
rum pleni sunt pulvere a pedi-
bus introeuntium. Et sicut ali-
cui qui regem offendit. circum-
septe sunt ianue. aut sicut ad
sepulchrum adductum mortuum:
ita tutant sacerdotes ostia
clausuris et seris ne a latroni-
bus expolient. Lucernas ac-
cendunt illis et quidem multas:
ex quibus nullam videre possunt.
Sunt autem sicut trabes in do-
mo. Corda vero eorum dicunt
elingere serpentes qui de terra
sunt: dum comedunt eos. et vesti-
mentum eorum et non sentiunt.
Nigre sunt facies eorum a fumo
qui in domo fit. Supra corpus
eorum et supra caput eorum vo-
lant noctue et hyrundines:
et aves etiam similiter et catte. Unde
scietis quia non sunt dii. Ne
ergo timueritis eos. Aurum eti-
am quod habent ad speci-
em est. Nisi aliquis exterserit
eruginem: non fulgebunt. Neque

cũ dñ conflarentur sculpebãt.
Et omnĩ precio empta sũt: in
quibꝫ sp̃us non est in ipsis.
Sine pedibus in humeris
portantur: ostentantes igno
bilitatẽ suã hominibꝫ. Con
fundantur etiã qui colũt ea.
Ppterea si ceciderint in terrã.
a semetip̃is non surgent: ne
qꝫ si quis eũ statuerit rectũ
p semetip̃m stabit: sed sicut
mortuis munera eorũ illis
apponentur. Hostias illorũ
sacerdotes ip̃or vendũt: et
abutuntur. Similiter et muli
eres eorũ decerpentes: neqꝫ in
firmo neqꝫ mendicanti ali
quid impartiũt. De sacrifi
ciis eorũ fete et menstruate
contingũt. Scientes itaqꝫ ex
his quia non sũt dij: ne ti
meatis eos. Vnde enĩ vocan
tur dij? Quia mulieres ap
ponũt dijs argenteis et au
reis et ligneis: et in domibꝫ
eorũ sacerdotes sedent haben
tes tunicas scissas. et capita
et barbã rasã: quorũ capi
ta nuda sunt. Rugiũt autẽ

clamantes contra deos suos:
sicut in cena mortui. Vesti
menta eorũ auferũt sacerdo
tes: et vestiũt vxores suas et
filios suos. Neqꝫ si quid ma
li patiuntur ab aliquo: neqꝫ
si quid boni poterũt retribu
ere. Neqꝫ regẽ constituere pos
sunt: neqꝫ auferre. Similiter
neqꝫ diuitias dare possunt:
neqꝫ malũ retribuere. Si q̃s
illis votũ vouerit et nõ red
diderit: nec hoc requirũt. Ho
minẽ a morte non liberãt:
neqꝫ infirmũ a potentiore eri
piũt. Hominẽ cecũ ad visũ
non restituent: de necessitate
hoĩem non liberabũt. Vidu
e non miserebuntur: neqꝫ or
phanis benefacient. Lapidi
bus de monte similes sũt dij
eorũ: lignei et lapidei aurei
et argentei. Qui autẽ colũt
illa: confundentur. Quomõ
ergo estimandũ est aut di
cendũ illos esse deos? Adhuc
enĩ ip̃is chaldeis nõ honorã
tibꝫ ea. qui cũ audierint
mutũ non posse loqui of

ferunt illū ad bel. postulā-
tes ab eo loqui: quasi pos-
sint sentire. qui non habēt
motū. Et ipsi cū intellexerīt
relinquēt ea. Sēsū eīn nō ha-
bent ipsi dii illorū. Mulie-
res autē circūdatē funibz ī
viis sedent: succendentes ossa
olivarū. Cū autē aliqua
ex ipsis abstracta ab aliquo
trāseunte dormierit. proxime
sue exprobrat qd ea non sit
digna habita sicut ipsa: ne-
qz funis eius disruptus sit. Om-
nia autē que illis fiunt. falsa
sunt. Quomodo autē esti-
mandū aut dicendū ē illos
esse deos? A fabris autē et ab
aurificibz facta sūt. Nichil a-
liud erūt: nisi id qd volūt
esse sacerdotes. Artifices etiā
ipsi qui ea faciūt: non sunt
multi temporis. Nūquid
ergo possūt que ab ipsis fa-
bricata sūt esse dii? Reliq-
runt autē falsa: et opprobriū
postea futuris. Nam cum
supvenerit illis preliū et
mala: cogitant sacerdotes
ubi se abscondant cū illis.
Quomodo ergo sentiri debe-
ant qm dii sūt qui nec de
bello se liberant. neqz de ma-
lis se eripiūt? Nam cū sint
lignea et lapidea et inaura-
ta et inargentata: scietur post-
ea quia falsa sūt gentibus
universis et regibz que ma-
nifesta sūt quia nō sūt dii.
sed opera manuū hominū:
et nullū opus dei in illis ē.
Unde ergo notū est quia nō
sunt dii: sed opera manuū
hoīm. et nullum dei o-
pus in ipsis est. Regem regio-
ni non suscitant: neqz pluviā
hominibus non dabūt. Iudi-
ciū quoqz nō discernent: neqz
regionē liberabūt ab iniuri-
a: quia nichil possūt. sicut
cornicule inter mediū celi
et terre. Etenī cū inciderit ig-
nis in domū deorū ligneorū
aureorū et argenteorū. sacer-
dotes quidē ipsorū fugient et
liberabuntur: ipsi vero sicut
trabes in medio cōburentur.
Regi autē et bello nō resistent.

Quomodo ergo estimādū
est aut dicendū quia dij sūt?
Non a furibus neq̄ a latro
nibꝫ se liberabunt dij lignei
et lapidei et inaurati et in
argentati: quibus hij qui
fortiores sūt. aurū et argē
tū et vestimentū quo operti
sūt auferent illis et abibūt:
nec sibi auxiliū ferūt. Itaq̄
melius est esse regē ostentā
tem virtutē suā. aut vas
in domo utile in quo glori
abitur qui possidet illud q̄
falsi dij: vel ostiū in domo
qd̄ custodit que in ipsa sūt
q̄ falsi dij. Sol quidē et lu
na et sydera cū sint splendi
da et emissa ad utilitates:
obaudiūt. Similiter et ful
gur cū apparuerit pspicuū ē.
Idipsū autē et spūs in omni
regione spirat. Et nubes q̄
bus cū imperatū fuerit a deo
pambulare universū orbē:
perficiūt qd̄ īperatū ē eis. Ignis
etiā missus desup ut consu
mat mōtes et silvas: facit
qd̄ pceptū ē ei. Hec autē ne

q̄ speciebꝫ neq̄ virtutibꝫ uni
eorū similia sūt. Unde neq̄
estimandū est neq̄ dicendū
esse illos deos quādo nō pos
sūt neq̄ iudiciū iudicare
neq̄ facere hominibꝫ. Scientes
itaq̄ quia nō sūt dij: ne er
go timueritis eos. Neq̄ eīn
regibꝫ maledicent neq̄ be
nedicēt. Signa etiā in celo
gentibꝫ non ostendūt: ne
q̄ ut sol lucebūt: neq̄ illu
minabūt ut luna. Bestie
meliores sūt illis: que pos
sūt fugere sub tectū ac pdes
se sibi. Nullo itaq̄ modo no
bis est manifestū quia sunt
dij: ꝓpter qd̄ ne timeatis eos.
Nā sicut in cucumerario for
mido nichil custodit: ita
sūt dij illorū lignei et argē
tei et inaurati. Eodē modo et ī
orto spina alba supra quā
omnis avis sedet. Similit̄ et
mortuo pjecto in tenebris si
miles sūt dij illorū lignei et
inaurati et inargētati. A pur
pura quoq̄ et marmore q̄
sup illud tineat: scietis ita

q quia nō sūt dij. Ipsi etiā
postremo comedūt': et erit
opprobriū in regione. Melior
ē homo iustus qui nō ha
bet simulacra. Nā erit lōge
ab opprobrijs. Explicit liber
baruch. Incipit plog' sci ihe
ronimi p̄sbri ī ezechielē p̄phā.

Zechiel p̄phe
ta cū ioachī
rege iuda
captiuus
ductus est
in babilonē: ibiq hijs qui
cū eo captiui fuerāt p̄pheta
uit: penitentib q ad ihere
mie vaticiniū se ultro adū
sarijs tradidisse: et viderēt
adhuc urbē iherosolimam
stare. quā ille casurā esse p̄
dixerat. Tricesimo aūt eta
tatis sue āno et captiuita
tis quīto: exorsus ē ad con
captiuos loqui. Et eodē tpe
licet posterior. hic in chalde
a: ieremias in iudea p̄phe
tauerūt. Sermo eius nec sa
tis disertus nec admodū rus
ticus ē: sed ex vtroq medie
temperatus. Sacerdos et ipe sic
ut et iheremias: p̄ncipia vo
luminis et finē magnis habēs
obscuritatib inuoluta. Sed
et vulgata eius editio non
multū distat ab hebraico. Vn
de satis miror qđ cause extite
rit: ut si eosdē in vniuersis li
bris haberēt interp̄tes: in a
lijs eadē et in alijs diuersa
transtulerint. Legite igit̄ et hūc
iuxta translationē nrām: q̄
a per cola scriptus et comma
ta. manifestiorē sensū legēti
bus tribuit. Si aūt amici
mei et hūc subsannauerint: di
cetis eis. q nēo eos cōpellat
ut legant. Sed vereor ne il
lud eis eueniat qđ greci signi
ficantius dicūt ut vocentur fa
golidoros: hoc ē manducās
sencia. Explicit. plog. Inci
pit ezechiel p̄pha.

T fac
tū ē
in tri
cesimo

anno. in quarto in quinta
mensis. cū essem in medio
captivorū iuxta fluviū cho
bar: aperti sūt celi et vidi
visiones dei. In quinta men
sis. ipse est annus quintus trās
migrationis regis ioachī:
factū est verbū dñi ad eze
chiel filiū buzi sacerdotē in
terra chaldeorū. secus flu
men chobar. Et facta ē sup
eū ibi manus dñi. Et vidi:
et ecce ventus turbinis venie
bat ab aquilone et nubes
magna et ignis involuēs:
et splendor in circuitu eius.
Et de medio eius quasi spe
cies electri: id est de medio ig
nis. Et ex medio eorū: simi
litudo quatuor aīaliū. Et
hic aspectus eorū: similitu
do hominis in eis. Et quatuor
facies uni: et quatuor pēne
uni. Et pedes eorū pedes recti:
et planta pedis eorū quasi
planta pedis vituli: et scin
tille quasi aspectus eris can
dentis. Et manus hominis sub
pennis eorū: in quatuor par

tibus. Et facies et pennas
per quatuor partes habebāt:
iunctequ erant penne eorū
alterius ad alterū. Non re
vertebantur cū incederent: sed
unūquodq; ante faciē suā gra
diebatur. Similitudo autē
vultus eorū: facies hominis
et facies leonis a dextris ipso
rū quatuor. Facies autē bo
vis a sinistris ipsorū qua
tuor: et facies aquile desup
ipsorū quatuor. Et facies eo
rū et penne eorū. extente de
sup. Due penne singulorum
iungebantur: et due tegebant
corpora eorū. Et unūquodq;
eorū. corā facie sua ambula
bat. Ubi erat impetus spūs il
luc gradiebantur: nec rever
tebantur cū ambularent. Et
similitudo aīaliū aspectus
eorū quasi carbonū ignis
ardentiū: et quasi aspectus
lampadarū. Hec erat visio
discurrens in medio aīa
liū: splendor ignis. et de igne
fulgur egrediens. Et aīa
lia ibant et revertebantur:

in similitudinē fulguris
choruscātis. Cumq; aspicerē
aīalia: apparuit rota v
na sup terrā iuxta aīali
a habens quatuor facies.
Et aspectus rotarū et opus
earū quasi visio maris: et
vna similitudo ipsarū qua
tuor. Et aspectus earū et o
pera: quasi si sit rota ī me
dio rote. Per quatuor partes
earū euntes ibant: et nō re
uertebantur cū ambularent.
Statura quoq; erat rotis et
altitudo et horribilis aspec
tus: et totū corpus plenū
oculis in circuitu ipsarū qua
tuor. Cumq; ambularent aīali
a: ambulabāt pariter et rote
iuxta ea. Et cū eleuarentur
aīalia de terra: eleuabantur
simul et rote. Quocūq; ibat
spūs: illuc eunte spiritu. et
rote pariter leuabantur seque
tes eū. Spiritus eni vite erat
in rotis. Cū euntibz ibant
et cū stantibz stabant: et cū
eleuatis a terra pariter eleuabātur
et rote sequentes ea: quia

spūs vite erat in rotis. Et si
militudo sup caput aīaliū
firmamēti quasi aspectus
cristalli horribilis: et exten
sup capita eorū desup. Sub
firmamento autē penne eo
rū recte alterius ad alterū. V
nūquodq; duabz alis velabat
corpus suū: et alterū simili
ter velabatur. Et audiebā
sonū alarū quasi sonū aq
rū multarū: quasi sonū
sublimis dei. Cū ambularent
quasi sonus erat multitudi
nis: ut sonus castrorū. Cumq;
starent: dimittebantur penne
eorū. Nā cū fieret vox super
firmamentū qd' erat super
caput eorū: stabant et sub
mittebant alas suas. Et
sup firmamentū qd' erat
imminens capiti eorū: quasi
aspectus lapidis saphiri si
militudo throni. Et sup simi
tudinē throni: similitudo q
si aspectus hoīs desup. Et
vidi quasi speciē electri. ve
lut aspectū ignis intrinsecus
eius per circuitū: a lumbis

nus et desup. Et a lūbis ei⁹
usq deorsū. vidi quasi speci
em ignis splendentis in cir
cuitu: velut aspectū arcus
cū fuerit in nube in die plu
uie. Hic erat aspectus splē
doris per gyrū. Caplm ij
H Ec visio similitu
dinis glorie dñi.
Et vidi et cecidi ī
faciem meā: et audiui vo
cem loquentis. Et dixit ad
me. Fili hoīs sta supra pe
des tuos: et loquar tecū. Et
ingressus est in me spiritus
postq̄m locutus est michi:
et statuit me supra pedes me
os. Et audiui loquentē ad
me: et dicentē. Fili hoīs
mitto ego te ad filios isrl:
ad gētes apostatrices q recesse
runt a me. Patres eorū p̄uari
cati sūt pactū meū usq
ad diē hanc: et filij dura fa
cie et indomabili corde sūt.
Ad quos ego mitto te. Et di
ces ad eos. Hec dicit dñs de
us. Si forte vel ipi audiāt.
et si forte quiescant: qm do

mus exasperans est. Et sciet
quia ppheta fuerit in medi
o eorū. Tu ergo fili hoīs
ne timeas eos. neq sermões
eorū metuas: qm incredu
li et subuersores sūt tecū: et
cū scorpionibz habitas. Ṽ
ba eorū ne timeas: et vult⁹
eorū ne formides: quia do
mus exasperans est. Loq̄
ris ergo verba mea ad eos:
si forte audiant et quiescāt:
qm irritatores sūt. Tu autē
fili hoīs audi quecūq lo
quar ad te: et noli esse exas
perans. sicut domus exas
peratrix est. Aperi os tuū:
et comede quecūq ego do ti
bi. Et vidi: et ecce man⁹ mis
sa ad me. in qua erat invo
lutus liber. Et expandit il
lū corā me: qui erat script⁹
intus et foris. Et scripte erāt
in eo lamentationes. et car
men et ve. Caplm tertiū.
E T dixit ad me. Fi
li hoīs qdcūq
inveneris comede.
Comede volumē istud: et

vadens loquere ad filios is-
rael. Et aperui os meū: et
cibavit me volumine illo.
Et dixit ad me. Fili hominis
venter tuus comedet: et vis-
cera tua cōplebuntur volu-
mine isto quod ego do tibi. Et
comedi illud: et factū est in
ore meo sicut mel dulce. Et
dixit ad me. Fili hominis va-
de ad domū israel: et loqueris
verba mea ad eos. Nō enim
ad populum profundi sermonis
et ignote lingue tu mitteris
ad domū israel: neque ad po-
pulos multos profundi sermo-
nis et ignote lingue. quorum
nō possis audire sermones.
Et si ad illos mittereris: ipsi
audirent te. Domus autē
israel nolunt audire te: quia
nolunt audire me. Omnis
quippe domus israel attrita
fronte ē: et duro corde. Ecce
dedi faciē tuā valentiorē fa-
ciebus eorū: et frontē tuā du-
riorē frontibus eorū. Ut ada-
mantē et ut silicē dedi faciē
tuā. Ne timeas eos neque me-

tuas. a facie eorū: quia do-
mus exasperans est. Et dixit
ad me. Fili hominis omnes ser-
mones meos quos loquor
ad te assume in corde tuo.
et auribus tuis audi: et vade
ingredere ad transmigrationē.
ad filios populi tui: et loque-
ris ad eos et dices eis. Hec
dicit dominus deus: si forte audi-
ant et quiescant. Et assump-
sit me spiritus: et audivi post
me vocē commotionis mag-
ne. benedicta gloria domini de
loco suo: et vocē alarū ani-
maliū percutientiū alterā ad
alterā. et vocē rotarū sequen-
tiū animalia: et vocē commo-
tionis magne. Spiritus quo-
que levavit me et assumpsit
me: et abii amarus in indig-
natione spiritus mei. Manus
enim domini erat mecū. confortans
me. Et veni ad transmigrati-
onem ad acervum novarū
frugū: ad eos qui habita-
bant iuxta flumen chobar:
Et sedi ubi illi sedebant: et
mansi ibi septē diebus merens

in medio eorum. Cum autem per
transissent septem dies: factum est
verbum domini ad me dicens.
Fili hominis speculatorem de
di te domui israel. Et audies
de ore meo verbum: et annunci
abis eis ex me. Si dicente
me ad impium morte morie
ris: non annunciaveris ei ne
que locutus fueris ut averta
tur a via sua impia et vi
vat: ipse impius in iniqui
tate sua morietur: sanguinem
autem eius de manu tua re
quiram. Si autem tu annunci
averis impio. et ille non fue
rit conversus ab impietate
sua. et a via sua impia: ip
se quidem in iniquitate sua
morietur: tu autem animam
tuam liberasti. Sed et si con
versus iustus a iusticia sua
fecerit iniquitatem: ponam of
fendiculum coram eo. Ipse morie
tur: quia non annunciasti
ei. In peccato suo morietur: et
non erunt in memoria iusti
cie eius quas fecit: sangui
nem vero eius de manu tu

a requiram. Si autem tu annun
ciaveris iusto ut non peccet
iustus. et ille non peccave
rit: vivens vivet quia an
nunciasti ei: et tu animam tuam
liberasti. Et facta est super me
manus domini: et dixit ad
me. Surgens egredere in cam
pum: et ibi loquar tecum. Et
surgens egressus sum in cam
pum: et ecce ibi gloria domini sta
bat quasi gloria quam vidi
iuxta fluvium chobar. Et ce
cidi in faciem meam. Et ingres
sus est in me spiritus: et statu
it me super pedes meos. Et lo
cutus est michi: et dixit ad
me. Ingredere et includere in
medio domus tue. Et tu fili
hominis. ecce data sunt super te
vincula: et ligabunt te in
eis: et non egredieris in me
dio eorum. Et linguam tuam
adherere faciam palato tuo:
et eris mutus. nec quasi
vir obiurgans: quia domus
exasperans est. Cum autem lo
cutus fuero tibi. aperiam os
tuum: et dices ad eos. Hec di

at dñs deus. Qui audit
audiat: et qui quiescit q̃
escat: q̃a dom⁹ exasperãs ẽ.
ET Capłm iiij.
Et tu fili hominis su
me tibi laterẽ. et
pones eũ corã te: et descri
bes in eo ciuitatẽ ihrlm. et
ordinabis aduersũ eã ob
sidionẽ: et edificabis mu
nitiones. et cõportabis ag
gerẽ. et dabis contra eã cas
tra: et pones arietes in gy
ro. Et tu sume tibi sartagi
nem ferreã et pones eã mu
rũ ferreũ inter te et inter ci
uitatẽ: et obfirmabis faciẽ
tuã ad eam: et erit in obsi
dionẽ. et circũdabis eã. Sig
nũ est domui isrł. Et tu dor
mies sup latus tuũ sinistrũ:
et pones iniquitates dom⁹
isrł sup eo. numero dierũ
quib; dormies sup illud:
et assumes iniquitates eo
rũ. Ego autẽ dedi tibi an
nos iniquitatis eorũ. nu
mero dierũ trecentos et no
naginta dies: et portabis
iniquitatẽ domus isrł. Et
cũ cõpleueris hec dormies
sup latus tuũ dextrũ secũdo:
et assumes iniquitatẽ do
mus iuda quadraginta di
ebus. Diem pro anno: diẽ
inq̃ pro anno dedi tibi. Et
ad obsidionẽ ihrlm cõuer
tes faciẽ tuã: et brachiũ tu
um erit extentũ: et ꝓpheta
bis aduersũ eam. Ecce cir
cũdedi te vinculis: et nõ te
cõuertes a latere tuo in lat
aliud: donec cõpleas dies
obsidionis tue. Et tu sume
tibi frumentũ et ordeũ et fa
bam et lentẽ. et miliũ et vi
ciã. et mittes ea in vas v
nũ: et facies tibi panes nu
mero dierũ quib; dormies
sup latus tuũ. Trecentis et
nonaginta dieb; comedes
illud. Cibus autẽ tuus quo
vesceris erit in pondere vigi
ti stateres in die. A tempore
usq; ad tempus comedes il
lud. Et aquã in mensura
bibes: sextã partẽ hyn. A
tempe usq; ad tempus bi

bes illud. Et quasi subcine
ricium ordeaceum comedes illud:
et stercore quod egredietur de ho
mine operies illud in oculis
eorum. Et dixit dominus. Sic come
dent filii israel panem suum pol
lutum inter gentes: ad quas
eiciam eos. Et dixi. A. a. a. domine
deus. Ecce anima mea non est
polluta: et morticinum et la
ceratum a bestiis non comedi
ab infancia mea usque nunc:
et non est ingressa os meum om
nis caro inmunda. Et dixit
ad me. Ecce dedi tibi fimum
boum pro stercoribus humanis:
et facies panem tuum in eo. Et
dixit ad me. Fili hominis ecce
ego conteram baculum panis
in ierusalem: et comedent panem
in pondere et in sollicitudine.
et aquam in mensura et in an
gustia bibent: ut deficientibus pa
ne et aqua corruat unusquisque
ad fratrem suum: et contabescant
in iniquitatibus suis. Capitulum V

Et tu fili hominis. V
sume tibi gladi
um acutum radentem
pilos: et assumes eum et du
ces per caput tuum. et per bar
bam tuam. Et assumes tibi
stateram ponderis: et divides
eos. Terciam partem igni com
bures in medio civitatis:
iuxta completionem dierum ob
sidionis. Et assumes terci
am partem: concides gladio
in circuitu eius. Terciam vero
aliam disperges in ventum: et
gladium nudabo post eos.
Et sumes inde parvum nume
rum: et ligabis eos in summi
tate pallii tui. Et ex eis rur
sum tolles et proicies in medio
ignis: et combures eos ig
ni. Ex eo egredietur ignis
in omnem domum israel. Hec di
cit dominus deus. Ista est ierusalem.
In medio gentium posui eam:
et in circuitu eius terras.
Et contempsit iudicia mea:
ut plus esset impia quam gen
tes: et precepta mea ultra
quam terre que in circuitu eius
sunt. Iudicia enim mea proie
cerunt: et in preceptis meis
non ambulaverunt. Idcirco

hec dicit dñs deus. Quia
superastis gentes que in
circuitu vestro sunt. in preceptis
meis nõ ambulastis. et iu-
dicia mea nõ fecistis. et iux-
ta iudicia gentiũ que in
circuitu vestro sunt non estis
operati: ideo hec dicit dñs
deus. Ecce ego ad te: et ipse
ego faciã in medio tui iu-
dicia in oculis gentiũ. Et
faciã in te que nõ feci et qui-
bus similia ultra nõ facia-
am: propter omnes abhominati-
ones tuas. Ideo patres cõ-
edent filios in medio tui:
et filii comedent patres su-
os. Et faciã in te iudicia:
et ventilabo universas re-
liquias tuas in omnẽ ven-
tũ. Idcirco vivo ego dicit
dñs deus: nisi pro eo qd scm̃
meũ violasti in omnibus of-
fensionibus tuis et in omni-
bus abhominationibus tuis:
ego quoque confringã. et nõ
parcet oculus meus et nõ
miserebor. Tertia pars tui
peste morietur. et fame cõsu-
metur in medio tui: et tertia tui
pars gladio cadet in circui-
tu tuo. Tertiã vero partem
tuã in omnẽ ventũ disper-
gam: et gladiũ evaginabo
post eos. Et complebo furo-
rem meũ: et requiescere fa-
ciam indignationẽ meã in e-
is: et cõsolabor. Et scient quia
ego dñs locutus sũ in zelo
meo: cũ implevero indigna-
tionẽ meã in eis. Et dabo te
in desertũ et in opprobriũ gen-
tibus que in circuitu tuo sunt:
in conspectu omnis pretereun-
tis. Et eris opprobriũ et blas-
phemia. exemplũ et stupor
in gentibus que in circuitu
tuo sunt: cũ fecero in te iudi-
cia in furore et in indigna-
tione et in increpationibus
ire. Ego dñs locutus sum.
Quãdo misero sagittas fa-
mis pessimas in eos que
erunt mortifere. et quas mit-
tam ut disperdã vos: et fa-
mẽ congregabo sup vos. et
conteram vobis baculũ pa-
nis. et immittam in vos fa-

ueni et bestias pessimas
usque ad internecionem. Et pes
tilentia et sanguis transibunt
per te: et gladium inducam sup
er te. Ego dominus locutus sum.

ET Capitulum vi.

factus est sermo
domini ad me dicens.
Fili hominis pone faciem tuam
ad montes israel: et prophetabis
ad eos et dices. Montes israel
audite verbum domini dei. Hec
dicit dominus deus montibus et
collibus: rupibus et vallibus.
Ecce ego inducam super vos gla
dium. et disperdam excelsa vestra
et demoliar aras vestras. et con
fringentur simulachra vestra:
et deiciam interfectos vestros an
te ydola vestra. Et dabo cada
vera filiorum israel ante faciem
simulachrorum vestrorum: et disp
ergam ossa vestra circum aras vestras.
in omnibus habitationibus
vestris. Urbes deserte erunt et excel
sa demolientur et dissipabun
tur. et interibunt are vestre et con
fringentur: et cessabunt ydola
vestra. et conterentur delubra vestra
et delebuntur opera vestra: et
cadet interfectus in medio
vestri: et scietis quia ego dominus.
Et relinquam in vobis eos
qui fugerint gladium in gen
tibus: cum dispersero vos in ter
ris. Et recordabuntur mei libe
rati vestri in gentibus ad quas
captivi ducti sunt: quia con
trivi cor eorum fornicans et
recedens a me. et oculos eorum
fornicantes post ydola sua.
Et displicebunt sibimet super
malis que fecerant in univer
sis abhominationibus suis:
et scient quia ego dominus non
frustra locutus sum. ut face
rem eis malum hoc. Hec dicit
dominus deus. Percute manum tu
am et allide pedem tuum: et dic
heu ad omnes abhominatio
nes malorum domus israel: qui
gladio. fame. peste ruituri
sunt. Qui longe est: peste
morietur. Qui autem prope: gla
dio corruet. Et qui relictus
fuerit et obsessus: fame
morietur. Et complebo in
dignationem meam in eis. Et

scietis quia ego dn̄s cū fue-
rint interfecti vr̄i in medio
ydolorum vestrorū. in circuitu
ararū vrarū : in colle excel-
so. et in cūctis sūmitatibȝ
montiū. et subtus omē lig-
nū nemorosū. et subtus v-
niuersā quercū frondosā :
id ē locū ubi accenderunt
thura redolentia vniuersis
ydolis suis. Et extendā manū
meā sup eos : et faciā terrā
desolatā et destitutā a deserto
deblata in omnibȝ habita-
tionibȝ eorū : et scietis quia
ego dominus. Caplin vij.

Et factus ē sermo
dn̄i ad me dicēs.
Et tu fili hoīs
hec dicit dn̄s deus t're isrl' :
Finis venit finis venit : su-
per quatuor plagas terre.
Nūc finis sup te. Et emittā
furorē meū in te : et iudica-
bo te iuxta vias tuas. Et
ponā contra te omēs ab-
hominationes tuas : et nō
parcet oculus meus sup te.
et nō miserebor : sed vias
tuas ponā sup te. et abhoīa-
tiones tue in medio tui erūt :
et scietis quia ego dn̄s. Hec
dicit dn̄s deus. Afflictio vna :
afflictio ecce venit. Finis ve-
nit : finis venit. Euigilabit
aduersū te : ecce venit. Venit
contritio sup te qui habitas
in terra. Venit tempus : ppe
est dies occisionis. et nō glo-
rie montiū. Nūc de ppinquo
effundā irā meā sup te : et cō-
plebo furorē meū in te. Et iu-
dicabo te iuxta vias tuas :
et imponā tibi omīa scelera
tua : et non parcet oculus
meus neqȝ miserebor : sed vi-
as tuas imponā tibi. et ab-
hominationes tue in medio
tui erūt : et scietis quia ego
sū dn̄s percutiens. Ecce dies : ec-
ce venit. Egressa est cōtritio :
floruit virga : germinauit su-
pbia. Iniquitas surrexit in
virga impietatis. Non ex eis
et non ex pplo neqȝ ex sonitu
eorū : et non erit requies in eis.
Venit tempus : appropinq-
uit dies. Qui emit nō letet :

et qui vendit non lugeat: q̄
a ira sup omnē ppl'm eius.
Quia qui vendit ad id qd
vendidit nō revertet: et ad
huc in viventibus vita eorū.
Visio enī ad omnē multitu
dinē eius non regredietur:
et vir ī iniquitate vite sue nō
confortabitur. Canite tuba:
preparentur omēs: et non est
qui vadat ad preliū. Ira enī
mea sup universū ppl'm eius.
Gladius foris: pestis et fa
mes intrinsecus. Qui in a
gro est gladio morietur: et q̄
in civitate pestilencia et fa
me devorabuntur. Et salvabū
tur qui fugerint ex eis: et e
runt in montibz quasi colum
be convalliū: omēs trepidi.
Unusquisqz in iniquitate su
a. Omēs manus dissolven
tur: et omīa genua fluent
aquis. Et accingent se cili
cis: et operiet eos formido.
Et in omni facie cōfusio: et
in universis capitibz eorum
calvicium. Argentū eorū foris
proicietur: et aurū eorū in ster
quilinium erit. Argentū et au
rū eorū non valebit liberarē
eos in die furoris dn̄i. Aīam
suā non saturabunt. et ven
tres eorū nō implebunt: q̄a
scandalū iniquitatis eorum
factū est. et ornamentū mo
nilium suorū in suppbiā posu
erunt: et ymagines abhomi
nationū suarū et simulachrorum
fecerunt ex eo. Propter hoc dedi
eis illud in inmundiciā: et
dabo illud in manus alieno
rū ad diripiendū. et impiis
terre in predā: et contamina
bunt illud. Et avertā faciē
meā ab eis: et violabunt ar
chanū meū: et introibunt
in illud emissarii. et conta
minabunt illud. Fac conclu
sionē: qm̄ terra plena est
iudicio sanguinū: et civitas
plena iniquitate. Et addu
cam pessimos de gentibus:
et possidebunt domus eorū.
Et quiescere faciā suppbiā
potentiū: et possidebunt sanc
tuaria eorū. Angustia sup
veniente requirent pacē: et

non erit. Conturbatio sup
conturbationē veniet: et
auditꝰ sup auditū. Et q̄rent
visionē de ꝓpha et nō erit: et
lex peribit a sacerdote. et cō
siliū a senioribꝫ. Rex luge
bit: et princeps induetur
merore: et manus ppli ter
re conturbabunt. Secd̄m
viā eorū faciā eis: et scd̄m
iudicia eorū iudicabo eos:
et scient quia ego dn̄s. Ca
ET factū ē plin viii
in anno sexto in
sexto mense. in q̄n
ta mensis: ego sedebā in do
mo mea. et senes iuda sede
bant corā me. Et cecidit su
per me ibi manus dn̄i dei.
Et vidi. et ecce similitudo q̄
si aspectus ignis: ab aspec
tu lumborū eius. et deorsū
ignis: et a lūbis eius et sur
sum quasi aspectus splen
doris ut visio electri. Et emis
sa similitudo manus appre
hendit me in cincinno capi
tis mei: et elevauit me sp̄s
inter terrā et celū: et adduxit

it me in ierl'm in visione dei
iuxta ostiū interius quod
respiciebat ad aquilonē:
ubi erat statutū ydolū zeli
ad prouocandū emulationē.
Et ecce ibi gloria dei isrl': se
cundū visionē quā videram
in campo. Et dixit ad me.
Fili hoīs leva oculos tu
os ad viā aquilonis. Et le
vaui oculos meos ad viā
aquilonis: et ecce ab aqui
lone porte altaris ydolū zeli
in ipso introitu. Et dixit ad
me. Fili hoīs putasne vi
des tu quid isti faciūt. abho
minationes magnas quas
domus isrl' facit hic. ut pro
cul recedā a sanctuario meo?
Et adhuc cōversus videbis
abhominationes maiores.
Et introduxit me ad ostiū
atrii: et vidi. et ecce foramē
unū in pariete. Et dixit ad
me. Fili hoīs fode parietē.
Et cū pfodissem parietē: ap
paruit ostiū unū. Et dixit
ad me. Ingredere: et vide ab
hominationes pessimas quas

isti faciunt hic. Et ingressus
vidi: et ecce omnis similitu-
do reptilium et animalium ab-
hominatio: et universa ydo-
la domus israel depicta erant
in pariete in circuitu per totum.
Et septuaginta viri de seni-
oribus domus israel. et iezo-
nias filius saphan stabat
in medio eorum stantium ante
picturas: et unusquisque ha-
bebat thuribulum in manu
sua: et vapor nebule de thu-
re consurgebat. Et dixit ad
me. Certe vides fili hominis
que seniores domus israel fa-
ciunt in tenebris: unusquis-
que in abscondito cubilis sui.
Dicunt enim. Non videt dominus
nos: dereliquit dominus terram.
Et dixit ad me. Adhuc con-
versus videbis abhominati-
ones maiores: quas isti fa-
ciunt. Et introduxit me per
ostium porte domus domini. quod
respiciebat ad aquilonem: et
ecce ibi mulieres sedebant
plangentes adonidem. Et dix-
it ad me. Certe vidisti fili
hominis. Adhuc conversus vi-
debis abhominationes ma-
iores hiis. Et introduxit
me in atrium domus domini in-
terius: et ecce in ostio tem-
pli domini inter vestibulum et
altare quasi viginti quinque
viri dorsa habentes contra
templum domini. et facies ad ori-
entem: et adorabant ad ortum
solis. Et dixit ad me. Certe
vidisti fili hominis. Numquid
leve est hoc domui iuda ut
facerent abhominationes
istas quas fecerunt hic. quia
replentes terram iniquitate.
conversi sunt ad irritandum
me: Et ecce applicant ramum
ad nares suas. Ergo et ego
faciam in furore. Non parcet
oculus meus: nec miserebor.
Et cum clamaverint ad aures
meas voce magna: non ex-
audiam eos. Capitulum ix.

Et clamavit in au-
ribus meis voce ma-
gna dicens. Appro-
pinquaverunt visitationes
urbis: et unusquisque vas

interfectionis habet ī ma
nu sua. Et ecce sex viri ve
niebant de via porte supe
rioris que respicit ad aq̄
lonē: et uniuscuiusq; vas
interitus in manu ei⁹. Vir
quoq; unus in medio eorꝫ
vestitus lineis: et atramē
tariū scriptoris ad renes ei⁹.
Et ingressi sūt: et steterunt
iuxta altare ereū. Et glori
a dñi isrl' assūpta est de che
rub que erat sup eū ad li
men domus. Et vocavit vi
rū qui indutus erat lineis:
et atramentariū scriptoris
habebat in lumbis suis. Et
dixit dñs ad eū. Transi per
mediā civitatē in medio ie
rusalē: et signa thau super
frontē virorū gementiū et
dolentiū sup cūctis abhomi
nationibꝫ que fiūt in me
dio eius. Et illis dixit audi
ente me. Transite p civitatē
sequentes eū: et percutite. Nō
parcat oculus vester: neq;
misereamī. Senē adolescē
tulū et virginē. pvulū et
mulieres interficite usq; ad
internecionē. Omnē autem
sup quē videritis thau ne
occidatis: et a sanctuario
meo incipite. Ceperūt ergo
a viris senioribꝫ: qui erant
ante faciē domus. Et dixit
ad eos. Contaminate domū:
et implete atria interfectis.
Egredimī. Et egressi sūt: et
percutiebant eos qui erant
in civitate. Et cede completa
remansi ego: ruiq; sup faciē
meā. et clamans aio. Heu
heu heu. dñe deus. Ergo ne
disperdes omnēs reliquias isrl'.
effundens furorē tuū super
ihrlm? Et dixit ad me. Iniq̄
tas domus isrl' et iuda mag
na est nimis valde: et reple
ta est terra sanguinibus: et
civitas repleta est aversiōe.
Dixerūt enī. Dereliquit dñs
terrā: et dñs nō videt. Igitᵣ
et meus non parcet oculus.
neq; miserebor: viā eorū su
per caput eorū reddā. Et ec
ce vir qui indutus erat li
neis qui habebat atramen

rariū in dorso suo: respon
dit verbū dicens. Feci sicut
precepisti michi. Caplm x

Et vidi et ecce in fir
mamento qd' erat
sup caput cheru
bin quasi lapis saphirus:
quasi species similitudinis
solij apparuit sup ea. Et
dixit ad virū qui indutus
erat lineis: et ait. Ingredere
in medio rotarū q̄ sūt subt'
cherubin et imple manū tu
am prunis ignis que sunt
inter cherubin: et effunde su
per civitatē. Ingressusq; ē
in conspectu meo. Cherubin
autē stabant a dextris domꝰ
cū ingrederet' vir. Et nubes
implevit atriū interius. Et
elevata est gloria dñi desu
per cherubin ad limen do
mus: et repleta est domus
nube: et atriū repletū est
splendore glorie dñi. Et soni
tus alarū cherubin audie
batur usq; ad atriū exterius:
q̄si vox dei oīpotens loquē
tis. Cūq; precepisset viro q

indutus erat lineis dicēs.
Sume ignē de medio rotarū
que sūt inter cherubin: in
gressus est. stetit iuxta ro
tam. Et extendit cherub ma
nū de medio cherubin ad
ignē qui erat inter cherubī:
et sumpsit et dedit in manus
eius. qui indutus erat line
is. Qui accipiens ingressus
est. Et apparuit in cheru
bin similitudo manus ho
minis subtus pennas eorū.
Et vidi: et ecce quatuor ro
te iuxta cherubin. Rota v
na iuxta cherub unū: et ro
ta alia iuxta cherub unū.
Species autē rotarū quasi
visio lapidis crisoliti: et
aspectus earū similitudo
una quatuor: quasi si sit
rota in medio rote. Cūq;
ambularent: in quatuor
partes gradiebant'. Non
revertebant' ambulātes:
sed ad locū ad quē ire decli
nabat que prima erat: se
quebant' et cetere. nec cōuer
tebantur. Et omnē corpus

earū et colla et manus et
penne et circuli. plena erāt
oculis in circuitu quatuor
rotarū. Et rotas istas vo
cauit volubiles audiente
me. Quatuor autē facies
habebat vnū. Facies vna
facies cherub. et facies scdā
facies hoīs: et in tercio
facies leonis: et in quarto
facies aquile. Et eleuata
sūt cherubin. Ipm̄ est ani
mal quod viderā iuxta flu
uiū chobār. Cūq3 ambula
rent cherubin: ibant pari
ter et rote iuxta ea. Et cum
leuarent cherubin alas su
as ut exaltarent a terra: nō
residebant rote. sed et ipe iux
ta erant. Stantibz illis sta
bant: et cū eleuatis eleuabā
tur. Spūs enī vite erat in eis.
Et egressa est gloria dn̄i a
limine templi: et stetit sup
cherubin. Et eleuātia che
rubin alas suas: exaltata
sūt a terra corā me. Et illis
egredientibz: rote quoq3 sub
secute sūt. Et stetit in introi

tu porte domus dn̄i orien
talis: et gloria dei isrl' erat
sup ea. Ipm̄ est aīal qd̄
vidi subter deū isrl' iuxta
fluuiū chobār. Et intellexi
quia cherubin essent. Qua
tuor per quatuor vultus
vni: et quatuor ale vni.
Et similitudo manus ho
minis sub alis eorū. Et si
militudo vultuū eorū: ipi
vultus quos viderā iuxta
fluuiū chobār. Et intuitus
eorū et impetus singulorū
ante faciē suā ingredi. Ca

plm̄ xi

Et eleuauit me spūs: et intro
duxit me ad por
tam domus dn̄i orientalē
que respicit solis ortū. Et ec
ce in introitu porte viginti
quinq3 viri. Et vidi in medi
o eorū iezoniā filiū azur
et feltiā filiū banaie prin
cipes ppli. Dixitq3 ad me.
Fili hoīs hij viri qui cogi
tant iniquitatē: et tractant
consiliū pessimū in vrbe is
ta dicentes. Nonne dudū

edificate sunt domus? Hec ē
lebes: nos autē carnes. Idcir
co vaticinare de eis: vaticina
re fili hominis. Et irruit in
me spiritus dn̄i: et dixit ad me.
Loquere. Hec dicit dn̄s. Sic
locuti estis domus isrł: et co
gitationes cordis vri ego
novi. Plurimos occidistis
in urbe hac: et implestis vi
as eius interfectis. Propterea
hec dicit dn̄s deus. Interfec
tos vestros quos posuistis in me
dio eius. hii sunt carnes: et
hec est lebes. Et educā vos
de medio eius. Gladium me
tuistis: et gladium inducā
super vos. ait dn̄s deus. Et
eiciā vos de medio eius: da
boque vos in manus hosti
um: et faciā in vobis iu
dicia. Gladio cadetis. In
finibus isrł iudicabo vos:
et scietis quia ego dn̄s. Hec
non erit vobis in lebetem:
et vos non eritis in medio
eius in carnes. In finibus
isrł iudicabo vos. et scietis
quia ego dn̄s: quia in pre

ceptis meis non ambulas
tis. et iudicia mea nō feci
stis: sed iuxta iudicia gen
tiū que in circuitu vro sūt
estis operati. Et factū est cū
prophetarē: Pheltias filius ba
naie mortuus est. Et cecidi
in faciē meā clamans vo
ce magna: et dixi. Heu
heu heu dn̄e deus: cōsum
mationē tu facis reliquia
rū isrł. Et factū est verbū
dn̄i ad me dicens. Fili ho
minis fratres tui fratres
tui. viri propinqui tui. et ō
nis domus isrł: universi
quibus dixerūt habitatores
ierłm. longe recedite a dn̄o:
nobis data est terra in pos
sessionē. Propterea hec dicit
dn̄s deus. Quia longe feci
eos in gentibus. et quia dis
persi eos in terris: ero eis i
sanctificationē modicā
in terris. ad quas venerūt.
Propterea loquere. Hec dicit
dn̄s deus. Congregabo
vos de populis et adunabo
de terris in quibus dispersi

eius: daboq̄ʒ vobis humum
isrł. Et ingredient̄ illuc: et
auferent om̄s offensiōes
cunctasq̄ʒ abhominationes
eius de illa. Et dabo eis cor
vnū: et spiritū nouū tribu
am in visceribꝫ eorū. Et au
ferā cor lapideū de carne eo
rū. et dabo eis cor carneū: vt
in p̄ceptis meis ambulēt.
et iudicia mea custodiāt.
faciantq̄ʒ ea: et sint michi ī
p̄plm̄. et ego sim eis in deū.
Quorū cor post offendicu
la et abhominationes suas
āmbulabat: horū viā in ca
pite suo ponā. dicit dn̄s de
us. Et eleuauerūt cherubin
alas suas et rote cū eis: et
gloria dei isrł erat sup ea.
Et ascendit gloria dn̄i de
medio ciuitatis: stetitq̄ʒ su
per montē qui est ad orie
tē vrbis. Et sp̄us leuauit
me adduxitq̄ʒ in chaldeā
ad trāsmigrationē in visi
one in sp̄u dei: et sublata
est a me visio quā viderā.
Et locutus sum ad trāsmi
grationē om̄ia verba dn̄i
que ostenderat michi. Capl̄
xij.

Et factus est
sermo dn̄i ad me
dicens. Fili homi
nis in medio domus exaspe
rantis tu habitas: qui o
culos habent ad videndū
et non vident: et aures ad
audiendū et non audiūt:
quia domus exasperans ē.
Tu ergo fili hom̄is fac tibi
vasa trāsmigrationis: et
trāsmigrabis per diē corā e
is. Trāsmigrabis autē de lo
co tuo ad locū alterū in cō
spectu eorū: si forte aspiciāt
quia domus exasperans ē.
Et efferes foras vasa tua
quasi vasa trāsmigrantis
per diē in cōspectu eorū. Tu
autē egredieris vespere corā
eis: sicut egredit̄ migrans
ante oculos eorū. P̄fode tibi
parietē: et egredieris per eū
in conspectu eorū. In hume
ris portaberis: in caligine
efferēris. Faciē tuā velabis
et non videbis terrā: quia

portentū dedi te domui isrl'.
Feci ego sicut p̄ceperat m̄.
Vasa mea p̄tuli quasi va
sa transmigrantis per diem:
et vespe p̄fodi michi parie
tem manu. In caligine e
gressus sū: et in humeris
portatus in cōspectu eorū.
Et factus est sermo dn̄i ad
me mane dicens. Fili hoīs
nūquid nō dixerūt ad te do
mus isrl'. domus exasperās.
quid tu facis? Dic ad eos.
Hec dicit dn̄s deus. Sup du
cem onus istud qui est in ie
rusalē: et sup omnē domū
isrl' que est in medio eorū.
Dic. Ego portentū vrm̄. Quo
modo feci: sic fiet illis. In trāl
migrationē et in captivita
tem ibunt. Et dux qui ē in
medio eorū in humeris por
tabitur: in caligine egredie
tur. Parietē p̄fodient: ut e
ducant eū. Facies eius operi
etur: ut non videat oculo t'
ram. Et extendā rete meū su
per illū: et capietur in sage
na mea. Et adducā eū in
babilonē in terrā chaldeorū:
et ipsam non videbit: ibiq3
morietur. Et omēs qui circa
eū sūt presidiū eius. et ag
mina eius dispgam in om
nem ventū: et gladiū eva
ginabo post eos. Et scient
quia ego dn̄s: quādo disp
gero illos in gentibz. et dis
seminavero eos in terris. Et
relinquā ex eis viros pau
cos a gladio et fame et pes
tilentia: ut narrent omīa
scelera eorū in gentibz ad
quas ingredientur: et scient
quia ego dn̄s. Et factus ē
sermo dn̄i ad me dicens.
Fili hominis panē tuū in cō
turbatione comede: sed et
aquā tuā in festinatione
et merore bibe: et dices ad
p̄plm̄ terre. Hec dicit dn̄s
deus. ad eos qui habitant
ihrlm̄ in terra isrl'. Panē
suū in sollicitudine come
dent. et aquā suā in desola
tione bibent: ut desoletur
terra a multitudine sua.
p̄pter iniquitatē omniū q'

habitant in ea. Et civitates
que nunc habitantur desolate
erunt. terraque deserta: et scietis
quia ego dominus. Et factus est
sermo domini ad me dicens. Fi
li hominis quod est proverbium is
tud vobis in terra israel dicen
tium. in longum differentur di
es et peribit omnis visio? Ide
o dic ad eos. Hec dicit dominus
deus. Quiescere faciam prover
bium istud: neque vulgo dice
tur ultra in israel. Et loquere
ad eos quod appropinquaverunt
dies: et sermo omnis vi
sionis. Non enim erit ultra
omnis visio cassa: neque divi
natio ambigua in medio
filiorum israel: quia ego dominus
loquar. quodcumque locutus fu
ero verbum. et fiet. Non pro
longabitur amplius: sed
in diebus vestris domus exas
perans. loquar verbum: et
faciam illud. dicit dominus deus.
Et factus est sermo domini ad
me dicens. Fili hominis: ecce
domus israel dicentium. Visio
quam hic videt in dies mul
tos: et in tempora longa
iste prophetat. Propterea dic ad
eos. Hec dicit dominus deus. Non
prolongabitur ultra omnis
sermo meus. Verbum quod lo
cutus fuero complebitur: di
cit dominus deus. Capitulum xiii.

Et factus est sermo
domini ad me dicens.
Fili hominis vatici
nare ad prophetas israel qui pro
phetant: et dices prophetantibus
de corde suo. Audite ver
bum domini. Hec dicit dominus deus.
Ve prophetis insipientibus qui
sequuntur spiritum suum: et nichil
vident. Quasi vulpes in de
sertis prophete tui israel. Non
ascendistis ex adverso neque
opposuistis murum pro do
mo israel: ut staretis in pre
lio in die domini. Vident vana et
divinant mendacium dicen
tes. ait dominus. cum dominus non mi
serit eos: et perseveraverunt
confirmare sermonem. Num
quid non visionem cassam vi
distis et divinationem men
dacem locuti estis? et dicitis

ait dñs. cũ ego non sim lo-
cutus? Propterea hec dicit do-
minus deus. Quia locuti
estis vana et vidistis men-
dacium: ideo ecce ego ad vos.
ait dñs deus. Et erit manꝰ
mea sup pphetas qui vident
vana: et divinant men-
dacium. In consilio ppli mei
non erunt. et in scriptura do-
mus isrl' non scribentur. nec
in terrã isrl' ingredientur:
et scietis quia ego dñs deus:
eo qd deceperint pplm meũ
dicentes pax et nõ ẽ pax. Et
ipse edificabat parietẽ: illi
autẽ liniebant eũ luto abs-
qz paleis. Dic ad eos qui
liniũt absqz temperatura:
qd casurus sit. Erit enĩ ym-
ber inundans: et dabo lapi-
des pergrandes desup irruen-
tes: et ventũ pcelle dissipã-
tem. Siquidẽ ecce cecidit pa-
ries. Numquid non dicetur
vobis: ubi est litura quã
linistis? Propterea hec dicit
dñs deus. Et erumpere faciã
spiritũ tẽpestatũ in indig-
natione mea: et ymber in-
undans in furore meo erit:
et lapides grandes in ira in
consũmatione. Et destruã
parietẽ quẽ linistis absqz
temperamento. et adequa-
bo eũ terre: et revelabitur
fundamentũ eiꝰ et cadet et cõ-
sumetur in medio eius: et
scietis quia ego sũ dñs. Et
complebo indignationẽ
meã in pariete et in hiis
qui liniũt eũ absqz tempe-
ramento: dicãmqz vobis.
Non est paries: et nõ sunt
qui liniũt eũ pphete isrl' q'
pphetant ad ierlm. et vi-
dent ei visionẽ pacis: et nõ
est pax ait dñs deus. Et tu
fili hominis pone faciẽ tuã
contra filias ppli tui que
pphetant de corde suo: et va-
ticinare sup eas et dic. Hec
dicit dñs deus. Ve qui con-
suũt pulvillos sub omni
cubito manus: et faciũt
cervicalia sub capite uni-
verse etatis. ad capiendas
aĩas. Cũ caperent aĩmas

populi mei. viuificabant ai
mas eorum: et violabant
me ad populum meum propter pu
gillum ordei et fragmen pa
nis: ut interficerent animas
que non moriuntur. et viuifi
carent animas que non vi
uunt: mencientes populo meo
credenti mendaciis. Propter
hoc hec dicit dominus deus. Ec
ce ego ad puluillos vestros
quibus vos capitis animas
volantes: et disrumpam eos
de brachiis vestris: et dimittam
animas quas vos capitis ani
mas ad volandum. Et disrum
pam ceruicalia vestra. et libe
rabo populum meum de manu
vestra: neque erunt ultra in ma
nibus vestris ad predandum:
et scietis quia ego dominus. Pro
eo quod merere fecistis cor iusti men
daciter quem ego non contrista
ui: et confortastis manus
impii ut non reuerteretur a
via sua mala et viueret:
propterea vana non videbitis.
et diuinationes non diuina
bitis amplius. Et eruam

populum meum de manu vestra: et
scietis quia ego dominus. Capitulum XIIII.

Et venerunt
ad me viri seniorum
israel: et sederunt
coram me. Et factus est sermo
domini ad me dicens. Fili hominis
viri isti posuerunt immundi
cias suas in cordibus suis: et
scandalum iniquitatis sue
statuerunt contra faciem suam.
Numquid interrogatus respon
debo eis? Propter hoc loquere
eis: et dices ad eos. Hec di
cit dominus deus. Homo homo
de domo israel qui posuerit immun
dicias suas in corde suo. et scan
dalum iniquitatis sue statue
rit contra faciem suam. et vene
rit ad prophetam interrogans
per eum me: ego dominus responde
bo ei in multitudine immun
diciarum suarum. ut capiatur
domus israel in corde suo. quo
recesserunt a me in cunctis ydo
lis suis. Propterea dic ad do
mum israel. Hec dicit dominus deus.
Conuertimini et recedite ab
ydolis vestris: et ab uniuersis

contaminationibus vestris auertite facies vestras. quia homo homo de domo israel. et de proselitis quicumque aduena fuerit in israel. si alienatus fuerit a me. et posuerit ydola sua in corde suo et scandalum iniquitatis sue statuerit contra faciem suam. et venerit ad prophetam. ut interroget per eum me: ego dominus respondebo ei per me. Et ponam faciem meam super hominem illum et faciam eum in exemplum et in prouerbium: et disperdam eum de medio populi mei: et scietis quia ego dominus. Et propheta cum errauerit et locutus fuerit verbum: ego dominus decepi prophetam illum. Et extendam manum meam super illum: et delebo eum de medio populi mei israel: et portabunt iniquitatem suam. Iuxta iniquitatem interrogantis. sic iniquitas prophete erit: ut non erret ultra domus israel a me. neque polluatur in vniuersis preuaricationibus suis: sed sit michi in populum. et ego sim ei

in deum. ait dominus exercituum. Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis terra cum peccauerit michi ut preuaricetur preuaricans. extendam manum meam super eam: et conteram virgam panis eius. Et immittam in eam famem: et interficiam de ea hominem et iumentum. Et si fuerint tres viri isti in medio eius. noe daniel et iob: ipsi iusticia sua liberabunt animas suas. ait dominus exercituum. Quod si et bestias pessimas induxero super terram ut vastem eam. et fuerit inuia eo quod non sit pertransiens propter bestias: tres viri isti qui fuerint in ea. viuo ego dicit dominus deus quia nec filios nec filias liberabunt. sed ipsi soli liberabuntur: terra autem desolabitur. Vel si gladium induxero super terram illam. et dixero gladio transi per terram. et interfecero de ea hominem et iumentum. et tres viri isti fuerint in medio eius: viuo ego dicit dominus deus. non liberabunt

filios neq; filias: sed ipi so
li liberabunt. Si autē et
pestilenciā imisero sup ter
rā illā. et effudero indig
nationē meā sup eā in sā
guinē. ut auferā ex ea ho
minē et iumentū: et noe
et daniel et iob fuerint in
medio eius: viuo ego dicit
dn̄s deus. quia filiū et fili
am non liberabūt: sed ipi
iusticia sua liberabūt aī
mas suas. Qm̄ hec dicit
dn̄s deus. Qz si et quatuor
iudicia mea pessima gla
diū et famē et bestias ma
las et pestilenciā misero ī
ihrlm ut interficiā de ea ho
minē et pecus: tamē relin
quetur in ea saluatio edu
centiū filios et filias. Ecce
ipi egredient ad vos. et vi
debitis viā eorū. et adinuē
tiones eorū: et consolabi
mini sup malo qd induxi
in ihrlm in omnibz que
importaui sup eā. Et conso
labunt sup vos cū videritis
viā eorū et adinuētiones

eorū: et cognoscetis qz non
frustra fecerim omnia que
feci in ea ait dn̄s deus. Ca
ET factus plm xv.
est sermo dn̄i ad
me dicens. Fili ho
minis quid fiet ligno vitis
ex omnibus lignis nemorū
que sunt inter ligna siluarū.
Numquid tolletur de ea lignū
ut fiat opus. Aut fabrica
bitur de ea paxillus: ut de
pendeat in eo qdcumq; vas.
Ecce igni datū est in escā. V
tramq; partē eius consūp
sit ignis: et medietas eius
redacta est in fauillā. Num
quid vtile erit ad opus. E
tiam cū esset integrū non
erat aptū ad opus: quāto
magis cū ignis illud deuo
rauerit et combusserit. nihi
il ex eo fiet operis. Propterea
hec dicit dn̄s deus. Quomō
lignū vitis inter ligna silua
rū qd dedi igni ad deuorā
dū: sic tradā habitatores
ihrlm. et ponā faciē meā
in eos. De igne egredientur:

et ignis consumet eos. Et
scietis quia ego dns cum po
suero faciē meā in eos. dede
ro terram inuiam et desolatā: eo
quod preuaricatores extiterint di
cit dns deus. Capitulum xvi.

Et factus ē sermo
dñi ad me dicēs.
Fili hominis notas
fac ihrlm abhominatioēs
suas: et dices. Hec dicit dns
deus. Ihrlm radix tua et ge
neratio tua de terra chana
nea. Pater tuus amorreus:
et mater tua cethea. Et quā
do nata es in die ortus tui
non est p̄scisus umbilicus
tuus: et in aqua nō es lota
in salutē. nec sale salita: nec
inuoluta pannis. Non pe
percit sup te oculus meus
ut facerē tibi unū de hiis mi
sericus tui: sed proiecta es sup
faciē terre in abiectione aie
tue. in die qua nata es. Trāsi
ens autē per te. vidi te con
culcari in sanguine tuo: et
dixi tibi cū esses in sāguiē
tuo. Viue. Dixi inquā tibi:
in sāguine tuo viue. Mul
tiplicatā quasi germen a
gri dedi te: et multiplicata
es et grandis effecta. Et in
gressa es: et peruenisti ad
mundū muliebrē. Vbera
tua intumuerunt. et pilus
tuus germinauit: et eras
nuda. et confusione plena.
Et trāsiui per te: et vidi te.
Et ecce tempus tuū. tempus
amantiū. Et expandi amic
tū meū sup te: et operui ig
nominiam tuā. Et iuraui ti
bi: et ingressus sū pactū te
cū ait dns deus. Et facta es
michi. Et laui te aqua. et
emūdaui sanguinē tuū ex
te: et unxi te oleo. et vestiui
te discoloribz: et calciaui
te iacincto et cinxi te bys
so. et indui te subtilibus:
et ornaui te ornamento.
Et dedi armillas in mani
bus tuis: et torquē circa col
lū tuū. Et dedi inaurē sup
os tuū. et circulos auribus
tuis: et coronā decoris in
capite tuo. Et ornata es au

ro et argento: et vestita es
bysso et polimito et mul
tis coloribz. Similā et mel
et oleū comedisti: et decora
facta es vehementer nimis:
et pfecisti in regnū. Et egres
sū est nomē tuū in gentes
ppter speciē tuā: quia pfec
ta eras in decore meo quem
posuerā sup te dicit dn̄s de
us. Et habens fiduciā ī pul
chritudine tua. fornicata
es in nomine tuo: et exposu
isti fornicationē tuā omni
trāseunti. ut eius fieres. Et
sumens de vestimentis me
is fecisti tibi excelsa hinc inde
consuta: et fornicata es su
per eis. sicut nō est factum
neqz futurū est. Et tulisti
vasa decoris tui de auro me
o et de argento meo que de
di tibi: et fecisti tibi yma
gines masculinas: et forni
cata es in eis. Et sūpsisti
vestimenta tua multicolo
ria: et vestita es eis. Et oleū
meū et thimiama meū po
suisti corā eis: et panē me

um quē dedi tibi similā et
oleū et mel quibz enutrivi
te posuisti in cōspectu eorū
in odorē suavitatis. Et fac
tū est ait dn̄s deus. Et tulis
ti filios tuos et filias tuas
quas generasti michi: et ī
molasti eis ad devorandū.
Nūquid parva est fornicatio
tua īmolantis filios meos.
Et dedisti illos consecrans
eis. Et post omēs abhoī
nationes tuas et fornicati
ones non es recordata die
rū adolescentie tue: quādo
eras nuda et confusione
plena cōculcata in sāgui
ne tuo. Et accidit post om
nem maliciā tuā: ve ve ti
bi ait dn̄s deus. Et edificas
ti tibi lupanar: et fecisti ti
bi pstibulū in cūctis plateis.
Ad omne caput edificasti
signū pstitucōis tue: et ab
hominabilē fecisti decorē tu
um. Et divisisti pedes tuos
omī trāseunti: et multipli
casti fornicationes tuas. Et
fornicata es cū filijs egypti.

vicinis tuis magnarū car-
niū: et multiplicasti forni-
cationē tuā ad irritandū
me. Ecce ego extendo manū
meā sup te. et auferā iusti-
ficationē tuā: et dabo te in
animā odientiū te filiarū
palestinarū: que erubescunt
in via tua scelerata. Et for-
nicata es in filiis assyrior(um):
eo q(uo)d needū fueris expleta.
Et postq(uam) fornicata es: nec
sic es saciata. Et multiplicas-
ti fornicationē tuā in terra
chanaan cū chaldeis: et nec
sic saciata es. In quo mun-
dabo cor tuū ait dn̄s deus:
cū facias omnia hec opera
mulieris meretricis et proca-
cis. Quia fabricasti lupanar
tuū in capite omnis vie: et
excelsū tuū fecisti in omni pla-
tea. Nec facta es quasi mere-
trix fastidiosa augens pre-
ciū: sed quasi mulier adul-
tera que sup virū suū indu-
cit alienos. Omnibus mere-
tricibz dantur mercedes: tu
autē dedisti mercedes cunctis
amatoribz tuis: et donabas
eis ut intrarent ad te undi-
q(ue) ad fornicandū tecū. Fac-
tum(que) in te est contra consue-
tudinē mulierū in fornica-
tionibz tuis: et post te nō
erit fornicatio. In eo enī q(uo)d
dedisti mercedes et mercedes
non accepisti: factū est in
te contrariū. Propterea mere-
trix audi verbū dn̄i. Hec
dicit dn̄s deus. Quia effu-
sū est es tuū et revelata est
ignominia tua in fornica-
tionibz tuis sup amatores
tuos. et sup ydola abhomi-
nationū tuarū in sanguine
filiorū tuorū quos dedisti
eis: ecce ego congregabo
omnes amatores tuos qui-
bus commixta es. et omnes
quos dilexisti cū universis
quos oderas et congre-
gabo eos sup te undiq(ue): et
nudabo ignominiā tuā
corā eis. et videbunt omnē
turpitudinē tuā. Et iudica-
bo te iudiciis adulterarū
et effundentiū sanguinē: et

dabo te in sanguinē furoris
et zeli. Et dabo te in manus
eorū et destruēt lupanar tu
ū. et demolient̄ ꝓstibulū tu
um: et denudabūt te vesti
mentis tuis. et auferent va
sa decoris tui: et derelinquēt
te nudā plenāq; ignominia.
Et adducēt sup te multitu
dinē: et lapidabūt te lapi
dibꝫ: et trucidabūt te gla
dijs suis. Et comburent do
mos tuas igni: et facient in
te iudicia in oculis mulierū
plurimarū. Et desines for
nicari: et mercedes ultra nō
dabis. Et requiescet indig
natio mea in te: et auferet̄
zelus meꝰ a te. Et quiescam
nec irascar amplius: eo qđ
nō fueris recordata dierū ado
lescencie tue: et provocasti me
in omnibus hijs. Quapꝓpt̄
et ego vias tuas in capite
tuo dedi. ait dn̄s deus: et nō
feci iuxta scelera tua in om
nibꝫ abhominationibꝫ tuis.
Ecce omīs qui dicit vulgo
ꝓverbiū: in te assumet il
lud dicens. Sicut mater: i
ta et filia eius. Filia matris
tue es tu: que ꝓiecit virū
suū et filios suos. Et soror
sororū tuarū tu: que ꝓiece
rūt viros suos et filios su
os. Mater vr̄a cethea: et pa
ter vester amorreus. Et soror
tua maior samaria: ipa
et filie eius que habitāt ad
sinistrā tuā. Soror autē tua
minor te que habitat a dex
tris tuis: sodoma et filie e
ius. Sed nec in vijs earum
ambulasti: neq; scdm̄ scele
ra earū fecisti. Pusillū mi
nus pene sceleratiora fecisti
illis: in omnibꝫ vijs tuis.
Vivo ego dicit dn̄s deus: qr̄
a nō fecit sodoma soror tua
ipa et filie eius sicut fecisti
tu et filie tue. Ecce hec fuit
iniquitas sodome sororis
tue. supbia saturitas panis
et habūdantia. et ociū ipi
us et filiarū eius: et manū
egeno et pauperi nō porri
gebāt. Et elevate sūt et fece
rūt abhominationes corā

me: et abstuli eas sicut vidis-
ti. Et samaria dimidium pec-
catorum tuorum non peccavit:
sed vicisti eas sceleribus tuis:
et iustificasti sorores tuas in
omnibus abhominationibus tu-
is quas operata es. Ergo et tu
porta confusionem tuam: que
vicisti sorores tuas peccatis tu-
is, sceleratius agens ab eis.
Iustificate sunt enim a te. Ergo
et tu confundere, et porta ig-
nominiam tuam: que iustificasti
sorores tuas. Et convertam
restituens eas conversione sodo-
morum cum filiabus suis. et con-
versione samarie et filiarum eius.
Et convertam reversionem tuam in
medio earum: ut portes ignomi-
niam tuam: et confundaris in omni-
bus que fecisti consolans eas. Et
soror tua sodoma et filie eius
revertentur ad antiquitatem suam:
et samaria et filie eius rever-
tentur ad antiquitatem suam: et tu
et filie tue revertimini ad an-
tiquitatem vestram. Non fuit enim
sodoma soror tua audita in
ore tuo in die superbie tue: an-

tequam revelaretur malicia tua
sicut hoc tempore in opprobrium
filiarum syrie: et cunctarum in
circuitu tuo filiarum palestina-
rum que ambiunt te per gyrum.
Scelus tuum et ignominiam
tuam tu portasti ait dominus deus.
Quia hec dicit dominus deus. Et
faciam tibi sicut despexisti iu-
ramentum ut irritum faceres
pactum: et recordabor ego pac-
ti mei tecum in diebus adolescen-
cie tue: et suscitabo tibi pac-
tum sempiternum. Et recordabe-
ris viarum tuarum: et confun-
deris cum receperis sorores tuas
te maiores. cum minoribus tu-
is. Et dabo eas tibi in filias:
sed non ex pacto tuo. Et sus-
citabo ego pactum meum tecum:
et scies quia ego dominus. ut re-
corderis et confundaris: et non
sit tibi ultra aperire os pre
confusione tua. cum placatus
fuero tibi in omnibus que fe-
cisti ait dominus deus. Capitulum xvii.

Et factum est
verbum domini ad me
dicens. Fili hominis.

ppone enigma et narra pa
bolā ad domū isrl': et dices.
Hec dicit dn̄s deus. Aquila
grandis magnarū alarū
longo membrorū ductu.
plena plumis et varietate.
venit ad libanū: et tulit
medullā cedri. Sūmitatē
frondiū eius avellit: et trās
portavit eā in terra chana
ān. In urbē negociatorū po
suit illā. Et tulit de semine
tre. et posuit illud in terra
pro semine: ut firmaret ra
dicē sup aquas multas. In
suꝑficie posuit illud. Cūq3
germinasset crevit in vineā
latiorē humili statura: res
picientibꝫ ramis eius ad eā:
et radices eius sub illa erāt.
Facta est ergo vinea et fructi
ficavit in palmites: et emi
sit ꝓpagines. Et facta est
aquila altera grandis: mag
nis alis multisq3 plumis.
Et ecce vinea ista quasi mit
tens radices suas ad eā: pal
mites suos extendit ad illā:
ut irrigaret eā de areolis ger
minis sui. In terra bona su
per aquas multas plantata
ta est. ut faciat frondes: et
portet fructū. ut sit in vine
am grandē. Dic. Hec dicit
dn̄s deus. Ergo ne ꝓsperabi
tur? Nonne radices eius evel
let. et fructus eius distringet:
et siccabit omnēs palmites
germinis eius et arescet? Et
nō in brachio grandi neq3
in ꝓplō multo: ut evelleret
eā radicitus. Ecce plantata
est. Ergo ne ꝓsperabit? Nō
ne cū tetigerit eā ventus u
rens siccabitur: et in areis
germinis sui arescet? Et fac
tū est verbū dn̄i ad me di
cens. Dic ad domū exaspe
rantē. Nescitis quid ista sig
nificent? Dic. Ecce venit rex
babilonis ihrlm: et assumet
regē et principes eius. et ad
ducet eos ad semetipm in
babilonē. Et tollet de semi
ne regni. feritq3 cū eo fedus:
et accipiet ab eo iusiurādū.
Sed et fortes terre tollet: ut
sit regnū humile et nō eleve

tur: sed custodiat pactum eius
et seruet illud. Qui recedens
ab eo misit nuncios ad egyp
tum: ut daret sibi equos et populum
multum. Numquid prosperabitur
vel consequetur salutem qui fe
cit hec? Et qui dissoluit
pactum: numquid effugiet?
Viuo ego dicit dominus deus: quo
niam in loco regis qui consti
tuit eum regem. cuius fecit irritum
iuramentum et soluit pactum
quod habebat cum eo. in medi
o babilonis morietur. Et non
in exercitu grandi neque in
populo multo. faciet contra e
um pharao bellum. in iactu
aggeris et in extructione val
lorum: ut interficiat animas
multas. Spreuerat enim iu
ramentum: ut solueret fedus.
Et ecce dedit manum suam. Et
cum omnia hec fecerit: non ef
fugiet. Propterea hec dicit dominus
deus. Viuo ego quoniam iuramen
tum quod spreuit. et fedus quod
preuaricatus est. ponam in ca
put eius. Et expandam super
eum rete meum: et comprehendetur

in sagena mea. Et adducam
eum in babilonem: et iudicabo
eum ibi in preuaricatione qua
despexit me. Et omnes profugi
eius cum uniuerso agmine
gladio cadent. Residui au
tem in omnem ventum dispergen
tur: et scietis quia ego dominus
locutus sum. Hec dicit dominus deus.
Et sumam ego de medulla ce
dri sublimis: et ponam de ver
tice ramorum eius. Tenerum
distringam: et plantabo su
per montem excelsum et eminen
tem. In monte sublimi israel
plantabo illam: et erumpet in
germen. et faciet fructum: et
erit in cedrum magnam. Et ha
bitabunt sub eo omnes volu
cres: uniuersum volatile sub
umbra frondium eius nidifi
cabit. Et scient omnia lig
na regionis. quia ego dominus
humiliaui lignum sublime.
et exaltaui lignum humile:
et siccaui lignum viride: et
frondere feci lignum aridum.
Ego dominus locutus sum
et feci. Capitulum xviij.

ET factus ē sermo
dñi ad me dicēs.
Quid est q̄ inter
vos parabolā vertitis in p̄
uerbiū istud in terra isr̄l di
centes: patres comederūt v
uā acerbā. et dentes filiorū
obstupuerūt. Viuo ego di
cit dñs deus: si erit vobis ul
tra parabola hec in puerbi
um in isr̄l. Ecce omēs aīme
mee sūt. Vt aīma patris: i
ta et aīma filij mea ē. Anima
que peccauerit ipa morietur.
Et vir si fuerit iustus et fecerit
iudiciū et iusticiā: in mon
tibȝ nō comederit. et oculos
suos nō leuauerit ad ydola
domus isr̄l. et vxorē pximi
sui nō violauerit. et ad mu
lierē menstruatā nō accesserit.
et hominē nō cōtristauerit.
pignus debitori reddiderit. p
vim nichil rapuerit. panē
suū esurienti dederit. et nudū
operuerit vestimēto. ad vsu
rā nō cōmodauerit. et am
plius nō acceperit. ab iniq
tate auerterit manū suam.

iudiciū verū fecerit inter virū
et virū. in preceptis meis am
bulauerit. et iudicia mea
custodierit ut faciat veritatē:
hic iustus est: vita viuet ait
dñs deus. Q si genuerit filiū
latronē effundentē sanguinē
et fecerit vnū de istis. et hec
quidē omnia nō facientē sed
in montibȝ comedentē. et
vxorē pximi sui polluentē.
egenū et pauperē cōtristan
tem. rapientē rapinas. pig
nus non reddentē. et ad ydo
la leuantē oculos suos. ab
hominationē facientē. ad v
surā dantē. et amplius ac
cipientē: nūquid viuet? Nō
viuet. Cū vniuersa detestan
da hec fecerit. morte morietur.
sanguis eius in ipo erit. Q
si genuerit filiū qui videns
omnia pctā patris sui que fe
cit. timuerit et nō fecerit si
mile eis: sup montes non
comederit. et oculos suos nō
leuauerit ad ydola domus
isr̄l. et vxorē pximi sui non
violauerit. et virū nō cōtri

tauerit. pignus nō retinue-
rit. et rapinā nō rapuerit.
panē suū esurienti dederit et
nudū operuerit vestimēto.
a pauperis iniuria auerte-
rit manū suā. usurā et sup
habundantiā non acceperit.
iudicia mea fecerit. in p̄cep
tis meis ambulauerit: hic
non morietur in iniquitate
patris sui. sed uita uiuet.
Pater eius quia calūpnia-
tus est et uim fecit fratri et
malū operatus est in medio
ppli sui: ecce mortuus est in
iniquitate sua. Et dicitis.
Quare nō portabit filius i-
niquitatē patris? Videlicet q̄
a filius iudiciū et iusticiā
operatus est. Omīa p̄cepta
mea custodiuit et fecit illa:
uita uiuet. Anima que pecca-
uerit: ipa morietur. Filius nō
portabit iniquitatē patris:
et pater nō portabit iniqui-
tatē filii. Justicia iusti sup
eū erit: et impietas impii
erit sup eū. Si autē impius
egerit penitenciā ab omib;

peccatis suis que operatus ē.
et custodierit uniuersa p̄cep
ta mea. et fecerit iudiciū et
iusticiā: uita uiuet et nō mo-
rietur. Omīum iniquitatū eius
quas operatus est nō recor-
dabor: in iusticia sua quā
operatus est uiuet. Numquid
uoluntatis mee est mors
impii dicit dn̄s deus: et nō
ut cōuertatur a uiis suis
et uiuat? Si autē auerterit
se iustus a iusticia sua et fe-
cerit iniquitatē secundum
omēs abhominationes q̄s
operari solet impius: nū-
quid uiuet? Omēs iusticie
eius quas fecerat. nō recor-
dabuntur. In p̄uaricatione
qua p̄uaricatus est. et in
pc̄ō suo qđ peccauit: in ip-
sis morietur. Et dixistis. Nō
est equa uia dn̄i. Audite
domus isrł. Numquid uia
mea nō est equa: et nō ma-
gis uie ure praue sunt? Cū
enī auerterit se iustus a ius-
ticia sua et fecerit iniquita-
tem: morietur in eis. In in-

iustitia quā operatus ē in
ea. Et cū auerterit se impius
ab impietate sua quā opa-
tus est. et fecerit iudiciū et
iusticiā: ipse aīam suā viui
ficabit. Considerans eñ et
auertens se ab omībȝ iniq
tatibȝ suis quas opatus ē:
vita viuet et nō morietur. Et
dicunt filij isrl'. Non est equa
via dñi. Nūquid vie mee
non sunt eque domus isrl'. et
nō magis vie vestre praue?
Idcirco vnūquemqȝ iuxta vias
suas iudicabo domus isrl'
ait dñs deus. Conuertimini et
agite penitenciā ab oībus
iniquitatibȝ vrīs: et nō erit
vobis in ruinā iniquitas.
Proicite a vobis omēs preuari
cationes vrās in quibȝ preuari
cati estis: et facite vobis cor no
uū et spm nouū. Et qre mori
emini domus isrl'. Quia nolo
mortē morientis dicit dñs deus.
Reuertimini et viuite. Capitulum xix
Et tu fili hois
assume planctū
sup principes isrl'.

et dicas. Quare mater tua le
ena inter leones cubauit. In
medio leunculorū enutriuit
catulos suos: et eduxit vnū
de leunculis suis. Leo factus
est: et didicit capere predā.
hominemqȝ comedere. Et audi
erunt de eo gentes: et nō abs
qȝ vulneribȝ suis ceperunt eū:
et adduxerunt eū in cathenis
in terrā egypti. Que cū vidis
set qm infirmata est et peri
it expectatio eius. tulit vnū
de leunculis suis: leonē consti
tuit eū. Qui incedebat inter
leones: et factus est leo. Di
dicit predā capere: et hoīes
deuorare. Didicit viduas fa
cere: et ciuitates eorū in deser
tū adducere. Et desolata est
terra et plenitudo eius a vo
ce rugitus illius. Et conuene
runt aduersus eū gentes vn
dique de prouinciis: et expande
runt sup eū rete suū. In vul
neribȝ earū captus est: et mi
serunt eū in caueā in cathenis
Adduxerunt eū ad regē babi
lonis: miseruntqȝ eū in carce

cepit: ne audiretur vox eius
ultra sup montes isrl. Ma
ter tua quasi vinea in san
guine tuo: sup aquā plan
tata. Fructus eius et frōdes eius
creverūt ex aquis multis: et
facte sūt ei virge solide ī scep
tra dñanciū: et exaltata est
statura eius inter frondes. Et
vidit altitudinē suā in mul
titudine palmitū suorū: et e
vulsa est in ira in terrāq; p
iecta: et ventus urens sicca
vit fructū eius. Marcuerūt et
arefacte sūt virge roboris e
ius: ignis comedit eā. Et
nūc transplantata est in de
serto: in terra invia et sitienti.
Et egressus est ignis de vir
ga ramorū eius qui fructū
eius comedit: et nō fuit in
ea virga fortis sceptrū domi
nanciū. Planctus est: et erit
in planctū. Caplin xx.

Et factū est in ānno
septimo in quīto
mense in decima
mensis. venerūt viri de seni
orib; isrl ut interrogarent
dnm: et sederūt corā me. Et
factus est sermo dñi ad me
dicens. Fili hominis loquere
senioribz isrl: et dices ad eos.
Hec dicit dñs deus. Num ad
interrogandū me vos veni
stis? Vivo ego quia nō res
pondebo vobis. ait dñs deus.
Si iudicas eos. si iudicas fi
li hominis: abhominationes
patrū eorū ostende eis: et di
ces ad eos. Hec dicit dñs de9.
In die qua elegi isrl: et leva
vi manū meā pro stirpe do
mus iacob. et apparui eis ī
terra egipti. et levavi ma
nū meā pro eis dicēs. ego
dñs deus vester: in die illa
levavi manū meā pro eis
ut educerē eos de terra egip
ti. in terrā quā providerā eis
fluentē lacte et melle: que ē
egregia inter omēs terras.
Et dixi ad eos. Unusquisq;
offensiones oculorū suorū
abiciat: et in ydolis egipti
nolite pollui. Ego dñs de9
vr̄. Et irritaverūt me: nolu
eruntq; me audire. Unusqs

q3 abhominationes oculoꝝ
suorũ non ꝓiecit: nec ydola
egipti reliquerũt. Et dixi ut
effunderẽ indignationẽ me-
am sup eos: et implerẽ in
eis. in medio terre egipti. Et
feci ꝓpter nomẽ meũ ut nõ
violaretur corã gentibꝫ in
quarũ medio erant: et int'
quas apparui eis. ut educe
rẽ eos de t'ra egipti. Eieci ergo
eos de terra egipti. et eduxi
in desertũ: et dedi eis ꝑcepta
mea. et iudicia mea osten
di eis: que faciat homo et
vivat in eis. Insup et sab
bata mea dedi eis. ut essent
signũ inter me et eos: et sci
rent quia ego dñs deus sctĩfi
cans eos. Et irritauerũt me
domus isrl' in deserto. In pre
ceptis meis nõ ambulaue
rũt et iudicia mea ꝓiecerũt:
que faciens homo vivet ĩ
eis: et sabbata mea viola
uerũt vehementer. Dixi er
go ut effunderẽ furorẽ meũ
sup eos in deserto: et cõsume
rem eos. Et feci ꝓpter nomẽ

meũ ne violaretur corã gẽ
tibꝫ: de qbꝫ eieci eos ĩ cõspectu
eorũ. Ego igit' leuaui ma
nũ meã sup eos in deserto.
ne inducerẽ eos in terrã quã
dedi eis fluẽtẽ lacte et melle ꝑ
cipuã terrarũ oĩm: quia iu
dicia mea ꝓiecerũt. et in ꝑ
ceptis meis nõ ambulaue
rũt. et sabbata mea viola
uerũt. Post ydola eñi cor e
orũ gradiebat'. Et ꝑpercit
oculus meus sup eos ut nõ
interficerẽ eos: nec consũpsi
eos in deserto. Dixi autẽ ad
filios eorũ in solitudine. In
ꝑceptis patrũ vr̃orũ nolite
incedere: nec iudicia eorũ cu
stodiatis: nec in ydolis eorũ
polluamini. Ego dñs deus vr̃.
In ꝑceptis meis ambulate.
et iudicia mea custodite et
facite ea: et sabbata mea
sanctificate. ut sit signũ int'
me et vos: et sciatur quia e
go dñs deus vr̃. Et exacerba
uerũt me filij. et in ꝑceptis
meis nõ ambulauerũt. et
iudicia mea nõ custodierũt

ut facerent ea. que cum fecerit
homo vivet in eis: et sabba
ta mea violaverunt. Et com
minatus sum ut effunderem furo
rem meum super eos: et imple
rem iram meam in eis in deserto.
Averti autem manum meam et
feci propter nomen meum: ut non
violaretur coram gentibus. de qui
bus eieci eos in oculis earum.
Iterum levavi manum meam in
eos in solitudine. ut disperge
rem illos in nationes et ven
tilarem eos in terras: eo quod iu
dicia mea non fecissent. et pre
cepta mea reprobassent. et
sabbata mea violassent:
et post ydola patrum suorum
fuissent oculi eorum. Ergo et
ego dedi eis precepta non bo
na. et iudicia in quibus non
vivent: et pollui eos in mu
neribus suis cum offerrent omne
quod aperit vulvam propter delic
ta sua: et sciant quia ego do
minus. Quobrem loquere ad
domum israel fili hominis: et di
ces ad eos. Hec dicit dominus deus.
Adhuc et in hoc blasphema

verunt me patres vestri cum
sprevissent me contempnentes:
et induxissem eos in terram super
quam levavi manum meam ut
darem eis. Viderunt omnem colle
excelsum et omne lignum nemo
rosum: et immolaverunt ibi vic
timas suas. et dederunt ibi in
ritationem oblationes suas:
et posuerunt ibi odorem suavi
tatis sue. et libaverunt liba
tiones suas. Et dixi ad eos.
Quid est excelsum ad quod vos
ingredimini? Et vocatum est no
men eius excelsum usque ad hunc
diem. Propterea dic ad domum
israel. Hec dicit dominus deus. Cer
te in via patrum vestrorum vos pol
luimini. et post offendicula
eorum vos fornicamini: et in
oblatione donorum vestrorum cum
traducitis filios vestros per
ignem vos polluimini in omni
bus ydolis vestris usque hodie:
et ego respondebo vobis do
mus israel? Vivo ego dicit
dominus deus quia non responde
bo vobis: neque cogitatio
mentis vestre fiet dicentium. Eri

mus sicut gentes et sicut cog
nationes terre: ut colamus
ligna et lapides. Vivo ego
dicit dn̄s deus: qm̄ in manu
forti et in brachio extento. et
in furore effuso regnabo sup
vos. Et educā vos de pp̄lis:
et congregabo vos de terris
in quibꝫ dispsi estis. In ma
nu valida et brachio exten
to. et in furore effuso regna
bo sup vos. Et adducā vos
in desertū pplorū: et iudica
bor vobiscū ibi facie ad faci
em. Sicut iudicio contendi
adversū p̄res vr̄os in deserto
terre egypti: sic iudicabo vos
dicit dn̄s. Et subiciā vos
sceptro meo: et inducā vos
in vinculis federis. Et eligā
de vobis tn̄sgressores et impi
os: et de terra incolatus eoꝝ
educā eos. et terrā isrl' non
ingredientur: et scietis quia e
go dn̄s. Et vos domus isrl'
hec dicit dn̄s deus. Singuli
post ydola vr̄a ambulate:
et servite eis. Qꝫ si et in hoc
non audieritis me. et nomē
meū sanctū polluetis ul
tra in muneribꝫ vr̄is. et in
ydolis vr̄is: in monte sancto
meo in monte excelso isrl'. a
it dn̄s deus. ibi serviet michi
omnis domus isrl': omnes in
q̄ in terra in qua placebunt
michi: et ibi querā primici
as vr̄as: et iniciū decimarū
vr̄arū. in omnibꝫ sanctificati
onibus vr̄is. In odorē suavi
tatis suscipiā vos cū eduxero
vos de pp̄lis. et congregavero
vos de terris in quas dispsi
estis: et sanctificabor in vo
bis in oculis nationū. Et
scietis quia ego dn̄s. cū indu
xero vos ad terrā isrl': in ter
ram p q̄ levavi manū meā
ut darē eam patribꝫ vr̄is. Et
recordabimini ibi viarū vr̄a
rū. et oīm scelerū vr̄orū. qui
bus polluti estis in eis: et
displicebitis vobis in con
spectu vr̄o in omnibꝫ malici
is vr̄is quas fecistis. Et scie
tis quia ego dn̄s cū benefece
ro vobis pp̄ter nomē meū:
non scdm̄ vias vr̄as malas

usqꝫ sicut in scelera vestra pessi
ma domus israel. ait dominus deus.
Et factus est sermo domini ad
me dicens. Fili hominis pone
faciem tuam contra viam austri
et stilla ad affricum: et propheta
ad saltum agri meridiani: et
dices saltui meridiano. Au
di verbum domini. Hec dicit dominus
deus. Ecce ego succendam in te
ignem: et comburam in te omne
lignum viride. et omne lignum
aridum. Non extinguetur flam
ma succensionis: et combu
retur in ea omnis facies ab
austro usqꝫ ad aquilonem.
Et videbit universa caro quia
ego dominus succendi eam: nec ex
tinguetur. Et dixi. A a a domine
deus. Ipsi dicunt de me. Num
quid non per parabolas lo
quitur iste?

Capitulum xxi.

Et factus est sermo
domini ad me dicens.
Fili hominis pone
faciem tuam ad ierusalem. et stilla
ad sanctuaria. et propheta contra
humum israel: et dices terre israel.
Hec dicit dominus deus. Ecce ego
ad te: et eiciam gladium meum
de vagina sua. et occidam
in te iustum et impium. Pro eo
autem quod occidi in te iustum et
impium: idcirco egredietur
gladius meus de vagina
sua ad omnem carnem. ab aus
tro usqꝫ ad aquilonem: ut sci
at omnis caro quia ego dominus
eduxi gladium meum de vagi
na sua irrevocabilem. Et tu
fili hominis ingemisce. in con
tritione lumborum: et in a
maritudinibus ingemisces
coram eis. Cumqꝫ dixerint ad te
quare tu gemis: dices. Pro
auditu. quia venit. Et ta
bescet omne cor. et dissolventur
universe manus: et infir
mabitur omnis spiritus: et per
cuncta genua fluent aque.
Ecce venit et fiet ait dominus de
us. Et factus est sermo domini
ad me dicens. Fili hominis
propheta et dices. Hec dicit do
minus deus. Loquere. Gla
dius gladius exacutus est
et limatus. Ut cedat victi
mas exacutus est: ut splen

dat limatus ē. Qui moues
sceptrū filij mei. succidisti
omē lignū: et dedi eū ad le
uigandū. ut teneat manu.
Iste exacutus est gladius. et
iste limatus ē: ut sit in ma
nu interficientis. Clama et
ulula fili hominis: quia hic
factus est in pplo meo: hic
in cunctis ducibz isrl. Qui
fugerant gladio: traditi
sunt cū pplo meo. Idcirco
plaude sup femur. quia p
batus est: et hoc cū sceptrū
subuerterit. et nō erit dicit
dns deus. Tu ergo fili hois
ppheta et percute manū ad
manū: et duplicet gladius
ac triplicetur gladius inter
fectorū. Hic est gladius oc
cisionis magne. qui obstu
pescere eos facit. et corde ta
bescere: et multiplicat rui
nas. In omibz portis eorū
dedi conturbationē gladij
acuti et limati ad fulgen
dū: amicti ad cedē. Exacue
re: uade ad dexterā siue ad
sinistrā: quocūqz faciei tue

est appetitus. Quin et ego
plaudā manu ad manū:
et implebo indignationē meā.
Ego dns locutus sum. Et fac
tus est sermo dni ad me di
cens. Et tu fili hois pone tibi
duas uias: ut ueniat gla
dius regis babilonis. De
terra una egredientur ambo: et
manu capiet coniecturā: in
capite uie ciuitatis coniciet.
Viā pones ut ueniat gladi
us ad rabbath filiorū am
mon: et ad iudā in ierlm
munitissimā. Stetit enim rex
babilonis in biuio in capi
te duarū uiarū: diuinatio
nē querens. commiscens sa
gittas. Interrogauit idola:
exta consuluit. Ad dexterā
eius facta est diuinatio sup
ierlm. ut ponat arietes ut
aperiat os in cede. ut eleuet
uocē in ululatu: ut ponat
arietes contra portas. ut com
portet aggerem: ut edi
ficet munitiones. Eritqz q
si consulens frustra. ora
culum in oculis eorum:

et sabbatorum . odium inu
tans . Ipse autem recor
dabitur iniquitatis ad ca
piendū. Idcirco hec dicit do
minus deus. Pro eo quod recor
dati estis iniquitatis vestre. et
revelastis prevaricationes ves
tras . et apparuerunt peccata ves
tra in omnibus cogitationibus
vestris: pro eo inquam quod recordati
estis. manu capiemini. Tu au
tem prophane impie dux israel
cuius venit dies in tempore i
niquitatis prefinita: hec dicit
dñs deus. Aufer cydarim: tolle
coronam. Nonne hec est que
humilem sublevavit: et sub
limem humiliavit? Iniquita
tem iniquitatem iniquitatem
ponam eam. Et hoc non fiet
donec veniret cuius est iudici
um: et tradam ei. Et tu fili hominis
propheta et dic. Hec dicit dñs
deus ad filios ammon. et ad
opprobrium eorum: et dices. Mu
cro mucro evagina te ad
occidendū. lima te ut interfi
cias et fulgeas: cum tibi vide
rentur vana et divinarentur

mendacia. ut dareris super
colla vulneratorum impiorum.
quorum venit dies in tempore
iniquitatis prefinita: rever
tere in vaginam tuam. in loco
quo creatus es. In terra na
tivitatis tue iudicabo te: et
effundam super te indignatio
nem meam. In igne furoris
mei sufflabo in te: dabo que
te in manu hominum insipien
tium. et fabricantium interitum.
Igni eris cibus: sanguis tu
us erit in medio terre. Obli
vioni traderis: quia ego
dñs locutus sum. Capitulum

ET factum est xxii
verbum dñi ad me
dicens. Et tu fili
hominis. num iudicas. num
iudicas civitatem sanguinum?
Et ostendes ei omnes abhomi
nationes suas: et dices. Hec
dicit dñs deus. Civitas effun
dens sanguinem in medio sui
ut veniat tempus eius: et
que fecit ydola contra semet
ipsam ut pollueretur. In san
guine tuo qui a te effusus

est delinquisti: et in ydolis
tuis que fecisti polluta es:
et appropinquare fecisti di-
es tuos. et adduxisti tēpus
annorū tuorū. Propterea de-
di te opprobriū gentibꝫ. et
irrisionē universis terris q̄
iuxta sūt: et que procul a te.
Triumphabunt de te: sordi-
da nobilis grandis interitu.
Ecce principes isrł singuli
in brachio suo fuerūt in te:
ad effundendū sanguinem.
Patrē et matrē cōtumeliis
affecerūt in te: advenā ca-
lumpniati sūt in medio tui.
pupillū et viduā cōtrista-
ti sūt apud te. Sanctuaria
mea sprevistis: et sabbata
mea polluistis. Viri detrac-
tores fuerūt in te ad effun-
dendū sanguinē: et super
montes comederūt in te sce-
lus operati sūt in medio tui.
Verecundiora patris disco-
operuerūt in te: inmūdiciā
menstruate humiliaverūt
in te. Et unusquisqꝫ in ux-
orem proximi sui operatus ē

abhominationē: et socer
nurū suā polluit nefarie:
frater sororē suā filiā patris
sui oppressit in te. Munera
acceperūt apud te: ad effu-
dendū sanguinē. Usuram
et superhabundantiā acce-
pisti: et avare proximos tu-
os calumpniabaris: meiqꝫ ob-
lita es. ait dn̄s deus. Ecce
complosi manus meas su-
per avariciā tuā quā fe-
cisti: et super sanguinē qui
effusus est in medio tui.
Numquid sustinebit cor tu-
um: aut prevalebūt manꝰ
tue in diebꝫ quos ego faciā ti-
bi. Ego dn̄s locutus sū:
et faciā. Et dispergā te in
nationes. et ventilabo te
in terras: et deficere faciā im-
mundiciā tuā a te. et pos-
sidebo te in cōspectu gentiū:
et scies quia ego dn̄s.
Et factū est verbū dn̄i ad
me dicens. Fili hoīs versa
est michi domus isrł in sco-
riā. Omnes isti es et stagnū
et ferrū et plūbū in medio

fornacis: scoria argenti fac
ti sunt. Propterea hec dicit dominus
deus. Eo quod versi estis omnes
in scoriam: propterea ecce ego
congregabo vos in medio
ierusalem congregatione argen
ti et eris et ferri et stagni et
plumbi in medium fornacis:
ut succendam in ea ignem ad con
flandum. Sic congregabo in
furore meo et in ira mea et
requiescam: et conflabo vos
et congregabo vos et succen
dam vos in igne furoris mei:
et conflabimini in medio eius.
Ut conflatur argentum in medi
o fornacis. sic eritis in medi
o eius: et scietis quia ego do
minus cum effuderim indignatio
nem meam super vos. Et factus
est sermo domini ad me dicens.
Fili hominis dic ei. Tu es terra
inmunda: et non compluta in
die furoris. Coniuratio prophe
tarum in medio eius: sicut le
o rugiens capiensque predam.
Animam devoraverunt: in opes
et pretium acceperunt. Viduas
eius multiplicaverunt in me
dio illius. Sacerdotes eius
contempserunt legem meam: et pol
luerunt sanctuaria mea. In
ter sanctum et prophanum non
habuerunt distantiam: et in
ter pollutum et mundum non
intellexerunt. Et a sabbatis
meis averterunt oculos suos:
et coinquinabar in medio
eorum. Principes eius in me
dio illius quasi lupi rapien
tes predam ad effundendum san
guinem: et ad perdendas animas.
et avare sectanda lucra. Prophe
te autem eius liniebant eos
absque temperamento: viden
tes vana et divinantes eis men
dacium dicentes hec dicit dominus
deus: cum dominus non sit locutus.
Populi terre calumpniabantur
calumpniam: et rapiebant vi
olenter. Egenum et pauperem
affligebant: et advenam op
primebant calumpnia absque
iudicio. Et quesivi de eis vi
rum qui interponeret sepem.
et staret oppositus contra
me pro terra ne dissiparem eam:
et non inveni. Et effudi super

eos indignationẽ meã: et
in igne ire mee consumpsi eos.
Viã eorũ in caput eorũ red
didi. ait dñs deus. Capitulum
Et factus ẽ xxiii.
sermo dñi ad me
dicens. Fili hoĩs
due mulieres filie matris v
nius fuerunt: et fornicate sunt
in egypto. In adolescentia su
a fornicate sunt. Ibi subac
ta sunt ubera earũ: et fracte
sunt mãme pubertatis earum.
Nomina autẽ earũ oolla
maior: et ooliba soror eius
minor. Et habui eas: et pe
pererunt filios et filias. Por
ro earum noĩa samaria ool
la: et ierusalem ooliba. Fornicata
ẽ igitur oolla super me: et in
sanivit in amatores suos
in assyrios propinquantes
vestitos iacincto principes
et magistratus iuvenes cu
pidinis universos equites
ascensores equorũ. Et dedit
fornicationes suas super eos
electos filios assyriorũ uni
versos: et in omnibus in quos

insanivit in inmunditiis eo
rũ polluta est. Insuper et for
nicationes suas quas ha
buerat in egypto non reli
quit. Nã et illi dormierunt
cũ ea in adolescentia eius:
et illi cõfregerunt ubera puber
tatis eius: et effuderunt fornica
tionẽ suã super eã. Propterea tra
didi eã in manus amatorum suorum
in manus filiorum assur: super quorum in
sanivit libidinẽ. Ipsi disco
operuerunt ignominiam eius:
filios et filias eius tulerunt:
et ipsã occiderunt gladio. Et
facte sunt famose mulieres:
et iudicia perpetraverunt in ea.
Quod cũ vidisset soror eius o
oliba. plusquam illa insanivit
libidine: et fornicationẽ suã
super fornicationẽ sororis sue
ad filios assyriorum prebuit impu
denter. ducibus et magistratibus ad
se venientibus indutis veste va
ria: equitibus qui vectabantur
equis. et adolescentibus for
ma cunctis egregia. Et vidi
quod polluta esset via una amba
rũ: et auxit fornicationes

suas. Cumqꝫ vidisset viros
depictos in pariete ymagi-
nes chaldeorū expressas co-
loribꝫ. et accinctos balteis
renes. et tyaras tinctas in
capitibꝫ eorū. formā ducū
oīm. similitudinē filiorū
babilonis. terreqꝫ chaldeorū.
in qua orta sunt: et insani-
vit sup eos cōcupiscentia
oculorū suorū. et misit nū-
cios ad eos in chaldeā. Cū-
qꝫ venissent ad eā filij babi-
lonis ad cubile māmarū.
polluerūt eam stupris suis:
et polluta est ab eis: et sa-
turata est aīma eius ab il-
lis. Denudavit quoqꝫ for-
nicationes suas: et discoo-
peruit ignominiā suā. Et
recessit aīa mea ab ea: sicut
recesserat aīa mea a sorore eius.
Multiplicavit enī fornicati-
ones suas. recordans dies
adolescentie sue quibꝫ forni-
cata est in terra egypti: et
insanivit libidine sup cō-
cubitu eorū: quorū carnes
sunt ut carnes asinorū. et

sicut fluxus equorū flux'
eorū. Et visitasti scelus ado-
lescentie tue. quādo subac-
ta sunt in egipto ubera tua:
et confracte māme puber-
tatis tue. Propterea ooliba.
hec dicit dns deus. Ecce ego
suscitabo oēs amatores
tuos contra te. de quibꝫ sacia-
ta est aīma tua: et congre-
gabo eos adversū te in cir-
cuitu filios babilonis. et
universos chaldeos nobiles.
tyrānosqꝫ et principes oēs
filios assyriorū. iuvenes
forma egregia: duces et ma-
gistratus. universos princi-
pes principū. et nominatos
ascensores equorū. Et veni-
ent sup te instructi curru et
rota multitudo pplorū: lo-
rica et clipeo et galea arma-
buntur contra te undiqꝫ. Et
dabo corā eis iudiciū: et iu-
dicabūt te iudicijs suis. Et
ponā zelū meū in te: quē
exercent tecū in furore. Nasū
tuū et aures tuas precident:
et que remanserint gladio

cõcident. Ipi filios tuos et
filias tuas capient: et no
uissimu͞ tuu͞ deuorabitur
igni. Et denudabu͞t te vesti
mentis tuis: et tollent va
sa glorie tue. Et requiescere
faciã scelus tuu͞ de te: et for
nicationē tuã de terra egip
ti. Nec leuabis oculos tuos
ad eos: et egipti nõ recorda
beris amplius. Quia hec
dicit dn̄s deus. Ecce ego tra
dam te in manus eoru͞ q̊s
odisti. in manus de quibȝ
saciata est aīa tua: et
agent tecu͞ in odio et tollēt
omnes labores tuos. et di
mittent te nudã et ignomi
a plenã: reuelabitur ig
nomīa fornicationu͞ tua
ru͞. Scelus tuu͞ et fornica
tiones tue fecerūt hec tibi:
quia fornicata es post gē
tes inter quas polluta es
in ydolis. In via sororis tu
e ambulasti: et dabo calicē
eius in manu tua. Hec di
cit dn̄s deus. Calicē sororis
tue bibes .p̄fundu͞ et latu͞.

Eris in derisu͞ et subsanna
tionē que est capacissima.
ebrietate et dolore repleberis.
calice meroris et tristicie.
calice sororis tue samarie.
Et bibes illu͞. et potabis
usqȝ ad feces: et fragmēta
eius deuorabis et ubera tu
a lacerabis: quia ego lo
cutus su͞. ait dn̄s deus. P
terea hec dicit dn̄s deus. Q
a oblita es mei. et p̄iecisti
me post corpus tuu͞: tu
quoqȝ porta scelus tuu͞ et
fornicationes tuas. Et ait
dn̄s ad me dicens. Fili ho
mīs nu͞quid iudicas ool
lam et ooliba͞. et annu͞ci
as eis scelera earu͞: quia
adultere su͞t. et sanguis
in manibȝ earu͞. et cu͞ ydo
lis suis fornicate su͞t: In
sup et filios suos quos ge
nuerūt michi: obtulerūt
eis ad deuorandu͞. Sed et
hoc fecerūt michi. Pollu
erūt sanctuariu͞ meu͞ in di
e illa: et sabbata mea p
phanauerūt. Cu͞qȝ imola

rent filios suos ydolis suis.
et ingrediebant sanctuariũ
meũ in die illa ut pollue
rent illud; etiã hec fecerũt
in medio domus mee. Mi
serũt ad viros venientes
de longe: ad quos nũcios
miserant. Itaque ecce vene
rũt quibz te lavisti et circũ
linisti stibio oculos tuos:
et ornata es mũdo mulie
bri. Sedisti in lecto pulcher
rimo: et mensa ornata est
ante te. Thimiama meũ
et unguẽtũ meũ posuisti
super eã: et vox multitu
dinis exultantis erat in ea.
Et in viris qui de multitu
dine hoĩm adducebant.
et veniebant de deserto. po
suerũt armillas in mani
bus eorũ: et coronas spe
ciosas in capitibz eorũ. Et
dixi ei que attrita est in
adulteriis. Nũc fornica
bit in fornicatione sua e
tiã hec. Et ingressi sũt ad
eã quasi ad mulierẽ mere
tricẽ: sic ingrediebant ad
oollã et ad oolibã mulie
res nepharias. Viri ergo is
ti iusti sũt. Hii iudicabũt
eas iudicio adulterarũ. et
iudicio effundentiũ sangui
nẽ: quia adultere sũt. et sã
guis in manibz earũ. et cũ
ydol' suis fornicate sũt. Hec e
nĩ dicit dñs deus. Adduc
ad eas multitudinẽ et tra
de eas in tumultũ et in ra
pinã: et lapident lapidibz
ꝑplorũ: et confodiant gla
diis eorũ. Filios et filias ea
rũ interficient: et domos
earũ igne succendent. Et
auferã scelus de terra: et di
scent omnes mulieres ne fa
ciant sc̃dm scelus earum.
Et dabũt scelus vrm sup
vos. et pctã ydolorũ vrorum
portabitis: et scietis quia
ego dñs deus. Caplm xxiiij

ET factũ ẽ verbũ
dñi ad me ĩ ãno
nono in mense de
cimo decima die mensis di
cens. Fili hoĩs scribe tibi
nomẽ diei huius. in qua

confirmatus ē rex babilonis
aduersū ihrlm hodie: et di
ces per puerbiū ad domū
irritantē pabolam: et loq
ns ad eos. Hec dicit dn̄s de
us. Pone ollā. pone ea[m] pone
inq̄: et mitte in ea aquā.
Congere frusta eius in ea:
omnē partē bonā. femur
et armū. electa et ossibꝫ ple
na: pinguissimū pecus as
sume. Cōpone quoq; strui
es ossiū sub ea. Efferbuit
coctio eius: et discocta sūt
ossa illius. in medio eius.
Propterea hec dicit dn̄s deus.
Ve ciuitati sanguinū olle
cuius rubigo in ea est: et ru
bigo eius non exiuit de ea.
Per partes et per partes su
as eice eā. Non cecidit sup
eam sors. Sanguis enī eius
in medio eius est. Sup lim
pidissimā petrā effudit il
lū. Non effudit illū super
terrā. ut possit operiri pul
uere: ut superinducerē indig
nationē meā. et vindictā
vlciscerer. Dedi sanguinē

eius sup petrā limpidissi
mā: ne operiretur. Propterea
hec dicit dn̄s deus. Ve ciui
tati sanguinū: cuius ego
grandē faciā pyrā. Congere
ossa: que igne succendā. Con
sumentur carnes: et coquetur
vniuersa compositio: et os
sa tabescent. Pone quoq;
eam sup prunas vacuā. vt in
calescat et liquefiat es e
ius: et cōflectur in medio e
ius: et cō inquinamentū eius: et cō
sumatur rubigo eius. Mul
to labore sudatū est: et nō
exiuit de ea nimia rubigo
eius. neq; per ignē. Inmundi
cia tua execrabilis: quia
mūdare te volui: et non es
mūdata a sordibꝫ tuis. Sed
nec mūdaberis prius: donec
quiescere faciā indignatio
nem meā in te. Ego dn̄s lo
cutus sū. Veni et faciā. Nō
transeam nec parcā nec pla
cabor: iuxta vias tuas et
iuxta adinuentiones tuas
iudicabo te dicit dn̄s. Et
factū est verbū dn̄i ad me

dicens. Fili hoīs ecce ego
tollo a te desiderabile oculo-
rū tuorū in plaga: et
non planges neqꝫ plora-
bis. neqꝫ fluent lacrime tue.
Ingemisce tacens: mortuo-
rū luctū nō facies. Corona
tua circūligata sit tibi: et
calciamenta tua erunt in pe-
dibus tuis: nec amictu o-
ra velabis. nec cibos lugē-
tiū comedes. Locutus sum
ergo ad pplm mane: et
mortua est uxor mea ves-
pere. Fecique mane sicut pre-
ceperat michi. Et dixit ad
me pplus. Quare nō indi-
cas nobis quid ista significā-
ent. que tu facis? Et dixi
ad eos. Sermo dn̄i factus
est ad me dicens. Loquere
domui isrl. Hec dicit dn̄s
deus. Ecce ego polluā sācta-
riū meū superbiam imperii
vr̄i. et desiderabile oculorū
vestrorū: et sup quo pavet
anima vr̄a. Et filii vr̄i et fi-
lie quas reliquistis gladio
cadent: et facietis sicut feci.

Ora amictu nō velabitis:
et cibos lugentiū nō come-
detis. Coronas habebitis
in capitibꝫ vr̄is: et calcia-
menta in pedibꝫ. Nō plan-
getis neqꝫ flebitis. sed tabes-
cetis in iniquitatibꝫ vr̄is:
et unusquisqꝫ gemet ad
fratrē suū: eritqꝫ ezechiel vo-
bis in portentū. Juxta oīa
que fecit facietis. cū venerit
istud: et scietis quia ego
dn̄s deus. Et tu fili hoīs
ecce in die qua tollā ab e-
is fortitudinē eorū. et gau-
diū dignitatis et desideriū
oculorū eorū sup quo re-
quiescunt aīme eorū. filios
et filias eorū: in die illa
cū venerit fugiens ad te
ut annūciet tibi: in die in-
quā illa aperietur os tuū cū
eo qui fugit: et loqueris
et non silebis ultra. erisqꝫ
eis in portentū: et scietis q-
a ego dn̄s. Capitulum xxv

ET factū ē verbū
dn̄i ad me dicēs.
Fili hoīs pone

faciē tuā contra filios am
mon. et ꝓphetabis de eis: et
dices filiis āmon. Audite
verbū dñi dei. Hec dicit dñs
deus. Pro eo quod dixisti euge
euge sup sanctuariū meū
quia pollutū est. et sup ter
ram isrl. qm desolata est.
et super domū iuda. quoni
am ducti sūt in captiuita
tem: idcirco ego tradā te fili
is orientalibꝫ in hereditatē:
et collocabūt caulas suas
in te: et ponent in te tento
ria sua. Ipi comedent fruges
tuas: et ipi bibent lac tuū.
Daboque rabbath in habi
taculū camelorū. et filios
āmon in cubile pecorū: et
scietis quia ego dñs. Quia
hec dicit dñs deus. Pro eo
quod plausisti manu. et pcus
sisti pede. et gauisa es ex to
to affectu sup terrā isrl: idcir
co ecce ego extendā manum
meā sup te. et tradā te in
direptionē gentiū: et inter
ficiā te de ppls. et pdā de t̄ris
et conterā: et scies quia ego
dñs. Hec dicit dñs deus.
Pro eo quod dixerūt moab et
seyr. ecce sicut omēs gē
tes domus iudā: idcirco ecce
ego aperiā humerū moab
de ciuitatibꝫ: de ciuitatibus
inquā eius et de finibꝫ eius
inclitas terre bethiesimoth
et beelmeon et cariathaim
filiis orientis cū filiis am
mon: et dabo eā in heredi
tatē ut nō sit memoria ul
tra filiorū āmon in genti
bus: et in moab faciā iudi
cia: et scient quia ego dñs.
Hec dicit dñs deus. Pro eo
quod fecit ydumea ultionē ut
se vindicaret de filiis iuda.
peccauitque delinquēs et vin
dictā expetiuit ~~de eis~~ de eis:
idcirco hec dicit deus. Exten
dam manū meā sup ydu
meā. et auferā de ea homi
nem et iumentū: et faciā
eam desertā ab austro: et qui
sūt in dedan. gladio cadent.
Et dabo ultionē meā sup
ydumeā per manū popu
li mei isrl. et facient in edom

iuxta iram meam et furorem meum: et scient vindictam meam. dicit dominus deus. Hec dicit dominus deus Pro eo quod fecerunt palestini vindictam. et ulti se sunt toto animo interficientes et implentes inimicicias veteres: propterea hec dicit dominus deus. Ecce ego extendam manum meam super palestinos. et interficiam interfectores et perdam reliquias maritime regionis: faciamque in eis ultiones magnas arguens in furore: et scient quia ego dominus. cum dedero vindictam meam super eos.

Capitulum xxvi

Et factum est in undecimo anno prima mensis: factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis pro eo quod dixit tyrus de iherusalem. euge confracte sunt porte populorum. conversa est ad me. implebor. deserta eius: propterea hec dicit dominus deus Ecce ego super te tyre: et ascendere faciam ad te gentes multas. sicut ascendit mare fluctuans. et dissipabunt muros tyri. et destruent turres eius. Et radam pulverem eius de ea: et dabo eam in limpidissimam petram. Siccatio sagenarum erit in medio maris: quia ego locutus sum ait dominus deus: et erit in direptionem gentibus. Filie quoque eius que sunt in agro. gladio interficientur: et scient quia ego dominus. Quia hec dicit dominus deus. Ecce ego adducam ad tyrum nabuchodonosor regem babilonis. ab aquilone regem regum: cum equis et curribus et equitibus et cetu populorumque magno. Filias tuas que sunt in agro gladio interficiet: et circumdabit te munitionibus. et comportabit aggerem in gyro: et elevabit contra te clipeum. et vineas et arietes temperabit in muros tuos: et turres tuas destruet in armatura sua. Inundatione equorum eius operiet te pulvis eorum: a sonitu equitum et rotarum et cur

tuū mouebunt muri tui.
Dū ingressus fuerit portas
tuas quasi per introitus
urbis dissipate: ungulis
equorū suorū cōculcabit
omēs plateas tuas: ꝑplm
tuū gladio cedet: et statue
tue nobiles in terrā corru
ent. Vastabūt opes tuas.
diripient negociationes tu
as: et destruent muros tu
os. et domos tuas ꝑclaras
subuertent: et lapides tuos
et ligna tua. et puluerē tuū
in medio aquarū ponent.
Et quiescere faciā multitu
dinē canticorū tuorū: et so
nitus cytharārū tuarū nō
audietur amplius: et da
bo te in limpidissimā pe
trā. Siccatio sagenarū eris:
nec edificaberis ultra: quia
ego locutus sū dicit dn̄s de
us. Hec dicit dn̄s deus tyro.
Nūquid non a sonitu ru
ine tue et gemitu interfecto
rū tuorū cū occisi fuerint in
medio tui cōmouebunt
insule: Et descendēt de sedibꝫ
suis omēs principes maris:
et auferent exuuias suas.
et uestimenta sua uaria ab
icient: et induentur stupore.
In terra sedebūt: et attoni
ti sup repētino casu tuo ad
mirabuntur: et assumētes su
per te lamentū dicent tibi.
Quomodo peristi que hab
itas in mari: urbs inclita
que fuisti fortis in mari cū
habitatoribꝫ tuis quos for
midabant uniuersi. Nunc
stupebūt naues in die pa
uoris tui. et turbabuntur
insule in mari: eo quod nullus
egrediatur ex te. Quia hec
dicit dn̄s deus. Cū dedero te
urbē desolatā sicut ciuita
tes que non habitantur. et
adduxero sup te abissū. et
operuerint te aque multe et
detraxero te cū hiis qui des
cendunt in lacū: ad ꝑplm sē
piternū. et collocauero te in
terra nouissima. sicut sol
itudines ueteres cū hiis qui
deducuntur in lacū. ut non
habiteris: porro cū dedero

gloriā meā in terra viuenti
um. in nichilū redigā te et
non eris: et requisita nō in
uenieris ultra in sempiternū
dicit dn̄s deus. Capl' xxvii.
Et factū ē verbū
dn̄i ad me dicens.
Tu ergo fili hoīs
assume sup tyrū lamentū:
et dices tyro que habitat in
introitu maris. negociatio
ni populorū ad insulas
multas. Hec dicit dn̄s deus.
O tyre tu dixisti. Pfecti deco
ris ego sū: et in corde maris
sita. Finitimi tui qui te edifi
cauerūt. impleuerūt decorē
tuū. Abietibꝫ de sanir extrux
erūt te: cū omnibus tabula
tis maris. Cedrū de libano
tulerūt: ut facerent tibi ma
lū. Quercus de basan dola
uerūt in remos tuos. Trāstra
tua fecerūt tibi ex ebore
indico: et pretoriola de insu
lis ytalie. Bissus varia de
egypto texta est tibi in uelū:
ut poneretur in malo. Jacinc
tus et purpura de insulis e

lisa. facta sūt operimentū
tuū. Habitatores sydonis
et aradii fuerūt remiges tu
i. Sapientes tui tyre facti
sūt gubernatores tui. Se
nes biblii et prudentes eius
habuerūt nautas ad mini
steriū varie supellectil' tue.
Omēs naues maris et nau
te earū: fuerūt in pplō nego
ciationis tue. Perse et lidii
et libies erant in exercitu tu
o. Viri bellatores tui. clipeū
et galeā suspēderunt in te
pro ornatu tuo. Filii aradi
i cū exercitu tuo erant sup
muros tuos in circuitu tuo.
Sed et pigmei qui erant in
turribꝫ tuis: pharetras su
as suspenderūt in muris
tuis per gyrū. Ipsi cōpleue
runt pulchritudinē tuam.
Cartaginenses negociato
res tui. a multitudine cūc
tarū diuiciarū: argento fer
ro stagno plūbo q̄ repleue
rūt nundinas tuas. Grecia
thubal et mosoch ipsi insti
tores tui: mancipia et vasa

erea adduxerūt p̄p̄lo tuo. De
domo thogorma equos et
equites et mulos adduxerūt
ad forū tuū. Filij dadan ne
gociatores tui: insule mul
te negociatio manus tue.
Dentes eburneos et hebeni
nos cōmutauerūt in p̄cio
tuo. Syrus negociator tuus
p̄pter multitudinē operū tu
orū gēmā et purpurā et pur
purā et scutulata et byssū
et sericū et chodchod p̄posu
erūt in mercatu tuo. Juda
et terra isrl' ip̄i institores tu
i. in frumento primo. Bal
samū et mel et oleū et resi
nam p̄posuerūt in nundinis
tuis. Damascenus negocia
tor tuus in multitudine o
perū tuorū. et in multitu
dine diuersarū opū: in vi
no pingui in lanis coloris
optimi. Dan et grecia et mo
zel. in nūdinis tuis p̄posue
rūt ferrū fabrefactū. Stac
ten et calamus in negocia
tione tua. Dadan instito
res tui in tapetibz ad seden
dū. Arabia et vniuersi prin
cipes cedar: ip̄i negociatores
manus tue. Cū agnis et a
rietibz et hedis venerūt ad
te negociatores tui. Vendi
tores saba et reema. ip̄i ne
gociatores tui: cū vniuersis
primis aromatibz et lapide
p̄cioso et auro. q̄d p̄posuerūt
in mercatu tuo. Aran et che
ne et eden negociatores tui.
Saba assur. chelmad. ven
ditores tui: ip̄i negociatores
tui. multifariā inuolucris
iacincti et polimitorū ga
zarū q̄z p̄ciosarū que obuo
lute et astricte erant funibz.
Cedros quoq̄z habebant in
negociationibz tuis naues
maris: principes tui in ne
gociatione tua. Et repleta
es: et glorificata nimis in
corde maris. In aquis mul
tis adduxerūt te remiges
tui. Ventus auster cōtriuit
te in corde maris. Diuicie
tue et thesauri tui: et mul
tiplex instrumentū tuum.
Naute tui et gubernatores

tui qui tenebant supellec
tilem tuam. et populo tuo preerant.
Viri quoque bellatores tui qui
erant in te cum universa mul
titudine tua que est in me
dio tui. cadent in corde ma
ris in die ruine tue. A sonitu
clamoris gubernatorum
tuorum conturbabuntur classes:
et descendent de navibus suis.
omnes qui tenebant remum.
Naute et universi guberna
tores maris in terra stabunt.
et eiulabunt super te voce ma
gna. et clamabunt amare:
et superiacient pulverem capi
tibus suis. et cinere consper
gentur: et radent super te cal
vicium et accingentur ciliciis:
et plorabunt te in amaritu
dine anime ploratu ama
rissimo. Et assument super
te carmen lugubre: et plan
gent te. Que est ut tyrus que
obmutuit in medio maris.
Que in exitu negociationum
tuarum de mari implesti po
pulos multos: in multitu
dine diviciarum tuarum et po
pulorum tuorum ditasti reges
terre. Nunc contrita es a ma
ri in profundis aquarum. O
pes tue et omnis multitu
do tua. que erat in medio
tui cecideru(n)t. Universi habi
tatores insularum obstupu
erunt super te: et reges earum om
nes tempestate perculsi mu
taverunt vultus. Negocia
tores populorum sibilaverunt
super te. Ad nichilum deducta
es: et non eris usque in perpe
tuum. Capitulum xxviii.

Et factus est sermo
domini ad me dicens.
Fili hominis dic prin
cipi tyri. Hec dicit dominus deus.
Eo quod elevatum est cor tuum et
dixisti deus ego sum. et in ca
thedra dei sedi in corde ma
ris. cum sis homo et non deus:
et dedisti cor tuum quasi cor
dei. Ecce sapientior es tu da
niele: omne secretum non est
absconditum a te. In sapien
tia et prudentia tua fecisti
tibi fortitudinem: et acquisisti
aurum et argentum in thesauris

auris tuis. In multitudine
sapientie tue et in negotia
tione tua multiplicasti tibi for
titudinem: et elevatum est cor
tuum in robore tuo. Propterea
hec dicit dominus deus. Eo quod ele
vatum est cor tuum quasi cor
dei: idcirco ecce ego adducam
super te alienos robustissimos
gentium: et nudabunt gladi
os suos super pulchritudinem
sapientie tue: et polluent
decorem tuum. Interficient et
detrahent te: et morieris in
interitu occisorum in corde
maris. Numquid dicens loque
ris deus ego sum coram interfici
entibus te. cum sis homo et non
deus? In manu occidentium
te morte incircumcisorum mori
eris in manu alienorum: quia
ego locutus sum ait dominus deus.
Et factus est sermo domini ad
me dicens. Fili hominis leva
planctum super regem tyri: et di
ces ei. Hec dicit dominus deus. Tu
signaculum similitudinis ple
nus sapientia et perfectus de
core: in deliciis paradisi dei fu

isti. Omnis lapis preciosus o
perimentum tuum: sardius to
pazius et iaspis. crisolitus
et onix et berillus. saphirus
et carbunculus et smaragdus.
Aurum opus decoris tui: et fo
ramina tua in die qua con
dita es preparata sunt. Tu che
rub extentus et protegens: et
posui te in monte sancto dei.
In medio lapidum ignitorum
ambulasti. perfectus in viis
tuis a die conditionis tue:
donec inventa est iniquitas
in te. In multitudine nego
tiationis tue repleta sunt in
teriora tua iniquitate et
peccasti: et eieci te de monte
dei. et perdidi te o cherub pro
tegens de medio lapidum igni
torum. Et elevatum est cor tuum
in decore tuo: perdidisti sapi
entiam tuam in decore tuo. In
terram proieci te: ante faciem re
gum dedi te. ut cernerent te.
In multitudine iniquitatum
tuarum. et iniquitate nego
tiationis tue: polluisti sanc
tificationem tuam. Producam

ergo ignē de medio tui. qui
comedat te: et dabo te in cine
rem sup terrā. in cōspectu oī
um videnciū te. Omēs qui
viderint te in gentibꝫ obstu
pescent sup te. Nichili factus
es: et nō eris in ppetuū. Et
factus est sermo dn̄i ad me
dicens. Fili hominis pone faci
em tuā contra sydonē: et p
phetabis de ea et dices. Hec
dicit dn̄s deus. Ecce ego ad te
sydō: et glorificabor in me
dio tui. Et scient quia ego
dn̄s: cū fecero in ea iudicia.
et sanctificatus fuero in ea.
Et īmittam ei pestilentiā et
sanguinē in plateis eius:
et corruent interfecti in me
dio eius gladio per circuitū:
et scient quia ego dn̄s. Et nō
erit ultra domui isrl' offen
diculū amaritudinis. et
spina dolorē inferens undi
qꝫ per circuitū eorū qui ad
uersant̄ eis: et scient quia e
go dn̄s deus. Hec dicit dn̄s
deus. Quādo cōgregauero
domū isrl' de pplis in quibꝫ
dispsi sūt. sanctificabor in
eis corā gentibꝫ: et habita
bunt in terra sua quā dedi s'
uo meo iacob: et habitabūt
in ea securi. Et edificabūt
domos plantabūtqꝫ vine
as: et habitabūt cōfident'.
cū fecero iudicia in omnibꝫ
qui aduersant̄ eis per circu
itū: et scient quia ego dn̄s
deus eorū. Capitulū xxix.

In anno decimo in de
cimo mense vndeci
ma mensis: factū ē
verbū dn̄i ad me dicens. Fi
li hoīs pone faciē tuā cōtra
pharaonē regē egipti. et p
phetabis de eo: et de egipto
vniuersa loquere et dices.
Hec dicit dn̄s deus. Ecce ego
ad te pharao rex egipti dra
co magne: qui cubas in me
dio fluminū tuorū. et dicis.
Meus est fluuius: et ego feci
memetipsum. Et ponā frenū
in maxillis tuis: et agglu
tinabo pisces fluminū tuo
rū squamis tuis: et extra
ham te de medio fluminū

tuorũ: et vniuersi pisces tui
squamis tuis adherebũt.
Et proiciã te in desertũ: et
omẽs pisces fluminis tui. Su
per faciẽ terre cades: non
colligeris neqʒ cõgregabe
ris. Bestijs terre et volatili
bus celi dedi te ad deuoran
dũ: et scient omẽs habita
tores egipti. quia ego dñs.
Pro eo qđ fuisti baculus a
rũdineus domui isrł. quã
do apphenderũt te manu
et cõfractus es. et lacerasti
omnẽ humerũ eorũ. et dis
soluisti omẽs renes eorũ.
et innitentibʒ eis sup te cõmi
nutus es: ꝓpterea hec dicit
dñs deus. Ecce ego adducã
sup te gladiũ et interficiã de
te hoĩem et iumentũ: et e
rit terra egipti in desertũ et
solitudinẽ: et scient quia e
go dñs. Eo qđ dixeris fluui
us meus est. et ego feci eũ:
idcirco ecce ego ad te et ad
flumina tua: daboqʒ terrã
egipti in solitudines gla
dio dissipatã a turre siene

usqʒ ad terminos ethiopie.
Non ptransibit eã pes ho
minis. neqʒ pes iumenti gra
dietur in ea: et nõ habita
bitur quadraginta annis.
Daboqʒ terrã egipti desertã
in medio terrarũ desertarũ.
et ciuitates eius in medio
urbiũ subuersarũ: et erũt de
solate quadraginta annis.
Et dispergã egiptios in na
tiones: et uentilabo eos in
terras. Quia hec dicit dñs
deus. Post finẽ quadragi
ta annorũ congregabo e
giptũ de populis in quibꝫ
dispsi fuerant. et reducam
captiuitatẽ egipti: et collo
cabo eos in terra phatures
in terra natiuitatis sue: et
erũt ibi in regnũ humile.
et inter regna cetera erit hu
millima: et nõ eleuabitur
ultra sup nationes. Et im
minuã eos ne imperent gẽ
tibʒ: neqʒ erũt ultra domui
isrł in cõfidentia docentes
iniquitatẽ. ut fugiant et
sequantur eos: et sciant quia

ego dn̄s deus. Et factū est ī
vicesimo et septimo anno
in primo mense in vna
mensis: factū est verbū dn̄i
ad me dicens. Fili hominis
nabuchodonosor rex babi
lonis. seruire fecit exercitū
suū seruitute magna adu
sū tyrū. Omē caput decal
uatū. et omīs humerus de
pilatus est: et merces nō ē
reddita ei neqꝫ exercitui eiꝰ
de tyro pro seruitute qua ser
uiuit michi aduersus eam.
Propterea hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego dabo nabuchodo
nosor regē babilonis in ter
ra egipti: et accipiet multi
tudinē eius. et depredabitur
manubias eius. et diripiet
spolia eius: et erit merces
exercitui illius. et operi pro
quo seruiuit aduersū eam.
Et dedi ei terrā egipti: pro
eo qđ laborauerit michi a
it dn̄s deus. In die illo pul
lulabit cornu domus isrl̄.
et tibi dabo apertū os in
medio eorū: et scient qm̄

ego dn̄s. Capitulū xxx.

Et factū ē verbū
dn̄i ad me dicēs.
Fili hoīs pphe
ta et dic. Hec dicit dn̄s deus.
Vlulate. Ve ve diei: quia
iuxta est dies: et appropin
quat dies dn̄i. Dies nubiſ.
tempus gentiū erit. Et veni
et gladius in egiptū et erit
pauor in ethiopia: cū ceci
derint vulnerati in egipto.
et ablata fuerit multitudo
illius et destructa fundamē
ta eius. Ethiopia et lybia
et lydii et omne reliquū vul
gus. et chub. et filii terre fede
ris. cū eis gladio cadent. Hec
dicit dn̄s deus. Et corruent
fulcientes egiptū: et destrue
ẽ superbia ipīi eiꝰ. A turre sie
nes gladio cadent in ea: a
it dn̄s exercituū. Et dissipa
bunt̄ in medio terrarū de
solatarū: et vrbes eius in
medio ciuitatū desertarū
erunt. Et scient qm̄ ego dn̄s
cū dedero ignē in egipto: et
attriti fuerint omēs auxi

liatores eius. In die illa e
gredientur nuncij a facie mea
in trierib; ad conterendā
ethiopie confidentiā: et e
rit pauor in eis in die egyp
ti: quia absq; dubio ve
niet. Hec dicit dn̄s deus.
Et cessare faciā multitudi
nem egypti in manu na
buchodonosor regis babi
lonis. Ipse et ppl̄s eius cū
eo fortissimi gentiū addu
centur ad disperdendā terrā:
et euaginabūt gladios
suos sup egyptū: et imple
būt terrā interfectis. Et fa
ciam alueos fluminū ari
dos et tradā terrā in manū
pessimorū: et dissipabo
terrā et plenitudinē eius
in manus alienorū: ego
dn̄s locutus sū. Hec dicit
dn̄s deus. Et disperdā si
mulachra. et cessare faciā
ydola de memphis: et dux
de terra egypti nō erit am
plius. Et dabo terrorē in
terra egypti: et dispdā t'rā
phatures et dabo ignem
in thaphnis: et faciā iudicia
in alexandria. Et effundam
iram indignationē meā
sup pelusiū robur egypti:
et interficiā multitudinē
alexandrie: et dabo ignē
in egypto. Quasi parturiens
dolebit pelusiū: et alexan
dria erit dissipata: et in
memphis angustie cotidi
ane. Iuuenes helyopoleos
et bubasti gladio cadent:
et ipse captiue ducentur. Et
in taphnis nigrescet dies cū
contriuero ibi sceptra egy
pti: et defecerit in ea superbia
potentie eius. Ipsā nubes
operiet: filie autē eius in
captiuitatē ducentur. Et
faciā iudicia in egypto: et
scient quia ego dn̄s. Et fa
ctum est in undecimo anno
in primo mense. in septi
mensis: factū est verbū
dn̄i ad me dicens. Fili ho
mīs brachiū pharaonis
regis egypti confregi: et
ecce non est obuolutū ut
restitueretur ei sanitas. ut li

garetur pāňis. et fasciaretur
linteolis: et recepto robore.
posset tenere gladiū. Prop-
terea hec dicit dn̄s deus. Ecce
ego ad pharaonē regē egip-
ti: et cōminuā brachiū ei'
forte. sed confractū: et deiciā
gladiū de manu eius. Et
dispergā egiptū in gentibȝ:
et uentilabo eos in terris. Et
cōfortabo brachia regis ba-
bilonis: daboq; gladiū me-
um in manu eius. Et con-
fringā brachia pharaonis:
et gement gemitibȝ interfec-
ti corā facie eius. Et confor-
tabo brachia regis babilo-
nis: et brachia pharaonis
concident. Et scient quia e-
go dn̄s: cū dedero gladium
meū in manu regis babilo-
nis. et extenderit eū sup terrā
egipti. Et dispergā egiptū
in nationes. et uentilabo e-
os in terris: et scietis quia
ego dn̄s. Caplm xxxi

Et factū ē in unde-
cimo anno. terci-
o mense una die
mensis: factū ē uerbū dn̄i
ad me dicens. Fili hominis
dic pharaoni regi egipti. et
pplō eius. Cui similis factus
es in magnitudine tua? Ec-
ce assur quasi cedrus in li-
bano: pulcher ramis et fro-
dibus nemorosus excelsus
q; altitudine: et inter cōden-
sas frondes eleuatū est cacu-
men eius. Aque nutrierūt
illū: abissus exaltauit eū.
Flumina eius manabant in
circuitu radicū eius: et riuos
suos emisit ad uniuersa lig̃
regionis. Ppterea eleuata ē
altitudo eius sup omnia lig̃
regionis: et multiplicata
sūt arbusta eius: et eleua-
ti sūt rami eius pre aquis
multis. Cūq; extendisset ū-
bram suā in ramis eius. fe-
cerūt nidos omnia uolatili-
a celi: et sub frondibȝ eius
genuerūt omnēs bestie saltu-
um: et sub umbraculo illi'
habitabat cetus gentium
plurimarū. Eratq; pulcher-
rimus in magnitudine su-

a: et in dilatatione arbus-
torū suorū. Erat enī radix
illius iuxta aquas multas.
Cedri non fuerūt altiores il-
lo in paradiso dei: abietes
non adequauerūt sūmi-
tatē eius: et platani non
fuerūt eque frondibꝫ eius.
Omne lignū padisi dei nō ē
assimilatū illi et pulchritu-
dini eius: qm̄ speciosū feci
eū et multis condensis q;
frondibꝫ: et emulata sūt
eū omnia ligna voluptatis.
que erant in padiso dei. P
terea hec dicit dn̄s deus. P
eo q sublimatus ē in alti-
tudine. et dedit sūmitatem
suā virentē atq; condensā.
et eleuatū est cor eius in al-
titudine sua: tradidi eum
in manu fortissimi genti-
um. Faciens faciet ei. Iuxta
impietatē eius eieci eū: et
succident illū alieni et cru-
delissimi nationū: et pro-
icient eū sup montes. Et in
cunctis cōuallibꝫ corruent
rami eius: et confringentᵘʳ

arbusta eius in uniuersis
rupibꝫ terre. Et recedent de
umbraculo eius omēs ppli
terre: et relinquēt eū. In ru
ina eius habitauerūt o
mnia volatilia celi: et in ra
mis eius fuerūt uniuerse
bestie regionis. Quam ob
rem non eleuabuntur i
altitudine sua omnia
ligna aquarum. neq; p
nent sublimitatem sua
inter nemorosa atq; fro
dosa: nec stabunt in sub
limitate eorum omnia
que irrigantur aquis:
quia omnes traditi
sunt in mortem ad ter
ram ultimam in medi
o filiorum hominum.
ad eos qui descendūt in la
cū. Hec dicit dn̄s deus. In
die quādo descendit ad in
feros induxi luctū: operu
i eū abisso: et phibui flu
mina eius. et cohercui aqu
multas. Cōtristatus est
sup eū lybanus: et omnia
ligna agri cōcussa sūt. A

sonitu ruine eius commoui
gentes: cum deducerem eum ad
infernum cum hys qui descende
bant in lacum. Et consolata
sunt in terra infima omnia
ligna voluptatis. egregia
atque preclara in lybano: uni
uersa que irrigabantur aquis.
Nam et ipsi cum eo descendent
ad infernum. ad interfectos
gladio: et brachium unius
cuiusque sedebit sub umbra
culo eius in medio natio
num. Cui assimilatus es o
inclite atque sublimis inter
ligna voluptatis? Ecce de
ductus es cum lignis volup
tatis ad terram ultimam. In
medio incircumcisorum dormi
es cum eis. qui interfecti sunt
gladio. Ipse est pharao. et
omnis multitudo eius. dicit
dominus deus. Capitulum xxxii.

ET factum est duodeci
mo anno in mense
duodecimo in una
mensis: factum est verbum domini
ad me dicens. Fili hominis
assume lamentum super pha
raonem regem egypti: et dices
ad eum. Leoni gentium assimi
latus es: et draconi qui est
in mari. Et ventilabas cor
nu in fluminibus tuis: et con
turbabas aquas pedibus
tuis: et conculcabas flumina
eorum. Propterea hec dicit dominus
deus. Expandam super te rete
meum in multitudine populorum
multorum: et extraham te in
sagena mea. et proiciam te in
terram. Super faciem agri abiciam
te. et habitare faciam super te
omnia volatilia celi: et satu
rabo de te bestias universe
terre. Et dabo carnes tuas
super montes. et implebo col
les tuos sanie tua: et irri
gabo terram fetore sanguinis
tui super montes: et valles
implebuntur ex te. Et operiam
cum extinctus fueris celos:
et nigrescere faciam stellas eorum.
Solem nube tegam: et luna
non dabit lumen suum. Omnia
luminaria celi merere faciam
super te. et dabo tenebras su
per terram tuam dicit dominus deus.

cū ceciderint vulnerati tui in
medio terre. ait dn̄s deus.
Et irritabo cor pplorū mul
torū: cū induxero cōtritio
nem tuā in gentibꝫ sup ter
ras quas nescis. Et stupesce
re faciā sup te pplos multos:
et reges eorū horrore nimi
o formidabūt sup te. ppter
vniuersas iniquitates quas
operatus es: cū volare cepit
gladius meus sup facies
eorū. Et obstupescent repē
te singuli pro aīa sua:
in die ruine sue. Quia hec
dicit dn̄s deus. Gladius re
gis babilonis veniet tibi.
In gladiis fortiū deiciam
multitudinē tuā. Inexpug
nabiles gentes omēs hee. Et
vastabūt supbiā egipti:
et dissipabitur multitudo
eius. Et pdam omīa iumē
ta eius. que erant sup aquas
plurimas: et nō conturba
bit eas pes hoīs ultra:
neqꝫ vngula iumentorum
turbabit eas. Tūc purissi
mas reddā aquas eorū:
et flumina eorū quasi oleū
adducā ait dn̄s deus: cū de
dero terrā egipti desolatā.
Deseretur autē terra a plē
tudine sua. quādo pcussero
omēs habitatores eius: et
sciēt quia ego dn̄s. Plan
ctus est: et plangent eū. Fili
e gentiū plangent eū. Su
per egipto et sup multitudi
nem eius plangent eū: ait
dn̄s deus. Et factū ē in duo
decimo anno in quītadeci
ma mensis: factū est ver
bū dn̄i ad me dicens. Fili
hoīs cane carmen lugu
bre sup multitudinē egip
ti: et detrahe eā. ipsā et fili
as gentiū robustarū. ad
terrā vltimā cū hiis qui
descendūt in lacū. Quo pul
chrior es: descende et dormi
cū incircūcisis. In medio in
terfectorū gladio cadent.
Gladius datus ē. Attraxerūt
eū: et omēs pplos eius. Lo
quent ei potentissimi ro
bustorū de medio inferni:
qui cū auxiliatoribꝫ eius

descenderunt et dormierunt in circumcisi interfectique gladio. Ibi assur et omnis multitudo eius. in circuitu illius sepulchra eius: omnes interfecti et qui ceciderunt gladio: quorum data sunt sepulchra in novissimis laci. Et facta est multitudo eius per gyrum sepulchri eius et universi interfecti cadentesque gladio: qui dederant quondam formidinem in terra viventium. Ibi elam et omnis multitudo eius per gyrum sepulchri sui. Omnes hii interfecti ruentesque gladio qui descenderunt incircumcisi ad terram ultimam: qui posuerunt terrorem suum in terra viventium: et portaverunt ignominiam suam cum his qui descenderunt in lacum. In medio interfectorum posuerunt cubile eius in universis populis eius: in circuitu eius sepulchrum illius. Omnes hii incircumcisi interfectique gladio. Dederant enim terrorem in terra viventium:

et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum. In medio interfectorum positi sunt. Ibi mosoch et tubal et omnis multitudo eius: in circuitu eius sepulchra illius. Omnes hii incircumcisi interfectique et cadentes gladio: quia dederunt formidinem suam in terra viventium. Et non dormient cum fortibus cadentibusque et incircumcisis qui descenderunt ad infernum cum armis suis. et posuerunt gladios suos sub capitibus suis: et fuerunt iniquitates eorum in ossibus eorum: quia terror fortium facti sunt in terra viventium. Et tu ergo in medio incircumcisorum contereris: et dormies cum interfectis gladio. et qui cum incircumcisis dormierunt. Ibi ydumea et reges eius. omnes duces eius qui dati sunt cum exercitu suo cum interfectis gladio: et qui cum incircumcisis dormierunt. et cum his qui descenderunt in lacum. Ibi

principes aquilonis omnes.
et vniuersi venatores qui
deducti sunt cū interfectis
pauentes et in sua forti
tudine confusi: qui dormie
runt incircumcisi cū interfectis
gladio: et portauerunt con
fusionē suā cū hys qui de
scendunt in lacū. Vidit eos
pharao et consolatus ē sup
vniuersa multitudine sua.
que interfecta est gladio:
et portauerunt confusionē
cum hys qui descendunt in
lacū. pharao et omnis exerci
tus eius. ait dn̄s deus: q̄a
dedit terrorē meū in terra
viuentiū. Et dormiuit in me
dio incircumcisorū cū interfec
tis gladio: pharao et om
nis multitudo eius ait do
minus deus. Capitulum xxxiii.

ET factus ē sermo
dn̄i ad me dicēs.
fili hominis loquē
ad filios ppli tui: et dices
ad eos. Terra cū induxero su
per eā gladiū. et tulerit po
pulus terre virū vnū de no
uissimis suis. et cōstituerit eū
sup se speculatorē. et ille vi
derit gladiū venientē sup
terrā. et cecinerit bucina. et
annūciauerit pplo: audi
ens autē quisquis ille est sonū
bucine non se obseruauerit.
veneritq; gladius et tulerit
eū: sanguis ipsius sup ca
put eius erit. Sonū bucine
audiuit. et nō se obseruā
uit: sanguis eius in ipso e
rit. Si autē se custodierit:
animā suā saluabit. Q
si speculator viderit gladiū
venientē. et nō insonuerit
bucina. et pplus se non cu
stodierit veneritq; gladius
et tulerit de eis animā: ille
quidē in iniquitate sua cap
tus est: sanguinē autē eius
de manu speculatoris req
rām. Et tu fili hominis spe
culatorē dedi te domui isr.
Audiens ergo ex ore meo ser
monē: annūciabis eis ex
me. Si me dicente ad im
piū. impie morte mo
ris. nō fueris locutus ut se

custodiat impius a via su-
a: ipse impius in iniquita-
te sua morietur: sanguinem
autē eius de manu tua re-
quirā. Si autē annūciā-
te te ad impiū ut a viis su-
is cōvertatur. nō fuerit cō-
versus a via sua: ipse in in-
iquitate sua morietur: por-
ro tu animā tuā liberasti.
Tu ergo fili hominis dic ad
domū israel. Sic locuti estis
dicentes. Iniquitates nostre et
peccata nostra sup nos sūt: et in
ipsis nos tabescimus. Quo-
modo ergo vivere poterimus?
Dic ad eos. Vivo ego dicit
dominus deus. Nolo mortē impii
sed ut revertatur impius
a via sua et vivat. Cōver-
timini a viis vestris pessimis
Et quare moriemini domus
israel? Tu itaque fili hominis
dic ad filios populi tui. Iusti-
cia iusti nō liberabit eū. in
quacumque die peccaverit: et
impietas impii nō nocebit
ei in quacumque die cōversus
fuerit ab impietate sua.

Et iustus non poterit vive-
re in iusticia sua: in qua-
cumque die peccaverit. Etiā si
dixero iusto quod vita vivat.
et confisus in iusticia sua
fecerit iniquitatē: omnes ius-
ticie eius oblivioni traden-
tur: et in iniquitate sua
quā operatus est in ipsa
morietur. Si autē dixero im-
pio morte morieris. et ege-
rit penitenciā a peccato suo. fe-
ceritque iudiciū et iusticiā.
pignus restituerit ille impius.
rapinamque reddiderit. in man-
datis vite ambulaverit. nec
fecerit quicquam iniustū: vita vi-
vet et non morietur. Omnia
peccata eius que peccavit: nō
imputabuntur ei. Iudiciū
et iusticiā fecit: vita vivet.
Et dixerunt filii populi tui. Nō
est equi ponderis via dominī.
Et ipsorū via iniusta est. Cū
enim recesserit iustus a iusticia
sua feceritque iniquitates:
morietur in eis. Et cū recesserit
impius ab impietate sua.
feceritque iudiciū et iusticiā:

viuet in eis. Et dicitis. Non
est recta via dn̄i. Unūquē
q; iuxta vias suas iudica-
bo de vobis domus isrl'. Et
factū est in duodecimo āno
in duodecimo mense in quī-
ta mensis trāsmigrationis
nr̄e: venit ad me qui fuge-
rat de ihrlm̄ dicens. Vasta-
ta est civitas. Manus autē
dn̄i facta fuerat ad me ves-
pere: antequā veniret qui fu-
gerat. Aperuitq; os meū do-
nec veniret ad me mane:
et aperto ore meo nō silui ā-
plius. Et factū est verbū
dn̄i ad me dicens. Fili hoīs
qui habitant in ruinosis
sup humū isrl'. loquentes
aiūt. Unus erat abrahā:
et hereditate possedit terrā.
Nos autē multi: nobis da-
ta est terra in possessionē.
Idcirco dices ad eos. Hec di-
cit dn̄s deus. Qui in sāgui-
ne comeditis et oculos ves-
tros levatis ad īmundici-
as vr̄as et sanguinē fun-
ditis: nūquid terrā heredi-
tate possidebitis? Stetistis
in gladijs vr̄is. fecistis ab-
hominationes. et unusq;sq;
uxorē proximi sui polluit:
et terrā hereditate posside-
bitis? Hec dices ad eos. Sic
dicit dn̄s deus. Vivo ego q
a qui in ruinosis habitā-
t gladio cadent: et qui in a
gro est bestijs tradetur ad d
vorandū. Qui autē in p
dijs et in speluncis sūt: pe
te morientur. Et dabo terrā
in solitudinē et desertū: et
deficiet superba fortitudo e
et desolabuntur mōtes isrl'.
eo q; nullus sit qui per eos
transeat. Et scient quia
ego dn̄s: cū dedero terrā eo-
rū desolatā et desertā, pp
universas abhominatiōes
suas quas operati sūt. Et tu fil
hominis filij ppli tui qui lo
quuntur de te iuxta muros
et in ostijs domorū: et di
cunt unus ad alterū vir
ad proximū suū loquentes
Venite et audiamus: qui sit
sermo egrediens a dn̄o. Et

venient ad te quasi si ingre
diatur populus. et sedent corā
te populus meus: et audiunt
sermones tuos et nō faciunt
eos: quia in canticū oris
sui vertunt illos. et avariciam
suam sequitur cor eorū.
Et es eis quasi carmē mu
sicū qd suavi dulcīqz sono
canitur: et audient verba
tua et non facient ea. Et
cū venerit qd predictū est. ec
ce enī venit: tunc scient qz p
phetes fuerit inter eos. Ca
pitulum xxxiiii

Et factū est verbū
dn̄i ad me dicens.
Fili hominis propheta de pasto
ribus isrl': propheta et dices
pastoribz. Hec dicit dn̄s de⁹.
Ve pastoribz isrl': qui pas
cebant semetipos. Nonne
greges pascuntur a pastori
bz? Lac comedebatis et la
nis operiebamini: et quod
crassū erat occidebatis: gre
gē autē meū nō pascebatis.
Qd infirmū fuit nō conso
lidastis: et qd egrotū non
sanastis. Qd fractū est nō
alligastis. et qd abiectū est
non reduxistis: et qd perie
rat nō quesistis: sed cum
austeritate imperabatis
eis et cū potentia. Et disp
se sunt oves mee eo qz nō es
set pastor: et facte sunt in de
voratione oīm bestiarū a
gri: et dispse sunt. Erraverunt
greges mei in cunctis monti
bus et in universo colle ex
celso: et sup omnē faciem
terre dispsi sunt greges mei:
et nō erat qui requireret.
Non erat inquā qui requi
reret. Propterea pastores audi
te verbū dn̄i. Vivo ego di
cit dn̄s deus: quia pro eo qz
facti sunt greges mei in rapi
nam. et oves mee in devo
ratione oīm bestiarū agri.
eo qz non esset pastor: neqz
enī quesierunt pastores gre
gem meū. sed pascebant
pastores semetipos. et gre
ges meos non pascebant.
Propterea pastores audite v
bum dn̄i. Hec dicit dn̄s de

us. Ecce ego ipse sup pastores
requirā gregē meū de manu
eorū: et cessare faciā ut ult'
non pascant gregē: nec pas-
cant amplius pastores se-
metipsos. Et liberabo gregē
meū de ore eorū: et non erit
ultra eis in escā. Quia hec
dicit dñs deus. Ecce ego ipse
requirā oues meas: et visi-
tabo eas. sicut visitat pas-
tor gregē suū in die quādo
fuerit in medio ouiū suarū
dissipatarū: sic visitabo o-
ues meas et liberabo eas de
omnibus locis in quibz dis-
perse fuerant in die nubis
et caliginis. Et educā eas
de pplis: et congregabo eas
de terris: et inducā eas in t'-
ram suā. Et pascā eas in
montibz isrl': in riuis et in
cunctis sedibus terre. In pas-
cuis vberrimis pascā eas:
et in montibz excelsis isrl'
erūt pascue earū. Ibi requi-
escent in herbis virentibz:
et in pascuis pinguibz pas-
centur sup montes isrl'. E-

go pascā oues meas: et ego
eas accubare faciā dicit do-
minus deus. Qd' perierat re-
quirā: et qd' abiectū erat re-
ducā: et qd' confractū fuera
alligabo. et qd' infirmū fue-
rat consolidabo: et qd' pin-
gue et forte custodiā: et pas-
cam illas in iudicio. Vos a-
autē greges mei. hec dicit do-
minus deus. Ecce ego iudico
inter pecus et pecus arietū
et hircorū. Nonne satis vo-
bis erat pascua bona depas-
ci: Insup et reliquias pas-
cuarū vrarū conculcastis
pedibz vris. Et cū purissimā
aquā biberetis reliquā pe-
dibus vris turbabatis: et
oues mee hys que cōculca-
ta pedibus vris fuerāt pas-
cebantur: et que pedes vri tur-
bauerant hec bibebant. Pro-
pterea hec dicit dñs deus ad
vos. Ecce ego ipse iudico int'
pecus pingue et macilentū.
Pro eo qd lateribz et humeris
īpingebatis et cornibz vris
ventilabatis omnia infirma

pecora. donec disp(er)gerentur
foras: saluabo gregē meū.
et non erit ultra in rapinā:
et iudicabo inter pecus et
pecus. Et suscitabo sup(er) ea
pastorē unū qui pascat ea.
seruū meū dauid. Ipse pas
cet ea: et ipse erit eis in pas
torē. Ego autē dn̄s ero eis
in deū: et seruus meus da
uid princeps in medio eoꝝ.
Ego dn̄s locutus sū. Et facia(m)
cum eis pactū pacis: et
cessare faciā bestias pessimas
de terra: et qui habitant in
deserto securi dormient in sal
tibus. Et ponā eos in circui
tu collis mei benedictionē:
et deducā ymbrē in tempore
suo: pluuie benedictionis
erūt. Et dabit lignū agri
fructū suū: et terra dabit g(er)
men suū: et erūt in terra su
a absq(ue) timore. Et scient q(ui)
a ego dn̄s: cū contriuero ca
thenas iugi eorū. et eruero
eos de manu ip(er)antiū sibi.
Et non erūt ultra in rapinā
gentib(us). neq(ue) bestie terre deuo
rabūt eos: sed habitabūt
confidenter absq(ue) ullo terro
re. Et suscitabo eis germen
nominatū: et nō erūt
ult(ra) imminuti fame i(n) t(er)ra: ne
q(ue) portabūt amplius obp
probria gentiū. Et scient quia
ego dn̄s deus eorū cū eis: et
ipi p(o)p(u)l(u)s meus domus isr(ae)l:
ait dn̄s deus. Vos autē gre
ges mei. greges pascue mee
homines estis: et ego dn̄s de
us u(este)r dicit dn̄s deus. Capl(m)
ET factus ē xxxv
sermo dn̄i ad me
dicens. Fili hoīs
pone faciē tuā aduersū mō
tem seyr: et p(ro)phetabis de eo.
et dices illi. Hec dicit dn̄s de
us. Ecce ego ad te mons se
yr. et extendā manū meā su
per te: et dabo te desolatum
atq(ue) desertū. Urbes tuas de
moliar: et tu desertus eris.
Et scies quia ego dn̄s: eo q(uod)
fueris inimicus sempiternꝰ
et cōcluseris filios isr(ae)l i(n) ma
nus gladij in tempore af
flictionis eorū. in tempore

iniquitatis extreme. Pterea
a vivo ego dicit dñs deus:
quia sanguini tradã te. et
sanguis te psequetur: et
cũ sanguinẽ oderis. sanguis
psequetur te. Et dabo mon
tem seyr desolatũ et desertũ:
et auferã de eo euntẽ et rede
untẽ: et implebo montes
eius occisorũ suorũ. In col
libꝫ tuis et in vallibꝫ tuis
atqꝫ in torrentibꝫ. interfecti
gladio cadent. In solitudi
nes sempiternas tradã te:
et civitates tue nõ habita
buntur. Et scietis quoniam
dñs deus: eo qd dixeris due
gentes et due terre mee erunt.
et hereditate possidebo eas:
cũ dñs esset ibi. Pterea vi
uo ego dicit dñs deus: quia
faciã iuxta irã tuã et scdm
zelũ tuũ quẽ fecisti. odio ha
bẽs eos: et notus efficiar per
eos cũ te iudicauero: et sci
es quia ego dñs. Audiui
uniuersa opprobria tua que
locutus es de montibꝫ isrł
dicens. Deserti nobis dati
sũt ad deuorandũ. Et insur
rexistis sup me ore vrõ: et de
rogastis aduersũ me. Ver
ba vrã ego audiui. Hec di
cit dñs deus. Letante uniuer
sa terra: in solitudinẽ te redi
gam. Sicut gauisus es su
per hereditatẽ domus isrł:
eo qd fuerit dissipata: sic fa
ciam tibi. Dissipatus eris
mons seyr. et ydumea oĩs:
et scient quia ego dñs. Ca
Tu autẽ pitlm xxxvi
fili hominis. ppheta
sup montes isrł:
et dices. Montes isrł audi
te verbũ dñi. Hec dicit dñs
deus. Eo qd dixerit inimicus
de vobis euge. altitudines
sempiterne in hereditatem
date sũt nobis: ppterea va
ticinare et dic. Hec dicit do
minus deus. Pro eo qd deso
lati estis et conculcati per
circuitũ. et facti in heredita
tem reliquis gentibꝫ. et as
cendistis sup labiũ lingue. et
opprobriũ ppli: ppterea mon
tes isrł audite verbũ dñi.

Hec dicit dn̄s deus. montibꝫ
et collibus torrentibꝫ valli
busqꝫ et desertis parietinis
et urbibꝫ derelictis: que depo
pulate sunt et subsannate a
reliquis gentibꝫ per circuitū.
Propterea hec dicit dn̄s ds. Quoniam
in igne zeli mei locutus sū de
reliquis gentibꝫ. et de ydumea
vniuersa. qui dederunt terrā
meā sibi in hereditatē cum
gaudio. et toto corde et ex ani
mo. et eiecerunt eam ut vasta
rent: idcirco vaticinare su
per humū isrl': et dices mon
tibus et collibꝫ. iugis et val
libꝫ. Hec dicit dn̄s deus. Pro
eo qđ desolati estis. Ecce ego
in zelo meo et in furore me
o locutus sū: eo qđ confusio
nem gentiū sustinueritis. Id
circo hec dicit dn̄s deus. Ego
leuaui manū meā: ut gen
tes que in circuitu vr̄o sunt
ipse confusionē suā portent.
Vos autē montes isrl' ra
mos vr̄os germinetis: et
fructū vr̄m afferatis ppło
meo isrl'. Prope est enī ut ve
niat. Quia ecce ego ad vos.
et cōuertar ad vos: et ara
bimini et accipietis sementē.
et multiplicabo in vobis
homines. omnemqꝫ domū isrl'.
Et habitabuntur ciuitates:
et ruinosa instaurabuntur.
Et replebo vos hominibus
et iumentis: et multiplica
buntur et crescent. Et habi
tare vos faciā sicut a prin
cipio: bonisqꝫ donabo ma
ioribus qđ habuistis ab in
itio: et scietis quia ego dn̄s.
Et adducā sup vos hoīes
ppl'm meū isrl'. et heredita
te possidebunt te et eris eis
in hereditatē: et non ad
des ultra ut absqꝫ eis sis.
Hec dicit dn̄s deus. Pro eo
qđ dicunt de vobis deuora
trix hominū es. et suffocās
gentē tuā: propterea hoīes
non comedes amplius: et
gentē tuā non necabis ul
tra ait dn̄s deus. Nec au
ditā faciā in te amplius
confusionē gentiū: et op
probriū ppłorū nequaquam

portabis: et gentē tuā nō
amittes āplius ait dn̄s deus.
Et factū est verbū dn̄i ad
me dicens. Fili hominis domus
israel habitauerūt in humo
sua: et polluerūt eam in
viis suis et in studiis suis.
Juxta inmundiciā menstru
ate facta est via eorū corā
me. Et effudi indignatio
nē meā sup eos pro sangui
ne quē fuderūt sup terrā:
et in ydolis suis polluerūt
eam. Et dispsi eos in gen
tes: et ventilati sūt in ter
ras. Juxta vias eorū et ad
inuentiones iudicaui eos. Et
ingressi sūt ad gentes. ad
quas introierūt et pollue
runt nomen sanctū meū:
cū diceretur de eis pplus dn̄i
iste est: et de terra eius egres
si sūt. Et pepci nomini meo
sancto: qd polluerat domus
israel in gentibz ad quas in
gressi sūt. Idcirco dices do
mui israel. Hec dicit dn̄s de
us. Non ppter vos ego facia
am domus israel: sed ppter

nomen sanctū meū quod
polluistis in gentibz ad qs
intrastis. Et sanctificabo
nomen meū magnū qd
pollutū est inter gentes. qd
qd polluistis in medio ea
rū: ut sciant gentes quia
ego dn̄s ait dn̄s exercituū:
cum sanctificatus fuero in
vobis corā eis. Tollā quip
pe vos de gentibz et congre
gabo de vniuersis terris: et
adducā vos in terrā vestram.
Et effundam sup vos aquā
mundā: et mundabimini ab
omnibz inquinamentis vestris:
et ab vniuersis ydolis vestris
mūdabo vos. Et dabo vo
bis cor nouū: et spm nouū
ponā in medio vestri. Et au
ferā cor lapideū de carne vestra
et dabo vobis cor carneū: et spm
meū ponā in medio vestri. Et
faciā ut in pceptis meis am
buletis: et iudicia mea cus
todiatis et operemini. Et ha
bitabitis in terra quā de
di patribz vestris: et eritis mi
chi in ppłm. et ego ero vobis

in deū. Et saluabo vos ex
vniuersis inquinamentis
vr̄is. Et vocabo frumentū
et multiplicabo illud: et nō
imponā in vos famē. Et
multiplicabo fructū ligni
et genimina agri: ut nō porte
tis ultra opprobriū famis
in gentibꝫ. Et recordabimini
viarū vestrarū pessimarū.
studiorū qꝫ non bonorū: et
displicebunt vobis iniquita
tes vr̄e et scelera vr̄a. Non
ꝓpter vos ego faciā ait dn̄s
deus: notū sit vobis. Con
fundimini: et erubescite sup
viis vr̄is domus isrl̄. Hec di
cit dn̄s deus. In die qua
mundauero vos ex omnibꝫ
iniquitatibꝫ vr̄is. et habita
re fecero vrbes. et instaurauero
ruinosa et terra deserta
fuerit exculta. que quondā
erat desolata in oculis om̄is
viatoris: dicent. Terra illa
inculta facta est ut ortus vo
luptatis: et ciuitates deserte
et destitute atqꝫ suffosse mu
nite sederunt. Et scient gētes

quecūqꝫ derelicte fuerint in
circuitu vr̄o. quia ego dn̄s
edificaui dissipata. planta
ui qꝫ inculta: ego dn̄s locu
tus sum et fecerim. Hec di
cit dn̄s deus. Adhuc in hoc
inuenient me domus isrl̄: ut
faciā eis. Multiplicabo eos
sicut gregē hominū ut gre
gem sanctū. ut gregē ihrlm̄
in sollempnitatibꝫ eius: sic
erunt ciuitates deserte. plene
gregibus hoīm: et scient
qr̄ ego dn̄s. Capłm xxxvij

Facta est sup me
manus dn̄i et e
duxit me in spiri
tu dn̄i: et dimisit me in me
dio campi qui erat plenus
ossibꝫ: et circumduxit me per
ea in giro. Erant autē mul
ta valde sup faciē campi: sic
caqꝫ vehementer. Et dixit
ad me. Fili hoīs. putas ne vi
uent ossa ista? Et dixi. Dn̄e
deus tu nosti. Et dixit ad me.
Vaticinare de ossibꝫ istis: et
dices eis. Ossa arida audi
te verbū dn̄i. Hec dicit dn̄s

deus ossibꝫ hijs. Ecce ego in
tromittā in vos spiritū et
vivetis: et dabo sup vos ner
vos. et succrescere faciā sup
vos carnes. et superextendam
in vobis cutē: et dabo vo
bis spm̄ et vivetis: et scie
tis quia ego dn̄s. Et ꝓphe
tavi sicut p̄ceperat michi.
Factus autē est sonitus pro
phetante me: et ecce commo
tio. Et accesserūt ossa ad
ossa: unūquodqꝫ ad iunc
turā suā. Et vidi. et ecce su
per ea nervi et carnes ascen
derūt: et extensa est in eis
cutis desup: et spm̄ nō ha
bebant. Et dixit ad me. Va
ticinare ad spiritū. Vatici
nare fili hominis: et dices ad
spiritū. Hec dicit dn̄s deus.
A quatuor ventis veni spi
ritus. et insuffla sup inter
fectos istos: et reviviscant.
Et ꝓphetavi sicut p̄ceperat
michi. Et ingressus est in e
a spūs. et vixerūt: steterūt
qꝫ sup pedes suos exercitus
grandis nimis valde. Et

dixit ad me. Fili hominis os
sa hec universa domus isrl̄
est. Ipi dicūt. Aruerūt ossa
nrā et periit spes nrā: et ab
scisi sumus. Propterea vatici
nare: et dices ad eos. Hec
dicit dn̄s deus. Ecce ego ape
riam tumulos vr̄os. et e
ducā vos de sepulchris vr̄is
ꝑplus meus: et inducā vos
in terrā isrl̄. Et scietis quia
ego dn̄s: cū aperuero sepul
chra vr̄a. et eduxero vos
de tumulis vr̄is ꝑplus meꝰ
et dedero spm̄ meū in vobis
et vixeritis. Et requiescere
vos faciā sup humū ves
trā: et scietis quia ego dn̄s
locutus sū et feci. ait dn̄s de
us. Et factus est sermo dn̄i
ad me dicens. Et tu fili ho
minis sume tibi lignū unū:
et scribe sup illud iude et filio
rū isrl̄ sociis eius. Et tolle
lignū alterū: et scribe sup
illud ioseph. lignū effraym
et cuncte domus isrl̄ sociorū
qꝫ eius. Et adiunge illa unū
ad alterū. tibi in lignū u

num: et erunt in unionē in ma-
nu tua. Cū autē dixerint ad
te filiȷ ppli tui loquentes. nō-
ne indicas nobis quid in
his tibi velis: loquēris ad
eos. Hec dicit dn̄s deus. Ecce
ego assumā lignū ioseph
qđ est in manu effraym et
tribꝫ isrł que iuncte sūt ei: et
dabo eas pariter cū ligno
iuda. et faciā eas in lignū
unū: et erūt unū in manu
eius. Erūt autē ligna super
que scripseris in manu tua
in oculis eorū: et dices ad
eos. Hec dicit dn̄s deus. Ecce
ego assumā filios isrł de me-
dio nationū ad quas ab-
ierūt: et congregabo eos
undique et adducā eos ad
humū suā: et faciā eos gē-
tem unā in terra in monti-
bus isrł: et rex unus erit ō-
nibus imperans. Et non
erūt ultra due gentes. nec
dividentur amplius in du-
o regna: neque polluentur
ultra in ydolis suis. et ab-
hominationibꝫ et in cunctis
iniquitatibꝫ suis. Et saluos
eos faciā de universis sedibꝫ
suis in quibꝫ peccauerūt.
et emūdabo eos: et erūt m̄
pplus et ego ero eis deus.
Et servus meus david rex su-
per eos: et pastor unus erit
omniū eorū. In iudiciis me-
is ambulabūt: et manda-
ta mea custodient et facient
ea. Et habitabūt sup terrā
quā dedi servo meo iacob:
in qua habitauerūt pr̄es
vr̄i. Et habitabūt sup eam
ipsi et filiȷ eorū. et filiȷ filiorꝫ
eorū usque in sempiternū: et
david servus meus princeps
eorū in ppetuū. Et percutiam
illis fedus pacis: pactū sem-
piternū erit eis. Et fūdabo
eos et multiplicabo: et da-
bo sanctificationē meā in
medio eorū in ppetuū. Et e-
rit tabernaculū meū in eis:
et ero eis deus. et ipsi erūt m̄
pplus. Et scient gentes quia
ego dn̄s sanctificator isrł:
cū fuerit sanctificatio mea
in medio eorꝫ in ppetuū. Capl

ET factus xxxviii.
est sermo dñi ad
me dicens. Fili ho
minis pone faciem tuā con
tra gog et terrā magog prin
cipē capitis mosoch et tubal:
et vaticinare de eo. et dices
ad eū. Hec dicit dñs deus.
Ecce ego ad te gog principē
capitis mosoch et tubal et
circumagā te et ponā frenū
in maxillis tuis: et educā
te et omnē exercitū tuū eq̊s
et equites vestitos loricis
universos multitudinem
magnā. hastā et clipeū ar
ripientiū et gladiū. Perse
ethiopes et lybies cū eis oēs
scutati et galeati: gomer et
universa agmina eius. domꝰ
thogorma latera aquilo
nis. et totū robur eius: ppli
q; multi tecū. Para et in
strue te et omnē multitudi
nem tuā. que coacervata
est ad te: et esto eis in p̃cep
tum. Post dies multos vi
sitaberis. In novissimo an
norū venies ad terrā que
reversa est a gladio. cōgre
gata est de pplis multis ad
montes isrl': qui fuerūt de
serti iugiter. Hec de populis
educta est: et habitaverūt
in ea confidenter universi.
Ascendens autē quasi tem
pestas venies: et quasi nu
bes ut operias terrā: tu et
omnia agmina tua. et ppli
multi tecū. Hec dicit dñs de
us. In die illa ascendent ser
mones super cor tuū: et co
gitabis cogitationē pessi
mā. et dices. Ascendā ad ter
ram absq; muro: veniā ad
quiescentes habitantesq;
secure. Omnes hii habitant
sine muro. vectes et porte
nō sūt eis: ut diripias spo
lia et invadas predā. ut inic
ias manū tuā sup eos q̃
deserti fuerant et postea res
titui: et sup pplm qui est
congregatus ex gentibꝫ. q̃
possidere cepit et esse habi
tor umbilici terre. Saba et
dedan et negociatores thar
sis et omnes leones eius dicēt

tibi. Numquid ad sumenda
spolia tu venis? Ecce ad di
ripiendam predam congregasti
multitudinem tuam: ut tollas
argentum. aurum auferas. sup
pellectilem atque substantiam.
et diripias manubias in
finitas. Propterea vaticinare
fili hominis: et dices ad gog.
Hec dicit dominus deus. Numquid
non in die illo cum habitaverit
populus meus israel confidenter. scies et veni
es de loco tuo a lateribus aqui
lonis tu et populi multi tecum.
ascensores equorum universi
cetus magnus et exercitus
vehemens: et ascendes super
populum meum israel quasi nubes
ut operias terram. In no
vissimis diebus eris: et ad
ducam te super terram meam: ut
sciant gentes me cum sancti
ficatus fuero in te in oculis
eorum o gog. Hec dicit dominus
deus. Tu ergo ille es de quo
locutus sum in diebus antiquis
in manu servorum meorum pro
phetarum israel: qui prophetave
runt in diebus illorum temporum.
ut adducerem te super eos. Et
erit in die illa in die adven
tus gog super terram israel ait
dominus deus: ascendet indigna
tio mea in furore meo et in
zelo meo. In igne ire mee
locutus sum: quia in die illa
erit commotio magna super
terram israel. Et commovebuntur
a facie mea pisces maris. et
volucres celi et bestie agri.
et omne reptile quod movetur
super humum: cunctique homines
qui sunt super faciem terre. Et
subvertentur montes et cadent
sepes: et omnis murus in ter
ram corruet. Et convocabo
adversum eum in cunctis mon
tibus meis gladium ait dominus
deus. Gladius uniuscuius
que in fratrem suum dirigetur:
et iudicabo eum peste et san
guine. et ymbre vehementi.
et lapidibus inmensis. Ignem
et sulphur pluam super eum. et
super exercitum eius: et super
populos multos qui sunt cum
eo. Et magnificabor et sanc
tificabor. et notus ero in o

cuilis gentiū multarū: et
scient quia ego dn̄s. Capl'
Tu autē fili xxxix.
hominis vaticina
re aduersū gog:
et dices. Hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego sup te gog p̄ncipē
capitis mosoch et tubal:
et circūagā te. et seducā te.
et ascēdere faciā de lateribȝ aq
lōis et adducā te sr̄ mōtes isrl'.
Et pcuciā arcū tuū ī manū
sinistra tua: et sagittas tu
as de manu dextera tua dei
ciam. Sup montes isrl' ca
des tu et omīa agmīa tua:
et p̄pli qui sunt tecū. Feris a
uibus omīqȝ volatili et bes
tijs terre dedi te deuorandū.
Sup faciē agri cades: quia
ego locutus sum ait dn̄s
deus. Et emittā ignē in ma
gog. et in hijs qui habitāt
in insulis cōfidenter: et scient
quia ego dn̄s. Et nomen
sanctū meū notū faciā in
medio p̄pli mei isrl'. et non
polluā nomē sanctū meū
amplius: et scient gentes

quia ego dn̄s sc̄us isrl'. Ecce
venit: et factū est ait dn̄s
deus. Hec est dies de qua lo
cutus sū. Et egredientur ha
bitatores de ciuitatibȝ isrl'. et
succendent et comburent ar
ma clipeū et hastas. arcū et
sagittas. et baculos manus
et contos: et succendent ea
igni septē annis. Et nō por
tabunt ligna de regionibus
neqȝ succident de saltibȝ: qm̄
arma succendent igne. Et de
predabunt eos quibȝ prede
fuerant: et diripient vasta
tores suos ait dn̄s deus. Et
erit in die illa dabo gog lo
cū nominatū sepulchrū in
isrl'. vallē viatorū ad orien
tem maris: que obstupesce
facit p̄tereuntes. Et sepelient
ibi gog. et omnē multitu
dinē eius: et vocabitur val
lis multitudinis gog. Et se
pelient eos domus isrl': ut
mundent terrā septē mensibȝ.
Sepeliet autē omnis p̄plus t
re: et erit eis nominata dies
in qua glorificatus sū. ait

dn̄s deus. Et viros iugiter
constituent lustrantes ter-
ram: qui sepeliant et requirant
eos qui remanserant super
faciē terre. ut emundent eam.
Post menses autē septē que-
rere incipient: et circuibunt
peragrantes terrā. Cumque vide-
rint os hominis. statuent iux-
ta illud titulū: donec sepeli-
ant illud pollinctores in val-
le multitudinis gog. Nomē
autē civitatis amona: et
mundabunt terrā. Tu ergo
fili hominis hec dicit dn̄s deus.
Dic omni volucri et univer-
sis avibus cunctisque bestiis a-
gri. Convenite, properate, concur-
rite undique ad victimā me-
am quā ego immolo vobis.
victimā grandē super montes
israel: ut comedatis carnes et
bibatis sanguinē. Carnes
fortiū comedetis et sanguinē
principū terre bibetis: arietū
agnorū et hircorū taurorū
que altiliū et pinguiū omnium.
Et comedetis adipē in satu-
ritatē et bibetis sanguinē
in ebrietatē: de victima quā
ego immolabo vobis. Et sa-
turabimini super mensā meā
de equo et de equite forti: et
de universis viris bellatori-
bus ait dn̄s deus. Et ponā
gloriā meā in gentibus: et vi-
debunt omnes gentes iudiciū
meū quod fecerim. et manū
meā quā posuerim super e-
os: et scient domus israel quia
ego dn̄s deus eorū a die illa
et deinceps. Et scient gentes
quoniam in iniquitate sua cap-
ta sit domus israel: eo quod reliq-
rint me. et absconderim fa-
ciem meā ab eis: et tradide-
rim eos in manus hostiū.
et ceciderint in gladio univer-
si. Iuxta immundiciā eorū et
scelus feci eis: et abscondi
faciē meā ab illis. Propterea
hec dicit dn̄s deus. Nunc re-
ducā captivitatē iacob. et
miserebor omni domui israel:
et assumā zelū pro nomine
sancto meo. Et portabunt
confusionē suā et omnē pre-
varicationē quā prevaricati

sūt in me cū habitauerīt
in terra sua confidenter ne-
minē formidantes: et re-
duxero eos de ppl'is. et con-
gregauero de terris inimico-
rū suorū: et sanctificatus
fuero in eis in oculis genti-
um plurimarū. Et scient q̄-
a ego dn̄s deus eorū: eo qđ
trāstulerim eos in nationes
et congregauero eos sup ter-
ram suā: et nō dereliquerī
quēq̄ ex eis ibi. Et nō abscō-
dam ultra faciē meā ab eis:
eo qđ effuderim spiritū meū
sup omnē domū isrl'. ait
dn̄s deus. Capl'm xl.

In vicesimo et quīto
anno trāsmigratio-
nis nr̄e in exordio
anni decima mensis. quar-
todecimo ān̄o postq̄ pcus-
sa est ciuitas: in ipā hac
die facta est sup me man⁹
dn̄i. et adduxit me illuc in
visionib; dei. Adduxit me
in terrā isrl'. et dimisit me
sup montē excelsū nimis:
sup quē erat quasi edificiū

ciuitatis vergentis ad au-
strū: et introduxit me illuc.
Et ecce vir cuius erat speci-
es quasi species eris: et fu-
niculus lineus in manu e-
ius: et calamus mensure
in manu eius. Stabat au-
tem in porta: et locutus ē
ad me idem vir. Fili hominis
vide oculis tuis et auribus
tuis audi: et pone cor tuū
in omnia que ego ostendā
tibi: quia ut ostendant̄ tibi
adductus es huc. Annūcia
omnia que tu vides domui
isrl'. Et ecce murus foris
secus in circuitu domus
undiq;: et in manu viri ca-
lamus mensure sex cubito-
rū et palmo. Et mensus ē
latitudinē edificii calamo
uno: altitudinē quoq; ca-
lamo uno. Et venit ad por-
tā que respiciebat viā ori-
entalē: et ascendit per gra-
dus eius. Et mensus est li-
men porte calamo uno la-
titudinē. id est limen unū
calamo uno in latitudine

et thalamū uno calamo i
longū. et uno calamo in la
tū: et inter thalamos quī
q cubitos: et limen porte
iuxta vestibulū porte intrī
secus calamo uno. Et men
sus est vestibulū porte octo
cubitorū: et frontē eius du
obus cubitis. Vestibulū au
tem porte erat intrinsecus.
Porro thalami porte ad vi
am orientalē: tres hinc et
tres inde. Mensura una triū:
et mensura una frontiū ex
utraq parte. Et mensus est
latitudinē liminis porte decē
cubitorū: et longitudinem
porte tredecim cubitorū: et
marginē ante thalamos
cubiti unius: et cubitus u
nus finis utrinq. Thalami
autē sex cubitorū erāt. hinc
et inde. Et mensus est portā
a tecto thalami usq ad tec
tum eius. latitudinē vigin
ti et quinq cubitorū: ostiū
contra ostiū. Et fecit frōtes
per sexaginta cubitos: et
a fronte atriū porte undiq
per circuitū. Et ante faciem
porte que pertingebat usq
ad faciē vestibuli porte inte
rioris quinquaginta cubi
tos. Et fenestras obliquas
in thalamis: et in frontibz
eorū. que erant intra portā
undiq per circuitū. Simili
ter autē erant et in vestibu
lis fenestre per gyrū intrinse
cus: et ante frontes pictura
palmarū celata. Et eduxit
me ad atriū exterius: et ecce
gazophilatia et pavimen
tū stratū lapide in atrio p
circuitū. Triginta gazo
philatia in circuitu pavi
menti: et pavimentū in frō
te portarū sc̄dm longitudi
nem portarū erat inferius.
Et mensus est latitudinē a
facie porte inferioris usq
ad frontē atrii interioris
extrinsecus: centū cubitos
ad orientē et ad aquilonē.
Portā quoq que respicie
bat viā aquilonis atrii
exterioris. mensus est tam
in longitudine q̄m in lati

tudine. et thalamos eius
tres hinc et tres inde: et fron
tē eius et vestibulū eius se
cundū mensurā porte prio
ris: quīquaginta cubitorum
longitudinē eius. et latitu
dinē eius viginti quīq; cu
bitorū. Fenestre autē eius et
vestibulū et sculpture secū
dū mensurā porte que res
piciebat ad orientē. Et sep
tem graduū erat ascensus
eius: et vestibulū ante eā:
et porta atrij interioris cō
tra portā aquilonis et ori
entalē. Et mensus est a por
ta usq; ad portā centū cubi
tos. Et duxit me ad viam
australē: et ecce porta que
respiciebat ad austrū. Et
mensus est frontē eius et
vestibulū eius iuxta men
suras superiores: et fenestras
eius et vestibula in circuitu
sicut fenestras ceteras: quī
quaginta cubitorū longi
tudinē. et latitudinē vigi
ti quīq; cubitorū. Et in gra
dib; septē ascendebatur in

eā. Et vestibulū ante fores
eius: et celate palme erant
una hinc et altera inde in
fronte eius. Et porta atrij
interioris in via australi.
Et mensus ē a porta usq;
ad portā in via australi cē
tū cubitos. Et introduxit
me in atriū interius ad por
tā australē: et mensus est por
tā iuxta mensuras supe
riores. Thalamū eius et
frontē eius et vestibulū eius
hijsdē mensuris: et fenestras
eius et vestibulū eius in cir
cuitu quīquaginta cubitos
lōgitudinis. et latitudinis
viginti quīq; cubitos. Et
vestibulū per gyrū longi
tudinē viginti quīq; cubi
torū. et latitudinē quīq;
cubitorū: et vestibulū eius
ad atriū exterius: et pal
mas eius in fronte. Et oc
to gradus erāt quib; ascē
debat per eā. Et introduxit
me in atriū interius per vi
am orientalē: et mensus ē
portā scd'm mensuras su

periores. Thalamū eius
et frontē eius et vestibula
eius sicut supra: et fenestras
eius et vestibula eius in cir
cuitu. longitudinē quinq̄
ginta cubitorū. et latitu
dinē viginti quinq; cubito
rū: et vestibulū eius id est
atrij exterioris. Et palme
celate in fronte eius hinc
et inde: et in octo gradibꝫ
ascensus eius. Et introdu
xit me ad portā que respi
ciebat ad aquilonē: et mē
sus est scḋm mensuras su
periores. Thalamum eius
et frontem eius et vestibu
lum eius et fenestras
eius per circuitū: longitu
dinē quinquaginta cubito
rū. et latitudinē viginti
quinq; cubitorū. Vestibu
lū eius respiciebat in atriū
exterius: et celatura palma
rū in fronte illius hinc et
inde: et in octo gradibꝫ ascē
sus eius. Et per singula ga
zophilatia ostiū in fronti
bus portarū: et ibi lauabāt

holocaustū. Et in vestibu
lo porte due mense hinc et
due mense inde: ut imolet
sup eas holocaustū et pro
pctō et pro delicto. Et ad lat
exterius qđ ascendit ad osti
um porte que pgit ad aq
lonē due mense: et ad latus
alterū ante vestibulū porte
due mense. Quatuor mēse
hinc: et quatuor mēse inde
Per latera porte octo mēse
erant: sup quas imolabāt
Quatuor autē mense ad ho
locaustū de lapidibꝫ quadris
extructe longitudine cubi
ti unius et dimidij: et lati
tudine cubiti unius et dimi
dij. et altitudine cubiti uni
us: sup quas ponant vasa
in quibꝫ imolat holocaus
tū et victima. Et labia ear
palmi unius: reflexa intri
secus per circuitū. Sup mē
sas autē carnes oblationis.
Et extra portā interiorē ga
zophilatia cantorū: in atri
o interiori qđ erat in latere
porte respicientis ad aquilo

neu. Et facies eorũ contra
viã australẽ: una ex latere
porte orientalis. que respicie
bat ad viã aquilonis. Et
dixit ad me. Hoc est gazo
philaciũ qd respicit viã me
ridianã: sacerdotũ erit qui
excubant in custodijs tem
pli. Porro gazophilaciũ qd
respicit ad viã aquilonis:
sacerdotũ erit qui excubant
ad ministeriũ altaris. Isti sunt
filij sadoch: qui accedunt de fi
lijs leui ad dñm ut ministrẽt
ei. Et mẽs ẽ atriũ lõgitudinẽ
centũ cubitorũ: et latitudinẽ
cẽtũ cubitorũ ꝑ quadrũ: et altarẽ
ãte faciẽ tẽpli. Et itroduxit me i
vestibulũ tẽpli. Et mẽsus ẽ
vestibulũ quinque cubitis hinc:
et quinque cubitis inde. Et lati
tudinẽ porte triũ cubitorũ
hinc: et triũ cubitorũ inde.
Longitudinẽ autẽ vestibuli
viginti cubitorũ: et latitu
dinẽ undecim cubitorũ. Et
octo gradibus ascendebatur
ad eã. Et columpne erant in
frontibus: una hĩc et altera inde.

Et in Caplm xli.
Et introduxit me in tẽ
plũ: et mensus est
frontes sex cubitos latitudis
hinc. et sex cubitos latitudis
inde. latitudinẽ tabernaculi.
Et latitudo porte decẽ cubito
rũ erat. Et latera porte quin
que cubitis hinc: et quinque cu
bitis inde. Et mensus est lõ
gitudinẽ eius quadraginta
cubitorũ: et latitudinẽ vigin
ti cubitorũ. Et introgressus
intrinsecus mensus ẽ in fron
te porte duos cubitos: et por
tam decẽ cubitorũ: et lati
tudinẽ porte septẽ cubitorũ.
Et mensus ẽ longitudinem
eius viginti cubitorũ: et la
titudinẽ viginti cubitorum
ante faciẽ templi. Et dixit
ad me. Hoc est sanctũ sancto
rũ. Et mensus ẽ parietẽ domus
sex cubitorũ: et latitudinẽ
lateris quatuor cubitorũ.
undique ꝑ circuitũ domus.
Latera autẽ latus ad latus
bis triginta tria. Et erant
eminentia que ingrederentur

per parietē domus in lateri
bus per circuitū: ut contine
rent et non attingerent pa
rietē templi. Et platea erat
in rotundū ascendens sursū
per cocleā: et in cenaculū tē
pli deferebat per gyrū. Idcir
co latius erat templū in su
perioribus: et sic de inferioribus
ascendebatur ad superiora in
mediū. Et vidi in domo al
titudinē per circuitū. fundata
latera ad mensurā calami.
sex cubitorū spacio: et latitu
dinē per parietē lateris. fori
secus quinqꝫ cubitorū: et in
terior domus in lateribus do
mus. Et inter gazophilaci
a latitudinē viginti cubito
rū in circuitu domus undi
qꝫ: et ostiū lateris ad oratio
nem. Ostiū unū ad viam
aquilonis: et ostiū unū ad
viā australē. Et latitudinē
loci ad orationē: quinqꝫ cu
bitorū in circuitu. Et edifici
um qd̓ erat separatū versū
qꝫ ad viā respicientē ad ma
re: latitudinis septuaginta

cubitorū. Paries autē edi
ficii quinqꝫ cubitorū latitu
dinis per circuitū: et longi
tudo eius nonaginta cubi
torū. Et mensus ē domus lō
gitudinē centū cubitorū: et
qd̓ separatū erat edificiū. et
parietes eius longitudinis
centū cubitorū. Latitudo au
tem ante faciē domus. et eius
qd̓ erat separatū cōtra ori
entē: centū cubitorū. Et mē
sus est longitudinē edificii
contra faciē eius qd̓ erat se
paratū ad dorsū: hethecas
ex utraqꝫ parte centū cubi
torū. Et templū interius et
vestibula atrii. limina et
fenestras obliquas hethē
cas in circuitu per tres ptes
cōtra uniuscuiusqꝫ limen: stra
taqꝫ ligno per gyrū in cir
cuitu. Terra autē usqꝫ ad fe
nestras. et fenestre clause su
per ostia: et usqꝫ ad domū
interiorē et forinsecus per o
mnem parietē in circuitu. in
trinsecus et forinsecus ad mē
surā: et fabrefacta cherubin

et palme: et palma inter
cherub et cherub. Duasque
facies habebat cherub. Faci
em hominis iuxta palmam ex
hac parte: et faciem leonis
iuxta palmam ex alia parte
expressam per omnem domum in
circuitu de terra usque ad su
periora porte cherubin: et
palme celate erant in pari
ete templi. Limen quadran
gulum: et facies sanctuarii
aspectus contra aspectum al
taris lignei. Trium cubitorum
altitudo eius. et longitudo
eius duorum cubitorum: et an
guli eius et longitudo eius
et parietes eius lignei. Et
locutus est ad me. Hec est
mensa coram domino. Et duo
ostia erant in templo et in
sanctuario: et in duobus os
tiis ex utraque parte bina e
rant ostiola que in se inuicem
plicabantur. Bina enim ostia
erant ex utraque parte ostiorum:
et celata erant in ipsis ostiis
templi cherubin: et sculptu
ra palmarum sicut in parie
tibus quoque expressa erat. Qua
obrem erant et grossiora ligna
in vestibuli fronte forinsecus:
super que fenestre oblique et
similitudo palmarum hinc
atque inde in humerulis vesti
buli. secundum latera domus
latitudinemque parietum. Capitulum xlij

Et eduxit me
in atrium exterius
per viam ducentem
ad aquilonem: et induxit me
in gazophilacium quod erat con
tra separatum edificium. et con
tra edem vergentem ad aquilo
nem: in facie longitudinis
centum cubitos ostii aquilonis:
et latitudinis quinquagin
ta cubitos. contra viginti
cubitos atrii interioris. et con
tra pavimentum stratum lapi
de atrii exterioris: ubi erat
porticus iuncta porticui tri
plici. Et ante gazophilacia
deambulatio decem cubitorum
latitudinis: et ad interiora
respiciens vie cubiti unius.
Et ostia eorum ad aquilonem
ubi erant gazophilacia in

superioribus humiliora: qui-
a supportabant porticus que
ex illis eminebant de inferio-
ribus. et de mediis edificii. Tri-
stega enim erant et non habe-
bant columpnas sicut erant
columpne atriorum: propterea e-
minebant de inferioribus et de
mediis a terra cubitos quin-
quaginta. Et peribolus ex-
terior secundum gazophilacia que
erant in via atrii exterioris.
ante gazophilacia. Longi-
tudo eius quinquaginta cu-
bitorum: quia longitudo erat
gazophilaciorum atrii exteri-
oris quinquaginta cubitorum:
et longitudo ante faciem tem-
pli centum cubitorum. Et erat
subter gazophilacia hec in-
troitus ab oriente ingredien-
tium in ea de atrio exteriori: in
latitudine periboli atrii quod
erat contra viam orientalem
in facie edificii separati. Et e-
rant ante edificium gazophi-
lacia: et via ante faciem eorum
iuxta similitudinem gazophi-
laciorum que erant in via a-
quilonis. Secundum longitudi-
nem eorum: sic et latitudo eorum.
Et omnis introitus eorum et
similitudines et ostia eorum:
secundum ostia gazophilaciorum
que erant in via respiciente
ad nothum. Ostium in capite
vie. que via erat ante vesti-
bulum separatum: per viam ori-
entalem ingredientibus. Et dix-
it ad me. Gazophilacia a-
quilonis et gazophilacia
austri que sunt ante edificium
separatum: hec sunt gazophi-
lacia sancta in quibus vesci-
untur sacerdotes qui appropin-
quant ad dominum in sancta
sanctorum. Ibi ponent sanc-
ta sanctorum. et oblationes
pro peccato et pro delicto: locus
enim sanctus est. Cum autem ingres-
si fuerint sacerdotes: non egre-
dientur de sanctis in atrium
exterius. Et ibi reponent
vestimenta sua in quibus
ministrant quia sancta sunt:
vestienturque vestimentis aliis.
et sic procedant ad populum. Cum-
que complesset mensuras domus

interioris: eduxit me per
viã porte que respiciebat
ad viã orientalẽ: et mensꝰ
ẽ eã undiqꝫ per circuitũ. Men
sus ẽ autẽ cõtra ventũ oriẽ
talẽ calamo mensure per
circuitũ quingentos calamos:
in calamo mensure per cir
cuitũ. Et mensus ẽ contra
ventũ aquilonẽ quĩgentos
calamos: in chalamo mẽ
sure per gyrũ. Et ad ventũ
australẽ mensus ẽ quĩgen
tos calamos: in calamo
mensure per circuitũ. Et ad
ventũ occidentalẽ mẽsus ẽ
quĩgentos calamos: in ca
lamo mẽsure. Per quatu
or ventos mensus ẽ illud.
Murũ eiꝰ undiqꝫ per cir
cuitũ longitudinẽ quĩgen
torũ cubitorũ. et latitudi
nẽ quĩgentorũ cubitorũ:
dividentẽ inter sanctuariũ et
vulgi locũ. Capl'm xliii.

Et duxit me ad
portã q̃ respicie
bat ad viã oriẽ
talẽ: et ecce gloria dei isrl'
ingrediebatur per viã ori
entalẽ. Et vox erat ei qua
si vox aquarũ multarũ:
et terra splendebat a maie
state eius. Et vidi visionẽ
sc'dm speciẽ quã videram quã
do venit. ut disperderet civi
tatem: et species sc'dm aspec
tum quẽ videram iuxta fluvi
um chobar. Et cecidi super
faciẽ meã. Et maiestas dñi
ingressa est templũ: per vi
am porte que respiciebat
ad orientẽ. Et levavit me
spiritus. et introduxit me
in atriũ interius: et ecce re
pleta erat gloria domini
domus. Et audivi loquen
tem ad me de domo: et vir
qui stabat iuxta me dixit
ad me. Fili hominis locus so
lii mei. et locus vestigiorũ
pedũ meorũ: ubi habito in
medio filiorũ isrl' in eternũ.
Et nõ polluent ultra domꝰ
isrl' nomen sanctũ meũ. ipsi et
reges eorũ in fornicationi
bus suis. et in ruinis regũ
suorũ. et in excelsis: qui fa

cati sunt limen suum iuxta
limen meum. et postes suos
iuxta postes meos. Et mu-
rus erat inter me et eos:
et polluerunt nomen sanc-
tum meum. in abhominationibus
suis quas fecerunt: propter quod
consumpsi eos in ira mea.
Nunc ergo repellant procul
fornicationem suam. et ruinas
regum suorum a me: et habita-
bo in medio eorum semper. Tu
autem fili hominis ostende do-
mui israel templum: et confun-
dantur ab iniquitatibus suis.
et metiantur fabricam et eru-
bescant ex omnibus que fece-
runt. Figuram domus et fabri-
ce eius. exitus et introitus
et omnem descriptionem eius.
et universa precepta eius cunc-
tumque ordinem eius et omnes le-
ges eius ostende eis: et scri-
bes in oculis eorum: ut custo-
diant omnes descriptiones
eius et precepta illius et faci-
ant ea. Ista est lex domus
in summitate montis. Omnes
fines eius in circuitu sanc-

sanctorum est. Hec est ergo lex
domus. Iste autem mensure al-
taris in cubito verissimo:
qui habebat cubitum et pal-
mum. In sinu eius erat cubi-
tus: et cubitus in latitudi-
ne: et definitio eius usque ad
labium eius in circuitu palmus
unus. Hec quoque erat fossa
altaris. Et de sinu terre usque
ad crepidinem novissimam
duo cubiti: et latitudo cubi-
ti unius. Et a crepidine mi-
nori usque ad crepidinem maio-
rem quatuor cubiti: et lati-
tudo unius cubiti. Ipse autem
ariel quatuor cubitorum: et
ab ariel usque ad sursum cornu-
a quatuor. Et ariel duode-
cim cubitorum in longitudi-
nem. per duodecim cubitos
latitudinis: quadrangu-
latum equis lateribus. Et cre-
pido quatuordecim cubito-
rum longitudinis: per qua-
tuordecim cubitos latitu-
dinis in quatuor angulis
eius. Et corona in circuitu
eius dimidii cubiti: et sinus

eius unius albiti per circui
tū. Gradus autē eius versi
ad orientē. Et dixit ad me.
Fili hominis: hec dicit dn̄s
deus. Hy sunt ritus altaris
quacumque die fuerit fabrica
tū: ut offeratur sup illud ho
locaustū. et effundatur san
guis. Et dabis sacerdotibz
et levitis qui sunt de semine sa
doch qui accedunt ad me. ait
dn̄s deus: ut offerant michi
vitulū de armento pro pctō.
Et assumens de sanguine
eius pones sup quatuor cor
nua eius. et sup quatuor
angulos crepidinis. et sup
coronā in circuitu: et mū
dabis illud et expiab. Et tol
les vitulū qui oblatus fu
erit pro pctō: et cōbures il
lū. in separato loco domus
extra sanctuariū. Et in die secū
da offeres hircū caprarū īma
culatū pro pctō: et expia
bunt altare sicut expiaverūt
in vitulo. Cumque cōpleveris
expians illud. offeres vitu
lū de armento īmaculatū

et arietē de grege īmacula
tū: et offeres eos in conspec
tu dn̄i. Et mittent sacerdo
tes sup eos sal: et offerent
eos holocaustū dn̄o. Sep
tem dieb faties hircū pro
pctō cotidie: et vitulū de
armento et arietē de pecori
bus īmaculatos offerent. Sep
tem dieb expiabunt altare
et mundabunt illud: et imple
bunt manū eius. Expletis
aut dieb in die octava et
ultra facient sacerdotes sup
altare holocausta vra. et
que pro pace offerunt: et
placatus ero vobis ait do
minus deus. Capitulum xliiij

Et cōvertit me ad
viā porte sanctua
rij exterioris que
respiciebat ad orientē: et e
rat clausa. Et dixit dn̄s ad
me. Porta hec clausa erit
et nō aperietur. et vir nō tran
siet per eā: quoniam dn̄s deus is
rael ingressus est per eā: et
erit clausa principi. Princeps
ipse sedebit in ea: ut comedat

panē corā dño. Per viam
vestibuli porte ingredietur:
et per viā eius egrediet. Et
adduxit me per viā porte
aquilonis in cōspectu dom⁹:
et vidi. et ecce implevit glo
ria dñi domū dñi. Et cecidi
in faciē meā. Et dixit ad
me dñs. Fili hominis pone
cor tuū et vide oculis tuis.
et auribz tuis audi omīa
que ego loquor ad te: de u
niversis cerimoniis dom⁹
dñi et de cūctis legibz eius.
Et pones cor tuū in viis tē
pli per omēs exitus sanctu
arii: et dices ad exasperan
tem me domū isrl. Hec dicit
dñs deus. Sufficiant vobis
omīa scelera vrā domus is
rael: eo qđ inducatis filios
alienos incircūcisos corde. et
incircūcisos carne. ut sint
in sanctuario meo. et pol
luāt domū meā. Et offer
tis panes meos adipē et
sanguinē: et dissolvitis
pactū meū in omībz scele
ribz vrīs. Et nō servastis p

cepta sanctuarii mei: et po
suistis custodes observatio
nū mearū in sc̄uario meo
vobismetipsis. Hec dicit
dñs deus. Omīs alienige
na incircūcisus corde. et in
circūcisus carne nō ingredi
et sc̄uariū meū: omīs fi
lius alienus qui est in me
dio filiorū isrl. Sed et levi
te qui longe recesserūt a me
in errore filiorū isrl. et erra
verūt in ydola sua. et por
taverūt iniquitatē suā: e
rūt in sanctuario meo. edi
tui et ianitores portarū do
mus et ministri domus. Ipi
mactabūt holocausta et
victimas ppli: et ipi stabūt
in conspectu eorū ut minis
trent eis. Pro eo qđ minist
raverūt illis in cōspectu ydo
lorū suorū. et facti sunt do
mui isrl in offendiculū in
iquitatis: idcirco levavi
manū meā sup eos dicit
dñs deus: et portaverūt in
iquitatē suā. Et nō appro
pinquabūt ad me ut sa

cerdotio fungantur michi:
neque accedent ad omne sanc
tuarium meum iuxta sancta
sanctorum: sed portabunt
confusionem suam et scelera su
a que fecerunt. Et dabo eos
ianitores domus in omni
ministerio eius: et uniuersis
que fiunt in ea. Sacerdotes
autem leuite filii sadoch qui
custodierunt cerimonias
sanctuarii mei cum errarent
filii israel a me. ipsi accedent
ad me ut ministrent michi:
et stabunt in conspectu meo
ut offerant michi adipem
et sanguinem. ait dominus deus.
Ipsi ingredientur sanctuari
um meum: et ipsi accedent ad
mensam meam ut ministrent michi.
et custodiant cerimonias
meas. Cumque ingredientur
portas atrii interioris. vesti
bus lineis induentur: nec
ascendet super eos quicquam la
neum. quando ministrant in por
tis atrii interioris et intrin
secus. Vitte linee erunt in ca
pitibus eorum: et feminalia li
nea erunt in lumbis eo
rum: et non accingentur in sudo
re. Cumque egredientur atrium ex
terius ad populum: exuent se
uestimentis suis in quibus
ministrauerant. et reponent
ea in gazophilacio sanctu
arii. et uestient se uestimentis
aliis: et non sanctificabunt
populum in uestibus suis. Caput
autem suum non radent neque
comam nutrient: sed tonden
tes attondent capita sua. Et vi
num non bibet omnis sacer
dos: quando ingressurus est
atrium interius. Et viduam et
repudiatam non accipient
uxores: sed virgines de semine
domus israel. Sed et viduam
que fuerit vidua a sacerdo
te accipient: et populum me
um docebunt quid sit inter sanc
tum et pollutum: inter mundum
et inmundum ostendent eis. Et
cum fuerit controuersia: stabunt
in iudiciis meis et iudica
bunt. Leges meas et precepta
mea in omnibus solempnitatibus
meis custodient: et sab

bata mea sanctificabunt.
Et ad mortuū hominē nō
ingredient' ne polluant'.
nisi ad patrē et matrē et fi
liū et filiā et fratrē et soro
rem que alterū virū nō ha
buit: in quib3 contamina
buntur. Et postq̄ fuerit emū
datus septē dies numera
buntur ei: et in die introitus
sui in sanctuariū ad atriū
interius. ut ministret michi
in sanctuario meo. et offeret
pro pcō suo ait dn̄s deus.
Non erit autē eis hereditas:
ego hereditas eorū. Et pos
sessionē non dabitis eis in
isrl': ego enī possessio eorū
Victimā et pro pcō et pro
delicto ipi comedent: et omne
votū in isrl' ipsorū erit. Et
primitiva oīm pecorū pri
mogenitorū et oīa liba
menta ex omnib3 que offe
runtur sacerdotū erunt. Et pri
mitiva ciborū vestrorū da
bitis sacerdoti: ut reponat
benedictionē domui sue.
Omne morticinū et captū
a bestia de avib3 et de peco
rib3 non comedent sacerdotes.

C Umq3 Capłm xlv.
oeperitis terrā di
videre sorcito: se
parate primicias dn̄o sanc
tificatū de terra. longitudi
nem viginti quinq3 millia.
et latitudinē decē millia.
Sanctificatū erit in omi
termino eius per circuitū.
Et erit ex omī parte sanc
tificatū quingentos per quin
gentos quadrifariā per cir
cuitū: et quinquaginta cu
bitis in suburbana eius
per gyrū. Et a mensura is
ta mensurabis longitudi
nē viginti quinq3 milliū. et
latitudinē decē milliū: et i
ipo erit templū sanctumq3
sanctorū. Sanctificatū de
terra erit sacerdotib3 minis
tris sanctuarij qui accedūt
ad ministeriū dn̄i: et erit eis
locus in domos et in sanc
tuariū sanctitatis. Vigin
tiquinq3 autē millia longi
tudinis. et decē millia lati

tudinis erunt levitis qui mi
nistrant domui. Ipsi possi
debunt viginti gazophilaci
a. Et possessionem civitatis
dabitis quinque milia latitu
dinis: et longitudinis vi
ginti quinque milia. secundum se
parationem sanctuarii. omni do
mui israel. Principi quoque
hinc et inde in separationem
sanctuarii et in possessio
nem civitatis contra faciem sepa
tionis sanctuarii. et contra faciem
possessionis urbis: a latere
maris usque ad mare. et a
latere orientis usque ad orien
tem. Longitudinem autem iux
ta unamquamque partium: a
termino occidentali usque ad
terminum orientalem. De ter
ra erit ei possessio in israel.
Et non depopulabuntur ultra
principes populum meum: sed ter
ram dabunt domui israel secundum
tribus eorum. Hec dicit dominus
deus. Sufficiat vobis prin
cipes israel. Iniquitatem et ra
pinas intermittite: et iudi
cium et iustitiam facite. Se

parate confinia vestra a po
pulo meo. ait dominus deus. Sta
tera iusta et ephi iustum.
et batus iustus erit vobis.
Ephi et batus equalia et
unius mensure erunt: ut capi
at decimam partem chori ba
tus: et decimam partem chori
ephi. Iuxta mensuram chori
erit equa libratio eorum. Si
clus autem viginti obolos
habeat. Porro viginti
sicli et viginti quinque sicli
et quindecim sicli minam
faciunt. Et hec sunt pri
mitie quas tolletis. Sex
tam partem ephi de cho
ro frumenti: et sextam par
tem ephy de choro ordei. Men
sura quoque olei. Batus o
lei decima pars chori est. Et
decem bati chorum faciunt: quia
decem bati implent chorum. Et
arietem unum de grege ducen
torum de hiis que nutriunt
israel in sacrificium et in holo
caustum et in pacifica: ad
expiandum pro eis. ait dominus
deus. Omnis populus terre te

uebitur primiciis hiis prin
cipi in isrl'. Et sup principē
erit holocausta et sacrifici
um et libamina in sollēp
nitatibꝫ. et in kalendis et
in sabbatis: et in uniuersis
sollempnitatibꝫ domus isrl'.
Ipse faciet pro pctō sacrifici
um et holocaustū et pacifi
ca: ad expiandū pro domo
isrl'. Hec dicit dn̄s deus. In
primo mense una mensis
sumes uitulū de armento
inmaculatū: et expiabis sāc
tuariū. Et tollet sacerdos de
sanguine qđ erit pro pctō:
et ponet in postibꝫ domus.
et in quatuor angulis cre
pidinis altaris. et in posti
bus porte atrij interioris.
Et sic facies in septima ~~in~~
mensis pro unoquoqꝫ qui
ignorauit et errore deceptus
est: et expiabis pro domo.
In primo mense quartadeci
ma die mensis: erit uobis
pasche sollēpnitas. Septem
diebꝫ azima comedentur. Et
faciet princeps in die illa p
se et pro uniuerso pplō terre
uitulū pro pctō. Et in sep
tē dierū sollempnitate faciet
holocaustū dn̄o septē uitu
los et septē arietes inmacula
tos cotidie septē diebꝫ. et pro
pctō hircū caprarū cotidie:
et sacrificiū ephi per uitulū
et ephi per arietē faciet: et o
lei hin per singula ephi. Sep
timo mense quītadecima di
e mensis. in sollempnitate
faciet sicut supradicta sunt
per septē dies: tam pro pctō
qȝ pro holocausto. et in sa
crificio et in oleo. Caplm xl

Hec dicit dn̄s de'. vi.
Porta atrij interi
oris que respicit
ad orientē: erit clausa sex di
ebus in quibꝫ opus fit. Die
autē sabbati aperietur: sed et
in die kalendarū aperietur. Et
intrabit princeps per uiam
uestibuli porte deforis. et sta
bit in limine porte: et faciēt
sacerdotes holocausta eius
et pacifica eius. Et adorabit
sup limen porte: et egredietur.

Porta autẽ non claudetur
usq; ad vesperã. Et adorabit
ppl's terre ad ostiũ porte illi
us. in sabbatis et in kalen
dis corã dño deo. Holocau
stũ autẽ hoc offert princeps
dño. in die sabbati. Sex a
gnos īmaculatos et arietẽ
īmaculatũ: et sacrificium
ephi per arietẽ. Agnis autẽ
sacrificiũ qđ dederit manus
eius: et olei hin per singu
la ephi. In die autẽ kalenda
rũ vitulũ de armento īma
culatũ: et sex agni et arie
tes īmaculati erũt: et ephi
per vitulũ. ephi quoq; per
arietẽ faciet sacrificiũ. Agnis
autẽ sicut invenerit man'
eius: et olei hin per singula
ephi. Cumq; ingressurus est
princeps. per viã vestibuli
porte ingrediatur: et per eã
dem portã exeat. Et cũ intra
bit ppl's terre in conspectu
dñi in sollempnitatibz: qui
ingredit' per portã aquilo
nis ut adoret. egrediatur
per viã porte meridiane.

Porro qui ingredit' per viã
porte meridiane: egrediat'
per viã porte aquilonis.
Non revertet' per viam por
te per quã ingressus ẽ: sed e
regione illius egredietr. Prin
ceps autẽ in medio eorũ cũ
Cũ ingredientibz ingredietr:
et cũ egredientibz egredietur.
Et in nũdinis et in sollemp
nitatibz erit sacrificiũ ephi
per vitulũ: et ephi per arie
tẽ. Agnis autem erit sacrifi
ciũ. sicut invenerit manus e
ius: et olei hin per singula
ephi. Cũ autẽ fecerit prin
ceps spõtaneũ holocaustũ
aut pacifica volũtaria do
mino: aperiet' ei porta que
respicit ad orientẽ: et faciet
holocaustũ suũ et pacifica
sua. sicut fieri solet in die
sabbati. Et egredietur: clau
deturq; porta postq̃ exierit.
Et agnũ eiusdẽ anni īma
culatũ faciet holocaustũ co
tidie dño. Semp mane faci
et illud. Et sacrificiũ faciet
sup eo cothidie mane: mane

sextã partẽ ephi. et de oleo
tertiã partẽ hin: ut misceatur
simile sacrificiũ dño. legiti
mũ iuge atq; pfectũ. Faciet
agnũ et sacrificiũ et oleũ ca
theniãue: mane holocau
stũ sempiternũ. Hec dicit
dñs deus. Si dederit princeps
donũ alicui de filiis suis. he
reditas eius filiorũ suorũ e
rit: possidebũt eã hereditã
rie. Si autẽ dederit legatũ de
hereditate sua uni seruorũ
suorũ: erit illius usq; ad ã
nũ remissionis. et reuertetur
ad principẽ. Hereditas au
tẽ eius filiis eius erit. Et nõ
accipiet princeps de heredita
te ppli per uiolentiã et de pos
sessione eorũ: sed de possessi
one sua hereditatẽ dabit fi
liis suis: ut nõ dispergatur
ppls meus unusquisq; a
possessione sua. Et introdu
xit me per ingressũ qui erat
ex latere porte in gazophila
cia sanctuarii ad sacerdotes
que respiciebãt ad aquilo
nẽ: et erat ibi locus uergens

ad occidentẽ. Et dixit ad me.
Iste est locus ubi coquent
sacerdotes pro delicto et pro
pctõ: ubi coquent sacrifici
ũ ut non efferant in atrio
exteriori et sanctificet pplus.
Et eduxit me in atriũ exteri
us. et circuduxit me p quatuor
angulos atrii. In quatuor
angulis atrii atriola dispo
sita quadraginta cubitorũ
per longũ et triginta per
latũ. Mensure unius qua
tuor erant: et paries per cir
cuitũ ambiens quatuor a
triola: et culine fabricate
erant subter porticus per
gyrũ. Et dixit ad me. Hec
est domus culinarũ: in q̃
coquent ministri domus dñi
uictimas ppli. Capitulum xlvii.

Et conuertit me ad
portã domus: et
ecce aque ingredi
ebantur subter limen domus
ad orientẽ. Facies enĩ domus
respiciebat ad orientẽ. Aq̃
autẽ descendebant in latus
templi dextrũ: ad meridiẽ

altaris. Et duxit me per viam porte aquilonis: et convertit me ad viam foras portam exteriorem. viam que respiciebat ad orientem. Et ecce aque redundantes a latere dextro: cum egrederetur vir ad orientem qui habebat funiculum in manu sua. Et mensus est mille cubitos: et traduxit me per aquam usque ad talos. Rursumque mensus est mille: et traduxit me per aquam usque ad genua. Et mensus est mille: et traduxit me per aquam usque ad renes. Et mensus est mille torrentem quem non potui pertransire: quia intumuerant aque profunde torrentis qui non potest transvadari. Et dixit ad me. Certe vidisti fili hominis. Et duxit me: et convertit ad ripam torrentis. Cumque me convertissem: ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex utraque parte. Et ait ad me. Aque iste que egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis. et descendunt ad plana deserti. intrabunt mare et exibunt: et sanabuntur aque. Et omnis anima vivens que serpit: quocumque venerit torrens vivet. Et erunt pisces multi satis postquam venerint illuc aque iste: et sanabuntur et vivent omnia ad que venerit torrens. Vivent et stabunt super illa piscatores. ab engaddi usque ad engallim: siccatio sagenarum erit. Plurime species erunt piscium eius: sicut pisces maris magni multitudinis nimie. In litoribus autem eius et in palustribus non sanabuntur: quia in salinas dabuntur. Et super torrentem orietur. in ripis eius ex utraque parte omne lignum fructiferum. Non defluet folium ex eo: et non deficiet fructus eius. Per singulos menses afferet primitiva: quia aque eius de sanctuario egredientur. Et erunt fructus eius in cibum: et folia eius ad medicinam. Hec dicit dominus deus. Hic est terminus in quo possidebitis terram in duodecim

tribubz isrl': quia ioseph du
plicē funiculū habet. Possi
debitis autē eam singuli eq
ue frater suus. sup quā leua
ui manū meā ut darē pa
tribz vrīs: et cadet terra hec
vobis in possessionē. Hic ē
autē terminus terre ad plagā
septemtrionalē. A mari mag
no via bethalon venienti
bus sadada. emath. berotha.
sabarim que est inter terminū
damasci et confiniū emath:
domus athicon que ē iux
ta t'minos auran. Et erit ter
minus a mari usqz ad atri
um enon terminus damasci:
et ab aquilone ad aquilo
nē et terminus emath plaga
autē septentrionalis. Por
ro plaga orientalis de medi
o auran et de medio damas
ci. et de medio galaad. et de
medio terre isrl': iordanis
disterminās ad mare orie
tale. Metiemini etiā orienta
lem. Plaga autē australis
meridiana a thamar usqz
ad aquas cōtradictionis

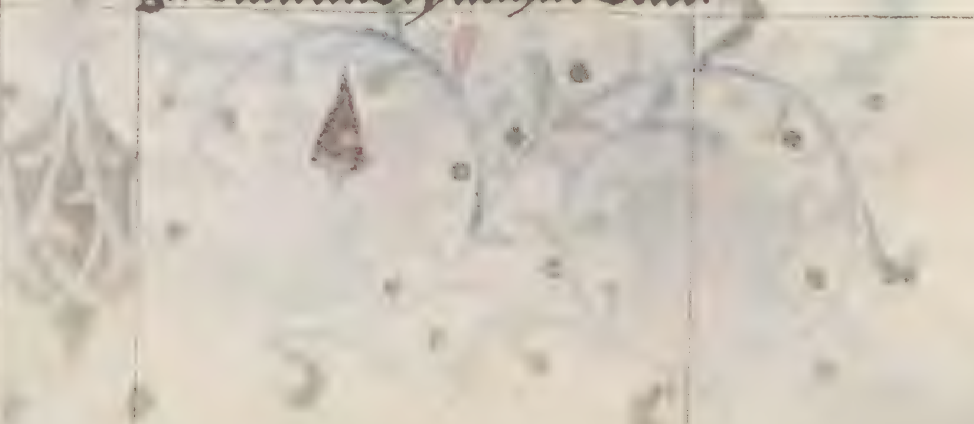
cades: et torrens usqz ad ma
re magnū. Et plaga usqz
ad meridiē australis. Et
plaga maris mare magnū
a confinio per directū: do
nec venias emath. Hec est
plaga maris. Et diuidetis
terrā istā vobis per tribus
isrl'. et mittetis eā in heredi
tatē vobis. et aduenis qui
accesserint ad vos qui genu
erint filios in medio vrm:
et erunt vobis sicut indigene
inter filios isrl'. Vobiscū di
uident possessionē in medi
o tribuū isrl'. In tribu autē
quacūqz fuerit aduena: ibi
dabitis possessionē illi ait
dn̄s deus. Capl'm xlviij.

Et hec nomina tri
buū a finibz aqui
lonis iuxta viā
bethalon pgentibz emath:
atriū enon terminus dama
sci ad aquilonē iuxta emath.
Et erit ei plaga orientalis
mare: dan vna. Et ad ter
minū dan a plaga orien
tali usqz ad plagā maris:

aser vna. Et sup terminū
aser a plaga orientali usq
ad plagā maris: neptali
vna. Et sup terminū nepta
lim a plaga orientali usq
ad plagā maris. manasse
vna. Et sup terminū ma
nasse a plaga orientali us
q ad plagā maris: ephra
ym vna. Et sup terminū
ephraym a plaga orienta
li usq ad plagā maris: ru
ben vna. Et sup terminū
ruben a plaga orientali
usq ad plagā maris: iuda
vna. Et sup terminū iuda a pla
ga orientali usq ad plagā
maris: erūt primicie quas
separabitis viginti quinq
milibꝫ calamis latitudis.
et longitudinis sicut singu
le partes a plaga orientali.
usq ad plagā maris. Et e
rit sanctuariū in medio eius.
Primicie quas separabitis
dño: longitudo viginti quinq
milibꝫ. et latitudo decem
milibꝫ. Hec autē erūt primi
cie sāctuarij sacerdotū. Ad
aquilonē longitudinis vi
ginti quinq milia: et ad ma
re latitudinis decē milia.
Sed ad orientē latitudinis
decē milia: et ad meridiē lo
gitudinis viginti quinq mi
libꝫ. Et erit sanctuariū dñi
in medio eius. Sacerdotibus
sanctuariū erit de filijs sa
doch. qui custodierūt cerimonias
meas. et nō errauerūt cū er
rarent filij isrł. sicut errau
erūt et leuite. Et erūt eis pri
micie de primicijs terre: sā
ctum sanctorū iuxta terminum le
uitarū. Sed et leuitis simi
liter iuxta fines sacerdotū.
viginti et quinq milia lon
gitudinis: et latitudinis
decē milia. Omīs longitu
do viginti et quinq miliū:
et latitudo decē miliū. Et nō
venūdabūt ex eo neq mu
tabūt: nec transferent primi
cie terre: quia sanctificate sūt
dño. Quinq milia autē q
supersūt in latitudine per
viginti quinq milia: pphana
erūt vrbis in habitac

tum et in suburbana: et e
rit civitas in medio eius. Et
hee mensure eius. A plaga
septentrionali quīgēta et
quatuor milia. Et ad pla
gam meridianā: quīgenta
et quatuor milia. Et ad pla
gā orientalē: quīgenta et
quatuor milia. Et ad pla
gā occidentalē: quīgenta et
quatuor milia. Erūt autē
suburbana civitatis ad aq
lonē. ducenta quīquagin
ta: et in meridiē ducenta
quīquaginta: et ad orien
tem ducenta quīquaginta:
et ad mare ducenta quinq
ginta. Qđ autē reliquū fue
rit in longitudine. sed in p
micias sanctuarij decē mili
a in orientē. et decē milia ad
occidentē: erūt sicut primici
e sanctuarij. Et erūt fruges
eius in panes: hijs qui seru
iunt civitati. Servientes au
tē civitati: operabūtur ex ō
nibꝫ tribubꝫ isrl. Omēs pri
micie viginti quīqꝫ miliū. p
viginti quīqꝫ milia in qua

drū separabunt in primici
as sanctuarij et possessionē
civitatis. Qđ autē reliquū
fuerit principis erit. ex omī
parte primiciarū sanctuarij
et possessionis civitatis e re
gione viginti quīqꝫ miliū p
miciarū. usqꝫ ad terminū o
rientalē. Sed et a mari e re
gione viginti quīqꝫ miliū
usqꝫ ad terminū maris: simi
liter in partibꝫ principis erit.
Et erūt primicie sanctuarij:
et sanctuariū templi in me
dio eius. De possessione au
tem levitarū. et de possessio
ne civitatis in medio partiū
principis. erit in terminū iu
da et in terminū beniamin:
et ad principē pertinebit. Et
reliquis tribubꝫ a plaga o
rientali usqꝫ ad plagā occi
dentalē: beniamin una. Et
cōtra terminū beniamin a
plaga orientali usqꝫ ad pla
gā occidentalē: symeon una.
Et sup terminos symeonis a
plaga orientali usqꝫ ad pla
gā occidentis: ysachar una.

Et sup terminũ ysachar a
plaga orientali usq ad pla
gã occidentalẽ: zabulon v
na. Et sup terminũ zabulõ
a plaga orientali usq ad
plagã maris: gad una. Et
sup terminũ gad ad plagã
austri in meridiẽ. Et erit fi
nis de thamar usq ad aq̃s
contradictionis cadẽs: here
ditas cõtra mare magnũ.
Hec est terra quã mittetis ĩ
sorte tribub; isrl': et hee par
tiones earũ. ait dñs deus.
Et hii egressus civitatis.
A plaga septentrionali quĩ
genta et quatuor milia
mensurabis. Et porte civi
tatis omnib; tribub; isrl'.
Porte tres a septentrione
Porta ruben una: porta
iuda una: porta levi una.
Et ad plagã orientalẽ quĩ
genta et quatuor milia:
et porte tres. Porta ioseph
una: porta beniamin una:
porta dan una. Et ad pla
gã meridianã. quĩgenta
et quatuor milia metieris.

Porta symeonis una: por
ta ysachar una: porta za
bulon una. Et ad plagã
occidentalẽ quĩgenta et q̃
tuor milia: porte eorũ tres.
Porta gad una: porta aser
una: porta neptalim una.
Per circuitũ decẽ et octo mil
ia. Et nomẽ civitatis ex illa
die dñs ibidẽ. Explicit eze
chiel ppha. Incipit prolog'
scĩ iheronimi psbri in dani
A elẽ pphetã

Anielẽ pphe
tam iuxta
septuagin
ta interpre
tes dñi salvatoris ecclesie
nõ legunt: utentes theodoci
onis editione. Et hoc cur
acciderit nescio. Sive enim q̃
a sermo chaldaic' est. et q̃
busdã ppzietatib; a nro elo
quio discrepat. noluerunt
septuaginta interpretes eas
dem lingue lineas in trãsla
tione servare: sive sub no
mine eorũ ab alio nescio quo
non satis chaldeam linguam

sciente editus liber ē. siue a-
liud quid cause extiterit ig-
norans: hoc unū affirma-
re possū. q multū a verita-
te discordet. et recto iudicio
repudiatus sit. Sciendū q̄
pe danihelē maxime et ezrā
hebraicis quidē litteris. sed
chaldaico sermone cōscrip-
tos: et unā ieremie pericho-
pen. iob quoque cū arabica
lingua habere plurimā so-
cietatē. Denique et ego ado-
lescentulus post quintilianū
et tullij lectionē ac flores re-
thoricos cū me in lingue hu-
ius pistrinū reclusissē: et mul-
to sudore. multoque tempore
vix cepissē halantia striden-
tiaque verba resonare. et q̄si
per criptā ambulans rarū
desup lumen aspicerē: inpe-
gi nouissime in danihelem.
Et tanto tedio affectus sū:
ut desperatione subita om-
nē veterē laborē voluerim
cōtempnere. Verū adhortā-
te me quodā hebreo et illud
michi sua lingua crebrius

ingerente. labor omnia vin-
cit improbus: qui michi vi-
debar sciolus inter eos cepi
rursū discipulus esse chal-
daicus. Et ut vere fatear:
usque ad presentē diē magis
possū sermonē chaldaicū le-
gere et intelligere q̄ sonare.
Hec idcirco refero ut difficul-
tatē vobis danihelis osten-
derē: qui apud hebreos nec
susanne habet hystoriā.
nec ympnū triū puerorū. nec
belis draconisque fabulas:
quas nos quia in toto or-
be dispse sūt. verū antepo-
sito easque iugulante subie-
cimus: ne videremur apud
īperitos magnā partē vo-
luminis detruncasse. Audiui
ego quendā de p̄ceptoribꝫ
iudeorū cū susanne derideret
hystoriā. et a greco nescio
quo diceret esse confictā: il-
lud opponere qd̄ origeni q̄
affricanus opposuit ethi-
mologias has AΠO TY. σχι
N O Y σχι. cai. K ai aπo του
Y. Π pι N O Y. Π pι cai. de

greco sermone descendere. Cu
ius rei nos intelligentiam
hanc nr̄is possumus dare:
ut verbi gratia dicamus
cõtinuo ab arbore p̄lice.
dixisse eũ ilico perias. et a
lentisco in lentẽ te cõminu
at angelus. vel nõ lente pe
reas. aut lentus id ẽ flexibi
lis ducaris ad mortẽ: sive
aliud quid ad arboris no
men cõveniẽs. Deinde tantũ
fuisse [illegible] tribz pueris vacil
labat: ut in camino estuã
tis incendij metro luderent.
et per ordinẽ ad laudẽ dei ele
menta om̄ia p̄vocarent:
aut q̄d miraculũ divineq̄
aspirationis indiciũ. vel d̄
conẽ interfectũ offa picis.
vel sacerdotũ belis machinas
deprehensas: que magis pru
dentia sollertis viri q̄ p̄phe
tali spiritu esse p̄petrata. Cũ
vero ad abacuc veniret et de iu
dea ad chaldeã raptũ disco
forũ lectitabat: querebat
exemplũ ubi legissemus in
toto veteri testamẽto quēq̄

sanctorũ gravi volasse cor
pore: et in pũcto hore tanta
terrarũ spatia tr̃isisse. Cui q̃
quidã e nr̄is satis p̄mptul9
ad loquendũ ezechiel adduxi
sset in mediũ. et diceret eũ
de chaldea in iudeã fuisse trã
latũ. derisit hominẽ: et ex ip̄o
volumine demonstravit eze
chielẽ in spiritu se vidisse trã
positũ. Deniq̄ et apostolũ
nr̄m videlicet ut eruditũ vi
rũ. et qui legẽ ab hebreis di
dicisset nõ fuisse ausũ affir
mare se raptũ in corpore:
sed dixisse. sive in corpore si
ve extra corpus nescio. deus
scit. Hijs et talibz argumẽ
tis: apocrifas in libro ecle
sie fabulas arguebat. Su
per quare lectoris arbitrio
iudiciũ relinquẽs: illud ad
moneo nõ haberi danielẽ
apud hebreos inter p̄phetas:
sed inter eos qui agiografa
cõscripserunt. In tres siquidẽ
partes om̄is ab eis scriptu
ra dividit̃. in legẽ. in p̄phe
tas. in agiografa: id ẽ in

quoque et in ordo et in videri libros: de quo non est huius temporis disserere. Que autem et hoc propheta. proximo contra hunc librum porphirius obiciat. testes sunt methodius. eusebius. appollinaris: qui multis versuum milibus eius vesanie respondentes nescio an curioso lectori satisfecerint. Unde obsecro vos o paula et eustochium fundatis pro me ad dominum preces: ut quamdiu in hoc corpusculo sum scribam aliquid gratum vobis. utile ecclesie. dignum posteris. Presentium quippe iudicijs oblatrantium non satis moveor: qui in utramque partem aut amore labuntur aut odio. Explicit prologus.

Incipit danihel propheta.

Anno tercio regni ioachim regis iuda venit nabuchodonosor rex babilonis ierusalem: et obsedit eam. Et tradidit dominus in manus eius ioachim regem iude: et partem vasorum domus dei. Et asportavit ea in terram sennaar in domum dei sui: et vasa intulit in domum thesauri dei sui. Et ait rex asfanaz preposito eunuchorum suorum ut introduceret de filijs israel. et de semine regio et tyrannorum pueros in quibus nulla esset macula. decoros forma. et eruditos omni sapientia. cautos scientia. et doctos disciplina: et qui possent stare in palacio regis: ut doceret eos litteras et linguam chaldeorum. Et constituit eis rex annonam per singulos dies de cibis suis. et de vino unde bibebat ipse: ut enutriti tribus annis postea starent in conspectu regis. Fuerunt ergo inter eos de filijs iuda: danihel. ananias. mysahel et azarias. Et imposuit eis prepositus eunuchorum nomina: danihel baltasar. et ananie sydrach.

mysahel. mysach. et azarie
abdenago. Posuit autē da
nihel in corde suo: ne pollu
eretur de mensa regis. neq; de
vino potus eius. Et rogauit
eunuchorū ppositū: ne conta
minaretur. Dedit autē deus
danihel graciā et misericor
diā. in conspectu principis
eunuchorū. Et ait princeps
eunuchorū ad danihelē. Ti
meo ego dn̄m meū regē: q̃
constituit vobis cibū et po
tū. Qui si viderit vultus
vr̃os macilentiores pre cete
ris adolescentib; coeuis vr̃is:
cōdempnabitis caput meū
regi. Et dixit danihel ad ma
lasar: quē cōstituerat prin
ceps eunuchorū sup̄ dani
hel ananiā misahel et aza
riā. Tempta nos obsecro ser
uos tuos dieb; decē. et dent
nobis legumina ad vescen
dū. et aqua ad bibendū:
et cōtemplare vultus nr̃os
et vultus puerorū qui ves
cunt cibo regio: et sicut vi
deris facies cū seruis tuis.

Qui audito sermone huius
cemodi: temptauit eos die
bus decē. Post dies autē de
cem: apparuerūt vultus eo
rū meliores et corpulencio
res pre omnib; pueris. qui
vescebantur cibo regio. Porro
malasar tollebat cibaria
et vinū potus eorū: dabat
q; eis legumina. Pueris autē
hijs dedit deus scienciā et di
sciplinā in omī libro et sapi
enciā: danihel autē intelli
genciā oīm visionū et sōpni
orū. Completis itaq; die
bus post quos dixerat rex
ut introducerentur: introduxit
eos ppositus eunuchorū
in conspectu nabuchodono
sor regis. Cumq; locutus eis
fuisset rex: non sunt inuenti
de vniuersis tales ut dani
hel ananias mysahel et a
zarias. Et steterūt in cōspec
tu regis: et omne verbū sa
piencie et intellectus qd̄ sci
scitatus est ab eis rex. inuenit
in eis decuplū sup̄ cunctos ari
olos et magos qui erant

in universo regno eius. Fuit
autē danihel usqꝫ ad annū
primū cyri regis Visio da-
nihelis prima. Caplm ij.
In anno secundo regni
nabuchodonosor
vidit nabuchodono
sor sompniū: et cōterritus ē
spūs eius: et sompniū eius
fugit ab eo. Precepit autē
rex ut cōvocarentur arioli et
magi et malefici et chaldei:
ut indicarent regi sōpnia
sua. Qui cū venissent: stete-
runt corā rege. Et dixit ad eos
rex. Vidi sompniū: et mente
confusus ignoro quid viderī.
Responderuntqꝫ chaldei regi
syriace. Rex in sempiternū
vive. Dic sompniū servis
tuis: et interpretationē eius
indicabimus. Et respondēs
rex ait chaldeis. Sermo reces-
sit a me. Nisi indicaveritis
michi sompniū et cōiectu-
rā eius: peribitis vos et do-
mus vestre publicabuntur. Si
autē sompniū et cōiecturā
eius narraveritis: premia

et dona et honorē multū
accipietis a me. Sompniū
igitur et interpretationē eius
indicate michi. Responde-
runt secundo: atqꝫ dixerunt.
Rex sompniū dicat servis
suis: et interpretationē eius
indicabimus. Respondit
rex et ait. Certe novi quia
tempus redimitis: scientes
ꝙ recesserit a me sermo. Si
ergo sompniū non indica-
veritis michi: una est de vo-
bis sententia. ꝙ interpreta-
tionē quoqꝫ fallacē et de-
ceptione plenā composue-
ritis: ut loquamini michi do-
nec tempus pertranseat. Sōp-
niū itaqꝫ dicite michi: ut
sciā ꝙ interpretationē quo-
qꝫ eius verā loquamini. Res-
pondentes ergo chaldei co-
rā rege dixerunt. Non ē ho-
mo super terrā: qui sermo-
nē tuū rex possit implere.
Sed neqꝫ regū quisquā mag-
nus et potens verbū hu-
iuscemodi sciscitatur ab omni
ariolo et mago et chaldeo.

Sermo enī quē tu rex que
ris grauis est: nec reperietur
quisquā qui indicet illū in
conspectu regis. exceptis dijs
quorū nō est cū hominibus
cōuersatio. Quo audito
rex: in furore et in ira mag
na p̄cepit ut perirent oēs
sapientes babilonis. Et e
gressa sententia: sapientes
interficiebantur. Querebatque
danihel et socij eius. ut per
irent. Tunc danihel requisiuit
de lege atque sententia ab ari
och principe milicie regis:
qui egressus fuerat ad inter
ficiendos sapientes babilo
nis. Et interrogauit eū qui
a rege acceperat potestatem:
quā ob causā tam crudelis
sententia a facie esset regis
egressa. Cū ergo rem indi
casset arioch danihel: dani
hel ingressus rogauit regē
ut tempus daret sibi ad so
lutionē indicandā regi. Et
ingressus ē domū suā. ana
nieque misaheli et azarie
socijs suis indicauit nego

ciū: ut quererent misericor
diā a facie dei celi. sup sacra
mento isto: et nō perirent
danihel et socij eius cū ceteris
sapientibus babilonis. Tunc
danihel per visionē nocte
misteriū reuelatū est. Et da
nihel benedixit deo celi: et
locutus ait. Sit nomē domi
benedictū a seculo et usque i
seculū: quia sapientia et
fortitudo eius sunt: et ipse mu
tat tempora et etates. trans
fert regna atque cōstituit.
Dat sapientiā sapientibus:
et scientiā intelligentibus di
sciplinā. Ipse reuelat profun
da et abscondita: et noui
in tenebris cōstituta: et lux
cū eo est. Tibi deus patru
meorū confiteor teque laudo:
quia sapientiā et fortitu
dinē dedisti michi: et nunc
ostendisti michi que roga
uimus te: quia sermone
regis aperuisti nobis. Post
hec danihel ingressus ad a
rioch quē constituerat rex
ut p̄deret sapientes babilo

nis: sic et locutus est. Sapi
entes babilonis ne perdas.
Introduc me in conspectu
regis: et solutionē regi nar
rabo. Tūc arioch festinus
introduxit danihelē ad re
gem: et dixit ei. Inveni ho
minē de filiis trāsmigratio
nis iude: qui solutionē re
gi annūciet. Respondit rex
et dixit danieli: cuius no
men erat balthasar. Pu
tas ne vere potes indicare
michi sompniū qd vidi:
et interpretationē eius? Et
respondens danihel corā re
ge ait. Misteriū qd rex int
errogat: sapientes magi et
arioli et aruspices nō que
unt indicare regi. Sed est de
us in celis revelans misteri
a: qui indicavit tibi rex na
buchodonosor que ventura
sūt novissimis temporib3.
Sompniū tuū et visiones
capitis tui in cubili tuo. hu
iuscemodi sūt. Tu rex cogi
tare cepisti in strato tuo qd
esset futurū post hec: et qui
revelat misteria ostendit ti
bi que ventura sūt. Michi
quoq3 nō in sapientia que
est in me plus qͣ in cunctis
viventib3 sacramentū hoc
revelatū est: sed ut interpre
tatio regi manifesta fieret.
et cogitationes mentis tue
scires. Tu rex videbas: et ecce
quasi statua una grandis.
Statua illa magna et statu
ra sublimis stabat contra
te: et intuitus eius erat ter
ribilis. Huius statue caput
ex auro optimo erat: pectus
autē et brachia de argento.
Porro venter et femora ex
ere: tybie autē ferree. Pedū
quedā pars erat ferrea: que
dā fictilis. Videbas ita: do
nec abscisus est lapis de mō
te sine manib3: et percussit
statuā in pedib3 eius ferre
is et fictilib3 et cōminuit
eos. Tūc contrita sūt pari
ter ferrū testa es. argentū
et aurū: et redacta quasi
in favillā estive aree que
rapta sūt vento: nullus

q3 locus inuentus est eis. La
pis autē qui percusserat statu
am factus est mons mag
nus: et impleuit uniuersā
terrā. Hoc est sompniū. In
terpretationē quoq3 eius dice
mus corā te rex. Tu rex regū
es. et deus celi regnū fortitu
dinē et imperiū et gloriā de
dit tibi: et omnia in quib3
habitant filii hoim. et bes
tie agri volucresq3 celi dedit
in manu tua: et sub ditioē
tua uniuersa cōstituit. Tu
es ergo caput aureū. Et pt9
hec cōsurget regnū aliud
minus te. et regnū terciū a
liud ereū qd imperabit uni
uerse terre: et regnū quartū
erit velut ferrū. Quomodo
ferrū cōminuit et domat
omnia: sic cōminuet omnia
hec et cōteret. Porro quia
vidisti pedū et digitorum
partē teste figuli et partem
ferreā regnū diuisū erit: qd
tamē de plantario ferri ori
etur. Scdm qd vidisti fer
rū mixtū teste ex luto. et di
gitos pedū ex parte ferreos
et ex parte fictiles: ex parte
regnū erit solidū. et ex par
te contritū. Quia autē vi
disti ferrū mixtū teste ex lu
to. cōmiscebuntur quidē hūa
no semine: sed nō adherebūt
sibi: sicut ferrū nō potest
misceri teste. In dieb3 autem
regnorū illorū suscitabit
deus celi regnū qd in eternū
non dissipabitur: et regnū eius
pplo alteri nō tradetur. Commi
nuet autē et cōsumet uniuer
sa regna hec: et ipm stabit
in eternū. Scdm qd vidisti
qd de monte abscisus est la
pis sine manib3 et cōminuit
testā et ferrū et es et argē
tū et aurū: deus magnus
ostendit regi que futura sūt
postea. Et verū est sompni
ū: et fidelis interpretatio eius.
Tūc rex nabuchodonosor
cecidit in faciē suā et danihe
lem adorauit: et hostias et
incensū precepit ut sacrifica
rent ei. Loquens ergo rex a
it danieli. Vere deus vester

deorum est. et dominus regum reuelans
misteria: qui potuisti ape
rire sacramentum hoc. Tunc
rex danihelem in sublime ex
tulit: et munera magna
et multa dedit ei. Et consti
tuit eum principem super omnes
prouincias babilonis: et pre
fectum magistratuum super cunc
tos sapientes babilonis.
Danihel autem postulauit
a rege: et constituit super o
pera prouincie babilonis sy
drach et mysach et abdena
go. Ipse autem danihel erat
in foribus regis. Visio dani
helis secunda. Capitulum iij

Nabuchodonosor
rex fecit statuam
auream altitudine
cubitorum sexaginta. latitu
dine cubitorum sex. et statuit
eam in campo duran prouin
cie babilonis. Itaque nabu
chodonosor rex misit ad con
gregandos satrapas ma
gistratus et iudices. duces
et tyrannos et prefectos. omnes
que principes regionum: ut
conuenirent ad dedicationem
statue quam erexerat nabucho
donosor rex. Tunc congregati
sunt satrape. magistratus et
iudices duces et tyranni et
optimates. qui erant in po
testatibus constituti. et uniuer
si principes regionum: ut con
uenirent ad dedicationem sta
tue. quam erexerat nabucho
donosor rex. Stabant autem
in conspectu statue quam po
suerat nabuchodonosor: et
preco clamabat ualenter.
Vobis dicitur populis tribubus
et linguis. In hora qua au
dieritis sonitum tube et fistu
le et cythare. sambuce et
psalterii et symphonie. et
uniuersi generis musicorum:
cadentes adorate statuam au
ream quam constituit nabucho
donosor rex. Si quis autem
non prostratus adorauerit:
eadem hora mittetur in for
nacem ignis ardentis. Post
hec igitur statim ut audie
runt omnes populi sonitum tube
fistule et cythare sambuce et

psalterii symphonie et om
nis generis musicorum: caden
tes omnes populi et tribus et lin
gue. adorauerunt statuam au
ream quam statuerat nabu
chodonosor rex. Statimque
et in ipso tempore accedentes uiri
chaldei accusauerunt iudeos:
dixeruntque nabuchodonosor
regi. Rex in eternum viue. Tu
rex posuisti decretum ut omnis
homo qui audierit sonitum
tube fistule et cythare sam
buce et psalterii et sympho
nie et uniuersi generis mu
sicorum: prosternat se et ado
ret statuam auream. Si quis
autem non procidens adoraue
rit: mittatur in fornacem ignis
ardentis. Sunt ergo viri iu
dei quos constituisti super ope
ra regionis babylonie: sy
drach mysach et abdena
go. Viri isti contempserunt
rex decretum tuum. Deos tuos
non colunt: et statuam auream
quam erexisti non adorant. Tunc
nabuchodonosor rex in fu
rore et in ira precepit ut ad
ducerentur sydrach mysach
et abdenago. Qui confestim
adducti sunt in conspectu re
gis. Pronuncians que nabucho
donosor rex. ait eis. Vere ne
sydrach mysach et abdena
go deos meos non colitis: et
statuam auream quam constitui
non adoratis? Nunc ergo si
estis parati: quacumque hora
audieritis sonitum tube. fi
stule et cythare. sambuce psal
terii et symphonie omnisque
generis musicorum: prosternite
vos. et adorate statuam quam
feci. Quod si non adoraueritis:
eadem hora mittemini in forna
cem ignis ardentis. Et quis
est deus qui eripiat vos de
manu mea? Respondentes
sydrach mysach et abdena
go: dixerunt regi nabucho
donosor. Non oportet nos
de hac re respondere tibi. Ec
ce enim deus noster quem coli
mus potest eripere nos de
camino ignis ardentis: et
de manibus tuis rex liberare.
Quod si noluerit: notum tibi sit

rex quia deos tuos nō coli-
mus: et statuā aureā quā
erexisti nō adoramus. Tūc
nabuchodonosor rex reple-
tus est furore: et aspectus fa-
ciei illius īmutatus est sup
sydrach mysach et abdena-
go. Et precepit ut succenderetur
fornax septuplū q̄m succē-
di cōsueuerat: et viris for-
tissimis de exercitu suo ius-
sit ut ligatis pedibus sy-
drach mysach et abdenago.
mitterent eos in fornacem
ignis ardentis. Et cōfestim
viri illi vincti cū bracis su-
is et tyaris et calciamentis
et vestib;: missi sūt in me-
diū fornacis ignis ardentis.
Nā iussio regis urgebat.
Fornax autē succensa erat
nimis. Porro viros illos
qui miserant sydrach my-
sach et abdenago. interfecit
flāma ignis. Viri aūt hii tres
id est sydrach mysach et
abdenago ceciderūt in medi-
o camini ignis ardentis
colligati. Que sequuntur
in hebraicis voluminib; nō
reperi. Et ambulabant in
medio flāme: laudantes
deū et benedicentes dño.
Stans autē azarias orauit
sic: aperiens q; os suū in me-
dio ignis ait. Benedictus
es dñe deus patrū nrōrū et
laudabilis. et gloriosū no-
men tuū in secula: quia
iustus es in omnib; que fe-
cisti nobis: et uniuersa opa
tua vera et vie tue recte. et
omnia iudicia tua vera. Iu-
dicia enī vera fecisti iuxta
omnia que induxisti super
nos. et sup ciuitatē sanctam
patrū nrōrū ihrl'm: quia ī
veritate et in iudicio indux-
isti omnia hec ꝓpter peccata
nrā. Peccauimus enī et ini-
que egimus recedentes a te
et deliquimus in omnibus:
et p̄cepta tua nō audiuimus
nec obseruauimus: nec fecimus
sicut p̄ceperas nobis. ut be-
ne nobis esset. Omnia ergo
que induxisti sup nos et uni-
uersa que fecisti nobis vero

iudicio fecisti: et tradidisti
nos in manibȝ inimicoꝝ iniquo
rũ et pessimoꝝ preuaricato
rumqȝ et regi iniusto et
pessimo ultra omnẽ terrã.
Et nũc non possum⁹ aperire
os. Confusio et opprobriũ
facti sumus seruis tuis et
hys qui colebant te. Ne que
sumus tradas nos in ꝑpetu
um ꝑpter nomẽ tuũ: et ne
dissipes testamentũ tuũ. ne
qȝ auferas misericordiã tuã a no
bis ꝑpter abrahã dilectum
tuũ. et ysaac seruũ tuũ. et
isrl' scm̃ tuũ: quibȝ locutus
es pollicens. qđ multiplica
res semen eoꝝ sicut stellas
celi. et sicut arenã que ẽ in
litore maris. Quia dñe im
minuti sum⁹ plus q̃ omnes
gentes: sumusqȝ humiles in
uniuersa terra hodie ꝑpter
pctã nr̃a. Et nõ est in tẽpo
re hoc princeps et ꝓpheta et
dux. neqȝ holocaustũ neqȝ
sacrificiũ. neqȝ oblatio neqȝ
incensũ. neqȝ locus primicia
rũ corã te. ut possimus in

uenire misericordiã: sed in
animo contrito et spiritu hu
militatis suscipiamur. Si
cut in holocausto arietũ et
thaurorũ. et sicut in milibȝ
agnorũ pinguiũ. sic fiat sa
crificiũ nr̃m in cõspectu tuo
hodie ut placeat tibi: qñ
nõ est cõfusio confidentibȝ
in te. Et nũc sequimur in to
to corde et timem⁹ te: et queri
mus faciẽ tuã. Ne cõfundas
nos: sed fac nobiscũ iuxta
mansuetudinẽ tuã. et scdm
multitudinẽ misericordie
tue: et erue nos in mirabili
bȝ tuis. et da gloriã nomini
tuo dñe: et confundantur oẽs
qui ostendunt seruis tuis ma
la. Confundantur in omni po
tentia tua et robur eoꝝ con
teratur: sciant quia tu es
dñs deus solus. et glõsus su
per orbẽ terrarũ. Et nõ cessa
bant qui miserãt eos mini
stri regis succendere fornacẽ: nap
ta et stuppa et pice et malle
olis. Et effundebatur flãma
sup fornacẽ cubitis quadra

quitanovem: et erupit et in
cendit quos reperit iuxta
fornacem de chaldeis. Angelus
autem domini descendit cum azaria
et sociis eius in fornacem: et
excussit flammam ignis de for
nace: et fecit medium fornacis
quasi ventum roris flantem.
Et non tetigit eos omnino ignis
neque contristavit: nec quicquam
molestie intulit. Tunc hii tres
quasi ex uno ore laudabant
et glorificabant: et benedice
bant deo in fornace dicentes.
Benedictus es domine deus pa
trum nostrorum: et laudabilis et
gloriosus et superexaltatus in
secula. Et benedictum nomen
glorie tue sanctum: et laudabile
et superexaltatum in omnibus
seculis. Benedictus es in templo
sancto glorie tue: et superlauda
bilis et supergloriosus in se
cula. Benedictus es in thro
no regni tui: et superlauda
bilis et superexaltatus in se
cula. Benedictus es qui intu
eris abyssos et sedes super
cherubin: et laudabilis et
superexaltatus in secula. Bene
dictus es in firmamento celi:
et laudabilis et gloriosus in
secula. Benedicite omnia opera
domini domino: laudate et superexal
tate eum in secula. Benedicite
angeli domini domino: laudate et
superexaltate eum in secula. Be
nedicite celi domino: laudate
et superexaltate eum in secula.
Benedicite aque omnes que
super celos sunt domino: laudate
et superexaltate eum in secula.
Benedicite omnes virtutes domini
domino: laudate et superexalta
te eum in secula. Benedicite
sol et luna domino: laudate et
superexaltate eum in secula. Bene
dicite stelle celi domino: lauda
te et superexaltate eum in secula.
Benedicite omnis imber et
ros domino: laudate et superexal
tate eum in secula. Benedicite
omnis spiritus dei domino: lauda
te et superexaltate eum in secula.
Benedicite ignis et estus
domino: laudate et superexalta
te eum in secula. Benedicite fri
gus et estas domino: laudate

et superexaltate eũ in secula.
Bñdicite rores et pruina
dño: laudate et superexalta
te eũ in secula. Bñdicite ge
lu et frigus dño: laudate
et superexaltate eũ in secula.
Bñdicite glacies et niues
dño: laudate et superexalta
te eũ in secula. Bñdicite noc
tes et dies dño: laudate et
superexaltate eũ in secła. Bñ
dicite lux et tenebre dño:
laudate et superexaltate eũ in
secula. Bñdicite fulgura et
nubes dño: laudate et sup
exaltate eũ in secula. Bñdi
cat terra dño: laudet et sup
exaltet eũ in secula. Bñdicite
montes et colles dño: lauda
te et superexaltate eũ in secła.
Bñdicite uniuersa germi
nantia in terra dño: lauda
te et superexaltate eũ in secła.
Bñdicite fontes dño: lau
date et superexaltate eũ in se
cula. Bñdicite maria et
flumina dño: laudate et
superexaltate eũ in secula. Be
nedicite cete et omnia que

mouentur in aquis dño: lau
date et superexaltate eũ in se
cula. Bñdicite omnes volu
cres celi dño: laudate et sup
exaltate eũ in secula. Bñdici
te omnes bestie et pecora dño:
laudate et superexaltate eũ in
secula. Bñdicite filii hominum
dño: laudate et superexaltate
eũ in secula. Bñdicat israel
dño: laudet et superexaltet eũ
in secula. Bñdicite sacerdo
tes dñi dño: laudate et sup
exaltate eũ in secula. Bñdi
cite serui dñi dño: laudate
et superexaltate eũ in secula.
Bñdicite spiritus et anime iusto
rum dño: laudate et superexalta
te eũ in secula. Bñdicite sancti
et humiles corde dño: lauda
te et superexaltate eũ in secula.
Bñdicite anania azaria mi
sahel dño: laudate et super
exaltate eũ in secula: quia e
ruit nos de inferno et saluos
fecit de manu mortis: et li
berauit de medio ardentis flam
me. et de medio ignis eruit
nos. Confitemini dño quoniam bo

nus: quia in seculũ misericor
dia eius. Benedicite omnes reli
giosi dño deo deorũ: laudate
et cõfitemini. quia in omnia
secula misericordia eius.
Que usque nõ habentur in he
breo: et que posuimus ex theo
dotionis editione translata sunt.
Tunc nabuchodonosor rex
obstupuit et surrexit propere:
et ait optimatibus suis. Nõ
ne tres viros misimus in
medio ignis compeditos?
Qui respondentes. dixerunt
regi. Vere rex. Respondit et
ait. Ecce ego video viros so
lutos quatuor ambulãtes
in medio ignis. et nichil cor
ruptionis in eis est: et speci
es quarti similis filio dei.
Tunc accessit nabuchodono
sor ad ostiũ fornacis ignis
ardentis: et ait. Sydrach mi
sach et abdenago servi dei ex
celsi: egredimini et venite. Sta
timque egressi sunt sydrach mi
sach et abdenago de medio
ignis. Et congregati satra
pe magistratus et iudices
et potentes regis. contempla
bantur viros illos: quoni
am nichil potestatis habuis
set ignis in corporibus eorũ.
et capillus capitis eorũ nõ
esset adustus. et sarabala
eorũ nõ fuissent immutata:
et odor ignis nõ transisset per
eos. Et erumpens nabuchodo
nosor ait. Benedictus deus eo
rũ sydrach videlicet misach
et abdenago qui misit an
gelũ suũ et eruit servos su
os: quia crediderũt in eo. et
verbũ regis immutaverũt: et
tradiderũt corpora sua ne
servirẽt et ne adorarent om
nẽ deũ. excepto deo suo. A me
ergo positũ est hoc decretũ:
ut omnis populus tribus et
lingua quecumque locuta fue
rit blasphemiã contra deũ sy
drach misach et abdenago.
dispereat et domus eius vas
tetur. Neque enim est deus alius:
qui possit ita salvare. Tunc
rex promovit sydrach misach
et abdenago in provinciã ba
bilonis. Nabuchodonosor

rex omnibus populis gentibus et linguis qui habitant in universa terra: pax vobis multiplicetur. Signa et mirabilia fecit apud me deus excelsus. Placuit ergo michi predicare signa eius quia magna sunt. et mirabilia eius quia fortia: et regnum eius regnum sempiternum: et potestas eius in generatione et generationem.

Visio danihelis tercia. Capitulum iiii.

Ego nabuchodonosor quietus eram in domo mea: et florens in palacio meo. Sompnium vidi quod perterruit me: et cogitationes mee in strato meo. et visiones capitis mei conturbaverunt me. Et per me propositum est decretum ut introducerentur in conspectu meo cuncti sapientes babilonis: et ut solutionem sompnii indicarent michi. Tunc ingrediebantur arioli magi chaldei et aruspices. et sompnium narravi in conspectu eorum: et solutionem eius non indicaverunt michi. donec collega ingressus est in conspectu meo danihel cuius nomen balthasar. secundum nomen dei mei. qui habet spiritum deorum sanctorum in semetipso: et sompnium coram ipso locutus sum. Balthasar princeps ariolorum quem ego scio quod spiritum deorum sanctorum habeas in te. et omne sacramentum non est impossibile tibi: visiones sompniorum meorum quas vidi. et solutionem eorum narra michi. Visio capitis mei in cubili meo. Videbam. et ecce arbor in medio terre: et altitudo eius nimia. Magna arbor et fortis: et proceritas eius contingens celum. Aspectus illius erat usque ad terminos universe terre. Folia eius pulcherrima: et fructus eius nimius: et esca universorum in ea. Subter ea habitabant animalia et bestie: et in ramis eius conversabantur volucres celi: et ex ea

vescebatur omnis caro. Videbam
in visione capitis mei super
stratum meum: et ecce vigil et sanc-
tus de celo descendit: clamavit
fortiter et sic ait. Succidite
arborem et precidite ramos eius:
et excutite folia eius. et disper-
gite fructum eius. Fugiant bestie
que subter eam sunt: et volucres
de ramis eius. Verumptamen
germen radicum eius in terra
sinite: et alligetur vinculo
ferreo et ereo. in herbis que fo-
ris sunt et rore celi tingatur: et
cum feris pars eius in herba ter-
re. Cor eius ab humano com-
mutetur: et cor fere detur ei: et
septem tempora mutentur super
eum. In sententia vigilum decretum
est et sermo sanctorum et peti-
tio: donec cognoscant viventes
quoniam dominatur excelsus in regno
hominum. et cuicumque voluerit da-
bit illud. et humillimum homi-
nem constituet super eo. Hoc som-
nium vidi ego rex nabuchodo-
nosor. Tu ergo balthasar in-
terpretationem narra festinus:
quia omnes sapientes regni
mei non queunt solutionem edi-
cere michi. Tu autem potes: quia spi-
ritus deorum sanctorum in te est.
Tunc danihel cuius nomen
balthasar cepit intra semet-
ipsum tacitus cogitare quasi
hora una: et cogitationes
eius conturbabant eum. Respon-
dens autem rex ait. Balthasar
somnium et interpretatio eius
non conturbent te. Respondit
balthasar et dixit. Domine mi
rex somnium hiis qui te ode-
runt: et interpretatio eius
hostibus tuis sit. Arborem quam
vidisti sublimem atque robus-
tam cuius altitudo pertingit
ad celum. et aspectus illius in
omnem terram. et rami eius pul-
cherrimi. et fructus eius ni-
mius. et esca omnium in ea.
subter eam habitantes bestie
agri. et in ramis eius commo-
rantes aves celi: tu es rex qui
magnificatus es et invaluis-
ti: et magnitudo tua crevit
et pervenit usque ad celum. et po-
testas tua usque in terminos
universe terre. Quod autem vi-

dit rex vigilē et sanctū desce
dere de celo et dicere. Succidite
arborē et dissipate illā. At
tamen germē radicū eius in
terra dimittite. et vinciatur
ferro et ere in herbis foris. et
rore celi cōspergatur. et cum
feris sit pabulū eius donec
septē tempora cōmutentur
sup eū: hec est interpretatio
sententie altissimi que pve
nit sup dñm meū regē. Eici
ent te ab hominib;. et cū besti
is feris erit habitatio tua:
et fenū ut bos comedes: et
rore celi infunderis. Septem
quoq; tempora mutabunt
sup te: donec scias qđ dñetur
excelsus sup regnū hoīm.
et cuicūq; voluerit det illud.
Qđ autē precepit ut relinque
retur germē radicū eius id
est arboris: regnū tuū tibi
manebit. postq̄ cognove
ris potestatē esse celestē. Q̄
obrē rex consiliū meū pla
ceat tibi: et pctā tua elēo
sinis redime et iniquitates
tuas misericordiis pauperū:
forsitan ignoscet delictis tu
is. Omnia hec venerunt sup
nabuchodonosor regē. Post
finē mensiū duodecim in
aula babilonis deambula
bat. Responditq; rex et ait.
Nōne hec est babilon ciui
tas magna quā ego edifi
caui in domū regni: in ro
bore fortitudinis mee. et in
gloria decoris mei. Cū ad
huc sermo esset in ore regis:
vox de celo ruit. Tibi dicit
nabuchodonosor rex. Reg
nū tuū transibit a te. et ab ho
minibus te eicient: et cū besti
is atq; feris erit habitatio
tua. Fenū quasi bos comē
des: et septē tempora muta
bunt sup te: donec scias qđ
dñetur excelsus in regno
hominū et cuicūq; voluerit
det illud. Eadē hora sermo
completus ē sup nabucho
donosor. Et ex hominib; abie
tus est. et fenū ut bos come
dit. et rore celi corpus eius
infectū est: donec capilli eius
in similitudinē aquilarū

crescerent. et ungues eius q̄
si auiū. Igitur post finē die
rū ego nabuchodonosor o
culos meos ad celū leuaui.
et sensus meus redditus est
michi: et altissimo bn̄dixi.
et uiuentē in sempiternū lau
daui et glorificaui: quia po
testas eius potestas sempitern
na. et regnū eius in genera
tione et generationē: et om
nes habitatores terre apud
eū in nichilū reputati sūt.
Iuxta uolūtatē enī suā fa
cit tam in uirtutib; celi q̄
in habitatorib; terre: et nō
est qui resistat manui eius
et dicat ei. quare fecisti. In
ipso tempore sensus meus
reuersus est ad me: et ad ho
norē regni mei decorē q; p̄ue
ni. et figura mea reuersa ē
ad me. Et optimates mei
et magistratus mei requisi
erūt me: et in regno meo
restitutus sū. et magnificē
tia amplior addita est m̄.
Nūc igitur ego nabuchodo
nosor laudo et magnifico

et glorifico regē celi: quia
omīa opera eius uera. et ui
e eius iudicia: et gradientes
in sup̄bia potest humiliare.
Visio danihelis q̄rta. Ca
B Althasar plin v.
rex fecit grande cō
uiuiū optimati
bus suis mille: et unusq̄sq;
sc̄dm suā bibebat etatem.
Precepit ergo iā temulent⁹
ut afferrent uasa aurea et
argentea. que asportauerat
nabuchodonosor pater eius
de templo qd̄ fuit in ihrl̄m:
ut biberent in eis rex et op
timates eius uxores q; eius
et concubine. Tūc allata
sūt uasa aurea que aspor
tauerat de templo qd̄ fuerat
in ihrl̄m: et biberūt ī eas rex
et optimates eius. uxores
et concubine eius. Bibebāt
uinū: et laudabāt deos su
os aureos et argenteos. et e
reos. ferreos ligneos q; et la
pideos. In eadē hora appa
ruerūt digiti quasi manus
hominis scribentis cōtra can

scribentis in superficie parietis aule regie: et rex aspiciebat articulos manus scribentis. Tunc regis facies commutata est. et cogitaciones eius perturbabant eum: et compages renum eius soluebantur: et genua eius ad seinuicem collidebantur. Exclamauit itaque rex fortiter: ut introducerent magos chaldeos et aruspices. Et proloquens rex ait sapientibus babilonis. Quicumque legerit scripturam hanc. et interpretacionem eius manifestam michi fecerit: purpura vestietur. et torquem auream habebit in collo: et tercius in regno meo erit. Tunc ingressi omnes sapientes regis: non potuerunt nec scripturam legere nec interpretacionem indicare regi. Unde rex balthasar satis conturbatus est et vultus illius inmutatus est: sed et optimates eius conturbabantur. Regina autem pro re que acciderat regi et optimatibus eius. domum conuiuij ingressa est: et proloquens ait. Rex in eternum viue. Non te conturbent cogitaciones tue: neque facies tua inmutetur. Est vir in regno tuo qui spiritum deorum sanctorum habet in se: et in diebus patris tui sciencia et sapiencia inuente sunt in eo. Nam et rex nabuchodonosor pater tuus principem magorum incantatorum chaldeorum et aruspicum constituit eum. Pater inquam tuus o rex. quia spiritus amplior et prudencia intelligentiaque. interpretacio sompniorum et ostensio secretorum ac solucio ligatorum inuente sunt in eo. hoc est in daniele: cui rex inposuit nomen balthasar. Nunc itaque danihel vocetur: et interpretacionem narrabit. Igitur introductus est danihel coram rege. Ad quem prefatus rex ait. Tu es danihel de filiis captiuitatis iude: quam adduxit rex pater meus de iudea. Audiui de te quoniam spiritum deorum habeas in

re: et scientia intelligentia q̃
ac sapientia ãpliores inuẽte
sunt in te. Et nũc introgressi
sunt in cõspectu meo sapiẽtes
magi ut scripturã hanc le
gerent. et interp̃tationẽ eius
indicarent michi: et nequi
uerũt sensũ sermonis huius
edicere michi. Porro ego au
diui de te q̃ possis obscura
interp̃tari: et ligata dissol
uere. Si ergo uales scriptu
rã legere et interp̃tationẽ eius
indicare michi: purpura
uestieris. et torquẽ aureã cir
ca collũ tuũ habebis: et ter
cius in regno meo p̃nceps
eris. Ad que respondens da
niel ait corã rege. Munera
tua sint tibi: et dona dom⁹
tue alteri da. Scripturã au
tem legã tibi rex: et interpre
tationẽ eius ostendã tibi. O
rex. deus altissimus regnũ
et magnificentiã. gloriã et
honorẽ dedit nabuchodono
sor patri tuo. Et p̃pter mag
nificentiã quã dederat ei: u
niuersi p̃pli. trib; et lingue

tremebant et metuebant eũ.
Quos volebat interficiebat.
et quos volebat p̃cuciebat:
et quos volebat exaltabat:
et quos volebat humiliabat.
Quando autẽ eleuatũ ẽ cor
eius et sp̃us illius obfirma
tus ẽ ad sup̃biã: deposit⁹ ẽ
de solio regni sui. et glã ei⁹ ab
lata ẽ: et a filijs hoĩm eiect⁹
ẽ. Sed et cor ei⁹ cũ bestijs po
situ ẽ: et cũ onagris erat ha
bitatio ei⁹. Feniũ q̃ ut bos cõ
edebat. et rore celi corp⁹ ei⁹ ĩfec
tũ est: donec cognosceret q̃
potestatẽ haberet altissi
mus in regno hoĩm. et quẽ
cũq; voluerit suscitabit su
per illud. Tu quoq; filius e
ius balthasar nõ humili
asti cor tuũ cũ scires hec om
nia: sed aduersũ dñatorẽ
celi eleuatus es. et uasa do
mus eius allata sũt corã te:
et tu et optimates tui et ux
ores tue. et cõcubine tue vi
nũ bibistis in eis. Deos q̃
argenteos et aureos et ere
os. ferreos ligneos q; et lapi

deos, qui nō vident neq͡ au
diūt neq͡ sentiūt laudasti.
Porro deū qui habet flatū
tuū in manu sua et omēs
vias tuas, nō glorificasti.
Idcirco ab eo missus ē ar
ticulus manus: que scrip
sit hoc qđ exaratū est. Hec
est autē scriptura que di
gesta est. Mane thechel pha
res. Et hec est interptatio ser
monis. Mane: numeravit
deus regnū tuū. et cōplevit
illud. Thechel: appensū est
in statera. et inventū est
minus habens. Phares:
divisū est regnū tuū. et da
tū est medis et persis. Tūc
iubente rege indutus ē da
nihel purpura. et circūda
ta est torques aurea collo
eius: et predicatū ē de eo qđ
haberet potestatē tercius
in regno. Eadē nocte inter
fectus est balthasar rex chal
deus: et darius medus suc
cessit ei in regnū. ānos na
tus sexagīta duos. Visio da
nihelis quīta. Caplm vi.

Placuit dario et cō
stituit supra reg
nū suū satrapas
centū viginti. ut essent in to
to regno suo: et sup eos
principes tres. ex quibz da
nihel unus erat: ut satra
pe illis redderent rationē.
et rex nō sustineret molesti
am. Igitur danihel supera
bat omēs principes et sa
trapas: quia spūs dei āpli
or erat in eo. Porro rex cogi
tabat cōstituere eū sup ōne reg
nū. Unde principes et satrape
querebant occasionē ut i
venirent danihel ex latere
regis. Nullāq͡ causā et sus
picionē repire potuerūt e
o qđ fidelis esset: et omnis
culpa et suspicio nō inve
niretur in eo. Dixerūt ergo
viri illi. Non inveniemus
danihel huic aliquā occasi
onē: nisi forte in lege dei su
i. Tūc principes et satrape
subripuerūt regi: et sic lo
cuti sūt ei. Dari rex in eternū
vive. Consiliū inierunt omnes

principes regni tui. magi-
stratus et satrape. senatores
et iudices. ut decretum impe-
ratorium exeat et edictum: ut
omnis qui petierit aliquam
petitionem a quocumque deo et
homine. usque ad dies trigin-
ta nisi a te rex: mittatur in
lacum leonum. Nunc itaque rex
confirma sententiam et scribe
decretum: ut non immutetur quod
statutum est a medis atque per-
sis: nec prevaricari cuiquam li-
ceat. Porro rex darius propo-
suit edictum et statuit. Quod cum
danihel comperisset. id est con-
stitutam legem ingressus est do-
mum suam: et fenestris apertis
in cenaculo suo contra ierusalem
tribus temporibus in die flec-
tebat genua sua et adora-
bat: confitebaturque coram
deo suo. sicut et ante facere
consueverat. Viri igitur illi
curiosius inquirentes inve-
nerunt danihelem orantem et ob-
secrantem deum suum: et acceden-
tes locuti sunt regi super edic-
to. Rex numquid non consti-
tuisti ut omnis homo qui rogaret
quemquam de diis et hominibus usque
ad dies triginta nisi a te
rex. mitteretur in lacum leonum?
Ad quod respondens rex ait.
Verus sermo iuxta decretum
medorum atque persarum: quod pre-
varicari non licet. Tunc respon-
dentes dixerunt coram rege. Da-
nihel de filiis captivitatis
iude non curavit de lege tua
et de edicto quod constitu-
isti: sed tribus temporibus per
diem orat obsecratione su-
a. Quod verbum cum audisset
rex: satis contristatus est. Et
pro danihele posuit cor ut
liberaret eum: et usque ad oc-
casum solis laborabat. ut e-
rueret illum. Viri autem illi in-
telligentes regem: dixerunt ei.
Scito rex. quia lex medorum
est atque persarum: ut omne de-
cretum quod constituit rex non
liceat immutari. Tunc rex pre-
cepit et adduxerunt danihe-
lem: et miserunt eum in lacum
leonum. Dixitque rex danihely.
Deus tuus quem colis semper:

ipse liberabit te. Allatusque
est lapis unus: et positus est
super os laci. Quem obsigna
vit rex anulo suo. et anu
lo optimatum suorum: ne quid
fieret contra danihelem. Et
abiit rex in domum suam. et
dormivit incenatus: cibique
non sunt illati coram eo: insu
per sompnus recessit ab e
o. Tunc rex primo diluculo
consurgens: festinus ad la
cum leonum perrexit. Appropin
quansque lacui. danihelem
voce lacrimabili inclama
vit: et affatus est eum. Da
nihel serve dei viventis:
deus tuus cui tu servis sem
per. putasne valuit libe
rare te a leonibus? Et dani
hel regi respondens ait.
Rex in eternum vive. Deus
meus misit angelum suum.
et conclusit ora leonum. et
non nocuerunt michi: qui
a coram eo iusticia inventa
est in me. Sed et coram te
rex delictum non feci. Tunc rex
vehementer gavisus est su
per eo: et danihelem prece
pit educi de lacu. Eductus
que est danihel de lacu: et nul
la lesio inventa est in eo:
quia credidit deo suo. Iuben
te autem rege adducti sunt
viri illi qui accusaverant
danihelem: et in lacum leonum
missi sunt. ipsi et filii et uxo
res eorum. Et non pervenerunt
usque ad pavimentum laci. do
nec arriperent eos leones:
et omnia ossa eorum comminu
erunt. Tunc scripsit rex dari
us universis populis tribubus
et linguis habitantibus in
universa terra. Pax vobis
multiplicetur. A me consti
tutum est decretum: ut in u
niverso imperio et regno meo
tremiscant et paveant
deum danihelis. Ipse est enim
deus vivens et eternus in
secula: et regnum eius non
dissipabitur: et potestas eius
usque in eternum. Ipse est libera
tor atque salvator faciens signa
et mirabilia in celo et
in terra: qui liberavit dani

hele de lacu leonum. Porro da-
nihel perseveravit usque ad
regnum darii: regnumque cyri per-
se. Visio danihelis vi. Ca-
Anno pitulum vii.
primo balthasar
regis babilonis:
danihel somnium vidit. Vi-
sio autem capitis eius in cu-
bili suo: et somnium scri-
bens brevi sermone compre-
hendit: summatimque perstrin-
gens ait. Videbam in visione
mea nocte: et ecce quatuor
venti celi pugnabant in
mari magno: et quatuor
bestie grandes ascendebant
de mari diverse inter se. Pri-
ma quasi leena: et alas ha-
bebat aquile. Aspiciebam do-
nec evulse sunt ale eius: et sub-
lata est de terra. Et super pedes
quasi homo stetit: et cor eius
datum est ei. Et ecce bestia ali-
a similis urso in parte ste-
tit: et tres ordines erant in
ore eius. et in dentibus eius prin-
cipes tres: et sic dicebant ei.
Surge comede carnes pluri-
mas. Post hoc aspiciebam:
et ecce alia quasi pardus. et
alas habebat avis quatuor
super se. Et quatuor capita e-
rant in bestia: et potestas
data est ei. Post hoc aspicie-
bam in visione noctis: et ecce
bestia quarta terribilis atque
mirabilis et fortis nimis:
Dentes ferreos habebat mag-
nos comedens atque comminu-
ens. et reliqua pedibus suis
conculcans. Dissimilis autem
erat ceteris bestiis quas vide-
ram ante eam: et habebat cor-
nua decem. Considerabam cornu-
a. et ecce cornu aliud parvulum
ortum est de medio eorum: et tri-
a de cornibus primis evulsa
sunt a facie eius. Et ecce oculi
quasi oculi hominis erant in
cornu isto: et os loquens in-
gentia. Aspiciebam donec thro-
ni positi sunt: et antiquus
dierum sedit. Vestimentum eius
quasi nix candidum: et capil-
li capitis eius quasi lana
munda. Thronus eius flamme
ignis: rote eius ignis accen-

sus. Fluuius igneus rapidus
que egrediebatur a facie eius. Mi
lia milium ministrabant ei: et
decies milies centena milia
assistebant ei. Judicium sedit:
et libri aperti sunt. Aspiciebam
propter vocem sermonum grandi
um: quos cornu illud loque
batur. Et vidi quoniam interfec
ta esset bestia. et perisset cor
pus eius. et traditum esset ad
comburendum igni: aliarum
quoque bestiarum ablata esset
potestas: et tempora vite con
stituta essent eis usque ad tempus
et tempus. Aspiciebam ergo in
visione noctis: et ecce cum nu
bibus celi quasi filius hominis
veniebat: et usque ad anti
quum dierum peruenit: et in con
spectu eius obtulerunt eum. Et
dedit ei potestatem et honorem
et regnum: et omnes populi tribus
et lingue ipsi seruient. Po
testas eius potestas eterna
que non auferetur: et regnum
eius quod non corrumpetur. Hor
ruit spiritus meus. Ego dani
hel territus sum in hiis: et visi

ones capitis mei conturbaue
runt me. Accessi ad unum de
assistentibus: et veritatem que
rebam ab eo de omnibus hiis.
Qui dixit michi interpretatio
nem sermonum: et docuit me.
Hee bestie magne quatuor.
quatuor regna consurgent
de terra. Suscipient autem reg
num sancti dei altissimi: et op
tinebunt regnum usque in seculum
et seculum seculorum. Post hoc
volui diligenter discere de bes
tia quarta que erat dissimi
lis valde ab omnibus et terribi
lis nimis: dentes et vngues
eius ferrei. comedebat et com
minuebat. et reliqua pedi
bus suis conculcabat: et de cor
nibus decem que habebat in
capite. et de alio quod ortum fu
erat. ante quod ceciderant tria
cornua: et de cornu illo quod
habebat oculos. et os loquens
grandia. et maius erat cete
ris. Aspiciebam et ecce cornu
illud faciebat bellum aduer
sus sanctos. et preualebat eis:
donec venit antiquus dierum

et iudicium dedit sanctis excel-
si: et tempus advenit. et reg-
num obtinuerunt sancti. et sic
ait. Bestia quarta regnum
quartum erit in terra. quod ma-
ius erit omnibus regnis: et de-
vorabit universam terram. et
conculcabit et comminuet eam.
Porro cornua decem ipsius reg-
ni. decem reges erunt. Et alius
consurget post eos. et ipse
potentior erit prioribus: et
tres reges humiliabit. Et ser-
mones contra excelsum loque-
tur et sanctos altissimi con-
teret: et putabit quod possit
mutare tempora et leges. Et
tradentur in manu eius us-
que ad tempus et tempora
et dimidium temporis. Et iu-
dicium sedebit: ut auferatur
potentia et conteratur. et dis-
pereat usque in finem. Regnum
autem et potestas et magni-
tudo regni que est subter
omne celum. detur populo sancto-
rum altissimi: cuius regnum
regnum sempiternum est: et om-
nes reges servient ei et obedi-
ent. Hucusque finis verbi. E-
go danihel multum cogitati-
onibus meis conturbabar:
et facies mea mutata est in
me. Verbum autem in corde me-
o conservavi. Visio danihe-
lis septima. Capitulum viii.

Anno tertio regni
balthasar regis:
visio apparuit
michi. Ego danihel post id
quod videram in principio: vi-
di in visione mea cum essem
in susis castro quod est in elam
civitate. Vidi autem in visi-
one esse me super portam ulai.
Et levavi oculos meos et
vidi: et ecce aries unus sta-
bat ante paludem habens cor-
nua excelsa: et unum excelsius
altero atque succrescens. Pos-
tea vidi arietem cornibus ven-
tilantem contra occidentem: et
contra aquilonem et contra
meridiem. Et omnes bestie non
poterant resistere ei: neque li-
berari de manu eius. Fecit-
que secundum voluntatem suam: et
magnificatus est. Et ego in-

bris numerū annorū. de quo
factus est sermo dn̄i ad ihe
remiā ꝓphetā: ut compleret
tur desolationis ih'lm sep
tuaginta anni. Et posui
faciē meā ad dn̄m deū meū
rogare et deprecari in ieiuni
is. sacco et cinere. Et oraui
dn̄m deū meū: et confessus
sum et dixi. Obsecro dn̄e de
us magne et terribilis: cu
stodiens pactū et misericor
diam diligentibꝫ te. et custo
dientibꝫ mandata tua. Pec
cauimus iniquitatē fecimus.
impie egimus: et recessimus
et declinauimus a mādatis
tuis ac iudiciis. Non obedi
uimus seruis tuis ꝓphetis
qui locuti sunt in nomīe tu
o: regibꝫ nr̄is. principibus
nr̄is. patribus nr̄is. omniq;
populo terre. Tibi dn̄e iusti
cia. nobis autē confusio
faciei: sicut est hodie uiro
iuda. et habitatoribꝫ ih'lm
et omni isrl' hiis qui prope
sunt et hiis qui procul in u
niuersis terris ad quas eieci

sti eos ꝓpter iniquitates eor.
in quibus peccauerūt in te
dn̄e. Nobꝫ cōfusio faciei. regi
bꝫ nr̄is principibꝫ nr̄is et patrib;
nr̄is q̄ peccauerūt: tibi aut̄
dn̄o deo nr̄o misericordia et
ꝓpiciacio: quia recessimus
a te. et non audiuimus uo
cem dn̄i dei nr̄i: ut ambula
remus in lege eius quā po
suit nobis per seruos suos
ꝓphetas. Et omnis isrl' pre
uaricati sunt legem tuā: et
declinauerūt ne audirent
uocem tuā. Et stillauit sup
nos maledictio et detestatio
que scripta est in libro moy
si serui dei: quia peccauim'
ei. Et statuit sermones su
os quos locutus est super
nos et sup principes nr̄os
qui iudicauerūt nos. ut su
perducerent in nos malū
magnū quale nūq̄ fuit sb
omni celo. secdm qd' factū
est in ih'lm: sicut scriptum
est in lege moysi. Omne ma
lum hoc uenit sup nos: et
non rogauimus faciē tuā

dn̄e deus nr̄. ut reuerteremur
ab iniquitatibȝ nr̄is. et co-
gitaremus ueritatē tuā. Et
uigilauit dn̄s sup malici-
am: et adduxit eam sup
nos. Iustus dn̄s deus nost'
in omnibȝ operibȝ suis que fe-
cit. Non enī audiuimus uo-
cem eius. Et nūc dn̄e deus
noster qui eduxisti ṗplm̄ tu-
um de terra egypti in manu
forti. et fecisti tibi nomen
sc̄dm diem hanc: peccaui-
mus iniquitatē fecimus do-
mine in omnē iusticiā tuā.
Auertatur obsecro ira tua
et furor tuus a ciuitate tua
ierlm̄: et monte sancto tuo.
Pter peccata enī nr̄a et ini-
quitates patrū nostrorū:
ierlm̄ et populus tuus in
opprobriū sūt omnibus per
circuitū nr̄m. Nūc ergo ex-
audi deus nost' orōnē ser-
ui tui et ṗces eius: et ostende
faciem tuā sup sanctuariū
tuū qđ desertū est. Pter te
metipm̄ inclina deus meus
aurē tuā et audi: aperi ocu-
los tuos et uide desolationē
nr̄am et ciuitatē sup quam
inuocatū est nomen tuū.
Neqȝ enī in iustificationibȝ
nr̄is ṗsternimus preces an-
te faciem tuā: sed in misera-
tionibȝ tuis multis. Exaudi
dn̄e: placare dn̄e: attende
et fac. Ne moreris ṗpter te
metipm̄ deus meus: quia no-
men tuū inuocatū est super
ciuitatē. et super populum
tuū. Cūqȝ adhuc loquerer et o-
rarē et cōfiterer peccata mea et pec-
cata ṗpli mei isrl'. ut ṗsternerē
preces meas in conspectu dei
mei pro monte sancto dei
mei: adhuc me loquēte in
oratione mea. ecce uir ga-
briel quem uiderā in uisio-
ne a principio cito uolans
tetigit me in tempore sacri-
ficii uespertini: et docuit me
et locutus est michi. Dixit-
qȝ. Danihel nūc egressus
sum ut docerē te et intellige-
res: ab exordio precū tuarū
egressus est sermo. Ego au-
tem ueni ut indicarē tibi:

quia vir desideriorū es. Tu
autē animaduerte sermo
nem: et intellige visionem.
Septuaginta ebdomades
abbreuiate sunt sup p̄plm̄
tuū et super vrbem sanctā
tuā: ut consumet² p̄uari
catio et finē accipiat p̄ctm̄.
et deleatur iniquitas. et ad
ducatur iusticia sempiter
na: et impleatur visio et
p̄phecia et vnguatur sanc
tus sanctorū. Scito ergo
et animaduerte ab exitu
sermonis. ut iterū edificetur
ih̄rlm̄. Usq; ad xp̄m ducē
ebdomades septē. et ebdoma
des sexaginta due erunt: et
rursū edificabitur platea.
et muri in angustia tempo
rum. Et post ebdomadas
septuaginta duas occidetur
xp̄c: et non erit eius popu
lus qui eū negaturus est.
Et ciuitatē et sanctuariū
dissipabit populus cum
duce venturo. Et finis eius
vastitas: et post finē belli.
statuta desolatio. Confir
mabit autē pactū multis
ebdomada vna. Et in di
midio ebdomadis deficiet
hostia et sacrificiū: et in
templo erit abhominatio
desolationis: et usq; ad cō
summationē et finem perse
uerabit desolatio. Visio da
nihelis. Capitulū decimū
Anno tercio regni
cyri regis persarū:
verbū reuelatū
ē danihel. cognomento
balthasar. Et verū verbū:
et fortitudo magna. Intel
lexitq; sermonē. Intelligē
cia est enī opus in visiōe.
In diebus illis: ego dani
hel lugebam triū ebdoma
darū diebus. Panē deside
rabilem non comedi. et ca
ro et vinū non introierūt
in os meū: sed neq; vn
guento vnctus sum: donec
complerentur triū ebdoma
darū dies. Die autē vicesi
ma et quarta mensis pri
mi: eram iuxta fluuium
magnū qui est tigris. Et

leuaui oculos meos et vi
di: et ecce vir unus vesti
tus lineis. et renes eius ac
cincti auro obrizo: et cor
pus eius quasi crisolitus.
et facies eius velut species
fulguris. et oculi eius ut
lampas ardens: et brachi
a eius et que deorsum usque
ad pedes quasi species eris
candentis: et vox sermonum
eius ut vox multitudinis.
Vidi autem ego danihel solus
visionem. Porro viri qui erant
mecum non viderunt: sed ter
ror nimius irruit super eos.
et fugerunt in absconditum.
Ego autem relictus solus. vi
di visionem grandem hanc: et
non remansit in me forti
tudo. Sed et species mea im
mutata est in me. et emarcu
i: nec habui in me quic
quam virium. Et audivi vocem
sermonum eius: et audiens
iacebam consternatus su
per faciem meam: vultusque
meus herebat terre. Et ecce
manus tetigit me. et erexit

me super genua mea. et super
articulos manuum mearum:
et dixit ad me. Danihel vir
desideriorum intellige verba
que ego loquor ad te: et sta
in gradu tuo. Nunc enim
sum missus ad te. Cumque dix
isset michi sermonem istum. ste
ti tremens: et ait ad me. No
li metuere danihel. quia ex
die primo quo posuisti cor
tuum ad intelligendum ut te
affligeres in conspectu dei tu
i. exaudita sunt verba tua:
et ego veni propter sermones
tuos. Princeps autem regni
persarum restitit michi viginti et uno
diebus. Et ecce michael unus
de principibus primis ve
nit in adiutorium meum: et
ego remansi ibi iuxta regem
persarum. Veni autem ut doce
rem te que ventura sunt
populo tuo in novissimis
diebus: quoniam adhuc vi
sio in dies. Cumque loqueretur
michi huiuscemodi verbis:
deieci vultum meum ad terram
et tacui. Et ecce quasi simi

litudo filii hominis tetigit
labia mea. Et aperiens os
meum locutus sum: et dixi ad
eum qui stabat contra me.
Domine mi in visione tua dis
solute sunt compages mee:
et nichil in me remansit vi
rium. Et quomodo poterit
servus domini mei loqui cum
domino meo? Nichil enim in me
remansit virium: sed et ali
tus meus intercluditur.
Rursum ergo tetigit me qua
si visio hominis: et confor
tavit me et dixit. Noli ti
mere vir desideriorum. Pax
tibi: confortare et esto ro
bustus. Cumque loqueretur
mecum: convalui et dixi.
Loquere domine mi: quia con
fortasti me. Et ait. Numquid
scis quare venerim ad te?
Et nunc revertar: ut preli
er adversum principem
persarum. Cum ego egrede
rer: apparuit princeps
grecorum veniens. Verum
tamen annunciabo tibi.
quod expressum est in scrip
tura veritatis. Et nemo est
adiutor meus in omnibus
hiis: nisi mychael prin
ceps vester. Capitulum xi.

Ego autem ab an
no primo darii
medi stabam:
ut confortaretur et robo
raretur. Et nunc veritatem
annunciabo tibi. Ecce ad
huc tres reges stabunt in
perside: et quartus ditabi
tur opibus nimiis super
omnes. Et cum invaluerit
divitiis suis: concitabit
omnes adversum regnum
grecie. Surget vero rex for
tis et dominabitur potesta
te multa: et faciet quod
placuerit ei. Et cum steterit
conteretur regnum eius. et
dividetur in quatuor ven
tos celi: sed non in poste
ros eius: neque secundum poten
ciam illius qua dominatus
est. Lacerabitur enim regnum
eius. etiam in externos: exceptis
hiis. Et confortabitur
rex austri: et de principibus

eius preualebit super eum:
et dn̄abitur ditione. Mul
ta eni dominatio eius. Et
post finem annorū federa
buntur. Filia quoque regis austri
ueniet ad regem aquilōis
facere amicitiā: et nō ob
tinebit fortitudinē brachij:
nec stabit semē eius. Et tradet
ipā et qui adduxerunt eā
adolescentes eius: et qui cō
fortabant eam in tempo
ribus. Et stabit de germi
ne radicū eius plantatio.
Et ueniet cū exercitu et ingre
dietur prouinciā regis a
quilonis: et abutetur eis
et obtinebit: insuper et deos
eorū et sculptilia. uasa quo
que preciosa argenti et auri
captiua ducet in egiptum.
Ipse preualebit aduersū re
gem aquilonis. Et intra
bit in regnū rex austri: et
reuertetur ad terrā suam.
Filij autē eius prouocabun
tur: et congregabūt mul
titudinē exercituū pluriō
rum. Et ueniet properans

et inundans: et reuertetur et
concitabitur. et congredie
tur cum robore eius. Et p
uocatus rex austri egredie
tur. et pugnabit aduersū
regem aquilonis: et prepa
bit multitudinē nimiā.
Et dabitur multitudo in
manus eius. et capiet mul
titudinē: et exaltabitur cor
eius. et deiciet multa milia:
sed non preualebit. Conuer
tetur enī rex aquilonis. et p
parabit multitudinē multo ma
iorē quam prius: et in fine tēporum
annorū quoque ueniet properans
cum exercitu magno et o
pibus nimijs. Et in tem
poribus illis multi consur
gent aduersū regem austri.
Filij quoque preuaricatorū
populi tui extollentur: ut
impleant uisionē et corru
ent. Et ueniet rex aquilōis
et comportabit aggerem.
et capiet urbes munitissimas:
et brachia austri non susti
nebunt. Et consurgent e
lecti eius ad resistendū: et

non erit fortitudo. Et faciet
veniens super eū. iuxta pla-
citū suū: et non erit qui
stet contra faciem eius. Et
stabit in terra inclita: et cō-
sumetur in manu eius. Et
ponet faciē suā ut veniat
ad tenendū uniuersū regnū
eius: et recta faciet cum eo.
Et filiam feminarū dabit
ei ut euertat illud: et non
stabit nec illius erit. Et cō-
uertet faciem suā ad insu-
las multas: et cessare faciet
et principē opprobrij sui:
et opprobriū eius conuer-
tetur in eum. Et conuertet
faciem suā ad imperiū ter-
re sue: et impinget et corru-
et. et non inuenietur. Et
stabit in loco eius vilissimus
et indignus decore regio:
et in paucis diebus conte-
retur non in furore nec in
prelio. Et stabit in loco eius
despectus: et non tribuetur
ei honor regius. Et ueniet
clam et obtinebit regnum
in fraudulentia: et brachi-
a pugnantis expugnabū-
tur a facie eius et conteren-
tur. insuper et dux federis.
Et post amicicias cum eo
faciet dolū: et ascendet et su-
perabit in modico popu-
lo. Et habundantes et ube-
res urbes ingredietur: et fa-
ciet que non fecerunt patres
eius. et patres patrū eius.
Rapinas et predam et diui-
cias eorū dissipabit: et cō-
tra firmissimas cogitatio-
nes consiliū inibit. Et hoc
usqꝫ ad tempus. Et concita-
bitur fortitudo eius: et cor
eius aduersū regem austri
in exercitu magno. Et rex
austri prouocabitur ad bel-
lum multis auxilijs. et for-
tibus nimis: et non stabūt
quia inibunt aduersum
eum consilia. Et comeden-
tes panē cum eo conterent
illū: exercitusqꝫ eius oppri-
metur: et cadent interfecti
plurimi. Duorū quo-
qꝫ regū cor erit ut malefa-
ciant: et ad mensā unam

mendacium loquentur. Et
non proficiet: quia ad
huc finis in aliud tempus.
Et revertetur in terram suam
cum opibus multis: et cor e
ius adversum testamentum
sanctum: et faciet et reverte
tur in terram suam. Statu
to tempore revertetur et ve
niet ad austrum: et non erit
priori simile novissimum.
Et venient super eum trieres
et romani et percutietur:
et revertetur. et indignabi
tur contra testamentum
sanctuarii et faciet: rever
teturque et cogitabit adver
sum eos qui dereliquerunt
testamentum sanctuarii. Et
brachia ex eo stabunt: et
polluent sanctuarium forti
tudinis. Et auferent iuge
sacrificium: et dabunt ab
hominationes in desola
tionem: et impii in testa
mentum simulabunt frau
dulenter. Populus autem
sciens deum suum. obtinebit
et faciet. Et docti in populo
docebunt plurimos: et ru
ent in gladio et in flamma
in captivitatem. et in rapi
nam dierum. Cumque corruerint
sublevabuntur auxilio par
vulo: et applicabuntur e
is plurimi fraudulenter.
Et de eruditis ruent ut con
flentur. et eligantur et dealben
tur usque ad tempus prefini
tum: quia adhuc aliud tem
pus erit. Et faciet iuxta
voluntatem suam rex: et ele
vabitur et magnificabitur
adversum omnem deum: et
adversum deum deorum loque
tur magnifica: et diriget
donec compleatur iracun
dia. Perpetrata est quip
pe diffinitio. Et deum patrum
suorum non reputabit. Et
erit in concupiscentiis femi
narum: nec quemquam deorum
curabit: quia adversum
universa consurget. Deum
autem maozim in loco suo
venerabitur: et deum quem
ignoraverunt patres eius
colet auro et argento et

lapide precioso rebus qꝫ pre
ciosis. Et faciet ut muniat
maozim cum deo alieno
quē cognovit. Et multipli
cabit gloriā: et dabit eis
potestatem in multis: et ter
ram dividet gratuito. Et
in tempore prefinito prelia
bitur adversū eū rex austri:
et quasi tempestas veniet
contra illū rex aquilonis.
in curribus et in equitibꝫ
et in classe magna. Et in
gredietur terras et conteret
et ptransiet. et introibit
in terrā gloriosā: et mul
te corruent. Hee autē sole
salvabūtur de manu eius:
edom et moab et principiū
filiorū amon. Et emittet
manū suā in terras: et ter
ra egypti non effugiet. Et
dn̄abitur thesaurorū au
ri et argenti: et in omnibꝫ
preciosis egypti. Per lybiā
quoqꝫ et ethiopiā trāsibit.
Et fama turbabit eū ab
oriente et ab aquilone: et
veniet in multitudine mag
na ut conterat et interfici
at plurimos. Et figet tab
culū suū apedno inter ma
ria sup montē inclitū et
sanctū: et veniet usqꝫ ad
summitatē eius: et nemo au
xiliabitur ei. Caplm xii.

In tempore autē illo
consurget mychael
princeps magnus.
qui stat pro filiis ppli tui:
et veniet tempus quale nō
fuit ab eo quo gentes esse
ceperunt usqꝫ ad tempus
illud. Et in tempore illo sal
vabitur pplus tuus: omnis
qui inventus fuerit scrip
tus in libro. Et multa de hiis
qui dormiūt in terre pulve
re evigilabūt: alii in vitā
eternā: et alii in obprobriū
ut videant semper. Qui au
tem docti fuerint fulgebunt
quasi splendor firmamenti.
et qui ad iusticiā erudiūt
multos quasi stelle in ppe
tuas eternitates. Tu autem
danihel claude sermones: et
signa librū usqꝫ ad tempus

statutū. Pertrāsibūt pluri
mi: et multiplex erit sciē
tia. Et vidi ego danihel: et
ecce quasi duo alii stabāt.
unus hinc sup ripā flumi
nis. et alius inde ex altera
ripa fluminis. Et dixi viro
qui indutus erat lineis: q
stabat sup aquas fluminis.
Usquequo finis horū mira
biliū? Et audivi virū qui
indutus erat lineis. qui sta
bat sup aquas fluminis: cū
levasset dexterā et sinistrā
suā in celū et iurasset per
viventē in eternū: quia in
tempus et tempora et dimi
diū temporis. Et cū comple
ta fuerit dispersio manus
populi sancti: complebuntur
universa hec. Et ego audi
vi: et non intellexi. Et dixi.
Dñe mi quid erit post hec?
Et ait. Vade danihel: quia
clausi sūt signatique sermo
nes usque ad tempus prefini
tum. Eligentur et dealbabū
tur: et quasi ignis proba
buntur multi. Et impie a

gent impii: neque intelligent
omnes impii. Porro docti
intelligent. Et a tempore
cū ablatū fuerit iuge sacri
ficiū. et posita fuerit abho
minatio in desolationē: di
es mille ducenti nonagin
ta. Beatus qui expectat: et
pvenit usque ad dies mille
trecentos triginta quinque. Tu
autē vade ad prefinitū et
requiesces: et stabis in sorte
tua in fine dierū. Hucusque
danihelē in hebraico volu
mine legimus. Cetera que
sequūtur usque ad finē libri
de theodotionis editione trās
lata sunt. Capitulum xiii.

Et erat vir habi
tans in babilo
ne: et nomē eius
ioachim. Et accepit uxorē
nomine susannā. filiā hel
chie: pulchrā nimis et ti
mentē dñm. Parentes autē
illius cū essent iusti: erudi
erunt filiā suā sed'm legē
moysi. Erat autē ioachim
dives valde: et erat ei po

meriū uicinū domui sue. Et
ad ipm̄ confluebant iudei:
eo qđ esset honorabilior om
niū. Et constituti sūt duo
senes iudices in anno illo
de quibꝫ locutus est dn̄s. q̄
a egressa est iniquitas de
babilone. a senibus iudi
cibus qui uidebantur regē
pplm̄. Isti frequentabant do
mū ioachim: et ueniebāt
ad eos omnes qui habebāt
iudicia. Cū autē pplūs re
uertisset per meridiē: ingre
diebatur susanna et deam
bulabat in pomerio uiri
sui. Et uidebant eam senes
cotidie ingredientē et deam
bulantē: et exarserūt in cō
cupiscentiā eius. Et euerte
runt sensū suū: et declina
uerūt oculos suos ut non
uiderent celū neqꝫ recordaren
tur iudiciorū iustorū. Erāt
ergo ambo uulnerati amo
re eius: nec indicauerunt
sibi uicissim dolorē suum.
Erubescebant enī indicare
sibi concupiscentiā suā: uo
lentes concūbere cū ea. Et
obseruabant cotidie sollici
cius uidere eam. Dixitqꝫ al
ter ad alterū. Eamus domū:
quia prandii hora est. Et
egressi recesserūt a se. Cūqꝫ
reuertissent: uenerūt in unū.
Et sciscitantes ab inuicem
causā: confessi sūt concupi
scentiā suā. Et tūc in cōmu
ne statuerūt tempus: quā
do eam possent inuenire so
lam. Factū est autē cum ob
seruarent diem aptū: ingres
sa est aliquando sicut heri
et nudiustercius cū duabꝫ
solis puellis: uoluitqꝫ la
uari in pomerio. Estus qp̄
pe erat. Et nō erat ibi quis
qm̄: preter duos senes abscō
ditos et contemplantes eā.
Dixit ergo puellis. Afferte
michi oleū et smigmata:
et ostia pomerii claudite
ut lauer. Et fecerūt sicut p
ceperat. Clauseruntqꝫ ostia
pomerii: et egresse sūt per
posticū ut afferent que
iusserat. Nesciebantqꝫ senes

nanus esse absconditos. Cum
autē egresse essent puelle: sur
rexerūt duo senes. et accurre
rūt ad eā et dixerūt. Ecce os
tia pomerij clausa sūt. et ne
mo nos uidet: et in cōcupis
centia tui sumus. Quobrem
assentire nobis: et cōmiscē
nobiscū. Quod si nolueris: di
cemus testimoniū contra
te q̄ fuerit tecum iuuenis
et ob hanc causā emiseris
puellas a te. Et ingemuit
susanna: et ait. Angustie
michi sunt undiq;. Si eñ
hoc egero mors michi est: si
autē non egero. nō effugiā
manus u̅ras. Sed melius
michi est absq; opere incide
re in manus u̅ras: q̄ pecca
re in conspectu dn̄i. Et excla
mauit uoce magna susan
na. Exclamauerūt autē et
senes aduersus eā. Et cucur
rit unus: et aperuit ostia
pomerij. Cū ergo audissēt
clamorē in pomerio famu
li domus: irruerūt per posti
cū. ut uiderent quid nam

esset. Postq̄ autē senes lo
cuti sūt. erubuerūt serui ue
hementer: quia nūq̄ dict9
fuerat sermo huiuscemodi
de susāna. Et facta est dies
crastina. Cūq; uenisset pp̄ls
ad uirū eius ioachim: ue
nerūt et duo p̄sbiteri pleni
iniqua cogitatione aduer
sū susannā. ut interficerent
eā. Et dixerūt corā pp̄lo. Mit
tite ad susannā filiā helchi
e. uxorem ioachim. Et statī
miserūt. Et uenit cū paren
tibus et filijs: et uniuersis
cognatis suis. Porro susā
na erat delicata nimis: et
pulchra specie. At iniqui il
li iusserūt ut discooperire
tur: erat eñ cooperta: ut
uel sic saciarentur decore e9.
Flebant igitur sui: et omēs
qui nouerant eā. Consur
gentes autē duo presbiteri
in medio pp̄li: posuerūt ma
nus sup caput eius. Que
flens suspexit ad celū. Erat
eñ cor eius fiduciā habēs
in dn̄o. Et dixerūt p̄sbiteri.

Cum deambularemus in po-
merio soli: ingressa est hec cum
duabus puellis. et clausit os-
tia pomerii: et dimisit pu-
ellas. Venitque ad eam adoles-
cens qui erat absconditus:
et cum ea concubuit. Porro
nos cum essemus in angulo po-
merii. videntes iniquitatem cu-
currimus ad eos: et vidimus
eos pariter commisceri. Et illum
quidem non quivimus comprehen-
dere quia fortior nobis erat:
et apertis ostiis exilivit. Hanc
autem cum apprehendissemus: inter-
rogavimus quisnam esset ado-
lescens: et noluit indicare
nobis. Huius rei testes sumus.
Credidit eis multitudo quasi
senibus populi et iudicibus: et con-
dempnaverunt eam ad mortem. Ex-
clamavit autem voce magna
susanna: et dixit. Deus eter-
ne qui absconditorum es cog-
nitor qui nosti omnia ante-
quam fiant: tu scis quoniam falsum
contra me tulerunt testimo-
nium. Et ecce morior: cum nichil
horum fecerim que isti malici-
ose composuerunt adversum
me. Exaudivit autem dominus vo-
cem eius. Cumque duceretur ad
mortem: suscitavit deus spiritum
sanctum pueri iunioris. cui no-
men danihel. Et exclamavit
voce magna. Mundus e-
go sum a sanguine huius. Et
conversus omnis populus ad eum.
dixit. Quis est iste sermo quem
tu locutus es? Qui cum staret
in medio eorum. ait. Sic fatui
filii israel non iudicantes ne-
que quod verum est cognoscentes:
condempnastis filiam israel? Re-
vertimini ad iudicium: quia fal-
sum testimonium locuti sunt ad-
versus eam. Reversus est ergo po-
pulus cum festinatione. Et
dixerunt ei senes. Veni et sede
in medio nostrum. et indica no-
bis: quia tibi dedit deus ho-
norem senectutis. Et dixit ad
eos danihel. Separate illos
ab invicem procul: et diiudica-
bo eos. Cum ergo divisi essent
alter ab altero: vocavit unum
de eis. et dixit ad eum. Invete-
rate dierum malorum. nunc ve-

uenerunt peccata tua que ope-
rabaris prius. iudicans iu-
dicia iniusta. innocentes oppri-
mens et dimittens noxios:
dicente domino. innocentem et ius-
tum non interficies. Nunc ergo
si vidisti eam: dic sub qua ar-
bore videris eos loquentes si-
bi. Qui ait. Sub cino. Dix-
it autem danihel. Recte men-
titus es in caput tuum. Ecce e-
nim angelus dei accepta sen-
tentia ab eo: scindet te medium.
Et amoto eo. iussit venire
alium: et dixit ei. Semen cha-
naan et non iuda species de-
cepit te: et concupiscentia sub-
vertit cor tuum. Sic faciebatis
filiabus israel: et ille timentes lo-
quebantur vobis: sed non
filia iuda sustinuit iniquita-
tem vestram. Nunc ergo dic mihi
sub qua arbore comprehenderis
eos loquentes sibi. Qui ait.
Sub prino. Dixit autem ei da-
nihel. Recte mentitus es et tu
in caput tuum. Manet enim an-
gelus domini gladium habens
ut secet te medium: et interficiat

at vos. Exclamavit itaque
omnis cetus voce magna: et
benedixerunt deum qui salvat
sperantes in se. Et consurrexe-
runt adversum duos presbiteros:
convicerat enim eos danihel ex
ore suo. falsum dixisse testimo-
nium. Feceruntque eis sicut male
egerant adversum proximum. ut
facerent secundum legem moysi:
et interfecerunt eos. Et salva-
tus est sanguis innoxius in
die illa. Helchias autem et
uxor eius laudaverunt deum
pro filia sua susanna cum
ioachim marito eius. et cog-
natis omnibus: quia non est in-
ea inventa res turpis. Dani-
hel autem factus est magnus
in conspectu populi: a die illa
et deinceps. Capitulum xiiii.

Et rex astrages ap-
positus est ad pa-
tres suos: et susce-
pit cyrus perses regnum eius.
Erat autem danihel conviva
regis: et honoratus super om-
nes amicos eius. Erat quo-
que ydolum nomine bel apud

babilonios. Et impendebā-
tur in eo per singulos dies
simile arthabe duodecim:
et oues quadraginta: vini
q; amphore sex. Rex quoq;
colebat eū: et ibat per sin-
gulos dies adorare eū. Por-
ro danihel adorabat deum
suū. Dixitq; ei rex. Quare
non adoras bel? Qui respō-
dens ait ei. Quia nō colo
ydola manufacta: sed vi-
ventē deū qui creavit celū
et terrā: et habet potestatē
omīs carnis. Et dixit ad
eū rex. Non tibi videtur esse
bel vivens deus? An nō vi-
des quanta comedat et bi-
bat cotidie? Et ait danihel
arridens. Ne erres rex. Iste e-
nim intrinsecus luteus est.
et extrinsecus ereus: neq; com-
edit aliquādo. Et iratus rex
vocavit sacerdotes eius: et
ait illis. Nisi dixeritis michi
quis est qui comedat impē-
sas has: moriemini. Si autē
ostenderitis qm̄ bel come-
dat hec: morietur danihel.

quia blasphemavit in bel.
Et dixit danihel regi. Fiat
iuxta verbū tuū. Erant au-
tem sacerdotes bel septua-
ginta: exceptis uxoribus et
parvulis et filiis. Et venit
rex cū danihele in templum
belis. Et dixerunt sacerdotes
belis. Ecce nos egredimur
foras: et tu rex pone escas
et vinū misce: et claude os-
tiū. et signa anulo tuo. Et cū
ingressus fueris mane nisi
inveneris omīa comesta a
bel. moriemur: vel danihel
qui mentitus est adversū
nos. Contempnebant autē
quia fecerant sub mensa
absconditū introitū: et per
illū ingrediebantur semp̄
et devorabant ea. Factū est
igitur postq̄ egressi sunt
illi. et rex posuit cibos an-
te bel: precepit danihel pueris
suis et attulerunt cinerē. et
cribravit per totū templū
corā rege. Et egressi clause-
runt ostiū: et signantes anu-
lo regis abierunt. Sacerdotes

autē ingressi sunt nocte iuxta consuetudinē suā et vxores et filii eorū: et comederunt omnia et biberunt.

Surrexit autē rex primo diluculo: et danihel cū eo. Et ait rex. Salua ne sunt signacula danihel? Qui respōdit. Salua rex. Statimqȝ cum aperuisset ostiū: intuitus rex mensā. exclamauit voce magna. Magnus es bel: et non est apud te dolus quisquā. Et risit danihel: et tenuit regem ne ingrederetur intro. Et dixit. Ecce pauimentū. Animaduerte cuius vestigia sunt hec. Et dixit rex. Video vestigia virorū et mulierū et infantiū. Et iratus rex tunc apprehēdit sacerdotes et vxores et filios eorū: et ostenderunt ei absondita ostiola per que ingrediebantur. et cōsumebant que erant sup mensā. Occidit ergo illos rex: et tradidit bel in potestatē danihelis. Qui subuertit eū. et templū eius. Et erat draco magnus in loco illo: et colebant eum babilonii. Et dixit rex daniheli. Ecce nunc non potes dicere: quia non est iste deus viuens. Adora ergo eum. Dixitqȝ danihel. Dominū deū meū adoro: quia ipse est deus viuens. Tu autem rex da michi potestatē: et interficiā draconē absqȝ gladio et fuste. Et ait rex. Do tibi. Tulit ergo danihel picem et adipē et pilos. et coxit pariter: fecitqȝ massas et dedit in os draconis: et disruptus est draco. Et dixit. Ecce quē colebatis. Quod cū audissent babilonii. indignati sunt vehementer: et cōgregati aduersum regem dixerunt. Iudeus factus est rex. Bel destruxit: draconē interfecit: et sacerdotes occidit. Et dixerunt cū venissent ad regem. Trade nobis danihelē: alioquin interficiemus te et domū tuā.

Vidit ergo rex qđ irruerent
in eū vehementer: et necessi
tate compulsus tradidit
eis danihelē. Qui miserunt
eum in lacū leonū: et erat
ibi diebꝫ sex. Porro in la
cu erant septē leones: et da
bantur eis cotidie duo cor
pora et due oues. Et tunc
non sunt data eis: ut devo
rarent danihelē. Erat autē
abacuc ꝓpheta in iudea: et
ipse coxerat pulmentū et
intriuerat panes in alueo
lo ~~suo~~: et ibat in campū
ut ferret messoribus. Dixit
qꝫ angelus dn̄i ad abacuc.
Fer prandiū quod habes
in babilonē danieli: qui
est in lacu leonū. Et dixit
abacuc. Dn̄e babilonem
non vidi: et lacū nescio.
Et apprehendit eū angelus
dn̄i in vertice eius: et por
tauit eum capillo capitis
sui: posuitqꝫ eū in babilo
ne super lacū in impetu
spiritus sui. Et clamauit
abacuc dicens. Danihel
serue dei tolle prandiū qđ
misit tibi deus. Et ait dani
hel. Recordatus es mei
deus: et non dereliquisti di
ligentes te. Surgensqꝫ da
nihel comedit. Porro ange
lus dei restituit abacuc cōfes
tim in loco suo. Venit ergo
rex die septima: ut lugeret
danihelem. Et venit ad la
cum. et introspexit: et ecce
danihel sedens in medio le
onum. Et exclamauit rex
voce magna dicens. Mag
nus es domine deus dani
helis. Et extraxit eum de la
cu. Porro illos qui perdi
tionis eius causa fuerant
intromisit in lacum: et de
uorati sunt in momento
coram eo. Tunc rex ait. Pa
ueant habitantes vniuer
sam terram deum danihe
lis: quia ipse est liberator
et saluator. faciens signa
et mirabilia in celo et in
terra: qui liberauit dani
helem de lacu leonum.

Explicit danihel ꝓpheta.

Incipit plogus scī iheroni
mi pSbiteri: in librum du
odecim pphetarum.

On idē or
do est duo
decim pro
phetarū
apud he
breos: qui et apud nos. Un
de scdm id qd ibi legitur: hic quoque
disposita sūt. Osee cōmatic
us et quasi p sententias lo
quens. Johel planus in prin
cipijs: in fine obscurior. Et
usque ad malachiam habēt
singuli pprietates suas: quē
etiā scribā legis et doctorē
hebrea cognoscāt. Et quia
longū est nūc de omībz dicē:
hoc tantū vos o paula et
eustochiū admonitas vo
lo unū librū esse duodecim
pphetarū: et osee synchronō
ysaie. malachiā vero aggei
et zacharie fuisse tēporibus.
In quibz autē tēpus nō pre
fertur in titulo sub illis eos
regibus pphetasse: sub qbz
et hij qui ante eos habent
titulos pphetauerūt. Expli
cit plogus. Incipit osee p
pheta

Erbū
dnī
qd
factū
ē ad
osee
filiū beeri: in diebz ozie io
atham. achaz. ezechie regū
iuda. et in diebz ieroboam
filij ioas regis isrl. Princi
pium loquendi dnō in osee.
Et dixit dns ad osee. Vade
sume tibi uxorē fornicatio
nū. et fac filios fornicatio
nū: quia fornicās forni
cabitur terra a dnō. Et abijt
et accepit gomer filiam de
belaym: et cōcepit et peperit
filiū. Et dixit dns ad eum.
Voca nomē eius iezrael:
quoniā adhuc modicū et
visitabo sāguinē iezrael
sup domū hyeu. et quiescē
faciā regnū domus israel.
Et in illa die cōterā arcū
isrl in valle iezrael. Et cō

cepit adhuc: et peperit filiã.
Et dixit ei. Voca nomen ei⁹
absqz mĩa: quia nõ addã
ultra misereri domui isrl':
sed obliuione obliuiscar
eorũ. Et domui iuda mise
bor: et saluabo eos in dño
deo suo: et nõ saluabo eos ĩ
arcu et gladio et in bello et
in equis et in equitibz. Et
ablactauit eam: que erat
absqz mĩa. Et cõcepit et pe
perit filiũ. Et dixit. Voca no
men eius nõ ꝑplus meus: q
a vos nõ ꝑplus me⁹: et ego n
ero vester. Et erit numerus fi
liorũ isrl' quasi arena ma
ris. que sine mensura est: ⁊
non numerabit. Et erit in
loco ubi dicet eis nõ ꝑplus
meus vos: dicet eis filij dei
viuentis. Et cõgregabũt filij
iuda et filij isrl' pariter: et po
nent sibimet caput vnũ. ⁊
ascendẽt de terra: quia mag
nus dies iezrael. Capl' ij.

Dicite fratribus vestris
ꝑplus meus: ⁊ so
rori vẽe misericor

diam cõsecuta. Iudicate
matrẽ vr̃am iudicate: q̃m
ipa nõ uxor mea. et ego n
vir eius. Auferat fornicatio
nes suas a facie sua. et ad
ulteria sua de medio uberũ
suorũ: ne forte expoliẽ eã
nudã: et statuã eã scd̃m di
em natiuitatis sue. Et ponã
eam quasi solitudinẽ: et
statuã eam velut terram
inuiã: et interficiam eã siti.
Et filiorũ illius nõ miserer
bor: q̃m filij fornicationũ
sũt: quia fornicata est ma
ter eorũ. Confusa est que cõ
cepit eos: quia dixit. Vadã
post amatores meos: qui
dant panes michi et aq̃s
meas. lanã meã et linũ
meũ. oleũ meũ et potum
meũ. Propter hoc ecce ego se
piam viã tuã spinis: et se
piã eam maceria: et semi
tas suas nõ inueniet. Et se
tur amatores suos. et non
apprehendet eos: et queret eos
et non inueniet. Et dicet. Va
dam et reuertar ad virum

meũ priorẽ: quia bene m
erat tunc magis q̃ nunc.
Et hec nesciuit quia ego
dedi ei frumentũ et vinũ
et oleũ: et argentũ multipli
caui ei et aurũ que fecerũt
baal. Idcirco cõuertar et
sumã frumentũ meũ in
t̃pore suo. et vinũ meũ i
t̃pore suo: et liberabo la
nã meã et linũ meũ que
operiebãt ignominiã ei9.
Et nunc reuelabo stulticiã
eius in oculis amatorũ
eius: et vir nõ eruet eam
de manu mea. Et cessare
faciam omne gaudiũ ei9:
sollẽpnitatẽ eius. neomẽ
niam eius. sabbatũ ei9.
et omnia festa tempora ei9.
Et corrũpam vineã eius ⁊
ficũ eius: de quibus dixit.
Mercedes hee mee sũt: q̃s
dederũt m̃ amatores mei.
Et ponã eam in saltũ: ⁊
comedet eã bestia agri. Et
visitabo sup eã dies baa
lim. quibus accendebat icen
sum: et ornabatur inaure

sua et monili suo. et ibat
post amatores suos: ⁊ mei
obliuiscebat' dicit dñs. P
ter hoc ecce ego lactabo eã.
et ducã eam in solitudinẽ:
et loquar ad cor eius. Et da
bo ei vinitores eius ex eodẽ
loco: et vallem achor ad a
periendã spem. Et canet i
bi iuxta dies iuuẽtutis su
e: et iuxta dies ascensionis
sue de terra egipti. Et erit i
die illo ait dñs vocabit
me vir meus: et nõ vocabit
me ultra baalim. Et aufe
ram noĩa baalim de ore
eius: et non recordabit' ult'
noĩs eorũ. Et paciã eis fed9
in die illa cũ bestia agri ⁊
cũ volucre celi. et cũ reptili
terre. Et arcũ et gladiũ et
bellũ conterã de terra: ⁊ dor
mire eos faciã fiducialit'.
Et sponsabo te michi in sẽ
piternũ: et sponsabo te mi
chi in iusticia et iudicio. ⁊
in miã et miserationibus.
Et sponsabo te michi in fide:
et scies quia ego dñs. Et erit

in illa die exaudiā dicit
dn̄s. et exaudiā celos. et
illi exaudient terrā: et tra ex
audiet triticū et vinū et o
leū: et hec exaudient iezrael.
Et seminabo eam michi
in terrā: et miserebor eius
que fuit absqꝫ mīa. Et di
cā nō ꝑplo meo. ꝑplus me
us es tu: et ipse dicet dn̄s
meus es tu. Capitulum iij.

Et dixit dn̄s ad
me. Adhuc vade
dilige mulierem
dilectam amico et adulte
rā sicut diligit dn̄s filios
isrl: et ipsi respectant ad deos
alienos. et diligunt vina
cia uvarū. Et fodi eā mi
chi quīdecim argēteis et cho
ro ordei et dimidio choro
ordei. Et dixi ad eam. Dies
multos expectabis me.
Non fornicaberis et nō
eris cū viro: sed et ego exp
tabo te: quia dies multos
sedebūt filii isrl sine rege
et sine principe et sine sac
ficio et sine altari et sine
ephod et sine theraphim.
Et post hec revertent filii
isrl: et ꝗrent dn̄m deum
suū. et david regē suū. Et
pavebūt ad dn̄m. et ad
bonū eius in novissimo
dierū. Cap iiij.

Audite verbū dni
filii isrl: quia
iudiciū domino cū habi
tatoribz terre. Non ē enī
veritas et nō est mīa: et n
est sciētia dei in terra. Ma
ledictū et mēdaciū et homi
cidiū et furtū et adulteri
um inundaverūt: et san
guis sāguinē tetigit. Pr
hoc lugebit tra. et infir
mabitur omīs qui habi
tat in ea. in bestia agri
et in volucre celi: sed et
pisces maris cōgregabū
tur. Verūptamē unusqꝫ
qꝫ nō iudicet: et nō argu
atur vir. Populus enī tuus
sicut hii qui cōtradicūt
sacerdoti. Et corrues hodi
e: et corruet etiā ꝑpha te
cū. Nocte tacere feci ma

rē tuā. Cōticuit pplꝰ meꝰ
eo qđ nō habuerit sciētiā.
Quia tu sciētiā repulisti:
repellā te ne sacerdotio fū
garis michi. Et oblita es
legis dei tui: obliuiscar fili
orū tuorū et ego. Scđm mul
titudinē eorū sic peccauerūt
michi. Gloriā eorū ī igno
miniā cōmutabo. Pccā
ppli mei comedēt: et ad iniq
tatē eorū subleuabūt aīas
eorū. Et erit sicut pplꝰ sic
sacerdos. Et visitabo sup
eū vias eius: et cogitatio
nes eius reddā ei. Et come
dēt et non saciabūt. Forni
cati sūt et nō cessauerunt:
qm̄ dn̄m reliquerūt ī nō
custodiendo. Fornicatio et
vinū et ebrietas aufert cor.
Pplꝰ meus ī ligno suo
interrogauit: et baculus eiꝰ
annūciauit ei. Sps̄ enim
fornicationū decepit eos:
et fornicati sūt a deo suo.
Sup capita montiū sacri
ficabāt: et sup colles acce
debāt thimiamata. subtus
quercū et ppulm̄ et therebin
tū: quia bona erat vmbra
eius. Ideo fornicabūtur filie
vr̄e: et sponse vr̄e adultere
erūt. Non visitabo super
filias vr̄as cū fuerīt forni
cate: et sup sponsas vr̄as
cū adulterauerīt. Qm̄ ipi
cū meretricibꝰ cōuersabāt:
et cū effeminatis sacrificabāt.
Et pplꝰ non intelligēs va
pulabit. Si fornicaris tu
isrl̄: non delinquat saltē iuda.
Et nolite īgredi in galgala.
et ne ascēderitis ī bethauen.
neqꝫ iurauerītis viuit dn̄s:
qm̄ sicut vacca lasciuiens
declinauit isrl̄. Nūc pascet
eos dn̄s: quasi agnū in la
titudine. Particeps ydolorꝫ
effraym: dimitte eū. Sepa
ratū est cōuiuiū eorū. Forni
catione fornicati sūt: dilex
erūt afferre ignominiā pro
tectores eius. Ligauit spūs
eū ī alis suis: et cōfundentur a
sacrificiis suis.

Audite hoc Ca. v.
sacerdotes. et at

tendite domus israel et domus
regis auscultate: quia vobis
iudicium est. Quoniam laqueus facti
estis speculationi. et rete ex-
pansum super thabor: et vic-
timas declinastis in profun-
dum. Et ego eruditor omnium eo-
rum. Ego scio ephraym: et
israel non est absconditus a
me. Quia nunc fornicatus
est ephraym: contaminatus
est israel. Non dabunt cogitati-
ones suas ut convertantur ad
deum suum: quia spiritus fornica-
tionum in medio eorum: et do-
minum non cognoverunt. Et re-
spondebit arrogantia israel
in facie eius: et israel et ephra-
ym ruent in iniquitate sua.
Ruet etiam iudas cum eis. In
gregibus suis et in armentis
suis vadent ad querendum
dominum: et non invenient. Abla-
tus est ab eis. In dominum prevari-
cati sunt: quia filios alienos
genuerunt. Nunc devorabit
eos mensis cum partibus suis.
Clangite buccina in gabaa:
tuba in rama. Ululate in
bethauen: post tergum tuum
beniamin. Ephraym in
desolatione erit: in die cor-
reptionis. In tribubus israel
ostendi fidem. Facti sunt princi-
pes iuda quasi assumentes
terminum: super eos effundam
quasi aquam iram meam. Ca-
lumpniam paciens ephraym
fractus iudicio: quoniam cepit
abire post sordes. Et ego qua-
si tinea effraym: et quasi
putredo domui iuda. Et vi-
dit ephraym languorem
suum: et iudas vinculum suum.
Et abiit ephraym ad assur:
et misit ad regem ultorem.
Et ipse non poterit sana-
re vos: nec solvere poterit a
vobis vinculum: quoniam ego qua-
si leena ephraym: et quasi
catulus leonis domui iu-
da. Ego ego capiam et va-
dam: tollam et non est qui
eruat. Vadens revertar ad
locum meum: donec deficiatis.
et queratis faciem meam.
Capitulum VI
In tribulatione
sua mane consurgent ad me.

Venite et revertamur ad dominum:
quia ipse cepit et sanabit
nos: percutiet et curabit nos.
Vivificabit nos post duos
dies: in die tertia suscitabit
nos. Et vivemus in conspec
tu eius: sciemus sequemurque
ut cognoscamus dominum. Qua
si diluculum preparatus est e
gressus eius: et veniet qua
si ymber nobis temporaneus
et serotinus terre. Quid faci
am tibi ephraym? Quid
faciam tibi iuda? Miseri
cordia vestra quasi nubes
matutina: et quasi ros
mane pertransiens. Prop
ter hoc dolavi in prophetis. oc
cidi eos in verbis oris mei:
et iudicia tua quasi lux
matutina egredientur: quia
misericordiam volui et non
sacrificium: et scientiam dei plus
quam holocausta. Ipsi autem
sicut adam transgressi sunt
pactum: ibi prevaricati sunt
in me. Galaad civitas o
perantium ydolum supplanta
ta sanguine. et quasi fau

ces virorum latronum: parti
ceps sacerdotum in via inter
ficientium pergentes de sychem:
quia scelus operati sunt. In
domo israel vidi horrendum.
Ibi fornicationes ephraym:
contaminatus est israel. Sed et
iuda pone messem tibi: cum
convertero captivitatem popu
li mei. Capitulum vii

Cum sanare vellem
israel revelata est ini
quitas ephraym. et mali
cia samarie: quia operati sunt
mendacium. Et fur ingressus est:
spolians latrunculus foris.
Et ne forte dicant in cordibus
suis. omnem maliciam eorum
me recordatum: nunc circumde
derunt eos adinventiones su
e. coram facie mea facte sunt.
In malicia sua letificaverunt
regem: et in mendaciis suis prin
cipes. Omnes adulterantes.
quasi clibanus succensus
a coquente. Quievit pau
lulum civitas a commixtione
fermenti: donec fermentare
tur totum. Dies regis nostri: ce

pcit pncipes furere a vino.
Extendit manū suā cū illu
sorib3: quia applicuerunt
quasi clibanū cor suū cū
insidiaret' eis. Tota nocte
dormiuit coquens eos: ma
ne ipē succēsus quasi ignis
flāme. Omēs calefacti sūt
quasi clibanus: et deuora
uerūt iudices suos. Omēs
reges eoꝝ ceciderūt: nō est q̄
clamet in eis ad me. Ephra
ym in ppl'is. ipē cōmiscreba
tur. Ephraym factus ē sub
cinericius: qui nō reuersat'.
Comederūt alieni robur ei'.
et ipē nesciuit. Sed et cani
effusi sunt in eo: et ipse ig
norauit. Et humiliabit' sup
bia isrl' in facie eius. Nec re
uersi sunt ad dnm deū suū:
et non q̄sierūt eū in oībus
hys. Et factus est ephraȳ
quasi colūba seducta: nō
habens cor. Egyptū inuo
cabat: ad assyrios abi
erūt. Et cū pfecti fuerīt expā
dam sup eos rete meū: q̄si
volucrē celi detraham eos.
Cedam eos sedm̄ audicionē
cetus eoꝝ. Ve eis: qm̄ recesse
a me. Vastabūt': quia p̄ua
ricati sūt in me. Et ego rede
mi eos: et ipi locuti sunt
contra me mēdacia. Et nō
clamauerūt ad me ī toto
corde suo: sed ululabant
in cubilibus suis. Sup tri
ticū et vinū ruminabant re
cesserūt a me. Et ego erudi
ui et cōfortaui brachia eo
rū: et in me cogitauerūt ma
liciā. Reuersi sunt ut essē
absq3 iugo: facti sunt q̄si
arcus dolosus. Cadent ī gla
dio pncipes eoꝝ: a furore
lingue sue. Ista subsānati
o eoꝝ ī tra egipti. Ca' viij.
In gutture tuo sit tuba. q̄si
aquila sup domū dnī: p
eo q tnsgressi sūt fedus
meū: et legē meā puarica
ti sūt. Me inuocabūt deus
meus: cognouim' te isrl'.
Proiecit isrl' bonū: inimic'
psequet' eū. Ipi regnauerūt
et non ex me: pncipes extī
terūt. et nō cognoui. Argē

tū suū et aurū suū fecerūt
sibi ydola: ut interirēt. Pro̅iec
tus est vitulus tuus sama
ria: iratus est furor meus
in eos. Usquequo non po
terunt emūdari? Quia ex
isrl' et ipse est. Artifex fecit
illū: et non est deus. Q̅m ī
araneaꝝ telas erit vitul'
samarie: quia ventū semi
nabūt. et turbinē metent.
Culmus stans non est in
eo germē: non faciet fari
nā. Q̅d et si fecerit: alieni
comedēt eā. Devoratus ē
isrl'. Nunc factus est in na
tionibꝫ quasi vas inmūdū:
quia ipsi ascēderūt ad as
sur. Onager solitarius si
bi ephraym. Munera de
derunt amatoribꝫ: sed et
cum mercede cōduxerunt
nationes. Nunc cōgrega
bo eos: et quiescēt paulis
per ab onere regis et prīci
pū. Quia multiplicavit
ephraym altaria ad pec
candū: facte sunt ei are ī
delictū. Scribā ei multipli
ces leges meas: que velut
aliene cōputate sūt. Hos
tias afferēt: īmolabunt
carnes et comedēt: et dn̄s
non suscipiet eas. Nūc re
cordabit̄ iniq̄tates eoꝝ: et
visitabit pc̄ta eoꝝ. Ipsi in e
giptū cōvertent̄. Et oblitus
est isrl' factoris sui. et edifi
cavit delubra: et iudas mlti
plicavit urbes munitas.
Et mittā ignē in civitates
eius: et devorabit edes illi'.

Noli letari Ca. ix
isrl'. noli exultare
sicut pp̄li: q̄a for
nicatus es a deo tuo. Dilex
isti mercedē: sup omēs are
as tritici. Area et torcular
non pascet eos: et vinum
mentiet̄ eis. Non habita
būt in terra dn̄i. Reversus
est ephraym in egiptū: et
in assyriis pollutū come
dit. Non libabūt dn̄o vi
nū: et nō placebūt ei. Sa
crificia eoꝝ. quasi panis
lugentiū. Omēs qui cōme
dunt eum cōtaminabūt̄:

quia panis eorum anime ipsorum non intrabit in domum domini. Quid facietis in die solempni: in die festivitatis domini? Ecce enim profecti sunt a vastitate. Egiptus enim congregabit eos: memphis sepeliet eos. Desiderabile argentum eorum urtica hereditabit: lappa in tabernaculis eorum. Venerunt dies visitationis: venerunt dies retributionis. Scitote israel stultum: prophetam insanum: virum spiritalem. Propter multitudinem iniquitatis tue: et multitudo amentie. Speculator effraym cum deo meo: propheta laqueus ruine factus est super omnes vias eius: insania in domo dei eius. Profunde peccaverunt: sicut in diebus gabaa. Recordabitur iniquitates eorum: et visitabit peccata eorum. Quasi uvas in deserto inveni israel: quasi prima poma ficulnee. in cacumine eius vidi patres eorum. Ipsi autem intraverunt ad beelphegor et abalienati sunt in confusione: et facti sunt abhominabiles sicut ea que dilexerunt. Effraym quasi avis avolavit: gloria eorum a partu et ab utero et a conceptu. Quod si et enutrierint filios suos: absque liberis eos faciam in hominibus. Sed et ve eis: cum recessero ab eis. Ephraym ut vidit: tyrus erat fundata in pulchritudine. Ephraym educet ad interfectorem filios suos. Da eis domine. Quid dabis eis? Da eis vulvam sine liberis: et ubera arentia. Omnes nequicie eorum in galgal: quia ibi exosos habui eos. Propter maliciam adinventionum eorum. de domo mea eiciam eos: non addam ut diligam eos. Omnes principes eorum recedentes. Percussus est ephraym. Radix eorum exsiccata est: fructum nequaquam facient. Quod et si genuerint: interficiam amantissima uteri eorum. Abiciet eos deus meus. quia non audierunt eum: et erunt vagi in nationibus. Capitulum decimum.

Vitis frondosa isr̄l:
fructus adequat⁹
est ei. Sc̄dm̄ mul
titudinem fructus sui mul
tiplicauit altaria: iuxta v
bertatē terre sue exuberauit
simulachris. Diuisū ē cor
eor: nūc interibūt. Ipse cō
fringet simulachra eorū:
depopulabit̄ aras eor: q̄a
nunc dicēt. Non est rex no
bis. Non eū timem⁹ dn̄m.
Et rex quid faciet nobis?
Loquimū ūba visionis in
tilis. et ferietis fedus cū mē
tacio: et germinabit quasi
amaritudo iudiciū sup sul
cos agri. Vaccas bethauen
coluerūt habitatores sama
rie: quia luxit sup eū pp̄ls
eius: et editui eius sup eum
exultauerūt in gloria eius:
quia migrauit ab ea. Si
quidem et ipe in assur dela
tus est. munus regi ultori.
Confusio ephraym capiet:
et confūdet̄ isrl̄ in volūtate
sua. Transire fecit samari
a regem suū: q̄si spumā
sup faciē aque. Et disp̄dent̄
excelsa ydoli: pc̄ām isrl̄. Lap
pa et tribulus ascendet sup
aras eorū. Et dicēt mōtibz
operite nos: et collibz cadi
te sup nos. Ex diebz gabaa
peccauit isrl̄: ibi steterunt.
Non cōp̄hendet eos in gaba
a prelium: sup filios iniq̄tatis.
Iuxta desideriū meū corripi
am eos. Cōgregabūt̄ super
eos ppl̄i: cū corripient̄ p̄pter
duas iniquitates suas. Ephr
ym vitula docta diligē tritu
rā: et ego transiui sup pulch
ritudinē colli eius. Ascendam
sup ephraym. Arabit iudas:
cōfringet sibi sulcos iacob.
Seminate vob̄ in veritate
iusticiā: et metite in ore
mīe: et inouate vobis no
uale. Tempus aūt requiren
di dn̄m: cū venerit qui do
cebit vos iusticiā. Arastis
impietatē: iniq̄tatē messu
istis: comedistis frugem m̄
dacij. Quia cōfisus es ī viis
tuis in multitudiē fortium
tuor: cōsurget tumltus in

populo tuo: et omnes munitiones tue vastabuntur. sicut vastatus est salmana a domo eius qui iudicavit baal in die prelij. matre super filijs allisa. Sic fecit vobis bethel: a facie malicie nequiciarum vestrarum. Capitulum xi.

Sicut mane transiit: pertransijt rex israel. Quia puer israel. et dilexi eum: et ex egipto vocavi filium meum. Vocaverunt eos: sic abierunt a facie eorum. Baalim immolabant: et simulachris sacrificabant. Et ego quasi nutricius ephraym portabam eos in brachijs meis: et nescierunt quod curarem eos. In funiculis adam traham eos: in vinculis caritatis. Et ero eis quasi exaltans iugum super maxillas eorum: et declinavi ad eum ut vesceretur. Non revertetur in terram egipti: et assur ipse rex eius: quoniam noluerunt converti. Cepit gladius in civitatibus eius. et consumet electos eius et comedet capita eorum: et populus meus pendebit ad reditum meum. Iugum autem imponetur ei simul: quod non auferet. Quomodo dabo te ephraym. protegam te israel? Quomodo dabo te sicut adama. ponam te ut seboym? Conversum est in me cor meum pariter: conturbata est penitudo mea. Non faciam furorem ire mee: non convertar ut disperdam ephraym: quia deus ego et non homo. in medio tui sanctus. et non ingrediar civitatem. Post dominum ambulabunt. Quasi leo rugiet: quia ipse rugiet. Et formidabunt filij maris: et avolabunt quasi avis ex egipto. et quasi columba de terra assiriorum: et collocabo eos in domibus suis. dicit dominus. Circumdedit me in negociatione ephraym: et in dolo domus israel. Iudas autem testis descendit cum deo: et cum sanctis fidelis. Capitulum xij.

Ephraym pascit ventum: et sequitur estum. Tota die men

ianū et vastitatē multipli
cat: et fedus cū assyriis iīt:
et oleū in egyptū ferebat
Iudiciū ergo dn̄i cū iuda: et
visitatio sup iacob. Iuxta
vias eius et iuxta adinuē
tiones eius reddet ei. In ute
ro supplātauit fratrē suū:
et in fortitudīe sua directꝰ
est cum angelo. Et inualuit
ad angelū et cōfortatus ē:
fleuit et rogauit eū. In be
thel īuenit eū: et ibi locutꝰ
est nobiscū. Et dn̄s deus exer
cituū: dn̄s memoriale eius.
Et tu ad deū tuū cōuerteris.
Misericordiā et iudiciū cus
todi: et spera in deo tuo sēp.
Chanaan in manu eius
statera dolosa: calūpniam
dilexit. Et dixit ephraym.
Verūptamē diues effectus
sum: inueni ydolū michi. O
nes labores mei non īuenient
michi iniq̄tatē quā peccaui.
Et ego dn̄s deus tuus ex tra
egypti: adhuc sedere te faciā
in tabernaculis. sicut in di
ebꝰ festiuitatis. Et locutus sū
sup prophetas: et ego visio
nē multiplicaui: et in manu
prophetarū assimulatus sū.
Si galgal ydolū: tamē frus
tra erant in galgal bobus
īmolantes. Nam et altaria
eoꝝ: quasi aceruu sup sulcos
agri. Fugit iacob in regio
nem syrie: et seruauit isrl
in uxore. et in uxore seruauit.
In ꝓpheta aūt eduxit dn̄s
isrl de egipto: et in ꝓpheta
seruatus est. Ad iracundiā
me prouocauit ephraym.
in amaritudinibꝫ suis: et
sanguis eius sup eū veniet:
et obpbriū eius restituet ei
dn̄s suus. Ca. xiii.

LOquēte ephraym
horror īuasit isrl:
et deliquit in baal. et mortu
us est. Et nūc addiderūt ad
peccandū: fecerūt qꝫ sibi cō
flatile de argento suo. q̄si si
militudinē ydoloꝝ. Factura
artificū totū est. His ipsi di
cunt. Immolate homīes vitu
los adorātes. Idcirco erunt
quasi nubes matutina: et

sicut ros matutinus preteriens.
Sicut pulvis turbine rap
tus ex area: et sicut fumus
de fumario. Ego autem dominus
deus tuus ex terra egipti. Et
deum absque me nescies: et sal
vator non est preter me. Ego
cognovi te in deserto: in ter
ra solitudinis. Iuxta pas
cua sua adimpleti sunt et
saturati: elevaverunt cor suum.
et obliti sunt mei. Et ero eis
quasi leena: sicut pardus
in via assyriorum. Occurram
eis quasi ursa raptis catulis:
et dirumpam interiora iecoris
eorum: et consumam eos ibi qua
si leo. Bestia agri scindet e
os. Perditio tua israel: tantum
modo in me auxilium tuum.
Ubi est rex tuus: Maxime nunc
salvet te in omnibus urbibus
tuis: et iudices tui de quibus
dixisti. da michi regem et prin
cipes. Dabo tibi regem in fu
rore meo: et auferam in indig
natione mea. Colligata est
iniquitas ephraym: abscon
ditum peccatum eius. Dolores par
turientis venient ei: ipse filius
non sapiens. Nunc enim non
stabit in contritione filiorum.
De manu mortis libera
bo eos: et de morte redimam
eos. Ero mors tua o mors:
ero morsus tuus inferne.
Consolatio abscondita est
ab oculis meis: quia ipse
inter fratres dividet. Addu
cet urentem ventum dominus
de deserto ascendentem: et sicca
bit venas eius. et desolabit
fontem eius: et ipse diripiet
thesaurum omnis vasis deside
rabilis. Pereat samaria: quo
niam ad amaritudinem conci
tavit deum suum. In gladio pe
reant. Parvuli eorum elidantur:
et fete eius discindantur. Ca. xiiii.

Convertere
israel ad dominum deum
tuum: quoniam corruisti
in iniquitate tua. Tolli
te vobiscum verba: et conver
timini ad dominum. Dicite ei.
Omnem aufer iniquitatem et
accipe bonum: et reddemus
vitulos labiorum nostrorum. Assur

non saluabit nos. Super
equos non ascendemus: nec
dicemus ultra dii nr̃i opera
manuũ nr̃ar: quia eius q̃
in te est misereberis pupilli.
Sanabo contriciones eor:
diligam eos spontanee: quia
auersus est furor meus ab
eis. Ero quasi ros: isrl' ger
minabit quasi liliũ. Et erũ
pet radix eius ut lybani:
ibũt rami eius. Et erit q̃si
oliua gloria eius: et odor
eius ut lybani. Cõuertent̃
sedentes in umbra eius:
uiuent tritico: et germĩa
bũt quasi uinea. Memo
riale eius sicut uinũ liba
ni. Ephraym quid michi
ultra ydola? Ego exaudiã
et dirigam eum: ego ut a
bietẽ uirentẽ. Ex me fruct⁹
tuus inuentus est. Quis sa
piens et intelliget ista: intelli
gens et sciet hec. Quia recte
uie dñi: et iusti ãbulabũt i
eis: preuaricatores vero corrũ
ent in eis. Explicit osee ꝓphe
ta. Incipit iohel ꝓpheta.

Erbum
dñi qđ
factũ ẽ
ad iohel
filiũ fa
thuel.
Audite hoc senes. et auribꝫ
percipite om̃s habitatores
terre: si factũ est istud ĩ di
ebus vr̃is aut in diebꝫ pa
trũ vestror. Super hoc filii
is vr̃is narrate. et filii vr̃i
filiis suis et filii eor generati
oni altere. Residuũ eruce
comedit locusta: et residu
ũ locuste comedit bruchus:
et residuũ bruci comedit ru
bigo. Expergiscimĩ ebrii et
flete: et ululate om̃es qui
bibitis uinũ in dulcedine:
qm̃ periit ab ore vr̃o. Gẽs
enĩ ascendit sup terrã me
am: fortis et ĩnumerabil.
Dentes eius ut dentes leo
nis: et molares eius ut ca
tuli leonis. Posuit vineã
meã in desertũ: et ficũ meã
decorticauit. Nudans spo
liauit eam et proiecit: albi

facti sunt rami eius. Plãge
quasi virgo accincta sacco:
sup virũ pubertatis tue. Pe
riit sacrificiũ et libatio de do
mo dñi: luxerũt sacerdotes
miñstri dñi. Depopulata est
regio. luxit humus: qm̃ de
uastatũ est triticũ. confusũ
est vinũ: et elanguit oleũ.
Confusi sunt agricole: ulu
lauerũt vinitores sup frumẽ
to et ordeo: quia periit messis
agri. Vinea confusa est: et
ficus elanguit. Malogranatũ
et palma et malũ et oĩa
ligna agri aruerũt: quia
confusũ est gaudiũ a filiis
hominũ. Accingite vos et
plãgite sacerdotes: ululate
miñstri altaris. Ingredimĩ
cubate in sacco ministri
dei mei: qm̃ interiit de do
mo dei vr̃i sacrificiũ et liba
tio. Sãctificate ieiuniũ voca
te cetũ. cõgregate senes oẽs
habitatores terre in domũ
dei vr̃i: et clamate ad dñm.
A. a. a. diei: quia prope est
dies dñi: et quasi vastitas
a potente veniet. Nũquid
non corã oculis vr̃is alimẽ
ta perierũt: de domo dei nr̃i
leticia et exultatio? Compu
truerunt iumenta in ster
core suo. Demolita sunt
horrea: dissipate sunt apo
thece: qm̃ cõfusũ est triticũ.
Quid ingemuit animal:
mugierũt greges armenti.
Quia non est pascua eis.
Sed et greges pecorũ dispe
rierunt. Ad te dñe clama
bo: quia ignis comedit
speciosa deserti: et flãma
succendit omĩa ligna regi
onis. Sed et bestie agri q̃
si area siciens ymbrẽ suspi
exũt ad te: qm̃ exsiccati sũt
fontes aquarũ. et ignis de
uorabit speciosa deserti. Ca. ij.

Canite tuba ĩ
syon: vlulate in
monte sancto
meo. Conturbentur omnes
habitatores terre: quia
venit dies dñi: quia ppe
est dies tenebrarũ et caligi
nis. dies nubis et turbinis.

Quasi mane expansum super
montes: populus multus et for
tis. Similis ei non fuit a prin
cipio: et post eum non erit us
in annos generationis et gene
rationis. Ante faciem eius ignis
vorans: et post eum exurens
flamma. Quasi ortus volup
tatis terra coram eo: et post
eum solitudo deserti: neque est
qui effugiat eum. Quasi
aspectus equorum aspectus
eorum: et quasi equites sic cur
rent. Sicut sonitus quadriga
rum super capita montium exili
ent: sicut sonitus flamme
ignis devorantis stipulam:
velut populus fortis preparatus
ad prelium. A facie eius cru
ciabuntur populi. Omnes vultus
redigentur in ollam. Sicut
fortes current: quasi viri bel
latores ascendent murum. Vir
in viis suis gradietur: et non
declinabunt a semitis suis.
Unusquisque fratrem suum
non coartabit: singuli in
calle suo ambulabunt.
Sed et per fenestras cadent:
et non devolventur. Urbem in
gredientur in muro current:
domos conscendent: per fene
stras intrabunt quasi fur.
A facie eius contremuit terra:
moti sunt celi. Sol et luna
obtenebrati sunt: et stelle
retraxerunt splendorem suum.
Et dominus dedit vocem suam ante
faciem exercitus sui: quia mul
ta sunt nimis castra eius: quia
fortia et facientia verbum eius.
Magnus enim dies domini: et
terribilis valde. Et quis sus
tinebit eum? Nunc ergo di
cit dominus. Convertimini ad
me in toto corde vestro. in ieiu
nio et fletu et in planctu: et
scindite corda vestra et non ves
timenta vestra. Et convertimini ad
dominum deum vestrum: quia benig
nus et misericors est. paciens
et multe misericordie: et prestabilis
super malicia. Quis scit si con
vertatur et ignoscat deus: et
relinquat post se benedicti
onem? Sacrificium et libamen
domino deo nostro. Canite tuba
in syon. sanctificate ieiuni

um. vocate cetũ. cõgregate
pplm. sanctificate ecclesiam:
coadunate senes. cõgre
gate parvulos et sugen
tes ubera. Egrediatur spõs
de cubili suo: et sponsa de
thalamo suo. Inter vestibu
lũ et altare plorabũt sacer
dotes ministri dñi: et dicent.
Parce dñe parce pplo tu
o: et ne des hereditatẽ tuã
in opprobriũ: ut dominẽ
tur eis nationes. Quare
dicũt in pplis ubi est deus
eorũ? Zelatus est dñs trã
suam: et pepercit pplo suo.
Et respondit dñs: et dixit
pplo suo. Ecce ego mittam
vobis frumẽtũ et vinũ et
oleum. et replebimini eo: et
nõ dabo vos ultra opprobri
um in gẽtibus. Et eũ qui ab
aquilone est. procul faciã
a vobis: expellã eũ in trã
inviã et desertã. Faciẽ eius
contra mare orientale: et extre
mũ eius ad mare novissi
mũ. Et ascendet fetor eius.
et ascendet putredo eius:

quia superbe egit. Noli ti
mere terra: exulta et letare:
qm magnificavit dñs ut
faceret. Nolite timere aĩalia
regionis: quia germinave
runt speciosa deserti: quia
lignũ attulit fructũ suũ.
ficus et vinea dederũt virtu
tem suã. Et filii syon exul
tate et letamini in dño deo
vestro: quia dedit vobis docto
rẽ iusticie: et descendere faciet
ad vos ymbrẽ matutinũ
et serotinũ sicut in principio.
Et implebuntur aree frumẽ
to: et redundabũt torcularia
vino et oleo. Et reddã vo
bis ãnos quos comedit lo
custa bruchus et rubigo et
eruca: fortitudo mea mag
na quã misi in vos. Et co
medetis vescentes et satu
rabimini: et laudabitis no
men dñi dei vestri. qui fecit
vobiscũ mirabilia. Et nõ
cõfundetur pplus meus in sem
piternũ: et scietis quia in me
dio israel ego sum. Et ego do
minus deus vester. et non est

amplius: et non confunde
tur populus meus in eternum.
Et erit post hec effundam
spiritum meum super omnem car
nem: et prophetabunt filii vestri
et filie vestre. Senes vestri somp
nia sompniabunt: et iuvenes
vestri visiones videbunt. Sed et
super servos meos et ancillas
in diebus illis effundam spiritum
meum: et dabo prodigia in celo
et in terra sanguinem et ignem
et vaporem fumi. Sol vertetur
in tenebras. et luna in san
guinem: antequam veniat dies
domini magnus et horribilis.
Et erit. omnis qui invoca
verit nomen domini salvus e
rit: quia in monte syon
et in ierusalem erit salvatio sic
ut dixit dominus: et in residuis
quos dominus vocaverit. Ca
pitulum iij
Quia ecce in diebus illis et
in tempore illo cum
convertero captivitatem iuda
et ierusalem. congregabo omnes
gentes: et deducam eas in val
lem iosaphat. Et disceptabo
bo cum eis ibi super populo me
o. et hereditate mea israel. quos
disperserunt in nationibus:
et terram meam diviserunt: et
super populum meum miserunt
sortem. Et posuerunt pue
rum in prostibulo: et puellam
vendiderunt pro vino ut bi
berent. Verum quid vobis et
michi tyrus et sydon. et
omnis terminus palestino
rum? Numquid ultionem vos
reddetis michi? Et si ulcisci
mini vos contra me: cito
velociter reddam vicissitudi
nem vobis super caput vestrum.
Argentum enim meum et aurum
tulistis: et desiderabilia me
a et pulcherrima intulistis
in delubra vestra. Et filios iu
da et filios ierusalem vendidis
tis filiis grecorum: ut longe
faceretis eos de finibus suis.
Ecce ego suscitabo eos de
loco in quo vendidistis eos:
et convertam retributionem
vestram in caput vestrum. Et ven
dam filios vestros et filias
vestras in manibus filiorum

iuda. et venūdabunt eos
sabeis genti longinque:
quia dn̄s locutus est. Cla
mate hoc in gentibus. sci
ficate bellū. suscitate robus
tos: accedant ascendant ō
nes viri bellatores. Conci
dite aratra vr̄a in gladios:
et ligones vr̄os in lanceas.
Infirmus dicat: quia ego
fortis sum. Erūpite et venite
omnes gentes de circuitu:
et congregamini. Ibi occum
bere faciet dn̄s robustos
tuos. Consurgant et ascē
dant gentes in vallē iosa
phat: quia ibi sedebo ut
iudicē omēs gentes in circu
itu. Mittite falces: qm̄ ma
turavit messis. Venite et
descendite: quia plenū est
torcular. Exuberant torcu
laria: quia multiplicata
est malicia eorū. Populi
populi in valle concisiōis:
quia iuxta est dies dn̄i in
valle concisionis. Sol et
luna obtenebrati sunt:
et stelle retraxerunt splen
dorem suū. Et dn̄s de syon
rugiet: et de ierlm̄ dabit
vocem suam: et movebū
tur celi et terra. Et dominus
spes ppli sui: et fortitudo
filiorū israel. Et scietis q̄a
ego dominus deus vester:
habitans in syon in monte
sancto meo. Et erit ierlm̄
sancta: et alieni non transi
ibunt per eam amplius.
Et erit in die illa stillabūt
montes dulcedinem: et
colles fluent lacte: et per
omnes rivos iuda ibunt
aque. Et fons de domo do
mini egredietur: et irriga
bit torrentē spinarū. Egip
tus in desolationē erit. et
ydumea in desertū pditio
nis: pro eo qd inique egerīt
in filios iuda. et effuderint
sanguinē innocentē in t̄ra
sua. Et iudea ineternū habi
tabitur: et ierlm in genera
tionē et generationem. Et
mūdabo sanguinē eorum
quē non mūdaveram: et dn̄s
cōmorabitur in syon.

Explicit iohel propheta.
Incipit amos propheta.

Verba amos qui fuit in pastoralibus de thecue: que vidit super israel in diebus ozie regis iuda. et in diebus ieroboam filij ioas regis israel. ante duos annos terre motus. Et dixit. Dominus de syon rugiet: et de ierusalem dabit vocem suam. Et luxerunt speciosa pastorum: et exsiccatus est vertex carmeli. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus damasci. et super quatuor non conuertam eum: eo quod triturauerit in plaustris ferreis galaad. Et mittam ignem in domum azael: et deuorabit domos benadad. Et conteram vectem damasci: et disperdam habitatorem de campo ydoli et tenentem sceptrum de domo voluptatis: et transferetur populus syrie in cyrenen dicit dominus. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus gaze. et super quatuor non conuertam eum: eo quod transtulerit captiuitatem perfectam. ut concluderet eam in ydumea. Et mittam ignem in murum gaze: et deuorabit edes eius. Et disperdam habitatorem de azoto: et tenentem sceptrum de ascalone. Et conuertam manum meam super accharon: et peribunt reliqui philistinorum dicit dominus deus. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus tyri et super quatuor non conuertam eum: eo quod concluserint captiuitatem perfectam in ydumea. et non sunt recordati federis fratrum. Et mittam ignem in murum tyri: et deuorabit edes eius. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus edom et super quatuor non conuertam eum: eo quod persecutus sit in gladio fratrem suum. et violauerit misericordiam eius: et tenuerit ultra furorem suum.

et indignationē suā serua
uerit usq; in finē. Mittā
ignem in theman: et deuo
rabit edes bosre. Hec dicit
dn̄s. Sup tribus sceleribz
filiorū amon et sup qua
tuor non conuertā eū: eo
qd dissecuerit pregnātes
galaad. ad dilatandū ter
minū suū. Et succendam
ignē in muro rabbat: et
deuorabit edes eius. in ulu
latu in die belli. et in turbi
ne in die cōmotionis. Et
ibit melchon in captiui
tatē: ipse et principes eius
simul dicit dn̄s. Caplm
H Ec dicit dn̄s. ij.
Sup tribz sceleri
bus moab et su
per quatuor non cōuertā
eum: eo qd incenderit ossa
regis ydumee usq; ad cine
rem. Et mittā ignem in
moab: et deuorabit edes
carioth. Et morietur in
sonitu moab. in clango
re tube. Et dispdā iudicē
de medio eius: et omnes
principes eius interficiam
cū eo dicit dn̄s. Hec dicit
dn̄s. Sup tribus sceleribz
iuda et sup quatuor nō co
uertā eum: eo qd abiecerit
legem dn̄i. et mandata eius
non custodierit. Deceperūt
eū eos ydola sua: post q̄
abierant p̄res eorū. Et mit
tam ignē in iuda: et deuora
bit edes ierlm. Hec dicit dn̄s.
Sup tribz scelerib; isrl': et sup
q̄tuor nō cōuertā eū: pro eo
qd vendiderit argento iu
stum. et pauperē pro calci
amentis. Qui conterunt
sup puluerē terre capita
pauperū: et viā humiliū
declinant. Et filius ac pat
eius ierūt ad puellā ut vio
larent nomen sanctū me
um: et sup vestimētis pig
noratis accubuerūt iuxta
omne altare: et vinū dāp
natorū bibebant in domo
dei sui. Ego autē exterminā
ui amorreū a facie eorū: cu
ius altitudo cedrorū al
titudo eius: et fortis ipse

quasi quercus. Et contriui
fructū eius desup: et radices
eius subter. Ego sum qui
ascendere vos feci de terra e
gipti: et eduxi vos in deser
to quadraginta annis ut
possideretis terrā amorrei.
Et suscitaui de filiis vr̄is in
phetas: et de iuuenibꝫ vr̄is
nazareos. Nūquid non ita
est filii isrl'. dicit dn̄s? Et p
pinabatis nazareis vinū: et
phetis mandabatis dicētes.
Ne ꝓphetetis. Ecce ego stride
bo subter vos: sicut stridet
plaustrū onustū feno. Et
peribit fuga a veloce: et for
tis non optinebit virtutem
suā: et robustus nō salua
bit animā suā. Et tenens
arcū non stabit: et velox
pedibus suis non saluabit.
Et ascensor equi non salua
bit animā suā: et robust'
corde inter fortes nudus fu
giet in die illa dicit dn̄s.

Audite Caplm iii.
verbū quod locu
tus est dn̄s super
vos filii isrl': sup ōmē ꝯgna
tione quā eduxi de terra e
gipti dicens. Tantūmodo
vos cognoui ex omnibus
cognationibꝫ terre. Idcirco
visitabo sup vos omnes
iniquitates vr̄as. Nūqd
ambulabūt duo pariť:
nisi cōuenerit eis? Nūquid
rugiet leo in saltu: nisi ha
buerit predā? Nunquid
dabit catulus leonis vocē
de cubili suo: nisi aliquid
apphenderit? Nūquid cadit
auis in laqueū terre. abs
qꝫ aucupe? Nūquid aufe
retur laqueus de terra. an
teqͣm quid ceperit? Si clā
get tuba in ciuitate: et po
pulus non expauescet?
Si erit malū in ciuitate
quod dn̄s nō fecit? Quia
non faciet dn̄s deus vbū:
nisi reuelauerit secretum
suū ad seruos suos ꝓphe
tas. Leo rugiet: quis non
timebit? Dn̄s deus locut'
est. quis non ꝓphetabit?
Auditū facite in edibꝫ azo

ti. et in edibus terre egipti:
et dicite. Congregamini
super montes samarie: et vi
dete insanias multas in me
dio eius. et calumpniam pati
entes in penetrabilibus eius.
Et nescierunt facere rectum
dicit dominus: thesaurisantes
iniquitatem et rapinam
in edibus suis. Propterea hec di
cit dominus deus. Tribulabitur
et circuietur terra: et detra
hetur ex te fortitudo tua: et
diripientur edes tue. Hec dicit
dominus. Quomodo si eruat
pastor de ore leonis duo cru
ra. aut extremum auricule:
sic eruentur filii israel qui ha
bitant in samaria in pla
ga lectuli. et in damasco gra
bati. Audite et contestamini
in domo iacob. dicit dominus
exercituum: quia in die cum
visitare cepero prevaricatio
nes israel. super eum visitabo.
et super altaria bethel: et am
putabuntur cornua altaris.
et cadent in terram. Et percu
tiam domum hyemalem cum do
mo estiua: et peribunt do
mus eburnee: et dissipabun
tur edes multe dicit dominus.

Audite Capitulum iiii
verbum hoc vacce
pingues que estis
in monte samarie: que
calumpniam facitis egenis et
confringitis pauperes: que
dicitis dominis vestris. Affer
te et bibemus. Iuravit do
minus deus in sancto suo:
quia ecce dies venient super
vos: et levabunt vos in con
tis. et reliquias vestras in ol
lis ferventibus. Et per aper
turas exibitis altera contra alte
ram: et proiciemini in her
mon. dicit dominus. Venite ad
bethel et impie agite ad gal
galam: et multiplicate prevarica
tionem. Et offerte mane victimas
vestras: tribus diebus decimas vestras.
Et sacrificate de fermento laudem: et
vocate voluntarias oblationes
et annunciate. Sic enim voluistis
filii israel dicit dominus deus. Unde
et ego dedi vobis stuporem
dentium in cunctis urbibus vestris.

et indigentiā panum in om
nibus locis vr̄is: et nō estis
reuersi ad me dicit dn̄s. E
go quoq; prohibui a vobis
ymbrē cū adhuc tres men
ses superessent usq; ad messē:
et plui sup ciuitatē unā:
et sup ciuitatē alterā non
plui. Pars una compluta ē:
et pars sup quā non plui
aruit. Et venerūt due et
tres ciuitates ad ciuitatem
unā ut biberent aquā. et
non sunt saciate: et non re
distis ad me dicit dn̄s. P
cussi vos in vento vrente
et in aurugine: multitu
dinē ortorū vr̄orum et vine
arū vr̄arū. oliueta vr̄a et
ficeta vr̄a comedit eruca:
et non redistis ad me dicit
dn̄s. Misi in vos mortem
in via egipti: percussi in gla
dio iuuenes vr̄os usq; ad
captiuitatē equorū vr̄orū. Et as
cendere feci putredinē castro
rū vestrorū in nares vr̄as:
et non redistis ad me dicit
dn̄s. Subuerti vos sicut
subuertit deus sodomā et
gomorrā: et facti estis qua
si torris raptus de incendio:
et non redistis ad me dicit
dn̄s. Quapropter hec faci
am tibi isrl̄. Postquā autē
hec fecero tibi. preparare in oc
cursū dei tui isrl̄: quia ecce
formans montes et creans
ventū. et annūcians hōi
eloquiū suū: faciens ma
tutinā nebulā. et gradiēs
sup excelsa terre: dn̄s deus
exercituū nomē eius. Ca
pitulū v.

Audite verbū istud qd̄
ego leuo sup vos
planctū domus isrl̄. Ceci
dit: non adiciet ut resur
gat. Virgo isrl̄ proiecta est
in terrā suā: non est qui
suscitet eā. Quia hec dicit
dn̄s deus. Urbs de qua e
grediebantur mille relin
quentur in ea centū: et de q̄
egrediebantur centū relin
quentur in ea decem in do
mo isrl̄. Quia hec dicit do
minus domui isrl̄. Querite

me et viuetis: et nolite q̄re
re bethel: et in galgala no
lite intrare. et in barsabee
non trāsibitis: quia galga
la captiua ducetur: et be
thel erit inutilis. Querite
dñm et viuite: ne forte cō
buratur ut ignis domus
ioseph: et deuorabit et non
erit qui extinguat bethel.
Qui conuertitis in absinthi
um iudiciū. et iusticiā in
terra relinquitis: facientē
arcturū et orionē et cōuer
tentē in mane tenebras. et
diem nocte mutantē: qui
vocat aquas maris et ef
fundit eas sup̄ faciē terre:
dñs nomen est eius. Qui
subridet vastitatē super ro
bustū: et depopulationem
sup̄ potentē affert. Odio
habuerūt in porta corripi
entem: et loquentē p̄fecte
abhominati sūt. Idcirco p̄
eo q̄ diripiebatis pauperē.
et predā electā tollebatis
ab eo: domos quadro la
lapide edificabitis. et non

habitabitis in eas. Vineas
amantissimas plantabi
tis. et non bibetis vinū ea
rū: quia cognoui multa
scelera vr̄a. et fortia pc̄ta
vr̄a. Hostes iusti accipiētes
munus: et pauperes in por
ta deprimētes. Ideo prudens
in tempore illo tacebit: q̄a
tempus malū est. Querite
bonū et nō malū ut viua
tis: et erit dñs deus exercituū
vobiscū sicut dixistis. Odi
te malū et diligite bonū:
et constituite in porta iudi
ciū: si forte misereatur dñs
deus exercituū reliquijs io
seph. Propterea hec dicit dñs
deus exercituū dñator. In
omnibꝫ plateis planctus:
et in cunctis que foris sunt
dicetur ve ve. Et vocabūt
agricolā ad luctū: et ad
planctū eos qui sciūt plā
gere. Et in omnibꝫ vijs erit
planctus: quia p̄transibo
in medio tui dicit dñs. Ve
desiderantibꝫ diem dñi. Ad
quid eā nobis? Dies dñi

ipsa tenebre et non lux. Quo-
modo si fugiat vir a faci-
e leonis. et occurrat ei ur-
sus: et ingrediatur domum
et innitatur manu sua su-
per parietem. et mordeat eum
coluber. Numquid non te-
nebre dies domini et non lux.
et caligo et non splendor
in ea? Odi et proieci festivi-
tates vestras: et non capiam
odorem cetuum vestrorum. Quod si at-
tuleritis michi holocausto-
mata et munera vestra non
suscipiam: et vota pinguium
vestrorum non respiciam. Au-
fer a me tumultum carminum
tuorum: et cantica lyre tue
non audiam. Et revelabitur
quasi aqua iudicium: et ius-
ticia quasi torrens fortis.
Numquid hostias et sacrifi-
cium obtulistis michi in de-
serto quadraginta annis
domus israel? Et portastis
tabernacula moloch deo
vestro. et ymaginem ydolorum
vestrorum sydus dei vestri que fe-
cistis vobis. Et migrare

vos faciam trans damascum:
dixit dominus deus exercituum
nomen eius. Capitulum vi.

Ve vobis qui opu-
lenti estis in syon.
et confiditis in
monte samarie: optima-
tes capita populorum ingredien-
tes pompatice domum israel.
Transite in calanne et vi-
dete: et ite inde in emath
magnam. et descendite in geth
palestinorum. et ad optima quoque
regna horum: si latior ter-
minus eorum termino vestro est:
qui separati estis in diem
malum. et appropinquatis
solio iniquitatis. Qui dor-
mitis in lectis eburneis:
et lasciuitis in stratis vestris.
Qui comeditis agnum de
grege et vitulos de medio
armenti: qui canitis ad
vocem psalterii. Sicut david
putaverunt se habere vasa
cantici: bibentes in fialis
vinum. et optimo unguen-
to delibuti: et nichil pacie-
bantur super contritione

ioseph. Quapropter nunc migrabunt in capite transmigrantium: et auferetur factio lascivientium. Iuravit dominus deus in anima sua: dicit dominus deus exercituum. Detestor ego superbiam iacob. et domos eius odi: et tradam civitatem cum habitatoribus suis. Quod si reliqui fuerint decem viri in domo una: et ipsi morientur. Et tollet eum propinquus suus et comburet eum. ut efferat ossa de domo: et dicet ei qui in penetralibus domus est. Numquid adhuc est penes te? Et respondebit. Finis est. Et dicet ei. Tace. et non recorderis nominis domini: quia ecce dominus mandavit: et percutiet domum maiorem ruinis: et domum minorem scissionibus. Numquid currere queunt in petris equi: aut arari potest in bubalis? Quoniam convertistis in amaritudinem iudicium: et fructum iustitie in absinthium. Qui letamini in nichilo: qui dicitis. Numquid non in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua? Ecce enim suscitabo super vos domus israel: dicit dominus deus exercituum gentem: et conteret vos ab introitu emath. usque ad torrentem deserti. Capitulum vii

Hec ostendit michi dominus deus. Et ecce fictor locuste in principio germinantium serotini pulueris: et ecce serotinus post tonsorem gregis. Et factum est cum consummasset comedere herbam terre: et dixi. Domine deus propicius esto obsecro. Quis suscitabit iacob. quia parvulus est? Misertus est dominus super hoc. Non erit dixit dominus deus. Hec ostendit michi dominus deus. Et ecce vocabat iudicium ad ignem dominus deus: et devorabit abyssum multam: et comedit simul partem. Et dixi. Domine deus quiesce obsecro. Quis suscitabit iacob. quia par

ctulus est? Misertus e dñs
sup hoc. Sed et istud non
erit dixit dñs deus. Hec os
tendit michi dñs. Et ecce
dñs stans sup murũ litũ:
et in manu eius trulla ce
mentarij. Et dixit dñs ad
me. Quid tu vides amos?
Et dixi. Trullã cementarij
Et dixit dñs. Ecce ego po
nam trullã in medio ppli
mei isrl'. Non adiciã ultra
supinducere eũ. Et demoli
entur excelsa ydoli: et sãc
tificationes isrl' desolabũ
tur: et consurgã sup do
mũ ieroboam in gladio.
Et misit amasias sacer
dos bethel ad ierobeã re
gem isrl' dicens. Rebella
uit contra te amos in me
dio domus isrl': nõ pote
rit terra sustinere uniuer
sos sermones eius. Hec
enĩ dicit amos. In gladio
morietr ieroboam: et
isrl' captiuus migrabit
de terra sua. Et dixit ama
sias ad amos. Qui vides

gradere. fuge in terrã iuda.
et comede ibi panẽ: et ibi
pphetabis. Et in bethel nõ
adicies ultra ut pphetes:
quia sãtificatio regis est: et
domus regni est. Et respõ
dit amos: et dixit ad a
masiã. Non sum ppheta:
et non sũ filius pphete:
sed armentarius ego sum
vellicans sicomoros. Et
tulit me dñs cũ sequerer gre
gem: et dixit ad me dñs.
Vade ppheta ad pplm meũ
isrl'. Et nuc audi verbum
dñi. Tu dicis nõ pphetabis
sup isrl': et non stilla
bis sup domũ ydoli. P
ter hoc hec dicit dñs. Vxor
tua in ciuitate fornicabitr:
et filij tui et filie tue in gla
dio cadent: et humus tua
in funiculo metietr: et tu in
terra polluta morieris: et
isrl' captiuus migrabit de
terra sua. Capitulũ viij

Hec ostendit m'
dñs deus. Et ecce
vncinus pomo

rum. Et dixit. Quid tu vides
amos? Et dixi. Uncinum po-
morum. Et dixit dominus ad me.
Venit finis super populum meum
israel. Non adiciam ultra ut per-
transeam eum: et stridebunt
cardines templi. In die illa
dicit dominus deus multi mori-
entur: in omni loco proicietur
silentium. Audite hoc qui
conteritis pauperem: et defi-
cere facitis egenos terre dicen-
tes. Quando transibit men-
sis et venundabimus merces
et sabbatum. et aperiemus
frumentum ut imminuamus
mensuram et augea-
mus siclum. et supponamus
stateras dolosas: ut possi-
deamus in argento egenos
et pauperes. pro calciamentis
et quisquilias frumenti ven-
damus? Iuravit dominus in su-
perbia iacob: si oblitus fuero
usque ad finem omnia opera eorum.
Numquid super isto non commo-
vebitur terra: et lugebit om-
nis habitator eius? Et ascen-
det quasi fluvius universus:
et eicietur et defluet quasi
rivus egypti. Et erit in die
illa dicit dominus. occidet sol
meridie: et tenebrescere fa-
ciam terram in die luminis. Et
convertam festivitates vestras
in luctum: et omnia cantica
vestra in planctum. Et inducam
super omne dorsum vestrum saccum:
et super omne caput calvicium.
Et ponam eam quasi luctum
unigeniti: et novissima
eius quasi diem amarum. Ecce
dies veniunt dicit dominus: et
emittam famem in terram: non
famem panis. neque sitim aque.
sed audiendi verbum domini.
Et commovebuntur a mari
usque ad mare: et ab aqui-
lone usque ad orientem circu-
ibunt querentes verbum domini:
et non invenient. In die il-
la deficient virgines pul-
chre et adolescentes in siti:
qui iurant in delicto sama-
rie et dicunt. vivit deus tuus
dan. et vivit via bersabe-
e: et cadent et non resur-
gent ultra. Capitulum ix.

Vidi dominum stantem
super altare: et dix-
it. Percute cardinem:
et commoveantur superlimina-
ria. Avaricia enim in capite
omnium: et novissimum eorum in
gladio interficiam. Non erit
fuga eis. Fugient: et non sal-
vabitur ex eis qui fugerit.
Si descenderint usque ad infer-
num: inde manus mea edu-
cet eos. Et si ascenderint usque
ad celum: inde detraham eos. Et
si absconditi fuerint in ver-
tice carmeli: inde scrutans
auferam eos. Et si celaverint
se ab oculis meis in fundo
maris: ibi mandabo serpen-
ti, et mordebit eos. Et si abie-
rint in captivitatem coram ini-
micis suis: ibi mandabo gla-
dio, et occidet eos. Et ponam
oculos meos super eos in malum:
et non in bonum. Et dominus deus
exercituum qui tangit terram et
tabescet: et lugebunt omnes ha-
bitantes in ea. Et ascendet
sicut rivus omnis: et defluet
sicut fluvius egipti. Qui edi-
ficat in celo ascensionem su-
am: et fasciculum suum super
terram fundabit. Qui vocat
aquas maris, et effundet
eas super faciem terre: dominus no-
men eius. Numquid non ut
filii ethiopum vos estis mihi fi-
lii israel ait dominus? Numquid non
israel ascendere feci de terra e-
gipti: et palestinos de capa-
docia, et syros de cyrene? Ec-
ce oculi domini dei super regnum
peccans: et conteram illud a
facie terre. Verumptamen con-
terens non conteram domum
iacob dicit dominus. Ecce enim
ego mandabo et concutiam
in omnibus gentibus domum
israel. sicut concutitur triticum
in cribro: et non cadet lapil-
lus super terram. In gladio
morientur omnes peccatores
populi mei: qui dicunt non ap-
propinquabit et non veniet
et super nos malum. In die il-
lo suscitabo tabernaculum
david quod cecidit: et reedifica-
bo aperturas murorum eius:
et ea que corruerant instau-

rabo. Et reedificabo eum sic-
ut in diebus antiquis ut
possideant reliquias ydu-
mee. et omnes nationes: eo
quod invocatum sit nomen meum
super eos. dicit dominus faciens
hec. Ecce dies veniunt dicit
dominus: et comprehendet ara-
tor messorem. et calcator uve
mittentem semen. Et stillabunt
montes dulcedinem: et omnes
colles culti erunt. Et conver-
tam captivitatem populi mei
israel: et edificabunt civitates
desertas et habitabunt: et
plantabunt vineas et bibent
vinum earum: et facient ortos
et comedent fructus eorum.
Et plantabo eos super humum
suam: et non evellam eos ultra
de terra sua quam dedi eis di-
cit dominus deus tuus. Explicit
Amos propheta. Incipit Abdy-
as propheta

Visio Abdye.
Hec dicit
dominus deus
ad edom.
Auditum audivimus a domino:
et legatum ad gentes misit.
Surgite: et consurgamus
adversum eum in prelium. Ecce
parvulum dedi te in gentibus:
contemptibilis tu es valde.
Superbia cordis tui extulit
te. habitantem in scissuris
petre exaltantem solium suum:
qui dicit in corde suo. Quis
detrahet me in terram? Si ex-
altatus fueris ut aquila. et si in-
ter sidera posueris nidum
tuum: inde detraham te dicit
dominus. Si fures introissent
ad te si latrones per noctem?
quomodo conticuisses? Non-
ne furati essent sufficien-
tiam sibi? Si vindemiato-
res introissent ad te. num-
quid saltem racemos reliquis-
sent tibi? Quomodo scruta-
ti sunt esau. investigaverunt
abscondita eius? Usque ad
terminum emiserunt te. Omnes
viri federis tui illuserunt ti-
bi: invaluerunt adversum te
viri pacis tue. Qui comme-
dunt tecum: ponent insidi-
as subter te. Non est pruden-

tia in eo. Numquid nō in di
e illa dicit dn̄s pdam sapi
entes de ydumea: et pruden
tiā de monte esau? Et time
bunt fortes tui meridie:
ut intereat vir de monte
esau. Pter interfectionē
et pter iniquitatē in fra
trem tuū iacob operiet te
confusio: et peribis in eter
nū. In die cū stares aduer
sus eū quādo capiebant
alieni exercitū eius. et extra
nei ingrediebantur portas
eius. et sup ihrlm mittebant
sortē: tu quoqz eras quasi
unus ex eis. Et non despici
es in die fratris tui in die
peregrinationis eius: et nō
letaberis sup filios iude in
die pditionis eorū. Et nō
magnificabis os tuū in di
e angustie: neqz ingredie
ris portā ppli mei. in die ru
ine eorū: neqz despicies et tu
in malis eius in die vasti
tatis illius. Et nō emitteris
aduersū exercitū eius in di
e vastitatis illius: neqz sta

bis in exitibus ut interfici
as eos qui fugerint. et nō
concludes reliquos eius in
die tribulationis: quoni
am iuxta est dies dn̄i sup
omēs gentes. Sicut fecisti
fiet tibi: retributionē tuā
conuertet in caput tuū.
Quomodo eū bibisti sup
montē sanctū meū. bibēt
omēs gentes iugiter: et bi
bent et absorbebunt. et erunt
quasi non sint. Et in mōte
syon erit saluatio: et erit
sanctus. Et possidebit do
mus iacob eos qui se pos
sederant. Et erit domus ia
cob ignis: et domus ioseph
flāma: et domus esau sti
pula. Et succendentur in e
is et deuorabunt eos: et
non erunt reliquie domus
esau: quia dn̄s locutus ē.
Et hereditabunt hii qui ad
austrū sunt montē esau: et
qui in campestribus philis
tijm. Et possidebunt regio
nem ephraym et regionē
samarie: et beniamin pos

sidebit galaad. Et trãsmigratio exercitus huius filiorũ isrl': omnia chananeorũ usqȝ ad sarepta͂ sydoniorũ. Et trãsmigratio ihrlm que in bosphoro est. possidebit ciuitates austri. Et ascendent saluatores in montẽ syon iudicare montẽ esau: et erit dño regnũ amen. Explicit abdyas propheta

Incipit ionas ꝓpheta.

ET factũ est verbũ dñi ad ionã filiũ amathi dicẽs. Surge et vade ĩ niniuẽ ciuitatẽ grãdẽ. et ꝓdica ĩ ea: quia ascendit clamor malicie eius corã me. Et surrexit ionas: ut fugeret in tharsis a facie dñi. Et descendit ioppen: et inuenit nauẽ euntẽ tharsis. Et dedit naulum eius: et descendit in eam. ut iret cũ eis in tharsis a facie dñi. Dñs autẽ misit ventũ magnũ in mare: et facta est tempestas magna in mari: et nauis periclitabatur conteri. Et timuerunt naute. Et clamauerunt viri ad deũ suũ. Et miserunt vasa que erant in naui in mare: ut alleuiaretur ab eis. Et ionas descendit ad interiora nauis: et dormiebat sopore graui. Et accessit ad eũ gubernator: et dixit ei. Quid tu sopore deprimeris? Surge inuoca deũ tuũ: si forte recogitet de nobis. et non pereamus. Et dixit vir ad collegam suũ. Venite et mittamus sortes: et sciamus quare hoc malũ sit nobis. Et miserunt sortes: et cecidit sors sup ionã. Et dixerunt ad eũ. Indica nobis: cuius causa malũ istud sit nobis. Quod est opus tuũ. que terra tua: et quo vadis vel ex quo ppl'o es tu? Et dixit ad eos. Hebreus ego sũ: et dñm deum celi ego timeo. qui fecit

mare et aridam. Et timuerunt viri timore magno: et dixerunt ad eum. Quid hoc fecisti? Cognoverunt enim viri quod a facie domini fugeret: quia indicaverat eis ionas. Et dixerunt ad eum. Quid faciemus tibi: et cessabit mare a nobis? Quia mare ibat et intumescebat. Et dixit ad eos. Tollite me et mittite in mare: et cessabit mare a vobis. Scio enim ego: quoniam propter me tempestas grandis hec super vos. Et remigabant viri ut reverterentur ad aridam. et non valebant: quia mare ibat et intumescebat super eos. Et clamaverunt ad dominum: et dixerunt. Quesumus domine ne pereamus in anima viri istius: et ne des super nos sanguinem innocentem: quia tu domine sicut voluisti fecisti. Et tulerunt ionam et miserunt in mare: et stetit mare a fervore suo. Et timuerunt viri timore magno dominum: et immolaverunt hostias domino: et voverunt vota. Capitulum ii.

Et preparavit dominus piscem grandem: ut deglutiret ionam. Et erat ionas in ventre piscis tribus diebus et tribus noctibus. Et oravit ionas ad dominum deum suum de ventre piscis: et dixit. Clamavi de tribulatione mea ad dominum: et exaudivit me. De ventre inferi clamavi: et exaudisti vocem meam. Et proiecisti me in profundum in corde maris: et flumen circumdedit me. Omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt. Et ego dixi. Abiectus sum a conspectu oculorum tuorum. Verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum. Circumdederunt me aque usque ad animam: abissus vallavit me: pelagus operuit caput meum. Ad extrema montium descendi: terre vectes concluserunt me in eternum. Et sublevabis de corruptione vitam meam domine deus meus. Cum angustiaret

tur in me anima mea dñi re
cordatus sũ: ut veniat ad
te oratio mea ad templum
sanctũ tuũ. Qui custodiunt
vanitates frustra misericor
diã suã derelinquent. Ego au
tem in voce laudis immola
bo tibi: quecũq; vovi reddã
pro salute dño. Et dixit dñs
pisci: et evomuit ionam in
aridam. Capitulũ terciũ

Et factũ est verbũ
dñi ad ionã secũ
do dicens. Surge
et vade ad niniven civitatẽ
magnã: et predica in ea p
dicationẽ quã ego loquor
ad te. Et surrexit ionas: et
abiit in niniven iuxta ver
bũ dñi. Et ninive erat civi
tas magna: itinere dierum
triũ. Et cepit ionas introi
re in civitatẽ itinere diei v
nius: et clamavit et dixit.
Adhuc quadraginta dies:
et ninive subvertetur. Et
crediderũt viri ninivite in
dño: et predicaverũt ieiu
niũ: et vestiti sũt saccis a
maiore usq; ad minorẽ. Et
pervenit verbũ ad regẽ nini
ve: et surrexit de solio suo:
et abiecit vestimentũ suũ
a se. et indutus est sacco. et
sedit in cinere: et clamavit
et dixit. in ninive ex ore re
gis et principũ eius dicens.
Homines et iumenta et boves
et pecora nõ gustent quid
quã nec pascantur: et aquã nõ
bibant. Et operiantur saccis
homines et iumenta: et cla
ment ad deũ in fortitudine.
Et convertatur vir a via sua
mala: et ab iniquitate que
est in manibus eorũ. Quis
scit si convertatur et ignos
cat deus: et revertatur a
furore ire sue. et nõ peribimus?
Et vidit deus opa eorũ q̃a
cõversi sũt de via sua ma
la: et misertus est deus sup
maliciã quã locutus fuerat
ut faceret eis: et nõ fecit. Ca
plin iiii.

Et afflictus est ionas af
flictione magna
et iratus est: et oravit ad

dn̄i et dixit. Obsecro dn̄e:
numquid non hoc est verbum
meū cū adhuc essē in terra
mea? Propter hoc p̄occupaui
ut fugerē in tharsis. Scio
enī quia tu deus clemens et
misericors es paciēs et mul
te miserationis. et ignoscēs
sup malicia. Et nūc queso
dn̄e tolle aīam meā a me:
quia melior est michi mors
q̄ vita. Et dixit dn̄s. Putas
ne bene irasceris tu? Et egres
sus est ionas de ciuitate. et
sedit contra orientē ciuitatis:
et fecit sibimet ibi vmbra
culū: et sedebat subter illud
in vmbra. donec videret q̄d
accideret ciuitati. Et p̄para
uit dn̄s deus hederā: et ascen
dit sup caput ione: ut esset
vmbra sup caput eius et pro
tegeret eū. laborauerat enī.
Et letatus est ionas sup hede
ra leticia magna. Et para
uit deus vermē ascensu dilu
culi in crastinū: et p̄cussit he
derā et exaruit. Et cū ortus
fuisset sol. p̄cepit dn̄s vento

calido et vrenti: et p̄cussit sol
sup caput ione et estuabat.
Et petiuit aīme sue ut morerē
tur: et dixit. Melius est m̄
mori q̄ viuere. Et dixit dn̄s
ad ionā. Putasne bene irās
ceris tu sup hederā? Et dixit.
Bene irascor ego usq̄ ad
mortē. Et dn̄s. Tu doles sup
hedera in qua non laboras
ti. neq̄ fecisti ut cresceret. que
sub una nocte nata est. et
sub una nocte periit: et e
go non parcā niniue ciuita
ti magne. in qua sūt plus
q̄ centū viginti milia hoī
nū. qui nesciūt quid sit int̄
dexterā et sinistrā suam. et
iumenta multa? Expli
cit ionas propheta. Inci
pit micheas propheta

erbū
dn̄i q̄d
factū ē
ad mi
cheam
morast
iten in diebus ioathan a
chaz ezechie regū iuda: q̄d

vidit sup samariā et ierlm̄.
Audite ppli om̄es. et attēdat
terra et plenitudo eius: et sit
dn̄s deus vobis in testē. dn̄s
de templo sancto suo. Quia
ecce dn̄s egredietur de loco su
o: et descendet et calcabit su
per excelsa terre. Et cōsumē
tur montes subtus eū: et col
les scindentur sicut cera a fa
cie ignis sicut aque que de
currūt in preceps. In scelere
iacob om̄e istud: et in pctīs
domus isrl'. Quod scelus ia
cob? Nonne samaria? Et
que excelsa iude? Nonne ihe
rusalē? Et ponā samariam
quasi acervū lapidū in a
gro cū plantat' vinea: et de
traham in vallem lapides
eius: et fundamenta eius re
velabo. Et om̄ia sculptilia
eius concident: et om̄es mer
cedes eius comburent' igni. Et
om̄ia ydola eius ponā in pdi
tionē: quia de mercedibus
meretricis congregata sunt:
et usq3 ad mercedē meretricis
revertent'. Sup hoc plangā
et ululabo: vadam spolia
tus et nudus. Faciā planctū
velut draconū. et luctū q̄si
strucionū: quia desperata
est plaga eius. quia venit
usq3 ad iudā: tetigit portā
ppli mei usq3 ad ierlm̄. In
geth nolite annūciare: lacri
mis ne ploretis. In domo
pulveris pulvere vos cōsp
gite: et transite vobis habita
tio pulchra confusa igno
minia. Non est egressa que
habitat in exitu. Planctū
domus vicine accipiet ex vo
bis que stetit sibimet. quia
infirmata est in bonū que
habitat in amaritudinibus:
quia descendit malū a dn̄o
in portā ierlm̄: tumultus
quadrige stuporis habitā
ti lachis. Principiū pctī est
filie syon: quia in te inventa
sūt scelera isrl'. Propterea da
bit emissarios sup heredi
tatē geth: domus mendacij
in deceptionē regibus isrl'. Adhuc
herede adducā tibi que habi
tas in maresa: usq3 odollā

veniet gloria isrl'. Decalua
re et tondere sup filios delici
arū tuarū: dilata caluici
um tuū sicut aquila: quia
captiui ducti sūt ex te. Capl'
Ve qui co secundū
gitatis inutile: et
operamini malū
in cubilibz vris. In luce ma
tutina faciūt illud: quia cō
tra deū est manus eorū. Et
concupierūt agros et violent'
tulerūt: et domos rapuerūt.
Et calūpniabantur virum
et domū eius: virū et heredi
tatē eius. Idcirco hec dicit
dūs. Ecce ego cogito sup fami
liā istā malū. vnde nō aufe
retis colla vra: et non am
bulabitis supbi: quia tēpus
pessimū ē. In die illa sumet'
sup vos parabola: et canta
bitur canticū cū suauitate
dicentiū. Depopulatione
vastati sumus: pars ppli
mei cōmutata est. Quomō
recedet a me cū reuertat' qui
regiones vras diuidat? Ppt
hoc non erit tibi mittens fu
niculū sortis in cetu dūi. Ne
loquamini loquētes. nō
stillabit sup istos: nō com
prehendet confusio dicit do
mus iacob. Nūquid abbre
uiatus est spus dūi: aut ta
les sūt cogitationes eius?
Nōne verba mea bona sūt
cū eo qui recte graditr? Et
econtrario ppls meus in
aduersariū cōsurrexit. De
sup tunicā palliū sustulis
tis: et eos qui trāsibant sim
pliciter cōuertistis in bellū.
Mulieres ppli mei eiecistis de
domo deliciarū suarū: a p
uulis earū tulistis laudē me
am in ppetuū. Surgite et
ite: quia non habetis hic
requiē. Pter inmundiciā ei'
corrūpetur putredine pessi
ma. Utinā non essē vir ha
bens spm: et mendaciū po
tius loquerer. Stillabo tibi
in vinū et in ebrietatē: et e
rit sup quē stillat' pplus iste.
Congregatione cōgrega
bo iacob: totū te in unū cō
ducā reliquias isrl'. Parit'

ponam illum quasi gregem in
ovili quasi pecus in medio
caularum: tumultuabuntur
a multitudine hominum.
Ascendit enim pandens iter
ante eos. Dividentes trans
ibunt portam: et egredientur per
eam. Et transibit rex eorum coram
eis: et dominus in capite eorum.

Et Capitulum iij.

dixi. Audite prin
cipes iacob: et du
ces domus israel. Numquid non
vestrum est scire iudicium: qui
odio habetis bonum. et dili
gitis malum. Qui violenter
tollitis pelles eorum desuper e
is: et carnem eorum desuper ossibus
eorum. Qui comederunt carnem
populi mei et pellem eorum desuper
excoriaverunt: et ossa eorum
confregerunt: et conciderunt
sicut in lebete. quasi carnem
in medio olle. Tunc clama
bunt ad dominum et non exaudi
et eos: et abscondet faciem
suam ab eis in tempore illo:
sicut nequiter egerunt in ad
inventionibus suis. Hec di
cit dominus super prophetas qui se
ducunt populum meum: qui mor
dent dentibus suis et predicant
pacem: et si quis non dederit in
ore eorum quippiam. sanctificant
super eum prelium. Propterea nox
vobis pro visione erit: et te
nebre pro divinatione. Et
occumbet sol super prophetas: et
obtenebrabitur super eos dies.
Et confundentur qui vident vi
siones. et confundentur divi
ni: et operient vultus suos
omnes: quia non est respon
sum dei. Verumtamen ego re
pletus sum fortitudine spiritus
domini iudicio et virtute: ut
annunciem iacob scelus suum.
et israel peccatum suum. Audite hec
principes domus iacob. et
iudices domus israel: qui ab
hominamini iudicium et omnia
recta pervertitis. qui edifica
tis syon in sanguinibus. et
ierusalem in iniquitate. Princi
pes eius in muneribus iudi
cabant: et sacerdotes eius in
mercede docebant. Et prophete
eius in pecunia divinabant:

et sup dn̄m requiescebant
dicentes. Numquid nō dn̄s in
medio nr̄m? Non venient
super nos mala. Propter hoc
causa vr̄i. syon quasi ager
arabitur: et ihrl'm quasi
acervus lapidū erit: et mōs
templi in excelsa silvarū.

Et erit. Caplm iiij.
in novissimo die
rū erit mons do
mus dn̄i pparatus in ver
tice montiū: et sublimis su
per colles. Et fluent ad eū
ppli: et pperabūt gentes mul
te et dicent. Venite ascenda
mus ad montē dn̄i. et ad
domū dei iacob: et docebit
nos de viis suis: et ibimus
in semitis eius: quia de sy
on egredietur lex. et verbū
dn̄i de ihrl'm. Et iudicabit
inter pplos multos: et cor
ripiet gentes fortes usq; in
longinquū. Et concident
gladios suos in vomeres:
et hastas suas in ligones.
Non sumet gens adversū
gentē gladiū: et nō discent
ultra belligerare. Et sedebit
vir subtus vineā suā et sub
tus ficū suā: et non erit qui
deterreat: quia os dn̄i exerci
tuū locutū est. Quia omēs
ppli ambulabūt unusq;sq;
in noīe dei sui: nos autē a
bulabimus in nomīe dn̄i
dei nr̄i ineternū et ultra. In
die illa dicit dn̄s congrega
bo claudicantē: et eam quā
eiecerā colligā. et quā afflix
eram cōsolabor. Et ponā
claudicantē in reliquias:
et eam que laboraverat in
gentē robustā. Et regnabit
dn̄s sup eos in monte syon:
ex hoc nūc et usq; ineternū.
Et tu turris gregis nebulo
sa filie syon usq; ad te veni
et: et veniet potestas prima
regnū filie ihrl'm. Nūc qua
re merore cōtraheris? Num
quid rex nō est tibi aut cō
siliarius tuus periit: quia
cōprehendit te dolor sicut p
turientē? Dole et satage fi
lia syon quasi parturiens:
quia nūc egredieris de civi

tate. et habitabis in regio
ne: et venies usque ad baby
lonem. Ibi liberaberis: ibi re
dimet te dominus de manu ini
micorum tuorum. Et nunc con
gregate sunt super te gentes mul
te: que dicunt. Lapidetur: et
aspiciat in syon oculus noster.
Ipsi autem non cognoverunt
cogitationes domini: et non
intellexerunt consilium eius: quia
congregavit eos quasi fe
num aree. Surge et tritura
filia syon: quia cornu tuum
ponam ferreum. et ungulas tu
as ponam ereas. Et comminu
es populos multos: et interfici
es domino rapinas eorum: et for
titudinem eorum domino univer
se terre. Capitulum quintum.

Nunc vastaberis
filia latronis. Ob
sidionem posuerunt
super nos. In virga percutient
maxillam iudicis israel. Et tu
bethleem ephrata: parvulus
es in milibus iuda. Ex te mihi
egredietur qui sit dominator
in israel: et egressus eius ab i
nitio a diebus eternitatis. Pro
pter hoc dabit eos usque ad tem
pus: in quo parturiens pari
et. Reliquie fratrum eius con
vertentur ad filios israel: et sta
bit et pascet in fortitudine
domini in sublimitate nominis
domini dei sui. Et convertentur:
quia nunc magnificabitur
usque ad terminos terre. Et e
rit iste pax. cum assyrius ve
nerit in terram nostram: et quan
do calcaverit in domibus
nostris. Et suscitabimus super
eum septem pastores: et octo
primates homines. Et pas
cent terram assur in gladio:
et terram nemrod in lanceis
eius. Et liberabit ab assur
cum venerit in terram nostram: et
cum calcaverit in finibus nostris.
Et erunt reliquie iacob in me
dio populorum multorum. quasi
ros a domino: et quasi stille su
per herbam que non expectat
virum: et non prestolatur filios
hominum. Et erunt reliquie ia
cob in gentibus in medio populo
rum multorum: quasi leo in iu

mentis silvarū. et quasi ca-
tulus leonis rugiens in gre-
gibus pecorū. Qui cū transi-
erit et cōculcaverit et ceperit:
non est qui eruat. Et exal-
tabitur manus tua sup hos-
tes tuos: et omēs inimici tu-
i interibunt. Et erit in die illa
dicit dn̄s auferā equos tu-
os de medio tui: et disperdā
quadrigas tuas. Et pdam
civitates terre tue: et destru-
am omēs munitiones tuas.
Et auferā maleficia de ma-
nu tua: et divinationes
non erūt in te. Et perire fa-
ciā sculptilia tua. et statu-
as tuas de medio tui: et nō
adorabis ultra opa manuū tu-
arū. Et evellā lucos tuos
de medio tui: et conterā ci-
vitates tuas: et faciā in fu-
rore et in indignatione ulti-
onē in omnibus gentibus que
non audierūt. Capitulum VI

Audite que dn̄s lo-
quitur. Surge cō-
tende iudicio adv̄-
sus montes: et audiāt colles

vocē tuā. Audiant mōtes
iudiciū dn̄i. et fortia funda-
menta terre: quia iudiciū
dn̄i cū pplō suo: et cū isrl'
diiudicabitur. Ppls meus
quid feci tibi: et quid mo-
lestus fui tibi? Responde mi.
Quia eduxi te de terra egip-
ti. et de domo servientiū li-
beravi te: et misi ante faci-
em tuā moysen et aaron et
mariā. Ppls meus memē-
to queso quid cogitaverit
balach rex moab: et quid
responderit ei balaā filius
beor de sethim usq; ad gal-
galam. ut cognosceres ius-
ticias dn̄i. Quid dignū of-
feram dn̄o? Curvabo genu
deo excelso? Nūquid offerā
ei holocaustomata. et vitu-
los anniculos? Nūquid pla-
cari potest dn̄s in milibus
arietū: aut in multis mi-
libus hircorū pinguiū? Nū-
quid dabo primogenitum
meū pro scelere meo: fructū
ventris mei pro pctō anime
mee? Indicabo tibi o homo

quid sit bonū: et quid dn̄s
querat a te. Utiq; facere iu
diciū et diligere misericordi
am: et sollicitū ambulare
cū deo tuo. Vox dn̄i ad ciui
tatē clamat: et salus erit
timentibꝫ nomen tuū. Au
dite tribꝫ. Et quis approba
bit illud? Adhuc ignis in
domo impij: thesauri iniq
tatis. et mensura minor ire
plena. Nūquid iustificabo
stateram impiā: et saccelli
pondera dolosa? In quibꝫ
diuites eius repleti sūt ini
quitate: et habitantes in
ea loquebant̄ mendaciū:
et lingua eorū fraudulen
ta in ore eorū. Et ego cepi
pcutere te pditione super
pc̄is tuis. Tu comedes et nō
saturaberis: et humiliati
o tua in medio tui. Et app
hendes et non saluabis: et
quos saluaueris in gladio
dabo. Tu seminabis et non
metes: tu calcabis oliuā
et non vngeris oleo: et must
tū. et nō bibes vinū. Et cu

stodisti pcepta amri. et om
ne opus domus achab: et
ambulasti in voluptatibꝫ
eorū: ut darē te in pditio
nem. et habitantes in ea
in sibilū: et opprobriū ppli
mei portabitis. Capitulum vij.

Ue michi: q̄a fac
tus sū sicut qui
colligit in autūp
no racemos vindemie. Nō
est botrus ad comedendū:
p̄maturas ficus desiderauit
aīma mea. Perijt sc̄us de
terra: et rectus in hominibꝫ
nō est. Omēs in sanguine
insidiantur: vir fratrē suū
venatur ad mortē. Malū
manuū suarū dicūt bonū.
Princeps postulat: et iudex
in reddendo est. Et magnus
locutus est desideriū aīme
sue: et conturbauerunt eā.
Qui optimus in eis ē q̄si pa
liurus: et qui rectus quasi
spina de sepe. Dies speculati
onis tue visitatio tua venit:
nūc erit vastitas eorū. No
lite credere amico: et nolite

confidere in duce. Ab ea que
dormit in sinu tuo custodi
claustra oris tui: quia fili⁹
contumeliā facit patri. Fili
a consurgit adversū matrē
suā. nurus contra socrū su
am: ĩimici hoīs domesti
ci eius. Ego autē ad dūm as
piciā: expectabo deū salvato
rem meū. Audiet me deus
meus. Ne leteris inimica me
a sup me quia cecidi: cõsurgā
Cū sedero in tenebris: dūs lux
mea est. Irā dūi portabo
qm̄ peccavi ei: donec iudi
cet causā meā: et faciat iu
diciū meū. Educet me in lu
cem: videbo iusticiā eius.
Et aspiciet me inimica me
a: et operietur cõfusione q̄
dicat ad me. Ubi est dūs de
us tuus? Oculi mei videbūt
in eā: nūc erit in cõculcatio
nem ut lutū platearū. Di
es ut edificent' macerie tue.
In die illa longe fiet lex. In
die illa et usq; ad te veniet
assur et usq; ad civitates
munitas: et a civitatibus
munitis usq; ad flumen:
et ad mare de mari. et ad
montē de monte. Et erit ter
ra in desolatione ppter ha
bitatores suos: et ppter fruc
tū cogitationū eorū. Pas
ce ppłm tuū in virga tua
gregē hereditatis tue: ha
bitantes solos in saltu. In
medio carmeli pascentur
basan et galaad: iuxta
dies antiquos. Secundum
dies egressionis tue de terra
egipti: ostendā ei mirabilia.
Videbūt gentes: et confun
dentur sup omī fortitudīe
sua. Ponent manus sup
os: aures eorū surde erūt.
Lingent pulverē sicut ser
pens: velut reptilia terre p
turbabunt' de edib; suis.
Dūm deū nrm desiderabūt:
et timebūt te. Quis deus si
milis tui? qui aufers iniq
tatē. et transis pctm reliqui
arū hereditatis tue? Non
īmittet ultra furorē suū:
qm volens misericordiā ē.
Revertetur et miserebit' nri.

Deponet iniquitates nr̄as:
et proiciet in pfundū maris
omīa pctā nr̄a. Dabis ve
ritatē iacob. misericordiā
abraham: que iurasti pa
tribus nr̄is a dieb; antiq̄s.
Explicit mycheas pheta.
Incipit naum propheta.

Nus ni
niue: li
ber visi
onis na
um hel
cesei. De
us emulator: et ulciscēs dn̄s.
Ulciscens dn̄s: et habens fu
rorē. Ulciscens dn̄s in hostes
suos: et irascens ipse inimi
cis suis. Dn̄s paciens et mag
nus fortitudine: et mūdās
faciet innocentē. Dn̄s in tē
pestate et turbine vie eius:
et nebule pulvis pedū eius.
Increpās mare et exsiccans
illud: et omīa flumīa ad
desertū deducens. Infirmat9
est basan et carmelus: et
flos libani elanguit. Mon
tes cōmoti sūt ab eo: et col

les desolati sūt. Et cōtremuit
terra a facie eius et orbis:
et omēs habitantes in eo.
Ante faciem indignationis
eius quis stabit? Et quis
resistet in ira furoris eius?
Indignatio eius effusa est
ut ignis: et petre dissolute
sūt ab eo. Bonus dn̄s et cō
fortans in die tribulatiōis:
et sciens sperantes in se. Et
in diluvio ptereunte cōsū
mationē faciet loci eius: et
inimicos eius psequentur
tenebre. Quid cogitatis cō
tra dn̄m? Consūmationē
ipse faciet. Non cōsurget du
plex tribulatio: quia sicut
spine se invicē complectuntur:
sic cōvivium eorū pariter po
tantiū. Consumentur quasi
stipula ariditate plena.
Ex te exibit cogitās cōtra
dn̄m maliciā: mente ptrac
tans pvaricationē. Hec di
cit dn̄s. Si pfecti fuerint
et ita plures: sic quoq; att
ondentur et ptransibit. Affli
xi te: et nō affligā te ultra.

Et nunc conteram virgam eius
de dorso tuo: et vincula tua
disrumpam. Et precipiet super
te dominus. Non seminabitur ex
nomine tuo amplius: de do
mo dei tui interficiam. Sculp
tile et conflatile ponam sepul
chrum tuum: quia inhonora
tus es. Ecce super montes pe
des evangelizantis: et an
nunciantis pacem. Cele
bra iuda festivitates tuas et
redde vota tua: quia non
adiciet ultra ut pertranseat
in te: belial universus interiit.

Ascendit Capitulum ii.
qui dispergat co
ram te: qui custo
diat obsidionem. Contempla
re viam. conforta lumbos. ro
bora virtutem valde: quia
sicut reddidit dominus superbiam
iacob. sic superbiam israel: quia
vastatores dissipaverunt
eos. et propagines eorum corru
perunt. Clipeus fortium eius
ignitus: viri exercitus in
coccineis. Ignee habene
currus in die preparationis
eius: et agitatores consopiti
sunt. In itineribus conturbati
sunt: quadrige collise sunt
in plateis. Aspectus eorum quasi
lampades: quasi fulgura
discurrentia. Recordabitur
fortium suorum: ruent in itine
ribus suis. Velociter ascen
dent muros eius: et prepara
bitur umbraculum. Porte flu
viorum aperte sunt: et templum
ad solum dirutum. Et miles
captivus adductus est: et
ancille eius minabuntur ge
mentes ut columbe. murmu
rantes in cordibus suis. Et ni
nive quasi piscina aquarum
aque eius: ipsi vero fugerunt.
State state: et non est qui re
vertatur. Diripite argentum.
diripite aurum: et non est finis
divitiarum ex omnibus vasis
desiderabilibus. Dissipata et
scissa et dilacerata: et cor
tabescens et dissolutio ge
niculorum. et defectio in cunc
tis renibus: et facies omnium
sicut nigredo olle. Ubi est
habitaculum leonum. et pas

cua catulorum leonum? Ad quam
ivit leo ut ingrederetur illuc
catulus leonis: et non est
qui exterreat. Leo cepit suf-
ficienter catulis suis. et ne-
cavit leenis suis: et imple-
vit preda speluncas suas.
et cubile suum rapina. Ecce
ego ad te dicit dominus exercitu-
um: et succendam usque ad fu-
mum quadrigas tuas: et le-
unculos tuos comedet gla-
dius. Et exterminabo de ter-
ra predam tuam: et non audi-
etur ultra vox nuntiorum tuorum.

Ve civitas Ca. iii.
sanguinum. universa
mendacii dilacera-
tione plena: non recedet a
te rapina. Vox flagelli et
vox impetus rote et equi
frementis. et quadrige fer-
ventis. et equitis ascenden-
tis. et micantis gladii. et
fulgurantis haste. et mul-
titudinis interfecte. et gra-
vis ruine: nec est finis ca-
daverum. Et corruent in cor-
poribus suis propter multitu-
dinem fornicationum meretri-
cis speciose et grate. et haben-
tis maleficia: que vendidit
gentes in fornicationibus suis.
et familias in maleficiis suis. Ecce
ego ad te dicit dominus exercituum:
et revelabo pudenda tua in facie
tua: et ostendam gentibus nuditatem
tuam. et regnis ignominiam tuam.
Et proiciam super te abhominati-
ones: et contumeliis te affi-
ciam: et ponam te in exemplum.
Et erit omnis qui viderit te
resiliet a te: et dicet. Vasta-
ta est ninive. Quis commo-
vebit super te caput? Unde
queram consolatorem tibi?
Numquid melior es ab alex-
andria populorum. que habi-
tat in fluminibus? Aque in cir-
cuitu eius. Cuius divitie
mare: aque muri eius. E-
thiopia fortitudo eius et
egiptus: et non est finis. Af-
frica et libies fuerunt in au-
xilio eius: sed et ipsa in trans-
migratione ducta est in
captivitatem. Parvuli eius e-
lisi sunt in capite omnium viarum:

et sup inclitos eius miserūt
sortē: et omēs optimates ei
confixi sūt in cōpedibz. Et
tu ergo inebriaberis et eris
despecta: et tu queres auxili
um ab inimico. Omēs mu
nitiones tue sicut ficus cum
grossis suis: si concusse fue
rint cadent in os comedētis.
Ecce pplus tuus mulieres in
medio tui. Inimicis tuis ad
apertionē pandentur porte
terre tue: devorabit ignis vec
tes tuos. Aquā pter obsidi
onē hauri tibi: et extrue
munitiones tuas. Intra in
lutū et calca: subigens tene
laterē. Ibi comedet te ignis:
peribis gladio: devorabit
te ut bruchus. Congregare
ut bruchus: multiplicare ut
locusta. Plures fecisti nego
tiationes tuas: qͣ stelle sunt
celi. Bruchus expansus ē: et
avolavit. Custodes tui qͣsi
locuste. et parvuli tui quasi
locuste locustarū: que consi
dūt in sepibz in die frigoris.
Sol ortus est et avolaverūt:

et nō est cognitus locus eaꝝ
ubi fuerint. Dormitaverūt
pastores tui rex assur: sepeli
entur principes tui. Latita
vit pplus tuus in montibz:
et non est qui congreget.
Non est obscura cōtritio tua:
pessima ē plaga tua. Omēs
qui audierūt auditionē tu
am: compresserūt manū
sup te. Quia sup quē non
transiit malicia tua semp?

Explicit naum pheta.

Incipit abacuc pheta.

Onus qd vidit abacuc pheta. Usqꝫ quo dñe cla
mabo et nō exaudies? vo
ciferabor ad te vim patiēs
et non salvabis? Quare
ostendisti michi iniquita
tem et laborē? videre pre
dam et iniusticiā contra me?
Quare respicis cōtemptores?
et taces cōculcante impio
iustiorē se? Et facies homīs

quasi pisces maris: et quasi
reptilia non habentia ducem.
Et factum est iudicium: et con
tradictio potentior. Propter
hoc lacerata est lex: et non
pervenit usque ad finem iudicium.
Quia impius prevalet adver
sus iustum: propterea egreditur
iudicium perversum. Aspicite in
gentibus et videte et admira
mini et obstupescite: quia
opus factum est in diebus vestris
quod nemo credet cum enarra
bitur. Quia ecce ego suscita
bo chaldeos gentem amaram
et velocem ambulantem super
latitudinem terre: ut possi
deat tabernacula non sua.
Horribilis et terribilis est:
ex semetipsa iudicium. et onus
eius egredietur. Leviores
pardis equi eius. et veloci
ores lupis vespertinis: et dif
fundentur equites eius. Equi
tes namque eius de longe veni
ent: volabunt quasi aqui
la festinans ad comedendum.
Omnes ad predam venient: fa
cies eorum ventus urens. Et

congregabit quasi arenam
captivitatem: et ipse de regi
bus triumphabit: et tyranni
ridiculi eius erunt. Ipse super
omnem munitionem ridebit:
et comportabit aggerem. et ca
piet eam. Tunc mutabitur
spiritus: et pertransibit et cor
ruet. Hec est fortitudo eius
dei sui. Numquid non tu a
principio domine deus meus
sancte meus: et non morie
mur. Domine in iudicium po
suisti eum: et fortem ut corripe
res fundasti eum. Mundi sunt
oculi tui ne videas malum:
et respicere ad iniquitatem
non poteris. Quare non re
spicis super inique agentes:
et taces devorante impio
iustiorem se. Et facies homines
quasi pisces maris: et quasi
reptile non habens principem.
Totum in hamo sublevavit:
traxit illud in sagena sua:
et congregavit in rete suum.
Super hoc letabitur et exulta
bit. Propterea immolabit sage
ne sue. et sacrificabit reti

suo: quia in ipsis incrassa-
ta est pars eius: et cibus eius
electus. Propter hoc ergo expā-
dit sagenā suā: et semper
gentes interficere nō cessat.

Super **Capitulum ij**
custodiā meā sta-
bo. et figā gradū
sup munitionē: et contem-
plabor ut videā quid dicat-
ur mihi: et quid respōdeā ad argu-
entem me. Et respondit mihi
dñs: et dixit. Scribe visū et
explana eū sup tabulas. ut
percurrat qui legerit eū: quia
adhuc visus procul. et ap-
parebit in finē: et nō menti-
etur. Si morā fecerit expecta
illū: quia veniens veniet et
non tardabit. Ecce qui in-
credulus est: nō erit recta a-
nima eius in semetipso. Et
si subtraxerit se: nō beneplacebit
anima mea in eū. Iustus
autē in fide sua vivet. Et quē-
modo vinū potantē decipit.
sic erit vir supbus. et non
decorabitur: qui dilatavit
quasi infernus aīam

suā: et ipse quasi mors nō
impletur. Et cōgregabit
ad se omēs gentes: et coa-
cervabit ad se omēs pplos.
Numquid non omēs isti su-
per eū parabolā sument:
et loquelā enigmatū eius?
Et dicetur. Ve ei qui multi-
plicat non sua. Usquequo
et aggravat contra se den-
sū lutū? Numquid non re-
pente consurgent qui mor-
deant te. et suscitabuntur la-
cerantes te. et eris in rapi-
nam eis? Quia tu spoliasti
gentes multas. spoliabunt
te omēs qui reliqui fuerint
de populis: propter sanguinē
hominis et iniquitatē terre ci-
vitatis. et omnium habitan-
tiū in ea. Ve qui congre-
gat avariciā malā domu-
i sue. ut sit in excelso nidus
eius: et liberari se putat de
manu mali. Cogitasti cō-
fusionē domui tue. conci-
disti pplos multos et pecca-
vit aīa tua: quia lapis
de pariete clamabit: et

lignū quod inter iuncturas
edificiorū est respondebit.
Ve qui edificat ciuitatē in sā
guinibꝫ: et ꝑparat urbē in
iniquitate. Nūquid nō hec
a dn̄o sūt exercituū? Labo
rabūt enī ꝑpli in multo igni:
et gentes in vacuū et defici
ent: quia replebitur terra
ut cognoscant gloriā dn̄i.
quasi aque operientes ma
re. Ve qui potū dat amico
suo. mittens fel suū et ine
brians: ut aspiciat nudita
tem eius. Repletus ē igno
minia pro gloria. Bibe tu
quoqꝫ: et consopire. Circū
dabit te calix dextere dn̄i. et
vomitus ignominie super
gloriā tuā: quia iniqui
tas lybani operiet te. et vas
titas aīmaliū deterrebit e
os: de sanguinibꝫ hominū
et iniquitate terre et ciuita
tis. et oīm habitantiū in
ea. Quid ꝓdest sculptile q̄
a sculpsit illud fictor suus
conflatile et ymaginem
falsā: quia sperauit in fig
mento fictor eius ut faceret
simulachra muta? Ve qui
dicit ligno expgiscere: surge
lapidi tacenti. Nūquid ip̄e
docere poterit? Ecce iste coo
pertus est auro et argento:
et omīs spūs nō est in visce
ribus eius. Dn̄s autē in tē
plo sancto suo: sileat a fa
cie eius omnis terra. Orō
abacuc prophete pro ig
norationibꝫ. Caplm iij.
Domine audiui
auditionē tuā:
et timui. Dn̄e o
pus tuū: in medio annoꝝ
viuifica illud. In medio ā
noꝝ notū facies: cū irat
fueris misericordie recorda
beris. Deus ab austro ve
niet: et sc̄s de monte pharan.
Semp Operuit celos glori
a eius: et laudis eius ple
na est terra. Splendor eius
ut lux erit: cornua in ma
nibus eius. Ibi abscondita
est fortitudo eius: Ante faci
em eius ibit mors. Et egre
dietur dyabolus ante

pedes eius. Stetit et mensus
est terram. Aspexit et dissolvit
gentes: et contriti sunt mon
tes seculi. Incurvati sunt col
les mundi: ab itineribus eter
nitatis eius. Pro iniquita
te vidi tentoria ethiopie:
turbabuntur pelles terre ma
dian. Numquid in fluminibus
iratus es domine. aut in flumi
nibus furor tuus: aut in ma
ri indignatio tua? Qui
ascendes super equos tuos: et
quadrige tue salvatio. Sus
citans suscitabis arcum tuum:
iuramenta tribubus que lo
cutus es. Semper. Fluvios scin
des terre: viderunt te et dolue
runt montes: gurges aqua
rum transiit. Dedit abyssus
vocem suam: altitudo manus
suas levavit. Sol et luna
steterunt in habitaculo suo:
in luce sagittarum tuarum
ibunt. in splendore fulguran
tis haste tue. In fremitu con
culcabis terram: in furore ob
stupefacies gentes. Egressus
es in salutem populi tui: in salu

tem cum christo tuo. Percussisti
caput de domo impii: denu
dasti fundamentum usque ad
collum. Semper. Maledixisti
sceptris eius capita bellato
rum eius: venientibus ut tur
bo ad dispergendum me. Ex
ultatio eorum: sicut eius qui
devorat pauperem in abscon
dito. Viam fecisti in mari e
quis tuis: in luto aquarum
multarum. Audivi et contur
batus est venter meus: a
voce contremuerunt labia
mea. Ingrediatur putredo
in ossibus meis et subter me
scateat: ut requiescam in di
e tribulationis: ut ascendam
ad populum accinctum nostrum. Fi
cus enim non florebit: et non
erit germen in vineis. Men
tietur opus olive: et arva
non afferent cibum. Abscide
tur de ovili pecus: et non erit
armentum in presepibus. Ego
autem in domino gaudebo: et
exultabo in deo ihesu meo.
Deus dominus fortitudo mea:
et ponet pedes meos qua

si cervorū. Et sup excelsa me
a deducet me victor in psal
mis canentē. Explicit aba
cuc pph'a. Incipit sophonias
Et pph'a

erbū dñi
qd' fac
tū est ad
sopho
niam fi
liū chusi filij godolie. filij a
marie filij ezechie. in dieb;
iosie filij amon regis iudā.
Congregans congregabo
omnia a facie terre dicit dñs:
congregans hominē et pe
cus: congregans volatile
celi et pisces maris. Et rui
ne impiorū erunt: et disper
dam homines a facie terre
dicit dñs. Et extendā ma
nū meā sup iudā: et super
omēs habitantes ihrlm. Et
disperdā de loco hoc reliqui
as baal. et nomina edituo
rū cū sacerdotibus: et eos q'
adorant sup tecta miliciā
celi. et adorant et iurant in
dño. et iurant in melcho:
et qui avertuntur de post ter
gū dñi. et qui non quesierūt
dñm nec investigaverunt eū.
Silete a facie dñi dei. quia
iuxta est dies dñi: quia p̄
paravit dñs deus hostiam:
sanctificavit vocatos suos.
Et erit. in die hostie dñi vi
sitabo sup principes et sup
filios regis: et sup omēs qui
induti sunt veste peregrina.
Et visitabo sup omnē qui
arroganter ingreditur sup li
men in die illa: qui cōplent
domū dñi dei sui iniquitate
et dolo. Et erit in die illa di
cit dñs vox clamoris a por
ta piscium. et ululatus a secū
da: et contritio magna a
collib;. Ululate habitatores
pile. Conticuit omnis pplūs
chanaan: disperierūt omēs
involuti argento. Et erit
in tempore illo scrutabor
ihrlm in lucernis: et visita
bo sup viros defixos in fe
cibus suis: qui dicunt in cordi
bus suis. nō faciet bene do
minus et nō faciet male.

Et erit fortitudo eorum in di-
reptionem: et domus eorum
in desertum. Et edificabunt do-
mos et non habitabunt:
et plantabunt vineas. et non
bibent vinum earum. Iuxta
est dies domini magnus:
iuxta et velox nimis. Vox
diei domini amara: tribu-
labitur ibi fortis. Dies ire
dies illa. dies tribulationis
et angustie: dies calami-
tatis et miserie. dies tene-
brarum et caliginis. dies ne-
bule et turbinis. dies tube
et clangoris: super civita-
tes munitas. et super angu-
los excelsos. Et tribulabo
homines et ambulabunt
ut ceci: quia domino peccave-
runt. Et effundetur sanguis
eorum sicut humus: et corpo-
ra eorum sicut stercora. Sed
et argentum eorum et aurum
eorum: non poterit liberare
eos in die ire domini. In igne
zeli eius devorabitur omnis
terra: quia consummationem
cum festinatione faciet cunc-
tis habitantibus terram. Capitulum II.

Convenite con-
gregamini gens
non amabilis
priusquam pariat iussio qua-
si pulverem transeuntem diem:
antequam veniat super vos ira
furoris domini. Querite dominum
omnes mansueti terre: qui
iudicium eius estis operati.
Querite iustum querite man-
suetum: si quo modo abscon-
damini in die furoris domini:
quia gaza destructa erit.
et ascalon in desertum. Azo-
tum in meridie eicient: et ac-
caron eradicabitur. Ve qui
habitatis funiculum maris:
gens perditorum. Verbum domini
super vos chanaan terra phi-
listinorum: et disperdam te ita
ut non sit inhabitator. Et
erit funiculus maris requi-
es pastorum: et caule peco-
rum. Et erit funiculus eius
qui remanserit de domo iu-
da: ibi pascentur in domi-
bus ascalonis. Ad vespe-
ram requiescent: quia vi-

sitabit eos dn̄s deus eorū: et
auertet captiuitatē eorū. Au
diui opprobriū moab. et
blasphemias filiorū āmon.
que exprobrauerūt pplō meo:
et magnificati sūt sup termi
nos eorū. Propterea viuo ego
dicit dn̄s exercituū deus isrl':
quia moab ut sodoma erit.
et filij āmon quasi gomor
ra: siccitas spinarū et acer
ui salis: et desertū usq; in eter
nū. Reliquie ppli mei diri
pient illos: et residui gentis
mee possidebūt eos. Hoc eis
eueniet pro superbia sua:
quia blasphemauerunt. et
magnificati sunt sup po
pulū domini exercituum.
Horribilis dominus super
eos: et attenuabit omnes
deos terre: et adorabūt eum
viri de loco suo omnes insu
le gentiū. Sed et vos ethio
pes interfecti gladio meo e
ritis. Et extendet manum
suam super aquilonem et
perdet assur: et ponet speci
osam in solitudinē et in in
uiū et quasi desertū. Et accu
babūt in medio eius gre
ges omnes bestie gentiū:
et onocrotalus et ericius in
liminibz eius morabunt'.
Vox cantantis in fenestra
coruus in superliminari:
quoniā attenuabo robur
eius. Hec est ciuitas glorio
sa habitans in confidentia:
que dicebat in corde suo. E
go sum: et extra me non ē
alia amplius. Quomodo
facta est in desertum cubile
bestie? Omnis qui transit
per eā sibilabit: mouebit
manū suam. Caplm iii.

Ve prouocatrix: et
redempta ciuitas
columba. Non
audiuit vocem: et non sus
cepit disciplinā. In domino
non est confisa: ad deū suū
non appropinquauit. Prin
cipes eius in medio eius: q̄
si leones rugientes. Iudices
eius lupi vespere: non relin
quebant in mane. Prophete
eius vesani: viri infideles.

Sacerdotes eius polluerunt
sanctū: iniuste egerunt con
tra legē. Dn̄s iustus in me
dio eius: non faciet iniqui
tatem. Mane mane iudiciū
suū dabit in luce: et non ab
scondetur. Nesciuit autē ini
quus confusionē. Disperdidi
gentes: et dissipati sunt an
guli earū. Desertas feci vias
eorū: dum non est qui trās
eat. Desolate sunt ciuitates
eorū: non remanente viro.
nec ullo habitatore. Dixi.
Attamen timebis me. susci
pies disciplinā: et non per
ibit habitaculū eius: prop
ter omnia in quibus visita
ui eam. Verumtamen dilu
culo surgentes: corruperūt
omēs cogitationes suas.
Quapropter expecta me di
cit dn̄s in die resurrectionis
mee in futurū: quia iudiciū
meū ut congregē gentes et
colligā regna. Et effundam
super eas indignationem
meā: omnē iram furoris
mei. In igne enī zeli mei deuo
rabitur omnis terra: quia
tūc reddā populis labiū e
lectū: ut inuocent omēs in
nomine dn̄i. et seruiant ei
humero vno. Ultra flumina
ethiopie inde supplices mei
filii: dispersorū meorū defe
rent munus michi. In die
illa non confunderis super
cunctis adinuentionibus
tuis quibus p̄uaricata es
in me: quia tūc auferā de
medio tui magniloq̄s sup
bie tue. et nō adicies exaltari
āplius in mōte sc̄o meo. Et dere
linquā in medio tui p̄plm̄ pau
perē et egenū: et sperabūt i
nomine dn̄i reliquie israel.
Non facient iniquitatē nec
loquentur mendaciū: et nō
inuenietur in ore eorū lingua
dolosa: qm̄ ipsi pascentur
et accubabūt: et non erit
qui exterreat. Hec dicit do
minus. Lauda filia syon.
iubila tu israel: letare et ex
ulta in omī corde filia ihe
rusalē. Abstulit dn̄s iudi
ciū tuū: auertit inimicos

nios rex isrl. Dominus in
medio tui: non timebis
malū ultra. In die illa di
cetur. ihrlm noli timere: sy
on nō dissoluant' manus
tue. Dn̄s deus tuus in me
dio tui fortis: ipse saluabit.
Gaudebit sup te in leticia:
silebit in dilectione tua: ex
ultabit sup te in laude. Nu
gas qui a lege recesserant
congregabo. quia ex te e
rant: ut non ultra habe
as sup eis opprobriū. Ecce
ego interficiā omnes qui
afflixerunt te in tempore
illo: et saluabo claudicā
tem: et eā que eiecta fuerat
congregabo. Et ponā eos
in laudē et in nomen in ō
ni terra confusionis eorū: in
tempore illo quo adducam
vos et ī tpe q° cōgregabo
vos. Dabo eñi vos ī nomē
et ī laudē oībz pplis tre: cū
cōuertero captiuitatē vram
corā ocul' vris dicit dn̄s.

Explicit sophonias ppheta. Incipit aggeus ppha.

n anno se
cundo darij
regis in mē
se sexto. in
die una mē
sis: factū
est verbū
dn̄i in ma
nu aggei
pphete ad zorobabel filiū sa
lathiel ducē iuda. et ad ihe
sū filiū iosedech sacerdotem
magnū dicens. Hec ait dn̄s
exercituū dicens. Populus
iste dicit: nondū venit tem
pus domus dn̄i edificande.
Et factū est verbū dn̄i in
manu aggei pphete dicens.
Nūquid tempus vobis ē ut
habitetis in domibz laquea
tis: et domus ista deserta?
Et nūc hec dicit dn̄s exercitu
um. Ponite corda sup vias
vras. Seminastis multū: et
intulistis parū. Comedistis
et non estis saciati: bibistis
et non estis inebriati: operu
istis vos et non estis calefac
ti. Et qui mercedes cōgrega

uit: misit eas in sacculū per
tusū. Hec dicit dn̄s exercituū.
Ponite corda vr̄a sup vias
vr̄as. Ascendite in montem.
portate lignū. et edificate do
mū: et acceptabilis michi
erit: et glorificabor dicit do
minus. Respexistis ad am
plius: et ecce factū est minus.
Et intulistis in domū: et ex
sufflaui illud. Quā ob cau
sam dicit dn̄s exercituū? Q̄
a domus mea deserta est: et
vos festinatis vnusquisq; i
domū suā. Propter hoc super
vos prohibiti sūt celi ne darēt
rorem: et terra prohibita ē ne
daret germē suū. Et vocaui sicci
tatē sup terrā. et sup mōtes. et
sup triticū et sup vinū et sup
oleū. et quecūq; profert hu
mus: et sup homīes et sup
iumenta. et sup omnē labo
rem manuū. Et audiuit zo
robabel filius salathiel. et
ihesus filius iosedech sacerdos
magnus. et omēs reliquie
ppl̄i vocem dei sui et verba
aggei prophete. sicut misit eū

dn̄s deus eorū ad ipsos: et ti
muit ppl̄s a facie dn̄i. Et
dixit aggeus nuncius dn̄i
de nūciis dn̄i ppl̄o dicēs. Ego
vobiscū dicit dn̄s. Et sus
citauit dn̄s spiritū zoroba
bel filij salathiel ducis iuda.
et spiritū ihū filij iosedech
sacerdotis magni. et spiritū
reliquorū de omī populo:
et ingressi sūt et faciebant
opus in domo dn̄i exercituū
dei sui. In die vicesima et
quarta mensis in sexto mē
se. in ānō secūdo darij regis.

In septīo Caplm ij.
mense vicesima et
prima mensis: fac
tum est verbū dn̄i in ma
nu aggei prophete dicens. Lo
quere ad zorobabel filiū
salathiel ducē iuda. et ad
ihesū filiū iosedech sacerdo
tem magnū: et ad reliquos
ppl̄i dicens. Quis in vobis
est derelictus: qui vidit do
mū istā in gloria sua pri
ma? Et quid vos videtis
hanc nūc? Nūquid nō ita

est quasi nō sit in oculis ves
tris? Et nunc confortare zo
robabel dicit dn̄s. et cōfor
tare ihesu fili iosedech sacer
dos magne. et confortare ō
nis populus terre dicit dn̄s
exercituū: et facite qm̄ ego
vobiscū sū dicit dn̄s exerci
tuū. Verbū quod placui
vobiscū cum egrederemini de
terra egipti: et spiritus me
us erit in medio vr̄m. Noli
te timere: quia hec dicit do
minus exercituū. Adhuc v
nū modicū est et ego com
movebo celū et terrā. et ma
re et aridā. et movebo om
nes gentes: et veniet deside
ratus cunctis gentibꝫ: et im
plebo domū istā gloria. di
cit dn̄s exercituū. Meū est
argentū et meū est aurū:
dicit dn̄s exercituū. Magn
na erit gloria domus istiꝰ
novissime plus qͣ prime:
dicit dn̄s exercituū. Et in
loco isto dabo pacē: dicit
dn̄s exercituū. In vicesima
et quarta noni mensis in

anno secūdo darij regis: fac
tum est verbū dn̄i ad agge
um ꝓphetā dicens. Hec di
cit dn̄s exercituū. Interroga
sacerdotes legē dicens. Si tu
lerit homo carnē sanctifica
tam in ora vestimenti sui.
et tetigerit de summitate eius
panē aut pulmentū aut vi
nū aut oleū aut omnē ci
bū: nūquid sanctificabit?
Respondentes autē sacerdotes
dixerūt. Non. Et dixit ag
geus. Si tetigerit pollutus
in anima ex omnibus hijs.
nūquid contaminabitur?
Et responderūt sacerdotes:
et dixerūt. Contaminabit.
Et respondit aggeus: et
dixit. Sic populus iste et sic
gens ista ante faciē meā di
cit dn̄s: et sic omne opus
manuū eorū. et omnia que
obtulerint ibi contaminata
erunt. Et nunc ponite corda
vr̄a a die hac et supra ante
qͣ poneretur lapis sup la
pidem in templo dn̄i: cum
accederetis ad acervū vigin

a modiorū et fierent decem:
intraretis ad torcular ut ex
primeretis quinquaginta la
genas. et fiebant viginti.
Percussi vos vento urente. et
aurugine et grandine. et
omnia opera manuū vestrarū:
et non fuit in vobis qui re
verteretur ad me dicit dñs. Po
nite corda vr̄a ex die ista et
in futurū a die vicesima
et quarta noni mensis. a di
e qua fundamenta iacta
sunt templi dñi: ponite sup
cor vr̄m. Numquid iam semē
in germine est. et adhuc vine
a et ficus et malogranatū
et lignū olive non floruit?
Ex die ista benedicā. Et fac
tum est verbū dñi secundo
ad aggeū in vicesima et quar
ta mensis dicens. Loquere
ad zorobabel ducē iuda di
cens. Ego movebo celū pa
riter et terrā. et subvertā so
liū regnorū: et conterā for
titudinē regni gentiū. et
subvertā quadrigā et ascē
sorē eius: et descendent equi
et ascensores eorū vir in gla
dio fratris sui. In die illo di
cit dñs exercituū assumā
te zorobabel fili salathiel ser
ve meus dicit dñs: et ponā
te quasi signaculū: quia te
elegi dicit dñs exercituum.

Explicit aggeus propheta.

Incipit zacharias propheta.

N mense oc
tavo in an
no secundo
darii: factū
est verbū
dñi ad za
chariā fili
um bara
chie. filiū
addo prophetā dicens. Iratus
est dñs sup patres vr̄os ira
cundia. Et dices ad eos.
Hec dicit dñs exercituū. Con
vertimini ad me ait dñs exer
cituū: et convertar ad vos
dicit dñs exercituū. Ne sitis
sicut patres vr̄i: ad quos
clamabant prophete priores
dicentes. Hec dicit dñs exer
cituū. Convertimini de viis ves

tris malis: et de cogitacioni
bus vestris pessimis. Et non
audierunt neque attenderunt
ad me dicit dominus. Patres
vestri ubi sunt et prophete? Nu-
quid in sempiternum vivent?
Verumptamen verba mea
et legitima mea que man-
davi servis meis prophetis:
numquid non comprehenderunt
patres vestros? Et conversi
sunt: et dixerunt. Sicut cogi-
tavit dominus exercituum facere
nobis: secundum vias nostras et
secundum adinventiones nostras
fecit nobis. In die vicesima
et quarta undecimi mensis
sabath, in anno secundo da-
rii, factum est verbum domini ad
zachariam filium barachie fili-
um addo prophetam dicens. Vi-
di per noctem. et ecce vir ascen-
dens super equum rufum. et ipse
stabat inter mirteta que e-
rant in profundo: et post eum
equi rufi varii et albi. Et dix-
i. Quid sunt isti domine mi? Et
dixit ad me angelus domini qui
loquebatur in me. Ego os-
tendam tibi quid sint hec. Et respondit
vir qui stabat inter mirteta: et
dixit. Isti sunt quos misit dominus:
ut perambulent terram. Et res-
ponderunt angelo domini qui
stabat inter mirteta: et dixe-
runt. Perambulavimus ter-
ram: et ecce omnis terra ha-
bitatur et quiescit. Et respon-
dit angelus domini: et dixit.
Domine exercituum usquequo tu
non misereberis ierusalem et ur-
bium iuda quibus iratus es?
Iste iam septuagesimus an-
nus est. Et respondit dominus
angelo qui loquebatur in
me verba bona: verba con-
solatoria. Et dixit ad me an-
gelus qui loquebatur in me.
Clama dicens. Hec dicit dominus
exercituum. Zelatus sum ierusalem
et syon zelo magno: et ira
magna ego irascor super gen-
tes opulentas: quia ego ira-
tus sum parum: ipsi vero adiu-
verunt in malum. Propterea hec
dicit dominus. Revertar ad ihe-
rusalem in misericordiis: do-
mus mea edificabitur in ea.

ait dn̄s exercituū. Et perpen
diculū extendetur sup ihr̄lm̄.
Adhuc clama dicēs. Hec di
cit dn̄s exercituū. Adhuc af
fluent civitates mee bonis:
et consolabitur dn̄s adhuc
syon: et eliget adhuc ihr̄lm̄.
Et levavi oculos meos et vi
di: et ecce quatuor cornua.
Et dixi ad angelū qui loq̄
batur in me. Quid sunt hec?
Et dixit ad me. Hec sunt cor
nua que ventilaverūt iudā
et isrl' et ihr̄lm̄. Et ostendit
michi dn̄s quatuor fabros
Et dixi. Quid isti veniūt fa
cere? Qui ait dicens. Hec sūt
cornua que ventilaverunt
iudā per singulos viros: et
nemo eorū levavit caput su
um. Et venerūt isti deterrere
ea: ut deiciant cornua gen
tiū que levaverūt cornu sup
terrā iuda. ut dispergerent eā.

Et leva Capitulum ij.
vi oculos meos
et vidi: et ecce vir
et in manu eius funiculus
mensorū. Et dixi. Quo tu
vadis? Et dixit ad me. Ut
metiar ihr̄lm̄: et videā quā
ta sit latitudo eius et quan
ta longitudo eius. Et ecce ā
gelus qui loquebatur ī me
egrediebatur: et angelus a
lius egrediebatur in occursū
eius: et dixit ad eū. Curre
loquere ad puerū istū dicēs.
Absq̧ muro habitabitur ie
rusalē: pre multitudine ho
minū et iumentorū in me
dio eius. Et ego ero ei ait do
minus murus ignis in cir
cuitu: et in gloria ero in me
dio eius. O o fugite de terra
aquilonis dicit dn̄s: qm̄ in
quatuor ventis celi dispsi
vos dicit dn̄s. O syon fuge
que habitas apud filiā ba
bilonis: quia hec dicit do
minus exercituū. Post glo
riā misit me ad gentes que
spoliaverūt vos. Qui eñ
tetigerit vos: tanget pu
pillā oculi mei. Quia ecce
ego levo manū meā sup
eos: et erūt prede hiis qui
serviebant sibi: et cognos

cetis quia dñs exercituum
misit me. Lauda et letare fi
lia syon: quia ecce ego veni
o et habitabo in medio tu
i ait dñs. Et applicabuntur
gentes multe ad dñm in
die illa: et erunt michi in po
pulum. Et habitabo in me
dio tui: et scies quia dñs
exercituum misit me ad te. Et
possidebit dñs iudam partem
suam in terra sanctificata: et
eliget adhuc ierusalem. Sileat
omnis caro a facie dñi: quia
consurrexit de habitaculo
sancto suo. Capitulum iij.

Et ostendit michi
dñs ihesum sacerdo
tem magnum stan
tem coram angelo dñi: et sa
than stabat a dextris eius
ut adversaretur ei. Et dixit
dñs ad sathan. Increpet
dñs in te sathan: et incre
pet dñs in te qui elegit ihe
rusalem. Numquid non iste tor
ris est erutus de igne? Et ihe
sus erat indutus vestibus
sordidis: et stabat ante
faciem angeli. Qui respondit
et ait ad eos qui stabant
coram se dicens. Auferte ves
timenta sordida ab eo. Et
dixit ad eum. Ecce abstuli a
te iniquitatem tuam: et indui
te mutatoriis. Et dixit. Po
nite cydarim mundam super
caput eius. Et posuerunt
cydarim mundam super ca
put eius: et induerunt eum
vestibus albis. Et angelus
dñi stabat: et contestaba
tur angelus dñi ihesum di
cens. Hec dicit dñs exercitu
um. Si in viis meis am
bulaveris et custodiam me
am custodieris: tu quoque
iudicabis domum meam et
custodies atria mea: et da
bo tibi ambulantes de hiis
qui nunc hic assistunt. Audi
ihesu sacerdos magne tu et
amici tui qui habitant co
ram te: quia viri portenden
tes sunt. Ecce enim ego addu
cam servum meum orientem.
Quia ecce lapis quem dedi
coram ihesu: super lapidem unum

septem oculi sunt. Ecce ego ce-
labo sculpturam eius ait dominus
exercituum: et auferam iniqui-
tatem terre illius in die una.
In die illa dicit dominus exercitu-
um: vocabit vir amicum
suum subter vineam suam. et sub
ter ficum suam. Capitulum iiii.
Et reversus est angelus qui
loquebatur in me: et sus-
citavit me qua-
si virum qui suscitatur de som-
no suo. Et dixit ad me. Quid
tu vides? Et dixi. Vidi et ec-
ce candelabrum aureum totum:
et lampas eius super caput
ipsius. et septem lucerne eius
super illud: et septem infuso-
ria lucernis que erant super
caput illius. Et due olive
super illud: una a dextris lam-
padis. et una a sinistris e-
ius. Et respondi: et aio ad
angelum qui loquebatur in
me dicens. Quid sunt hec
domine mi? Et respondit an-
gelus qui loquebatur in
me: et dixit ad me. Numquid
nescis quid sunt hec? Et dixi.
Non domine mi. Et respondit:
et ait ad me dicens. Hoc
est verbum domini ad zoroba-
bel dicens. Non in exercitu
nec in robore: sed in spiritu
meo dicit dominus exercituum.
Quis tu mons magne co-
ram zorobabel in planum?
Et educet lapidem primari-
um: et exequabit gratiam
gratie eius. Et factum est ver-
bum domini ad me dicens.
Manus zorobabel funda-
verunt domum istam. et ma-
nus eius perficient eam: et
scietis quia dominus exercituum
misit me ad vos. Quis enim
despexit dies parvos? Et
letabuntur: et videbunt lapi-
dem stagneum in manu zo-
robabel. Septem isti oculi
domini: qui discurrunt in uni-
versa terra. Et respondi: et
dixi ad eum. Quid sunt due
olive iste ad dextram candela-
bri et ad sinistram eius? Et
respondi secundo: et dixi ad
eum. Quid sunt due spice oli-
varum que sunt iuxta duo ros-

tra aurea: in quibus sunt suf
fusoria ex auro? Et ait ad
me dicens. Numquid nescis
quid sunt hec? Et dixi. Non
dñe mi. Et dixit. Isti sunt
duo filij olei splendoris: qui
assistunt dñatori uniuer
se terre. Capitulum quintum.

ET conuersus sum et le
uaui oculos meos et
uidi: et ecce volu
men volans. Et dixit ad me.
Quid tu vides? Et dixi. Ecce
ego video volumen volans.
Longitudo eius viginti cubi
torum: et latitudo eius decem
cubitorum. Et dixit ad me.
Hec est maledictio que egre
ditur super faciem omnis terre:
quia omnis fur sicut ibi scrip
tum est iudicabitur: et omnis
iurans ex hoc similiter iudi
cabitur. Educam illud dicit
dñs exercituum. et veniet ad
domum furis et ad domum iu
rantis in nomine meo men
daciter: et commorabitur in
medio domus eius: et con
sumet eam et ligna eius et
lapides eius. Et egressus est
angelus qui loquebatur
in me: et dixit ad me. Leua
oculos tuos: et vide quid
est hoc quod egreditur. Et dix
i. Quid nam est? Et ait.
Hec est amphora egrediens.
Et dixit. Hec est oculus eorum
in vniuersa terra. Et ecce ta
lentum plumbi portabatur.
Et ecce mulier vna sedens in
medio amphore. Et dixit.
Hec est impietas. Et proiecit
eam in medio amphore: et
misit massam plumbeam in os
eius. Et leuaui oculos me
os et vidi: et ecce due mulie
res egredientes et spiritus
in alis earum. Et habebant
alas quasi alas milui: et
leuauerunt amphoram inter
terram et celum. Et dixi ad an
gelum qui loquebatur in me.
Quo iste deferunt amphoram?
Et dixit ad me. Vt edificetur
ei domus in terra sennaar:
et stabiliatur et ponatur
ibi super basem suam.
Capitulum sextum.

Et cõuersus sū et
leuaui oculos me-
os et vidi: et ecce
quattuor quadrige egredi-
entes de medio duorū mon-
tiū: et montes montes erei.
In quadriga prima equi
rufi: et in quadriga secun-
da equi nigri. et in quadri-
ga tercia equi albi: et in q̄-
driga quarta equi varij
fortes. Et respondi: et dixi
ad angelū qui loquebatur
in me. Quid sūt hec dñe
mi? Et respondit angelus:
et ait ad me. Ista sūt q̄tuor
venti celi: qui egrediuntur
ut stent corā dñatore om-
nis terre. In qua erant eq̄
nigri: egrediebant̄ in terrā
aquilonis. Et albi egressi
sūt post eos: et varij egres-
si sūt ad terrā austri. Q̄ aūt
erāt robustissimi exierūt:
et querebant ire et discurre-
re per omnē terrā. Et dixit.
Ite pambulate terrā. Et p-
ambulauerūt terrā. Et vo-
cauit me: et locutus est ad

me dicens. Ecce qui egrediū-
tur in terrā aquilonis: req̄-
escere fecerūt spiritū meū
in terra aquilonis. Et fac-
tū est verbū dñi ad me di-
cens. Sume a transmigraci-
one ab olday. et a tobia.
et ab ydaia: et venies tu in
die illa et intrabis domū io-
sie filij sophonie qui vene-
runt de babilone. Et sumes
argentū et aurū. et facies
coronas et pones in capite
ihesu filij iosedech sacerdotis
magni: et loqueris ad eū
dicens. Hec ait dñs exercitu-
um dicens. Ecce vir: oriens
nomen eius. Et subter eū o-
rietur. et edificabit templū
dño: et ipse extruet templū
dño. Et ipse portabit glori-
am: et sedebit et dñabitur
sup solio suo. Et erit sacer-
dos sup solio suo: et consili-
um pacis erit inter duos
illos. Et corone erunt helem
et tobie. et ydaie et hen fili-
o sophonie: memoriale in
templo dñi. Et qui procul sūt

uenient et edificabunt in
templo dni: et scietis quia
dns exercituum misit me ad
vos. Erit autem hoc: si audi
tu audieritis vocem domi
ni dei vestri. Capitulum vii.

Et factum est in an
no quarto darii
regis: factum est ver
bum dni ad zachariam in
quarta mensis noni qui est
casleu. Et miserunt ad do
mum dni sarasar et rogom
melech et viri qui erant cum
eis ad deprecandum faciem
dni: ut dicerent sacerdoti
bus domus dni exercituum
et prophetis loquentes. Num
quid flendum michi est in men
se quinto: vel sanctificare
me debeo sicut feci iam mul
tis annis? Et factum est ver
bum dni exercituum ad me dicens
Loquere ad omnem populum ter
re. et ad sacerdotes dicens.
Cum ieiunaretis et plange
retis in quinto et septimo
mense per hos septuagin
ta annos: numquid ieiuni
um ieiunastis michi? Et
cum comedistis et bibistis:
numquid non vobis come
distis et vobismetipsis bibi
stis? Numquid non sunt verba
que locutus est dns in ma
nu prophetarum priorum. cum ad
huc ierusalem habitaretur et
esset opulenta. ipsa et urbes
in circuitu eius: et ad austrum
et in campestribus habi
taretur? Et factum est ver
bum dni ad zachariam di
cens. Hec dicit dns exercitu
um dicens. Iudicium verum iu
dicate et misericordiam et mi
serationes facite unusquis
que cum fratre suo: et viduam
et pupillum et advenam et
pauperem nolite calumpniari.
et malum vir fratri suo non
cogitet in corde suo. Et no
luerunt attendere. et averte
runt scapulam recedentem:
et aures suas aggravave
runt ne audirent. et cor su
um posuerunt ut adaman
tem: ne audirent legem. et
verba que misit dns exerci

tum̄ in spiritu suo per ma-
nū pphetarū priorū. Et fac
ta est indignatio magna
a dn̄o deo exercituū. Et fac
tum est sicut locutus est. et
non audierunt: sic clama
bunt et non exaudiā. di
cit dn̄s exercituū. Et disp
si eos per omnia regna que
nescierunt: et terra desolata
est ab eis. eo q̄ non esset
transiens et revertens: et po
suerunt terrā desiderabilem
in desertum. Caplm viii.

ET factū est verbū
dn̄i exercituū ad
me dicens. Hec
dicit dn̄s exercituū. Zelat⁹
sum syon zelo magno: et
indignatione magna ze
latus sum eā. Hec dicit do
minus exercituū. Reversus
sum ad syon: et habitabo
in medio ierlm̄. Et vocabi
tur ierlm̄ civitas veritatis:
et mons dn̄i exercituum
mons sanctificatus. Hec
dicit dn̄s exercituū. Adhuc
habitabunt senes et anus

in plateis ierlm̄: et viri ba
culus in manu eius pre mul
titudine dierū. Et platee ci
vitatis complebunt infan
tibus et puellis ludentibus
in plateis eius. Hec dicit
dn̄s exercituū. Si difficile
videbitur in oculis reliqui
arū ppli huius in diebus
illis: numquid in oculis me
is difficile erit dicit dn̄s ex
ercituū. Hec dicit dn̄s exercituū.
Ecce ego salvabo pplm̄ me
ū de terra orientis et de terra occa
solis: et adducā eos et habi
tabunt in medio ierlm̄. Et erūt
michi in populū: et ego e
ro eis in deū. in veritate et
in iustitia. Hec dicit dn̄s
exercituū. Confortentur ma
nus vre qui auditis in die
bus hijs sermōes istos per os
pphetarū: in die qua fu
data est domus dn̄i exerci
tuū. ut templū edificaretur.
Siquidē ante dies illos mer
ces hominū non erat. nec
merces iumentorū erat: ne
que introeunti et exeunti erat

pax pre tribulacione. Et di-
misi omnes homines: unum-
quemque contra proximum suum.
Nunc autem non iuxta dies
priores ego faciam reliquiis
populi huius dicit dominus exerci-
tuum: sed semen pacis erit.
Vinea dabit fructum suum. et
terra dabit germen suum. et
celi dabunt rorem suum: et pos-
sidere faciam reliquias populi
huius universa hec. Et erit.
sicut eratis maledictio in
gentibus domus iuda et do-
mus israel: sic salvabo vos
et eritis benedictio. Nolite ti-
mere: confortentur manus
vestre: quia hec dicit dominus exer-
cituum. Sicut cogitavi ut
affligerem vos cum ad iracun-
diam provocassent patres
vestri me dicit dominus. et non sum
misertus: sic conversus cogi-
tavi in diebus istis ut bene
faciam ierusalem et domui iuda.
Nolite timere. Hec sunt ergo
verba que facietis. Loqui-
mini veritatem unusquisque
cum proximo suo. Veritatem
et iudicium pacis iudicate
in portis vestris: et unusquisque
malum contra amicum suum
ne cogitetis in cordibus vestris:
et iuramentum mendax ne
diligatis. Omnia enim hec sunt
que odi dicit dominus. Et factum
est verbum domini exercituum ad
me dicens. Hec dicit dominus ex-
ercituum. Ieiunium quarti et ie-
iunium quinti et ieiunium sep-
timi et ieiunium decimi erit
domui iude. in gaudium et
leticiam et in sollempnitates
preclaras: veritatem tantum
et pacem diligite. Hec dicit
dominus exercituum. Usquequo ve-
niant populi et habitent in ci-
vitatibus multis: et vadant
habitatores unus ad alte-
rum dicentes. eamus et depre-
cemur faciem domini. et quera-
mus dominum exercituum. Va-
dam etiam ego. Et venient
populi multi et gentes robus-
te ad querendum dominum exer-
cituum in ierusalem: et deprecan-
dam faciem domini. Hec dicit do-
minus exercituum. In diebus

illis in quibus apprehendent
decem homines ex omnibus
linguis gentium: et apprehē-
dent fimbriā viri iudei dicē-
tes. Ibimus vobiscū. Au-
divimus enī: qm deus vo-
biscum est. Caplm ix.

Onus verbi dñi
in terra adrach
et damasci req̄e
eius: quia dñs est oculus
hominis et oīm tribuū isrl.
Emath quoque in terminis
eius: et tyrus et sydon. As-
sumpserunt quippe sibi sa-
pientiā valde. Et edificavit
tyrus munitionē suā: et
coacervavit argentū qua-
si humū. et aurū ut lutū
platearū. Ecce dñs posside-
bit eam: et percutiet in ma-
ri fortitudinē eius: et hec
igni devorabitur. Videbit
ascalon et timebit: et ga-
za et dolebit nimis: et acca-
ron. qm confusa est spes e-
ius. Et peribit rex de gaza.
et ascalon non habitabi-
tur: et sedebit separator in
azoto: et disperdā superbiā
philistinorū. Et auferam
sanguinē eius de ore eius:
et abhominationes eius de
medio dentiū eius. Et relin-
quetur etiā ipse deo nro: et
erit quasi dux in iuda: et
accharon quasi iebuzeus.
Et circūdabo domū meā ex
hiis qui militant michi.
euntes et revertentes: et nō
transibit ultra sup eos ex-
actor: quia nūc vidi ocu-
lis meis. Exulta satis filia
syon: iubila filia ihrlm.
Ecce rex tuus veniet tibi iu-
stus et salvator. Ipse paup
et ascendens sup asinā: et
sup pullū filiū asine. Et
disperdā quadrigā ex ephra-
ym: et equū de ihrlm. Et
dissipabitur arcus belli: et
loquetur pacē gentibus:
Et potestas eius a mari us-
que ad mare: et a fluminibus
usque ad fines terre. Tu quo-
que in sanguine testamenti
tui emisisti vinctos tuos de
lacu in quo non est aqua.

Conuertimini ad muni
tionem uincti spei. Hodie
quoq; annūtians duplicia
reddā tibi: qm̄ extendam
michi iudā quasi arcū: im
pleui terrā ephraym. Et sus
citabo filios tuos syon sup
filios tuos grecia: et ponā
te quasi gladiū fortiū. Et
dn̄s deus sup eos uidebitur:
et exibit ut fulgur iaculū
eius. Et dn̄s deus in tuba
canet: et uadet in turbine
austri. Dn̄s exercituū prote
get eos: et deuorabūt et sub
icient eos lapidibz funde.
Et bibentes inebriabuntur
quasi uino: et replebunt
ut fiale. et quasi cornua al
taris. Et saluabit eos dn̄s
deus eorū in die illa ut gregē
ppli sui: q̄a lapides sancti ele
uabunt sup terrā ei9. Quid
enī bonū ei9 ē. et q̄d pulchrū
ei9: nisi frumentū electorū. et
uinū germinās uirgines.

Petite a dn̄o Ca. x.
pluuiā in tempe
serotino: et dn̄s
faciet niues et pluuiā ym
bris. Dabit eis singulis her
bam in agro: quia symu
lachra locuta sunt inutile.
et diuini uiderūt mendaciū:
et sompniatores frustra lo
cuti sūt. uane consolaban
tur. Idcirco abducti sūt. q̄
si grex affligentur: quia nō
est eis pastor. Sup pastores
iratus est furor meus. et su
per hircos uisitabo: quia
uisitauit dn̄s exercituū gre
gem suū domū iuda: et po
suit eos quasi equū glorie
sue in bello. Ex ipso angul9.
ex ipso paxillus. ex ipso arc9
prelii: ex ipso egredietur om̄s
exactor simul. Et erunt q̄si
fortes et conculcantes lutū
uiarū in prelio. Et bella
bunt quia dn̄s cū eis: et cō
fundentur ascensores equorū.
Et confortabo domū iuda:
et domū ioseph saluabo.
Et conuertam eos quia mi
serebor eorū: et erūt sicut fu
erūt quādo nō proieceram eos.
Ego enī dn̄s deus eorū exau

dicam eos. Et erūt quasi for-
tes ephraym: et letabitur
cor eorū quasi a vino. Et fi-
lij eorū videbūt et letabun-
tur: et exultabit cor eorū in
dn̄o. Sibilabo eis et cōgre-
gabo illos quia redemi eos:
et multiplicabo eos sicut
ante fuerant multiplicati.
Et seminabo eos in popu-
lis: et delonge recordabunt
mei. Et vivent cū filijs suis:
et revertent. Et reducā eos de
terra egipti: et de assirijs cō-
gregabo eos. Et ad terrā ga-
laad et lybani adducā eos:
et non invenietur eis locus.
Et transibunt in maris freto.
et percuciet in mari fluctus:
et confundentur omnia pro-
funda fluminis. Et humilia-
bitur superbia assur: et scep-
trū egipti recedet. Conforta-
bo eos in dn̄o: et in nomi-
ne eius ambulabūt dicit
dn̄s. Capitulum xi
Aperi lybane por-
tas tuas: et come-
dat ignis cedros tuas.

Ulula abies quia cecidit ce-
drus: quia magnifici vasta-
ti sunt. Ululate quercus ba-
san: quia succisus est saltus
munitus. Vox ululatus
pastorū: quia vastata est
magnificencia eorū. Vox
rugitus leonū: quia vasta-
ta est superbia iordanis. Hec
dicit dn̄s deus meus. Pasce
pecora occisionis: que qui
possederant occidebant et
nō dolebant: et vendebant
ea dicentes. Benedictus dn̄s:
divites facti sumus. Et pas-
tores eorū non parcebant
eis: et ego non parcā ultra
super habitantes terrā dicit
dn̄s. Ecce ego tradā homines
unūquemque in manu proximi
sui: et in manu regis sui.
Et concident terrā. et non
eruā de manu eorū: et pas-
cam pecus occisionis propter
hoc o pauperes gregis. Et
assumpsi michi duas vir-
gas. Unā vocavi decorē et
alterā vocavi funiculū: et
pavi gregē. Et succidi tres

pastores in mense uno: et con-
tracta est anima mea in eis.
Siquidem et anima eorum varia-
vit in me. Et dixi. Non pas-
cam vos. Quod moritur mo-
riatur: et quod succiditur suc-
cidatur: et reliqui vorent
unusquisque carnem proximi su-
i. Et tuli virgam meam que vo-
cabatur decus. et abscidi eam:
ut irritum facerem fedus meum
quod percussi cum omnibus populis: et
in irritum deductum est in die
illa. Et cognoverunt sic pau-
peres gregis qui custodiunt
michi: quia verbum domini est.
Et dixi ad eos. Si bonum est
in oculis vestris afferte merce-
dem meam: et si non quiescite.
Et appenderunt mercedem meam
triginta argenteos. Et dix-
it dominus ad me. Proice illud
ad statuarium: decorum precium
quo appreciatus sum ab eis.
Et tuli triginta argenteos:
et proieci illos in domo domini
ad statuarium. Et precidi
virgam meam secundam que ap-
pellabatur funiculus: ut dis-
solverem germanitatem inter
iudam et israel. Et dixit dominus ad
me. Adhuc sume tibi vasa
pastoris stulti: quia ecce e-
go suscitabo pastorem in ter-
ra qui derelicta non visita-
bit. dispersum non queret. et
contritum non sanabit. et id
quod stat non enutriet: et
carnes pinguium comedet. et
ungulas eorum dissolvet. O
pastor et ydolum derelinquens
gregem. Gladius super brachium
eius: et super oculum dextrum eius.
Brachium eius ariditate sicca-
bitur: et oculus dexter eius
tenebrescens obscurabitur.

Onus Capitulum xii.
verbi domini super israel.
Dixit dominus extendens
celum et fundans terram: et fin-
gens spiritum hominis in eo.
Ecce ego ponam ierusalem superli-
minare crapule omnibus
populis in circuitu: sed et
iuda erit in obsidione contra
ierusalem. Et erit in die illa po-
nam ierusalem lapidem oneris cun-
ctis populis. Omnes qui levabunt

cam concisione lacerabun
tur: et colligentur aduersū
eam omīa regna terre. In di
e illa dicit dñs pcutiā om
nem equū in stuporē: et ascē
sorem eius in amentia. Et
sup domū iuda apiā ocu
los meos: et omnē equum
populorū pcutiā cecitate.
Et dicent duces iuda in cor
de suo. Confortentur michi
habitatores ihrlm̄ in dño
exercituū deo eorū. In die il
la ponā duces iuda sicut
caminū ignis in lignis. et
sicut facem ignis in feno:
et deuorabunt ad dexterā et
ad sinistrā oēs pplos ī circu
itu: et hītabitur ihrlm̄ rsū ī loco
suo ī ihrlm̄. Et saluabit dñs ta
bernacula iuda sicut in pin
cipio: ut non magnifice
glorietur domus dauid. et
gloria habitantiū ihrlm̄
contra iudā. In die illa p
teget dñs habitatores ihe
rusalem. Et erit qui offen
derit ex eis in die illa qua
si dauid: et domus dauid

quasi dei. sicut angelus do
mini in conspectu eius. Et
erit in die illa querā conte
rere oēs gentes que ueni
unt contra ihrlm̄. Et effū
dam sup domū dauid et su
per habitatores ihrlm̄ spiri
tum gratie et precū. Et aspi
cient ad me quē confixerunt
Et plangent eū planctu
quasi sup unigenitū: et do
lebunt sup eū ut doleri so
let in morte primogeniti.
In die illa magnus erit
planctus in ihrlm̄: sicut
planctus adremmon in
campo mageddon. Et plā
get terre familie et fami
lie seorsū. Familie domus
dauid seorsū: et mulieres
eorū seorsū. Familie dom9
nathan seorsū: et mulie
res eorū seorsū. Familie do
mus leui seorsū: et muli
eres eorū seorsū. Familie
semei seorsū: et mulieres
eorū seorsū. Omēs fami
lie reliquie. familie et fami
lie seorsū: et mulieres eorū

seorsum. Capitulum xiij.

In die illa erit fons
patens domui da
uid. et habitantibus
ierusalem: in ablutionem pecca
toris et menstruate. Et erit.
in die illa dicit dominus exerci
tuum disperdam nomina ydo
lorum de terra: et non memo
rabuntur ultra. Et prophetas
et spiritum inmundum auferam
de terra. Et erit cum prophetaue
rit quispiam ultra: dicent
ei pater eius et mater eius
qui genuerunt eum. Non uiues:
quia mendacium locutus es
in nomine domini. Et configent
eum pater eius et mater eius
et genitores eius cum propheta
uerit. Et erit. in die illa con
fundentur prophete unusquisque
ex uisione sua cum propheta
uerit: nec operientur palli
o saccino ut mentiantur:
sed dicet. Non sum propheta.
Homo agricola ego sum: quia
adam exemplum meum ab
adolescentia mea. Et dice
tur ei. Quid sunt plage iste
in medio manuum tuarum?
Et dicet. Hiis plagatus sum
in domo eorum qui dilige
bant me. Framea suscitare su
per pastorem meum. et super uirum
coherentem michi: dicit dominus
exercituum. Percute pastorem:
et dispergentur oues. Et
conuertam manum meam
ad paruulos: et erunt
in omni terra dicit dominus. Par
tes due in ea dispergentur et
deficient: et tertia pars relin
quetur in ea. Et ducam terti
am partem per ignem: et uram
eos sicut uritur argentum:
et probabo eos sicut probatur
aurum. Ipse uocabit nomen
meum: et ego exaudiam eum.
Dicam populus meus es: et ipse
dicet. dominus deus meus. Capitulum xiiij.

Ecce dies ue
niunt domini: et di
uidentur spolia
tua in medio tui. Et congre
gabo omnes gentes ad ihe
rusalem in prelium: et capie
tur ciuitas et uastabuntur
domus: et mulieres uiola

buntur. Et egredietur medi
a pars ciuitatis in captiui
tatē: et reliquū ppli nō aufe
retur ex urbe. Et egredietur
dn̄s et preliabitur contra
gentes illas: sicut preliatus
est in die certaminis. Et sta
bunt pedes eius in die illa
sup montē oliuarū: qui ē
contra ihrlm ad orientem.
Et scindetur mons oliuarū
ex media parte sui ad orien
tem et occidentē: prerupto
grandi valde. Et separabi
tur montis mediū ad aq
lonem: et mediū eius ad
meridiē. Et fugietis ad val
lem montiū eorū: qm con
iungetur vallis montiū
usq; ad proximū. Et fugietis
sicut fugistis a facie terrē
tus: in diebus ozie regis
iuda. Et veniet dn̄s deus
meus: omēs q; sancti cū eo.
Et erit in die illa non erit
lux: sed frigus et gelu. Et e
rit dies una que nota est
dn̄o: non dies neq; nox: et
in tempore vespere erit lux.

Et erit in die illa exibunt
aque viue de ihrlm. Mediū
earū ad mare orientale: et me
diū earū ad mare nouis
simū. In estate et in
hyeme erunt: et erit do
minus rex sup omnē
terrā. In illa die erit do
minus unus: et erit nomen ei⁹
unū. Et reuertetur omīs terra
usq; ad desertū: de colle rem
mon ad austrū ihrlm. Et
exaltabitur et habitabit in
loco suo. a porta beniamī
usq; ad locū porte prioris.
usq; ad portā angulorū:
et a turre ananehel usq; ad
torcularia regis: et habita
bunt in ea. Et anathema
non erit amplius: sed sede
bit ihrlm secura. Et hec erit
plaga qua percutiet dn̄s om
nes gentes: que pugnaue
runt aduersus ihrlm. Tabes
cet caro uniuscuiusq; stantis
sup pedes suos: et oculi eius
contabescent in foraminibus
suis: et lingua eorū conta
bescet in ore suo. In die illo

erit tumultus dñi magnus
in eis: et apprehendet vir ma
num proximi sui: et conseretur
manus eius sup ma
nū proximi sui. Sed et
iudas pugnabit adu
sum ihrlm. Et congre
gabuntur divicie om
niū gentiū in circuitu: au
rū et argentū. et vestes mul
te satis. Et sic erit ruina eq
et muli et cameli et asini
et oīm iumentorū q̄ fuerīt
in castris illis: sicut ruina
hec. Et omēs qui reliqui fu
erint de universis gentibus
que venerint contra ihrlm.
ascendent ab anno in annū
ut adorent regē dñm exerci
tuū: et celebrent festiuitatē
tabernaculorū. Et erit. qui
non ascenderit de familiis
terre ad ihrlm ut adoret regē
dñm exercituū: non erit sup
eos ymber. Qd si et familia
egipti non ascenderit et nō
venerit. nec sup eos erit: sed
erit ruina qua percutiet dñs
omēs gentes que non ascē
derint ad celebrandā festiui
tatē tabernaculorū. Hoc e
rit peccatū egipti: et hoc
peccatū omniū gentium
que non ascenderint ad cele
brandā festiuitatē taberna
culorū. In die illa erit qd
sup frenū equi est sanctum
dño: et erūt lebetes in domo
dñi quasi phyale corā al
tari. Et erit omīs lebes in
ihrlm et in iuda sanctifica
tus dño exercituū. Et veni
ent omēs immolantes et su
ment ex eis et coquent in eis:
et non erit mercator ultra
in domo domini exercituū
in die illo. Explicit zacha
rias propheta. Incipit
malachias pheta.

Onus ver
bi dñi
ad isrl
in ma
nu ma
lachie.
Dilexi vos dicit dñs. Et dy
xistis, In quo dilexisti nos:
Nonne frater erat esau ia

cob dicit dñs? Et dilexi ia
cob: esau autē odio habui
Et posui seyr montes in so
litudinē: et hereditatē eius
in dracones deserti. Qd si dix
erit ydumea destructi sum⁹.
sed revertentes edificabim⁹
que destructa sunt: hec dicit
dñs exercituū. Isti edifica
bunt et ego destruā: et voca
buntur termini impietatis:
et ppls cui iratus est dñs
usqz in eternū. Et oculi vri
videbunt: et vos dicetis. Mag
nificetur dñs sup terminū isrl. Fi
li⁹ honorat patrē: et servus dñm su
ū. Si ergo pr ego sū. ubi ē hono
me⁹? Et si dñs ego sū. ubi ē
timor meus? Dicit dñs exerci
tuū ad vos o sacerdotes qui
despicitis nomē meū: et dixi
stis. In quo despeximus no
men tuū? Offertis sup alta
re meū panē pollutū: et di
citis. In quo polluimus te?
In eo qd dicitis: mensa dñi
despecta est. Si offeratis ce
cū ad imolandū: nonne
malū est? Et si offeratis clau
dū et languidū: nonne ma
lum est? Offer illud duci tu
o: si placuerit ei. aut si susce
perit faciē tuā dicit dñs exer
cituū. Et nūc deprecamini vul
tū dei ut misereatur vri: de
manu enī vra factū est hoc:
si quo modo suscipiat faci
es vras dicit dñs exercituū.
Quis est in vobis qui clau
dat ostia: et incendat altare
meū gratuito? Non ē michi
voluntas in vobis dicit do
minus exercituū: et munus
non suscipiā de manu vra.
Ab ortu enī solis usqz ad oc
casū magnū est nomē meū
in gentibz: et in omni lo
co sacrificatur et offertur
nomī meo oblatio munda:
quia magnū nomen meū
in gentibus dicit dñs exerci
tuū. Et vos polluistis illud
in eo qd dicitis. mensa dñi
contaminata est: et quod
superponitur contemptibile est
cū igne qui illud devorat.
Et dixistis. Ecce de labore. Et
exsufflastis illud dicit dñs

exercituū. Et intulistis de ra
pinis claudū et languidū:
et intulistis munus. Nūquid
suscipiā illud de manu vr̃a
dicit dn̄s? Maledictus do
losus qui habet in grege su
o masculū. et votū faciens
imolat debile dn̄o: quia
rex magnus ego dicit dn̄s
exercituū: et nomen meū
horribile in gentibꝫ. Capl'
Et nunc ad vos ij
mandatū hoc o
sacerdotes. Si no
lueritis audire. et si nolue
ritis ponere sup cor ut detis
gloriā nomini meo ait dn̄s
exercituū. mittā in vos eges
tatem: et maledicā benedic
tionibꝫ vr̃is. et maledicā
illis. qm̄ non posuistis su
per cor. Ecce ego piciā a vo
bis brachiū. et dispergam
sup vultū vr̃m stercus sol
lempnitatū vestrarū. et as
sumet vos secū: et scietis q̄a
misi ad vos mandatū illud:
ut eēt pactū meū cū leui dic
dn̄s exercituū. Pactū meū
fuit cū eo vite et pacis: et de
di ei timorē et timuit me:
et a facie nominis mei paue
bat. Lex veritatis fuit in ore
eius: et iniquitas non ē in
uenta in labijs eius. In pa
ce et in equitate ambulauit
mecū: et multos auertit ab
iniquitate. Labia enī sacer
dotis custodiūt scientiā: et
legē requirēt ex ore eius: q̄a
angelus dn̄i exercituū est.
Vos autē recessistis de via: et
scandalizastis plurimos in
lege. Irritū fecistis pactū le
ui dicit dn̄s exercituū. Prop
ter quod et ego dedi vos con
temptibiles et humiles om
nibꝫ pplis: sicut non seruas
tis vias meas, et accepistis
faciē in lege. Nūquid non
pater vnus om̄ nr̃m? Nū
quid non deus vnus creauit
nos? Quare ergo despicit
vnusquisqꝫ nr̃m fratrē suū.
violans pactū patrū nos
trū? Trāsgressus est iuda. et
abhominatio facta est in is
rael et in ihr̄lm: quia conta

minauit iudas sanctificati
onē dñi quā dilexit et ha
buit filiā dei alieni. Disper
dat dñs virū qui fecerit hoc
magistrū et discipulū de ta
bernaculis iacob: et offeren
tem munus dño exercituū.
Et hoc rursū fecistis. Operie
batis lacrimis altare dñi
fletu et mugitu: ita ut ul
tra non respiciā ad sacrifi
ciū: nec accipiā placabile
quid de manu vrā. Et dixis
tis. Quā ob causā? Quia
dñs testificatus est inter te
et vxorē pubertatis tue: quā
tu despexisti . Et hec parti
ceps tua: et vxor federis tui.
Nōne vnus fecit: et residu
um spūs eius est? Et quid
vnus querit: nisi semē dei?
Custodite ergo spiritū vrm:
et vxorē adolescentie tue no
li despicere. Cū odio habue
ris: dimitte dicit dñs deus
isrl. Operiet autē iniquitas
vestimentū eius: dicit dñs
exercituū. Custodite spiritū
vrm: et nolite despicere. La
borare fecistis dñm in sermo
nibus vris. Et dixistis. In
quo eū fecimus laborare?
In eo qđ dicitis. Omīs qui
facit malū bonus est in cō
spectu dñi: et tales ei placēt.
Aut certe ubi est deus iudicij?

Ecce Caplm iij.
ego mittā ange
lū meū: et pparā
bit viā ante faciē meā. Et
statim veniet ad templū
suū dñator quē vos queri
tis: et angelus testamenti
quē vos vultis. Ecce venit
dicit dñs exercituū. Et q̄s
poterit cogitare diē aduē
tus eius? Et quis stabit
ad videndū eū? Ipse enim
quasi ignis conflans: et
quasi herba fullonū. Et
sedebit conflans et emun
dans argentū: et purga
bit filios leui. Et colabit
eos quasi aurū et quasi
argentū: et erūt dño offe
rentes sacrificia in iusticia.
Et placebit dño sacrificiū
iuda et ihrlm: sicut dies se

nili et sicut anni antiqui.
Et accedã ad vos in iudicio:
et ero testis velox maleficis
et adulteris et periuris et qui
calũpniantur mercedẽ merce
narij. humiliant viduas et
pupillos. et opprimũt pere
grinũ: nec timuerũt me dicit
dñs exercituũ. Ego enim dñs
et non mutor: et vos filij ia
cob non estis consũpti. A di
ebus enim patrũ vestrorũ reces
sistis a legitimis meis: et nõ
custodistis. Revertimini ad me:
et revertar ad vos dicit dñs
exercituũ. Et dixistis. In quo
revertemur? Si affigit homo
deũ: quia vos configitis me.
Et dixistis. In quo configi
mus te? In decimis et in pri
miciis. In penuria vos ma
ledicti estis: et me vos confi
gitis gens tota. Inferte om
nem decimã in horreũ et sit
cibus in domo mea: et pro
bate me super hoc dicit dñs:
si non aperuero vobis catha
ractas celi. et effudero vobis
benedictionẽ usque ad habũ
danciã. Et increpabo pro
vobis devorantẽ. et nõ corrũ
pet fructũ terre vr̃e: nec erit
sterilis vinea in agro dicit
dñs exercituũ: et beatos vos
dicent omnes gentes. Eritis
enim vos terra desiderabilis:
dicit dñs exercituũ. Invalu
erũt super me verba vr̃a. di
cit dñs. Et dixistis. Quid
locuti sumus contra te? Et
dixistis. Vanus est qui ser
vit dño. Et quod emolumen
tũ quia custodivimus precep
ta eius? et quia ambula
vimus tristes corã dño exer
cituũ? Ergo nunc beatos di
cimus arrogantes. Siquidẽ
edificati sunt facientes impi
etatẽ: et temptaverunt deũ
et salvi facti sunt. Tunc locuti
sunt timentes deũ: unusquis
que cũ proximo suo. Et atten
dit dñs et audivit: et scrip
tus est liber monimenta co
ram eo. timentibus deũ. et co
gitantibus nomen eius. Et
erunt michi ait dñs exercituũ
in die qua ego facio in pecu

liū: et parcā eis sicut parcit
vir filio suo servienti sibi.
Et cōvertimini et videbitis
quid sit inter iustū et impi
um: et inter servientē deo.
et non servientē ei. Ecce enī
dies veniet succensa quasi
caminus et erūt omēs sup
bi et omēs facientes impie
tatē stipula: et inflāmabit
eos dies veniens dicit dn̄s
exercituū: que non relinquet
eis radicē et germen. Et orie
tur vobis timentibꝫ nomē
meū sol iusticie: et sanitas
in pennis eius. Et egredie
mini et salietis sicut vituli
de armento: et calcabitis
impios cū fuerint cinis sub
planta pedū vestrorū: in
die qua ego facio dicit dn̄s
exercituū. Mementote legis
moysi servi mei: quā man
davi ei in horeb ad omnē
isrł precepta et iudicia. Ec
ce ego mittā vobis helyā
ꝓphetā anteq̄ȝ veniat dies
dn̄i magnus et horribilis:
et cōvertet cor patrū ad fili
os. et cor filiorū ad patres
eorū: ne forte veniā et percu
tiam terrā anathemate.

Explicit malachias pro
phetarū duodecimus.

CODEX. III.
S. SCRIPTVRAE